michel houellebecq

anéantir

flammarion

DE ACELAŞI AUTOR

H.P. Lovecraft - împotriva lumii, împotriva vieţii, Le Rocher, 1991; J'ai Lu, 1999.

Rester vivant - méthode, La Différence, 1991.

La poursuite du bonheur, La Différence, 1991.

Extension du domaine de la lutte, Maurice Nadeau, 1994; Flammarion, 2021.

Le sens du combat, Flammarion, 1996.

Rester vivant urmat de La poursuite du bonheur (ediţie revăzută de autor), Flammarion, 1997.

Intervenţii, Flammarion, 1998.

Les particules élémentaires, Flammarion, 1998; 2021.

Renaşterea, Flammarion, 1999.

Lanzarote, Flammarion, 2000.

Platforma, Flammarion, 2001; 2021.

La possibilité d'une île, Fayard, 2005.

Ennemis publics (împreună cu Bernard-Henri Lévy), Flammarion/Grasset, 2008; J'ai Lu, 2011.

Intervenţii 2, Flammarion, 2009.

Poezie (Rester vivant, Le sens du combat, La poursuite du bonheur, Renaissance), J'ai Lu, 2010.

La carte et le territoire, Flammarion, 2010.

Configuration du dernier rivage, Flammarion, 2013.

Non réconcilié - antologie personală 1991-2013, Gallimard, 2014.

Prezentarea, Flammarion, 2015.

Sérotonine, Flammarion, 2019. Intervenţii 2020, Flammarion, 2020.

Două sute de exemplare din prima ediţie a acestei cărţi au fost tipărite pe pergament Rivoli de la fabricile de hârtie Arjowiggins, numerotate de la 1 la 200.

În unele zile de luni de la sfârşitul lui noiembrie sau începutul lui decembrie, mai ales dacă eşti singur, te simţi ca şi cum ai fi condamnat la moarte. Vacanţa de vară a fost uitată de mult, noul an este încă departe; apropierea neantului este neobişnuită.

Luni, 23 noiembrie, Bastien Doutremont a decis să meargă la serviciu cu metroul. Când a coborât în staţia Porte de Clichy, s-a trezit în faţa semnului despre care îi vorbiseră mai mulţi colegi în zilele precedente. Era puţin după ora zece dimineaţa; peronul era pustiu.

Încă din adolescenţă, a fost interesat de graffiti-urile de la metroul din Paris. Le fotografia adesea cu iPhone-ul său învechit - cred că eram la generaţia 23, el se oprise la 11. Îşi clasifica fotografiile în funcţie de staţie şi de linie, iar multe dosare de pe computerul său le erau dedicate. Era un hobby, dacă vreţi, dar el prefera termenul mai blând, dar mai brutal, de "hobby". De altfel, unul dintre graffiti-urile sale preferate era această inscripţie, cu litere aplecate şi precise, pe care o descoperise în mijlocul unui lung coridor alb din staţia Place d'Italie, şi care proclama energic: "Timpul nu va trece!".

Afişele pentru operaţiunea "Poezia RATP", cu afişarea prostiei moi care a submers la un moment dat toate staţiile pariziene, până când s-a răspândit prin capilaritate în anumite trenuri, au stârnit o serie de reacţii furioase şi descentrate în rândul utilizatorilor. La staţia Victor Hugo, de exemplu, a spus: "Îmi revendic titlul onorific de rege al Israelului. Nu pot să fac altfel. La staţia Voltaire, graffiti-ul era mai brutal şi mai angoasat: "Mesaj definitiv pentru toţi telepaţii, pentru toţi Stéphane care au vrut să-mi perturbe viaţa: NU!

Inscripţia din staţia Porte de Clichy nu era de fapt un graffiti: cu litere uriaşe, groase, înalte de doi metri, desenate cu vopsea neagră, se întindea pe toată lungimea peronului spre Gabriel PériAsnières-Gennevilliers. Chiar şi atunci când trecuse pe cheiul opus, îi fusese imposibil să o încadreze complet, dar reuşise să vadă textul în întregime: "Supravieţuitori ai monopolurilor / În inima metropolei". Nu era nimic foarte îngrijorător, nici măcar foarte explicit; totuşi, era genul de lucru care putea trezi interesul DGSI, ca toate comunicările misterioase, obscur ameninţătoare, care invadau spaţiul public de câţiva ani, care nu puteau fi atribuite niciunei grupări politice clar enumerate şi dintre care mesajele de pe internet pe care era responsabil de elucidarea lor în acest moment erau exemplul cel mai spectaculos şi mai alarmant.

Pe biroul său a găsit raportul laboratorului de lexicologie; acesta sosise la prima repartiţie a dimineţii. Examinarea de către laborator a mesajelor atestate a izolat cincizeci şi trei de litere - caractere alfabetice, nu ideograme; spaţierea a permis ca aceste litere să fie împărţite în cuvinte. Apoi au încercat să stabilească o bijecţie cu un alfabet existent şi au făcut prima încercare cu limba franceză. În mod neaşteptat, acest lucru părea să se potrivească: dacă la cele douăzeci şi şase de litere de bază se adăugau caracterele accentuate şi cele cu ligatură sau cedilă, se obţineau patruzeci şi două de semne.

În mod tradiţional, existau, de asemenea, unsprezece semne de punctuaţie, ceea ce înseamnă un total de cincizeci şi trei. Aceştia s-au confruntat, aşadar, cu o problemă clasică de decodare, care consta în stabilirea unei corespondenţe unu la unu între caracterele mesajelor şi cele ale alfabetului francez în sens larg. Din nefericire, după două săptămâni de eforturi, s-au confruntat cu un impas total: niciunul dintre sistemele de criptare cunoscute nu a putut stabili o corespondenţă; era pentru prima dată când se întâmpla acest lucru de la crearea laboratorului. Era

evident că era absurd să difuzezi pe internet mesaje pe care nimeni nu le putea citi, trebuiau să existe destinatari, dar cine?

S-a ridicat în picioare, şi-a făcut un espresso şi s-a îndreptat spre fereastră cu ceaşca în mână. O strălucire orbitoare a reverberat pe pereţii înaltei curţi. Nu găsise niciodată vreun merit estetic deosebit în această juxtapunere nestructurată de paralelipipede gigantice din sticlă şi oţel, care dominau un peisaj noroios şi mohorât. În orice caz, scopul designerilor nu a fost frumuseţea, nici măcar plăcerea reală, ci mai degrabă afişarea unui anumit know-how tehnic - ca şi cum ar fi fost vorba, mai presus de toate, de a se da mari în faţa unor potenţiali extratereştri. Bastien nu cunoscuse clădirile istorice din 36, quai des Orfèvres, şi, prin urmare, nu simţea nostalgie pentru ele, spre deosebire de colegii săi mai în vârstă; dar trebuia să recunoască faptul că acest cartier al "noului Clichy" evolua pe zi ce trecea spre un dezastru urban pur şi simplu; Centrul comercial, cafenelele şi restaurantele prevăzute în planul iniţial de dezvoltare nu au mai apărut niciodată, iar relaxarea în afara programului de lucru în timpul zilei a devenit aproape imposibilă în noile spaţii; pe de altă parte, nu a existat nicio dificultate în ceea ce priveşte parcarea.

La aproximativ cincizeci de metri mai jos pe drum, un Aston Martin DB11 a intrat în parcarea vizitatorilor; Fred sosise, deci. Era o trăsătură ciudată la un tocilar ca Fred, care în mod logic ar fi trebuit să cumpere o Tesla, această loialitate faţă de farmecul pitoresc al motorului cu combustie - uneori petrecea minute întregi visând cu ochii deschişi la toarcerea V12-ului său. A ieşit în cele din urmă şi a trântit uşa în urma lui. Având în vedere procedurile de securitate de la recepţie, ar fi ajuns acolo în zece minute. Spera ca Fred să aibă ceva de raportat; într-adevăr, era ultima lui speranţă de a raporta orice progres la următoarea întâlnire.

Când, cu şapte ani mai devreme, au fost angajaţi ca lucrători contractuali de către DGSI - cu un salariu mai mult decât confortabil pentru tineri fără nici cea mai mică diplomă sau experienţă profesională - interviul de angajare a constat într-o demonstraţie a capacităţii lor de a intra pe diverse site-uri de internet. În faţa celor aproximativ cincisprezece agenţi de la BEFTI şi de la alte servicii tehnice ale Ministerului de Interne, reuniţi cu această ocazie, aceştia le explicaseră cum, odată intraţi în RNIPP, puteau, printr-un simplu click, să dezactiveze sau să reactiveze un card Vitale; cum procedau pentru a intra pe site-ul guvernamental de impozite şi, de acolo, pentru a modifica, foarte simplu, valoarea veniturilor declarate. Ba chiar le arătaseră - procedura era mai greoaie, codurile se schimbau cu regularitate - cum reuşeau, odată introduse în FNAEG, fişierul naţional automatizat de amprente genetice, să modifice sau să distrugă un profil ADN, chiar şi în cazul unui individ deja condamnat. Singurul lucru pe care s-au gândit că ar fi mai bine să îl ţină sub tăcere a fost incursiunea lor în centrala nucleară Chooz. Timp de patruzeci şi opt de ore, aceştia au preluat controlul sistemului şi ar fi putut declanşa o oprire de urgenţă a reactorului - lipsind astfel de energie electrică mai multe departamente franceze. Cu toate acestea, ei nu ar fi putut declanşa un incident nuclear major, deoarece mai aveau încă o cheie de criptare de 4096 de biţi pentru a pătrunde în miezul reactorului, pe care nu au reuşit încă să o spargă.

Fred avea un nou software de spargere, pe care fusese tentat să îl folosească; dar în acea zi au căzut de acord că ar fi putut merge prea departe; au ieşit din nou afară, ştergând toate urmele intruziunii lor, şi nu au mai vorbit niciodată despre asta - nici cu nimeni, nici măcar unul cu celălalt. În acea noapte, Bastien a avut un coşmar în care era urmărit de chimere monstruoase, alcătuite din ansambluri de nou-născuţi în descompunere; la sfârşitul visului, îi apăruse miezul reactorului. Lăsaseră să treacă mai multe zile până

să se revadă, nici măcar nu-şi telefonaseră, şi probabil că din acel moment se gândiseră pentru prima dată să intre în serviciul statului. Pentru ei, ai căror eroi din tinereţe au fost Julian Assange şi Edward Snowden, colaborarea cu autorităţile nu era deloc evidentă, dar contextul de la mijlocul anilor 2010 era special: populaţia franceză, în urma diferitelor atacuri islamiste ucigaşe, începuse să susţină şi chiar să simtă o anumită afecţiune pentru poliţia şi armata sa.

Cu toate acestea, Fred nu şi-a reînnoit contractul cu DGSI după primul an; a plecat să creeze Distorted Visions, o companie specializată în efecte speciale digitale şi grafică pe calculator. În adâncul sufletului său, Fred, spre deosebire de el, nu fusese niciodată cu adevărat un hacker; nu simţise niciodată plăcerea, oarecum analogă cu cea a slalomului special, pe care o simţea când ocolea o succesiune de firewall-uri, nici euforia megalomană care îl invada atunci când lansa un atac prin forţă brută, mobilizând mii de calculatoare zombi pentru a decripta o cheie deosebit de diabolică. Fred, la fel ca şi maestrul său Julian Assange, era în primul rând un programator înnăscut, capabil să stăpânească în câteva zile cele mai sofisticate limbaje care apăreau în mod constant pe piaţă - şi îşi folosise această abilitate pentru a scrie algoritmi complet inovatori pentru generarea de forme şi texturi. Vorbim adesea despre excelenţa franceză în domeniul aeronautic sau spaţial, dar rareori ne gândim la efectele speciale digitale. Compania lui Fred avea ca şi clienţi cele mai mari blockbustere de la Hollywood; la cinci ani de la înfiinţare, ajunsese deja pe locul trei la nivel mondial.

Când a intrat în biroul său şi s-a prăbuşit pe canapea, Doutremont a ştiut imediat că veştile vor fi proaste.

Într-adevăr, Bastien, nu am nimic foarte interesant să-ţi spun, a confirmat imediat Fred. Ei bine, vă voi spune despre primul mesaj. Ştiu că nu este cel care vă interesează, dar, totuşi, filmuleţul este curios."

Primul pop-up a trecut neobservat de către DGSI; acesta a interferat în principal cu site-urile de rezervări online de bilete de avion şi hoteluri. La fel ca şi următoarele două, era alcătuită dintr-o juxtapunere de pentagoni, cercuri şi linii de text într-un alfabet indescifrabil. Făcând clic oriunde în interiorul ferestrei, se pornea secvenţa. Priveliştea a fost luată de pe o înălţime sau de pe un aerostat care pluteşte; a fost o imagine fixă care a durat aproximativ zece minute. O pajişte imensă de iarbă înaltă se întindea până la orizont, cerul era perfect senin - peisajul amintea de anumite state din Vestul american. Sub efectul vântului, pe suprafaţa de iarbă s-au format linii drepte imense, care apoi s-au încrucişat, desenând triunghiuri şi poligoane. Totul s-a liniştit, suprafaţa a redevenit plană, cât vezi cu ochii; apoi vântul a suflat din nou, poligoanele s-au re-cruzat, ridicând încet la pătrat câmpia, până la infinit. A fost foarte frumos, dar nu a dat naştere la nicio preocupare deosebită; sunetul vântului nu fusese înregistrat, geometria întregului s-a desfăşurat într-o linişte totală.

În ultima vreme am făcut multe scene de furtună pe mare pentru filme de război", spune Fred. O suprafaţă de iarbă de această mărime este modelată mai mult sau mai puţin ca un corp de apă de aceeaşi mărime - nu un ocean, ci un lac mare. Ceea ce pot să vă spun cu siguranţă este că modelele geometrice care se formează în acest videoclip sunt imposibile. Ar trebui să presupunem că vântul suflă în acelaşi timp din trei direcţii diferite - şi, uneori, din patru. Aşa că nu am nicio îndoială că este vorba de CGI. Dar ceea ce mă îngrijorează cu adevărat este faptul că, deşi poţi mări imaginea cât de mult doreşti, firele de iarbă sintetică arată ca firele de iarbă reale, ceea ce în mod normal nu este posibil. Niciun fir de iarbă nu este la fel în natură; toate au neregularităţi, mici defecte, o semnătură genetică specifică. Am mărit o mie dintre ele, alegându-le la întâmplare din imagine: toate sunt diferite. Sunt dispus să pariez că milioanele de fire de iarbă din videoclip sunt toate diferite;

este uluitor, este o treabă nebunească; poate că am putea să o facem noi, cei de la Distorted, dar pentru o secvenţă atât de lungă ne-ar lua luni de zile de calcul.

2

În cea de-a doua înregistrare video, Bruno Juge, ministrul Economiei şi Finanţelor - care, de la începutul cincinalului, este şi ministru al Bugetului - stătea în picioare, cu mâinile legate la spate, în mijlocul unei grădini de dimensiuni medii care trebuie să se fi aflat în spatele unui pavilion. Peisajul din jur era colinar, amintind de Elveţia normandă, şi trebuie să fi fost verde primăvara, dar copacii erau goi în acea perioadă a anului, aşa că era probabil toamna târziu sau începutul iernii. Ministrul era îmbrăcat în pantaloni de costum de culoare închisă şi o cămaşă albă cu mânecă scurtă, purtată fără cravată şi prea lejeră pentru anotimpul respectiv - avea pielea de găină.

În următorul cadru, era îmbrăcat într-o robă lungă şi neagră, cu un capirot negru care îl făcea să semene cu penitenţii din Săptămâna Sfântă din Sevilla; acest tip de coafură fusese purtat ca semn de umilinţă publică şi de cei condamnaţi la moarte sub Inchiziţie. Doi bărbaţi îmbrăcaţi la fel - cu excepţia faptului că şepcile lor aveau găuri la nivelul ochilor - l-au apucat de braţ şi l-au târât.

Când au ajuns în partea de jos a grădinii, i-au scos brusc coafura preotului şi acesta a clipit de câteva ori pentru a se obişnui din nou cu lumina. Se aflau la poalele unei mici coline cu iarbă, în vârful căreia se afla o ghilotină. Faţa lui Bruno Juge, la descoperirea instrumentului, nu a arătat nicio teamă, ci doar o uşoară surpriză.

În timp ce unul dintre cei doi bărbaţi îl făcea pe ministru să îngenuncheze, îi poziţiona capul în lunetă şi apoi declanşa mecanismul de închidere, cel de-al doilea bărbat instala cuţitul în oaie, o masă grea din fontă menită să stabilizeze căderea lamei. Cu ajutorul unei frânghii trecute

printr-un scripete, au reasamblat dispozitivul format din oaie şi cuţit la cort. Încetul cu încetul, Bruno Juge părea să fie cuprins de o mare tristeţe, dar mai degrabă de o tristeţe generală.

După câteva secunde, timp în care ochii ministrului s-au închis pentru scurt timp şi apoi s-au redeschis, unul dintre bărbaţi a apăsat pe trăgaci. Lama a coborât în două sau trei secunde, capul a fost secţionat dintr-o singură lovitură, un jet de sânge a ţâşnit în bazin în timp ce capul s-a rostogolit pe panta de iarbă înainte de a se opri chiar în faţa camerei, la câţiva centimetri de obiectiv. Ochii ministrului, larg deschişi, reflectau acum o imensă surpriză.

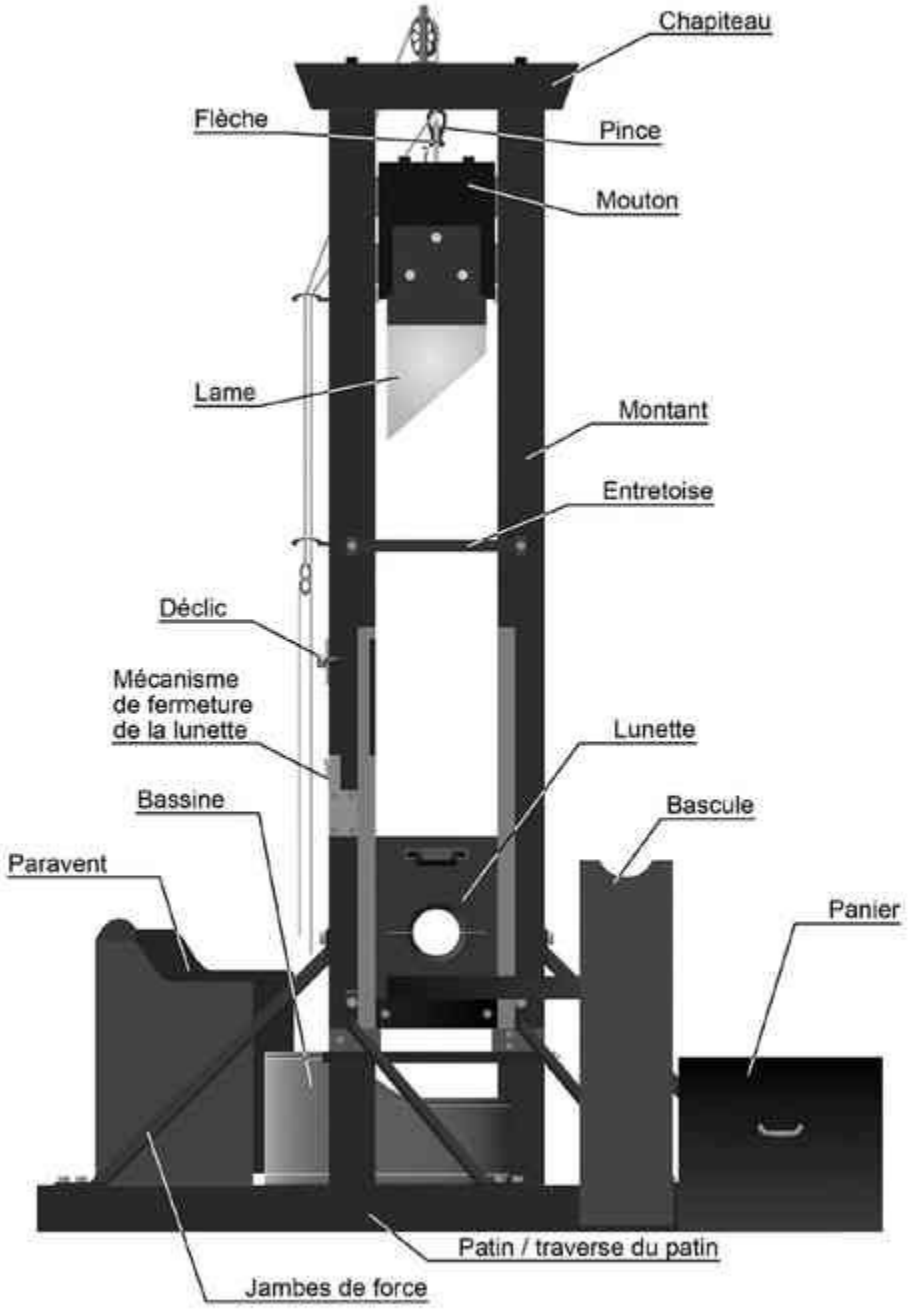

Fereastra pop-up şi videoclipul asociat invadaseră site-urile de informaţii administrative, cum ar fi

Cleşte

Oaie

Entretoise Déclic www.impots.gouv.fr sau www.servicepublic.fr. Bruno Juge a vorbit prima dată despre acest lucru cu colegul său din Ministerul de Interne, iar acesta a fost cel care a alertat DGSI. Prim-ministrul a fost informat, iar cazul a ajuns la preşedinte. Nu a fost făcută nicio declaraţie oficială pentru presă. Până acum, toate încercările de a elimina videoclipul au fost zadarnice - fereastra a reapărut, postată de la o altă adresă IP, după câteva ore, uneori după câteva minute.

Acest filmuleţ", a continuat Fred, "pot să vă spun că l-am urmărit ore întregi, l-am mărit la maximum, mai ales imaginea trunchiului decapitat, când sângele ţâşneşte din artera carotidă. În mod normal, dacă o măriţi suficient de mult, începeţi să vedeţi regularităţi geometrice, micro-figurine artificiale - de cele mai multe ori, puteţi chiar ghici ecuaţia pe care a folosit-o tipul. Aici, absolut nimic: o poţi mări cât de mult vrei, rămâne haotică, neregulată, exact ca o tăietură reală. Am fost atât de intrigat de acest lucru încât am vorbit cu Bustamante, şeful Digital Commando.

– Totuşi, ei sunt concurenţii tăi, nu-i aşa?

– Da, suntem concurenţi, dacă vreţi, dar ne înţelegem bine, am mai lucrat împreună la filme. Nu avem exact aceleaşi domenii de excelenţă: suntem mai buni decât ei la arhitectura imaginară, la generarea de mulţimi virtuale etc. Dar pentru tot ceea ce înseamnă gore, monştri organici, mutilare, deconstrucţie etc., suntem mai buni decât ei. Dar când vine vorba de efecte speciale sângeroase, monştrii organici, mutilări, decapitări, sunt cei mai puternici. Iar Bustamante a fost la fel de uimit ca şi mine: nu vedea cum ar fi putut fi făcut. Dacă ar fi trebuit să depunem mărturie sub jurământ în faţa unei instanţe de judecată şi, desigur, dacă nu ar fi fost vorba de un ministru, ci de o persoană oarecare, cred că am fi jurat că a fost o decapitare reală...".

A urmat o tăcere distinctă. Bastien şi-a îndreptat privirea spre fereastra bovindou, lăsând-o să plutească înapoi peste paralelipipedele enorme de sticlă şi oţel. Clădirea era cu siguranţă impresionantă, chiar înspăimântătoare într-o zi senină; dar probabil că era necesar ca o instanţă supremă să inspire teamă oamenilor.

Cel de-al treilea videoclip, ei bine, l-aţi văzut ca şi mine", a continuat Fred. Este un cadru lung, cu o cameră de filmat în mână, în tunelurile de cale ferată. Este destul de înfiorător, cu dominanta galbenă. Coloana sonoră este un metal industrial clasic. Este vorba, desigur, de imagini generate pe calculator, nu există şine de cale ferată late de zece metri şi nici locomotive înalte de cincizeci de metri. Este bine făcut, foarte bine făcut, de fapt, este o imagine generată pe calculator foarte bună, dar este mai puţin impresionant decât celelalte videoclipuri, am fi putut să-l facem la Distorted, două săptămâni de muncă aş spune.

Bastien s-a uitat înapoi la el. "Ceea ce este îngrijorător la cel de-al treilea mesaj nu este conţinutul său, ci distribuţia sa. De data aceasta, nu au atacat un site administrativ, ci Google şi Facebook; oameni care, în principiu, au mijloacele de a se apăra. Şi ceea ce este uimitor este violenţa şi bruscheţea atacului. Presupun că botnetul lor controlează, cel puţin, o sută de milioane de maşini zombi. Fred a tresărit; părea imposibil, nu avea nimic de-a face cu ordinele de mărime pe care le cunoşteau. Ştiu", a continuat Bastien, "dar lucrurile s-au schimbat şi, într-un fel, au devenit mai uşoare pentru hackeri. Oamenii încă mai cumpără un computer din obişnuinţă, dar accesează reţeaua doar cu smartphone-ul şi îşi lasă computerul pornit. În momentul de faţă, în lume, există sute de milioane, poate miliarde de maşini în stare latentă, care aşteaptă să fie controlate de un robot.

– Îmi pare rău că nu te pot ajuta, Bastien.

– Tu m-ai ajutat. Am o întâlnire la ora 19:00 cu PaulRaison, tipul de la Ministerul Economiei. El este în biroul

ministrului, este persoana mea de contact în acest caz; acum ştiu ce trebuie să-i spun. Unu: avem de-a face cu un atac comis de persoane necunoscute. Doi: pot realiza efecte speciale digitale la care cei mai buni specialişti în domeniu nici nu ar visa. Trei: puterea de calcul pe care o pot mobiliza este nemaiîntâlnită, depăşeşte tot ceea ce am cunoscut până acum. Patru: motivele lor sunt necunoscute.

Între ei s-a aşternut o nouă tăcere.

Cum arată acest Motiv?", a întrebat în cele din urmă Fred.

– El este bun. Serios, deloc amuzant, sincer chiar puţin sarcastic, dar e rezonabil. Se întâmplă ca oamenii de la DGSI să-l cunoască - ei bine, îşi amintesc de tatăl său, Edouard Raison. Îşi petrecuse întreaga carieră în cadrul companiei, începuse în cadrul fostei Informaţii Generale, cu aproape patruzeci de ani în urmă. Era respectat; avusese de rezolvat cazuri foarte importante, cazuri la cel mai înalt nivel, care implicau direct securitatea statului. Pe scurt, fiul său este un pic cam băiat de casă. Chiar dacă este un enarque, un inspector de finanţe, cu alte cuvinte, un om obişnuit, el cunoaşte natura specială a muncii noastre şi nu ne este a priori ostil.

3

Cerul este jos, cenuşiu, compact. Lumina nu pare să vină de sus, ci din mantia de zăpadă care acoperă pământul; se estompează inexorabil, probabil pentru că este seară. Pete de îngheţ se cristalizează, crengile copacilor scârţâie. Fulgii de zăpadă se învârt printre oamenii care trec unii pe lângă alţii fără să se vadă, feţele lor se întăresc şi se încreţesc, mici puncte de lumină nebuneşti dansează în ochii lor. Unii se duc acasă, dar înainte de a ajunge acolo îşi dau seama că cei dragi lor vor muri sau probabil au murit deja. Paul devine conştient că planeta moare de frig; la început este doar o ipoteză, dar încetul cu încetul devine o certitudine. Guvernul nu mai există, a fugit sau a dispărut de unul singur, e greu

de spus. Paul se află apoi într-un tren, a decis să treacă prin Polonia, dar moartea se instalează în compartimente, deşi pereţii acestora sunt căptuşite cu blănuri groase. Îşi dă seama că nimeni nu mai conduce trenul şi că acesta se deplasează cu viteză pe o câmpie pustie. Temperatura continuă să scadă: 40°, -50°, -60°.

Frigul a fost cel care l-a scos pe Paul din visul său; erau douăzeci şi şapte de minute după miezul nopţii. În fiecare seară, încălzirea era oprită la ora unsprezece în birourile ministerului, ceea ce era deja o oră târzie, în majoritatea administraţiilor oamenii plecau de la serviciu mult mai devreme. Probabil că a aţipit pe canapeaua din biroul său la scurt timp după ce tipul de la DGIS a plecat. Tipul de la DGSI părea îngrijorat, îngrijorat personal, din cauza lui - de parcă Paul avea de gând să se plângă superiorilor săi, să ceară să fie scos din caz sau ceva de genul acesta; nu avea nicio intenţie să facă asta. Oricum, de la cel de-al treilea videoclip, cazul a devenit global. De data aceasta, Google a fost vizat în mod direct: cea mai mare companie din lume şi una care a lucrat cot la cot cu NSA. Poate că DGSI va fi ţinută la curent cu primele rezultate, din politeţe şi pentru că, în mod inexplicabil, afacerea a vizat mai întâi un ministru francez; dar americanii dispuneau de mijloace de anchetă disproporţionate faţă de cele ale omologilor lor francezi şi vor recâştiga foarte repede controlul total asupra cazului. A decide o sancţiune împotriva acestui om al DGSI ar fi fost nu numai nedrept, ci şi stupid: nu mai eram în vremea tatălui său, când pericolele rămâneau locale; acum, aproape imediat, ele căpătau o dimensiune globală.

În acest moment, lui Paul îi era foame. Se ducea acasă, era singurul lucru de făcut, se gândi el, înainte de a-şi da seama că nu va avea ce mânca acasă, că raftul din frigider rezervat pentru el va fi iremediabil gol şi că însăşi expresia "acasă" era nejustificat de optimistă.

Cu siguranţă, împărţirea frigiderului a fost cea care a simbolizat cel mai bine degenerarea relaţiei lor. Când Paul,

un tânăr funcţionar de la Direcţia Buget, o întâlnise pe Prudence, o tânără funcţionară de la Direcţia Trezorerie, ceva se întâmplase, indiscutabil, în primele minute; poate nu în primele secunde, expresia "dragoste la prima vedere" ar fi fost exagerată, dar nu durase decât câteva minute, cu siguranţă mai puţin de cinci, mai mult sau mai puţin cât durata unui cântec de fapt. Tatăl lui Prudence fusese un fan al lui John Lennon în tinereţe, de unde şi numele ei, avea să-i spună ea câteva săptămâni mai târziu. Dear Prudence nu a fost cu siguranţă cel mai bun cântec al trupei Beatles şi, în general, Paul nu a considerat niciodată Albumul Alb ca fiind apogeul carierei lor, dar niciodată nu a putut să o strige pe Prudence pe numele mic, în momentele cele mai tandre spunea "my darling" sau, uneori, "my love".

Nu gătise niciodată, în niciun moment din viaţa lor împreună, nu i se părea că face parte din statutul ei. Era enarque ca şi Paul, inspector financiar ca şi Paul şi, într-adevăr, un inspector financiar în bucătărie fusese puţin deplasat. Acordul lor asupra impozitării câştigurilor de capital fusese total încă de la început, şi amândoi erau atât de slabi la a zâmbi într-un mod atrăgător, la a vorbi uşor despre diverse subiecte, într-un cuvânt la a seduce, încât probabil că tocmai acest acord fusese cel care permisese ca idila lor să se materializeze, în timpul acelor interminabile întâlniri organizate de Direcţia de Legislaţie Fiscală, noaptea târziu, de obicei în camera B87. Înţelegerea lor sexuală a fost imediat bună, deşi rareori extatică, dar majoritatea cuplurilor nu cer atât de mult, menţinerea oricărui tip de activitate sexuală într-un cuplu constituit este deja un real succes, este mai degrabă excepţia decât regula, după cum mărturisesc majoritatea oamenilor bine informaţi (jurnalişti de la cele mai importante reviste pentru femei, autori de romane realiste), Şi asta îi privea doar pe cei relativ în vârstă, cum erau Paul şi Prudence, care se apropiau încet de cincizeci de ani, pentru cei mai tineri dintre contemporanii lor ideea unei relaţii sexuale între doi indivizi autonomi,

chiar dacă nu dura decât câteva minute, părea doar o fantezie învechită şi, ca să fiu sincer, regretabilă.

Pe de altă parte, dezacordul alimentar dintre Prudence şi Paul a devenit curând evident. Prudenţa, însă, în primii ani, mişcată de dragoste sau de un sentiment asemănător, se asigurase că alimentaţia partenerului ei se conforma gusturilor ei, care în ochii ei erau marcate de un conservatorism încercător. Dacă nu gătea, făcea ea însăşi cumpărăturile şi se mândrea în special cu găsirea celor mai bune fripturi, brânzeturi şi mezeluri pentru Paul. Aceste produse din carne erau apoi amestecate, în dezordine iubitoare, cu fructele, cerealele şi legumele organice care constituiau dieta ei personală, de-a lungul rafturilor frigiderului lor comun.

Mutaţia vegană a lui Prudence, survenită în 2015, chiar în momentul în care cuvântul apărea în Petit Robert, avea să declanşeze un război alimentar total, ale cărui sechele nu s-au vindecat încă şi din care cuplul lor avea acum foarte puţine şanse de supravieţuire.

Primul atac al lui Prudence a fost brutal, absolut, decisiv. La întoarcerea din Marrakech, unde participase la un congres al Uniunii Africane împreună cu ministrul de atunci, Paul a avut surpriza de a-şi vedea frigiderul invadat, pe lângă fructele şi legumele obişnuite, de o multitudine de alimente ciudate, printre care alge marine, boabe de soia germinate şi numeroase mâncăruri gata preparate marca Biozone, care amestecau tofu, bulgur, quinoa, spelta şi tăiţei japonezi. Nimic din toate acestea nu i s-a părut nici pe departe comestibil, şi a exprimat acest lucru cu o oarecare acribie ("Nu e nimic altceva decât rahat de mâncat" au fost cuvintele sale exacte). A urmat o negociere scurtă, dar intensă, la finalul căreia Paul a primit un raft în frigider pentru a-şi depozita "mâncarea de ţărănoi", după cum a spus Prudence - mâncare pe care acum trebuia să şi-o cumpere singur, din banii lui (aveau conturi bancare separate, detaliul este important).

În primele câteva săptămâni, Paul a îndrăznit să facă câteva încăierări; acestea au fost respinse cu fermitate. Orice felie de Sfântul Nectarie sau de pateu pe care o punea în mijlocul tofu-ului şi quinoa lui Prudence se întorcea la raftul iniţial în câteva ore, dacă nu era aruncată cu totul la coşul de gunoi.

Aproximativ zece ani mai târziu, totul s-a liniştit în exterior. În ceea ce priveşte mâncarea, Paul se mulţumea cu micul său raft, pe care îl umplea rapid, renunţând treptat să mai meargă la magazinele alimentare şi mulţumindu-se cu formula, sintetică din punct de vedere nutriţional şi cu o distribuţie sigură, a mâncărurilor gata preparate la microunde. "Trebuie să mănânci ceva", şi-a spus cu înţelepciune în faţa taginei sale de pasăre Monoprix Gourmet, alăturându-se astfel unei forme de epicurism morocănos. Păsările de curte proveneau din "diferite ţări din Uniunea Europeană"; ar fi putut fi mai rău, şi-a spus el însuşi, puii brazilieni nu mulţumesc. Fiinţe mici îi apăreau acum, din ce în ce mai des, în timpul nopţii; se mişcau repede, aveau pielea închisă la culoare, iar braţele lor erau numeroase.

Încă de la începutul crizei au stat în camere separate. Să dormi singur este dificil atunci când nu mai ai antrenament, ţi-e frig şi ţi-e frică; dar ei depăşiseră de mult acest stadiu dureros; ajunseseră la un fel de disperare standardizată.

Declinul relaţiei lor începuse la scurt timp după ce îşi cumpăraseră împreună, îndatoraţi amândoi de douăzeci de ani, apartamentul de pe rue Lheureux, la periferia Parcului Bercy - un splendid duplex cu două dormitoare, cu un spaţiu de locuit magnific, ale cărui ferestre cu bovindouri dădeau spre parc. Coincidenţa nu a fost întâmplătoare, deoarece o îmbunătăţire a condiţiilor de trai merge adesea mână în mână cu o deteriorare a motivelor de a trăi şi, în special, de a trăi împreună. Vecinătatea era "mai mult decât grozavă", se gândise Indy, păsărica cumnatei sale, când îi vizitase în primăvara lui 2017 împreună cu nefericitul ei frate. Din

fericire, acea vizită fusese singura, tentaţia de a-l sugruma pe Indy fusese prea puternică, nu era sigur că ar fi putut rezista a doua oară.

Cartierul a fost grozav, da, a fost. Camera lor, pe vremea când aveau o cameră comună, dădea spre Musée des arts forains, avenue des Terroirs de France. La aproximativ cincizeci de metri distanţă, rue de la cour Saint-Émilion, care traversează cvadrilaterul urban cunoscut sub numele de "Bercy Village", era, atât iarna, cât şi vara, acoperită de un nor de baloane multicolore, în timp ce restaurantele regionale şi bistrourile alternative se înşirau pe stradă. Spiritul copilăriei putea fi reinventat în voie. Parcul în sine reflecta aceeaşi dorinţă de dezordine ludică: legumele îşi aveau locul lor de drept, iar un pavilion administrat de municipalitatea pariziană oferea ateliere de grădinărit locuitorilor cartierului ("Grădinăritul la Paris, este permis!", conform sloganului care îi împodobea faţada).

Se afla - şi argumentul a rămas, concret şi solid - la un sfert de oră de mers pe jos de minister. Era ora 12:42 a.m. - reflecţia sa, deşi se întindea pe durata celei mai mari părţi a vieţii sale de adult, durase doar cincisprezece minute. Dacă pleca acum, putea fi acasă până la ora unu dimineaţa. Cel puţin la el acasă.

4

Întorcându-se la dreapta imediat după biroul său, spre malul nordic al liftului, Paul a văzut o siluetă care mergea încet pe coridorul lung şi slab luminat spre apartamentele ministrului, îmbrăcată într-o pijama gri de deportaţi. Câţiva paşi mai departe, l-a recunoscut: era ministrul însuşi. În ultimele două luni, Bruno Juge a cerut să folosească apartamentul său oficial, care rămăsese practic nelocuit de când a fost construit ministerul. Prin urmare, el a decis să părăsească domiciliul conjugal, chiar dacă nu a declarat în mod explicit acest lucru, punând astfel capăt unei căsnicii

de douăzeci şi cinci de ani. Paul nu cunoştea natura exactă a problemelor lui Bruno cu soţia sa, deşi şi le imagina, din pură empatie între bărbaţi occidentali de vârstă şi mediu comparabile, ca fiind aproximativ similare cu ale lui. Se şoptea pe coridoarele ministerului (cum se şoptesc astfel de lucruri pe coridoare era un mister pentru Paul, dar cu siguranţă se şoptea) că la baza poveştii se afla o problemă mai sordidă, aceea a unor infidelităţi conjugale repetate - infidelităţi ale soţiei. Unii martori păreau să fi auzit gesturi fără echivoc ale lui Evangeline, soţia ministrului, la funcţiile ministeriale cu ani în urmă. Soţia lui Paul, cel puţin, a stat departe de acest tip de scandal. Prudence nu avea, din câte ştia el, o viaţă sexuală, bucuriile mai austere ale yoga şi ale meditaţiei transcendentale păreau să fie suficiente pentru împlinirea ei, sau, mai probabil, nu aveau, dar nimic nu putea avea, cu atât mai puţin sexul, Prudence nu era o femeie pentru sex, cel puţin aşa încerca Paul să se convingă, fără vreun succes real, pentru că ştia în adâncul sufletului său că Prudence era făcută pentru sex în acelaşi mod, şi poate chiar mai mult decât majoritatea femeilor, că fiinţa ei cea mai intimă va avea întotdeauna nevoie de sex, iar în cazul ei era vorba de sex heterosexual şi chiar, dacă era nevoie să fim foarte precişi, de penetrare cu o sculă. Dar mimetizările poziţionării sociale în cadrul grupului, oricât de ridicole şi chiar dispreţuitoare ar fi ele, au rolul lor, iar Prudence fusese, pentru sex ca şi pentru hrana vegană, un fel de precursor; asexuaţii se înmulţeau, toate sondajele mărturiseau acest lucru, lună de lună procentul asexuaţilor din populaţie părea să crească, nu constant, ci rapid; jurnaliştii, cu gustul lor obişnuit pentru aproximaţie şi pentru termenul ştiinţific nepotrivit, nu au ezitat să o califice drept exponenţială, în realitate nu era una, rata de creştere nu era cea, extremă, a exponenţialelor autentice - era totuşi foarte rapidă.

Spre deosebire de Prudence şi de majoritatea contemporanilor ei, Evangeline şi-a asumat perfect, şi poate că încă îşi asumă, că este o veritabilă belicoasă.
Acest lucru nu era, desigur, potrivit pentru un om ca Bruno, care era interesat în primul rând de o casă caldă şi confortabilă, care să-l distragă de la luptele pentru putere care erau în mod necesar inerente jocului politic. Problemele lor de cuplu, de fapt, nu prea aveau legătură unul cu celălalt.

"Ah, Paul, ai fost acolo? Bruno nu părea prea treaz; tonul lui era nesigur, puţin dezorientat, fericit totuşi. "Mai lucrai?

– Nu, nu chiar. Nu, deloc. Adormisem pe canapeaua mea.

– Da, canapelele..." Pronunţase cuvântul cu încântare, ca şi cum ar fi fost o invenţie minunată, a cărei existenţă tocmai o redescoperise. Dormeam prost", a continuat el pe un alt ton, "aşa că m-am gândit la un dosar. Vrei să vii la apartament să bem ceva? Nu-i putem lăsa pe chinezi să deţină monopolul asupra pământurilor rare", a continuat el aproape imediat, deşi Paul îi urmase deja exemplul. "Chiar acum finalizez un acord cu Lynas, compania australiană - sunt nişte negociatori duri, australienii ăştia, nu se ştie; va fi suficient pentru ytriu, gadoliniu şi lantan; dar mai sunt încă multe probleme, mai ales cu samariul şi praseodimul; sunt în contact cu Burundi şi Rusia.

– Asta ar trebui să fie de ajuns, cu Burundi", a răspuns Paul cu nepăsare. Burundi era o ţară africană; atât ştia despre Burundi; presupunea totuşi că era aproape de Congo, din cauza expresiei "Congo Burundi", care plutea într-un colţ al memoriei sale, fără ca el să poată să-i atribuie un conţinut semantic stabil.

În ultima vreme, Burundi a avut o echipă de conducere remarcabilă", a insistat Bruno, de data aceasta fără să aştepte un răspuns.

– Mi-e puţin foame, spune Paul, nu m-am gândit să mănânc în seara asta, de fapt aseară.

– Da?... Cred că mi-a mai rămas un sandviş, un fel de sandviş, aveam de gând să-l mănânc în după-amiaza asta. Poate că nu este foarte bun, dar este ceva.

Au intrat în apartamentul companiei, iar Bruno s-a întors spre el. "Am uitat, am fost să caut un dosar în biroul meu. Poţi să mă aştepţi o clipă?"

Biroul său ministerial, cel în care primea politicieni, sindicalişti şi patroni de mari companii, se afla într-o altă aripă, iar drumul dus-întors îi lua cam douăzeci de minute. Bruno îşi amenajase un birou secundar într-o cămăruţă din apartamentul său: o masă simplă, acoperită cu melamină falsă de frasin, pe care erau aşezate laptopul şi câteva dosare, cu o imprimantă în spate. Trase perdelele, blocând orice privelişte a Senei.

Bucătăria era nouă şi strălucitoare şi arăta ca şi cum nu ar fi fost folosită niciodată: în chiuvetă nu era nicio farfurie, iar imensul frigider american era gol. Apartamentul matrimonial cu vedere spre Sena era şi el nelocuit; patul nu fusese desfăcut. Bruno părea să doarmă în ceea ce trebuie să fi fost o cameră de copil, dacă ne imaginăm un copil lipsit de pretenţii. Era o cameră mică, oarbă, cu pereţi şi mochetă gri, mobilată doar cu un pat de o persoană şi o noptieră.

Paul s-a întors în sala de mese a recepţiei, care dădea spre Sena. Prin ferestrele mari care înconjurau încăperea pe trei laturi, privelişte a era splendidă: arcurile metroului aerian erau luminate, iar traficul era încă intens pe Quai d'Austerlitz; apele Senei, colorate în galben auriu de iluminatul urban, se prelingeau între pilonii podului Bercy. Magnificenţa luminii care scălda sala evoca ceva lumesc şi somptuos, ca un mediu parizian legat de lumea vieţii de noapte, de eleganţă şi chiar de artele plastice. Toate acestea nu evocau nimic, nimic cunoscut de el - şi probabil că nici de Bruno. Pe masa pentru opt persoane, acoperită cu o faţă de masă albă, se aflau un sandviş Daunat maxi-moelleux cu piept de pui şi miere, încă în ambalaj, şi un Tourtel. Deci asta era masa lui Bruno; abnegaţia lui în slujba

statului încă impunea respect, se gândi Paul. Trebuie să fi fost o braserie deschisă lângă Gare de Lyon, de obicei sunt braserii deschise noaptea târziu, lângă marile gări, care oferă mâncăruri tradiţionale călătorilor singuratici, fără a reuşi vreodată să-i convingă că mai au un loc într-o lume accesibilă, umană, marcată de bucătăria familială şi de mâncărurile tradiţionale. În aceste braserii eroice, ai căror ospătari, martori la atâta suferinţă, mor de obicei tineri, Paul şi-a pus ultimele speranţe culinare pentru această seară.

Până să se întoarcă, cu un dosar mare în mână, Bruno se afla în salonul alăturat, examinând o sculptură de animal de pe pervazul ferestrei. Animalul, a cărui musculatură era redată cu meticulozitate, îşi întorcea capul cu spatele. Părea îngrijorată, poate că auzise ceva în spatele ei, ghicea prezenţa unui prădător. Trebuie să fi fost o capră, sau poate un cerb sau o căprioară, nu ştia prea multe despre animale.

Ce este asta?", a întrebat el.

– O căprioară, cred.

– Da, ai dreptate, trebuie să fie o căprioară. Şi de unde provine?

– Nu ştiu, a fost acolo.

Se pare că era pentru prima dată când Bruno observa existenţa acestei sculpturi. În timp ce acesta îşi continua lamentaţia despre pământurile rare chinezeşti şi nechinezeşti, Paul s-a întrebat dacă ar trebui să-i spună despre DGSI. Ştia că acest videoclip îl afectase profund şi chiar se gândise pentru o clipă să se retragă din viaţa politică. În viaţa politică reală, în inima reactorului, Bruno era mai mult sau mai puţin un outsider. Numirea sa la Bercy, cu aproape cinci ani mai devreme, nu provocase entuziasmul serviciilor, ca să nu spunem altceva - s-ar fi putut vorbi chiar de broncă, dacă termenul ar fi fost potrivit pentru inspectorii de finanţe care poartă costume antracit. Nu era inspector de finanţe, nu fusese nici măcar la ENA, era din toate punctele de vedere un politehnician pur, care îşi făcuse întreaga carieră în industrie. A obţinut succese

reale, mai întâi la conducerea Dassault Aviation, apoi la Orano şi, în cele din urmă, la Arianespace, unde, în câţiva ani, a reuşit să anihileze încercările concurenţilor americani şi chinezi, plasând Franţa pe primul loc în topul mondial al lansatoarelor de sateliţi. Armament, energie nucleară, spaţiu: tot atâtea sectoare de înaltă tehnologie, tot atâtea locuri de dezvoltare naturală pentru un politehnician, ceea ce îi oferea în acelaşi timp un curriculum ideal pentru a răspunde promisiunilor de campanie ale preşedintelui proaspăt reales. Acesta din urmă a renunţat într-adevăr la fanteziile unei naţiuni start-up care făcuse posibilă prima sa alegere, dar care, în mod obiectiv, nu a dus decât la producerea câtorva locuri de muncă precare şi prost plătite, la limita sclaviei, în cadrul unor multinaţionale incontrolabile. Redescoperind farmecul economiei dirijate în stil francez, el nu ezitase să proclame, cu braţele larg deschise într-un elan aproape cristic (asta ştia să facă întotdeauna, şi chiar mai bine ca niciodată, braţele deschise într-un unghi aparent imposibil, trebuia să se antreneze cu un antrenor de yoga, nu se putea altfel), în timpul uriaşului miting parizian care îi încheiase campania: "Am venit în această seară cu un mesaj de speranţă şi voi reduce la tăcere profeţii de nenorocire: pentru Franţa, astăzi, încep noile Trente Glorieuses! "

Bruno Juge a fost făcut, mai bine decât oricine altcineva, să accepte această provocare industrială. Trecuseră aproximativ cinci ani şi îşi îndeplinise cu mult contractul. Cea mai impresionantă reuşită a sa, cea mai mediatizată, dar şi cea care a marcat cel mai profund minţile oamenilor, a fost redresarea spectaculoasă a grupului PSA. Recapitalizat în mare măsură de către stat, care a preluat mai mult sau mai puţin controlul, grupul s-a lansat în reconquista vârfului de gamă, bazându-se pe una dintre mărcile sale: Citroën. Nu mai existau, cel puţin asta era convingerea lui Bruno, două pieţe în industria automobilelor, cea low cost şi cea de vârf de gamă, la fel cum nu mai

existau, dar Bruno se abţinea să o spună, de altfel nu intra direct în domeniul său de competenţă, două clase sociale, cea bogată şi cea săracă, clasa de mijloc se evaporase, iar automobilul mediu nu avea să întârzie să o urmeze în dispariţia sa. Franţa îşi demonstrase competenţa şi pumnul în domeniul low-cost - preluarea Dacia de către Renault a stat la baza unei poveşti de succes impresionante, probabil cea mai impresionantă din istoria recentă a producţiei de automobile. Cu o reputaţie de eleganţă şi de lider în industria de lux, Franţa ar putea accepta provocarea pe piaţa auto de top şi ar putea fi un concurent serios pentru producătorii germani, a considerat Bruno. Partea foarte înaltă a pieţei a rămas inaccesibilă - a fost blocată de producătorii britanici, din motive greu de înţeles şi care, probabil, se vor încheia doar odată cu dispariţia monarhiei britanice; dar partea înaltă, dominată de producătorii germani, era la îndemâna acestora.

Această provocare, cea mai importantă din cariera sa de ministru, cea care îl ţinuse treaz luni întregi în biroul său din Bercy, în timp ce soţia sa se complăcea în îmbrăţişări improbabile, o acceptase în cele din urmă. În anul precedent, Citroën a fost la egalitate cu Mercedes pe aproape toate pieţele mondiale. Pe piaţa foarte strategică a Indiei, a ocupat chiar primul loc, în faţa celor trei rivali germani - Audi însuşi, suveranul Audi, a fost retrogradat pe locul doi, iar jurnalistul economic François Lenglet, puţin obişnuit cu efuziunile emoţionale, a plâns când a anunţat vestea în timpul emisiunii foarte populare a lui David Pujadas la LCI.

Graţie inventivităţii designerilor săi, aleşi personal de Bruno, care, cu această ocazie, a ieşit din rolul său pur tehnic şi nu a ezitat să-şi impună viziunea artistică, Citroën a reuşit să recupereze îndrăzneala creatorilor lui Traction şi DS, şi, în general, Franţa reuşise să redevină naţiunea emblematică a vârfului de gamă, invidiată şi admirată în întreaga lume - iar declanşatorul, împotriva tuturor

aşteptărilor, nu venise din sectorul modei, ci din cel al automobilului, simbolic între toate, fructul împlinit al îmbinării inteligenţei tehnologice cu frumuseţea.

Deşi acesta a fost de departe cel mai mediatizat succes, nu a fost nici pe departe singurul, iar Franţa a redevenit a cincea economie a lumii, la mică distanţă de Germania pe locul patru: deficitul era acum mai mic de 1% din PIB şi îşi reducea treptat datoria; toate acestea s-au realizat fără proteste, fără greve, într-un climat de uimitor consens; ministerul lui Bruno a fost un succes total.

Următoarele alegeri prezidenţiale erau la mai puţin de şase luni distanţă, iar preşedintele, care ar fi fost reales fără probleme, nu putea în niciun caz să candideze pentru realegere: de la reforma constituţională imprudentă din 2008, nimeni nu mai putea îndeplini mai mult de două mandate prezidenţiale consecutive.

Multe lucruri se ştiau deja în aceste alegeri: candidatul Rassemblement National va fi prezent în turul al doilea - chiar dacă numele său nu era încă cunoscut, existau cinci sau şase concurenţi valabili - şi va fi învins. A rămas o întrebare simplă, dar crucială: cine va fi candidatul majorităţii prezidenţiale?

În multe privinţe, Bruno a fost cel mai bine plasat. Avea deja încrederea preşedintelui - ceea ce era crucial, deoarece preşedintele intenţiona să se întoarcă, cinci ani mai târziu, şi să îndeplinească din nou două mandate consecutive. Cumva, preşedintele părea să se fi convins că Bruno se va ţine de cuvânt, că va fi de acord să se retragă după cinci ani de mandat, că nu va ceda în faţa intoxicării puterii. Bruno era un tehnician, un tehnician de excepţie, dar nu era un om al puterii; cel puţin aşa reuşea preşedintele să se convingă de cele mai multe ori; la urma urmei, exista un pact faustian în toată afacerea, ajungerea la o certitudine era imposibilă.

O altă problemă, mult mai imediată, a fost cea a sondajelor. Pentru 88% dintre francezi, Bruno era o persoană "competentă"; 89% îl considerau "muncitor" şi

82% "onest", ceea ce reprezintă un scor excepţional, niciodată atins de vreun politician de la apariţia sondajelor; nici măcar Antoine Pinay şi Pierre Mendès France nu se apropiaseră de un asemenea rezultat. Dar doar 18% l-au găsit "cald", 16% "empatic" şi doar 11% l-au considerat "apropiat de oameni" - o cifră catastrofală de data aceasta, cea mai proastă din clasa politică, toate partidele incluse. Pe scurt, oamenii îl plăceau, dar nu îl iubeau. O ştia, suferea din această cauză, şi de aceea acel videoclip sângeros îl afectase atât de profund: nu numai că oamenii nu-l plăceau, dar unii îl urau suficient de mult încât să-i însceneze moartea. Alegerea decapitării, cu accentele sale revoluţionare, nu a făcut decât să sublinieze imaginea sa de tehnocrat distant, la fel de îndepărtat de popor precum aristocraţii din Vechiul Regim.

Era nedrept, pentru că Bruno era un tip de treabă, Paul ştia asta; dar cum putea să-i convingă pe alegători? Nu se simţea bine în faţa presei, refuzând cu încăpăţânare să discute chestiuni private, nu-i plăcea nici să vorbească în public. Cum a putut să reziste într-o campanie electorală? Într-adevăr, nu era nimic evident în privinţa candidaturii sale.

Prietenia lor era relativ recentă. Pe vremea când lucra la Direcţia de legislaţie fiscală, Paul îl întâlnise pe Bruno de mai multe ori, dar pentru scurt timp. Reducerile masive de impozite pe care Bruno le-a decis în primul an al mandatului de cinci ani trebuiau să se aplice numai investiţiilor destinate direct finanţării industriei franceze - aceasta era o condiţie nenegociabilă, asupra căreia a insistat. Un astfel de dirijism clar asumat nu era în obiceiurile casei, iar Paul a trebuit să lupte, aproape de unul singur, împotriva tuturor funcţionarilor din propriul departament, scriind directive şi rapoarte care să meargă în acord cu dorinţele ministrului. În cele din urmă au avut câştig de cauză după mai bine de un an de război intern care şi-a lăsat amprenta.

Această luptă comună îi atrăsese atenţia lui Bruno, dar relaţia lor nu a luat o turnură mai personală decât cu ocazia unui alt congres al Uniunii Africane, de data aceasta la Addis Abeba, mai exact în seara primei zile a congresului, în barul hotelului Hilton. Conversaţia fusese ciudată la început, forţată, dar apoi totul s-a dezlănţuit când s-a întors chelneriţa. "Lucrurile nu merg prea bine cu soţia mea în acest moment", spusese Bruno în timp ce îi aşezase un pahar de şampanie în faţă. Paul se speriase, aproape că-şi vărsase cocktailul - un infam, un rahat tropical prea îndulcit, care nu ar fi fost o mare pierdere. Chiar în acel moment, cu o sincronizare perfectă, două prostituate africane s-au aşezat la o masă la câţiva metri de ei. Bruno nu discutase niciodată până atunci despre ceva privat; Paul nici măcar nu ştia că era căsătorit. Dar până la urmă, de ce nu, da, există, oamenii încă se mai căsătoresc uneori, bărbaţi şi femei, e chiar ceva obişnuit. Iar un politehnician, chiar dacă absolvise cu cea mai bună notă, chiar dacă provenea din Corps des Mines, era totuşi un om; aceasta era o nouă dimensiune de care trebuia să ţină cont.

La început, Bruno nu a mai spus nimic, apoi s-a bâlbâit, cu o voce constrânsă: "Nu am mai făcut dragoste de şase luni...". El a spus că a făcut
dragoste, a observat imediat Paul, iar alegerea acestei expresii sentimentale, mai degrabă decât a termenului sărut (pe care probabil că l-ar fi folosit el însuşi) sau viaţă
(care ar fi fost alegerea multor persoane dornice să reducă impactul emoţional al revelaţiei lor prin utilizarea unui termen neutru) spune deja multe. Deşi politehnician, Bruno făcea dragoste, sau cel puţin o făcuse deja; deşi politehnician, Bruno (şi întreaga sa personalitate, inclusiv rigoarea bugetară, care îi apărea în acel moment într-o lumină nouă) era un romantic. Romantismul s-a născut în Germania, aşa cum se uită uneori, şi s-a născut, de fapt, în nordul Germaniei, într-un mediu pietist care a jucat un rol

important în dezvoltarea timpurie a capitalismului industrial. Acesta era un mister istoric dureros, la care Paul meditase uneori în tinereţe, în zilele în care lucrurile minţii reuşeau încă să-i capteze atenţia.

Abia se abţinuse să nu riposteze, cu brutalitate şi cinism: "Şase luni? Dar pentru mine au trecut zece ani, amice! Era adevărat totuşi, de zece ani nu mai făcuse sex, cu atât mai puţin dragoste cu Prudence, sau cu oricine altcineva, de altfel. Dar notaţia ar fi fost, în acest stadiu al relaţiei lor, nedorită, şi-a dat seama la timp. Probabil că Bruno încă îşi mai imagina că o îmbunătăţire sau chiar o recuperare totală era încă posibilă; şi într-adevăr, după şase luni, după cele mai multe opinii, aceasta era încă posibilă.

Seara se lăsa pe Addis Abeba, un zvon de rumba congoleză umplea barul. Cele două fete de la masa alăturată erau prostituate, dar erau prostituate de lux, după cum o dovedeau hainele lor de firmă, machiajul discret şi eleganţa lor generală. Probabil că erau fete educate, chiar ingineri sau doctoranzi. Erau, de asemenea, foarte frumoase, fustele lor scurte şi mulate şi corsetele strâmte păreau să promită o plăcere considerabilă. Erau fără îndoială etiopience, aveau ţinuta arogantă a femeilor din acea ţară. În acest moment, totul ar fi putut fi foarte simplu: tot ce trebuiau să facă era să-i invite la masa lor. Ei veniseră pentru asta, şi nu erau singurii, aproape toată lumea venise pentru asta la acest congres nenorocit, cu siguranţă nu era locul unde urmau să se ia decizii pentru dezvoltarea Africii, acest lucru era deja evident la sfârşitul primei zile. Bruno ar putea reuşi să plaseze câteva centrale nucleare ici şi colo, era hobby-ul său să plaseze centrale nucleare la congrese internaţionale; de fapt, contractele nu vor fi semnate imediat, ci doar se vor stabili contacte, iar semnarea va avea loc mai târziu, discret, probabil la Paris.

În viitorul mai imediat, odată ce cele două fete ar fi fost invitate la masa lor, negocierea ar fi fost curtenitoare şi

scurtă, preţul era cam cunoscut de toţi - cu siguranţă ar fi fost mai puţin uşor pentru centralele nucleare, dar acolo nu mai avea ce face. Mai rămăsese chestiunea distribuirii fetelor, dar în privinţa asta Paul se simţea foarte calm: îi plăceau amândouă cam la fel de mult, frumuseţea lor era egală, amândouă păreau amabile şi blânde şi la fel de dornice să servească o sculă occidentală. Paul era, în acest moment, destul de pregătit să îl lase pe Bruno să aleagă primul. Şi, în cazul în care această alegere se dovedea a fi imposibilă, poate că ar fi fost nevoie de un joc în patru.

Chiar în momentul în care acest gând i s-a format în minte, şi-a dat seama că întreaga situaţie era fără speranţă. Relaţia sa cu Bruno căpătase cu siguranţă o nouă dimensiune în ultimele minute; Dar nu erau, şi probabil că nu vor fi niciodată, în punctul în care să poată dormi împreună cu fete în aceeaşi cameră, prietenia lor nu putea fi stabilită niciodată pe această bază, nu erau nici unul dintre ei şi nu vor fi niciodată poponari, Era chiar exclus ca el să asiste la scena în care Bruno ar fi decis să închirieze serviciile unei prostituate - fără să ia în calcul faptul că Bruno era un politician cunoscut la nivel naţional, că jurnalişti îmbrăcaţi în congresmeni probabil că se aflau în acel moment în hol, urmărind accesul la lifturi, şi că se simţea deja investit cu un fel de misiune de protecţie faţă de el. Absenţa acestei complicităţi masculine de bază i-ar fi interzis lui Bruno, în prezenţa ei, să răspundă la solicitările celor două tinere, dar în acelaşi timp a creat între ele o complicitate mai puternică, bazată pe reacţii de modestie care stabilea între ele o apropiere fără precedent, în timp ce le îndepărta de comunitatea de bază a bărbaţilor.

Trăgând imediat concluziile din această intuiţie, Paul s-a ridicat, pretinzând că era vag obosit, poate din cauza decalajului orar, a adăugat el (ceea ce era destul de stupid, deoarece diferenţa de fus orar dintre Paris şi Addis Abeba era aproape inexistentă) şi i-a urat lui Bruno noapte bună. Fetele au reacţionat cu uşoare mişcări şi o scurtă conciliere;

într-adevăr, configuraţia situaţiei se schimbase. Putea să aleagă oricare dintre cele două fete, sau putea să le ia pe amândouă, ceea ce probabil că ar fi făcut în locul ei. Putea, de asemenea, să le fi luat pe amândouă, ceea ce ar fi făcut în locul ei, sau putea să nu fi făcut nimic, ceea ce era o a treia ipoteză şi, din păcate, cea mai probabilă. Bruno era un om care căuta soluţii pe termen lung, iar acest lucru era probabil la fel de adevărat în gestionarea vieţii sale sexuale ca şi în gestionarea politicii industriale a ţării. Nu ajunsese, şi poate că nu va ajunge niciodată, la starea de spirit morocănoasă, care era din ce în ce mai mult a lui, de a admite că nu există o soluţie pe termen lung; că viaţa însăşi nu are o soluţie pe termen lung.

În momentul în care îi revenise această amintire, patru ani mai târziu, amintirea acelui moment în care se hotărâse, ridicându-se să se întoarcă în camera lui, să-l lase pe Bruno singur în faţa posibilului său destin sexual din acea seară, Paul înţelese că nu avea de gând să-i spună despre întâlnirea cu tipul de la DGSI, nu acum, nu imediat.

A doua zi după petrecere, Paul a întrebat de Bruno la recepţie, după ce a plătit factura de la mini-bar, şi a fost surprins să afle că acesta părăsise deja hotelul dimineaţa devreme cu bagajele. Această plecare solitară, la prima oră a dimineţii, nu sugera în mod evident o relaţie amoroasă, telefonul mobil al lui Bruno era pe căsuţa vocală şi situaţia cerea o decizie rapidă: să alerteze serviciile diplomatice? Nu-şi putea abandona ministrul, dar a decis să-i acorde ceva timp şi a comandat un taxi până la aeroport.

Minivan-ul Mercedes care l-a condus la aeroportul din Addis Abeba ar fi putut transporta o familie numeroasă, se gândi Paul. Datorită altitudinii şi lipsei temperaturilor excesive din Djibouti sau Sudan, Addis Abeba avea ambiţia de a deveni o mare metropolă africană, un centru pentru economia întregului continent. După scurta sa şedere, Paul ar fi fost înclinat să considere acest obiectiv realist; în ceea ce priveşte serviciile auxiliare, de exemplu, târfele de

aseară erau de un standard mai mult decât respectabil, ar fi putut captiva orice om de afaceri occidental, dar şi un om de afaceri chinez.

Sala principală a aeroportului era plină de turişti, dintre care unii, a aflat din conversaţiile lor, veniseră să fotografieze okapi. Fuseseră prost sfătuiţi de către operatorul lor turistic: okapi trăieşte exclusiv într-o mică regiune din nord-estul Republicii Democratice Congo, pădurea Ituri, unde există o rezervaţie care îi este dedicată; în plus, obiceiurile sale discrete îl fac foarte greu de fotografiat. În cafeneaua aeroportului, a fost abordat de un sloven voinic şi jovial, un delegat al Uniunii Europene. Omul nu a avut nimic semnificativ de spus, ca toţi delegaţii UE. Totuşi, Paul a ascultat cu răbdare, pentru că aşa se procedează cu delegaţii UE. Dintr-o dată, a fost lovit de armonia violentă a culorilor unei tinere în pantaloni albi şi tricou roşu, cu părul lung şi negru şi pielea închisă la culoare, care tocmai ieşea din mulţimea de turişti. Apoi această criză a dispărut; fata însăşi părea să fi dispărut, evaporându-se în atmosfera uneori supraîncălzită, alteori rece a terminalului; dar această dispariţie era, Paul ştia, aproape sigur imposibilă.

Imediat înainte de ultimul apel din difuzoarele din sala de plecări, Bruno şi-a făcut apariţia cu valiza în mână. Nu a spus ce făcuse, de ce ajunsese târziu, iar Paul nu a îndrăznit să-l întrebe, nici atunci, nici după aceea.

La o săptămână după întoarcerea lor, Bruno l-a invitat să se alăture cabinetului său ministerial. Aceasta nu a fost o decizie neobişnuită, Paul se afla cam în acea etapă a odiseei sale administrative în care trecerea la cabinet era un pas normal. Ceea ce a devenit mai surprinzător a fost faptul că, şi-a dat seama imediat, nu va avea sarcini specifice. Gestionarea jurnalului lui Bruno nu era o povară uriaşă, era mult mai puţin plină decât îşi imaginase Paul.

Bruno prefera să lucreze pe dosare şi făcea foarte puţine întâlniri; Bernard Arnault, de exemplu, cel mai bogat om din

Franţa, încercase în zadar să se întâlnească cu el încă de la începutul cincinalului; pur şi simplu nu era interesat de sectorul luxului - care, în orice caz, nu avea nevoie de ajutorul autorităţilor publice.

Rolul esenţial al lui Paul, aşa cum a înţeles treptat, va fi acela de a-i fi confident lui Bruno, dacă va fi necesar. Nu considera acest lucru nici anormal, nici umilitor; Bruno era probabil cel mai mare ministru al Economiei de la Colbert încoace, iar continuarea misiunii sale în slujba ţării va implica, poate pentru mulţi ani, că va trebui să-şi asume un destin singular, în care momentele de îndoială şi de îndoială vor fi inevitabile. Nu avea nevoie de consilieri, stăpânea fişierele într-un grad excepţional, era aproape ca şi cum ar fi avut un al doilea creier, un creier de computer, grefat pe creierul său uman obişnuit. Dar un confident, cineva în care să aibă cu adevărat încredere, era, fără îndoială, esenţial în această etapă a vieţii sale.

Trecuse deja ceva timp, în acea noapte, doi ani mai târziu, de când Paul nu-l mai asculta cu adevărat pe Bruno. Abandonând pământurile rare, el s-a lansat într-o diatribă violentă împotriva panourilor solare chinezeşti, împotriva transferurilor incredibile de tehnologie pe care China le-a smuls Franţei în timpul mandatului precedent şi care le permiteau acum să revină şi să inunde Franţa cu produsele lor la preţuri de nimic. A fost pe punctul de a se gândi la un adevărat război comercial cu China, pentru a proteja interesele producătorilor francezi de panouri solare. Asta ar fi putut fi o idee bună", a spus Paul, întrerupându-l pentru prima dată; avea multe de recuperat în faţa alegătorilor ecologişti, în special sprijinul său nemijlocit pentru industria nucleară franceză.

Poate voi merge şi eu, Bruno", a adăugat el. Este ora două dimineaţa.

- Da. Da, desigur. S-a uitat la dosarul pe care încă îl ţinea în mână. "Ei bine, poate că voi mai continua o vreme."

5

Din punct de vedere intelectual, Paul ştie că se află în sediul ministerului, deoarece tocmai a ieşit din biroul lui Bruno, dar nu recunoaşte pereţii liftului. Sunt dintr-un metal mat şi uzat şi încep să vibreze uşor atunci când apasă butonul 0. Podeaua este făcută din beton murdar, acoperită cu diferite tipuri de gunoaie. Există cabine de lift cu podele din beton? Probabil că a intrat din greşeală într-un lift. Spaţiul este rece, rigid, ca şi cum ar fi susţinut de bare metalice invizibile, fără de care ar ameninţa să se prăbuşească pe sine ca un balon flasc şi găurit.

Cu un gemete lung şi metalic, maşina se opreşte la nivelul 0, dar uşile refuză să se deschidă. Paul apasă din nou şi din nou pe butonul 0, dar uşile tot nu se mişcă, ceea ce începe să devină îngrijorător. După o scurtă ezitare, apasă pe butonul de apel de urgenţă; acesta este conectat la staţia de urgenţă, care este deschisă 24 de ore din 24, cel puţin aşa este în cazul ascensoarelor obişnuite, trebuie să fie şi în cazul ascensoarelor de marfă. Imediat, liftul începe să coboare din nou, de data aceasta într-un ritm foarte rapid, iar cifrele de pe panoul de control se derulează cu o viteză nebună. Apoi se opreşte brusc, cu un şoc violent care aproape că îl face să-şi piardă echilibrul: suntem la nivelul -62. Nu ştia absolut deloc că în subsolul ministerului există 62 de niveluri, dar până la urmă nu este imposibil, nu-şi pusese niciodată întrebarea.

De data aceasta, uşile se deschid rapid şi fără probleme: un coridor de beton gri deschis, aproape alb, slab luminat, se întinde la nesfârşit în faţa lui. Primul său impuls este să iasă, dar se răzgândeşte. Şederea în acest ascensor nu este foarte liniştitoare, funcţionarea sa este în mod evident defectuoasă. Dar oprirea la nivelul - 62? Cine se opreşte vreodată la nivelul - 62? Coridorul din faţa lui este gol, pustiu, pustiu, şi dă impresia că a fost aşa dintotdeauna. Şi

dacă liftul pleacă fără el? Ce se întâmplă dacă rămâne prizonier la nivelul - 62, până când moare de foame şi de sete? Apasă din nou pe butonul pentru nivelul 0. Îşi dă seama că nivelul -62 şi nivelurile intermediare nu sunt listate pe panoul de control; nu există nimic sub -4.

Imediat, liftul sare în sus, de data aceasta cu o viteză ameţitoare, numerele se amestecă, se derulează fără ca el să aibă timp să le distingă, are doar senzaţia, la un moment dat, că dispare semnul minus. Apoi liftul se opreşte cu un şoc uriaş care îl aruncă de peretele din spate; vibraţiile cabinei au nevoie de aproximativ treizeci de secunde pentru a se stinge; călătoria, în ciuda scurtimii sale, a părut interminabilă.

Suntem la nivelul 64. De data aceasta este imposibil, absolut imposibil, clădirile Ministerului Economiei nu au avut niciodată mai mult de şase etaje, de asta este absolut sigur. Uşile se deschid din nou pe un coridor cu mochetă albă, cu geamuri imense; lumina este foarte puternică, aproape orbitoare; în depărtare se aude o melodie de orgă electrică, uneori veselă, alteori melancolică.

De data aceasta, Paul nu se mişcă, rămâne absolut nemişcat timp de aproape un minut. După acest timp, mecanismul porneşte din nou, ca şi cum i-ar recompensa docilitatea: uşile se închid încet, iar maşina îşi începe coborârea într-un ritm normal. Deşi nivelurile care apar pe ecranul de control (40, 30, 20.) nu sunt listate pe panoul de control, care nu are nimic dincolo de nivelul 6, acestea se succed cu o regularitate liniştitoare.

Apoi liftul se opreşte la nivelul 0, iar uşile se deschid larg. Paul este salvat, sau cel puţin aşa crede el, dar când iese din maşină îşi dă seama că nu se află deloc în sediul ministerului, ci într-un loc necunoscut. Este o sală imensă, cu o înălţime a tavanului de cel puţin cincizeci de metri. Paul este convins că este un centru comercial, deşi nu se vede niciun magazin. Este probabil o capitală latino-americană, auzul îi revine treptat, percepe muzică ce confirmă ipoteza

unui centru comercial, iar zumzetul de voci care îl înconjoară pare să fie format din cuvinte spaniole, ipoteza unei capitale latino-americane capătă mai multă substanţă. Cu toate acestea, numărul destul de mare de cumpărători care trec unii pe lângă alţii în hol nu arată deloc ca nişte latino-americani, sau chiar ca nişte fiinţe umane. Feţele lor sunt nesănătos de palide, nefiresc de plate şi aproape că nu au nas. Paul este brusc sigur că limbile lor sunt lungi, cilindrice şi bifide, ca cele ale şerpilor.

În acel moment a început să audă un ţiuit intermitent, scurt, dar neplăcut, care se repeta la fiecare 15 secunde. Nu era un ton de apel, ci mai degrabă un semnal sonor de avertizare, şi s-a trezit brusc că era telefonul său mobil, care îl avertiza de existenţa unui mesaj în aşteptare.

Mesajul era de la Madeleine, prietena tatălui său. Îl sunase la ora nouă dimineaţa, acum era puţin după ora unsprezece. Uneori era de neînţeles, intercalat cu suspine şi cu un zgomot îngrozitor de trafic pe fundal. Paul a înţeles, totuşi, că tatăl său era în comă şi că fusese dus la spitalul Saint-Luc din Lyon. A sunat imediat. Madeleine a răspuns la telefon la prima sonerie. Ea era ceva mai calmă şi a reuşit să-i explice că suferise un infarct cerebral, că abia se trezise, că ea preferase să mai stea în pat câteva minute, apoi auzise un şoc surd venind dinspre bucătărie. Ea s-a plâns apoi de timpul în care a ajuns ambulanţa, aproape o jumătate de oră. Acest lucru nu era surprinzător, deoarece tatăl ei locuia la ţară, într-un cătun din regiunea Beaujolais, greu accesibil, la aproximativ cincizeci de kilometri nord de Lyon. Nu era nimic surprinzător, dar consecinţele ar fi putut fi foarte grave, îi lipsea oxigenul timp de câteva minute, iar părţi din creier ar fi putut fi afectate. În timp ce vorbea cu ea, a început o căutare pe internet, următorul tren spre Perrache era la ora 12.59, îl putea prinde uşor, ar fi avut timp chiar să meargă la minister să-i spună câteva cuvinte lui Bruno, era pe drum, a rezervat o cameră la Sofitel în

Lyon, nu părea departe de spitalul Saint-Luc, apoi a închis, şi-a pregătit câteva lucruri pentru noapte.

A aşteptat câteva secunde la intrarea în biroul lui Bruno.

Am o întâlnire cu directorul general al Renault...", a anunţat Bruno, băgându-şi jumătate din corp prin uşa întredeschisă. E ceva serios?

– Acesta este tatăl meu. El este în comă. Mă duc la Lyon.

– Programarea mea este aproape gata.

În timp ce îl aştepta, Paul a consultat site-uri de informaţii medicale pe internet. Infarctul cerebral a fost o formă de accident vascular cerebral - a fost de departe cea mai frecventă formă, reprezentând 80% din cazuri. Durata lipsei de oxigen la nivelul creierului a fost un factor cheie în determinarea prognosticului de viaţă.

Îţi vor explica că nu ştiu prea multe, că nu pot face un pronostic", i-a spus Bruno două minute mai târziu. Din păcate, este adevărat. Se poate trezi în câteva zile, dar poate rămâne în această stare mult mai mult timp. Tatăl meu a avut un atac cerebral anul trecut şi a fost în comă timp de şase luni.

– Ce urmează?

– Apoi a murit.

Gare de Lyon era neobişnuit de pustie, iar Paul a avut timp să cumpere panini şi wraps, pe care le-a mestecat încet, în timp ce trenul călătorea cu 300 km/h prin Burgundia, sub un cer gri impenetrabil. Tatăl său avea şaptezeci şi şapte de ani, ceea ce era mult, dar nu foarte mult, mulţi oameni depăşeau această vârstă acum, aşa că era mai degrabă un argument în favoarea supravieţuirii sale; dar era cam singurul. Fumător regulat, iubitor de mezeluri şi vinuri corpolente şi, din câte ştia el, nu prea pasionat de exerciţii fizice, avea toate condiţiile pentru a dezvolta o ateroscleroză solidă.

Paul a luat un taxi, dar spitalul Saint-Luc se afla la doar cinci minute de gara Perrache. Traficul de pe Quai Claude Bernard, care se întindea de-a lungul Rhonei, era obositor

de dens şi ar fi fost mai bine să meargă pe jos până acolo. Dreptunghiurile de sticlă colorată care compuneau faţada Saint-Luc erau cu siguranţă menite să ridice moralul familiilor, să le sugereze ideea unui spital pentru râs, un spital Lego, un spital de jucării. Efectul a fost doar parţial obţinut, sticla era ternă şi murdară pe alocuri, impresia de veselie îndoielnică; dar, în orice caz, de îndată ce intrai pe coridoare şi în camere, prezenţa monitoarelor de control, a aparatelor de asistenţă respiratorie te readucea la realitate. Nu erai acolo ca să te distrezi; erai acolo ca să mori, de cele mai multe ori.

"Da, domnule Raison, tatăl dumneavoastră a fost spitalizat în această dimineaţă", a spus recepţionera. Vocea ei era blândă, un pic liniştitoare, perfectă de fapt. "Bineînţeles că îl puteţi vedea, dar medicul şef ar dori să vă spună câteva cuvinte mai întâi. O să o anunţ că vii.

Medicul-şef era o femeie bruscă şi elegantă, în jur de cincizeci de ani, evident o burgheză - se simţea obişnuinţa de a comanda şi de a lua cina, avea cercei burghezi, iar Paul era sigur că sub halatul de spital impecabil butonat îi era ascuns un discret colier de perle - îi amintea puţin de Prudence, într-adevăr, sau mai degrabă de ceea ce ar fi putut deveni Prudence, de ceea ce fusese iniţial destinată să devină; Oricum aţi interpreta informaţia, nu a fost o veste bună. A găsit dosarul în mai puţin de un minut - cel puţin biroul ei era ordonat.

"Tatăl tău a fost spitalizat la ora 8.17 în această dimineaţă. A spus şi ea "tata", era înfricoşător, făcea parte din instrucţiunile oficiale să înceapă prin a infantiliza rudele? Avea aproape cincizeci de ani, nu-i mai spusese tatălui său "tată" de multă vreme, dacă ea îi spunea tatălui ei "tată", asta l-ar fi surprins. Problema era că nici nu putea să-i spună "Edward", aşa cum ar fi făcut cu un frate sau un prieten din aceeaşi generaţie, pe scurt nu ştia cum să i se adreseze deloc.

"Am efectuat imediat o scanare RMN pentru a identifica artera din creier şi apoi am efectuat tromboliză şi trombectomie pentru a îndepărta cheagul de sânge care o bloca. Operaţia a decurs bine; din păcate, o hemoragie secundară a complicat situaţia.

– Credeţi că există vreo şansă de recuperare?

– Este normal să întrebaţi. Ea a dat din cap cu satisfacţie; era clar că aprecia pacienţii normali, familiile normale şi întrebările normale. "Dar, din păcate, trebuie să vă spun că nu ştim; RMN-ul ne permite să determinăm zonele care ar fi putut fi afectate - în acest caz, lobul fronto-parietal - dar nu şi gravitatea leziunilor. Nu mai este nevoie de nicio altă acţiune medicală; putem doar să monitorizăm situaţia prin verificarea tensiunii arteriale şi a glicemiei. Tatăl dvs. îşi poate recăpăta un nivel de conştienţă alterat sau, în unele cazuri, normal; dar poate, de asemenea, să ajungă la moarte cerebrală, orice este posibil în acest stadiu. Trebuie să fii rezonabilă", conchide ea fără să fie cu adevărat necesară.

"Este cineva aici care nu este rezonabil?" Nu s-a putut abţine să nu spună asta; începea să îl enerveze puţin.

"Ei bine, trebuie să spun că însoţitorul tatălui tău. Manifestările ei emoţionale, de înţeles, desigur. Adică, de când a venit sora ta, s-a mai liniştit puţin."

Deci Cécile era acolo; cum reuşise, venind din Arras? Spre deosebire de el, ea se trezea foarte devreme, iar Madeleine trebuia să o cheme prima, se înţelesese imediat bine cu Cécile, în timp ce lui îi fusese întotdeauna puţin teamă - poate pentru că era fiul cel mare, poate pentru că îi era puţin teamă de toată lumea.

"Încă un lucru." Ea se ridicase pentru a-l însoţi până la uşă. "Tatăl tău a trebuit să fie conectat la un ventilator, a fost necesar pentru ca el să respire şi ştiu că vederea unei traheotomii este uneori un pic angoasantă pentru familii. Dar nu este dureros pentru el, pot să vă asigur că nu are nicio durere."

Într-adevăr, "tăticul" său, cu o ţeavă înfiptă în gât şi conectată la o maşină mare pe roţi al cărei zumzet permanent umplea încăperea, cu o perfuzie la cot, cu electrozi fixaţi pe craniu şi pe piept, părea înfricoşător de bătrân şi de slăbit - să-l vezi aşa, unul nu dădea doi bani pe pielea lui, avea toate caracteristicile unui muribund. Cele două femei stăteau una lângă alta într-un colţ al camerei, părând că nu se mai mişcaseră de ore întregi. Madeleine a fost prima care l-a văzut şi i-a aruncat o privire deopotrivă speriată şi uşurată, dar nu a îndrăznit să se ridice de pe scaun. Cecile a fost cea care a venit la el şi l-a îmbrăţişat. Cât timp trecuse de când nu o mai văzuse? Şapte ani, poate opt. Nu era departe, totuşi, Arras, la mai puţin de o oră cu TGV-ul. Îmbătrânise puţin: câteva fire albe, dar abia se observau, în masa încă plină a părului ei blond deschis. Faţa ei devenise şi ea un pic mai palidă, dar trăsăturile ei erau încă foarte fine. Era una dintre cele mai frumoase fete din liceu, sora lui mai mică, îşi amintea foarte bine, băieţii care se învârteau în jurul ei erau aproape nenumăraţi. Cu toate acestea, dacă ar fi rămas virgină până la nuntă, era sigur că nu ar fi putut ascunde o relaţie amoroasă. Chiar şi atunci era foarte devotată, mergea la slujbă în fiecare duminică, participa la activităţile catolice ale parohiei. O surprinsese odată în rugăciune, îngenuncheată în camera ei, când el se dusese la uşa greşită după ce se trezise în miez de noapte să facă pipi. Se simţea jenat, îşi amintea, la fel de jenat ca şi cum ar fi prins-o cu un tip. Părea şi ea puţin stânjenită, cred că avea şaisprezece ani pe atunci, abia puţin mai târziu începuse, când el era îngrijorat de examene - şi el fusese îngrijorat de examene de mai multe ori, şi pe bună dreptate - să răspundă: "O să o rog pe Sfânta Fecioară pentru tine", pe un ton foarte natural, ca şi cum ar fi vorbit despre o bluză de luat de la curăţătorie. El chiar nu ştia de unde avea ea această fler mistic, era singurul din familie. Se căsătorise cu un tip ca el, aparent mai echilibrat - un notar de provincie este în mod normal echilibrat, şi probabil că asta era ceea

ce înşela la el, pentru că, în realitate, după două-trei minute de conversaţie, simţeai ceva intens în el, aveai impresia că şi-ar fi dat viaţa pentru Hristos, sau pentru o cauză similară, fără să ezite o secundă. Îi plăcea, credea că erau un cuplu frumos - mult mai bun decât al lui, în orice caz, ca să nu mai vorbim de fratele său şi de soacra lui scorpie de cumnată.

"Te simţi bine? Nu e prea greu?", a întrebat în cele din urmă, eliberându-şi strânsoarea.

- Ba da, este. Este foarte greu. Dar ştiu că tati va fi bine. L-am întrebat pe Dumnezeu.

6

Câteva minute mai târziu, o asistentă a intrat în cameră, a verificat perfuzia, poziţionarea tubului de respiraţie, a notat câteva numere de pe monitoare. O să-l curăţăm", a spus ea în cele din urmă. Poţi să rămâi dacă vrei, dar nu eşti obligat.

"Am nevoie de o ţigară", a spus Paul. De cele mai multe ori reuşea să se controleze în termenul social cerut de normele de prohibiţie; dar acesta a fost un caz de forţă majoră. A ieşit pe peron, fiind imediat cuprins de un fior tăios. Aproximativ treizeci de persoane se plimbau de colo-colo în faţa uşilor spitalului, frigând ţigări; niciunul dintre ei nu vorbea şi nici nu părea să-i vadă pe ceilalţi, erau închişi în micile lor infernuri individuale. De fapt, dacă există un loc care produce situaţii de stres, dacă există un loc în care nevoia de tutun devine rapid intolerabilă, acesta este un spital. Îţi pui un soţ, un tată sau un fiu, dimineaţa trăia cu tine, iar în câteva ore, uneori în câteva minute poate fi luat de lângă tine; ce ar putea fi pe măsura situaţiei, dacă nu o ţigară? Iisuse Hristoase, ar fi răspuns probabil Cecile. Da, Iisus Hristos, probabil. Ultima dată când Paul îşi văzuse tatăl fusese la începutul verii, cu mai puţin de şase luni înainte. Arăta bine, era ocupat cu pregătirea unei călătorii în Portugalia pe care urma să o facă împreună cu Madeleine - plecau săptămâna următoare, îşi încheia rezervările la hotel, în pousadas sau stabilimente similare, erau multe locuri pe care dorea să le revadă, întotdeauna îi plăcuse acea ţară. De asemenea, era interesat de ştirile politice şi a comentat pe larg activitatea reînnoită a blocurilor negre. Per total, întâlnirea lor fusese pe deplin liniştitoare şi satisfăcătoare; avea toate calităţile unui cetăţean în vârstă activ, alert, care se bucura din plin de pensie, în ceea ce priveşte căsnicia, Paul l-ar fi putut chiar invidia - era exact tipul de cetăţean în

vârstă, se gândea el, care era prezentat invariabil în reclamele la planurile de prevenire a înmormântărilor.

Era timpul să plece de la birou, traficul devenise şi mai dens pe Quai Claude Bernard, era de fapt complet blocat. Semaforul, chiar vizavi de spital, s-a aprins din nou pe roşu; s-a auzit un claxon iniţial, ca un vuiet izolat, apoi un val uriaş de claxoane s-a ridicat, umplând atmosfera împietrită. Toţi aceşti oameni aveau probabil diverse griji, preocupări personale sau profesionale; erau departe de a se gândi că moartea era acolo, pe peron, aşteptându-i. În spital, rudele se pregăteau să plece; desigur, şi ele aveau o viaţă personală şi profesională. Dacă ar mai fi stat câteva minute, ar fi văzut moartea. Era aproape de intrare, dar destul de pregătită să urce la etaj; era o scorpie, dar o scorpie de clasă, sexy şi burgheză. Cu toate acestea, ea primea toate morţile, muribunzii din clasele muncitoare puteau apela la ea la fel de bine ca şi cei bogaţi; ca toate curvele, ea nu-şi alegea clienţii. Spitalele nu ar trebui să fie situate în oraşe, se gândea Paul, atmosfera este prea agitată, prea saturată de planuri şi dorinţe, oraşele nu sunt un loc bun pentru a muri. Şi-a aprins o a treia ţigară; nu prea voia să se întoarcă în camera aceea, să vadă din nou trupul intubat al tatălui său, dar s-a forţat să o facă. Cecile era singură acum, îngenunchease la picioarele patului, se ruga "fără modestie", gândi el în ciuda lui.

"Te-ai rugat. Doamne?", a întrebat fără să se gândească, cu siguranţă îi era greu să se obişnuiască cu el, oare va reuşi vreodată să pună şi altceva decât întrebări stupide?

Nu, a spus ea, ridicându-se, a fost o rugăciune obişnuită, era mai bine să vorbesc cu Sfânta Fecioară.

– Da, am înţeles.

– Nu, nu înţelegeţi absolut nimic, dar asta nu contează! Aproape că izbucnise în râs, zâmbetul ei era luminos şi puţin batjocoritor, deodată o revăzuse în vara în care împlinise nouăsprezece ani, chiar înainte de a-l cunoaşte pe Hervé, era exact acelaşi zâmbet. Nu avea

prea multe griji la vremea aceea, sora lui mai mică, viaţa ei era impresionant de clară. El însuşi se afla în mijlocul unei poveşti complicate, de fapt la sfârşitul mijlocului, Veronique tocmai avortase, în niciun moment nu se gândise să-l consulte, el aflase vestea a doua zi după operaţie, era deja un semn rău, şi, într-adevăr, ea avea să-l părăsească câteva săptămâni mai târziu, ea fusese cea care pronunţase fraza fatidică, ceva de genul: "Cred că ar fi mai bine să ne oprim", sau poate mai degrabă: "Cred că ar fi mai bine să ne luăm timp să ne gândim", nu-şi mai amintea, în orice caz era acelaşi lucru, de îndată ce începi să gândeşti, totul merge întotdeauna în aceeaşi direcţie, nu doar la nivel sentimental de altfel, gândirea şi viaţa sunt pur şi simplu incompatibile. Nu era o posibilitate de viaţă foarte remarcabilă cea care îi fusese răpită cu această ocazie, Veronique era o persoană mediocră, era responsabilă de mediocritatea lumii, aproape că ar fi putut să o simbolizeze. Habar n-avea ce se întâmplase cu ea şi nici nu voia să ştie, dar soţul ei, dacă avea unul, cu siguranţă nu era fericit, şi nici ea însăşi nu era fericită: să facă fericită o altă fiinţă umană, să fie fericită ea însăşi, era peste puterile ei; pur şi simplu nu era capabilă să iubească.

În ceea ce priveşte studiile, avea şi el preocupări, care erau şi ele, îşi dădea seama retrospectiv, de o mediocritate dezolantă. Nu era sigur că va absolvi ENA şi că va putea alege inspectoratul financiar, care erau preocupările sale la momentul respectiv. Cecile nu avea probleme nici pe partea asta, pur şi simplu nu studiase, făcea o serie de contracte vagi pe perioadă determinată în sectorul social sau paramedical, se hotărâse mai mult sau mai puţin deja că va fi casnică, sau cel puţin că nu va lucra decât în caz de extremă urgenţă, viaţa profesională nu o atrăgea câtuşi de puţin, şi nici studiile nu o atrăgeau, nu însemnau nimic pentru ea. "Nu sunt un intelectual", spunea ea uneori. Ca să spun adevărul, nici el nu era genul care să adoarmă citindu-l

pe Wittgenstein, dar era ambiţios. Ambiţios? Îi era greu să reconstituie astăzi natura ambiţiei sale. Cu siguranţă nu o ambiţie politică, asta nu-i trecuse niciodată prin cap. Ambiţia sa trebuie să fi fost să locuiască într-un duplex cu un spaţiu de locuit magnific, ale cărui ferestre cu vedere spre Parc de Bercy, să se poată plimba în fiecare dimineaţă printr-o grădină publică prietenoasă cu biodiversitatea, cu arbori de ginkgo biloba şi petice de legume, şi să se căsătorească cu cineva ca Prudence.

I-am spus lui Madeleine să se ducă acasă şi să doarmă", a spus Cécile, întrerupându-şi amintirile. A fost greu pentru ea încă de dimineaţă. Uitase complet de Madeleine şi, deodată, gândindu-se la situaţia în care se afla, a fost cuprins de groază. Zece ani mai devreme, tatăl său se pensionase, iar câteva zile mai târziu, mama sa murise. Paul se temea serios pentru sănătatea tatălui său şi chiar pentru viaţa lui. Nu-şi mai avea slujba, nu-şi mai avea soţia, pur şi simplu nu ştia cum să plece. Stătea acolo ore în şir, răsfoind vechile sale dosare. Să se spele şi să mănânce nu-i mai trecea prin minte; din păcate, încă mai bea, şi chiar mai mult. Un sejur la spitalul de psihiatrie din Mâcon-Bellevue a adus o soluţie parţială, sub formă de diverse medicamente psihotrope pe care le-a absorbit cu o bunăvoinţă remarcabilă, era un pacient complet ascultător, după cum spunea medicul şef. Apoi a fost întoarcerea la Sfântul Iosif, la casa pe care o iubea, care a fost o parte din viaţa lui, dar numai o parte din viaţa lui. Slujba lui la DGSI se terminase; căsătoria lui se terminase şi ea; viaţa lui tocmai devenise mult mai simplă; casa rămăsese, dar s-ar putea să nu fie de ajuns.

Paul nu a ştiut niciodată dacă Madeleine a fost plătită de Conseil départemental sau de Conseil régional. Era o menajeră, capabilă să îndeplinească sarcinile clasice (curăţenie, cumpărături, gătit, spălat, călcat) pentru care tatăl ei era radical nepotrivit, ca toţi bărbaţii din generaţia sa - nu că bărbaţii din generaţia următoare ar fi devenit mai

competenţi, dar femeile pierduseră, iar o anumită egalitate se instalase cu greu, Consecinţa pentru cei bogaţi şi semi-bogaţi a fost o externalizare a sarcinilor (aşa cum s-a spus şi despre companii, care în general subcontractau curăţenia şi îngrijirea către furnizori externi de servicii), iar pentru noi, ceilalţi, o creştere generală a temperamentului, a atacurilor parazitare şi, mai general, a murdăriei. O menajeră era oricum, în cazul tatălui ei, indispensabilă, iar lucrurile ar fi rămas în mod normal aşa cum erau. Se îndrăgostise tatăl ei? Poţi să te îndrăgosteşti la şaizeci şi cinci de ani? Poate că da, există atât de multe lucruri pe acest pământ. În orice caz, era sigur că Madeleine se îndrăgostise de tatăl ei, iar această dovadă îl făcea pe Paul să se simtă inconfortabil, viaţa amoroasă a tatălui său nu era un subiect cu care voia să fie confruntat. Era de înţeles, tatăl său era un om impresionant în felul lui, şi întotdeauna îi fusese puţin teamă de el, dar nici atât de teamă, pentru că era şi el un om bun, după cum se vedea, iniţial un om bun, puţin epuizat şi îngreunat de munca sa în serviciile secrete, nimic de-a face cu mediul pe care îl cunoştea Madeleine, Era doar o fată săracă, fără comentarii, iar viaţa ei de până acum fusese perfect de rahat, o căsătorie scurtă cu un alcoolic şi atât, nu-ţi poţi imagina cât de puţin contează, în general, viaţa oamenilor, nu-ţi mai poţi imagina când eşti tu însuţi unul dintre ei, şi asta se întâmplă mereu, mai mult sau mai puţin. Avea exact cincizeci de ani - cu cincisprezece ani mai tânără decât tatăl ei - şi nu cunoscuse niciodată fericirea, sau ceva asemănător. Era totuşi frumoasă, totuşi, şi trebuie să fi fost foarte frumoasă - iar acest lucru contribuise probabil în mare măsură la nenorocirile ei, nu că ar fi fost mai fericită fiind mai urâtă, dimpotrivă, dar nenorocirea ei ar fi fost mai uniformă, mai plictisitoare şi mai scurtă, probabil că ar fi murit mai devreme. Această fericire supremă era acum în pericol să îi fie răpită, din cauza unui cheag care se formase într-o arteră cerebrală. Cum ar putea reacţiona cu calm? Era

ca un câine care şi-a pierdut stăpânul. În acest caz, câinele devine agitat şi urlă.

Eşti la hotel?", a întrebat-o în cele din urmă pe Cecile, ieşind din reflecţia sa solitară.

– Sunt la Ibis, lângă gară. Este bine, bine, este convenabil.

La hotelul Ibis, da. O trăsătură de smerenie creştină, probabil. Hervé era avocat, la naiba, nu era un vagabond. Madeleine, în simplitatea ei proletară, acceptase cu bucurie să se dezbrace de orice umilinţă, creştină sau nu; se bucurase într-un mod aproape copilăresc, îşi amintea el, la ideea de a dormi cu tatăl ei în luxoase pousadas portugheze.

"Eu, sunt jos la So fi tel... Putem lua cina împreună diseară la restaurantul Sofitel, îţi fac cinste." Şi-a deschis mâinile, aşa cum văzuse că fac jucătorii de poker online pe internet. "Este foarte aproape de aici, pe malul râului Rhône, dar pe partea cealaltă, este practic opusă.

– Da, arată-mi pe hartă. A scos din geantă o hartă a oraşului Lyon. Într-adevăr, era foarte aproape; mai era doar podul de traversat.

"O să stau până la ora închiderii, la şapte şi jumătate. Apropo, poţi să-mi cumperi un cârnat de Lyon? Un cârnat de gătit, i-am promis că-i voi aduce unul lui Hervé. Puteţi merge la Montaland's, este pe drum, în mijlocul străzii Franklin.

– Ei bine, bine, un cârnat de gătit.

– Luaţi două, chiar, una cu trufe şi una cu fistic. Apropo, ar trebui să vă luaţi şi dumneavoastră unul, cârnaţii lor gătiţi sunt excepţionali, sunt unul dintre cele mai bune mezeluri din Franţa.

– Gătitul, ştii, nu e chiar genul meu.

– Nu este vorba de gătit. A scuturat din cap cu indulgenţă, cu puţină nerăbdare şi ea. "Le pui în apă clocotită şi aştepţi treizeci de minute, asta e tot. Ei bine, depinde de tine.

7

Rhone era un fluviu impresionant, de o lăţime uimitoare, trecuseră deja cel puţin cinci minute de când intrase pe podul de la Universitate; un fluviu maiestuos, termenul nu era excesiv, Sena în comparaţie era doar un pârâu plictisitor. Avea vedere la Sena din biroul său, era unul dintre avantajele de care se bucurau membrii cabinetului, dar nu se uita aproape niciodată la ea în timpul zilei - şi în prezenţa Rhonei, înţelegea de ce. Râurile franceze aveau o etichetă proprie, în manualele de geografie pentru şcolile primare, încă din copilăria sa. Loara a fost capricioasă, Garonne
Sena de care nu-şi mai amintea. Paşnică? Da, asta ar putea fi. Şi Rhône? Fără îndoială, maiestuos, într-adevăr.

În camera sa, şi-a verificat mesajele. Avea doar una singură, de la Bruno: "Te rog să mă anunţi. L-a sunat aproape imediat, a încercat cât a putut de bine să rezume situaţia - dar, în mod obiectiv, nu ştia aproape nimic. Acesta a adăugat că se va întoarce probabil în dimineaţa următoare.

Restaurantul "Les trois dômes" nu a fost o surpriză, era vorba de obişnuita afişare a meniurilor cu o grandilocvenţă mai mult sau mai puţin umoristică, cum ar fi "L'adagio des terroirs" sau "Sa majesté le homard". A ales rapid, fără să stea pe gânduri, un skrei norvegian pe jumătate sărat, în timp ce sora lui continua să privească visătoare meniul, probabil că nu mergea prea des la restaurante cu stele. A compensat cu vin, optând fără ezitare pentru una dintre cele mai scumpe sticle din meniu, un Corton-Charlemagne. Vinul a fost marcat de "tonuri de unt şi arome de citrice, ananas, lămâie, măr copt, ferigă, scorţişoară, cremene, ienupăr şi miere". Acest vin a fost un dezastru.

Traficul începea să se liniştească puţin pe malul Rhonei; noaptea, la orizont se vedeau două clădiri moderne

gigantice, luminate strălucitor, una în formă de creion şi cealaltă de radieră. Era acesta cartierul cunoscut sub numele de Lyon Part-Dieu? Spectacolul a fost, în orice caz, un pic deranjant. Avea impresia că fantome luminoase pluteau între clădiri - un pic ca aurora boreală, dar nuanţele lor erau nesănătoase, purpurii şi verzui, se contorsionau ca nişte unghere, ca nişte zeităţi malefice venite să culeagă sufletul tatălui său, se gândea Paul, se simţea din ce în ce mai nelinişţit şi pentru câteva secunde a pierdut contactul, vedea cuvintele care se formau pe buzele lui Cecile, dar nu o mai auzea, apoi a revenit, vorbea despre gastronomia din Lyon, îi plăcuse întotdeauna să gătească. Chelnerul a sosit cu antreurile.

O să plec mâine", spune el. Nu cred că mai are rost să rămân.

- Nu, într-adevăr, nu poţi fi foarte util.

A oftat de indignare. Ce a vrut să spună cu asta? Îşi închipuia, cumva, că prezenţa lui era mai utilă decât a ei? Pregătea o replică tăioasă când, deodată, a înţeles punctul ei de vedere. Da, ea credea că prezenţa ei era mai utilă. Avea de gând să se roage, avea de gând să continue să se roage neîncetat pentru ca tatăl lor să iasă din comă; şi cumva credea că rugăciunile ei vor fi mai eficiente dacă le va recita la căpătâiul patului; într-adevăr, gândirea magică, sau religioasă, dacă exista o diferenţă, avea propria ei logică. Paul şi-a amintit brusc de Bardo Thodol, pe care îl citise în tinereţe sub influenţa unei prietene budiste care ştia cum să-şi contracte păsărica, era prima dată când o fată îi făcea asta, în religia lui păsărica se numea yoni, i se părea drăguţ; în plus yoni-ul lui avea un gust dulce, neobişnuit. Camera lui era foarte veselă, decorată cu mandale colorate; mai era şi un tablou mare care îl impresionase, încă îl mai ţinea minte. În centru se afla Shakyamuni Buddha, aşezat cu picioarele încrucişate sub copacul iluminării, izolat în mijlocul unui luminiş. În toate direcţiile din jurul lui, la

marginea pădurii, se adunaseră animalele junglei: tigri, căprioare, cimpanzei, şerpi, elefanţi, bivoli. Cu toţii aveau ochii aţintiţi asupra lui Buddha, aşteptând cu nerăbdare rezultatul meditaţiei sale, conştienţi în mod obscur de faptul că ceea ce se întâmpla în centrul acestui luminiş avea o importanţă cosmică universală. Dacă Shakyamuni Buddha atingea iluminarea, ştiau ei, nu numai el, nu numai omenirea, ar fi fost eliberată din samsara, ci toate fiinţele care, urmându-l, ar fi putut părăsi tărâmul aparenţelor pentru a atinge iluminarea.

În acelaşi timp cu examenul de admitere la ENA, Catherine a dat examenul pentru şcolile de medicină veterinară; a trecut din prima încercare, dar nota de admitere nu a fost suficientă pentru a alege şcoala din Maisons-Alfort, aşa că a trebuit să decidă să îşi continue studiile la Toulouse. Această despărţire i-a provocat o adevărată suferinţă; a fost prima dată când a simţit o tristeţe reală la ideea că o relaţie cu o fată s-ar putea încheia. Bineînţeles că ea putea să se întoarcă la Paris, el putea să se ducă la Toulouse din când în când, îşi spuneau ei, dar nu se lăsau păcăliţi cu adevărat şi, bineînţeles, ea şi-a găsit curând un alt tip. Era destul de drăguţă, era relaxată şi veselă şi îi plăcea să şi-o tragă; cum ar putea fi altfel? La scurt timp după aceea se culcase cu o altă budistă, o fată de la Sciences Po, dar era vorba de un budism mai intelectual, mai degrabă Zen, iar relaţia lor se terminase brusc imediat după ce ea îi spusese că avusese o seară "serios înfiorătoare": în timp ce încerca să intre în meditaţie, sau mai exact când începuse să cânte "Sutra Lotusului Legii minunate", un zgomot puternic de pe palier a întrerupt-o. Apropiindu-se de uşa de la intrare, apoi lipindu-şi ochiul de vizor, văzuse un tip ghemuit, zbătându-se, sângerând până la moarte. Nu făcuse nimic, nici măcar nu chemase poliţia, ci doar se aşezase cu picioarele încrucişate pe covorul ei, "ca să nu-i întrerupă meditaţia". Mini-distribuţia de evenimente grele a stabilit imediat o barieră mentală

invizibilă între ei, iar ea nici măcar nu părea să fie conştientă de ea, ideea că el ar putea fi deranjat de povestirea ei nu părea să-i treacă prin minte. Imediat după aceea, Paul a plecat de acasă, sub un pretext oarecare, şi nu a mai răspuns niciodată la telefoanele ei. Relaţia lor carnală s-a limitat astfel la un singur coitus, de altfel nu de neuitat, fata era cu siguranţă fierbinte, dar nu ştia să-şi contracte păsărica, iar felaţia ei era cel mult aproximativă, în timp ce Catherine se dedica cu aplicaţie şi entuziasm, din toate punctele de vedere budismul tibetan părea superior celui zen. Pentru budiştii tibetani, în orice caz, momentul morţii era o ultimă şansă de a se elibera de ciclul renaşterilor şi al morţilor, de existenţa samsară. Noaptea se lăsase complet peste Lyon până acum. Fiecare dintre incantaţiile lamasilor începea, îşi amintea el, cu adresa: "Fiule nobil, ascultă fără distragere", adresată muribunzilor şi chiar şi morţilor, ei credeau că sufletul celui decedat rămâne accesibil câteva săptămâni după moarte.

"Tata nu e pe moarte", a intervenit sora lui pe un ton încăpăţânat. El nu spuse nimic timp de cinci minute, pierdut în amintirile sale, dar ea părea să-i fi urmat firul gândurilor.

"Da, ştiu că mi-ai spus, l-ai rugat pe Dumnezeu." Vorbise un pic prea uşor; nu voia totuşi să-i rănească sentimentele. Ai de gând să sărbătoreşti extrema?", a întrebat el, sperând să se revanşeze faţă de ea.

– De la Vatican II, se numeşte ungerea bolnavilor", a răspuns ea cu răbdare. Iar pacientul trebuie să fie conştient, trebuie să facă el însuşi această cerere, nu i se poate impune.

Ei bine, pierduse încă o ocazie de a păstra tăcerea. Trebuia să citească despre chestia asta cu catolicismul dacă voia să reia relaţiile cu Cecile. Îşi amintea că era o biserică lângă casa lui, Notre-Dame de la Nativité de Bercy sau ceva de genul acesta. Trebuie să fi avut ceva documentaţie despre catolicism, desigur.

Nu trebuie să-ţi faci griji că mă vei jigni, a spus ea cu blândeţe, noi, catolicii, ne obişnuim cu asta. Oare chiar îi ghicea fiecare gând?

Mă întorc şi mâine", a continuat ea. Dar mai întâi o voi duce pe Madeleine înapoi la St Joseph, cred că e mai bine să nu fie singură când va găsi casa lor. Şi apoi trebuie să verific lucrurile în vederea pregătirii pentru mutarea noastră, mă voi întoarce săptămâna viitoare cu Hervé.

– Hervé? Dar cum este posibil, Hervé? Nu are o slujbă?

– Nu. " Şi-a lăsat capul în jos, stânjenită. "Nu ţi-am spus, dar este adevărat că nu ne vedem prea des. Nu era un ton de reproş, ci unul de pură şi simplă observaţie. "Hervé este şomer de un an de zile.

Şomer? Cum ar putea un notar să fie şomer? Şi-a amintit brusc că, deşi Hervé era notar, nu provenea dintr-un mediu bogat, dimpotrivă. Venea din Valenciennes sau Denain, cu alte cuvinte dintr-unul dintre acele oraşe din nordul Franţei unde oamenii sunt şomeri de trei generaţii; la prima lor întâlnire, când îl întrebase ce făceau părinţii lui, el îi răspunsese "şomer", pe un ton de evidenţă.

Era un notar salariat, cu un salariu de 4 ani, când biroul său a dat faliment", a continuat Cécile. Găsirea unui loc de muncă în regiune nu este uşoară, criza imobiliară este teribilă, tranzacţiile sunt în impas. Iar imobiliarele sunt baza pentru notari.

– Dar tu eşti bine? Ce mai faci?

– Atâta timp cât este remunerat, da, dar nu va dura mult. După aceea va trebui să găsesc ceva. Dar nu am studiat, ştii; nici măcar nu am lucrat cu adevărat. În afară de gătit şi curăţenie, nu pot face nimic.

În acest moment al serii, Paul a început să se simtă stânjenit când s-a gândit la cei opt mii de euro pe lună - un salariu deloc anormal, având în vedere pregătirea sa academică şi profesională, dar a început să se simtă stânjenit. Îşi alesese o slujbă şi o femeie care îl făceau nefericit - alesese, de fapt? Femeia, da, probabil, puţin, şi

slujba, la fel, puţin, probabil - dar măcar nu avea probleme cu banii. Practic, el şi Cecile se angajaseră pe căi diametral opuse, iar destinul lor, cu acel determinism dureros care caracterizează în general destinul, era şi el diametral opus.

Din punct de vedere profesional, lucrurile nu mergeau atât de rău de când îl cunoscuse pe Bruno. Bruno a fost un accident fericit, singurul accident fericit din viaţa lui; tot restul fusese cucerit prin competiţie şi luptă. Se luptase el să o cucerească pe Prudence? Poate că da, da, se străduia să-şi amintească; i se părea atât de ciudat, la câţiva ani distanţă.

"Şi fiicele tale? Nu ai probleme în a plăti educaţia fiicelor tale?". Dintr-un motiv oarecare, subiectul nepoatelor sale părea mai uşor, mai puţin încărcat de implicaţii dramatice - probabil pur şi simplu pentru că erau mai tinere.

Deborah nu a avut nicio educaţie formală, i-a spus sora ei. Semăna un pic cu mama ei, nu era o intelectuală, spunea ea; făcea o succesiune de slujbe mici, de obicei ca ospătăriţă, în momentul de faţă era într-o pizzerie. A avut mereu contracte pe perioadă determinată, dar era bine, era dinamică şi zâmbitoare, apreciată atât de clienţi, cât şi de angajatori, îi era uşor.

Anne-Lise era altceva, începea un doctorat la Sorbona dedicat autorilor francezi decadenţi, în special lui Élémir Bourges şi Hugues Rebell. Cécile spunea asta cu o mândrie ciudată, deşi, evident, nu ştia nimic despre aceşti autori. E ciudat, această mândrie pe care o simt părinţii la ideea studiilor copiilor lor, chiar şi mai ales când nu înţeleg nimic despre ei, e un sentiment uman frumos, se gândi Paul. În plus, Anne-Lise era la Paris IV - Sorbona, cea mai prestigioasă dintre toate facultăţile de litere, Cecile îşi amintise asta. Anne-Lise nu le-a cerut nimic, a refuzat să o ajute financiar, deşi chiria la Paris era scumpă, dar îşi găsise un loc de muncă la o editură, era independentă financiar.

Nepoata lui era la Paris de şase ani şi nu se văzuseră nici măcar o dată, îşi dădu seama Paul. A fost vina lui, în

întregime vina lui, era evident că era responsabilitatea lui să o contacteze. În acelaşi timp, unde s-ar fi putut întâlni? Acasă, dată fiind starea relaţiei sale cu Prudence, nu era uşor; acesta este dezavantajul cuplurilor care se despart, e ruşine să arăţi spectacolul jalnic şi banal al propriei dezbinări, devine treptat imposibil să primeşti pe cineva, iar toate relaţiile sociale dispar în cele din urmă. Fiecare avea propria cameră şi baie. Spaţiul de locuit, cu fereastra sa mare cu vedere spre parc, devenise treptat un no man's land, un teren neutru, pustiu. Singura cameră pe care o mai împărţeau era bucătăria; ultima piesă de mobilier pe care o mai aveau în comun era frigiderul; cum să-i explice toate astea lui Anne-Lise?

Placa lui de skrei norvegian pe jumătate sărată nu fusese servită până când chelnerul le-a adus deserturile; o mică greşeală într-un serviciu până atunci perfect. Pavel nu a încercat să minimalizeze; a întâmpinat scuzele chelnerului cu zâmbetul pe jumătate indulgent al bogatului - bogatul iertător, dar iertător doar de data aceasta.

Aşa cum spera Paul, menţionarea fiicelor lui Cecile a destins considerabil atmosfera, tinerii nu au niciodată probleme reale, probleme grele, ne imaginăm mereu că lucrurile se vor îmbunătăţi pentru tineri. Pe de altă parte, un bărbat de cincizeci de ani care se află în şomaj, nimeni nu mai crede cu adevărat în şansele sale de a găsi un loc de muncă. Ne prefacem totuşi că o credem, consilierii de la Pôle Emploi produc imitaţii remarcabile de optimism, sunt plătiţi pentru asta, fără îndoială că au cursuri de teatru, sau chiar ateliere de clovni, îngrijirea psihologică a şomerilor s-a îmbunătăţit mult în ultimii ani. Pe de altă parte, rata şomajului nu scăzuse, iar acesta a fost unul dintre singurele eşecuri reale ale lui Bruno în calitate de ministru; reuşise să o stabilizeze, atâta tot. Economia franceză devenise din nou puternică şi exporta din nou, dar nivelul productivităţii

muncii crescuse la proporţii uluitoare, iar locurile de muncă necalificate dispăruseră aproape complet.

"Vrei să vii cu mine mâine la Sfântul Iosif?", îl întrebă Cecile, întrerupându-şi meditaţiile fără prea mult rost, în orice caz şomajul din Franţa nu avea nimic de-a face cu asta, nici cu viitorul cuplului ei, nici cu coma tatălui ei. "Ce pot să fac? Nu a fost Kant cel care a pus întrebarea undeva? Poate că a fost mai degrabă "Ce ar trebui să fac? Era o altă întrebare, sau poate că nu. Saint-Joseph-en-Beaujolais a fost adevărata lui casă din copilărie, tatăl său venea acolo în fiecare weekend, acolo îşi petreceau şi toate vacanţele. "Cred că e puţin cam devreme pentru mine să plec fără tata", a răspuns el, iar acum spunea şi tata; probabil că e bine să te întorci în copilărie, poate că asta îşi doreşte toată lumea, de fapt. Cecile a dat din cap şi a spus că înţelege. Nu prea înţelegea în realitate, esenţialul era că nu mai putea suporta prezenţa lui Madeleine în acest moment, ea emana un val de suferinţă arzătoare, insuportabilă, era nevoie de cel puţin un Dumnezeu pentru a primi o asemenea suferinţă. Nici măcar nu era sigur că Madeleine credea în Dumnezeu în sensul catolic al cuvântului, trebuia să creadă într-o putere organizatoare care putea să dirijeze sau să distrugă vieţile oamenilor - ceva nu foarte liniştitor până la urmă, mai aproape de tragedia greacă decât de mesajul Evangheliei. În orice caz, ea credea în Cecile, trebuie să fi văzut în Cecile un fel de iniţiată care putea, prin rugăciunile ei, să influenţeze divinitatea. Iar el, în mod surprinzător, a început să o vadă pe sora sa în acelaşi mod.

Iar tatăl său, care zăcea pe patul de spital la câteva sute de metri mai încolo, de cealaltă parte a râului, la ce se putea gândi acum? Pacienţii în comă nu mai alternează între somn şi veghe, dar mai au vise? Nimeni nu ştia cu adevărat, iar toţi medicii pe care îi va întâlni îi vor confirma acest lucru: avea de-a face cu un continent mental inaccesibil.

Cecile îi întrerupse din nou gândurile, care deveneau din ce în ce mai neregulate. "Mâine iau cursa de 5:12. Asta îmi

dă trei sferturi de oră să ajung la Gare du Nord. Vrei să mergem împreună?"

A existat o singură întrebare. Două întrebări, de fapt. Da, între Gare de Lyon şi Gare du Nord, trei sferturi de oră ar fi suficient. Ar pleca cu ea, da. În timp ce aştepta, se plimba prin Lyon. Avea o vagă amintire că se putea face o plimbare la Lyon, pe malul râului Saône sau undeva.

8

Împotriva tuturor aşteptărilor, plimbarea prin Lyon a fost aproape plăcută. Cheiurile de pe Saône erau mult mai liniştite decât cele de pe Rhône, iar traficul era aproape inexistent. Pe malul opus se aflau dealuri împădurite, presărate cu grupuri de clădiri vechi, datând probabil de la începutul secolului al XX-lea[e]; existau, de asemenea, pavilioane şi chiar câteva vile private. Toate acestea erau destul de armonioase şi, mai ales, remarcabil de liniştitoare. Din nefericire, nu puteam să nu observăm că un peisaj plăcut de astăzi era aproape neapărat un peisaj care fusese ferit de intervenţia umană timp de cel puţin un secol. Probabil că ar fi existat consecinţe politice, dar era cu siguranţă preferabil, având în vedere poziţia sa în centrul aparatului de stat, să se abţină de la acest lucru.

Probabil că era mai bine pentru el să se abţină de la a gândi, în general. Moartea mamei sale, cu opt ani înainte, fusese un moment violent şi ciudat în viaţa lui. Suzanne a căzut de pe o schelă în timp ce restaura un grup de îngeri care decora un turn din Catedrala din Amiens. Uitase să îşi ajusteze hamul de siguranţă; mai avea şase luni până la pensionare. Brutalitatea evenimentului, imprevizibilitatea lui, îl anesteziaseră în acel moment; nici măcar nu-şi amintea să fi simţit o durere reală, ci mai degrabă o profundă uimire. Cu tatăl său, de data aceasta, a fost cu totul altfel: în timp ce mergea pe malurile Saonei, invadate de o ceaţă discretă, simţea cum în el se ridică o disperare calmă şi fără margini, însoţită de ideea că de data aceasta intra cu adevărat în ultima parte a vieţii sale, în faza ultimă, că data viitoare va fi rândul lui, sau poate al lui Cécile, dar mai degrabă al lui.

Apoi şi-a dat seama că nu vorbiseră deloc despre Aurelien, numele lui nici măcar nu fusese menţionat în seara precedentă. Să fi fost măcar avertizat? Probabil că nu,

Madeleine nu avusese niciodată vreun contact real cu el. Cine avea să se ocupe de ea? Cecile, bineînţeles; atunci când era de aşteptat o sarcină dureroasă din punct de vedere uman, aceasta îi revenea automat lui Cecile. "Ca un catolic", şi-a spus vag, în timp ce se aşeza pe o bancă, şi acesta a fost ultimul său gând structurat, pentru o perioadă importantă. Ceaţa se ridica dinspre râu, se îngroşa în jurul lui, nu mai puteai vedea decât câţiva metri.

Un autobuz luxos şi confortabil se deplasa cu viteză pe o autostradă printr-un peisaj deşertic de roci albe şi plate, cu câteva crânguri de plante spinoase şi suculente, acesta era probabil un stat vestic, Arizona sau Nevada poate, şi era aproape sigur un autobuz Greyhound. În mijlocul autobuzului stătea un bărbat înalt, brunet şi dur, cu o faţă satanică. Stătea lângă un alt pasager, pe care poate că îl cunoştea, dar probabil că nu; în orice caz, acest alt pasager nu era în măsură să intervină, deoarece omul brun simboliza răul, pasagerii ştiau (şi Paul ştia la fel de bine ca şi ei) că în orice moment omul brun se putea ridica şi putea decide să ucidă un alt pasager; ştiau, de asemenea, că niciunul dintre ei nu ar fi avut posibilitatea, sau măcar ideea, de a opune vreo rezistenţă.

Bărbatul brunet s-a ridicat în picioare şi s-a apropiat de un bătrân care stătea în faţa autobuzului, nu departe de şofer. Bătrânul tremura, teroarea lui era vizibilă, dar nu se gândea să se revolte. Bărbatul cu părul negru s-a ridicat, l-a târât pe bătrân până la uşă, apoi a acţionat dispozitivul de deschidere şi l-a împins pe bătrân afară. Apoi se apleca pentru o clipă să privească zdrobirea şi dezmembrarea trupului bătrânului, modelele formate de sângele care se împrăştia pe pământul uscat. Apoi s-a aşezat din nou, iar călătoria a continuat. Paul a înţeles că aceasta va continua până la sfârşit, cu noi intervenţii, spaţiate şi neregulate, ale omului brun.

A înţeles imediat după aceea, chiar înainte de a se trezi pe bancă, că bărbatul brun îl simboliza şi pe Dumnezeu şi

că, în această calitate, deciziile sale erau juste şi fără apel. Acum era un pic rece, se lăsa seara şi probabil că asta îl trezise; era un lucru bun, pentru că era deja ora 16.30 şi era timpul să meargă la gară. Cécile a acceptat fără prea multă agitaţie ca el să-i plătească un upgrade la clasa întâi, iar în ceea ce-l priveşte pe Aurelien, a abordat ea însăşi subiectul. Aurelien nu fusese niciodată apropiat de tatăl lor, nici de mama lor, ba chiar un pic prea apropiat, urmând exemplul ei, alesese cariera de restaurator de artă, urmând exemplul ei, obţinuse diploma de "restaurator şi conservator de bunuri culturale" urmând cursurile Şcolii de Condé, şi aleseseră aceeaşi perioadă istorică - sfârşitul Evului Mediu, începutul Renaşterii -, singura diferenţă fiind că mama lui se specializase în sculptură, iar el în tapiserie. Mergând pe urmele mamei sale, alegând o carieră artistică aproape analogă cu a sa, Auré-lien respingea în surdină, implicit - şi nu întotdeauna implicit - cariera tatălui său, bazată pe serviciul în slujba statului şi pe aderarea necondiţionată, militară, la interesele variabile şi uneori tulburi ale serviciilor secrete franceze.

Tatăl ei nu-şi dorise niciodată un al treilea copil, acest al treilea copil născut la câţiva ani după ceilalţi îi fusese impus, nu făcuse niciodată parte din planul său, iar el era un om care, în general, prefera să se ţină de planurile sale. Un cuplu se formează de cele mai multe ori în jurul unui proiect, cu excepţia cuplurilor fuzioniste, al căror unic proiect constă în a se contempla unul pe celălalt veşnic, revărsându-şi unul altuia mii de atenţii mângâietoare până la sfârşitul zilelor, astfel de oameni există, Paul auzise de ei, dar părinţii lui nu se numărau printre ei, aşa că a trebuit să elaboreze un proiect, să aibă doi copii era un proiect clasic, Dacă el şi Prudence ar fi avut copii, nu s-ar fi aflat în această situaţie, de fapt, dacă ar fi avut copii, probabil că s-ar fi despărţit până acum, copiii nu mai sunt suficienţi pentru a salva un cuplu, ei contribuie la distrugerea lui şi, în orice caz, lucrurile începuseră să se deterioreze între ei înainte ca ei

să se gândească la asta. În cazul părinţilor ei, a existat un alt proiect: casa din St Joseph. Tatăl său cunoştea bine regiunea; în copilărie, îşi petrecuse acolo vacanţe idilice cu unchiul său, un viticultor. În 1976, la câteva săptămâni după ce s-a căsătorit, a cumpărat acest mic grup de case abandonate, situate în apropiere de Saint-Joseph-en-Beaujolais, un cătun care aparţine de comuna Villié-Morgon.

Erau trei case, de dimensiuni inegale, care aparţinuseră la trei fraţi, un grajd şi un hambar mare. A luat totul pe un preţ de nimic; pereţii şi acoperişul erau în stare bună, dar tot restul trebuia refăcut. În următorii zece ani, şi-a petrecut toate weekend-urile şi vacanţele, desenând singur planurile, deşi nu avea pregătire în domeniul arhitecturii, şi făcând singur o mare parte din lucrările de tâmplărie şi de încadrare. El a fost cel care a proiectat conservatorul, galeria cu geamuri care duce de la casa principală la căsuţa copiilor lor. Lui

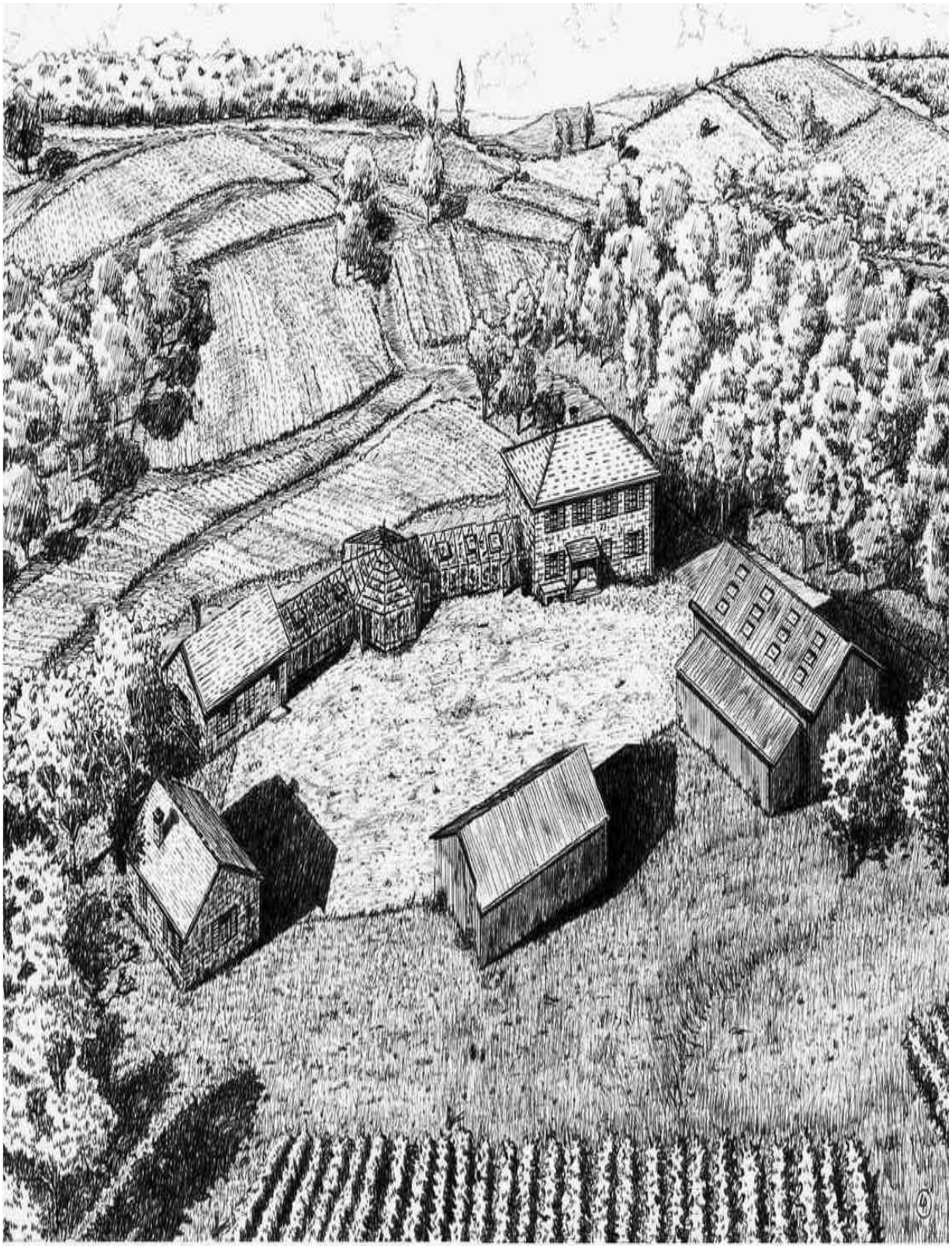

Mama era şi ea pasionată de proiect, iar prin munca ei avea contacte cu cei mai buni meşteri din toate domeniile.

Această casă devenise din ce în ce mai importantă în viaţa lor, fiind cea mai tangibilă şi, probabil, cea mai durabilă manifestare a existenţei cuplului lor. Rezultatul a fost magnific: acolo el şi Cecile au trăit câţiva ani în fericirea ireală şi brutală a copilăriei. Fereastra camerei sale dădea spre nord-vest, spre un peisaj colinar de pajişti, păduri şi vii, care se lumina toamna cu roşu şi auriu, până la pantele verzi şi abrupte ale munţilor Avenas.

Acea perioadă se terminase pentru el, nu va mai fi niciodată atât de fericit, nu era posibil. Cecile cunoscuse, poate că încă mai cunoştea astfel de momente de fericire, avusese copii, devenise ea însăşi copil, îşi pusese sufletul în mâinile Tatălui, aşa cum se spune în credinţa lor. Avea nevoie, absolut nevoie, să şi-o imagineze pe Cecile fericită.

O privea calm şi liniştit cum privea pe fereastră, în ultima rază de lumină a zilei, peisajul. Un panou electronic de informaţii indica faptul că în acel moment se deplasau cu o viteză de 313 km/h, indica şi poziţia lor geografică, iar el şi-a dat seama cu un şoc nervos că se aflau, în momentul în care toate acestea îi reveneau în minte, puţin mai la sud de Mâcon, la câţiva kilometri de casa Sfântului Iosif.

Mult, mult timp mai târziu, şi-a întors privirea spre el - trenul se apropia acum de Laroche-Migennes şi se deplasa cu 327 km/h.

"Nu te-am întrebat cum te descurci cu Prudence. a observat ea cu prudenţă.

– Aţi făcut ceea ce trebuia. Aţi făcut bine că nu m-aţi întrebat.

– Am cam bănuit acest lucru. E păcat, Paul. Meriţi să fii fericită."

De unde ştia ea toate acestea, de unde cunoştea viaţa, ea care nu cunoscuse decât un singur bărbat şi care îşi alesese imediat, cu o previziune miraculoasă, un monstru de integritate, fidelitate şi virtute? Poate că viaţa este de fapt

foarte simplă, se gândea Paul, că nu trebuie să ştii aproape nimic, că trebuie doar să te laşi ghidat.

Nu au mai vorbit prea mult până când au ajuns la Paris. Cursul evenimentelor era acum stabilit. În cel mult o săptămână, Cécile se va întoarce cu Hervé şi se vor instala în casa de la Saint Joseph. Prima lor sarcină va fi să o liniştească pe Madeleine, să încerce să-i dea un sens zilelor, să evite ca ea să fie legată toată ziua de infirmierii de la spitalul Saint-Luc. Şi atunci nu ar mai fi rămas nimic de făcut decât să aşteptăm; să aşteptăm şi să ne rugăm. Ar putea fi rugăciunea o activitate de cuplu? Sau a fost în mod necesar un contact individual, personal cu Dumnezeu?

S-au îmbrăţişat scurt, dar cu putere, înainte ca Cécile să se urce în metrou - trebuia să schimbe la Bastille, apoi era direct la Gare du Nord.

9

Când a împins uşa apartamentului său, a fost surprins de cântecele de balenă care veneau din sufragerie şi şi-a dat seama că Prudence venise cu siguranţă acasă, că trebuie să fie în apartament chiar acum, era ora ei obişnuită. Totuşi, nu era deloc ora lui obişnuită; de când era la birou, îşi făcuse un obicei de a se trezi târziu; în jurul prânzului se îndrepta spre minister, se plimba prin parcul Bercy - aproape că ajunsese să iubească acel parc, cu grădinile lui stupide de legume - şi apoi grădina Yitzhak Rabin. Când sosea la Bercy, de obicei, la prânz servea o farfurie de peşte afumat - cabinetul avea o bucătărie separată de restul ministerului, iar bucătarul era excelent, dar la prânz prefera să se mulţumească cu peşte afumat. În acest moment al zilei l-a întâlnit pentru prima dată pe Bruno.

Ajungea la birou devreme, chiar de la ora şapte dimineaţa - şi, întrucât ocupa apartamentul oficial, uneori petrecea o parte din noapte acolo -, dar nu-şi făcea niciodată programări dimineaţa, pe care o dedica muncii de

fond. Probabil că şi-a frecat mâinile cu entuziasm, la fel ca predecesorul său îndepărtat Colbert, când a descoperit sarcinile zilei, teancul de dosare acumulate pe biroul său. De obicei, luau prânzul singuri cu Paul - la rândul lui, era destul de pasionat de pizza - şi treceau împreună în revistă întâlnirile de după-amiază şi de seară, problemele probabile.

Paul venea de obicei târziu acasă, între unu şi trei dimineaţa, moment în care Prudence se întorsese de mult în camera ei. Uneori îşi încheia ziua cu documentare despre animale; încetase complet să se mai masturbeze. De fapt, trecuseră luni - aproape un an, se gândi el cu groază - de când nu-şi mai văzuse soţia, şi chiar şi în anii precedenţi, când se vedeau, nu se întâmpla prea des şi nici pentru foarte mult timp. În calitate de reprezentanţi ai CSP++, ei nu intenţionau să se abată de la această idee şi au acordat o mare importanţă ca naufragiul cuplului lor să aibă loc în condiţii optime de civilizaţie. Când a auzit cântecele balenelor, însă, aproape că a fugit, a ieşit din apartament, căutând un hotel pentru noapte. Dar oboseala a pus stăpânire pe el şi a împins uşa spre spaţiul de locuit.

Prudence a tresărit când l-a văzut, nici ea nu trebuie să fi fost prea liniştită. Trebuia să acţioneze rapid, să dezamorseze imediat situaţia, a explicat el: tatăl său avusese un atac cerebral, se afla în comă la spitalul din Lyon, acesta era motivul acestor ore neobişnuite, dar de a doua zi lucrurile vor reveni la normal, nu se va mai întâmpla. Ea nu reacţionase prea mult la această promisiune; în mod curios, dimpotrivă, părea să-i pară rău pentru el, chipul i se încreţise sub efectul a ceva ce semăna cu tristeţea, sau cel puţin cu îngrijorarea. A dispărut, ce-i drept, în câteva secunde, dar se întâmplase cu siguranţă. Ea a spus apoi ceva mai banal, că el ar trebui să facă cele mai bune aranjamente pentru el, să o ignore şi aşa mai departe. Nici ea nu era departe de cincizeci de ani; unde era, mai exact, cu părinţii ei? Bătrâni burghezi de stânga clasici, care şi-au petrecut viaţa în sectoare protejate, cum ar fi învăţământul

superior sau sistemul judiciar, fără îndoială adepţi ai joggingului, trebuie să fi fost în mare formă. Nu-i plăcuse niciodată prea mult pe părinţii lui Prudence, bine, tatăl ei era încă OK, dar mama ei era de-a dreptul enervantă. Exista o veche zicală din înţelepciunea populară care spunea cam aşa: "Dacă vrei să te căsătoreşti cu fata, uită-te la mamă"; cert este că el a refuzat cu curaj, la vremea respectivă, să ţină cont de avertisment. Prudence, pe de altă parte - şi asta a fost o surpriză - părea preocupată de soarta lui Edward, în timp ce întâmpinase cu indiferenţă moartea Suzanei cu opt ani înainte. "În adâncul sufletului tău, eşti ca tatăl tău", îi spusese odată. A existat o legătură între cele două informaţii? Oare această neaşteptată empatie faţă de soarta tatălui ei însemna că încă mai simţea ceva pentru el, într-un fel sau altul?

Era o idee destul de ameţitoare, dar de la plecarea sa din Lyon, în seara precedentă, avusese impresia că a intrat într-o zonă de mare incertitudine. Doar cu o zi înainte? Avea impresia că se întâmplase cu mult mai mult timp în urmă şi că era mult mai grav, că nu numai că intrase într-o zonă incertă dar circumscrisă a vieţii sale, dar că totul în viaţa lui devenise incert, începând cu el însuşi, ca şi cum ar fi fost înlocuit de un dublu de neînţeles care îl însoţea în secret de ani de zile, şi poate dintotdeauna.

În orice caz, a considerat că este de preferat, pentru moment, să nu meargă mai departe cu Prudence şi a anunţat că se va retrage în camera sa, argumentând că era obosit, lucru uşor de explicat de călătorie şi de emoţii. Prudence a zâmbit, i-a întâmpinat plecarea cu calmul şi buna dispoziţie necesare, consternarea ei s-a manifestat însă prin mici gesturi circulare ale mâinilor, ca şi cum ar fi vrut, prin stabilirea unor vortexuri carteziene în eter, să creeze între ele o forţă de atracţie, analogă poate cu forţele gravitaţionale. Şi totuşi, inexistenţa eterului şi a vârtejurilor lui Descartes fusese demonstrată de mult timp şi nu mai era

pusă la îndoială de comunitatea ştiinţifică, în ciuda ultimei încercări a lui Fontenelle, pe care a publicat-o în 1752 o Teorie a vârtejurilor carteziene cu reflecţii asupra atracţiei, lucrare care nu a avut niciun ecou.

Ar fi făcut mai bine să-i arate fundul, cel puţin sânii, este o greşeală să credem că demnitatea durerii este compromisă de o solicitare direct sexuală, de multe ori se întâmplă exact invers, există o reacţie a organismului fizic devastat de durere, terorizat de perspectiva de a deveni definitiv inapt pentru cele mai simple funcţii biologice şi care doreşte să se conecteze din nou cu o formă de viaţă, cea mai elementară posibilă. Dar probabil că acest lucru nu era la îndemâna lui Prudence, educaţia ei nu fusese îndrumată în această direcţie, iar acest lucru era regretabil, pentru că puţine alte oportunităţi ar fi fost disponibile pentru cuplul lor.

10

De îndată ce a sosit la birou în dimineaţa următoare, Bruno a trecut direct la subiect, l-a întrebat despre şansele de supravieţuire ale tatălui său şi i-a explicat situaţia cât de bine a putut. Apoi Bruno l-a întrebat dacă tatăl său era singur; apoi i-a povestit despre Madeleine, ceea ce l-a lăsat gânditor, privirea i s-a înceţoşat şi părea să se rătăcească într-un spaţiu nedesluşit; Paul începea să se obişnuiască cu aceste momente în care se lăsa invadat de gânduri de ordin general, când modul său obişnuit de a raţiona, pragmatic şi precis, făcea loc unor consideraţii mai teoretice.

"Tatăl tău s-a născut în 1952, nu asta mi-ai spus? Paul a confirmat. "Un baby boomer tipic, deci. Ai cu adevărat impresia", a continuat el, "că oamenii din acea generaţie nu numai că erau mai energici, mai activi, mai creativi, mai talentaţi din toate punctele de vedere decât suntem noi, dar că le era mai bine din toate punctele de vedere, inclusiv în căsnicie. Chiar şi atunci când au divorţat - erau deja divorţaţi, mult mai puţin, dar tot au divorţat - şi chiar dacă erau deja bătrâni când au divorţat, au reuşit să găsească pe cineva. Nu cred că va fi atât de uşor pentru noi. Iar generaţia următoare este şi mai rea. Îi văd pe cei doi fii ai mei, unul dintre ei este homosexual - bine, homosexual în teorie, în practică cred că nu are un prieten, nici regulat, nici ocazional, este mai degrabă un asexual cu tendinţe homosexuale. Celălalt nu ştiu, cred că nu e nimic, nu a fost niciodată nimic, uneori uit că există. Noi, cel puţin, am încercat să intrăm într-o relaţie; de multe ori am eşuat, dar am încercat.

Angajat mai mult sau mai puţin explicit pentru a readuce în Franţa Trente Glorieuses, era firesc ca Bruno să fie fascinat de psihologia generaţiei boomers, atât de diferită de psihologia contemporană prin optimismul şi îndrăzneala ei, atât de diferită chiar încât părea incredibil că doar o

generaţie le despărţea. Din câte ştia Paul, tatăl său însuşi era un funcţionar public de rang mediu-superior şi, din acest punct de vedere, un boomer atipic. Boomerii originali, boomerii antologiei, creatorii şi căpitanii industriei, cei a căror renaştere spera să o încurajeze în Franţa, nu-i întâlnise niciodată şi, în plus, erau cam toţi morţi de-acum; morţi erau şi futătoarele legendare ale anilor '70, cu pizdele lor păroase, pe care le însoţeau cumva în mormânt. Pe plan matrimonial, Paul nu a avut nimic de obiectat la deziluzia sa; a mai servit o porţie de anghilă afumată, iar restul după-amiezii a trecut mai mult sau mai puţin liniştit. Problema principală a zilei următoare va fi prânzul cu sindicaliştii. El a fost cel care a avut ideea acestor prânzuri lunare, reunind la Bercy principalii lideri sindicali francezi; acestea nu aveau un program precis, erau prânzuri "informale", pentru a "lua temperatura ţării". Ideea de a dori să cumpărăm bunăvoinţa sindicaliştilor cu iepure à la royale, porumbei conftiţi şi vinuri fine adecvate ar putea părea simplistă, chiar stupidă; Cert este că acest mandat de cinci ani s-a desfăşurat într-o atmosferă de pace socială fără precedent, numărul de zile de grevă nu a fost niciodată atât de scăzut de la începutul celei de-a cincea [e]Republici, în timp ce, în acelaşi timp, numărul funcţionarilor publici a scăzut încet, dar inexorabil, până în punctul în care anumite zone rurale, în ceea ce priveşte serviciile publice şi acoperirea medicală, au scăzut mai mult sau mai puţin la nivelul unei ţări africane.

Informaţia a venit la scurt timp după ora 18.00, Paul a fost informat la ora 18.25 printr-un e-mail de la ofiţerul de presă al ministrului. Un nou mesaj tocmai apăruse pe web; începea, ca de obicei, cu un ansamblu de pentagoni şi cercuri desenate cu aproximaţie; dar ansamblul era diferit de fiecare dată, numărul cercurilor, în special, varia. Apoi a apărut un text, format din caracterele obişnuite, dar de data aceasta era considerabil mai lung: mesajele anterioare aveau patru sau cinci rânduri, iar acesta aproximativ douăzeci.

Făcând clic oriunde în fereastră, videoclipul a fost pornit. Oceanul era cenuşiu şi agitat. Camera de filmat se apropia încet de un vas, un container gigantic care tăia valurile cu mare viteză, fără nicio dificultate. Puntea era pustie, niciun membru al echipajului nu putea fi văzut. Dintr-o dată, fără nici un impact aparent, nava uriaşă s-a ridicat deasupra suprafeţei oceanului şi a căzut înapoi, tăiată în două pe mijloc. Cele două jumătăţi, despărţite, s-au scufundat în mai puţin de un minut.

Şmecheria a fost ca de obicei perfectă, se gândi Paul, era absolut credibilă. După una sau două minute, l-a chemat pe Doutremont. Doutremont se ocupa de caz, evident, şi nu putea spune nimic pentru moment; i-a promis că îl va suna imediat ce va şti ceva, chiar şi noaptea târziu.

A sunat înapoi la opt dimineaţa, iar Paul a primit mesajul când s-a trezit. Acesta a preferat să nu spună nimic la telefon şi a propus o întâlnire la minister după-amiază; dorea să fie însoţit de unul dintre superiorii săi de la DGSI.

A sosit la ora 14.00 fix, însoţit de comisarul Martin-Renaud; era un bărbat de vreo cincizeci de ani, cu părul grizonat tuns scurt, cu un aspect mai degrabă militar - de fapt, îi amintea lui Paul mai degrabă de propriul său tată.

"Sunteţi şeful departamentului IT?

– Nu chiar; eu sunt şeful DGSI. Am avut ocazia să lucrez cu tatăl dumneavoastră cu mulţi ani în urmă. Am aflat ce i s-a întâmplat şi sunt profund întristat de acest lucru, ceea ce mă face să mă aflu aici, dar să vorbim mai întâi despre subiectul zilei. S-a întors spre Doutremont.

– Mesajul, spune acesta, are anumite caracteristici originale faţă de cele anterioare. În primul rând, în ceea ce priveşte distribuţia sa: de data aceasta a parazitat o sută de servere, în întreaga lume - inclusiv în China, ceea ce nu se mai întâmplase până atunci. Dar, mai presus de toate, videoclipurile anterioare au fost falsuri - falsuri foarte bine făcute, dar falsuri. De data aceasta, avem îndoieli serioase.

– Vrei să spui că o navă chiar s-a scufundat?

– Înregistrarea sa este foarte clară pe fotografie, nu am avut nicio dificultate în identificarea sa. Este o navă container de ultimă generaţie, construită de şantierele navale din Shanghai. Are o lungime de puţin peste 400 de metri şi poate transporta până la 23.000 de containere standard, adică aproximativ 220.000 de tone de marfă. Acesta se afla pe ruta Shanghai-Rotterdam şi a fost închiriat de CGA-CGM, care este al patrulea cel mai mare armator din lume în domeniul transportului de mărfuri; este un operator francez. Bineînţeles, i-am rugat să ne spună dacă a avut loc vreun accident pe una dintre navele lor. Ei sunt obligaţi să ne răspundă, dar nu au făcut-o încă. Ceea ce presupunem noi este că ar dori să păstreze tăcerea şi ar dori un angajament din partea noastră în această privinţă.

– Nu suntem deloc siguri că putem satisface această cerere", a intervenit Martin-Renaud. Ei dau impresia că putem controla mass-media în toate circumstanţele, că putem decide ce va ieşi sau nu la iveală; acest lucru este departe de a fi adevărat. Există zeci de posibilităţi de scăpare, iar noi nu avem niciun control asupra acestui lucru, mai ales că există un punct curios în videoclip: nu se vede pe nimeni, niciun membru al echipajului, ca şi cum ar fi fost avertizat de atac şi ar fi avut timp să părăsească nava. În acest caz, mai devreme sau mai târziu vor ieşi la iveală - şi nu-i putem împiedica să vorbească.

– Presupun că o navă de asemenea dimensiuni nu este uşor de scufundat. Trebuie să fie nevoie de mijloace militare, nu?

– Într-o anumită măsură. Un lansator de torpile este o piesă de echipament greu de găsit pe piaţă, dar poate fi montat pe o navă obişnuită. Metoda folosită aici este dislocarea: nu există un contact direct între torpilă şi navă, aceasta explodează la câţiva metri mai jos. Coloana de apă care se ridică, cea care este proiectată în bula de gaz generată de explozie, este cea care taie nava în două; nici măcar nu este nevoie neapărat de o torpilă foarte puternică.

Deci, nu, nu, nu sunt indispensabile mijloace uriaşe; pe de altă parte, ţintirea şi momentul exploziei trebuie să fie foarte precise, necesită o adevărată îndemânare balistică.

– Cine ar fi putut face asta? Pusese întrebarea în mod spontan, aproape involuntar; de data aceasta, Martin-Renaud a zâmbit sincer.

"Asta am vrea să ştim, desigur." A făcut un schimb de priviri cu Doutremont. "Nimeni cunoscut serviciilor noastre, în orice caz. De fapt, încă de la primele mesaje, am fost într-o totală incertitudine. Iar de data aceasta, consecinţele ar putea fi foarte grave. Guvernul chinez dispune de mijloacele necesare pentru a proteja transportul bunurilor produse de companiile sale, desigur, dar faptul că fiecare navă de containere va fi escortată de o contra-torpilă va creşte serios costurile. Ca să nu mai vorbim de costul asigurărilor maritime, care va creşte considerabil.

– Deci va afecta comerţul mondial? Doutremont a fost cel care a pus întrebarea; pentru Paul, răspunsul era evident, iar şeful DGSI l-a formulat simplu: "Dacă am vrea să afectăm comerţul mondial, nu am proceda altfel. Desigur, acest lucru îi putea îndrepta spre anumite tipuri de activişti, mai ales din ultra-stânga, dar activiştii de ultra-stânga, deşi îşi demonstraseră capacitatea de a strica orice demonstraţie, nu dăduseră încă dovadă de abilităţi de nivel militar şi, în plus, nu dispuneau de mijloace financiare, un lansator de torpile fiind totuşi un echipament scump, indiferent de modul în care se plănuia achiziţionarea lui.

Martin-Renaud a ezitat câteva secunde înainte de a continua. Mai este o chestiune pentru care voiam să te văd...", a spus el în cele din urmă. Tatăl tău mai are încă nişte dosare. Paul a fost surprins: dosare? Era pensionat, nu-i aşa? Da, cu siguranţă, dar când cineva exercită funcţii ca ale lui, nu se retrage niciodată complet, a spus Martin-Renaud; iar aceste dosare nu erau chiar dosare, ei bine, era greu de explicat. Ai putea să le citeşti", a continuat el, "dar nu le-ai înţelege. Da, aţi putea, nu sunt clasificate", a

adăugat el. "De aceea nu luăm nicio măsură de precauţie pentru a preveni furtul lor: nu credem că cineva poate obţine ceva din ele. Nu erau atât dosare, cât colecţii de fapte sau informaţii ciudate, între care doar tatăl lui Paul stabilise o relaţie; nu exista nimic suficient de solid pentru a justifica o anchetă sau o operaţiune de supraveghere. Erau mai degrabă un fel de ghicitoare, care îl preocupa uneori de ani de zile, în care simţea o ameninţare la adresa securităţii statului, fără a putea preciza natura acesteia. Sunt nişte dosare de carton pe care le ţinea în biroul său din Saint-Joseph-en-Beaujolais, am fost acolo o dată", a explicat el. Aşadar, am dori ca, în caz de ghinion, în cazul în care lucrurile nu merg bine, aceste dosare să ne fie date nouă.

Paul a crezut la început că evitase să folosească cuvântul "moarte" pentru a nu-l jigni, dar, când s-a uitat la Martin-Renaud, şi-a dat seama că acesta era cu adevărat tulburat, incomod. "L-am iubit foarte mult pe tatăl tău", a confirmat el. "Nu o să vă spun că a fost mentorul meu, a lucrat cu mulţi alţi agenţi tineri din generaţia mea, dar am învăţat multe de la el.

Nu înţelesese niciodată prea multe despre activităţile de afaceri ale tatălui său; îşi amintea doar că, din când în când, primea câte un apel pe telefonul securizat al lui Teorem - uneori la ora mesei - şi se ducea imediat să răspundă. Nu le vorbea niciodată după aceea despre conţinutul conversaţiei, dar părea îngrijorat, de obicei pentru tot restul zilei. Îngrijorat şi taciturn. Da, era un om a cărui activitate profesională fusese caracterizată de
îngrijorare a fost tot ce a putut spune despre asta.

Bineînţeles, a fost de acord. "Am şi eu o rugăminte la tine...", a continuat el. Persoanele responsabile pentru aceste atacuri informatice - şi acum pentru acest atac - au avut în mod evident mijloace considerabile la dispoziţie, dar aceste mijloace nu trebuie să fie nelimitate. El ştia că în trecut se încercase ştergerea mesajelor, dar că acestea reapăruseră în curând pe alte servere, uneori pe acelaşi

server. Acum că aveau mai multe mesaje de rezolvat, poate că vor acorda mai puţină atenţie primelor. Videoclipul cu decapitarea sa îl jignise profund pe ministru, ştia el. Continua să-l submineze; nu ar fi posibil să se ia în considerare eradicarea lui pentru totdeauna?

Martin-Renaud a dat imediat din cap. "Raţionamentul tău mi se pare valabil... Da, o să ne ocupăm de asta imediat ce ne întoarcem."

Când întâlnirea s-a terminat, era deja după-amiaza; această lumină de după-amiază târzie, la începutul lui decembrie, era sinistră, se gândea Paul; era într-adevăr momentul perfect pentru a muri.

11

A doua zi, echipajul navei a apărut din nou. Fusese scufundată în largul coastei din La Coruña, la marginea apelor teritoriale spaniole; Paul a fost surprins să afle că aceste nave gigantice funcţionau cu un echipaj de aproximativ zece persoane. Interogatoriul lor nu le-a spus prea multe autorităţilor: fuseseră contactaţi prin radio, iar interlocutorii lor nu se identificaseră în mod evident. Au tras o primă torpilă care a atins pupa vasului, pentru a arăta că nu glumeau, iar apoi le-au dat zece minute să părăsească nava.

La început, mediatizarea evenimentului a fost enormă - era pentru prima dată când se comitea un astfel de atac -, dar apoi, în lipsa oricăror informaţii, a încetat rapid. Paul i-a rezumat vizita lui Martin-Renaud lui Bruno şi a fost surprins de calmul cu care acesta a întâmpinat evenimentele. Relativa sa indiferenţă în timpul primelor atacuri informatice, în afară de cel care l-a afectat direct, îl surprinsese deja. Consecinţele asupra tranzacţiilor financiare au fost totuşi considerabile: o suspiciune generală în ceea ce priveşte securitatea internetului s-a răspândit în sălile de tranzacţionare, care s-au întors la zilele telefonului şi ale faxului - un salt înapoi cu vreo patruzeci de ani; dar Bruno a simţit întotdeauna un anumit dispreţ pentru capitalismul financiar. Banii nu puteau fi inventaţi cu adevărat, credea el, diferenţa se va face mai devreme sau mai târziu, referirea la un anumit tip de producţie de bunuri va deveni mai devreme sau mai târziu indispensabilă şi, de fapt, funcţionarea sistemului de producţie, chiar şi cu tranzacţii financiare considerabil mai lente, a rămas mai mult sau mai puţin neschimbată. De data aceasta, însă, economia reală a fost afectată; dar ca să spunem adevărul, chiar dacă nu era un argument care să poată fi prezentat public, obstacolele impuse comerţului exterior chinezesc nu

erau neapărat o veste proastă pentru Franţa. Încă de la început, Bruno nu a jucat cu adevărat jocul, ci a jucat propria versiune a jocului.

Paul a simţit, de asemenea, că începea să fie chinuit de preocupări de o natură diferită, mai direct politică. Situaţia nu devenise cu adevărat clară: nu numai că nu-şi anunţase candidatura, dar a refuzat să facă orice declaraţie pe această temă, repetând de fiecare dată că "nu a venit momentul". Nu a avut niciun rival serios în partidul preşedintelui: ipoteza candidaturii primului ministru a fost uneori evocată în presă, dar a fost imediat respinsă; numit la începutul mandatului de cinci ani, el nu a fost niciodată decât o pură marionetă în mâinile şefului statului. De la început şi până la sfârşit, Bruno a fost singurul său interlocutor real, singurul cu suficientă greutate pentru a influenţa politica ţării.

Un alt concurent surprinzător apăruse recent. Benjamin Sarfati, cunoscut uneori sub numele de "Ben" sau "Big Ben", provenea din lumea de jos a divertismentului de televiziune. El şi-a petrecut întreaga carieră la TF1, unde a prezentat pentru prima dată o emisiune destinată adolescenţilor, inspirată în mod clar de Jackass, cu excepţia faptului că provocările propuse se bazau mult mai mult pe umilinţă decât pe pericol: pantalonii jos, vărsăturile şi băşinile constituiau materia primă a unei emisiuni care avea să permită TF1, pentru prima dată în istoria sa, să ajungă în fruntea audienţei pe segmentul adolescenţilor şi al tinerilor adulţi. Cariera sa va fi marcată apoi de o loialitate totală faţă de canal, precum şi de o druckerizare, echivalentul televizual al îmbogăţirii cartierelor urbane, care a culminat cu invitarea sa la emisiunea de adio a lui Michel Drucker, cu ocazia împlinirii vârstei de 80 de ani - unul dintre momentele majore de televiziune ale anilor 2020. În curând, la talk-show-ul său săptămânal, apoi zilnic, au participat politicieni de marcă şi oameni de conştiinţă - cel mai greu de convins a fost Stéphane Bern, care se temea de răceala

publicului său în vârstă; dar a venit şi el, şi a fost una dintre cele mai mari bucurii ale carierei lui Sarfati, care a beneficiat aproape simultan de ieşirea de pe drum a lui Cyril Hanouna.

Paul nu-şi mai amintea dacă fusese acuzat de expunere indecentă, hărţuire sexuală sau
faptul că explodase în mijlocul nopţii.
Credea că are o susţinere solidă în acest mediu, dar până la urmă nu, dispăruse de pe calea undelor şi din conştiinţa oamenilor chiar mai repede decât apăruse, şi nimeni nu-şi mai amintea că l-a angajat sau că s-a intersectat cu el. "Bouygues s-a răzbunat pe Bolloré", a fost comentariul sobru al lui Bruno.

Fără a favoriza vreodată în mod evident partidul preşedintelui - ceea ce ar fi fost contrar eticii sale de moderator - Benjamin Sarfati şi-a făcut cunoscute implicit poziţiile politice, fie şi numai prin alegerea celor mai mediocri adversari - de care nu ducea lipsă - atunci când era vorba de a organiza o confruntare cu un membru important al guvernului; a început astfel să se apropie de cercurile cele mai apropiate ale puterii. Mai erau încă mulţi paşi de făcut înainte de a se gândi la o candidatură prezidenţială, dar lucra la ei, şi nimeni nu contesta acest lucru acum. Un moment decisiv a fost, cu siguranţă, întâlnirea cu Solène Signal, preşedintele firmei de consultanţă Confluences, care de atunci s-a ocupat de comunicarea sa.

Spre deosebire de majoritatea concurenţilor săi, Solène nu prea credea în necesitatea de a ocupa internetul. Îi plăcea să spună că internetul nu are decât două utilizări: descărcarea de materiale pornografice şi insultarea altora fără riscuri; doar o minoritate de oameni deosebit de urâcioşi şi vulgari se exprimau efectiv pe net. Cu toate acestea, internetul era un fel de "must-have" ficţional, o parte necesară a poveştii; dar i se părea suficient, şi chiar preferabil, ca oamenii să ştie că cineva este popular pe net,

fără ca acest lucru să corespundă vreunei realităţi. Era sigur să se anunţe cifre de sute de mii sau chiar milioane de vizualizări; nu era posibilă nicio verificare.

Adevărata inovaţie a lui Solène a fost cea de-a doua etapă, cea care a urmat imediat internetului şi care, sub influenţa ei, a devenit treptat esenţială, pentru toate firmele de consultanţă, în stabilirea unei poveşti moderne: cea a oamenilor intermediari (actriţe promiţătoare, cântăreţi în devenire). Funcţia lor, în mass-media la care au avut acces - de cele mai multe ori hype, dar ocazional heavy-handed - a fost de a transmite neobosit acelaşi mesaj despre candidat: umanitate, apropiere, empatie - dar şi patriotism, seriozitate, ataşament faţă de valorile republicii. Această etapă, cea mai importantă după părerea ei, a fost şi cea mai lungă şi de departe cea mai costisitoare, atât din punct de vedere al timpului, cât şi al investiţiei individuale, pentru că era necesar să întâlneşti aceşti oameni intermediari, să vorbeşti cu ei, să compătimeşti ego-urile lor, care erau pe cât de excesive, pe atât de jalnice. Benjamin, în această privinţă, a fost deosebit de favorizat: poziţia sa la televiziune, audienţa incredibilă a talk-show-ului său, au făcut din el un interlocutor indispensabil pentru oamenii intermediari. Cel mult, puteau să aibă în vedere mici diferenţe cu el; dar să se supere pe Benjamin nu era o opţiune pentru un intermediar.

La etapa a treia, a treia etapă a rachetei, Solène nu a adus nicio inovaţie, contactele ei au fost exact aceleaşi ca ale concurenţilor. Cunoştea aceiaşi senatori, aceiaşi directori de cabinet, aceiaşi jurnalişti de la cele mai importante cotidiene; mai ales în a doua etapă intenţiona să mărească decalajul (şi, de ceva vreme, Benjamin Sarfati trecuse clar la a treia); era scumpă, desigur, dar firma ei era încă tânără, nu-şi putea permite să fie prea scumpă.

Chiar dacă devenea din ce în ce mai credibil, Sarfati nu se declarase încă; perioada de după sărbători va fi decisivă.

După întâlnirea lor întâmplătoare, Paul şi Prudence au început să se întâlnească o dată pe săptămână - de obicei duminica după-amiaza. Comunicarea dintre ei era încă dificilă şi preponderent verbală, nu trecuseră niciodată dincolo de stadiul sărutului - dar era minunat să poată vorbi unul cu celălalt, se gândea Paul, făcuseră un drum lung. Prudence a vorbit aproape exclusiv despre munca ei - era încă la Trezorerie. După o lună, Paul nu mai ştia nimic despre prieteniile sau hobby-urile ei. Ceva nou părea să se fi instalat în ea - ca o resemnare, o tristeţe, vorbea acum cu o voce încetinită, aproape ca o bătrânică; fizic, însă, nu se schimbase aproape deloc.

De asemenea, de fiecare dată îi cerea, de asemenea, veşti despre tatăl ei - la urma urmei, asta îi adusese împreună. Încerca să-i dea veşti - chiar dacă nu se întorsese la Lyon, o suna des pe Cécile, care se mutase în casa din Saint-Joseph. Dar, pentru moment, tatăl ei era încă în comă, situaţia era stabilă. Cu toate acestea, Cecile nu părea deloc descurajată - părea să aibă o încredere nelimitată în puterile rugăciunii.

Într-o sâmbătă, la mijlocul lunii decembrie, Paul s-a dus la biserica Notre-Dame de la Nativité din Bercy. Acesta era situat în Place Lachambeaudie, la cinci minute de mers pe jos de casa sa. Era într-adevăr o biserică mică, construită probabil în ^{e}secolul al XIX-lea, incongruentă în acest cartier modern, chiar postmodern. La câţiva metri distanţă se aflau liniile reţelei feroviare din sud-est, TGV-ul pentru Mâcon şi Lyon trecea pe acolo, iar trenul său trecuse cu siguranţă de multe ori pe lângă această biserică fără ca el să bănuiască existenţa ei. Un pliant informativ i-a spus mai multe: construită în 1677 sub numele de Notre-Dame de Bon Secours, biserica fusese distrusă în 1821, fiind aproape în ruină, apoi reconstruită începând cu 1823. A fost distrusă din nou în timpul Comunei, apoi reconstruită în mod identic puţin mai târziu. A fost apoi inundat în timpul inundaţiilor de pe Sena din 1910, apoi a fost lovit în aprilie 1944 de

bombardamentele asupra căilor ferate şi a fost parţial distrus de un incendiu în 1982. Per total, era o biserică care suferise şi care continua să fie într-o stare proastă de întreţinere; în această sâmbătă după-amiază era absolut pustie şi dădea impresia că este aproape permanent aşa. Dacă cineva ar fi vrut să descrie tribulaţiile creştinismului în Europa de Vest, nu ar fi putut găsi un loc mai bun decât biserica Notre-Dame de la Nativité din Bercy.

12

25 decembrie era o zi de vineri, aşa că Paul avea să poată sta trei zile întregi la Saint Joseph's. Prudence plecase în sâmbăta precedentă, dar el nu ştia unde se duce. Prudence plecase în sâmbăta precedentă, dar el nu ştia unde se ducea; probabil în Bretania, la casa de vacanţă a părinţilor ei, care nu mai era o casă de vacanţă, căci îşi amintea că se mutaseră acolo cu câţiva ani în urmă, după ce tatăl său se pensionase.

În timp ce traversa spaţiul de locuit - care acum era folosit pentru conversaţiile lor de duminică după-amiaza, care începea să îşi merite din nou numele într-o oarecare măsură, a observat o foaie de hârtie viu colorată aşezată pe credinţă - o achiziţie de la Prudence, îşi amintea, ea se entuziasmase la propriu de această credinţă Ludovic al XVI-lea, care părea "dăruită" de ea, era o femeie care fusese capabilă de entuziasm, uneori, pe anumite subiecte. Era o invitaţie la sărbătoarea Yule Sabbath, care a avut loc pe 21 decembrie la Gretz-Armainvilliers. Era ilustrat cu o fotografie a unor tinere fete în rochii lungi albe, cu bentiţe înflorate pe frunte, care se zbenguiau pe o pajişte însorită, făcând gesturi prerafaelite. Amintea destul de mult de un film porno soft din anii '70; despre ce era vorba? În ce se băgase Prudence?

Mai jos, o serie de acronime ezoterice păreau să garanteze seriozitatea evenimentului. O scurtă notă

explicativă, care părea destinată adepţilor neatenţi, le amintea că Sabatul Yule era asociat în mod tradiţional cu speranţa, cu renaşterea după moartea trecutului. Acest lucru corespundea destul de bine, dacă vreţi, situaţiei cuplului lor. În orice caz, nu părea a fi un cult foarte dur, ci mai degrabă o chestie de femei, bazată pe uleiuri esenţiale. L-a liniştit, a pus foaia la loc pe credinţă şi a plecat să prindă trenul.

Avusese o noapte proastă şi a adormit la câteva secunde după ce s-a aşezat pe scaunul de la clasa întâi - acesta avea o tetieră, ceea ce era bine, iar vagonul era practic pustiu. Stătea în mijlocul unei pajişti verzi - iarba părea cizelată, de un verde orbitor în bătaia soarelui, sub un cer albastru perfect, cu câţiva nori, nu nori serioşi, nori decorativi, care în niciun moment al existenţei lor noroioase nu ar fi putut aduce ploaie. Intuitiv, ştia că se află în sudul Bavariei, nu departe de graniţa cu Austria - munţii de la orizont erau, fără îndoială, Alpii. Era înconjurat de aproximativ zece bărbaţi în vârstă, care dădeau o mare impresie de înţelepciune. Erau îmbrăcaţi în costume clasice, costume de birou, dar slujbele lor de birou, îşi dădu seama, fuseseră doar o acoperire, erau în realitate adevăraţi iniţiaţi. Cu toţii au fost de acord asupra unui singur lucru: Paul Raison era pregătit pentru zbor, pregătirea sa fusese suficientă. A coborât în fugă panta, cu privirea fixată pe lanţurile muntoase care delimitau orizontul spre sud, dar asta nu a durat decât câteva secunde sau câteva zeci de secunde, în orice caz mai puţin de un minut, şi deodată, fără să fi premeditat, fără să fi anticipat cu adevărat, s-a trezit ridicat în atmosferă, la vreo douăzeci de metri deasupra solului. Apoi şi-a fluturat slab mâinile pentru a-şi asigura echilibrul, iar apoi s-a oprit. Pseudo-ofiţerii, care îi fuseseră de fapt profesori şi iniţiatori în arta zborului, se adunaseră sub el pentru a comenta prima sa ascensiune, care era în toate privinţele în conformitate cu opiniile lor. Liniştit, Paul a încercat apoi prima sa mişcare - era vorba pur şi simplu de

bras, schimbând direcţia prin orientarea braţelor, funcţiona exact ca înotul, deşi într-un mediu natural mai fluid. După câteva minute de antrenament, a reuşit să facă acrobaţii şi chiar bucle discrete, înainte de a se ridica puţin, ajungând fără efort la o altitudine de aproximativ o sută de metri. Mişcându-se în brazde netede, Paul s-a îndreptat spre lanţurile muntoase; nu fusese niciodată atât de fericit.

Când s-a trezit, trenul trecea prin staţia Chalonsur-Saône, cu o viteză de 321 km/h. Telefonul său mobil emitea un bâzâit slab, dar insistent. Telefonul său mobil emitea un sonerie slabă, dar insistentă; avea 19 apeluri pierdute. A încercat să-şi asculte mesajele, dar nu avea semnal. A încercat să îşi asculte mesajele, dar nu avea semnal. Erau afişe care îl sfătuiau să îşi facă apelurile de pe platformă "din politeţe". S-a îndreptat spre peron, dar nu a mai fost niciun semnal. Şi-a luat măsura de precauţie de a-şi lua biletul cu el, nu avea card de reducere; angajatul din restaurant se numea Jordan şi i-a servit un burger creat de Paul Constant, o salată de quinoa şi spelta şi o sticlă de 17,5 cl de tradiţie Côtes-du-Rhône. Un defibrilator era disponibil în caz de nevoie, dar nu exista încă nicio reţea; trenul urma să ajungă la staţia TGV Mâcon-Loché în 23 de minute.

Era el responsabil pentru această lume? Într-o anumită măsură da, aparţinea aparatului de stat, dar nu-i plăcea această lume. Şi Bruno, ştia el, s-ar fi simţit şi el inconfortabil în faţa acestor burgeri creativi, a acestor spaţii zen în care puteai să-ţi faci un masaj la nivelul gâtului în timp ce ascultai cântecul păsărilor, a acestei ciudate etichetări a bagajelor "din motive de securitate" şi, în sfârşit, în faţa acestei atmosfere pseudo-ludice, dar în realitate a unei normativităţi cvasi-fasciste, care infectase treptat cele mai mici colţuri ale vieţii cotidiene. Cu toate acestea, Bruno era responsabil pentru modul în care funcţiona lumea, şi chiar mai mult decât el. Afirmaţia lui Raymond Aron că oamenii "nu ştiu istoria pe care o fac" i s-a părut întotdeauna o vorbă bună fără substanţă; dacă asta era tot

ce avea Aron de spus, ar fi făcut mai bine să îşi ţină gura. Era ceva mult mai întunecat dedesubt, distorsiunea din ce în ce mai evidentă dintre intenţiile politicienilor şi consecinţele reale ale acţiunilor lor i se părea nesănătoasă şi chiar malefică, societatea în orice caz nu putea continua să funcţioneze pe această bază, îşi spuse Paul.

Cu puţin timp înainte de a ajunge în Macon, ceaţa s-a risipit, iar soarele a luminat peisajul de pajişti, păduri şi podgorii deja albite de iarnă. Imediat ce a coborât din tren a văzut-o pe Cécile, ea a alergat să traverseze cei câţiva metri care îi despărţeau şi s-a aruncat în braţele lui, era în lacrimi. Sunt multe motive să plângi în viaţă, iar ei i-a luat aproape un minut să reuşească să articuleze: "S-a trezit tati! Tata a ieşit din comă în această dimineaţă", înainte de a izbucni din nou în lacrimi.

două

1

Hervé îi aştepta lângă maşină, fumând o ţigară. I-a strâns îndelung mâna lui Paul, care părea bucuros să-l vadă. Oamenii mă plac, se gândi Paul cu surprindere; sau mai degrabă mă plac, să nu exagerăm. Hervé îşi iubea sora, făcuse tot ce-i stătea în putinţă pentru a-l aprecia şi chiar, într-un fel, pentru a-l iubi pe cumnatul pe care i-l dăduse soarta; şi reuşise, credea Paul, descoperise în el elemente stimabile şi chiar adorabile. Acest lucru nu corespundea nici unei realităţi obiective, se gândea Paul, era doar o consecinţă a privirii observatorului, şi mai precis a bunăvoinţei lui Hervé, care îl făcea să vadă în jurul lui o conjuncţie de fiinţe stimabile, să considere că oamenii sunt de cele mai multe ori oameni buni.

Îmbătrânise un pic de data trecută: mai multă burtă, mai puţin păr, procesul clasic de îmbătrânire; dar nu arăta ca şi cum ar fi rămas fără serviciu, se gândi Paul prosteşte. La ce se aştepta? Că îi vor creşte coarne? În orice caz, nu părea să îşi petreacă nopţile în chinuri, repetând căutările sale inutile de locuri de muncă; şomajul era în ochii lui o stare de fapt răspândită, naturală, instalată de generaţii, acceptată ca un fel de destin. Studiile dificile i-au permis să scape de ea pentru o vreme; apoi soarta l-a ajuns din urmă.

Dar, mai presus de toate, era căsătorit. "Hai să mergem, iubire?", a întrebat Cecile, deschizând uşa din dreapta faţă. Mamour? Este adevărat că nu ne schimbăm, nici măcar fizic, pentru ochii iubitori, că ochii iubitori sunt capabili să anihileze condiţiile normale de percepţie? Este adevărat că prima imagine pe care a lăsat-o cineva în ochii persoanei iubite se suprapune mereu, veşnic, peste ceea ce a devenit?

În timp ce maşina a intrat pe autostrada A6, Paul şi-a amintit că fusese la ceremonia de depunere a jurământului lui Hervé cu douăzeci de ani mai devreme. Erau în jur de cincisprezece aspiranţi la notariat, îmbrăcaţi într-un curios

costum de secol XVIIIe, cu pantaloni negri, ciorapi albi, un fel de redingotă şi un bicorn. Aceasta a avut loc în vechiul tribunal din Paris, iar decorul a fost adecvat. Judecătorul vorbise despre îndeplinirea atribuţiilor sale cu credinţă, "cu acurateţe şi probitate", ceva de genul acesta. Îl putea vedea pe cumnatul său repetând solemn: "Jur" atunci când îi era strigat numele, ceea ce era destul de impresionant. Hervé primise apoi un sigiliu personal, care îi permitea să certifice acte autentice; era într-adevăr un motiv de mândrie pentru un fiu de muncitor.

Oricum va trebui să-şi găsească o slujbă, se gândea Paul, mai devreme sau mai târziu vor trebui să se angajeze, el sau Cecile. Probabil că nu a făcut cheltuieli exagerate - Dacia Duster era în stare bună, dar era doar o Dacia Duster. Soarele de iarnă devenea din ce în ce mai strălucitor, şuvoaie de lumină inundau cabana; când au luat o curbă uşoară pe un deal lung şi uşor înclinat, Paul s-a simţit ca şi cum ar fi intrat într-un puţ de lumină. Se aşezase lângă Madeleine în spatele maşinii. Mai întâi schimbaseră două săruturi, era o practică consacrată între ei, ştiau cum să o facă. Apoi, timp de vreo zece kilometri - până când ajunseseră la Saint-Symphorien-d'Ancelles - se întrebase ce ar fi găsit să-i spună, înainte de a ajunge la concluzia că probabil era mai bine pentru el să tacă, că Madeleine prefera tăcerea, că era foarte fericită în acel moment şi că orice cuvânt ar fi diminuat plinătatea bucuriei ei. Atunci a înţeles un pic mai bine, dar fugitiv, cum fusese relaţia dintre Madeleine şi tatăl său, cum fusese prezenţa paşnică, aproape animală, a lui Madeleine lângă el, şi s-a gândit în aceeaşi secundă că încă nu se putea gândi la tatăl său altfel decât în trecut.

Ca şi cum ar fi primit instantaneu acest gând negativ, Cécile a început apoi să vorbească, să povestească ziua ei, care fusese intensă. În timp ce traversa Parisul, între drumul de la Arras şi cel pe care urma să-l facă spre Lyon, primise telefonul de la spital - mai exact, de la staţia de metrou

Jacques-Bonsergent. Tatăl ei îşi ieşise din comă, aceasta era singura informaţie pe care reuşise să o obţină. Încercase să ajungă la spital toată dimineaţa, dar nu avusese noroc cu reţeaua, comunicaţiile fuseseră scurte şi dezamăgitoare, aproape inaudibile; abia când a ajuns la Lyon a putut să-şi facă o imagine exactă a situaţiei. Ieşirea din comă este un eveniment imprevizibil şi brutal, care poate lua diferite forme. Uneori, persoana moare pur şi simplu. Uneori revin complet la viaţă, recăpătându-şi toate abilităţile, iar alteori pot ieşi chiar a doua zi. În cazurile intermediare, cum ar fi cel al tatălui lui Paul, unele funcţii revin, dar numai câteva. Îşi deschisese ochii, ceea ce era criteriul principal pentru ieşirea din comă; putea, de asemenea, să respire normal, dar era complet paralizat, incapabil să vorbească şi să îşi controleze funcţiile naturale. El se afla într-o stare descrisă anterior de către practicieni ca fiind "vegetativă", dar cei mai mulţi dintre ei respingeau acum acest termen, temându-se că acesta aminteşte de metafora obişnuită a pacienţilor lor ca fiind legume şi că era o stratagemă semantică pentru a-şi justifica în avans eutanasia; ei preferau să folosească termenul mai precis de "trezire fără răspuns": pacientul îşi recăpătase capacitatea de a percepe lumea, dar nu şi de a interacţiona cu ea.

Maşina a ajuns la periferia oraşului Lyon; ambuteiajele promiteau să fie interminabile. Hervé conducea calm, nimic nu părea să-l irite în această dimineaţă. Nu era niciun nor pe cer, chiar şi ceaţa se risipise.

Odată parcată în parcarea spitalului, Madeleine s-a întors spre el. "Mai bine te las să-l vezi singură", a spus ea. Era important pentru ea, fiul cel mare, nu glumea cu asta, probabil că nu va reuşi niciodată să se debaraseze de o atitudine de respect temător faţă de el.

"Vii cu mine, Cecile", i-a spus Paul surorii sale pe un ton disperat, aproape implorator, fără să fi premeditat acest lucru. Abia atunci şi-a dat seama că îi era frică.

2

Tatăl său fusese mutat în altă cameră şi chiar la alt etaj, a fost primul lucru pe care Paul l-a observat când s-a dus la recepţia spitalului. "Este normal, nu mai este la terapie intensivă...", i-a spus Cecile. "M-am întâlnit cu medicul şef în această dimineaţă. Nu mai este acolo, a trebuit să plece mai devreme astăzi, dar va putea să ne vadă luni, ea nu-şi ia concediu între Crăciun şi Anul Nou. Poţi să fii aici luni?" Că nu ştia, vom vedea mai târziu, a răspuns el, că nu asta era cel mai important lucru acum. Probabil că da, s-a gândit aproape imediat: între luni 28 şi joi 31 avea loc o nouă săptămână de patru zile, sărbătoarea cofetarilor prin excelenţă. Bruno va fi fără îndoială la birou, nu-şi amintea să-l fi văzut vreodată pe Bruno în concediu, dar nu va avea nicio întâlnire şi nici nu va avea nevoie de el, va fi singur cu dosarele sale, va fi fericit. Munca e distractivă, se gândi Paul. Asistenta care îi preceda pe coridor se mişca repede, în mai puţin de un minut avea să fie din nou în prezenţa tatălui său, inima îi bătea din ce în ce mai repede, un val de teroare se ridica în el, aproape că se împiedică când ajunse la uşa dormitorului.

Schimbarea era dramatică: sprijinit pe două perne, Edward aproape că stătea în pat. Nu mai avea un tub în gât, iar aparatul zgomotos dispăruse. Nu era nicio perfuzie, niciun electrod ataşat la craniu. Era din nou tatăl său, cu faţa lui serioasă şi chiar austeră şi, mai ales, cu ochii larg deschişi, care priveau drept înainte, fără să se mişte, fără să clipească.

"Ventilaţia naturală a fost reluată, nu mai are nevoie de ventilator. De obicei, ventilatorul este cel care impresionează familiile", a comentat asistenta. Îngheţat în loc, Paul nu-şi putea lua ochii de la tatăl său.

Poate să vadă?", a întrebat în cele din urmă. El aude şi vede?

– Da, nu se poate mişca sau vorbi, este complet paralizat, dar abilităţile sale vizuale şi auditive sunt restabilite. Cu toate acestea, nu suntem în măsură să spunem dacă îşi poate interpreta percepţiile, dacă le poate lega de lucruri cunoscute, de noţiuni sau de amintiri.

– Bineînţeles că îşi aminteşte de noi!

– În general, pacienţii aflaţi în stare vegetativă reacţionează mai mult la voci familiare decât la feţe", a continuat asistenta fără să se tulbure. Aşa că vorbiţi cu el, nu ezitaţi să vorbiţi cu el.

– Bună, tati, a spus Paul, în timp ce Cecile, foarte comodă, a început să-i mângâie mâna. Paul s-a gândit un minut înainte de a întreba:

"Cât timp o să stea aşa?

– Nu ştim asta, răspunse cu satisfacţie asistenta, aştepta de mult timp această întrebare, de obicei familiile o puneau imediat, faptul că Cecile nu menţionase niciodată subiectul o deranja încă de la începutul dimineţii. "Am efectuat toate testele posibile: tomografie computerizată, RMN, PET şi, bineînţeles, electroencefalogramă; vom continua, dar în prezent nu există niciun test care să poată prezice cu certitudine evoluţia unui pacient aflat în stare vegetativă. El poate reveni la o stare de conştienţă normală în câteva zile, dar poate rămâne în această stare pentru tot restul vieţii.

– Bineînţeles că se va întoarce, dar va dura mai mult de câteva zile", a intervenit Cecile. Aplombul ei era incredibil, vorbea de parcă ar fi primit informaţiile direct de la o putere supranaturală; manifestările mistice ale surorii lui luaseră cu siguranţă noi proporţii, se gândi Paul. A aruncat o privire laterală către asistentă, dar ea nici măcar nu părea supărată, ci doar fără cuvinte.

Tatăl ei, în orice caz, părea dincolo de toate aceste preocupări. Privirea aceea fixată într-un punct nedeterminat din spaţiu, ochii aceia care vedeau, dar nu mai puteau exprima nimic, erau infinit de tulburători, ca şi cum tatăl său ar fi intrat într-o stare de percepţie pură, ca şi cum ar fi fost

deconectat de labirintul emoţional, dar Paul îşi spunea că, cu siguranţă, nu era adevărat, tatăl său trebuie să-şi fi păstrat toată capacitatea de a simţi emoţii, chiar dacă nu mai era capabil să le exprime, dar era totuşi un lucru ciudat să-şi imagineze durerea sau bucuria fără să le poată traduce în mimică, gemete, zâmbete sau plângeri. Asistenta părea dispusă şi dornică să comunice toate informaţiile medicale pe care le avea la dispoziţie. Le-a reamintit de mai multe ori, ca măsură de precauţie, că va trebui să confirme cu medicul-şef, dar părea să stăpânească bine subiectul. Tatăl ei avea o funcţionare mentală, da, cu siguranţă, i-a spus ea lui Paul. Electroencefalograma a detectat unde delta, tipice somnului fără vise sau meditaţiei profunde, dar şi unde theta, mai degrabă asociate cu somnolenţa, şi chiar unde alfa în două ocazii, ceea ce a fost foarte încurajator. El alterna între somn şi veghe, deşi mult mai rapid decât la un om sănătos, şi nu urma deloc ritmul obişnuit al nycthemeriei; nu se ştia dacă avea vise.

Chiar în acel moment, tatăl său a închis ochii. "Asta e tot", a spus asistenta cu satisfacţie, ca şi cum tatăl său şi-ar fi jucat perfect rolul de pacient. "Tocmai a adormit, va dura câteva minute, cel mult o oră. Poate că vizita ta, faptul că te-a văzut din nou, l-a obosit.

– Credeţi că m-a recunoscut, atunci?

– Dar bineînţeles că te-a recunoscut, pentru că aşa îţi spunem noi! E adevărat, îl vom lăsa să se odihnească în seara asta. În plus, trebuie să mă duc acasă şi să pregătesc masa.

– Deja?

– În seara asta e Ajunul Crăciunului. Ai uitat?"

3

Da, uitase complet că era Ajunul Crăciunului. Termenii tehnici folosiţi de asistentă, privirea tatălui său, care îi evocase imediat ceea ce el îşi închipuia a fi privirea unui spectru, o privire care era deopotrivă de viaţă şi de moarte, foarte îndepărtată şi foarte apropiată de umanitate, imposibilitatea de a şti ceva despre starea lui mentală, totul îl cufundase într-o stare de confuzie generală şi îl făcuse să se simtă ca şi cum ar fi ieşit dintr-un serial TV despre paranormal. Noaptea se lăsase de mult timp când au ajuns la Villié-Morgon, care era iluminat de sărbători, înainte de a lua D18 spre pasul Fût-d'Avenas.

Hervé a parcat în faţa casei principale. Sub stele, părea chiar mai masiv, mai impunător decât îşi amintea.

Am uitat să-ţi spun despre asta...", a spus Cecile, coborând din Dacia. Ei bine, în cazul în care puteţi rămâne săptămâna viitoare. Vom primi o vizită de la Aurélien, care ar trebui să sosească pe 31.

– Soţia lui va fi acolo?

– Da, Indy va fi acolo. Şi fiul lor va fi şi el acolo. A gâfâit când a rostit acest ultim cuvânt, nu se putea obişnui cu el.

Probabil că o vom pune în vechea cameră a lui Aurelian", a continuat ea. Ceea ce înseamnă că pentru tine mai există încă o cameră de oaspeţi, cea albastră - eu sunt în cea verde.

Dacă nu cumva preferaţi să dormiţi în căsuţă.

– Da, prefer.

– Aşa mă gândeam şi eu. De fapt, am pregătit deja camera pentru tine, am dat drumul la încălzire.

Era curios că ea bănuise acest lucru, pentru că el însuşi nu anticipase deloc. De câteva ori în ultimii ani îşi vizitase tatăl, dar de fiecare dată preferase să doarmă într-o cameră de oaspeţi, fără să pună niciodată piciorul în camera care îi

fusese a lui în copilărie, apoi în adolescenţă, trecuseră douăzeci şi cinci de ani de când nu o mai văzuse. Probabil că era un semn rău să vrea să se întoarcă aşa la tinereţe, probabil că asta li se întâmplă oamenilor care încep să înţeleagă că şi-au ratat viaţa.

"Vrei să te aşezi la casa ta acum? O să pregătesc masa acum, apoi mergem la slujbă şi mâncăm la întoarcere. Aveţi două ore bune să vă odihniţi, dacă doriţi.

– Nu, prefer să stau în sufragerie.

Avea nevoie de o băutură, de fapt, mai mult decât una. Locaţia barului nu se schimbase, iar acolo erau Glenmorangie, Talisker şi Lagavulin, deci nici calitatea nu scăzuse. După cel de-al treilea Talisker, Paul s-a gândit că va fi puţin beat la slujba de la miezul nopţii; acest lucru nu era neapărat un lucru rău. Cécile nu se mişcase din bucătărie de o oră, diverse mirosuri începuseră să umple salonul; el recunoscu mirosul de foi de dafin şi de şalotă.

Poate că ar trebui să aprindă un foc, părea o idee potrivită pentru o seară de Crăciun, erau buşteni şi lemne de foc lângă şemineu. Tocmai când contempla cu perplexitate aparatul, încercând să-şi amintească de incendii pe care le văzuse aprinse în trecut, Hervé a intrat în cameră; era o sincronizare bună. A acceptat un pahar de Glenmorangie şi, aşa cum se aştepta Paul, a abordat problema focului cu pricepere şi rapiditate, iar câteva minute mai târziu, flăcări înalte şi strălucitoare se ridicau deja în şemineu.

Ah, aţi făcut focul, asta e bine, a spus Cecile, intrând în sufragerie. Va trebui să plecăm.

– Deja?

– Da, m-am înşelat în privinţa orei, anul acesta au devansat-o cu o jumătate de oră, este la ora 22:00.

În timp ce-şi punea haina la loc, Paul se întrebă fugitiv unde ar putea fi Prudence în acest moment; se încheiase oare sărbătoarea de Yule Sabbath? Cécile nu-i pusese nicio întrebare despre căsătoria lui, nici Hervé nu i-ar fi pus;

Bruno ar fi fost probabil singurul care ar fi abordat subiectul cu el. Cuplurilor care o duc bine nu le place, în general, să se gândească la soarta cuplurilor care nu o duc bine, par să simtă un fel de teamă, ca şi cum discordia conjugală ar fi o afecţiune contagioasă, ca şi cum ar fi tetanizate de ideea că fiecare cuplu căsătorit în zilele noastre este aproape neapărat un cuplu în proces de divorţ. La această retragere instinctivă, animalică, o încercare emoţionantă de a se feri de soarta comună a despărţirii şi a morţii singuratice, se adaugă sentimentul copleşitor al incompetenţei lor; e un pic ca la pacienţii care nu suferă de cancer, ei au mereu probleme în a vorbi cu pacienţii cu cancer, în a găsi tonul potrivit.

Tatăl său era bine integrat în viaţa satului, îşi dădu seama, de îndată ce intrară în biserică, se simţea înconjurat de o atmosferă confuză, dar binevoitoare, cu cel puţin douăzeci de credincioşi care făceau semne discrete în direcţia lor. Şi-a amintit brusc că locuinţa sa ar fi trebuit să fie "neutralizată" de către DGSI: au plătit toate facturile şi taxele locale, astfel încât să nu fie localizat. Această protecţie a continuat şi după pensionare, de fapt, până la deces. Tatăl său îi explicase acest lucru cu câteva luni înainte de a trece bacalaureatul, în timpul singurei sale încercări de a vorbi cu fiul său despre viitorul său profesional, în speranţa dezamăgită că acesta va urma aceeaşi cale ca şi el. Această protecţie i s-a părut, în biserica din Villié-Morgon, unde preotul era deja pe scenă pentru ceremonie - expresia i-a venit în ciuda lui, a regretat-o, dar nu avea ce face: În orice caz, toţi sătenii îl cunoşteau şi trebuie să fi ştiut că lucrase în "serviciile secrete", asta adăuga romantism vieţii lor, cu siguranţă nu ştiau mai mult, dar nici el însuşi nu ştia prea multe, în orice caz o simplă anchetă de vecinătate ar fi fost suficientă pentru a-l localiza. În acelaşi timp, poate că nu era atât de absurd: un studiu de vecinătate este scump, trebuie să trimiţi agenţi la faţa locului, este cu siguranţă mai scump decât să angajezi un

hacker de nivel mediu pentru a sparge câteva fişiere slab protejate, cum ar fi facturile de electricitate sau taxele locale.

Căsuţa a fost foarte reuşită, copiii din sat lucraseră cu suflet, iar ceremonia în sine a decurs bine, din câte îşi dădea seama. Se născuse pe lume un salvator, cunoştea principiul, iar efectul Taliskerului îi permitea uneori, mai ales în timpul cântării, să considere că aceasta era o veste bună. Cunoştea importanţa pe care Cecile o acorda faptului că tatăl lor ieşise din comă în ziua de Crăciun, şi era ironic în ciuda lui, dar nu avea nici o dorinţă de a fi ironic. Avea mai mult sens Sabatul Yule sărbătorit de Prudence? Probabil mai puţin. Trebuia să fie ceva mai mult sau mai puţin păgân, sau chiar panteist sau politeist, el le confunda pe amândouă, sau ceva vag dezgustător, cum ar fi Spinoza. Un zeu era deja greu de împăcat cu experienţa sa personală; dar mai mulţi dintre ei erau o glumă, iar ideea de a diviniza natura îl făcea să îi vină să vomite. În ceea ce o priveşte pe Madeleine, ea trecuse complet de partea lui Cecile; voia să-şi găsească bărbatul şi să-şi reia viaţa, ambiţia ei nu mergea mai departe de atât; zeul lui Cecile părea puternic, obţinuse un prim rezultat, ea s-a alăturat fără ezitare zeului lui Cecile şi s-a împărtăşit cu fervoare.

El însuşi se abţinea să ia parte la împărtăşanie, care i se părea momentul orgasmic al unei slujbe bine concepute, în măsura în care înţelegea ceva despre cultul lor şi în măsura în care îşi amintea de orgasm. Această abstinenţă se datora respectului pe care îl simţea pentru credinţa lui Cecile, sau cel puţin aşa încerca el să se convingă.

La scurt timp după aceea, aşa cum se spune, s-a făcut slujba - fiecare trebuia să se ducă acasă şi să se bucure în mijlocul familiei sale, după posibilităţile sale.

Când a ieşit din biserică, a înţeles şi mai bine cât de popular fusese tatăl său (nu se putea abţine să nu spună "fusese" în capul lui, când ar fi trebuit să gândească "era", cu siguranţă nu se pricepea la speranţe), cât de popular era

tatăl său în sat. Aproape toţi credincioşii care participaseră la slujbă s-au apropiat de ei, adresându-se mai ales lui Madeleine, dar şi lui Cécile, se pare că o cunoşteau bine, probabil că îl vizita pe tatăl lor mult mai des decât el. Auziseră cu toţii despre accidentul său cerebral, despre intrarea sa în comă; Cécile le-a dat vestea că se trezise chiar în acea dimineaţă. Era o veste bună, iar Ajunul Crăciunului va fi mai bun pentru mulţi dintre ei, a înţeles imediat Paul. Nu e niciodată plăcut când mor oameni, se gândi el prosteşte; îi era greu să iasă din ameţeala care îl cuprinsese de la vizita la spital.

Sunt oameni de treabă aici", a spus simplu Hervé, urcându-se înapoi în maşină.

- Da, este adevărat, este o regiune bună", a răspuns Cécile, gânditoare. Şi în nordul Franţei suntem în mod normal destul de ospitalieri, dar este adevărat că oamenii sunt atât de săraci, încât ajung să creeze tensiuni.

Conversaţia avea să vireze spre politică, inevitabil, pe parcursul mesei, iar Paul era pregătit cu resemnare pentru asta, nici măcar nu se gândea să încerce să o evite, discuţiile politice erau un element de bază al meselor în familie de când existau politica şi familia - de mult timp, adică. El însuşi, ca să spună adevărul, nu prea avusese parte de aşa ceva în timpul copilăriei sale, îndatoririle tatălui său la DGSI păreau să anesteziezeze conversaţiile politice, ca şi cum l-ar fi obligat la o supunere neîndoielnică faţă de puterile în cauză. Nu era însă cazul, putea vota "ca orice alt cetăţean", îşi amintea uneori cu umor, iar Paul îşi amintea că l-a auzit formulând critici deosebit de acerbe la adresa lui Giscard, Mitterrand şi apoi Chirac - adică, la urma urmei, mai mult de treizeci de ani de viaţă politică. Când te gândeşti, criticile sale au fost atât de violente încât nu-ţi poţi imagina că ar fi votat vreodată pentru ele. Cu cine ar fi putut vota tatăl său? Acesta era un alt lucru care rămânea misterios la el.

Cecile şi soţul ei votaseră amândoi pentru Marine, desigur, şi o făcuseră de ceva vreme, de când ea îl înlocuise pe tatăl ei ca lider al mişcării. Având în vedere poziţia ei, Cecile a presupus că Paul a votat pentru preşedinte - presupunerea ei era corectă, votase pentru partidul preşedintelui, sau pentru preşedintele însuşi, la toate alegerile, i se părea "singura opţiune rezonabilă", după cum se spune. De aceea, Cécile evita ca discuţia politică să meargă prea departe, pentru a nu-l jigni, îi făcuse probabil morală lui Hervé - care, ştia el, făcuse parte în tinereţe din mişcări mai dure, precum Blocul Identitar. În realitate, nu le purta deloc pică - dacă ar fi locuit în Arras, probabil că şi el ar fi votat pentru Marine. În afara Parisului, el nu cunoştea cu adevărat decât Beaujolais, o regiune prosperă, unde viticultorii erau probabil singurii agricultori francezi, cu excepţia câtorva cultivatori de cereale, care reuşeau să nu fie permanent în pragul falimentului sau chiar să facă profit. De asemenea, de-a lungul întregii văi a Saonei existau numeroase întreprinderi de inginerie de precizie, precum şi subcontractori de automobile, care se descurcau bine şi care rezistau cu victorie în faţa concurenţei germane - cu atât mai mult de la sosirea lui Bruno la Ministerul Economiei. Bruno nu a ezitat niciodată să se aşeze pe reglementările europene privind libera concurenţă, fie că era vorba de atribuirea de contracte publice, fie că era vorba de introducerea de taxe vamale atunci când îi convenea, pentru produsele pentru care îi convenea, În această privinţă, ca şi în toate celelalte, se comportase de la bun început ca un pragmatic pur, lăsându-l pe preşedinte să limpezească apele, să-şi reafirme ataşamentul faţă de Europa ori de câte ori era posibil şi să-şi îndrepte buzele spre toţi obrajii cancelariilor germane pe care soarta îi dădea să le sărute. La urma urmei, între Franţa şi Germania era sexual, era ciudat de sexual, şi era de ceva vreme.

Cecile pregătise medalioane de homar, tocană de mistreţ şi plăcintă cu mere. Totul a fost delicios, era într-adevăr

incredibil de bună, plăcinta în special era uimitoare - subţirimea aluatului, crocantă şi apoi fragedă, echilibrul exact al aromelor din untul topit şi mărul, cum învăţase să facă asta? Era sfâşietor să te gândeşti că, în curând, va trebui cu siguranţă să treacă la alte sarcini, era un abuz de competenţe, era o tragedie pe toate planurile - cultural, economic, personal. Hervé părea să-i împărtăşească diagnosticul şi a dat din cap în mod sumbru imediat după plăcinta cu mere - evident că el ar fi prima victimă. Dar a acceptat şi el un Grand Marnier, pe care Madeleine a fost fericită să-l servească - unde se dusese Cécile? Grand Marnier este un alcool excepţional şi prea puţin cunoscut; Paul a fost surprins, totuşi, de această alegere; în memoria sa, Hervé era adeptul unor senzaţii mai amare, cele oferite de Armagnac, Calvados şi alte lichioruri regionale violente şi obscure. Hervé devenea poate puţin mai feminin pe măsură ce îmbătrânea, ceea ce i se părea o veste destul de bună.

Cecile a reapărut imediat după aceea, purtând un mic pachet împachetat pe care i l-a pus în faţă cu un zâmbet timid, spunând: "Cadoul tău de Crăciun.

Un cadou de Crăciun, bineînţeles, de Crăciun ne facem cadouri unul altuia, cum ar putea uita? Nu se pricepea deloc la relaţiile de familie, nu se pricepea deloc la relaţiile umane în general - şi nici cu animalele nu se descurca prea bine. A desfăcut panglica şi a descoperit o frumoasă husă metalică, cu un discret luciu argintiu; conţinea un stilou Montblanc - un Meisterstück 149 - care părea decorat cu un material special, era probabil ceea ce se numea aur roşu.

"N-ar fi trebuit, e prea mult.

- Madeleine şi cu mine am cumpărat-o împreună, am contribuit la ea, trebuie să îi mulţumim şi ei.

Le-a sărutat, cuprins de o emoţie ciudată; era un dar frumos, un dar de neînţeles.

Mi-am amintit, spune Cécile, că în trecut obişnuiai să copiezi fraze într-un caiet, fraze de scriitori, cele pe care le găseai cele mai frumoase, şi din când în când mi le citeai.

Şi-a amintit dintr-o dată; într-adevăr, da, asta făcea. Începuse la vârsta de treisprezece ani şi continuase până în anul bacalaureatului; caligrafia frazele cu grijă, petrecea ore întregi cu ele, exersa de mai multe ori, pe foi volante, înainte de a le copia în caietul său. A văzut din nou caietul în sine, cu coperta tare care reproducea un mozaic arab. Ce se întâmplase cu ea? Probabil că era încă acolo, în dormitorul său de adolescent; nu-şi amintea ce putea copia la vremea respectivă. Deodată, ceva i-a revenit în minte, dar nu era o propoziţie, ci mai degrabă o strofă de poem, reapăruse, izolat, din adâncul memoriei sale:

Astăzi, ce a mai rămas
pentru acest delfin dulce
din frumoasa lui împărăţie?
Orléans, Beaugency, Notre-Dame de Cléry,
Vendôme,
Vendôme.

Imediat după aceea, şi-a amintit de cântecul lui David Crosby cu aceleaşi versuri - nu era chiar un cântec, ci mai degrabă una dintre acele combinaţii ciudate de armonii vocale, fără melodie reală şi uneori fără versuri, pe care David Crosby le compunea în ultimii săi ani.

S-au despărţit la scurt timp după masă, iar Paul s-a gândit că uitase să-l sune pe Bruno. Avea de gând să o facă a doua zi; nu ştia ce va face Bruno de Crăciun. Probabil că nimic, ziua de Crăciun a fost mai mult o pacoste decât orice altceva. Sau poate că, dacă, oricum, poate că se vedea cu copiii lui, poate că avea de gând să facă o ultimă încercare de împăcare cu soţia lui, era mai bine să aştepte până pe 26. Dar, în orice caz, avea de gând să-i spună că voia să rămână la St. Joseph's toată săptămâna.

Plăcut de beat, a urmat coridorul de sticlă până la camera lui fără să stea pe gânduri. Primul lucru care l-a frapat când a intrat a fost posterul lui Keanu Reeves. Imaginea era din Matrix Revolutions, care îl arată pe Neo, orb, cu faţa acoperită de o bandă de ochi însângerată,

rătăcind printr-un peisaj apocaliptic. Probabil că era simptomatic faptul că alesese această imagine în locul uneia dintre multele care îl înfăţişau în timp ce realiza o performanţă în artele marţiale. A căzut pe patul mic şi îngust, îngrozitor de îngust, deşi dormise cu gagici în el, bine două.

Matrix a fost lansat cu câteva zile înainte ca Paul să împlinească 18 ani; a fost imediat entuziasmat. Acelaşi lucru i s-a întâmplat şi lui Cecile doi ani mai târziu, cu prima parte din Stăpânul inelelor.

inele. Mulţi au considerat că această primă parte a trilogiei Matrix a fost singura cu adevărat interesantă, datorită inovaţiilor vizuale pe care le-a adus, şi că a fost un fel de refacere. Paul nu împărtăşea acest punct de vedere, care, în ochii lui, nu dădea suficient spaţiu construcţiei scenariului. În majoritatea trilogiilor, fie că este vorba de Matrix sau de Stăpânul inelelor, există o scădere a interesului în a doua jumătate, dar o reluare a intensităţii dramatice în cea de-a treia, iar în cazul Întoarcerii regelui este chiar un punct culminant; iar în cazul lui Matrix Revolutions, povestea de dragoste dintre Trinity şi Neo, la început puţin incongruentă într-un film de tocilari, sfârşeşte prin a fi cu adevărat emoţionantă, în mare parte datorită interpretării actorilor, cel puţin aşa a crezut la momentul respectiv şi încă mai credea a doua zi când s-a trezit, în dimineaţa zilei de 25 decembrie, aproape douăzeci şi cinci de ani mai târziu. Aproape că se făcuse ziuă pe pajiştile acoperite de ger, iar el s-a dus în sala comună să-şi facă o cafea. Se simţea puţin înceţoşat, dar nu-l durea deloc capul, ceea ce era surprinzător având în vedere cantitatea de alcool pe care o consumase cu o seară înainte. Cecile intenţiona să se întoarcă la tatăl lor în prima parte a după-amiezii; acesta era singurul program al zilei. În timp ce lua prima înghiţitură de cafea, gândindu-se la Matrix, a fost lovit de o evidenţă orbitoare, care l-a îngheţat pe loc şi i-a tăiat respiraţia:

Prudence semăna izbitor de mult cu Carrie-Anne Moss, actriţa care a jucat rolul lui Trinity. S-a repezit în camera lui, a găsit cu uşurinţă dosarul în care păstrase fotografiile din film: era evident, flagrant, cum de nu făcuse legătura până atunci? Era uimit, nu ar fi crezut niciodată că este cineva de genul acesta, avea imaginea unei persoane mai degrabă reci, raţionale. Lumina era din ce în ce mai puternică în cameră, acum putea distinge toate elementele din dormitorul său din tinereţe, începând cu imensul poster al Nirvana, era chiar mai vechi decât Matrix, trebuie să fi fost din adolescenţa lui.

Matrix, probabil că i-ar face plăcere să-l revadă, Nirvana era mai îndoielnic, aproape că nu mai asculta muzică, uneori câte o mică cântare gregoriană când avea o zi grea, chestii ca Christus Factus Est sau Alma Redemptoris Mater, era departe de Kurt Cobain, în unele puncte te schimbi şi în altele deloc, aşa a fost concluzia foarte săracă la care s-a simţit în stare să ajungă în această dimineaţă de Crăciun. Carrie-Anne Moss, pe de altă parte, încă îl atrăgea şi, chiar mai mult ca oricând, şi-a regăsit toate emoţiile de tânăr intacte când a revăzut acele fotografii din film şi nu se putea decide dacă era o veste bună sau nu. A luat a doua ceaşcă de cafea şi i-a venit ideea de a căuta caietul de care Cecile îi vorbise cu o zi înainte, cel în care îşi nota frazele preferate. După un sfert de oră de eforturi zadarnice, îşi aminti că o aruncase la scurt timp după ce se hotărâse să se pregătească pentru examenul de admitere la ENA, la capătul unei nopţi de criză pe care nu reuşise să o reconstituie, dar revăzu coşul de gunoi din strada Saint-Guillaume unde se debarasase de obiect. Era păcat, se gândi el, ar fi putut să afle mai multe despre el însuşi, cu siguranţă existau semne de avertizare timpurie, avertismente ale destinului poate, pe care ar fi putut să le descifreze în alegerea anumitor propoziţii; singurele pe care reuşise să şi le amintească nu erau foarte încurajatoare, la urma urmei, era vorba despre un rege nefericit, un rege

bătut şi umilit de englezi, care aproape îşi pierduse regatul. Iar soarta lui Neo nu a fost nici ea de invidiat, ca să nu mai vorbim de Kurt Cobain.

Ziua dispăruse cu totul, acum avea să fie din nou o zi frumoasă de iarnă, senină şi luminoasă. Valurile trecutului care se ridicau treptat în el pe măsură ce redescoperea obiectele din cameră i-au făcut în cele din urmă inima să îl doară puţin şi a ieşit. Casa era frumoasă în această lumină, cu pereţii de calcar auriu iluminaţi de soarele strălucitor al iernii, dar era totuşi foarte frig. Nu-i venea să se întoarcă în camera lui, nu imediat, şi se întoarse spre camera lui Cecile, ar fi fost mai puţin greu. Ştia că nu se va supăra, nu avusese niciodată prea multe de ascuns, nu era în firea ei.

Nu mai era Nirvana, ci Radiohead; şi nu mai era Matrix, ci Stăpânul Inelelor. Între ele a fost doar o diferenţă de doi ani, dar acest lucru ar putea fi suficient pentru a explica diferenţa, lucrurile se mişcau încă relativ repede atunci, mult mai încet, desigur, decât în anii 1960 sau chiar 1970, încetinirea şi imobilizarea Occidentului, preludiu al anihilării sale, au fost treptate. Dacă el nu mai asculta niciodată Nirvana, bănuia că Cécile mai asculta din când în când melodii vechi de la Radiohead şi, brusc, şi-a amintit de Hervé la vârsta de douăzeci de ani, când o cunoscuse pe Cécile. Era şi el un fan al Stăpânului Inelelor, era chiar un fan absolut, ştia pe de rost unele pasaje, mai ales cel în care se deschide Poarta Neagră, chiar înainte de confruntarea finală. În acel moment, îl văzu pe Hervé stând în faţa lor, repetând pe de rost discursul lui Aragorn, fiul lui Arathorn. Mai întâi a fost momentul în care, în faţa porţii, însoţit de Gandalf, Legolas, Gimli, primii săi tovarăşi, Aragorn a lansat cu o voce puternică această ultimă cerere, generoasă, cavalerească:

> Lasă-l pe stăpânul Pământului Negru să iasă şi
> i se va face dreptate.

Într-adevăr, porţile se deschideau, iar armatele puterilor malefice se năpusteau peste câmpie, depăşite numeric, armatele din Gondor erau cuprinse de spaimă. Aragorn se retrage împreună cu tovarăşii săi înainte de a pronunţa discursul către trupele sale şi a fost cu siguranţă unul dintre cele mai frumoase momente ale filmului, acest îndemn al lui Aragorn:

Fiii lui Gondor şi Rohan, fraţii mei,
Văd în ochii tăi aceeaşi teamă care m-ar putea cuprinde şi pe mine.
Într-o zi, poate, oamenii îşi vor pierde inima,
Să-şi abandoneze prietenii şi să rupă toate legăturile de loialitate.
Dar acea zi nu a venit.

Hervé a repetat fraza în engleză, pentru că era singura modalitate de a transmite intonaţia lui Viggo Mortensen, conştientizarea faptului că lupta era aproape imposibilă, dar totuşi indispensabilă, încăpăţânarea lui disperată, curajul lui: BUT IT IS NOT THIS DAY!

De ce îşi amintea atât de bine acest episod care nici măcar nu-l privea direct? Probabil pentru că în acel moment precis înţelesese că surioara lui se îndrăgostise de Hervé. El însuşi nu fusese niciodată îndrăgostit, se culcase cu o jumătate de duzină de fete, le găsise drăguţe fără mai mult, dar acolo văzuse în privirile pe care sora lui i le arunca lui Hervé o forţă evidentă, puternică, care îi era necunoscută.

Va fi un timp de lupi şi de scuturi rupte,
Când vârsta bărbaţilor se prăbuşeşte,
Dar acea zi nu a sosit - DAR NU ESTE ACEASTĂ ZI!
Vom lupta.
De tot ceea ce vă este drag pe acest pământ,

Din nou, Hervé a adăugat versiunea originală, traducerea nu a fost rea, dar este adevărat că textul în engleză, By all that you hold dear on this good earth, a fost altceva. Apoi a venit ultima frază, chemarea la luptă:

Cu faţa în sus, oameni ai Vestului!

Hervé trebuie să fi aparţinut cu siguranţă Blocului identitar de la acea vreme şi a crezut că puterile lui Mordor oferă o reprezentare adecvată a musulmanilor, Reconquista nu începuse încă în Europa, dar avea deja filmul ei, aşa vedea el lucrurile, cu siguranţă. Luase parte la acţiuni sincer ilegale sau violente? Paul nu credea, ei bine, nu era sigur, probabil că Cecile ştia, dar nu voia să o întrebe despre asta. În orice caz, probabil că studiile sale de notar îl liniştiseră. Ei bine, poate că nu chiar aşa, era încă ceva ciudat de neîmblânzit în el, nu total domesticit, greu de definit. Tatăl său îl plăcuse dintotdeauna, nu fusese dezamăgit de ginerele său, iar nunta fusese fastuoasă, cu trăsuri care traversau munţii Beaujolais, lucruri de genul acesta, total disproporţionate faţă de tratamentul său. Tatăl său o preferase întotdeauna pe Cécile, ăsta era adevărul, Cécile fusese animalul lui de companie de la început, şi în adâncul sufletului nu avea nimic de spus în legătură cu asta, pentru că Cécile era preferabilă, era pur şi simplu o fiinţă umană mai bună. [1]

Lucrurile tocmai se inversaseră brutal, tatăl său era acum în rolul copilului, ba chiar al sugarului, dar Cecile avea de gând să înfrunte situaţia, era în floarea vârstei şi nu avea de gând să se lase păcălită, Paul era sigur de asta, tatăl său nu s-ar fi aflat niciodată în situaţia acelor bătrânele care se scăldau ore întregi în urină şi rahat în timp ce aşteptau ca o asistentă, sau mai probabil un asistent mai binevoitor, să vină să le schimbe scutecul. Gândindu-se la ce s-ar fi putut întâmpla cu tatăl său, la soarta tatălui său, dacă Cecile şi Madeleine nu ar fi fost acolo, Paul s-a simţit uşor opărit şi a

hotărât să facă o plimbare prin podgorii. Viile nu erau cine ştie ce de privit în această perioadă a anului: entităţi destul de urâte, contorsionate, negricioase, mediocre, care încercau să-şi păstreze esenţa în timp ce treceau prin iarnă, era greu de imaginat că nişte chestii atât de urâte ar putea da naştere mai târziu la vin, dar lumea era ciudat de organizată, se gândea Paul în timp ce se plimba printre viţe. Dacă Dumnezeu ar fi existat cu adevărat, aşa cum credea Cecile, ar fi putut da mai multe indicaţii despre opiniile sale, Dumnezeu era un foarte prost comunicator, un asemenea grad de amatorism nu ar fi fost permis, într-un cadru profesional.

4

Spitalul era plin de oameni în această zi de Crăciun, ceea ce nu era de mirare, pentru majoritatea vizitatorilor era momentul lor anual de generozitate, care urma să se încheie cel târziu a doua zi, mai probabil în aceeaşi seară. Era aceeaşi asistentă medicală ca în ziua precedentă (a fost de serviciu pe toată perioada vacanţei?), părea obosită, dar la fel de grijulie şi competentă ca întotdeauna. Uşa de la cameră era închisă. Asistentele îl spală, a spus ea, va dura un sfert de oră.

Madeleine adusese un cadou, o cutie de trabucuri, Gold Medal No. º1's. Paul îşi amintea de aceste trabucuri lungi şi destul de fine, panatelas, pe care tatăl său le găsea foarte greu de găsit, erau făcute de La Gloria Cubana, o fabrică mică şi puţin cunoscută, şi le considera cele mai bune trabucuri din lume, mult superioare Cohiba sau Partagas. O să i le arăt şi o să-l fac să le miroasă, bineînţeles", a spus Madeleine, "Nu o să le las în spital"; era evident că nu avea prea multă încredere în personalul spitalului.

Acest dar surprinzător nu a fost nejustificat, în principiu, capacităţile senzoriale ale tatălui său au fost restaurate pe deplin, inclusiv simţul mirosului. În orice caz, putea să vadă,

asistenta fusese formală în această privinţă, şi să recunoască ceea ce a văzut. Înţelegea şi el cuvintele rostite, Cecile cel puţin era convinsă de asta, şi începu să-i povestească despre petrecerea lor de Crăciun, tot satul întrebase de ea, îi povesti despre meniul mesei, despre cadoul pe care i-l făcuseră lui Paul; îi vorbi şi despre Hervé, fără să menţioneze faptul că era şomer. Paul o asculta din ce în ce mai distrat pe sora lui şi, deodată, s-a hotărât. "Poţi să ne laşi?
a întrebat-o pe Cecile. Poţi să ne laşi un moment?"

A spus da, bineînţeles, şi a ieşit imediat cu Madeleine. A respirat adânc, s-a uitat drept în ochii tatălui său înainte de a începe să vorbească. Nu plănuise nimic, nimic anume, şi se simţea ca şi cum ar fi alergat pe o pantă, cu privirea încă fixată în ochii tatălui său. A vorbit mai întâi despre Bruno, care era important pentru el. A vorbit îndelung despre el, a amintit de viitoarele alegeri prezidenţiale şi a menţionat şi aceste mesaje ciudate care tulburau acum site-urile de internet din întreaga lume, presupunea că acest lucru l-ar putea interesa, în calitate de fost membru al DGSI. A vorbit şi despre Prudence, asta era cel mai dificil, tatăl său nu o plăcuse niciodată prea mult pe Prudence, Paul ştia asta, chiar dacă se abţinuse aproape întotdeauna să o spună. O dată, o singură dată, foarte târziu în noapte (ce căutau ei treji împreună la trei dimineaţa? Dar apoi a adăugat: "Nici eu nu sunt sigur că ENA este pentru tine. În momentul de faţă, nu prea înţeleg direcţia în care încerci să-ţi conduci viaţa. Dar este viaţa ta, desigur.

În cele din urmă, Paul a adăugat că regretă că nu a avut copii, şi a fost un adevărat şoc când a auzit aceste cuvinte ieşind din gura lui, pentru că era ceva ce nu-şi spusese niciodată şi era total neaşteptat, el fiind mereu convins de contrariul. Niciodată nu vorbise atât de intim cu tatăl său când se afla în deplinătatea facultăţilor sale şi îi lipsise în multe momente ale vieţii sale. Încercase, dar pur şi simplu nu reuşise. Cu chipul său ieratic îngheţat, cu ochii fixaţi într-

un punct nedeterminat din spaţiu, tatăl său nu mai aparţinea în întregime umanităţii, era ceva din spectru în el, dar şi din oracol.

A vorbit mult timp şi a plecat într-o stare de mare confuzie mentală. Cecile şi Madeleine nu se mai aflau pe coridor, prima persoană pe care a întâlnit-o a fost asistenta. S-a uitat îngrijorată la el.

Nu arată bine", a spus ea. Aveţi. A fost o perioadă dificilă?" Evident, se gândi Paul, ea trebuie să fi fost obişnuită ca familiile să intre în colaps după ce îşi vizitează părinţii, fraţii sau copiii în comă, era rutina ei zilnică, genul acesta de lucruri. "Doriţi să vă odihniţi pentru o clipă într-o cameră goală?"

El a spus că nu, că îşi va reveni curând. De fapt, nu era deloc sigur.

Tăticul tău nu va mai sta mult timp cu noi, să ştii", a spus ea, părând la fel de binevoitoare ca întotdeauna. Luni te duci la doctorul şef, nu? Paul a confirmat.

"Este în stadiul 2 de comă, aproape de stadiul 1; cu siguranţă vor încerca să îi găsească un loc într-un VCA-PRT.

– Ce este VCA-EPR?

– CVS este starea vegetativă cronică, cea în care se află tatăl dumneavoastră în acest moment: fără reacţii, fără interacţiune cu lumea. PRS este starea pauci-relaţională, când pacientul începe să reacţioneze puţin, să aibă mişcări voluntare, în general începe cu ochii. Am lucrat câţiva ani într-un departament CVS-RPE, mi-a plăcut, în general este condus de oameni buni, care îşi fac timp să fie interesaţi de fiecare pacient în parte. Aici nu se poate, eşti la urgenţe, apoi la terapie intensivă, pacienţii nu stau prea mult, nu e posibil să îi cunoşti. Sunt sigur că tatăl tău este o persoană interesantă.

Spusese "este" şi nu "a fost", asta era de remarcat; dar, pe de altă parte, ce putea să ştie? "Are o faţă interesantă, cred, o faţă frumoasă. În plus, semeni foarte mult cu el."

Ce a vrut să spună cu asta? Se dădea la el? Era o fată drăguţă, cred că avea între douăzeci şi treizeci de ani, avea părul blond, creţ şi dezordonat, şi era bine aranjată, se vedea clar sub bluză, dar în rest nu era bine, gesturile ei nervoase îi trădau dorinţa de a fuma, probabil că avea probleme în acel moment, era un semn care nu înşela tutunul, el însuşi fuma mult mai mult de la accidentul vascular cerebral al tatălui său, mai ales când trebuia să meargă la spital. Avea probleme cu un iubit nesigure? Căuta oare un bărbat liniştitor, de vreo patruzeci şi ceva de ani, un tip un pic ca ea, de fapt? Nu avea nici un sens, se ducea să o găsească pe Cecile.

"Sora ta a coborât la cafenea, cred, cu însoţitorul tatălui tău", a spus fata, ca şi cum i-ar fi urmat firul gândurilor. Şi-a luat rămas bun de la ea în timp ce se gândea că tatăl său era cu douăzeci sau douăzeci şi cinci de ani mai în vârstă decât Madeleine şi că, cu siguranţă, nu ar fi ezitat; a coborât scările care duceau la nivelul cafenelei cu sentimentul tot mai mare de a fi un nesimţit.

Madeleine şi Cécile se aşezară la un clafoutis de mere şi la un suc. Hervé li se alăturase şi luase un hot dog şi o bere. Cecile părea că îl aştepta, l-a zărit imediat ce a intrat în sală şi l-a urmărit cu privirea în timp ce se îndrepta spre masa lor.

Aveai multe să-i spui lui tati", a spus ea când s-a aşezat.

– Serios?

– Ai stat mai mult de două ore cu el..." Nu era un reproş, era doar intrigată. "Ei bine, sunt sigur că e bine că ai făcut-o, sunt sigur că aveai nevoie de ea, iar el probabil că avea şi mai multă nevoie. Acum ne vom lua la revedere şi apoi vom merge acasă. Avem o întâlnire luni dimineaţă, la ora nouă, cu medicul şef.

5

Vremea s-a înrăutăţit sâmbătă dimineaţa, dar lui Paul i-a plăcut la fel de mult peisajul când era ceaţă şi a făcut o plimbare lungă prin dealuri şi podgorii. La întoarcere, l-a sunat pe Bruno şi i-a explicat situaţia; aşa cum se aştepta, nu a fost nicio problemă dacă şi-a luat o săptămână liberă. Nimic important nu avea să se întâmple imediat, dar lucrurile aveau să înceapă cu siguranţă să se întâmple la începutul lui ianuarie, aşa că nu mai puteau aştepta; preşedintele putea chiar să facă aluzie la succesiunea sa în timpul felicitărilor de Anul Nou, ceea ce nu era imposibil. Mai mult, filmul video cu decapitarea lui Bruno dispăruse complet, nu mai putea fi găsit nicăieri pe internet; Martin-Renaud îşi ţinuse promisiunea.

Se aşezase să telefoneze în grădina de iarnă, o mică încăpere octogonală înţesată de arbori de cauciuc, begonii, hibiscus şi alte plante mai mult sau mai puţin tropicale ale căror nume nu le ştia. Pentru cafea era disponibilă o mică masă de marchet. Camera, complet vitrată, oferea o privelişte magnifică asupra peisajului din jur. Bruno "nu făcuse mare lucru" de Crăciun. Aşadar, făcuse o greşeală: Bruno nu-şi văzuse copiii şi nici nu încercase să se împace cu soţia sa. Probabil că nu ar mai face-o din nou şi nu ar mai menţiona niciodată acest lucru; este rar când cineva anunţă divorţul său. Ar fi fost mai bine dacă ar fi divorţat de ea repede, înainte de începerea cu adevărat a campaniei electorale, dar probabil că era prea târziu pentru a se ocupa de asta; Paul s-a abţinut să abordeze subiectul. În timp ce închidea telefonul, s-a simţit brusc foarte singur. S-a gândit chiar să o sune pe Prudence, cu siguranţă se întorsese din weekendul sabatic, aşa se numea? Ceva l-a oprit în ultima clipă.

Madeleine şi Cécile s-au întors în jurul prânzului. După prânz, soarele a ieşit la iveală şi a risipit treptat ceaţa.

Madeleine a anunţat că va merge cu bicicleta, mergea des vara şi iarna cu bicicleta, erau câteva trecători mici în zonă, nu foarte dificile, dar totuşi. Tatăl tău m-a însoţit adesea", i-a spus ea lui Paul, "încă mergea bine, pentru un bărbat de vârsta lui. El a privit-o cu neînţelegere, înainte de a-şi aminti că bicicliştii amatori spuneau adesea "plimbare" în loc de "plimbare"; era un trib mic, sudat de valori comune şi de ritualuri puternice. Nu era deloc conştient că tatăl său putea avea astfel de hobby-uri şi simţea o admiraţie crescândă pentru incluziunea sa socială. Poate că sfârşitul vieţii ar putea, în unele cazuri, să nu fie complet nefericit, se gândi el; era surprinzător. Madeleine începuse să vorbească cu el, să fie mai puţin intimidată de el. Văzând-o revenind, îmbrăcată în tricoul şi pantalonii scurţi de ciclism care îi modelau formele, Paul a avut brusc certitudinea că ea şi tatăl ei încă mai aveau o viaţă sexuală, cel puţin înainte de accidentul ei cerebral.

De ce nu se culcase el însuşi cu nicio altă femeie în afară de Prudence în ultimii zece ani? Pentru că viaţa profesională nu încurajează astfel de lucruri, a crezut el la început. Câteva secunde mai târziu şi-a dat seama că era doar o scuză, unii dintre colegii săi, o mică minoritate, dar totuşi puţini, aveau încă o viaţă sexuală activă. Actul în sine îşi amintea, nu poţi să-l uiţi, e ca mersul pe bicicletă, gândea el cu o anumită lipsă de adecvare când Madeleine a părăsit camera; procedeele de realizare îi păreau extrem de îndepărtate şi fantasmagorice, ar fi putut aparţine unei poveşti mitologice sau unei vieţi anterioare.

La sfârşitul după-amiezii l-a întâlnit pe Hervé, care i-a oferit un pahar înainte de cină. A acceptat imediat, era mereu dispus să bea ceva, un pic prea mult chiar, începea să ia proporţii exagerate, tutunul şi alcoolul îl puteau ucide rapid, aşa că problema sfârşitului vieţii pur şi simplu nu se punea. Hervé ieşise şi el la plimbare în această dimineaţă, vorbise cu mai multe persoane care îl recunoscuseră, îi plăcea foarte mult regiunea, se întreba dacă nu cumva

aveau de gând să se stabilească acolo cu Cécile. Se născuse în Denain, părinţii lui se născuseră în Denain, nu părăsise niciodată Nord-Pas-de-Calais, dar era evident că Nord-Pas-de-Calais era terminat, nu avea nicio şansă să găsească ceva în Nord-Pas-de-Calais, în timp ce aici, poate, ar fi avut. Iar fiicele lor erau mari acum, aveau propriile lor vieţi, spuse el cu puţină tristeţe. Paul se întreba unde erau nepoatele pe care nu le mai văzuse de şase sau şapte ani, dacă aveau un "iubit", cum poate că încă li se mai spunea, şi apoi îşi spuse că probabil tatăl lor nu ştia. În orice caz, Cecile avea o posibilitate de angajare, continuă Hervé, o slujbă de bucătar la domiciliu, se uitase pe internet, existau destul de multe oferte în Lyon, iar ea ar fi fost angajată, se pricepuse întotdeauna la gătit, fără îndoială. Paul nici măcar nu ştia că există o astfel de slujbă; Hervé aflase şi el cu această ocazie. Burghezii, sau cel puţin oamenii bogaţi care doreau să-şi invite prietenii la cină la ei acasă, dar care nu ştiau să gătească, puteau angaja un bucătar pentru seara respectivă. Şi în Lyon erau oameni bogaţi - nu ca în Valenciennes sau Denain.

Totul a fost cam deprimant, iar Paul s-a dus la culcare imediat după cină. Se afla la parterul unei clădiri imense şi dărăpănate, alături de o femeie de vârstă mijlocie, cu faţa rotundă şi membrele robuste, care aparţinea clasei muncitoare. În visul său, şi el făcea parte din cel mai mizerabil proletariat şi a discutat cu femeia despre imposibilitatea de a avea acces la etajele superioare, rezervate celor mai înalte straturi ale societăţii. Apoi a apărut un tip tânăr, îndrăzneţ, cu părul foarte negru, care ar fi putut fi un corsar sau, mai probabil, fusese unul într-o viaţă anterioară. De fapt, etajele superioare erau foarte puţin păzite, a explicat el, şi chiar şi întâlnirea cu gărzile nu reprezenta un pericol real. Vorbea despre acest lucru cu încredere, ca şi cum ar fi făcut această călătorie în fiecare zi. Au pornit apoi în sus, dar la fiecare palier trebuiau să sară peste grămezi de valize îngrămădite la întâmplare,

despărţite de găuri uriaşe, pericolul era acolo, iar tânărul dispăruse, Paul se vedea acum obligat să preia rolul de ghid.

Au ajuns în cele din urmă la ultima şi cea mai periculoasă aterizare, de data aceasta trebuiau să traverseze un mare spaţiu gol. Paul a finalizat cu succes saltul şi apoi s-a întors pentru a-şi ajuta însoţitoarea, dar nu mai era femeia din clasa muncitoare, ci fusese înlocuită de o tânără dinamică, modernă, care avea grijă de pielea ei şi lucra într-un departament comercial. Femeia era însoţită de doi copii mici. Sfidându-şi propria siguranţă, Paul i-a întins mâna peste vid, dar s-a simţit înşelat de înlocuire. Ea a reuşit să sară cu succes, apoi a venit rândul copilului mai mare, dar spaţiul se micşorase şi pericolul săriturii. În cele din urmă a venit rândul copilului mai mic, dar Paul a fost dezgustat să constate că spaţiul gol dispăruse complet, fiind înlocuit de o podea uşor înclinată pe care copilul o putea traversa cu uşurinţă în patru labe. Cu toate acestea, la cererea mamei, a trebuit să felicite copilul, care în acel moment i-a apărut sub forma unui câine, un căţeluş drăguţ, alb şi curat.

Ultimul debarcader ducea de fapt într-o zonă de vacanţă, o plajă imensă cât vezi cu ochii, din păcate ocupată de o mulţime de turişti sportivi foarte gălăgioşi şi vulgari. Păreau să se distreze de minune, strigând în permanenţă ca nişte animale, deşi cerul era întunecat de nori mari şi negri, marea era agitată şi vremea destul de rece. Mergând kilometri întregi, a reuşit în cele din urmă să scape de mulţimea de turişti şi a ajuns la marginea unei văi unde un pârâu aproape uscat se vărsa în ocean. Pereţii văii erau făcuţi din suprafeţe mari, aspre de beton, cu o pantă destul de abruptă. Se lansa în gol, se oprea la câţiva centimetri de suprafaţă, apoi începea să se rotească în sens invers acelor de ceasornic, plutind încă puţin deasupra peretelui; exerciţiul îi dădea o imensă uşurare. Stând pe un pod peste pârâul uscat, un tânăr cu faţa încordată, evident în căutarea unei revelaţii, îl privea cu o expresie de admiraţie respectuoasă. Paul se ridica apoi, îi explica cât putea de

bine mecanismul de rotaţie în imponderabilitate, dar în curând trebuia să-l părăsească pentru a merge într-o casă de sticlă, unde se concentra cea mai mare parte a zădărniciei vacanţei. Era un pavilion situat în centrul unei grădini formale bine îngrijite, care avea o proprietate curioasă: în interiorul pavilionului se aflau doar turişti sportivi, gălăgioşi şi vulgari; dar imediat ce ieşeau din el se transformau în căţeluşi albi şi fericiţi. Pe măsură ce Paul a perceput identitatea acestor două forme, a înţeles şi că pavilionul de sticlă era doar o altă formă a clădirii uriaşe şi dărăpănate din care scăpase mai devreme. Un puternic sentiment de dezgust l-a cuprins din nou, dar în curând s-a trezit într-o cabană mare de munte, de data aceasta însoţit de o profesoară austriacă despre care ştia că îi va deveni amantă în următoarele ore, în orice caz înainte de căderea nopţii. Intraseră prin efracţie în cabană şi mâncau pentru a-şi recăpăta forţele. Vremea nu se schimbase, cerul era acoperit de nori negri, se simţea că se va întuneca, atmosfera era încărcată de zăpadă; nu le plăcea, planul lor iniţial era să meargă spre soare. Tatăl lui Paul era şi el acolo, dar, spre deosebire de ei, se simţea că fusese acolo dintotdeauna şi că se resemnase, ba chiar îi plăcea. Această casă imensă, acest mobilier din lemn închis la culoare, acest munte trist, aceste zile scurte şi geroase: simţeai că va rămâne acolo toată viaţa, că nu se va gândi niciodată să locuiască în altă parte. Caracterul ilegal al prezenţei lor în cabană era un detaliu lipsit de importanţă, deoarece proprietarii plecaseră în excursie şi nu se mai întorceau niciodată. Învăţătoarea austriacă dispăruse acum, iar

Paul a înţeles că ea nu va fi niciodată iubita lui şi că şi el va rămâne în această casă, alături de tatăl său, pentru tot restul vieţii.

O ceaţă foarte densă a acoperit zona rurală în această dimineaţă. Când a intrat în bucătărie, unde se servea micul dejun, Cecile l-a întrebat dacă vrea să meargă cu ei la slujbă. Nu, poate că nu, două slujbe într-o săptămână este

mult pentru un necredincios, sau cel puţin pentru un agnostic, a argumentat el. El a adăugat, totuşi, că s-a "bucurat" de slujba de Crăciun, despre care ştia că nu înseamnă mare lucru. În schimb, a decis să meargă la o plimbare. De îndată ce a ieşit, a început să meargă printr-o masă palpabilă, albă ca laptele, în care nu vedeai decât câţiva metri, doi sau cel mult trei, era o senzaţie ireală, dar destul de plăcută, şi a mai mers încă un sfert de oră până când şi-a dat seama că, dacă ar fi continuat, s-ar fi putut pierde. Apoi s-a întors spre casă, pe care a găsit-o, i s-a părut, oarecum din întâmplare. A luat o cheie de pe raft şi s-a îndreptat spre biroul tatălui său, pe care nu-l mai văzuse de douăzeci de ani, sau chiar mai mult, nu mai fusese acolo decât o singură dată în viaţa lui, acea singură dată când tatăl său îi explicase ce meserie avea. Asta se întâmpla cu exact treizeci de ani în urmă, aproape la zi - tatăl său alesese ziua de 1 ^{er}ianuarie pentru această explicaţie. Îşi amintea perfect acel moment şi a observat că aproape nimic nu se schimbase în amenajarea camerei - mai era un calculator şi o imprimantă, atât. Pe rafturile bibliotecii se aliniau câteva cărţi de referinţă - anuare profesionale, atlase tematice despre resursele miniere sau hidrografice ale planetei. Pe raftul de sus se mai aflau, izolate, nişte dosare - cu siguranţă cele despre care îi vorbise Martin-Renaud. Cinci dosare de carton, cu un aspect inofensiv. Aşadar, aici se ascundeau elementele misterioase care ocupaseră până la capăt speculaţiile tatălui său. Nu a fost tentat să le deschidă; ştia că nu le va înţelege. A închis uşa cu grijă, s-a întors în casa principală, a pus cheia la loc în suport şi a luat alta.

Vechiul hambar, care servise drept atelier al mamei sale, era altceva, intrase în el de mai multe ori, fără nici o plăcere reală, când trebuia să o ia pentru a participa la mese - la sfârşit încetase complet să se mai ocupe de treburile casnice, era Cecile cea care se ocupa de tot. După ce şi-a petrecut cea mai mare parte a vieţii profesionale restaurând

garguile şi chimiile dintr-un număr bun de biserici, abaţii, bazilici şi catedrale din Franţa, la aproape patruzeci şi cinci de ani a decis să se apuce de creaţie şi îşi pierduse interesul pentru casa ei. Peretele din stânga uşii hambarului fusese sculptat de o altă artistă, o rudă a mamei ei, îşi amintea Paul din timpul şederii ei, era o femeie înaltă, slabă, foarte urâtă, care abia vorbea, dar care făcuse o pasiune pentru pietrele din regiune, calcarul auriu atât de tipic pentru Beaujolais. Folosise pietrele care formau pereţii hambarului - pietre mari, de aproximativ douăzeci de centimetri pătraţi. În fiecare sculptase un chip uman diferit - uneori cu expresii îngrozite, alteori cu expresii pline de ură, alteori în pragul agoniei, mai rar cu rânjeturi sau sarcasm. A fost o lucrare impresionantă, foarte expresivă, suferinţa care ieşea din acel perete te prindea de gât. Pe de altă parte, lui Paul nu-i plăceau, nu-i plăcuseră niciodată sculpturile mamei sale, multe dintre ele fiind încă depozitate în hambar. Figurile gotice pe care şi-a petrecut cea mai mare parte a carierei sale restaurând-o au influenţat-o fără îndoială, acestea fiind în esenţă creaturi himerice, combinaţii monstruoase de animale şi oameni, cu o puternică încărcătură de obscenitate, vulve şi penisuri supradimensionate, aşa cum aveau, într-adevăr, unele gargui, dar era ceva arbitrar şi artificial în acest tratament, care îi amintea mai puţin de sculpturile medievale decât de manga, Nu fusese niciodată interesat de benzile desenate japoneze, pe care unii le preţuiau foarte mult, dar lucrările mamei sale avuseseră un oarecare succes, fără a atinge un preţ uriaş, dar unele fuseseră cumpărate de FRAC sau de consiliile regionale, Chiar la unul dintre aceste articole - şi acesta era cel mai mare reproş care putea fi făcut sculpturilor mamei sale - fratele ei, Aurélien, şi-a cunoscut viitoarea soţie. Indy era pe atunci o jurnalistă relativ tânără, în sensul în care o jurnalistă poate fi tânără - articolul ei fusese laudativ, chiar ditirambic, opera mamei sale fusese prezentată ca fiind exemplul cel mai emblematic al unei noi sculpturi feministe

- dar aveam de-a face cu un feminism diferenţialist, sălbatic, sexual, asemănător mişcării vrăjitoarelor. Această mişcare artistică nu exista deloc, ea o inventase pentru nevoile articolului, care în sine putea fi citit fără să ne displacă, căţeaua asta avea o anumită agilitate a stiloului, cum se spune, şi nu a trecut mult timp până când a părăsit această revistă de artă de mâna a doua pentru a se alătura secţiunii de societate a unei mari reviste de ştiri de centru-stânga. Acestea fiind spuse, avea o reală admiraţie pentru mama ei, şi acesta era probabil singurul element sincer din demersul ei, Paul nu crezuse niciodată în dragostea acestei femei pentru Aurelian, nici măcar o secundă, nu era în nici un caz o femeie care să-l iubească pe Aurelian, această femeie îi ura pe cei slabi, Aurelian era un slăbănog şi aşa fusese întotdeauna, în admiraţie pentru mama lor, incapabil să-şi afirme existenţa sau chiar să existe pur şi simplu, Indy nu ar fi avut nicio dificultate în a-l domina, asta era sigur, dar totuşi, nu era un motiv suficient de bun pentru a se căsători cu un bărbat, se putea întreba. Poate că se gândise că ratingul mamei lui Aurelian va urca, va atinge cote stratosferice, şi că se va trezi în viitor beneficiind de o moştenire considerabilă, da, asta era cu siguranţă, era suficient de proastă ca să-şi fi format această ipoteză. Presupunerea nu se dovedise a fi adevărată, ratingul mamei sale rămăsese la niveluri rezonabile, respectabile, dar totuşi, nu era ceva pentru care să urce cortina. Astfel, Indy începea să dea dovadă de o anumită dezamăgire, care se reflecta într-o atitudine din ce în ce mai dispreţuitoare faţă de soţul ei.

Paul nu-l plăcuse niciodată cu adevărat pe Aurelian, dar nici nu-l urâse, în adâncul sufletului nu-l cunoştea prea bine şi nu simţise niciodată mare lucru pentru el, în afară poate de un vag dispreţ. Aurelien se născuse cu mult după el şi Cécile, crescuse cu internetul şi reţelele sociale, era o altă generaţie. Când s-a născut mai exact? Paul era jenat că uitase data naşterii fratelui său; oricum, era o mare

diferenţă. Cecile încercase uneori să facă o punte de legătură; el nu. Când plecase de acasă, Aurelian era încă un copil, ceva ce cu greu putea distinge de un animal de companie; nu simţise niciodată cu adevărat că are un frate.

Probabil că ar fi ajuns în după-amiaza zilei de 31 cu micul lor rahat de fiu, era doar un timp prost de petrecut, un timp destul de lung, e adevărat, e de neconceput să te culci înainte de miezul nopţii pe 31, dar era totuşi gestionabil, probabil că ar fi putut fi beat până la jumătatea după-amiezii, iar alcoolul îţi permite să suporţi aproape orice, ceea ce este una dintre principalele probleme cu alcoolul.

A ieşit puţin mai târziu din hambar, fără să se fi uitat la nimic din ce făcuse mama lui, şi-a dat seama când a închis lacătul. Era ora trei după-amiaza şi uitase să ia masa de prânz, îi remarcă Cecile când intră în sufragerie. Era adevărat, uitase, şi a acceptat două felii de pateu en croûte, însoţite de castraveţi şi de o jumătate de sticlă de Saint-Amour. Cécile şi Hervé stăteau în faţa emisiunii de duminică a lui Michel Drucker; el asista la un ritual de cuplu, pe care îl împărtăşeau cu milioane de cupluri, de vârstă echivalentă sau mai în vârstă, din toată Franţa. În această după-amiază, se pare că va fi Michel Drucker sau nimic; pentru el, era cam acelaşi lucru. I-a lăsat, mână în mână, în faţa gazdei populare.

6

"Am veşti bune pentru dumneavoastră", a spus medicul-şef; apoi a tăcut, ca şi cum ar fi uitat de restul frazei. Ea însăşi nu părea să se simtă bine, sincer nu se simţea deloc bine, poate că avusese un Revelion prost, poate că în seara de 24 decembrie ieşiseră la iveală conflicte familiale insondabile, poate că acestea se adânciseră în zilele libere care au urmat. Acestea fiind spuse, îngâmfarea lui burgheză era încă prezentă, şi avea să preia din nou controlul, sau cel puţin aşa spera Paul, în această zi de luni, 28 decembrie,

când spitalul St. Luke's era foarte liniştit, iar pacienţii înşişi, dacă mai erau încă pe moarte, păreau să o facă cu încetinitorul.

Prezenţa tatălui tău în unitatea noastră nu se mai justifică cu adevărat", a continuat ea, recăpătându-şi treptat controlul pe măsură ce se concentra din nou asupra domeniului ei de expertiză, "şi asta este prima veste bună, nu se mai pune problema resuscitării, prognosticul nu mai este vital.

Spusese "tată" şi nu "tata", se gândi Paul, poate că ea chiar avea probleme familiale de Crăciun, începea să pară aproape simpatică pentru el, această burgheză.

"Tatăl tău aparţine acum unei unităţi dedicate.

– Da, un CVA-PRT..." continuă Paul involuntar. Faţa medicului-şef s-a întunecat.

– Ce ştiţi despre VCA şi PRT?

– Oh, nimic, cred că am citit-o pe internet", a răspuns el grăbit, mimând idioţenia şi incompetenţa. Faţa medicului-şef s-a liniştit în timp ce încă se întuneca, era destul de drăguţă. "Da, internetul, Doctissimo, ştiu, ne face mult rău". Paul dădu din cap cu un amestec de contriţie şi entuziasm, era fericit să joace rolul idiotului modern intoxicat cu Doctissimo, teorii ale conspiraţiei şi ştiri false, se simţea pregătit pentru o mulţime de lucruri, în acest minut, pentru a-l linişti pe doctorul-şef. A patinat o vreme, însă, înainte de a găsi ceea ce voia să le spună.

Vestea cea mare", a spus ea în cele din urmă, "este că avem un loc în EVC-EPR pentru tatăl tău. Poate că era un semn bun, se gândi Paul, dar era un semn. Tocmai s-a eliberat un loc la spitalul din Belleville-en-Beaujolais", a continuat ea. Cred că ţi se potriveşte, Belleville-en-Beaujolais, în raport cu casa ta, nu e prea departe, nu-i aşa?". Nu avusese timp să revadă din nou dosarul, desigur, Belleville era la zece kilometri de Saint Joseph, nici măcar nu speraseră la aşa ceva, şi conversaţia fu întreruptă de un urlet prelungit al lui Madeleine, dar era un urlet de bucurie,

doctorul-şef a înţeles în sfârşit şi a tăcut, aşteptând doar să se termine urletul. Ezitaseră să o ia pe Madeleine, dar Cécile hotărâse: "Ea este cea care este în primul rând preocupată", subliniase ea, şi bineînţeles că avea dreptate, dar între medicul-şef şi Madeleine exista un decalaj, o diferenţă culturală, iar Paul îi fu recunoscător lui Cécile când aceasta vorbi din nou, sintetizând toate emoţiile prezente: "Da, suntem foarte fericiţi, nu puteam spera la mai bine. Când ar putea avea loc transferul?"

Medicul-şef a făcut un gest de satisfacţie, dar în acelaşi timp nu-şi terminase prezentarea, iar ei îi plăcea să-şi termine prezentările. "Aceasta este o unitate mică, cu aproximativ patruzeci de paturi, creată în urma circularei Kouchner din 3 mai 2002... "A început uşor, şi nimeni nu şi-ar fi putut da seama că aceasta era ultima circulară semnată personal de Bernard Kouchner, chiar înainte ca acesta să fie nevoit să-şi părăsească postul din cauza alegerilor prezidenţiale, al căror al doilea tur de scrutin a avut loc a doua zi, pe 5 mai, iar pentru ea a fost supărător, pentru că fusese îndrăgostită de Bernard Kouchner de-a lungul adolescenţei, Avea chiar şi o jumătate de amintire, puţin ruşinată, că se masturbase în faţa unui poster cu Bernard Kouchner la o reuniune care îi decorase camera în seara înscrierii sale la medicină, deşi era doar o reuniune a Partidului Socialist, nu avea nici măcar o pungă de orez. "La fel ca multe unităţi EVC-EPR, este ataşat la un EHPAD", a continuat ea în timp ce se străduia să-şi revină, simţind că ceva tulbure şi umed îi invadează între picioare, menţionarea lui Bernard Kouchner pe care ar fi fost mai bine să o evite. După treizeci de secunde de respiraţie coordonată, şi-a revenit. Da, ştiu, spuse ea, întorcându-se spre Cecile, EHPAD-urile au o reputaţie proastă, şi nu este deloc nejustificată, este adevărat că în general sunt nişte depozite josnice, poate că nu ar trebui să spun asta, dar după părerea mea, EHPAD-urile sunt una dintre cele mai mari ruşini ale sistemului medical francez. Acestea fiind

spuse, în acest caz, unitatea EVC-EPR este gestionată în mod autonom, cel puţin în ceea ce priveşte terapia. Se întâmplă să îl cunosc pe doctorul care o conduce, Dr. Leroux, şi este un tip foarte bun. Tatăl tău va fi tratat perfect, sunt sigur. Nu mai are nevoie de traheotomie pentru a respira, ceea ce este deja un lucru important. Dezavantajul este că nu mai are mişcări oculare - mişcarea ochilor este cea care restabileşte comunicarea, iar acesta este adesea primul lucru pe care îl recuperează.

Se abţinea să adauge că era destul de des, de asemenea, ultima, păstra, ca să spună adevărul, o amintire destul de neliniştită a acelui moment al vizitei sale la spitalul din Belleville-en-Beaujolais, când se trezise în sala comună, în mijlocul celor vreo douăzeci de bărbaţi imobilizaţi în scaunele lor cu rotile, absolut imobilizaţi în afară de privirile lor care se ataşau de ea şi o urmăreau când traversa încăperea. "Au mai multe şedinţe săptămânale de fizioterapie şi logopedie", a continuat ea, alungându-şi amintirea, "iar Leroux lucrează cu profesionişti buni, aceiaşi de ani de zile, am fost impresionată când am fost acolo. Aceştia sunt îmbăiaţi în mod regulat şi au ieşiri frecvente în scaunul cu rotile. Există un parc, un fel de parc mic, în interiorul instituţiei, dar de multe ori se merge mai departe, pe malul râului Saône. În ceea ce priveşte data transferului, a continuat ea, totul decurgea aşa cum îşi dorea acum, acest interviu cu familia, ea gestiona totul, ei bine, e luni. Leroux m-a sunat de dimineaţă ca să mă avertizeze; camera a fost deja golită, nu mai rămâne decât să o curăţăm şi cred că este foarte posibil să-l primim pe tatăl tău miercuri. Aţi fi disponibil miercuri pentru a vă întâlni cu echipa? Madeleine şi Cécile au confirmat cu entuziasm, totul era hotărât şi întâlnirea se putea încheia. Paul a zâmbit într-un mod urban în timp ce îşi lua rămas bun de la medicul senior, dar nu a putut împiedica gândurile neplăcute să îi treacă prin minte. Aşadar, miercuri, 30 decembrie, Edward Reason va începe o nouă etapă în viaţa

sa - şi totul sugerează că va fi ultima. Dacă în această unitate din Belleville-en-Beaujolais se eliberase un loc, dacă o cameră fusese golită şi urma să fie curăţată, era evident că un alt rezident plecase - sau, mai clar spus, că murise.

Se abţinea să vorbească despre asta, stând alături de Hervé în maşina care îi ducea înapoi la Saint-Joseph - Hervé fusese informat de întâlnire, de încheierea ei fericită, şi conducea ca de obicei cu calm. Cécile şi Madeleine, pe bancheta din spate, erau cuprinse de o uşurare aproape extatică - Cécile chiar a început, la un moment dat, să fredoneze ceva, poate Radiohead, părea să recunoască melodia.

7

Trecuseră aproape treizeci de ani de când Paul pusese piciorul în Belleville-en-Beaujolais, care pe atunci se numea Belleville-sur-Saône - municipalitatea, ştia el de la tatăl său, făcuse presiuni asupra Consiliului Departamental pentru a o redenumi Belleville-en-Beaujolais, deoarece i se părea un nume mai atractiv pentru turiştii indieni şi chinezi. În orice caz, chiar şi în adolescenţă, chiar şi atunci când era dispus să călătorească în aşa şi aşa loc în căutarea unor oportunităţi de a trăi şi, mai ales, de a face sex, nu se interesase niciodată prea mult de Bellevilles-sur-Saône. Avea o vagă amintire despre un bar de noapte numit Cuba Night, ceea ce era plauzibil, dar barurile de noapte numite Cuba Night puteau fi oriunde, puteau fi şi în Addis Abeba. Era sigur că nu avusese niciodată o întâlnire semnificativă acolo, adică una sexuală, îşi amintea fiecare întâlnire sexuală, chiar şi cea mai scurtă, chiar şi o felaţie în toaleta unui club de noapte, Se întâmplase o singură dată în viaţa lui, la Macumba, iar fata se numea Sandrine - faţa ei, gura ei, felul în care îngenunchease, toate acestea şi le amintea perfect, închizând ochii îşi amintea chiar şi mişcările limbii ei. Dimpotrivă, nu-şi amintea pe nimeni pe care ar fi putut să-l numească prieten în tinereţe, cu atât mai puţin pe profesorii săi, nu-şi amintea pe niciunul dintre ei, nici cea mai mică imagine, nimic. Sexualitatea nu jucase un rol important în viaţa lui, ei bine, poate că da, la un nivel inconştient poate, cel puţin aşa se putea presupune, dar în orice caz nu prea făcuse sex, nu fusese niciodată ceea ce s-ar putea numi un homosexual, deşi probabil că ar fi arătat un interes pentru problemele filosofice şi politice, fără să fi fost vreodată militant, a urmat totuşi cursurile Sciences Po, probabil că a avut discuţii cu colegii de facultate pe teme generale, dar nici de acestea nu-şi amintea, viaţa sa intelectuală în general nu părea să fi fost foarte intensă. Se

putea trage concluzia că fusese un ipocrit, ascunzându-şi interesul exclusiv pentru sex în spatele altor preocupări mai declarate? El nu credea asta. Adevărul era mai degrabă că, spre deosebire de un Casanova sau de un Don Juan (sau, ca să mă exprim mai clar, de un poponar), pentru care sexualitatea face parte din obişnuitul vieţii şi, într-un fel, din aerul pe care îl respiră, orice moment sexual din viaţa lui fusese o incongruenţă, o ruptură în ordinea normală a lucrurilor şi, prin urmare, a trezit amintiri, începând cu acea muie în toaleta de la Macumba, în Montpellier, ce făcea el în Montpellier habar nu avea, Vorbea cu Sandrine de câteva minute şi ea fusese cea care îl târâse în toaletă, încă se întreba de ce făcuse asta, fără îndoială că citise aşa ceva într-un roman şi îndrăznise să facă acelaşi lucru, în afară de faptul că probabil era beată, sau trecea printr-un moment sartrean, dar aplicat la pulă, "o pulă făcută din toate celelalte şi care valorează cât toate şi cât oricare alta", aşa că bărbatul trebuia doar să fie acolo pentru a profita de afacere.

Şi totuşi, în noaptea aceea, deşi, ca orice om "făcut din toate celelalte şi care le merită pe toate", nu i-ar fi trecut niciodată prin cap să refuze o felaţie, probabil că se poate spune că a căutat mai mult iubire decât sex, mama lui nu fusese niciodată cu adevărat afectuoasă, da, asta era, trebuie să fi simţit o nevoie neîmplinită de iubire. În orice caz, nu-l mulţumise în Belleville-sur-Saône, şi era surprins să aibă senzaţia că acest orăşel se schimbase, când de fapt abia dacă şi-l amintea. I-a luat ceva timp să înţeleagă de ce: erau arabi, mulţi arabi pe străzi, iar aceasta era cu siguranţă o inovaţie în comparaţie cu atmosfera generală din Beaujolais şi din Franţa în general. Adresa spitalului era strada Paulin-Bussières, dar intrarea se afla de fapt pe strada Martinière, şi le-a luat destul de mult timp să o găsească, deşi observaseră mai multe semne care le indicau direcţia moscheii Ennour, deci exista o moschee în Belleville-en-Beaujolais, ceea ce era surprinzător. Nu era o

moschee salafistă, cel puţin nicio informaţie de acest gen nu ajunsese în presă, aşa cum ar fi trebuit să se întâmple cu siguranţă, în ciuda recentelor lor eşecuri militare, salafiştii erau încă un subiect fierbinte, dar era o moschee. Spitalul din Belleville - în principal un EHPAD, dacă înţelesese corect explicaţiile medicului-şef - era în orice caz un spaţiu închis, un grup de clădiri moderne, de culoare deschisă, plantate în centrul micului oraş, clar izolat de ţesutul urban şi fără nicio legătură vizibilă cu acesta. Trei sute de persoane sau cam aşa ceva mureau acolo, în principal francezi autohtoni, după cum se spune, dar poate şi câţiva nord-africani, probabil foarte puţini, solidaritatea între generaţii rămânea puternică în aceste populaţii, bătrânii mureau în general acasă, încredinţarea părinţilor lor unei instituţii ar fi constituit o dezonoare pentru majoritatea nord-africanilor, cel puţin aşa putuse să concluzioneze citind diverse reviste mondene. Ajunseră la prânz şi un sfert, doctorul Leroux îi aştepta în biroul său, bând o cafea cu lapte în timp ce mânca un sandviş cu cârnaţi: "N-am avut timp să iau micul dejun, iau prânzul în acelaşi timp, explică el, vreţi o cafea? Era un bărbat în jur de cincizeci de ani, cu un păr surprinzător de des şi creţ şi cu o expresie copilăroasă pe faţă, ceva copilăroasă, dar în acelaşi timp îţi dădeai seama că trebuie să fi fost un copil meditativ, mai degrabă trist şi singuratic. Halatul alb de doctor era tras în grabă peste un costum de jogging albastru regal şi purta tenişi de tenis. Tu eşti aproape la timp, dar tatăl tău a întârziat foarte mult, a continuat el, adică ambulanţa de la Lyon a întârziat, întârzie mereu, nu ştiu de ce. Apoi a tăcut, privindu-i pe cei patru cu atenţie, fără să scoată un cuvânt, timp de aproape un minut. "Deci voi sunteţi copiii. Familia... Iar tu..." se întoarse brusc spre Madeleine, "tu eşti soţia lui, nu-i aşa? El spusese "soţie" şi nu "tovarăşă", a remarcat Paul. Madeleine dădu din cap fără să scoată o vorbă şi Paul înţelese că situaţia tocmai se schimbase, el era acum o cantitate neglijabilă în ochii doctorului Leroux, iar Cecile însăşi părea un pic ieşită

din peisaj, era Madeleine, şi Madeleine aproape exclusiv, cea cu care avea să aibă de-a face, el înţelesese asta, cum înţelesese că Madeleine era soţia şi ei erau copiii, Nu avusese timp să citească dosarul şi oricum nu era în dosar, îl înţelesese, atâta tot, şi Madeleine a fost prima persoană căreia i s-a adresat când i-a invitat să-l urmeze, camera era gata, a spus el, era gata încă de dimineaţă, a fost Madeleine pe care a luat-o de umăr pentru a o conduce pe coridoare. El, Cécile şi Hervé au urmat cu doi paşi în urmă, coridoarele erau luminoase şi curate, dar nu pustii, dimpotrivă, erau destul de mulţi oameni care se mişcau, oameni de toate vârstele şi de toate mediile, probabil familii, s-a gândit Paul. În aceste clădiri, tatăl său avea să-şi trăiască ultimele zile, se gândea el, aveau să fie ultimul său orizont, ultimul său peisaj.

Camera în sine era destul de mare, cam şase pe patru metri, iar pereţii erau vopsiţi într-un galben pui, un galben mai degrabă deschis şi cald, Paul nu-şi amintea când văzuse ultima oară un pui, probabil că nici măcar nu văzuse vreodată unul, nu prea ai ocazia să vezi aşa ceva în viaţa reală, dar era o nuanţă frumoasă şi o cameră frumoasă, iar pe perete erau rafturi care aşteptau să fie umplute. "Puteţi să aduceţi ce doriţi, să lipiţi poze sau desene, să amenajaţi spaţiul după bunul vostru plac, aici nu este un spital, este un loc de locuit, un loc de locuit pentru persoanele cu dizabilităţi, persoane cu dizabilităţi foarte severe, iar aceasta este casa voastră, familiile sunt întotdeauna binevenite aici, asta am vrut să spun." Era sincer, Paul a fost imediat sigur, medicul şef avea dreptate, era un tip de treabă. "Voi putea să dorm în camera lui?
Madeleine. Ei bine, da", a răspuns el, "era neobişnuit, dar nu avea nicio obiecţie de principiu, puteau chiar să-i pună un pătuţ. Trebuia doar să fie conştientă de faptul că camerele nu aveau chiuvete sau toalete, în starea lor, pacienţii nu aveau nevoie de ele, dar putea să folosească facilităţile comune ale personalului de la capătul coridorului. De

asemenea, va trebui să îşi asigure singură mesele, personalul unităţii mânca împreună cu personalul EHPAD, nu va avea acces la restaurantul cu autoservire. Madeleine a dat energic din cap. Eşti sigură că o preferi, Madeleine?", a intervenit Cécile, "Nu este foarte confortabil până la urmă. Te putem aduce aici în fiecare dimineaţă dacă vrei, e foarte aproape. Madeleine era sigură, se hotărâse, se va întoarce la St Joseph o dată pe săptămână pentru a face un duş şi a-şi schimba hainele, era bine aşa.

"Ei bine, tot ce trebuie să facem este să aşteptăm ca vedeta să intre pe scenă...", a conchis Leroux. "Vreţi să mă scuzaţi un moment? Am întâlniri în după-amiaza asta şi oricum voi fi chemat când va sosi. În acelaşi timp a sunat telefonul mobil al lui Cecile, care a ieşit pe coridor pentru a răspunde, conversaţia a durat una sau două minute, iar când s-a întors părea îngrijorată. Era Aurélien, spuse ea, sosesc mai devreme decât se aşteptau, astăzi, vor fi la gara Loché în două ore. Nu-mi place să mă duc acolo, aş fi preferat să fiu acolo când a sosit tata. A fost o clipă de tăcere, apoi Hervé a spus cu efort: "Pot să plec, dacă vrei. Soţia lui îi aruncă o privire îndoielnică; reuşise să menţină o relaţie mai mult sau mai puţin acceptabilă cu Indy în cea mai mare parte a timpului, dar asta se întâmplase cu mult timp în urmă, ultima lor întâlnire fusese cu cinci ani în urmă; nu avea încredere în capacitatea lui Hervé de a da dovadă de aceeaşi diplomaţie.

Pot să merg, a spus Paul, dacă îmi împrumuţi maşina ta.

- Da, mergeţi înainte, va fi mai bine", a răspuns ea uşurată.

Paul abia ieşise din parcare de zece minute, iar Hervé îşi termina ţigara, când a sosit ambulanţa. Leroux a ieşit imediat din clădiri pentru a o întâmpina; era evident că dorea să le ureze personal bun venit pacienţilor. Cei doi brancardieri au montat un mic plan înclinat în spatele ambulanţei şi au rostogolit targa în parcare. Edward era treaz, cu ochii larg deschişi - dar încă se holba. Doctorul s-a

apropiat de el. Bună dimineaţa, domnule Reason, spuse el cu o voce blândă, privindu-l drept în ochi. Eu sunt doctorul Leroux, şeful unităţii medicale în care veţi locui. Vă urez bun venit.
"

Următoarele două ore, odată ce Edouard s-a instalat în camera sa, au fost dedicate descrierii tratamentelor care îi vor puncta săptămâna - când avea îndoieli, Leroux prefera să pretindă că pacienţii înţelegeau tot ce li se spunea şi să explice scopul fiecărui tratament. În primul rând, a fost vorba de fizioterapie - două şedinţe pe săptămână - care a avut ca scop evitarea contracţiilor musculare, a retragerii extremităţilor. Apoi, de asemenea, foarte important, două şedinţe pe săptămână, logopedie, pentru a lucra la limbă şi buze.

Asta ca să înveţe din nou să vorbească?", a întrebat Cécile.

– Da... Ei bine, aceasta este versiunea foarte optimistă. Vorbirea este o funcţie sofisticată, care mobilizează o mulţime de zone diferite ale creierului, contrar a ceea ce credeam noi. Dar zona lui Broca este totuşi importantă, chiar dacă nu este singura, şi am văzut la RMN-ul tatălui tău că a fost afectată, aşa că, sincer, nu cred prea mult. Dar, în afară de logopedie, terapia logopedică este folosită şi pentru reeducarea deglutiţiei, ceea ce poate permite renunţarea la gastrostomie pentru a reveni la o dietă normală.

– Cât de normal? Cecile a părut surprinsă.

– Este perfect normal. Toate alimentele sunt permise; atâta timp cât sunt amestecate şi făcute piure, va putea găsi toate aromele pe care le ştia.

Văzând că Cecile părea încântată, că părea să i se deschidă noi orizonturi, el a găsit de cuviinţă să tempereze: "Ai grijă, nu e uşor, n-am spus că vom reuşi; dar îţi promit că vom încerca. Apoi", a continuat el, "există stimularea senzorială în general. În fiecare săptămână, pentru cei care doresc, avem o sesiune de terapie prin muzică. Şi apoi,

acest lucru este mai recent, o asociaţie gestionează acest lucru, există atelierele pentru animale de companie. Ei vin o dată la două săptămâni, cu pisici şi câini de talie mică, care sunt instalaţi în poala pacienţilor noştri. Nici măcar nu le pot mângâia, avem doar un singur rezident care îşi poate mişca degetele, dar este incredibil cât de bine se simt unii oameni când pun mâna pe blana unui animal.

Şi, bineînţeles, nu le lăsăm să zacă pe jos toată ziua, acesta este cel mai important lucru în opinia mea. În primul rând, previne apariţia escarelor, în cinci ani nu am avut nicio escară în unitatea mea. În fiecare dimineaţă sunt ridicaţi, puşi într-un scaun cu rotile - foarte important, scaunul cu rotile, va trebui să confecţionăm rapid unul care să se potrivească tatălui dumneavoastră - şi rămân în scaunul cu rotile până seara, îi putem muta, în funcţie de disponibilitatea îngrijitorilor, bineînţeles. Avem un parc, bine, parc este un cuvânt mare, avem câţiva copaci, în acest moment nu este sezonul, dar vara majoritatea pacienţilor preferă să stea acolo, în aer liber, decât în clădiri. Şi încercăm să le plimbăm mai mult timp, le scoatem în fiecare zi, uneori în oraş, alteori pe malul râului Saône. Este important ca ei să poată vedea alte lucruri, să asculte sunete diferite, să miroasă alte lucruri; dar, evident, este cel mai costisitor din punct de vedere al personalului, avem nevoie de un îngrijitor care să împingă fiecare scaun, procedăm prin rotaţie, facem în aşa fel încât fiecare să se poată plimba cel puţin o dată pe săptămână.

– Uite, pacientul nostru a adormit", a remarcat el, întrerupând-o. Într-adevăr, ochii lui Edward erau închişi, respiraţia îi devenise lentă şi regulată. "Este normal, se întâmplă adesea după transferul lor, este o schimbare de mediu, este obositor pentru ei; se va trezi în curând, cred că într-o oră sau două. Eu o să plec, dar voi puteţi să rămâneţi şi să aşteptaţi să se trezească, ei bine, puteţi să staţi cât doriţi, sunteţi acasă, zău aşa, a repetat el înainte de a-i lăsa în cameră.

8

Între timp, Paul era angajat într-o luptă lipsită de glorie cu automatul de dulciuri din gara TGV Mâcon-Loché, de altfel pustie. Câteva minute mai târziu a renunţat, abandonând cei doi euro în faţa maşinii recalcitrante; trenul spre Paris tocmai fusese anunţat. Când a ajuns pe peron, a fost cuprins de o îndoială bruscă: îşi va recunoaşte fratele şi cumnata? Trecuseră destul de mulţi ani de la ultima lor întâlnire, iar amintirea ei era la fel de neclară din punct de vedere material pe cât era de neplăcută din punct de vedere emoţional, dar ar fi fost la fel de jenant dacă nu şi-ar fi recunoscut propriul frate. Cu o zi înainte, avusese un vis tulburător. Avea o întâlnire cu iubita sa rusă în gara din Bourges, nu avusese niciodată o iubită rusă, dar în visul său avea una; nici el nu fusese niciodată la Bourges. S-au sunat reciproc pe telefoanele mobile pentru a încerca să se întâlnească într-un anumit punct din gară, vizavi de releu, în holul de la intrare, au ajuns acolo în acelaşi timp, au confirmat prin telefon că sunt acolo şi totuşi nu s-au văzut. Au încercat apoi un alt punct de întâlnire, reperul G de pe peronul 3, dar şi aici, deşi locul era perfect definit, comunicarea telefonică a fost excelentă şi şi-au confirmat prezenţa de mai multe ori, nu au reuşit să se întâlnească, lucru cu atât mai surprinzător cu cât peronul 3 era pustiu, lucru care i-a surprins la telefon. În acest moment al nopţii, Paul îl luase violent la întrebări pe designerul de vise: această poveste a planurilor paralele ale realităţii ar putea fi interesantă în teorie, spunea el, dar în realitate, bineînţeles în realitatea visului, el simţea totuşi un regret dureros că şi-a pierdut iubita rusă; designerul de vise îi părea rău pentru asta, fără să-şi ceară scuze.

La staţia TGV din Mâcon-Loché nu s-a întâmplat nimic de genul acesta: fratele său, cumnata sa şi fiul lor au fost singurii pasageri care au coborât din trenul de la Paris. Dar

chiar şi fără asta, Paul l-ar fi recunoscut fără dificultate pe Aurélien, nu se schimbase deloc; chipul lui, cu trăsăturile sale fine, mai degrabă armonioase, avea ceva ezitant, indecis, care dădea o impresie de fragilitate; a continuat, fără prea mare succes, să încerce să-l facă mai viril lăsându-i să crească o barbă care rămăsese rară. Indy era cu zece ani mai în vârstă decât el şi asta începea să se vadă, nu putea să nu observe: îmbătrânise destul de mult; asta nu trebuie să o fi făcut mai simpatică. Fiul lor era foarte înalt pentru vârsta lui - nouă ani? nu-şi mai amintea exact. Fiul lor a fost cel mai rău, nu se putea obişnui cu asta, şi nici Cecile nu se putea obişnui. Nu era vorba de rasism, nu simţise niciodată vreo repulsie sau atracţie deosebită pentru oamenii cu pielea neagră, dar ceva nu era în regulă aici. Faptul că Indy ar fi decis să recurgă la PAM pentru că soţul ei era steril, el putea desigur să înţeleagă; faptul că ea ar fi ales să recurgă şi la GPA era deja mai discutabil, cel puţin în ochii lui, dar poate că era victima unor concepţii morale învechite, poate că mercantilizarea sarcinii era destul de legitimă, nu credea de fapt, dar în general evita să se gândească prea mult la aceste chestiuni. Că trebuia să meargă în California pentru a efectua toate aceste operaţii, bine, era varianta cea mai avansată din punct de vedere tehnologic, era şi cea mai costisitoare - dar ea părea să aibă mijloacele necesare, se întreba de unde ar putea veni banii, cu siguranţă nu salariul ei de "jurnalist de societate" îi permitea aceste fantezii, şi chiar dacă ar fi fost o "mare scriitoare", cum se spune, ar fi fost inaccesibil. Probabil că părinţii ei au fost cei care au plătit pentru ea, ea însăşi era destul de zgârcită, genul de persoană care ar fi mers în Belgia sau în Ucraina. Toate astea, ei bine, să recunoaştem, dar ce a putut să o determine, din imensul catalog de progenitori care trebuie să-i fi fost pus la dispoziţie de către compania californiană de biotehnologie, la ale cărei servicii apelase, să aleagă un progenitor de culoare? Fără îndoială, a fost pentru a-şi afirma în acelaşi timp independenţa de

spirit, anticonformismul şi antirasismul. Îşi folosise copilul ca pe un fel de reclamă, ca pe un mijloc de a afişa imaginea pe care dorea să o dea despre ea - caldă, deschisă, cetăţean al lumii - în timp ce el o ştia mai degrabă egoistă, zgârcită şi, mai ales, conformistă până la ultimul grad.

Sau - şi ipoteza era şi mai gravă - dorise prin această alegere să-l umilească pe Aurelien, să facă cunoscut tuturor din prima clipă că el nu era, nu putea fi în nici un fel tatăl adevărat al copilului. Dacă aceasta a fost intenţia ei, a reuşit pe deplin. Paternitatea biologică nu este importantă, importantă este dragostea, sau cel puţin aşa se afirmă în general; Dar iubire, trebuie să existe iubire, iar Paul nu avusese niciodată impresia că între Aurelian şi fiul său exista vreo formă de iubire, nu surprinsese niciun gest de mângâiere, nici măcar simple atitudini protectoare, Nu observase niciodată vreun gest de mângâiere sau chiar simple atitudini protectoare pe care le-ar fi putut avea faţă de el şi, ca să spună adevărul, nu-şi amintea să-i fi văzut pe Aurelien şi Godefroy vorbind între ei - iar ea insistase să-i dea acel nume medieval ridicol, incongruent cu fizicul puştiului. Paul avea impresia dezgustătoare că acest nume nu era decât o lovitură de umor, o manifestare de gradul doi. A reuşit totuşi să le ofere cuplului destule sărutări, ba chiar a atins pentru scurt timp cu buzele unul dintre obrajii copilului. Nu numai că crescuse mult mai înalt şi mai puternic, ar fi fost un tip mare şi voinic, fizic opusul tatălui său, dar părea că pielea i se închisese din nou la culoare faţă de data trecută.

Cu un oftat de uşurare, Aurelien s-a aşezat lângă Paul pe scaunul din faţă al maşinii. De îndată ce au ieşit din parcarea gării, Godefroy şi-a pornit iPhone-ul şi a început să joace ceea ce părea a fi un joc video.

"Ce joc joci?", a întrebat Paul într-o încercare, care credea că va fi ultima din weekend, de a se interesa de el.

– Ragnarok Online.

– Este acesta un joc scandinav?

– Nu, coreeană.

– Şi în ce constă?

– Oh, este foarte clasic, trebuie să omor monştrii pentru a acumula puncte de experienţă, care îmi permit să câştig niveluri de muncă şi să schimb clasa. Dar este un joc bun, bine desenat, foarte fluid.

– Şi în ce clasă eşti acum?

– Paladin, a răspuns modest băiatul. Dar nu sunt departe de a trece Rune Knight, sper.

Într-adevăr, nu se putea spune că designerul coreean revoluţionase genul, şi aici s-a încheiat conversaţia, dar Paul a avut impresia că el şi nepotul său au avut o discuţie bună de data aceasta. Odată ajunşi pe autostradă, Aurelian a vrut să ştie cum se simte tatăl lor din punct de vedere medical; i-a explicat cum a putut, fără a ascunde că şansele de ameliorare erau mici.

"Da, o să rămână o legumă", a spus Indy, obosit, în spate. Cuvântul "legumă" l-a făcut pe fiul său să râdă, mai degrabă prosteşte. Paul i-a privit fix în oglinda retrovizoare, dar s-a abţinut să răspundă. Pe cât posibil, rămâneţi calm, pe cât posibil, nu înrăutăţiţi lucrurile, respiraţi încet, regulat, îşi repeta el însuşi, dăduse totuşi o accelerare involuntară, frânase brusc chiar înainte de a lovi un camion. Era cât pe ce să-i replică scorpiei că îi plăcuseră mai degrabă grădinile de legume amenajate de Consiliul Local al Parisului când vizitase Parc de Bercy în ziua primei ei vizite în apartamentul lor - care spera mai mult ca oricând să fie

ultima. Unde era Prudence? s-a întrebat el prin asociere, unde putea fi Prudence în acest moment? Cu siguranţă va încerca să vină cu ea data viitoare.

Paul era încă destul de nervos când au ajuns la spital şi, după ce a parcat maşina lui Hervé în parcarea care dădea spre strada Paulin-Bussières, a hiperventilat rapid, înainte de a-i conduce pe coridoare. Nevoit să se implice în reconectare, a făcut câţiva paşi înapoi odată ce au ajuns la destinaţie, lăsându-i pe Aurelien şi Indy să înainteze în camera în care Edouard tocmai se trezise şi deschisese ochii. Madeleine şi Cécile, la căpătâiul lui, erau angajate într-o discuţie aprinsă despre cum aveau de gând să decoreze camera, în timp ce Hervé aţipea puţin. Godefroy rămăsese în maşină, refuzând să renunţe la jocul său video. Nu dădea doi bani pe bunicul său, bineînţeles, şi într-un fel era normal; bunicul său nu dădea doi bani pe el. Nici Edward nu era rasist - dimpotrivă, Paul îşi amintea că avea o relaţie deosebit de caldă cu unul dintre colegii săi din India de Vest, pe care îl invitase odată la cină la el acasă; Dar el simţea, şi nu făcuse nici un secret din asta, că nora lui avusese obişnuita idee absurdă, care nu putea decât să provoace "probleme şi neplăceri", era o expresie dragă lui, pe care o folosea frecvent în legătură cu grupusculele de stânga pe care îşi petrecuse cea mai mare parte a vieţii profesionale monitorizând şi, ocazional, demontând, "scandalagii şi neplăceri". În orice caz, Godefroy, intuise Paul când băiatul îi refuzase propunerea de a-i însoţi, intuise probabil existenţa unei probleme familiale spinoase, în care nu dorea să intervină. Băiatul ăsta, intuise el, în ciuda fizicului său de viitor rapper din Bronx, nu era deloc prost, iar inteligenţa lui nu provenea în mod evident de la mama lui - Paul îşi imagină Indy răsfoind catalogul de progenitori pe care îl avea la dispoziţie, poate că ea alesese un negru, dar cu siguranţă un negru cu diplomă de la Harvard sau MIT, îşi dădea foarte bine seama cum ar fi putut să raţioneze.

Cu puţină ezitare, Cécile se ridică, se apropie de ei, reuşi să le dea sărutările cerute de eticheta familiei, dar nu găsi absolut nimic de spus; reuşi doar să rostească, după aproape două minute, un sincer minim: "Aţi făcut o călătorie plăcută? Hervé şi Madeleine, care stăteau liniştiţi în scaunele lor de spital, nu au arătat nicio intenţie de a o ajuta.

Aurélien a fost cel care s-a apropiat primul de tatăl său şi l-a privit în ochii lui, care au rămas fixaţi cu încăpăţânare. I-a luat mâna şi a strâns-o cu putere - a vrut să o sărute pe obraz, dar nu a îndrăznit. Apoi a pus capăt contactului şi s-a dat doi paşi înapoi, cu ochii încă fixaţi pe cei ai tatălui său, buzele îi tremurau uşor, dar nu a scos nici un cuvânt. Indy s-a apropiat la rândul său de patul medical, aparent resemnat. Când ea a intrat în câmpul său vizual, încet, dar inconfundabil, Edward şi-a întors privirea spre stânga - spre Madeleine, care stătea lângă el. Cécile a scos un fel de strigăt, ca un "Ah!" nearticulat. Madeleine a rămas tăcută, dar faţa ei era încremenită de uimire.

"Ei bine, vezi tu", a spus Paul, desprinzându-se de perete pentru a se apropia de Indy, "ai făcut bine că ai venit, ai făcut deja un miracol. Şi-a întors privirea ca să nu te vadă, e prima dată când îşi mişcă ochii de când a ieşit din comă." Nu ştia ce era în neregulă cu el, această lejeritate răutăcioasă, nu era deloc obiceiul lui, dar Indy se înroşise, îşi strânsese pumnii şi Paul credea că avea de gând să-l pălmuiască, poate chiar să-i dea un pumn, se încorda în picioare pentru a anticipa şocul în acelaşi timp în care îşi înmănunchea mâna dreaptă pentru a se ciupi de urechea ei. Timp de aproape un minut a rămas încremenită în faţa lui, tremurând de furie, apoi s-a întors pe călcâie, trântind brutal uşa în urma ei. Aurelian urmărise cu groază scena, dar nu a făcut nici o mişcare.

Cecile a fost cea care a rupt tăcerea care se lăsase. "Nu trebuia să spui asta, Paul", a spus ea cu tristeţe. S-a abţinut să răspundă, dar în adâncul sufletului nu era de acord. Nu

numai că ceea ce spusese era corect din punct de vedere faptic, dar această creştere a nivelului de violenţă îi făcuse bine, respira mai uşor. Fusese chiar la un pas, în momentul în care ea se holba la el, strângând pumnii cu furie, să rostească o frază ironică, de genul "Leguma respinge", dar nu avusese timp. În acel moment, Aurelian a scos un zgomot înfundat în gât, care avea o semnificaţie similară cu reproşul lui Cecile, iar Paul a fost cuprins de remuşcări. Nu-l putea încadra pe Indy, dar îi părea rău pentru Aurelian, el era cel care avea să plătească preţul, probabil chiar în această seară, în sala lor comună, avea să aibă o noapte foarte proastă. În cele din urmă, da, poate că ar fi trebuit să-şi ţină gura.

În acel moment, Edouard a închis ochii. E obosit, a interpretat imediat Cecile, e obosit de toate astea, e mai bine să-l lăsăm. Toată lumea a bombănit un

Cei doi s-au retras din cameră, lăsându-l singur în compania lui Madeleine, care îl luase din nou de mână şi îi monitoriza evoluţia respiraţiei, care devenea din ce în ce mai lentă şi mai liniştită. S-au retras din cameră, lăsându-l singur în compania lui Madeleine, care îl luase din nou de mână şi îi urmărea evoluţia respiraţiei, care devenea din ce în ce mai lentă şi mai liniştită.

"Trebuie să organizăm transportul", a spus Hervé când a ajuns în parcare. Într-adevăr, nu au încăput toate în maşină, fiind necesare două călătorii.

9

Au găsit o cafenea deschisă în Rue du Moulin, unde Aurelian şi familia sa puteau aştepta întoarcerea lui, iar Paul se va ocupa de transportul lor. Nu se supăra, era sigur că fermitatea va da roade cu Indy, simţea că se poate descurca cu ea. Ştia că îi era puţin teamă de el, mai ales că el făcea parte dintr-un cabinet ministerial, era totuşi un loc de putere

şi ea respecta puterea, o respecta aproape la fel de mult ca şi banii.

Se întorcea în Belleville-en-Beaujolais după douăzeci de minute, călătoria fusese într-adevăr foarte rapidă şi, aşa cum se aştepta, Indy era numai zâmbete, părea să fi uitat incidentul, sau cel puţin aşa se prefăcea. S-a aşezat lângă el în faţa maşinii şi a început o conversaţie despre alegerile prezidenţiale. A, da, se gândi el cu amuzament, ar fi trebuit să bănuiască asta, era probabil motivul pentru care îl însoţise pe Aurelian în vizita la tatăl său: urma să încerce să obţină de la el informaţii despre intenţiile lui Bruno. De fapt, nimic nu se scursese în presă, în ultima lună sau două chiar refuzase orice interviu, ceea ce trebuie să fi început să enerveze destul de multă lume din cercurile pe care le frecventa această căţea. Îi veni brusc în minte că ea îşi schimbase pentru a doua oară angajatorul în decurs de câteva luni, şi nu erau schimbări nesemnificative, trecuse de la L'Obs la Figaro, apoi de la Figaro la Marianne, cine îi spusese asta? Probabil ofiţerul de presă al lui Bruno, care cunoştea relaţia lor. Dar, în acelaşi timp, era punctul de vedere al unui ofiţer de presă, obişnuit să facă distincţii bizantine între organe de presă mai mult sau mai puţin distincte.

"M-a surprins că te-ai dus la Figaro, mai ales că te-ai dus imediat după aceea la Marianne...", a spus el însă, fără prea multă convingere.

– Serios, de ce?" Ea reacţionase foarte repede, de la taco la taco, dar era nelinişştită, o simţea, avea să încerce să se justifice, tot ce trebuia să facă era să tacă şi să aştepte.

"Am avut o problemă reală cu editorialele lui Zemmour", a continuat ea, ca şi cum ar fi făcut un act meritoriu de curaj civic. "Zemmour este un ticălos", a intervenit scurt Godefroy înainte de a se scufunda din nou în Ragnarok Online. Deşi şi ea destul de banală, remarca lui i-a permis mamei sale să se adune şi să adauge, pe un ton mult mai convingător de data

aceasta, aproape emoţionant în sensul cel mai larg: "Dar cred că este important ca el să se poată exprima şi să-şi apere punctul de vedere. Libertatea de exprimare este cel mai fundamental lucru pe care îl avem.

– E un ticălos din rasa lui", a adăugat Godefroy, lămurindu-şi gândurile. Paul dădu serios din cap pentru a arăta că era interesat de acest schimb de păreri, tocmai trecuseră de Villié-Morgon, urmau să ajungă la destinaţie în mai puţin de două minute, încercarea lui de diversiune funcţionase de minune, e adevărat că Zemmour funcţionează întotdeauna, e suficient să-i pronunţi numele şi conversaţia începe să se deruleze pe căi frumos previzibile, bine bătătorite, un pic ca la Georges Marchais pe vremea lui, fiecare îşi găseşte reperele sociale, poziţionarea firească, şi trage de aici o satisfacţie liniştită. Ceea ce îl surprindea acum era că putuse să presupună pentru o clipă că Indy îşi exercita profesia de jurnalist din convingere, că un fel de convingere ar fi putut chiar să-i treacă prin minte într-o zi; nimic din ceea ce ştia despre ea nu confirma această ipoteză. La L'Obs se ocupase mai ales de persoane trans, de zadii, chiar de zadii trans, acesta era rolul ei de jurnalist de societate, dar în cele din urmă ar fi putut la fel de bine să-şi consacre articolele unor identitarieni neocatolici sau unor peţitori vegani, nu ar fi făcut nicio diferenţă în ochii ei. Cel puţin ea tăcea pentru moment, asta era ceva. Şi-a întors privirea de la drumul ceţos şi a văzut chipul lui Aurelien în oglinda retrovizoare. Părea pierdut în contemplarea podgoriilor înnegrite de iarnă, dar apoi se întoarse brusc în direcţia lui, pentru câteva secunde privirile lor se întâlniră, expresia lui Aurelien părea greu de descifrat la început, apoi, brusc, înţelese: era, pur şi simplu, o expresie de plictiseală. Aurelian se plictisea, se plictisea de soţia lui, se plictisea de fiul lui, şi de ani de zile, fără îndoială, se plictisea necontenit în ceea ce era familia lui. Tatăl lor nu fusese niciodată o persoană foarte afectuoasă, foarte tactilă, familia sa conta cu siguranţă în ochii lui, dar

munca şi serviciul statului erau pe primul loc pentru el, asta fusese evident de la început, nu era negociabil. În ceea ce o priveşte pe mama sa, aceasta îi abandonase pur şi simplu de îndată ce îşi descoperise vocaţia de sculptor. Poate că Cécile avusese puţin grijă de el, dar când plecase să se alăture lui Hervé în nord, el era încă foarte tânăr, nu avea nici măcar zece ani. Da, trebuie să se fi simţit foarte singur. Şi acum era la fel de singur, între o soţie care nu-l iubea şi un fiu care îl tolera, care probabil îl dispreţuia puţin şi care, în orice caz, nu era al lui. Paul şi-a întors privirea de la Aurelian, care continua să-l privească în oglinda retrovizoare. Imediat după aceea au ajuns la destinaţie.

Îl izbutise de îndată ce intră în sala de mese, încălzită de un magnific flambaj: Madeleine, Cécile şi Hervé se simţeau bine împreună, căpătaseră obiceiuri comune, iar la intrare avu impresia că el şi Aurelien erau nişte intruşi. De fapt, peste două zile vor pleca la Paris pentru activităţile lor respective, iar ceilalţi vor rămâne la faţa locului, vor fi în contact cu echipa medicală şi vor gestiona cu adevărat cazul. Pentru moment, de fapt, totul mergea bine, doctorul Leroux făcuse o impresie bună tuturor, iar Cecile, care făcea mereu naveta între bucătărie şi sufragerie, era într-o dispoziţie exuberant de bună, care abia dacă fusese tulburată de sosirea lui Indy, Paul se întreba dacă o văzuse măcar. Godefroy a dispărut rapid în direcţia camerei sale, cu iPhone-ul încă în mână, după ce a luat două cutii de Coca-Cola şi o felie de pizza din frigider. "Vrei să ţi-l încălzesc?", i-a spus Cecile, deci, până la urmă, observase sosirea lor. Nu a primit însă un răspuns, deoarece educaţia băiatului era cu siguranţă deficitară.

În timpul mesei, Indy a încercat să revină la chestiunea alegerilor prezidenţiale; nu se supăra, era obişnuit să tacă, trecuseră câţiva ani de când era în profesie. În cele din urmă s-a enervat puţin şi a spus: "Ei bine, ştiu că oricum nu ai voie să spui nimic. Aşa e, era chiar primul lucru exact pe care îl spusese de la începutul serii: dacă ar fi ştiut ceva, ar

fi fost obligat să ţină pentru el. Dar nu ştia nimic despre intenţiile lui Bruno şi bănuia că Bruno însuşi nu ştia încă nimic. A încercat să şi-l imagineze în plină campanie electorală, răspunzând la întrebările jurnaliştilor, oameni ca Indy: da, nu era nimic evident, decizia lui avea să fie dificilă.

În mod nesurprinzător, ea a continuat apoi să vorbească despre pericolul recurent, dar tot mai apropiat, al Rassemblement National. Hervé rămase prudent tăcut, mestecându-şi liniştit piciorul de miel, îşi reumplea vinul un pic mai des decât de obicei, era singurul lucru care ar fi putut trăda o uşoară supărare, Cécile fusese nevoită să-i ţină o predică cu o anumită fermitate; Iar Aurelian, la rândul lui, nu avusese niciodată nimic de spus pe aceste teme; poate că se gândea la tapiserii sale din Evul Mediu, pe care le va regăsi curând, la frumoasele doamne nobile care îşi aşteptau stăpânul să se întoarcă din cruciade, pe scurt, la lucruri copilăreşti şi fără importanţă. Indy era singura care vorbea, dar nu părea să o deranjeze, probabil că nici nu a observat. S-au despărţit oricum cu uşurare, odată ce masa s-a terminat.

10

Paul este o vedetă de renume mondial, dar nu ştie în ce domeniu. Împreună cu soţia sa şi agentul ei, el merge pe o stradă noroioasă din arondismentul 5^{e} al Parisului (soţia sa nu este Prudence, ci o tânără de culoare care seamănă cu cele două femei etiopiene din Addis Abeba; dar, spre deosebire de ele, aşa-zisa lui soţie nu are nicio modestie, dimpotrivă, este dornică să-şi arate sexul în orice împrejurare, pare să aibă o mândrie ciudată în acest sens; Plouă continuu, toate semafoarele sunt portocalii; noroiul alunecos, mai dens pe trotuare, le face mersul dificil şi chiar periculos.

Paul este surprins de faptul că agentul său nu o ia la dreapta, spre casă; de fapt, vrea să bea ceva la o cafenea din apropiere, Café Parisien. Paul îşi dă seama că sunt pe strada Monge, dar nu contează. Intră în unitate. Aşa-zisa soţie a lui Paul a dispărut. După un timp, cum nimeni nu pare să vină să-i servească, agentul lui Paul se duce la tejgheaua din spate. Apoi, un pseudo-servitor se aşează la masa lui Paul. Se comportă cu o familiaritate şocantă, picioarele sale atârnând, obligându-l pe Paul să le lase pe ale lui deoparte.

Agentul lui Paul întârzie să sosească, iar comanda de băuturi se prelungeşte. Spre surprinderea lui, pseudo-servitorul îi cere să-l ia în braţe şi, punând banii la bătaie, se lipeşte de el în aşteptarea unui contact mai intim. Paul refuză, dar braţele pseudo-serverului par să aibă o putere adezivă, iar lui Paul îi este din ce în ce mai greu să respingă îmbrăţişarea lui. Întorcând capul într-o parte, observă brusc prezenţa unei echipe de filmare de la TF 1. Sunt doi cameramani, un tehnician de sunet şi un regizor - Paul îl identifică ca fiind regizorul pentru că are în mână un dactilograf rulat, care trebuie să fie scenariul secvenţei şi al cărui titlu, "Tendresse", se poate vedea.

Agentul lui Paul aruncă o privire spre el, pregătirea comenzilor pare să progreseze în sfârşit. În acelaşi timp, observă un al doilea text dactilografiat, intitulat "Asalt". Din fericire, agentul său se întoarce la masă, cu ambele pahare în mână. "François-Marie", spune Paul cu îngrijorare (acesta este prenumele agentului său), "François-Marie, cred că este timpul pentru o intervenţie serioasă".

Dintr-o privire, agentul lui Paul a măsurat situaţia şi îşi întinde braţele în timp ce le aruncă în sus. Filmarea se opreşte imediat. Apoi se îndreaptă spre fundul barului, urmat de întreaga echipă de filmare - sunt ruşinaţi, umili, înţeleg că situaţia tocmai s-a schimbat.

Contorul a dispărut. Agentul lui Paul se aşează pe un fotoliu extensibil, sau mai degrabă pe un şezlong, care a luat locul tejghelei - au apărut şi plante verzi, iar iluminarea a fost modificată pentru a evoca piscina unei staţiuni tropicale. Cu cel mai mare calm, agentul lui Paul reface, într-un discurs lung şi detaliat, istoria dreptului la imagine. Treptat, exclamaţii dezolante vin din partea echipei de filmare. "Suntem în mare rahat... Noi nu ştiam! Suntem terminaţi", sunt exclamaţiile care ies din toate gurile. Agentul lui Paul le confirmă că situaţia lor este într-adevăr nefericită; el nu încearcă să ascundă enormitatea despăgubirilor pe care le va cere - şi le va obţine, jurisprudenţa este constantă - de la canalul vinovat. Şi nici nu ascunde lovitura fatală care va fi dată carierelor tehnicienilor incriminaţi.

Paul s-a trezit în picioare la ora patru dimineaţa, lumina lunii pline invadase camera, era aproape ca şi cum ar fi fost ziuă. S-a clătinat până la fereastră pentru a închide obloanele înainte de a se întoarce în pat şi aproape imediat a adormit din nou. S-a trezit din nou, mai uşor, cu puţin înainte de ora şapte dimineaţa; visase din nou. Îşi amintea doar pe jumătate, dar acest vis avea legătură cu Prudence şi cu Sabatul sărbătorit la Gretz-Armainvilliers. La sfârşit, i-a venit în minte numele grupului religios care organiza

evenimentul; era ceva de genul yucca. A pornit din nou laptopul, a încercat o scurtă căutare: nu, nu era asta, yucca era o plantă ornamentală. A mai făcut încă două încercări până a nimerit-o: era Wicca, sau mai bine zis Wicca, o nouă religie care se dezvolta rapid în acel moment, mai ales în ţările anglo-saxone. Restul nu era nici foarte interesant, nici foarte clar: aparent, adepţii Wicca venerau un zeu şi o zeiţă, adică un principiu masculin şi unul feminin, pe care îi considerau necesari pentru echilibrul lumii; ideea nu era foarte originală. A participat cumva Prudence la orgiile rituale? L-ar fi surprins, totuşi. S-a culcat din nou puţin mai târziu. I-ar fi plăcut, din când în când, să aibă vise erotice, zeiţe tinere în rochii transparente care se tăvăleau în iarba unor poieni însorite şi îl sărbătoreau pe zeu, de ce nu, dar nu avea niciun control asupra vieţii sale onirice, nu funcţiona aşa.

S-a trezit din nou în jurul orei unsprezece. Sub cerul de un albastru absolut, un soare generos lumina pădurile, pajiştile şi viile, 31 decembrie avea să fie încă o zi foarte frumoasă. Trezirea asta târzie era mai degrabă un lucru bun, nu prea voia să se întâlnească cu ceilalţi; se hotărâse totuşi să vorbească cu Aurelian, i se părea necesar ca el şi Aurelian să vorbească unul cu celălalt, dar nu ştia ce şi nici măcar dacă voia cu adevărat să o facă şi, în cele din urmă, a fost mai degrabă o uşurare, când a ajuns în faţa casei, să se întâlnească nu cu Aurelian, ci cu Madeleine, care umplea portbagajul maşinii lui Herve. "Mergem la spital să decorăm camera", i-a spus ea. Printre plantele în ghiveci şi fotografiile libere care umpleau cufărul, a văzut cele cinci dosare depozitate în biroul tatălui său, cele pe care acesta le păstrase până la sfârşit. "Îi duci dosarele de lucru?", a întrebat el, surprins. Da, a fost ideea mea, a răspuns Madeleine. Munca lui, ştii, a fost toată viaţa lui.

Acum era prea modestă, se gândi Paul, şi ea avea un loc în viaţa lui, probabil un loc mai important chiar decât avusese mama lui. În acel moment s-a gândit că excursia lor

în Portugalia din vara trecută ar fi fost ultima lor călătorie; intenţionau să meargă în Scoţia în vara următoare, era una dintre celelalte ţări pe care tatăl său dorea să le revadă, pe care o îndrăgise. Această călătorie nu va mai avea loc, iar când a văzut-o pe Madeleine punând obiectele în portbagaj şi s-a gândit la viaţa distrusă a acesteia, a fost cuprins de un val de compasiune atât de violent încât a trebuit să se întoarcă pentru a se împiedica să plângă. Din fericire, Cécile a sosit în acel moment, şi ea părea veselă şi bine dispusă, femeile sunt atât de curajoase, s-a gândit el, femeile au un curaj aproape incredibil. Se va întâlni cu ei mai târziu la spital, a anunţat el, va lua Lada.

Niciodată nu înţelesese prea bine ce îl determinase pe tatăl său să cumpere acest 4x4 rusesc la primul preţ, care devenise un simbol paradoxal al modei la sfârşitul anilor 1970. Un astfel de dandysm, accentuat de faptul că alesese o serie specială "St Tropez", nu făcea parte din obiceiurile sale; în general, ura să fie singular şi se îndrepta sistematic spre modelele cele mai obişnuite.

A mai băut o ceaşcă de cafea şi apoi s-a îndreptat spre garaj, care fusese amenajat în ceea ce fusese un grajd. Maşina a pornit imediat, la o aruncătură de băţ. Şi-a amintit în acel moment că tatăl său o cumpărase în 1977, în acelaşi an în care se născuse el, aşa cum îşi amintea frecvent, ca şi cum ar fi vrut să stabilească o paralelă implicită, longevitatea acestei maşini devenea puţin îngrijorătoare. În adâncul sufletului său, probabil că nu a existat niciun dandanism în achiziţia sa, ci pur şi simplu a ales o Lada Niva pentru că i s-a părut o maşină bună, robustă şi fiabilă.

A vrut să vadă din nou peisajul rural şi a trecut prin Chiroubles, apoi prin Fleurie, înainte de a lua pasul Durbize şi pasul Fût-d'Avenas, apoi a coborât spre Beaujeu. S-a oprit la jumătatea traseului, într-o zonă panoramică pe care o ţinea minte. Era la doar câţiva kilometri de Villié-Morgon, dar podgoriile dispăruseră. Peisajul de păduri şi pajişti, absolut pustiu, i s-a părut scăldat într-o linişte religioasă. Cu

siguranţă, dacă Dumnezeu ar fi fost prezent în creaţia sa, dacă ar fi avut un mesaj de transmis omenirii, ar fi ales să o facă aici, mai degrabă decât în verdele Parcului Bercy. A coborât din maşină. "Care este mesajul?", se întrebă, şi se simţi aproape de a striga întrebarea, dar abia se abţinu să o facă, Dumnezeu oricum ar fi tăcut, era modul lui obişnuit de a comunica, dar era fără îndoială mult, deja, acest peisaj pustiu şi splendid, scăldat într-o linişte totală; era un contrast cu viaţa din Paris, cu jocul politic în care avea să se întoarcă peste câteva zile. Într-un fel, mesajul era clar, dar era greu de raportat la viaţa pământească a lui Isus Cristos, marcată de multe relaţii umane, multe drame, orbii care văd, paraliticii care merg din nou, era interesat chiar de săraci, era aproape politic pe alocuri. Acest peisaj liniştit din Haut-Beaujolais nu evoca zeităţile masculine şi feminine aparent celebrate de Prudence, nu se putea distinge nimic masculin sau feminin, ci ceva mai general, mai cosmic. Era şi mai puţin asemănător cu Dumnezeul din Vechiul Testament, certăreţ şi răzbunător, mereu în conflict cu poporul său ales. Era mai degrabă o divinitate unică, vegetală, adevărata divinitate a pământului, înainte ca animalele să apară şi să înceapă să alerge de colo-colo. Zeiţa se odihnea acum, în calmul acestei frumoase zile de iarnă, nu era nici o adiere de vânt; dar în câteva săptămâni iarba şi frunzele vor fi din nou vii, hrănindu-se cu apă şi soare, agitate de briză. Mai exista încă, sau cel puţin aşa credea el că-şi aminteşte, un fel de reproducere a plantelor, cu flori masculine şi feminine, cu vânt şi insecte care jucau un rol în această chestiune, pe de altă parte plantele se reproduceau uneori prin simpla divizare, sau prin proiectarea de noi rădăcini în pământ, ca să spunem drept amintirile lui despre biologia plantelor erau îndepărtate, dar oricum mobilizau o dramă mai puţin tensionată decât luptele cu căprioare sau concursurile de tricouri ude.

A luat din nou volanul, într-o stare de totală incertitudine intelectuală, înainte de a-şi continua, tot fără să depăşească

pe nimeni, coborârea spre Beaujeu, "capitala istorică a Beaujolais", Beaujeu, de asemenea, locul unde, pentru prima dată în viaţa lui, sărutase o fată, în vara în care împlinise 15 ani, era atât de departe, atât de iremediabil de departe, umezeala caldă a acelui sărut îi părea acum aproape ireală, numele fetei era Magalie, da, aşa este, Magalie, i se sculase imediat şi fuseseră atât de aproape unul de celălalt încât ea evident că o simţise, Dar ea nu făcuse nimic pentru a merge mai departe, şi nici el nu făcuse, nu ştia cum să procedeze, pe atunci nu exista pornografie pe internet, făcuse dragoste pentru prima dată abia doi ani mai târziu, de data asta la Paris şi fata se numea Sirielle, moda numelor ciudate începuse deja să se răspândească, cel puţin în zonele urbane, dar încă nu exista internet, relaţiile umane erau mai simple. Iubirea era un joc atât de uşor de jucat, aşa cum obişnuia să spună celălalt Paul, iar el se întrebă brusc dacă nu cumva îşi datora numele Beatles, ca şi Prudence. Totuşi, părea puţin probabil, deoarece tatăl său nu arătase niciodată un devotament deosebit faţă de muzica lor sau faţă de orice altă muzică, dar, în acelaşi timp, era o persoană foarte secretoasă, de parcă obligaţia sa profesională de a păstra secretul se extindea la toate aspectele vieţii sale. Descoperise astfel cu surprindere, în timpul ultimei sale vizite, că unul dintre autorii săi preferaţi era Joseph de Maistre - deşi nu manifestase niciodată cea mai mică convingere regalistă în prezenţa lui şi se prezentase întotdeauna, dimpotrivă, ca un slujitor fidel al Republicii, indiferent de amploarea erorilor acesteia.

Conducea încet, foarte încet, pe drumurile de ţară încă pustii, ba chiar se oprise pentru scurt timp de câteva ori, simţea o indecizie care creştea în el, ca o boală vicleană, aşa că i-a luat aproape o jumătate de oră să ajungă în Belleville.

Orăşelul era la fel de pustiu ca şi împrejurimile, ca şi cum s-ar fi concentrat asupra lui însuşi, adunându-şi forţele

înainte de a sări în anul 2027, pe care îl sărbătorea printr-un banner curios întins la intrarea pe rue du Maréchal Foch: "Belleville-en-
Beaujolais salută 2027.

Era aproape întuneric când a parcat în faţa spitalului, iar primul coridor pe care a intrat era slab luminat, luminile de sus trebuie să fi fost stricate. Întorcându-se la prima intersecţie pe dreapta, a dat nas în nas cu o bătrână care se îndrepta spre el împingând un cărucior. Avea cel puţin optzeci de ani, părul ei lung, cărunt şi dezordonat îi curgea pe umeri şi era complet goală, cu excepţia unui scutec murdar, cu rahat care îi curgea pe piciorul drept. În momentul în care s-a oprit, ezitând ce să facă, a fost depăşit de o asistentă care împingea cu mare viteză un cărucior cu medicamente. Nici măcar nu a avut timp să-i facă cu mâna, oricum o văzuse pe femeie, dar a trecut pe lângă ea fără să-şi încetinească ritmul. Bătrâna continua să avanseze spre el, inexorabilă, cu greu îşi putea lua ochii de la sânii ei flasci, era la trei metri de el când reuşi să iasă din imobilitate şi se întoarse, aproape alergând, pe coridorul de unde venise. Intrarea era acum aglomerată de o targă. În acel moment, a înţeles: ar fi trebuit să vireze la stânga de la început pentru a ajunge la unitatea EVC-EPR, iar prin virajul la dreapta se îndrepta spre EHPAD. S-a apropiat de targă: un bărbat foarte bătrân, cu faţa emaciată, cu mâinile strânse pe piept, respira slab, părea aproape mort, dar Paul a avut impresia că aude un uşor zăngănit. Lângă intrarea principală, o asistentă sau un brancardier, nu-i putea distinge, era afundat pe un scaun, cu ochii lipiţi de ecranul telefonului mobil. "Ai văzut, e cineva acolo", a spus el, simţindu-se ca un idiot complet. Celălalt nu răspundea, degetele lui continuau să bată pe ecranul tactil, care din când în când dădea un uşor "Plop", trebuie să fie un joc video. "N-ar trebui să facem ceva?", a insistat Paul. "Îl aştept pe coleg", a răspuns celălalt cu supărare, ceea ce a pus capăt conversaţiei.

La capătul unui coridor de sticlă, Paul a intrat în sala comună a unităţii EVC-EPR; acum o recunoştea şi a ajuns fără probleme în camera tatălui său. Cécile şi Madeleine făcuseră o treabă bună: plantele în ghiveci împodobeau pervazul ferestrei şi partea de sus a unei biblioteci joase, tatăl său iubise întotdeauna plantele, era o trăsătură curioasă la el, care nu avusese niciodată un animal de companie, această afecţiune pentru plantele sale: le îngrijea el însuşi, le uda, le schimba locul cu regularitate, astfel încât să aibă mereu lumina necesară. Raftul cu cărţi conţinea dosarele, pe care le recunoscuse, şi cărţi pe care nu şi le amintea, un amestec de romane poliţiste contemporane şi clasice, în special Balzac. Aceste cărţi trebuie să fi venit din camera lui, el citea mai ales noaptea înainte de a se culca, iar Paul nu fusese niciodată în camera părinţilor săi. Cât despre peretele din faţa patului, acesta devenise un adevărat mozaic de fotografii. Prima dată l-a impresionat o fotografie cu părinţii săi îmbrăţişaţi pe o terasă la malul mării, părea a fi Biarritz; îi arăta pe tatăl şi pe mama lui aşa cum nu-i cunoscuse niciodată, foarte tineri, probabil nu cu mult peste douăzeci de ani, nu exista la acea vreme, nici măcar în formă de schiţă. Multe dintre fotografiile care au prezentat-o mai târziu pe Cécile, mândria naivă cu care tatăl ei o ţinea în braţe când era un bebeluş de cel mult şase luni, nu a lăsat niciun dubiu cu privire la preferinţa şi dragostea lui. Totuşi, era prezent într-o fotografie, alături de tatăl său; fusese făcută pe terasa din faţa casei Sfântului Iosif, amândoi tocmai coborâseră de pe bicicletă şi zâmbeau spre aparatul foto, cred că avea vreo treisprezece ani. Şi-a amintit de bicicleta sa, un model "half-racing", cu ghidon de curse, dar cu apărători de noroi şi portbagaj, acest tip de bicicletă intermediară părea să fi dispărut, bicicletele half-racing nu mai puteau fi găsite pe piaţă. Alte fotografii îl arătau pe tatăl său ajutând la construirea casei, lângă un zid de piatră pe jumătate înalt, sau cu unelte în mână, făcând lucrări de tâmplărie, părea fericit, era evident că această

casă însemnase mult pentru el. Cu toate acestea, majoritatea fotografiilor îl arată la muncă, în compania colegilor, uneori în birouri, alteori în locuri mai greu de localizat, adesea locuri de tranzit - aeroporturi, gări. O fotografie surprinzătoare îl înfăţişa în mijlocul unui grup de bărbaţi în costume negre capitonate, toţi cu puşti de asalt în mână, erau în poziţie de repaus, cu ţevile puştilor îndreptate spre pământ şi zâmbind la cameră, doar el rămânea serios, ceea ce l-a readus pe Paul la o întrebare pe care şi-o pusese de mult timp: tatăl său dirijase sau, mai degrabă, dăduse ordinul pentru operaţiunile din teren? Luase el iniţiativa eliminărilor fizice?

"Cecile îi pusese întrebarea cu multă blândeţe, iar el a revenit treptat la realitatea momentului şi şi-a dat seama că petrecuse mult timp, o jumătate de oră, poate o oră, în faţa peretelui de fotografii. Îşi întoarse privirea spre tatăl său, nelipsit, instalat într-o poziţie aproape şezândă în patul său medical. Da, a răspuns el, cred că îi va plăcea foarte mult, va petrece zile întregi uitându-se la ele. Madeleine era, şi-a dat seama în acel moment, absentă din aceste fotografii, ea lucrase cu totul dezinteresat. Probabil că era normal, se gândi el, tatăl său trebuie să fi ajuns la vârsta la care nu mai ai chef să faci fotografii, sau cel puţin fotografii cu tine însuţi, să captezi dovezile trecerii timpului; dar la care îţi doreşti în continuare să trăieşti, şi poate mai mult ca oricând. Madeleine era acolo oricum, va fi mereu acolo, până în ultima secundă, tatăl ei nu avea nevoie de fotografii cu Madeleine.

Cineva a bătut la uşă, Cécile a răspuns să intre. O tânără de culoare a intrat în cameră, era asistentă sau infirmieră, Paul avea impresia că aveau aceeaşi uniformă, la spitalul din Lyon era diferită, aici nu le putea distinge. Trebuie să fi avut vreo douăzeci şi cinci de ani şi era absolut răpitoare, părul ei lung, strălucitor şi drept, perfect descurcat, îi scotea în evidenţă puritatea trăsăturilor, nu înţelesese niciodată cum reuşeau să facă asta, dar rezultatul era impresionant.

Mă numesc Maryse, a spus ea, eu sunt cea care va avea grijă de tatăl tău, în cea mai mare parte a timpului, bineînţeles, împreună cu colega mea, Aglaé, ne alternăm. Şi apoi cu Madeleine, bineînţeles, care va sta cu noi. Îl vom pune pe tatăl tău într-un scaun cu rotile pentru a-l duce în sala comună, este petrecerea noastră de 31 decembrie, cu rezidenţii şi personalul. Poţi veni şi tu, dacă vrei. Apoi avem un concert de muzică clasică, pentru cei care doresc.

Abia atunci Paul şi-a dat seama că scaunul cu rotile se afla într-un colţ al camerei. Totuşi, era imens, cu multă căptuşeală; era evident că fusese făcut pe măsură şi semăna mai degrabă cu un scaun de avion la clasa business. Scaunul este reglabil în unghi", spune Maryse, "se poate trece de la poziţia aşezat la aproape culcat. Iar motorul este puternic, are o autonomie de patru ore, astfel încât puteţi face deja câteva călătorii frumoase. L-a rostogolit până la pat şi a apăsat un buton pentru a ridica patul cu aproximativ douăzeci de centimetri. I-a spus lui Madeleine: "Ia-o pe sub genunchi", i-a înfăşurat braţele în jurul umerilor, văzându-i operând părea foarte simplu, în mai puţin de treizeci de secunde l-au aşezat în scaun. În ciuda dimensiunilor sale mari, maşina părea uşor de manevrat, iar pe coridoare se întorceau cu uşurinţă. În jur de douăzeci de pacienţi erau deja adunaţi în sala comună, cu scaunele aşezate aproximativ în cerc. Tatăl său şi-a găsit locul în cerc, cei doi vecini erau tineri, observă Paul cu surprindere, cel din dreapta nu avea mai mult de treizeci de ani, iar cel din stânga era un adolescent. Doctorul Leroux trecea de la un scaun la altul, spunând câte un cuvânt fiecăruia, părea să creadă, părea să creadă că toate cuvintele sale erau înţelese, chiar dacă pacienţii nu erau în stare să-i răspundă, şi până la urmă trebuie să aibă dreptate, el era doctorul, dar nu trebuie să fie uşor să vorbeşti fără să primeşti vreodată un răspuns. Paul se îndreptă spre o masă de şevalet aşezată în spate, cu sticle de vin spumant şi farfurii cu biscuiţi dulci şi sărate, erau mai

ales îngrijitori, dar şi câţiva oameni obişnuiţi, probabil familii, bine, oameni în aceeaşi situaţie ca şi ei, dar nu vedea cum să stabilească un contact şi bău trei pahare de vin spumant în succesiune rapidă în speranţa de a găsi un subiect de conversaţie. Din fericire, Cécile i s-a alăturat în acel moment, urmată îndeaproape de Hervé, ea urma să salveze situaţia, relaţiile umane erau ceva ce cunoştea.

După ce a adresat un cuvânt fiecăruia dintre pacienţi, Leroux s-a adresat acum îngrijitorilor; în cele din urmă, s-a adresat familiilor şi s-a adresat mai întâi lui Cecile, care se afla chiar lângă el. Sunteţi ultimii noştri sosiţi", a spus el. Sper să vă placă locul, să corespundă aşteptărilor dumneavoastră.

– Mulţumesc, domnule doctor. Vă mulţumesc din suflet pentru tot ceea ce faceţi.

– Nu este la fel de dificil pentru mine ca şi pentru tine. Pentru mine este meseria mea, încerc doar să o fac cât mai bine.

A iubi nu este chiar o meserie, într-adevăr, se gândea Paul, dar meseria este şi necesară. S-a gândit că era probabil normal ca într-o seară de 31 decembrie să se lase purtat de nişte reflecţii generale uşor confuze. În acel moment, muzicienii au intrat pe uşa din spate, iar el şi-a dat seama că în spatele sălii se afla un pian cu coadă, pe o platformă suspendată, şi un violoncel chiar lângă el, pe suportul său. Au urmat doi violonişti, cu instrumentele lor, apoi un al cincilea muzician cu un fel de vioară, dar mai mare. Asta era ceea ce se numea viola? Grupul era un cvartet de coarde? Nu ştia mai multe despre cvartetele de coarde decât despre animalele de fermă, ci doar că cvartetul de coarde a deschis un repertoriu vast în istoria muzicii occidentale.

Apoi l-a văzut pe Hervé, la doi metri distanţă, cufundat în studiul unei foi mimeografiată care era evident programul serii muzicale, şi s-a apropiat pentru a o studia împreună cu el. Muzicienii îşi acordau instrumentele, dura destul de mult,

dar nimeni nu părea să se grăbească, Leroux continua să treacă de la o familie la alta, schimbând câteva cuvinte cu fiecare. "Ei bine", a spus el în cele din urmă cu voce tare pentru a acoperi vacarmul ambiental, "eu o să plec, sunt aşteptat acasă. Mult noroc celor care sunt la datorie în această seară. Bună seara şi un an nou fericit tuturor.

"Cât e ceasul? Aveţi timp? Cécile se întorsese spre Hervé.

– Nouă şi un sfert.

– Hervé, am uitat! Am uitat complet de ceilalţi! În plus, nu am cumpărat nimic de mâncare, chiar trebuie să ne întoarcem.

– Auzisem multe lucruri bune despre Bartok", a spus Hervé gânditor, întorcând programul în mâini.

– Nu, ascultă, dragă, chiar trebuie să plecăm, nu poţi face asta pe 31 decembrie", părea devastată, iar el i-a urmat exemplul fără să mai protesteze, cu excepţia unei vagi mormăieli: "Ceilalţi, ar putea veni cu noi.

S-au alăturat doctorului Leroux pe hol, ieşind din clădirile spitalului în acelaşi timp cu el. S-au oprit, cuprinşi de frig. Noaptea era senină, foarte înstelată, de o frumuseţe abstractă.

Voiam să te întreb, i-a spus Paul lui Leroux. Mi s-a părut că mulţi dintre pacienţii dumneavoastră erau foarte tineri.

– Aşa este. De fapt, cred că tatăl tău va fi decanul unităţii. Adesea, VCA-RPE este rezultatul unui traumatism cranian, aveţi o mulţime de consecinţe ale unui accident de motocicletă sau de scuter. Asta e tot. Ce putem face în această privinţă? Apoi a făcut o mişcare complexă cu mâna dreaptă, un amestec de zboruri şi retrageri, care părea să semnifice atât necesitatea de a fi atent, importanţa purtării căştii de protecţie, înţelepciunea măsurilor de siguranţă rutieră, cât şi entuziasmul de a merge cu capul gol la comenzile unui vehicul cu două roţi care se avântă pe o pantă sinuoasă. "N-am venit să judec, am venit să vindec", bine, nu-i stătea în fire să spună asta, dar Paul avea impresia că sentinţa era acolo, suspendată în atmosferă,

atât de clară încât părea că se aude. Şi-au urat din nou un an nou fericit, apoi Leroux s-a îndreptat spre parcare.

Madeleine se hotărâse să-şi petreacă noaptea la spital; pătuţul ei nu sosise, dar se va descurca cu o pernă şi cu pături; deja nu mai era chiar cu ei, se acomoda cu noua ei viaţă. Un acord de coarde a ajuns până la ei, foarte înăbuşit de distanţă, în mijlocul unui allegro deosebit de vioi. Au stat nemişcaţi câteva clipe în curtea spitalului, sub lumina stelelor, apoi Cécile şi-a pus mâna pe umărul lui Hervé. El a dat din cap în tăcere şi şi-a scos cheile de la maşină.

11

Poate că ar fi trebuit să încerce să vorbească cu Aurelien, aşa cum intenţionase să facă, se gândi Paul în timp ce ajungea la St Joseph's. Au sunat, dar casa era goală, trebuiau să ia un taxi pentru a merge să mănânce undeva; taxiurile erau uşor de găsit, îşi dăduse seama cu surprindere; regiunea Beaujolais oferea situaţia, acum excepţională, de a putea lua un taxi. Au sunat, dar casa era goală, au fost nevoiţi să ia un taxi pentru a merge să mănânce undeva; taxiurile erau uşor de găsit, şi-a dat seama cu surprindere; Beaujolais oferea situaţia acum excepţională a unei zone rurale vii, existau mici magazine, medici, taxiuri, asistente medicale la domiciliu, probabil că aşa trebuia să arate lumea de dinainte. De câteva decenii, Franţa se transformase într-o juxtapunere hazardată de aglomeraţii urbane şi deşerturi rurale, era la fel aproape peste tot în lume, doar că în ţările sărace aglomeraţiile erau megalopolisuri şi suburbiile mahalale; în orice caz, Aurelian şi soţia lui plecaseră. A schimbat o privire mâhnită cu Cécile; ea a ridicat resemnată din umeri, s-a apucat să pregătească masa; a găsit câteva conserve în magazie, cât să facă o salată în frigider.

Din punctul de vedere al vinului, a fost un lux. Pe o parte a bucătăriei, câteva trepte duceau la o pivniţă săpată în

subsol. Paul nu coborâse niciodată acolo, întotdeauna tatăl său se ocupa de asta. Când a aprins benzile luminoase care luminau rafturile, a fost uluit: sute de sticle aşteptau acolo, depozitate înclinate; încăperea era răcoroasă şi uscată, cu siguranţă condiţiile ideale de depozitare, nu avea nicio îndoială în privinţa asta. Încercând să se orienteze, a ajuns rapid la concluzia că vinurile erau clasificate pe regiuni. Existau vinuri de Burgundia care păreau venerabile şi vinuri de Bordeaux care cu siguranţă nu erau mai puţin venerabile. Un alt hobby al tatălui său - şi chiar o pasiune, termenul nu era o exagerare - despre care nu ştia nimic. După câteva minute de rătăcire între Puligny-Montrachet şi Château Smith Haut-Lafitte, se lăsă cuprins de descurajare şi se hotărî să-l sune pe Hervé; se săturase să joace rolul bărbatului casei, de când sosise avea curioasa impresie că Cécile era acum fratele mai mare, iar el fratele mai mic. Ea trăise, făcuse copii, ei bine, lucrurile care contează în viaţă, el nu scrisese decât rapoarte obscure menite să corecteze facturile de finanţare, evident că lui Hervé îi revenea sarcina de a alege vinul. Şi el a fost uimit când a intrat în pivniţă. "Într-adevăr, e grav... a comentat el. Dar ştii, nu ştiu mai multe despre asta decât ştii tu. Cum putem alege?"

Paul a ridicat din umeri. "Nu ştiu, hai să luăm câteva. Această pivniţă adăuga încă un mister la personalitatea tatălui său, îşi spuse el în timp ce urca scările; nu părea deloc în concordanţă cu salariul unui ofiţer DGSI pensionat, pe care şi-l imagina mai mult sau mai puţin echivalent cu cel al unui poliţist. Sau poate că nu, poate că existau secrete de stat pe care el le deţinea şi care puteau justifica un supliment; Bruno însuşi renunţase să mai afle mai multe, nu avea rost să se enerveze pe această temă cu colegii săi din departamentele de Interne şi de Apărare, se gândise el, erau doar "alune"; în general, pentru el, tot ce era sub un miliard de euro era doar alune.

La mijlocul mesei a fost invadat de o durere de cap şi un gust neplăcut i s-a răspândit în gură, ceva urât, abia aştepta

să se termine acest 31 decembrie, dar mai rămăsese nişte brânză, în timp ce încerca să muşte dintr-o bucată de parmezan a fost invadat de o durere ascuţită la nivelul molarilor, în partea stângă. Îşi pipăi cu grijă maxilarul, durerea persista, trebuia să aibă din nou un abces, de vreo zece ani era victima abceselor, bătrânul dentist pe care îl consulta atunci, pe rue de la Montagne-Sainte-Geneviève, era pensionat sau poate mort, trebuia să găsească altul, urma să fie un tânăr care să încerce să-i vândă implanturi, era o obsesie a dentiştilor, implanturile, Nu voia implanturi sub nicio formă, dacă ar fi putut evita acest lucru ar fi preferat să nu aibă deloc dinţi, dinţii i se păreau mai presus de toate o sursă de probleme, aşa că nu mulţumită implanturilor, dar ştia că propunerea îi va fi făcută, iar perspectiva de a fi nevoit să refuze îl epuiza dinainte.

Tocmai terminau desertul, iar Hervé tocmai scosese o sticlă de Benedictine, când s-a auzit un zgomot de uşă, urmat de paşi pe scări. Cécile s-a încordat imediat, faţa i s-a înroşit foarte tare; Hervé i-a pus o mână pe umăr, pe care l-a mângâiat uşor, fără să reuşească să o liniştească.

Erau ei, într-adevăr. Godefroy a dispărut aproape imediat în direcţia camerei sale, la fel de vioi şi de ondulat ca un păstrăv; conflictele familiale nu erau în mod cert treaba lui. Indy, pe de altă parte, se aşezase greoi, chiar în faţa lui Paul, întinzându-şi genunchii ca o bătrână, imaginea bunăvoinţei dispreţuite - dar privirea ei era vie şi aproape inteligentă, era sută la sută capabilă să fie o pacoste, îşi dădu seama imediat de asta. Aurelien s-a aşezat lângă ea, aflându-se în faţa lui Cécile, a aruncat o scurtă privire către sora lui mai mare, părea în pragul lacrimilor. Hervé s-a dat înapoi pe scaun şi şi-a turnat foarte încet un pahar de Benedictine, fără să ofere nimic nimănui.

Am zăbovit un pic la spital, a început Cecile cu stângăcie.

- Am observat că. E în regulă, am mâncat pe cont propriu." Indy a lăsat să treacă câteva secunde ameninţătoare înainte de a continua. "Totuşi, va trebui să

vorbim despre unele lucruri". Ea îi făcu semn din cap lui Aurelian; acesta trebuie să-şi fi repetat replicile în maşină, iar el începu destul de uşor: "Este evident că tata nu mai este în stare să-şi gestioneze afacerile financiare. În aceste circumstanţe, considerăm că un ordin de tutelă ar fi adecvat. Apoi a tăcut.

Indy i-a aruncat o privire de încurajare, dar el a rămas tăcut; era evident că uitase ce urma să urmeze. Trei propoziţii de text, iar el era incapabil să le memoreze; ea clătină din cap dezgustată.

Paul apucă sticla de Benedictine, îşi turnă un pahar, învârti încet alcoolul în faţa ochilor. Îi plăcea atmosfera, vibraţiile de ură pe care le simţea acumulându-se, plus că alcoolul îi amorţea puţin durerea de măsele, dar problema acum era că începuse să transpire. Şi-a revenit şi a lăsat să treacă câteva secunde înainte de a întreba, cu o detaşare clară a cuvintelor sale: - Ce credeţi că face necesară punerea lui sub tutelă? Credeţi că există pericolul de malpraxis?

Indy nu a răspuns nimic la început, i-a aruncat o privire imperioasă lui Aurelian, fără succes, nu numai că uitase cu desăvârşire textul, dar părea absent de la scenă, cu privirea fixată într-un punct nedeterminat din spaţiu, care ar fi putut foarte bine să fie punctul omega sau reîncarnarea lui Vishnu.

"Credeţi, de exemplu, că Madeleine ar putea profita de situaţie pentru a ne jefui de ceea ce este al nostru?

– Categoric nu! Evident că nu este vorba de a acuza pe nimeni!". Reacţionase viguros, ca şi cum ar fi fost stimulată de o lovitură de bici, recuperase una dintre secvenţele pe care le memorase, una dintre succesiunile de propoziţii pe care anticipase să se alinieze. "Este adevărat că tatăl tău are un cont comun cu Madeleine, ceea ce este puţin neobişnuit.

– Este alegerea lui tati..." Îi scăpase o voce emoţionată lui tata, spusese ultimul cuvânt dintr-o răsuflare, Indy

tăcuse imediat, ea îşi pierdea echilibrul şi el începuse să se bucure cu adevărat, în acelaşi timp nici măcar nu se prefăcuse, era cu adevărat emoţionat gândindu-se la acel cont comun, el însuşi nu ajunsese niciodată în acel stadiu cu Prudence, tatăl său avusese cu siguranţă acces la niveluri de experienţă umană care îi rămăseseră necunoscute. S-a ridicat, s-a îndreptat spre fereastră, luna plină lumina pajiştile din jurul casei, dar lumina lunii nu este niciodată liniştitoare în realitate, tinde să exacerbeze nevrozele şi nebunia. S-a întors la locul său, încă puţin îngrijorat de restul serii.

"Tutela este foarte des pronunţată în cazuri similare. Aurelian vorbise din nou, spre surprinderea tuturor. Spusese aceste cuvinte mecanic, fără să se adreseze nimănui, găsise din întâmplare următoarea frază în textul său, şi imediat a căzut din nou în tăcere.

"Aşa este. Într-o astfel de situaţie, tutela este foarte des solicitată de către copii. Am avut acest caz de multe ori în viaţa mea profesională. Hervé vorbise cu o voce tare, bine cântată; Indy, surprins, se întoarse spre acest nou adversar. "Numirea tutorelui este de competenţa magistratului de la locul de reşedinţă, în acest caz Tribunalul de Mare Instanţă din Mâcon. Responsabilitatea tutorelui este extinsă; de asemenea, este de competenţa acestuia să decidă, dacă este necesar, dacă există o obstinaţie terapeutică. Se pare că doctrina este constantă, la fel ca şi jurisprudenţa: judecătorul se străduieşte întotdeauna să desemneze copilul care este cel mai apropiat din punct de vedere personal şi geografic.

– Bineînţeles!", a replicat Indy cu violenţă, "avem treabă la Paris, nu putem..." S-a oprit brusc. S-a oprit brusc. Nu spusese: "Nu putem să ne petrecem timpul în regiune doar zăcând în şomaj", dar se apropiase foarte mult. Hervé lăsă cuvintele implicite să se formeze încet în atmosferă înainte de a continua, cu o voce blândă: "Asta am vrut să spun. Nu

ai posibilitatea de a asigura o apropiere geografică şi emoţională suficientă"; apoi şi-a mai turnat un Benedictine.

A bătut slab aerul cu braţele, căutând o a doua respiraţie, a întors inutil capul în direcţia lui Aurelien, care era încă nemişcat, privind în gol - dar a reuşit să se adune şi a pornit din nou la drum, nu se putea nega adevărata ei pungăşie. "Mi se pare, totuşi, că acest lucru nu rezolvă totul. În cazul sculpturilor lui Suzanne, de exemplu, ele sunt lăsate să putrezească într-un hambar, publicul nu are acces la ele, mi se pare că nu asta şi-ar fi dorit. Aurélien este singurul care a înţeles proiectele artistice ale mamei sale, au avut o adevărată complicitate pe această temă, mi se pare că asta îi dă un anumit drept moral.

La cuvântul "drept moral", Hervé s-a scufundat înapoi în scaunul său cu un zâmbet larg. A mai aşteptat încă vreo treizeci de secunde, ca şi cum ar fi lăsat să pătrundă în el spiritul biroului notarial, înainte de a relua cu dezinvoltură, cu paharul de Benedictine în mână: "Drepturile morale pot fi împărţite în dreptul la pocăinţă, dreptul la dezvăluire, dreptul la respectarea integrităţii operei şi dreptul la paternitate. Dreptul de pocăinţă este particular, deoarece se stinge odată cu autorul său, cu excepţia unor prevederi testamentare specifice; dar eventuala expunere a acestor sculpturi ţine mai degrabă de dreptul de divulgare. În cazul unei succesiuni ab intestat, dreptul de divulgare beneficiază de norme de devoluţie anormale, care derogă de la dreptul comun al succesiunilor. Copiii sunt primii beneficiari, în mod solidar, urmaţi de ascendenţii defunctului, dacă există, iar soţul/soţia este pe locul al treilea. Pentru celelalte două aspecte, se aplică dreptul comun al moştenirii.

A lăsat să treacă ceva timp înainte de a continua: "În ceea ce priveşte dreptul de proprietate - acesta este subiectul care cred că vă interesează cu adevărat -, trebuie să se ţină cont şi de normele dreptului general al succesiunilor.

A urmat o tăcere lungă. Paul îşi coborâse capul, nici nu mai avea chef să se uite la Indy, o respiraţie răguşită venea din direcţia ei, de data asta părea cu adevărat devastată. Aproape că-i părea rău pentru ea: nu numai că era o răpitoare, dar aparţinea unei specii de răpitoare de inteligenţă inferioară; chiar dacă nu atât de detaliat ca Hervé, toată lumea ştia mai mult sau mai puţin că moştenirea se împarte mai mult sau mai puţin egal între copii; la ce se putea aştepta păsărica aia? Deodată, Aurelian s-a ridicat în picioare cu o mişcare mecanică, s-a întors şi s-a îndreptat spre camera lor. Indy s-a întors în direcţia lui, uimit de această defecţiune, dar incapabil să reacţioneze. Cecile îşi storcea un prosop în mâini, simţind că e pe punctul de a izbucni în lacrimi. Era o nebunie că era atât de incapabilă să gestioneze conflictele, se gândea Paul; la urma urmei, avusese două fiice, două adolescente aproape de aceeaşi vârstă, cu siguranţă că avuseseră loc certuri pe tema hainelor sau a site-urilor de internet, cum putea fi încă atât de fragilă?

Indy părea complet uluită, şi i-a luat un minut bun după plecarea lui Aurelien să-şi revină şi să încerce să atace din nou, ca un bivol bătrân şi bolnav. Era uimitor", a încercat ea să argumenteze, "că soţul ei încă mai avea dreptul să se uite la lucrările Suzanei, când, evident, el era. Aici a căutat în zadar o perifrază pentru cuvântul "legumă", explicând în cele din urmă că devenise incapabil de orice expresie, de orice comunicare umană, pe scurt că nu mai era cu adevărat o persoană, "cu excepţia unei persoane morale, desigur". ce voia să spună cu asta? Probabil că nu era nimic, se confunda cu termenii.

Paul a ridicat mâna cu calm înainte de a-i răspunde că poate nu înţelesese pe deplin prezentarea lui Hervé: dreptul de divulgare se distingea prin prioritatea acordată copiilor, şi chiar eventualilor ascendenţi, faţă de soţ/soţie. În plus, această noţiune de comunicare era foarte relativă, a subliniat el, afabil. Fiul său Godefroy, de exemplu, nu se afla

într-o stare vegetativă; se poate spune că se comunica cu el?

S-a aplecat cu un geamăt, ca şi cum tocmai fusese lovită în plexul solar, şi în această poziţie aplecată s-a ridicat câteva secunde mai târziu, înainte de a părăsi sala de mese. Lovitura fusese în mod evident eficientă, ea avea chiar dificultăţi în a merge. Asta a fost, petrecerea de Crăciun în familie s-a terminat. Paul se uită la ceas: era ora 23.55, trebuia neapărat să se culce, transpira din ce în ce mai mult, dintele începea din nou să îi dea de furcă şi începea să vadă puţin înceţoşat. Ar fi reuşit să mai reziste câteva minute.

Cécile a suspinat obosită, iar el a reacţionat imediat, fără să-i dea timp să vorbească: "Stai, te opresc chiar acolo. Hervé a făcut ceea ce trebuia. Ceea ce trebuie să faci cu ea este să fii ferm, este singura soluţie; mâine dimineaţă va fi perfect de acord. În orice caz, ea are nevoie de acordul nostru dacă vrea să vândă aceste sculpturi. Era cât pe ce să spună "rahaţii ăştia", dar se stăpânise la timp, se felicită pentru propria moderaţie.

A clătinat din cap, privindu-i pe fiecare în parte. "Tu nu înţelegi...", a spus ea în cele din urmă. Pretenţiile lui erau ridicole, desigur, trebuia să i se spună, dar era chiar necesar să-l umilim?".

Poate că nu se înşela, se gândi Paul. Anul 2027 nu începuse încă, puteau exista probleme, decizii de luat; poate că nu era foarte inteligent să o refuzi pe Indy de la început, ea avea încă o putere reală de a provoca probleme. Chiar şi aşa, el a rămas convins că motivele ei erau pur financiare, că ar fi fost întotdeauna posibil să se ajungă la un acord pe baza unui interes comun, acela de a vinde sculpturile.

"Chiar eşti supărată pe mine, iubire?" Herve i-a pus un braţ în jurul umerilor, părea acum foarte mâhnit, plin de remuşcări.

Nu, nu prea te învinovăţesc, e adevărat că e insuportabilă, scorpia aia, spuse ea resemnată, şi-apoi actul tău notarial a fost destul de amuzant. Hervé s-a abţinut să

răspundă că în mintea lui nu era vorba de un act notarial, ci de o reamintire a legii. "Dar este mereu acelaşi lucru, este Aurelien, situaţia lui nu este cu siguranţă uşoară..."

Într-adevăr, se gândea Paul, cu siguranţă nu era uşor şi nu avea să fie mai bine. Era miezul nopţii şi două minute, schimbarea de an era acum efectivă. L-a îmbrăţişat strâns pe Hervé şi i-a dat două sărutări energice. Deveniseră destul de apropiaţi, în decursul acestor câteva zile, ceva se înfiripase între ei, ca o alianţă - şi fără să poată explica asta, simţea că va avea nevoie de o alianţă, că acest nou an avea ceva periculos şi întunecat. Imediat după aceea s-a dus la culcare, dar nu a reuşit să adoarmă, durerea de dinţi a revenit în ciuda alcoolului consumat şi a început să se gândească din nou la 2027. Cu siguranţă nu-i plăcea anul acesta, găsea ceva respingător în această combinaţie de numere. 20 şi 27 erau doi multipli evidenţi, două produse elementare ale tablei înmulţirii, pe care încă o învăţau în şcoala primară pe vremea lui: de patru ori cinci douăzeci, de trei ori nouă douăzeci şi şapte. Ar putea fi 2027 un număr prim? A pornit din nou computerul şi a verificat rapid: într-adevăr, 2027 era primul an. Părea monstruos, nefiresc, dar într-un fel această anormalitate era tipică numerelor prime. Distribuţia numerelor prime a înnebunit deja mulţi oameni de-a lungul istoriei occidentale.

trei

1

A doua zi dimineaţă, Indy era într-o dispoziţie afabilă, şi-a cerut scuze pentru că s-a lăsat dusă de val şi chiar i-a mulţumit lui Hervé pentru remarcabila sa prezentare despre dreptul succesoral. "În orice caz, am impresia că suntem cu toţii de acord cu vânzarea acestor sculpturi", a spus ea veselă.

Nu prea ştim ce ar crede tata", s-a aventurat Cecile. Sau Madeleine.

- Da, de fapt, ştim, răspunse Paul cu calm. Era adevărat, a recunoscut imediat Cecile; într-adevăr, ştiam. După ce închise un lacăt la uşa hambarului, Edward îşi pierduse interesul pentru această chestiune. În ceea ce o priveşte pe Madeleine, probabil că nu pusese niciodată piciorul în hambar şi nici măcar nu era sigur că ştia că acolo erau depozitate sculpturi. Atitudinea lui Édouard faţă de ambiţiile artistice târzii ale soţiei sale fusese întotdeauna curioasă: nu manifestase nici dezaprobare, nici un interes real, pur şi simplu nu vorbise niciodată despre asta şi totul sugera că nici el nu se gândise prea mult la asta. Rezerva sa, după reflecţie, s-a extins la o mare parte din producţia artistică a omenirii în ansamblu, în special în domeniul artelor vizuale. Paul şi-a amintit de cele câteva vizite culturale pe care le făcuseră în familie, în special la bazilica din Vézelay, cred că avea zece ani. De îndată ce intrau într-unul dintre aceste edificii religioase cărora ea îşi dedicase viaţa profesională, mama lui devenea un ghid volubil şi entuziast, comentând fiecare dintre ornamente şi sculpturi; puteau petrece ore întregi într-un baptisteriu. Tatăl său a tăcut pe toată durata vizitei, stăpânindu-se într-o atitudine respectuoasă şi stânjenită; se comporta exact ca şi cum s-ar fi aflat în prezenţa unui dosar important, dar despre care nu avea informaţii. Arta creştină occidentală era un lucru important şi respectabil şi îşi avea locul în educaţia copiilor, nu avea

nicio îndoială în această privinţă, dar era ceva care îi rămânea străin. Pe de altă parte, Paul se întrebase adesea dacă nu cumva aceste vizite de arhitectură religioasă, destul de neobişnuite pentru copiii de vârsta lor, nu jucaseră un rol în declanşarea crizelor mistice ale lui Cecile; dar în adâncul sufletului său nu credea acest lucru. Sora lui mai mică nu fusese niciodată un estet, iar imaginile Fecioarei Maria de la Saint-Sulpice care îi erau distribuite la şcoala de catehism o încântau la fel de mult ca şi reproducerile capodoperelor Renaşterii italiene. Nu acest lucru jucase un rol în cazul ei, ci mai degrabă un impuls umanitar, o compasiune şi o iubire îndreptate către umanitate în general. Îşi amintea că ea şi alţi tineri catolici făcuseră parte dintr-o asociaţie, "Trezirea bucuriei" sau ceva de genul acesta, şi că îşi petreceau weekend-urile vizitând bătrâni în căminele de bătrâni, care încă nu se numeau EHPAD. Apoi, ei au pornit o operaţiune de spălare a picioarelor persoanelor fără adăpost, mergând pe străzile Parisului cu bazine, bidoane cu apă fierbinte, produse antiseptice, şosete şi pantofi noi; într-adevăr, picioarele lor erau, de cele mai multe ori, într-o stare îngrozitoare. Tatăl ei a întâmpinat aceste activităţi cu un respect uşor uimit, nu pe deplin liniştit de aceste ciudate diversiuni genetice care păreau să-l ducă să fie tatăl unui sfânt, şi a fost sincer uşurat când Cécile, pentru prima dată, a dat semne de interes pentru un bărbat anume - în acest caz, Hervé.

Cert este că, douăzeci şi cinci de ani mai târziu, Cecile, mai mult decât ceilalţi, era cea care avea un interes în vânzarea acestor sculpturi, ea era cea care avea nevoie de bani, mult mai mult decât ei, şi avea să realizeze acest lucru în cele din urmă, sau cel puţin Hervé. Paul crezuse întotdeauna că cumnata lui exagera profitul care putea fi obţinut din ele, dar până la urmă era mai ales pentru că nu avea nicio consideraţie pentru producţiile artistice ale mamei sale; faptele, la prima vedere, îi dădeau dreptate lui Indy. Ultima dată când fusese încheiată o vânzare, îşi

amintea o cifră relativ mare, ceva de genul douăzeci sau treizeci de mii de euro. Presupunând că preţul nu se schimbase, asta ar fi însemnat aproape zece mii de euro pentru Cécile; în acel hambar erau în jur de treizeci, poate patruzeci de sculpturi. Pentru ei era o sumă mare, cu siguranţă mai mare decât casa lor din Arras şi chiar mai mare decât întreaga lor moşie. A trebuit să se întocmească o listă exactă, să se întocmească o descriere detaliată a fiecărei lucrări şi să se contacteze comercianţii. Aurelien se va ocupa de asta, a promis, îşi va lua weekenduri libere, era fericit să o facă. Era deosebit de fericit, se gândi Paul, să aibă o scuză pentru a scăpa de soţia lui.

O ceaţă densă a înecat valea Saône, iar ei aproape că au ajuns cu întârziere la staţia TGV din Mâcon-Loché. Paul se gândise să îşi schimbe biletul pe internet pentru a evita să călătorească în acelaşi tren cu Aurélien şi Indy, dar în cele din urmă a renunţat. Erau şi ei la clasa întâi, dar nu în acelaşi vagon; era abia vineri, 1 erianuarie, weekendul era departe de a se termina, trenul era aproape gol. A dat din cap cu politeţe în direcţia lor, apoi s-a întors la locul său. Două minute mai târziu, au plecat. Călătorind cu 300 km/h printr-un ocean de ceaţă opacă, cât vezi cu ochii, care nu dădea nici un indiciu despre peisajul înconjurător, nu mai era chiar o călătorie; se simţea mai degrabă ca o amorţeală, o cădere imobilă într-un spaţiu abstract.

Erau plecaţi de aproape o oră şi el nu făcuse nicio mişcare, nici măcar pentru a-şi pune geanta de voiaj deoparte, când îl văzu pe Aurelien ezitând să

Am intrat în tren cu o pungă de dulciuri şi o cutie de Coca-Cola în mână. S-a apropiat de ea înainte de a o întreba: "Vrei nişte M&M's? A refuzat cu o mişcare neîncrezătoare a capului; chiar venise până aici ca să-i ofere M&M's?

Pot să mă aşez?", a întrebat el.

– Da, bineînţeles.

– Ştii, a spus el după un timp, nu sunt întotdeauna de acord cu Indy.

La început, a continuat Aurélien, nu a vrut să pună în vânzare sculpturile, ar fi preferat să le grupeze într-un muzeu. Dar crearea unui muzeu era complicată, trebuia să existe o casă de bilete şi un sistem de pază. În plus, se gândea Paul, probabil că nu ar fi interesat multă lume, dar s-a abţinut să spună asta. În ultima vreme, a spus el, m-am apropiat puţin mai mult de tata.

A detaliat şi, într-adevăr, Paul şi-a dat seama cu surprindere că, în ultimii doi ani, Aurelian venise mai des decât el la Sfântul Iosif; de obicei, venise singur. "Nu a fost întotdeauna uşor cu tata, să ştii", a adăugat el. Era un eufemism, nu se întâmplase mare lucru între ei în primii douăzeci şi cinci de ani din viaţa lui, în afară de o ostilitate surdă. "Şi apoi mai este Cecile, am vorbit mult cu Cecile." Da, bineînţeles, a fost Cecile. Paul era conştient cu teamă că se aştepta ca ea să-i vorbească ca un frate mai mare, ceea ce, într-adevăr, era. Dar ce putea să-i spună? Nu era nimic, absolut nimic pe care să îl poată exprima cu francheţe fără să-l jignească. Trebuia să divorţeze de ea, desigur, era singurul lucru de făcut, dar nu era posibil în viitorul imediat, ea ar fi ţinut cu înverşunare până când banii de sculptură ar fi fost adăugaţi la moştenire, apoi l-ar fi lăsat să plece, el putea trage o linie, la urma urmei era încă tânăr, arăta destul de bine, avea o poziţie onorabilă într-o administraţie culturală, toate şansele erau de partea lui, ar fi pierdut doar vreo zece ani din viaţă. Una peste alta, ar fi fost anumite lucruri pe care i le-ar fi putut spune, dar intimitatea lor deocamdată nu mergea atât de departe, iar Aurelian şi-a luat rămas bun, exprimându-şi speranţa că vor avea curând ocazia să vorbească din nou. Paul s-a scufundat înapoi în scaunul său. Conversaţia îl făcuse să fie puţin încordat, îl durea gâtul. Ceaţa de afară era la fel de impenetrabilă ca întotdeauna; unde puteau fi acum? Montbard, Sens,

Laroche-Migennes? Probabil că se va limpezi imediat ce vor ajunge în prima suburbie.

2

Ceaţa s-a risipit parţial la nivelul lui Corbeil-Essonnes, iar algebra obositoare a barurilor, pavilioanelor şi turnurilor era suficientă pentru a anihila orice speranţă. Mai mult ca oricând, clădirile impunătoare din Bercy se ridicau ca o citadelă totalitară grefată pe inima oraşului. Bruno era probabil acolo, poate că se plimba chiar în acest moment pe coridoarele pustii dintre apartamentul său oficial şi biroul său; în afară de el, trebuie să fi fost vreo treizeci de agenţi în tot ministerul, pentru a asigura supravegherea şi întreţinerea necesară. Paul s-a simţit puţin mai bine când a intrat în Grădina Yitzhak Rabin: bancuri de ceaţă pluteau printre copaci, dând grădinii aproape pustii o anumită incertitudine, în afară de câţiva turişti chinezi izolaţi, poate că erau în căutarea cinematecii din apropiere, sau poate că se rătăciseră, că făcuseră imprudenţa de a-şi părăsi grupul într-un moment de exaltare după Revelion. Aveau să regrete curând: Parisul era un oraş cu un nivel scăzut de control social şi o rată ridicată a delincvenţei, aşa cum li se spusese de o sută de ori înainte de a părăsi Shanghai. La curba unei păduri, s-a trezit în faţa a două chinezoaice care scoteau chicoteli îngrozite; a ridicat mâna într-un gest de liniştire înainte de a-şi continua traversarea Parcului de Bercy.

Când a intrat în spaţiul de locuit al apartamentului, o rază de soare s-a filtrat printre nori, luminând ceaţa împrăştiată peste parc. Camera i se păru dintr-o dată neobişnuit de primitoare; Prudence nu era acolo, dar fără să ştie de ce avea impresia că nu era departe, că se va întoarce în orice moment; apoi văzu bradul.

Era un brad de Crăciun mic, înalt de vreo 50 de centimetri, în colţul camerei, decorat cu ghirlande, globuri argintii şi lumânări albastre, roşii şi verzi care pâlpâiau

alternativ. Ce o făcuse să cumpere acest copac? Sora lui avea o fetiţă, pe care o cunoscuse cu mult timp în urmă. Îşi amintea cu jenă cu câtă nerăbdare Prudence luase copilul în braţe, îl legănase, îl plimbase prin apartament ţinându-l la piept. Probabil că lipsea ceva, ceva biologic care se declanşa la femei şi pe care el neglijase să îl ia în considerare. Nu ştia prea multe despre hormonii feminini, sau despre muzica de cameră, sau despre animalele de fermă; erau atât de multe lucruri în viaţă pe care nu le ştia, se gândea el în timp ce se afunda pe canapea, cuprins de o criză de deznădejde. S-a dus la bufetul care, în memoria lui, conţinea băuturile spirtoase. Da, mai rămăsese ceva, chiar şi o sticlă neatinsă de Jack Daniels. Şi-a turnat un pahar mare, până la margine, şi s-a uitat din nou prin spaţiul de locuit; era încă vesel, acest copac; mai ales cu un pahar de Jack Daniels. Pe măsuţa de cafea de lângă canapeaua din colţ a văzut un teanc de câteva numere din Sorcery Magazine, o revistă pe care nu o mai văzuse până atunci. Fără îndoială că avea ceva de-a face cu noile activităţi ale lui Prudence în yucca, sau mai degrabă wicca, numărul din capul grămezii era un număr de Anul Nou, cel mai recent fără îndoială. Coperta avea un titlu atrăgător: "2027, anul tuturor schimbărilor".

Răsfoind rapid revista, a dat peste un articol despre viitoarele alegeri prezidenţiale. Din 1962, a subliniat autorul, adică de la evoluţia instituţională decisivă a alegerii preşedintelui Republicii prin sufragiu universal, 2017 a fost prima dată electorală care a corespuns unui număr prim; nu întâmplător, a argumentat el, a corespuns unei bulversări, unei recompuneri totale a câmpului politic, care a măturat toate partidele tradiţionale. După 2022, un an par, alegerile din 2027 au corespuns din nou unui număr prim; ne putem aştepta la o asemenea bulversare? Următoarea coincidenţă, în orice caz, va avea loc abia în 2087. Articolul era semnat de un anume Didier Le Pêcheur, care s-a prezentat ca fiind un fost student al Şcolii Politehnice. Paul îşi făcuse o idee

destul de bună despre tipul acestuia: un politehnician de mâna a doua care îşi petrecuse întreaga carieră într-un organism public minor, cum ar fi INSEE, şi care, în ultimii ani, se deda la speculaţii numerologice. Este o greşeală să credem că oamenii de ştiinţă sunt prin natura lor oameni raţionali, ei nu sunt mai raţionali decât oricine altcineva; oamenii de ştiinţă sunt mai presus de toate oameni fascinaţi de regularităţile lumii - şi de neregulile sau ciudăţeniile ei, atunci când acestea apar; într-adevăr, el însuşi, în noaptea de 31 decembrie, se lăsase pradă acestui tip de reverie aritmetică. Şi-a promis că o va întreba pe Prudence dacă ar putea să decupeze articolul; fără îndoială că l-ar amuza pe Bruno.

Numărul precedent al revistei Witchcraft Magazine, care a apărut chiar înainte de Crăciun - se pare că era un bisăptămânal - a fost dedicat în mare parte unui articol "special Wicca", care i-a acordat mai multă atenţie. Potrivit editorialului, care citează pe larg un Scott Cunningham, "Wicca este o religie veselă, care provine din înrudirea noastră cu natura. Ea ilustrează o uniune cu zeiţa şi zeul, energiile universale care au creat tot ceea ce există; este o celebrare entuziastă a vieţii." Acesta era evident un american, dar a continuat să citească: deşi pierduseră din ce în ce mai mult jocul pe care îl jucaseră în mod nechibzuit împotriva chinezilor, americanii ar putea avea încă ceva de spus, la urma urmei, au dominat lumea timp de aproape un secol, trebuie să fi câştigat ceva înţelepciune din asta, altfel nu mai avea nicio speranţă.

Din păcate, s-a dezvoltat o viziune îngust feministă a Wicca, cu un accent exclusiv pe celebrarea ritualurilor zeiţei, deplânge autorul. A fost, a fost el de acord, o reacţie normală la secole de opresiune din partea religiilor patriarhale; totuşi, o religie care s-ar concentra în întregime pe principiul feminin ar fi la fel de dezechilibrată ca una care se bazează numai pe principiul masculin; un echilibru între cele două principii este necesar, a concluzionat el. Acest

lucru a fost mai degrabă liniştitor, mai ales din partea unui american, fără îndoială corect politic până în măduva oaselor, această celebrare a masculinităţii a fost atât binevenită, cât şi neaşteptată.

Dificultăţile au început cu primul articol de fond. Paul nu se putea identifica cu erecţiile triumfătoare ale tânărului zeu Ares; la fel de greu era să o asociezi pe Prudence cu sânii umflaţi ai tinerei Afrodite. Şi-a amintit brusc de prima lor vară în Corsica, pe plaja aceea puţin mai la sud de Bastia, nu cumva Moriani? Şi-a dat seama cu jenă că îi veneau lacrimi în ochi la această amintire. Prudence slăbise de atunci, viaţa o aplanase într-un fel. A întors câteva pagini şi a dat peste un articol care era un rezumat al anului Wicca. După Sabatul de Yule, la care Prudence participase cu puţin timp înainte de Crăciun, a urmat Sabatul de Imbolc, pe 2 februarie, apoi Sabatul de Beltane, pe 30 aprilie, şi Sabatul de Lugnasad, pe 1 ^{er}august. Un ciclu părea să se încheie cu Sabatul lui Samhain, pe 31 octombrie, care, sublinia articolul, corespundea cu Halloween - şi Ziua Tuturor Sfinţilor de asemenea, se gândea Paul, erau cu siguranţă foarte anglo-saxone în referinţele lor. Samhain era un moment de reflecţie, un moment în care se privea înapoi la anul care tocmai se încheiase şi se accepta perspectiva morţii.

Scott Cunningham nu a fost doar un teoretician, iar un alt articol conţinea câteva dintre sfaturile sale practice, adaptate la diferite circumstanţe din viaţă. Atunci când vă este frică", a recomandat el, "cântaţi la chitara cu şase corzi sau ascultaţi muzică de chitară preînregistrată; asimilaţi faptul că sunteţi curajoşi şi încrezători. Invocă-l pe Dumnezeu în aspectul său cu coarne, protector şi ofensiv". Dificultăţi financiare? "Îmbrăcaţi-vă în verde, apoi staţi în linişte şi bateţi la tobe într-un ritm lent; vizualizaţi-vă cu bani în buzunar, invocând-o pe Zeiţă în aspectul ei de furnizoare a abundenţei."

Cufundat în lectura sa, nu auzise uşa deschizându-se şi a fost surprins să o vadă pe Prudence la uşa camerei. Ea s-a oprit, surprinsă şi ea, cu faţa ei încremenită într-un zâmbet ezitant, dar părea încântată să-l vadă; iar el, şi-a dat seama, era şi el încântat. Ah, aţi dat peste asta", a spus ea, arătând spre revistă. O să râzi de mine.

– Nu", a spus el liniştit. Era surprins, desigur, nu ştia ce să spună despre asta, dar nu voia deloc să facă haz de necaz. "Şi tatăl tău, ce veşti?", a întrebat ea, iar el i-a fost recunoscător că a schimbat subiectul, pentru că într-adevăr avea veşti, chiar şi veşti bune. El şi-a luat bourbonul, ea şi-a turnat un suc de roşii ca să-l însoţească, iar el i-a povestit îndelung despre ieşirea din comă, despre transferul la Belleville-en-Beaujolais şi despre doctorul Leroux; s-a abţinut, însă, să vorbească despre Aurélien şi Indy. Ea îl asculta cu atenţie, dând din cap. "Într-adevăr, ai fost foarte norocoasă", a spus ea, iar el s-a întrebat din nou unde se situa ea în raport cu propriii ei părinţi, nu-i mai pomenise de ani de zile. "Ţi-ai văzut sora în ultima vreme?", a întrebat el. Nu, răspunse ea, surprinsă de întrebare, sora lui era în Canada, nu-şi amintea? Trecuseră aproape cinci ani de când nu se mai văzuseră.

E din cauza copacului", a explicat el, am crezut.

– Oh, copacul." Ea a aruncat o privire amuzată în direcţia lui. M-am gândit că va fi mai vesel pentru întoarcerea ta.

A rămas tăcut foarte mult timp, puţin nedumerit de turnura evenimentelor. Prudence s-a ridicat agilă de pe canapea. "O să citesc puţin înainte de a merge la culcare", a spus ea. Privind în jurul lui, a conştientizat cu surprindere că era noapte şi chiar de mult timp, trebuie să fi trecut câteva ore de când erau împreună, ea sigur aprinsese la un moment dat lămpile din cameră, fără ca el să observe. S-a ridicat la rândul lui şi i-a dat un sărut blând pe obraz. I-a mai zâmbit încă o dată înainte de a ieşi din cameră. A stat în mijlocul spaţiului de locuit mult timp, poate zece minute,

apoi a luat sticla de Jack Daniels înainte de a urca scările interioare spre camera lui.

3

A doua zi dimineaţă, Paul a ieşit devreme, magazinele din Cour Saint-Émilion erau închise şi chiar şi cafenelele la modă, care încercau să imite atmosfera newyorkeză, erau mai lente. Îi plăceau aceste momente de suspendare în timpul anului, când viaţa pare să se oprească ca în vârful unei roţi mari, înainte de a plonja înapoi într-un nou ciclu. 15 august, aproape întotdeauna; şi perioada dintre Crăciun şi Anul Nou, de multe ori, atunci când calendarul o permite.

Era sâmbătă, 2 ianuarie, iar a doua zi avea să fie cam aceeaşi atmosferă, dar stricată spre seară, deja contaminată de anxietatea reluării. În această dimineaţă, totul a fost perfect calm. El a simţit că nu era încă momentul să meargă mai departe cu Prudence. Era necesar să mai aştepte puţin, să lase un curent de speranţă să curgă prin ei - ca sângele care curge printr-un organ rănit. Atunci poate că s-ar putea întâmpla ceva bun, ceva care să însoţească sfârşitul vieţii lor şi ar putea cunoaşte din nou ani dulci, poate chiar mulţi ani.

Această perspectivă aproape că îi tăia respiraţia; se opri tremurând în mijlocul unei alei, lângă un pat de hortensii, şi îşi lăsă respiraţia să se liniştească încetul cu încetul. Apoi s-a îndreptat spre est, spre Notre-Dame de la Nativité de Bercy. Biserica era la fel de pustie ca întotdeauna. A pus doi euro în portbagaj, a aprins două lumânări şi le-a aşezat pe un suport de prezentare. Nu ştia exact cui sau cui le adresa, dar două lumânări păreau necesare. A semnat în grabă, neştiind prea bine ce să facă - mai întâi sus, apoi jos, dar apoi în stânga sau în dreapta? - înainte de a-şi da seama că statuia Fecioarei se afla în cealaltă parte a bisericii. Şi-a luat lumânările, a repetat operaţiunea, apoi s-a aşezat pe o bancă, a închis ochii şi aproape imediat a adormit.

Tânărul se numea Erwin Callaghan, avea acea expresie dinamică şi entuziastă pe care o asociezi în filmele americane din anii '50 cu vânzătorii de asigurări, dar în realitate era probabil Louis de Raguenel, un jurnalist francez pe care Paul îl văzuse în diverse dezbateri televizate - îl intervievase pe Bruno de mai multe ori.

Purtând o carte de vizită cu numele său, pseudo Erwin Callaghan vizita diverse familii newyorkeze cu venituri modeste pentru a le spune că sunt complet ruinate şi că societatea de asigurări pe care o reprezenta se va îmbogăţi în mod cinic profitând de pe urma ruinei lor. Bineînţeles că nu a fost bine primit, cu gemete şi lacrimi; totuşi, a făcut-o din nou, la intervale de ani, împins de o necesitate superioară.

Louis de Raguenel, alias Erwin Callaghan, era acum un bărbat foarte bătrân, îmbrăcat în costum şi cu o pălărie neagră, cu faţa cenuşie-albicioasă şi încrucişată de riduri fine, semăna cu profesorul Calys, bătrânul astronom din Steaua misterioasă, dar şi cu William Burroughs. Se mişca cu mare dificultate, cu membrele aproape imobilizate de artrită, dar a decis să folosească pentru ultima dată numele Erwin Callaghan pentru a da vestea cea rea.

Când a ajuns în anticamera casei, şi-a dat seama că, de data aceasta, nu era vorba de o familie săracă şi că, cel mai probabil, nu erau newyorkezi. A fost întâmpinat de o tânără pioasă şi exaltată, care mai întâi a şters cu grijă o masă, ca pentru a şterge amprentele, apoi a măturat simultan podeaua cu două mături. În cele din urmă, ea i-a dezvăluit că locuitorii acestei case erau demoni autentici, dar că nu aveau de ce să se teamă, pentru că Dumnezeu era de partea lor. Era clar atunci că Erwin Callaghan, cu încăpăţânarea sa, reprezenta o formă de drept şi de justiţie.

S-a trezit apoi într-o sufragerie slab mobilată, în compania unui bărbat de vreo cincizeci de ani, foarte bronzat, cu o musculatură armonioasă, şi a unei femei de vreo treizeci de ani, cu forme voluptoase, goală sub o rochie

uşoară. Pe podea zăcea un câine foarte lung şi zvelt, de tipul ogarului, dar ale cărui trăsături aveau acea cruzime pe care o asociezi în general cu nevăstuica. Bărbatul a vorbit mult timp fără să spună nimic, apoi i-a dat o serie de ordine femeii cu o voce calmă. Deşi toată lumea începe cu: "Păreau incoerente şi nu reacţionau, dar femeia a răspuns alunecându-şi treptat rochia, în timp ce îi vorbea câinelui cu o voce răguşită, într-o limbă semiumană. Câinele s-a trezit treptat şi părea să fie într-o dispoziţie proastă. În cele din urmă, femeia era complet dezbrăcată şi s-a ridicat de pe canapea. Câinele, acum pe deplin treaz, s-a ridicat în picioare. Femeia a apăsat apoi o mică turgescenţă cărnoasă sub gâtul câinelui şi era clar că animalul era pe cale să intre într-o furie mortală.

Callaghan, bărbatul şi femeia se aflau acum în picioare lângă uşă; femeia îşi ţinea rochia sub braţ. Bărbatul, el însuşi dezbrăcat până la brâu, vorbea cu o voce afectată, prefăcându-se că regretă soarta pseudo-Erwin Callaghan, în realitate Louis de Raguenel, care urma să fie sfâşiat şi devorat de câinele turbat; Callaghan, aparent resemnat cu soarta lui, dădea din cap cu tristeţe. Bărbatul a deschis apoi uşa şi a ieşit, însoţit de femeie. În acest moment, era clar că scena se afla la bordul unui iaht, navigând pe o mare plăcută.

Când Paul a ieşit din biserică era ora două după-amiaza, un soare orbitor lumina Parc de Bercy. Nu-i era foame şi a continuat să se plimbe fără ţintă de-a lungul Quai de la Rapée, apoi a traversat Pont d'Austerlitz în direcţia Jardin des Plantes, unde trecătorii erau acum ceva mai numeroşi. Spre sfârşitul după-amiezii, s-a hotărât să îl sune pe Bruno. După câteva apeluri, Bruno a răspuns şi a întrebat imediat despre tatăl său. A rezumat situaţia, mai pe scurt decât o făcuse cu Prudence. Bruno avea şi el nişte veşti, s-a complicat la telefon, au stabilit o întâlnire pentru a doua zi.

A sosit la Bercy în jurul orei unu, şi-a înmânat cartea de vizită funcţionarului de la intrare. Liftul era pustiu, la fel ca şi

coridoarele; era ceva ciudat să nu părăseşti niciodată ministerul, nici măcar duminica, se gândi el. Bruno se instalase în sufragerie, desfăcuse o sticlă de Pomerol, aşezase o farfurie cu pâine prăjită cu foie gras, era aproape o fiesta, având în vedere obiceiurile sale. Şi părea să fie într-o dispoziţie foarte bună. Mă bucur pentru tatăl tău, zău aşa, spuse el, urându-i bun venit, încă mai sunt unele lucruri care funcţionează bine în Franţa, Paul nu-l văzuse niciodată atât de vesel. Ei bine", a continuat el, "voi trece direct la subiect: mâine iau prânzul la Palatul Élysée. Cu preşedintele şi Benjamin Sarfati. M-a sunat în noaptea de 31, imediat după discursul de Anul Nou.

– Credeţi că a luat o decizie?

– Nu ştiu care dintre ele, dar a luat una. Ca să fiu sinceră, începusem să mă plictisesc de această incertitudine.

Paul a înţeles atunci, sau cel puţin aşa a crezut: Bruno nu-i spunea totul. Preşedintele optase pentru candidatura lui Sarfati, sau cel puţin aşa a presupus Bruno după schimbul lor de replici, iar el s-a simţit uşurat. Niciodată nu şi-a dorit cu adevărat să candideze la preşedinţie, nici să devină preşedinte al republicii; postul de ministru al Economiei corespundea dorinţelor sale, aspiraţiilor sale cele mai profunde.

"O să mă anunţi?

– Da, bineînţeles. Vă propun să ne întâlnim aici mâine, pe la ora trei, ar trebui să mă întorc până atunci. Trebuie să ne organizăm şi să ne ocupăm de programul meu pentru următoarele săptămâni. Nu sunt deloc îngrijorat, sunt într-o poziţie perfectă pentru a mă face auzit: previziunile de creştere sunt excelente pentru 2027, deficitul este la cel mai scăzut nivel, dacă ne descurcăm bine am putea chiar să încheiem anul cu un mic excedent.

– S-a întâmplat ceva important? Aţi fost optimist înainte de Crăciun, dar nu atât de optimist.

– Nu, nu chiar. Ei bine, s-a întâmplat ceva important, dar cu siguranţă nu asta mă face să fiu optimist: a avut loc un alt atac asupra unei nave container.

– Nimeni nu a menţionat acest lucru.

– Nu, de data aceasta a fost vizat în mod direct un armator chinez, China Ocean Shipping Company, al treilea cel mai mare armator din lume, iar autorităţile au reuşit să menţină o blocadă totală. Martin-Renaud a fost cel care m-a sunat să mă informeze, iar serviciile secrete franceze nu erau la curent cu acest lucru, ci au fost avertizate de NSA.

– De către americani? Este normal?

– Nu, nu este deloc normal. Este surprinzător că au reuşit să pătrundă în comunicaţiile interne ale guvernului chinez, dar este de asemenea ciudat că se comportă ca şi cum am fi aliaţi.

– Nu suntem noi aliaţii lor?

– În orice caz, nu mă consider aliatul lor. Războiul comercial dintre Statele Unite şi China nu a fost niciodată atât de violent, durează de aproape douăzeci de ani şi avem impresia că va merge din ce în ce mai departe, că nu se va sfârşi niciodată, cu excepţia, poate, a unei adevărate catastrofe, a unei confruntări militare. Din punct de vedere comercial, chinezii sunt duşmanii noştri, asta este sigur, dar asta nu înseamnă că americanii sunt aliaţii noştri; este un război în care nu avem aliaţi.

– Nu era nimic nici pe internet?

– Nu, iar acesta este cel mai îngrijorător lucru, în opinia mea. Teroriştii nu au postat nimic, nici mesaj, nici video, ca şi cum ar fi devenit o operaţiune obişnuită. Şi, mai mult, nu au atacat la întâmplare. După primul atac, chinezii au pus câte un distrugător să escorteze fiecare transport maritim care părăsea teritoriul lor; acest lucru a fost evident costisitor pentru ei, iar după o lună au decis să se oprească. Primul transport pe care l-au organizat fără escortă a fost atacat; linia Shanghai-Rotterdam, ca şi prima dată, dar de data aceasta nava a fost scufundată în largul Insulelor

Mascarene; ca şi prima dată, echipajul a fost avertizat cu un sfert de oră înainte, pentru a le permite să părăsească nava: torpilă prin dislocare, precizie perfectă a focului. Sunt cu siguranţă foarte pricepuţi.
Şi foarte periculos.

– Tot nu ştim cine este?

– Nu avem nicio idee. Comunitatea mondială a transportului maritim se află în criză, situaţia este fără precedent. Acolo ne aflăm acum; cam nicăieri."

A fost o tăcere distinctă; Bruno şi-a turnat un pahar de Pomerol. Aşadar, configuraţia lumii se schimba în acest moment, se gândi Paul. În general, configuraţia lumii rămâne stabilă, lucrurile îşi urmează cursul, dar uneori, rareori, apare un eveniment. Acelaşi lucru este valabil, se gândea el mai general şi mai vag, pentru configuraţia vieţilor umane. Viaţa umană este alcătuită dintr-o succesiune de dificultăţi administrative şi tehnice, presărate cu probleme medicale; pe măsură ce îmbătrânim, aspectele medicale preiau controlul. Viaţa îşi schimbă apoi natura şi începe să semene cu o cursă cu obstacole: examene medicale din ce în ce mai frecvente şi mai variate vă analizează starea organelor. Ei concluzionează că situaţia este normală sau cel puţin acceptabilă, până când unul dintre ei dă un verdict diferit. Viaţa îşi schimbă apoi a doua oară natura, devenind o călătorie mai mult sau mai puţin lungă şi dureroasă spre moarte.

Martin-Renaud m-a întrebat despre tatăl tău, a continuat Bruno. Părea să-i pese, cred că ar fi bine dacă l-ai suna chiar tu. Tatăl tău părea să fie foarte important în organizaţia lor, nu ştiu exact cum funcţionează, sunt ciudaţi, aceşti oameni din serviciile secrete.

– Nici eu nu ştiu; tatăl meu nu a vorbit niciodată despre asta.

– Înţeleg asta. Ştii, e adevărat ce se spune, puterea te izolează; cu cât ai mai multe responsabilităţi, cu atât eşti

mai singur. Ceea ce tocmai ţi-am spus, nu aş fi spus niciodată familiei mele - ei bine, dacă aş mai fi avut una.

– Din acest punct de vedere, nu s-a schimbat nimic?

Bruno a dat din cap îndelung, negativ, fără să spună un cuvânt. Paul aştepta în zadar să vorbească, conştientizând treptat că, într-adevăr, probabil că va rămâne singur, îşi va completa

Era păcat, dar aşa a fost, nu e bine ca omul să fie singur, a spus Dumnezeu, dar omul e singur şi Dumnezeu nu poate face mare lucru în privinţa asta, sau cel puţin nu pare să-i pese atât de mult, Paul a simţit că e timpul să-şi ia rămas bun; a mai luat o muşcătură din pâinea prăjită cu foie gras, copleşit treptat de conştiinţa copleşitoare a inutilităţii sale. Este o trăsătură destul de înduioşătoare la oameni să întreţină cu efort relaţii sociale şi chiar relaţii de prietenie, care nu le sunt de mare folos. Preşedintele nu era aşa, părea lipsit de aceste slăbiciuni, ceilalţi oameni păreau să nu conteze prea mult pentru el. Paul nu-l întâlnise decât o singură dată, scurt, la sfârşitul unui consiliu restrâns de miniştri; preşedintele îi vorbise o clipă sau două despre "anii frumoşi" petrecuţi la Inspectoratul de Finanţe; vorbise despre el fără nici o nevoie reală, ca despre o Arcadie imaginară, unde amândoi s-ar fi scăldat în cele mai rafinate delicii. Probabil că îl confundase cu altcineva.

4

Când s-a trezit a doua zi, Paul şi-a dat seama că dormise mai mult de douăsprezece ore, un somn adânc, fără vise - ei bine, se spune că întotdeauna visezi, dar de cele mai multe ori nu-ţi aminteşti. Când a intrat în baie, a avut neplăcuta surpriză să constate că încălzitorul de apă se defectase; a încercat să acţioneze o supapă, a primit un hohot lung, dar nu mai avea apă caldă. Să plece la minister fără să facă duş nu era o idee bună, simţea că va fi o zi lungă. Avea de gând să folosească baia lui Prudence, era singura soluţie.

Trecuseră cel puţin cinci ani de când nu mai fusese în camera lui. A fost şocat să descopere pijamaua bine împăturită pe un scaun la picioarele patului său: groasă, foarte acoperitoare, mai degrabă ca o pijama de copil. O citea pe Anita Brookner, a observat el; asta nu avea să o ajute să se înveselească.

Baia a fost mai rău: două prosoape subţiri, nu deosebit de pufoase, fără halat de baie. Un săpun obişnuit de Marsilia pe chiuvetă. Un gel de duş şi un şampon de la Monoprix pe marginea duşului. Aparent nu avea produse de înfrumuseţare, nici măcar cremă hidratantă, părea să fi uitat că are un corp. Nu era un lucru bun, se gândea el, nu era deloc un lucru bun.

După un duş rapid, s-a aşezat să îi scrie un bilet, mai întâi pentru a-şi cere scuze că a trebuit să folosească baia ei, apoi pentru a o întreba dacă ar putea să se ocupe de boiler, i se părea că îşi aminteşte că ea cunoştea un instalator cinstit. A ezitat o vreme asupra formulării apelului. "Prudenţa" era rece. "Dear Prudence" a fost mai bună, dar tot nu a fost destul de bună. Era cât pe ce să scrie "Draga mea", apoi s-a oprit cu un tremur şi s-a mulţumit cu "Draga mea Prudence", era bine, putea să meargă. "Sărutări" ca salut nu era prea mult, la urma urmei se sărutaseră cu o seară înainte. A ieşit aproape mulţumit de el însuşi,

cafenelele din curtea St. Emilion erau deschise, păreau chiar să funcţioneze la viteză maximă; s-a gândit să mănânce ceva la Coney Island, numele era ridicol, dar covrigii acceptabile. L-a recunoscut imediat pe chelner, un mare nesimţit care striga "Hot!" la orice şi care îi striga sistematic pe clienţi în engleză. Cu consternare, l-a auzit răspunzându-i "OK, omule" unui turist chinez care încerca să ia o cafea cu frişcă. Nu putea rămâne acolo, în plus era aglomerat, i-ar fi luat ore întregi să fie servit; s-a ridicat, mulţumindu-se cu o cafea la tejghea. Cu siguranţă ar fi ceva de mâncare la Minister, iar în cel mai rău caz Bruno avea un majordom şi un bucătar la dispoziţia lui, nu exista niciun motiv să nu profite de asta, se gândi el, absolut niciunul.

A sosit exact la momentul potrivit; majordomul aştepta la uşa apartamentului. Ministrul va întârzia puţin, a spus el, m-a rugat să vă las să intraţi. Ar fi trebuit să ştie mai bine: ora trei, Bruno fusese prea optimist, erau alegeri prezidenţiale până la urmă, nu se putea rezolva în trei fraze.

Toastul cu foie gras şi sticla de Pomerol erau încă pe masa din sufragerie, nimic nu se schimbase de ieri. Pâinea prăjită era deja veche, prea uscată. S-a uitat prin bucătărie: în frigider erau biscuiţi Heudebert fără gluten, un Caprice des Dieux pe jumătate terminat; s-ar putea să fie în regulă, până la urmă, nu prea avea chef să cheme majordomul.

Micuţa sculptură de căprioară era încă acolo, odihnindu-se pe pervazul ferestrei; da, era cu siguranţă o căprioară.
Se poate spune că era o "căprioară care lătra"? Ce însemna mai exact ca o căprioară să latre? Îi suna vag sexual, pe când ei nu-i suna, doar părea îngrijorată; dar poate că era acelaşi lucru, cerbii nu trebuie să fi avut multe expresii la dispoziţie, existenţa lor nu era foarte variată.

Nici a bărbaţilor nu prea, ca să fiu sincer, îşi spuse el în timp ce se uita pe fereastra de la bovindou, traficul era deja intens pe podul Bercy. Era ora cinci, îşi dădu seama cu surprindere, trebuie să fi fost plecat de mult timp, se

întâmpla din ce în ce mai des, aceste absenţe, iar Bruno întârzia cu siguranţă.

Acesta a sosit mai puţin de zece minute mai târziu. "Da, scuzaţi-mă", a spus el aşezându-se pe canapeaua din faţa lui, "a durat mai mult decât mă aşteptam.

– Dar cum a mers?

– Da, ei bine, cred că da. Sarfati va fi într-adevăr candidat, el va anunţa acest lucru în această seară, el este invitatul ştirilor de la ora 8 pe TF1. Este casa lui, TF1, este canalul lui, ar trebui să fie mai degrabă binevoitori.

– Ce părere ai despre tipul ăsta?

– Cu siguranţă că nu este un idiot. Bruno a ezitat, şi-a încruntat fruntea în căutarea formulării potrivite. "Acestea fiind spuse, se preface destul de bine. Ne-a dezvoltat o întreagă teorie, care a durat aproape o jumătate de oră, conform căreia sfera mediatică şi sfera politică au început să se unească cu adevărat la începutul anilor 2010, când acestea îşi pierdeau toată puterea reală. Sfera media, din cauza concurenţei internetului, pentru că nimeni nu mai avea ideea de a cumpăra un ziar sau chiar de a se uita la televizor; sfera politică, din cauza guvernării europene şi a influenţei lobby-urilor societale. Ei bine, nu m-a convins în totalitate, dar cel puţin s-a exprimat cu uşurinţă, a curs bine.

– Ce credeţi că gândeşte preşedintele despre acest lucru?

– Cu siguranţă nu-i place când îi spunem că sfera politică şi-a pierdut toată puterea, îl cunoaşteţi - nu, nu-l cunoaşteţi cu adevărat, dar vă puteţi imagina. În plus, nu este în întregime adevărat; ei bine, da, lobby-ul societal, pentru anumite ministere este incredibil de important; dar în cazul Europei este fals, sunt în măsură să vă spun despre asta, directivele europene au fost ignorate timp de cinci ani, Franţa este o ţară prea importantă pentru a fi sancţionată, asta era ceea ce trebuia să înţelegeţi, teoria too big-to-fail este în principiu corectă. În cele din urmă, preşedintele s-a

convins că Sarfati ar fi uşor de manevrat, pentru că nu are idei politice, vrea doar să fie preşedinte pentru statut, pentru distracţie: Palatul Elysée, avionul prezidenţial, călătoriile oficiale în Kirghizstan, cu baierele şi săbiile, toate porcăriile astea. Şi apoi peste cinci ani va pleca destul de frumos, fost preşedinte al republicii nu e un nimic, va avea mereu şofer, birou, secretare, bodyguarzi, va putea să se dea în continuare în spectacol în faţa amicilor de la televizor.

– Credeţi că este adevărat? Crezi că Sarfati este doar atât?".

De data aceasta, Bruno s-a gândit mult timp, aproape un minut, înainte de a răspunde:

"Cel puţin asta vrea să creadă lumea. Este adevărat sau nu? Este greu de spus. Pe de o parte, este evident că tipul este impresionat de fastul republicii, de farmecul lucrurilor. Preşedintele ne-a primit în biroul auriu, chiar înainte de a merge la masă, era cacealma, sunt sigur că nu se prefăcea, aproape că saliva. Pe de altă parte, vă spun, mi-a dat impresia că este un mincinos excepţional; nu este deloc de tipul Mitterrand, dar, ca mincinos, este de acelaşi nivel. Aşadar, este un pic cam riscant. Apropo, l-aţi văzut pe preşedinte în discursul său de Anul Nou?

– Nu, am uitat. Cum a fost?" Paul şi-a amintit de ziua de 31 decembrie, de Indy şi Aurélien în sufrageria de la Saint Joseph, de dificultăţile pe care le avusese în a se abţine să nu-şi insulte cumnata. Durerea de dinţi nu a ajutat cu nimic, aşa că a fost nevoit să ceară sfatul unui medic.

A fost foarte bun", a răspuns Bruno. Excelent, chiar. Chestia lui: "Am avut onoarea de a fi căpitanul vasului Franţa, dar căpitanul este doar primul dintre marinari", a fost bine gândită, într-adevăr, iar fizic arăta bine în costumul de marinar. Şi apoi, la final, "I'll miss you", chiar în ochii camerei, cred că oamenii s-au emoţionat.

– Dar tu? Ce faci în cadrul schemei?

– Eu? E la fel, rămân ministrul Economiei. Ei bine, un pic mai mult, poate voi fi numit prim-ministru la început, dar nu pentru mult timp. Ideea preşedintelui, nu este absolut sigură, dar simt că este foarte tentat, ar fi să schimbe Constituţia şi să o facă foarte repede, în cel mult trei luni de la alegeri. El ar dori să anunţăm acest lucru în timpul campaniei, să fie una dintre axele proiectului. Conceptul ar fi trecerea la un adevărat sistem prezidenţial: eliminarea funcţiei de prim-ministru, reducerea numărului de parlamentari şi organizarea de alegeri la jumătatea mandatului, ca în Statele Unite.

– Să desfiinţăm şi Senatul?

– Nu, el crede că este ghinionist să ataci Senatul; exemplele istorice nu-i dovedesc că se înşeală. Aşadar, vom păstra cele două camere, dar puterea parlamentului va fi redusă şi mai mult. Este un pic de post-democraţie, dacă vreţi, dar toată lumea o face acum, este singurul lucru care funcţionează, democraţia este moartă ca sistem, este prea lentă, prea grea. Aş rămâne la Bercy, dar puterea mea ar creşte, desigur, pentru că nu ar trebui să raportez primului ministru, ci doar preşedintelui; iar în economie, Sarfati este la nivelul al doilea G. Ei vor să vândă un fel de bilet, preşedinte-vicepreşedinte, care este şi el destul de american. Ca să fiu sincer, Sarfati şi-a petrecut aproape tot prânzul linguşindu-mă, ca şi cum şi-ar fi cerut scuze pentru că a candidat în locul meu; este evident că nu se simte încă pe deplin legitim, şi este de asemenea evident că preşedintele se bazează pe asta pentru a-l controla. Dar, mai presus de toate, ei vor să prezinte bilanţul economic, este una dintre axele lor principale; nu se gândesc atât de mult la apariţiile la televizor, Sarfati se pricepe la cuvinte, este lumea lui, televiziunea, se descurcă singur, nu se teme de nimeni; dar în conferinţele de presă, dar şi în întâlniri, contează foarte mult pe prezenţa mea; şi asta, sincer, mă enervează puţin. Ei bine, ei încă nu ştiu foarte bine ce vor,

am discutat destul de mult, mâine am o întâlnire cu o femeie, un fel de coach.

– Solène Signal ?

– O cunoşti?

– Nu personal, nu, dar ea este şefa Confluences, una dintre cele mai bune firme de consultanţă politică de pe piaţă, ea s-a ocupat de Sarfati încă de la început.

– Ei bine, cred că e bine. Vreau să spun, aşa este. Va dura patru sau cinci luni, cel mult.

Acum trebuie să mă ocup de agenda mea; va trebui să reducem enorm de mult, avem mult de lucru. Până la alegeri nu mai călătoresc deloc, doar în campanie; întâlnirile de afaceri le vom păstra pe cele deja stabilite, dar nu veţi accepta altele noi, va trebui să le repartizăm printre consilieri. Vom începe, vom merge în biroul meu, dacă doriţi. Apropo," se uită la Capriciul zeilor deschis pe măsuţa de cafea, "ai găsit ceva de mâncare? Dacă ai chef de altceva, putem comanda în seara asta. Vreţi să urmăriţi declaraţia lui Sarfati la televizor?

– Nu, Sarfati va fi bine, dar din punct de vedere alimentar am vrut să vă vorbesc despre asta, trebuie neapărat să vă schimbaţi stilul de viaţă. Pizza şi sandvişuri sunt suficiente. Trebuie să mănânci legume verzi.

– Legume verzi? Repetase cuvintele cu uimire, ca şi cum ar fi fost prima dată când le auzea.

– Da, legume verzi. Şi apoi peşte, şi puţină carne. Ai pus frână la brânzeturi şi mezeluri. Paste, zaharuri lente, altfel nu vei rezista. Este greu într-o campanie prezidenţială, bine, eu nu am fost niciodată într-o campanie prezidenţială, dar asta spune toată lumea. Vorbeşte cu fata, cu Semnalul, sunt sigur că îţi va spune acelaşi lucru.

S-au îndreptat apoi spre biroul lui Bruno. Drumul a durat cel puţin zece minute pe coridoarele ministerului, dar nu au trecut pe lângă nimeni. "Legume verzi...", a repetat Bruno cu jumătate de gură. Părea îngrozit.

5

Datele următoarelor alegeri prezidenţiale au fost cunoscute două zile mai târziu, la sfârşitul Consiliului de Miniştri, şi nu mai rămânea decât să fie validate de Consiliul Constituţional: duminicile de 16 şi 30 mai. Erau date destul de târzii, abia după aceea ar fi fost timp să se organizeze alegerile legislative, înainte de sărbători, dar nu era nimic neconstituţional în asta. Deci am avea o campanie relativ lungă. În opinia majorităţii comentatorilor, aceasta a fost o alegere tactică surprinzătoare. Candidatul Rassemblement National era aproape necunoscut, ştiam că avea 27 de ani, absolvise HEC, fusese consilier municipal în Orange şi că era frumos; cam atât despre el. Bineînţeles că Marine ar fi fost prezentă, ea l-ar fi susţinut în întâlnirile sale, dar el avea totuşi un real deficit de notorietate. Partidul preşedintelui ar fi trebuit să-l înăbuşe de la început, fără a-i da timp să se acomodeze în peisajul politic, cel puţin aşa au crezut majoritatea observatorilor. Singura explicaţie pentru această alegere - meschină, nefiind la înălţimea provocării, dar nu se putea vedea alta - era că preşedintele nu dorea să părăsească funcţia şi că îşi va întinde mandatul de cinci ani până la limită. Bruno bombănise puţin, era nerăbdător să termine cât mai repede. Sarfati, în schimb, o luase bine, e adevărat că era într-o călătorie de înţelepciune-înţelepciune, Solène Signal îi găsise un şaman peruvian şi în fiecare dimineaţă când se trezea lucra la înţelepciunea-înţelepciune, petrecea două ore la asta, trecuse aproape o lună de când nu mai făcuse cea mai mică glumă. În orice caz, a fost alegerea preşedintelui care, ca de obicei, s-a impus în cele din urmă.

Paul a fost prezent la prima întâlnire dintre Bruno şi Solène Signal, care a avut loc în biroul lui Bruno. Ea a sosit la prânz fix, însoţită de un bărbat de vreo douăzeci şi cinci de ani îmbrăcat într-un costum gri impecabil, cămaşă albă,

cravată burgundă, cu o geantă de piele maro uzată în mână, putea foarte bine să fie un funcţionar public din Bercy. Solène era o femeie de vreo patruzeci de ani, puţin grăsuţă, machiată în grabă, nu prea impresionantă la prima vedere. Era îmbrăcată în blugi, un hanorac gri şi o haină de blană.

"Bună dimineaţa", a spus ea în timp ce se aşeza pe canapea. Putem bea o cafea?

– O să mă ocup eu de asta", spune Bruno. Două espresso?

– O cană mare de cafea neagră, foarte tare. Şi câteva ouă fierte tari.

– Nu ai vrea mai degrabă croissante, viennoise-ries? Un suc de portocale, poate?

– Ouă fierte tari.

Bruno a plasat comanda.

"Ce număr trebuie să formaţi pentru a comanda?", a întrebat Solène Signal. "Spun asta pentru că va trebui să ne întoarcem de câteva ori, cred.

– Tu faci pe 27 pentru bucătărie, iar dacă trebuie să faci curăţenie pe 31. Asistentul şi-a notat imediat într-un caiet pe care tocmai îl scosese din geantă. "Data viitoare poate ne vom muta în apartamentul meu de birouri, va fi mai confortabil.

– Ah, locuieşti acolo? Asta e bine, e convenabil.

A dat din cap cu satisfacţie, apoi a aşezat patru ţigări electronice pe măsuţa de cafea din faţa ei. Aceste ţigări, după cum avea să le explice mai târziu, erau disponibile în patru arome diferite: mango, măr, mentol şi tutun negru. Erau, spunea ea, "necesare pentru funcţionarea ei"; iar funcţionarea ei, era sigură, era necesară pentru funcţionarea întregului.

După câteva secunde în care l-a privit pe Paul, i-a spus cu dezinvoltură: "Tu eşti asistenta personală. Confidentul." Ea îşi coborâse puţin vocea la ultimul cuvânt, Paul zâmbi ca să arate că termenul nu-l jignea; el era cel

încrezător, într-adevăr.

"Bine, bine, bine, bine, candidatul nostru." Întoarse încet capul spre Bruno şi îl examină îndelung de data aceasta, mai bine de un minut, înainte de a concluziona, cu voce foarte joasă: "Mă aşteptam la mai rău"; apoi îşi muşcă buzele, îi scăpase.

Bineînţeles, a adăugat ea imediat, v-am văzut ca ministru, dar acum va trebui să schimbăm viteza şi nu avem timp la infinit. Am aici o fată care lucrează cu noi de un an, Raksa-neh. Cred că o să ţi-o pun pe ea. Asistentul a notat imediat: "Raksaneh.

Dacă există o problemă", a continuat ea, "dacă nu se potriveşte cu relaţia, trebuie să-mi spui imediat. Nu a mai făcut niciodată o prezidenţială, evident, dar a mai avut alegeri importante înainte." Se mai gândeşte câteva secunde. "Nu, am o presimţire bună despre ea. Oricum, la început, vom discuta în fiecare seară."

"M-am gândit puţin aseară", a continuat ea. Paul a aruncat o privire spre ea şi şi-a dat brusc seama ce fusese ciudat la ea şi la asistenta ei tot timpul: aveau trăsăturile trasate şi mişcările curios de încetinite, cu câte o tresărire nervoasă ocazională; cel mai probabil, niciunul dintre ei nu dormise toată noaptea.

"Nu o să vă facem să vorbiţi împreună, mă rog, nu foarte mult şi cel puţin nu la început. Interviurile în care ne felicităm unii pe alţii sunt întotdeauna un pic cam penibile, dar nu aşa vom proceda. Evident, Benjamin va spune lucruri bune despre tine, nu va înceta să aducă un omagiu acţiunii tale. Şi tu vei spune lucruri bune despre el, dar mai târziu va trebui să te pui la punct, asta va fi treaba lui Raksaneh, nu cred că te voi implica înainte de începutul lui februarie". Bruno a observat cu o mică tresărire că ea trecuse la familiar, involuntar, fără îndoială, şi în acel moment a înţeles că devenise lucrul ei, produsul ei, şi că era cu adevărat implicat, acum, în această campanie. "Deocamdată, Benjamin este cel care se află în prima linie. Am pregătit

cărţi pentru el. La un semn din cap, asistentul a scos un dosar din servietă. Bruno a răsfoit-o pentru o clipă, surprins, înainte de a i-o da lui Paul. Erau aproximativ cincizeci de foi A4, iar primele titluri pe care le-a văzut au fost "Industria auto" şi "Energia nucleară",
"Comerţ exterior",
"Echilibrarea bugetului".

Este pentru validare", a spus ea, întorcându-se spre Paul. Probabil că o să sune puţin simplist, dar nu cred că am vorbit prea mult prostii. Ceea ce vă cer să faceţi, mai presus de toate, este să vă întoarceţi la cifre, care nu sunt cele mai recente. Benjamin nu va pune laolaltă o mulţime de figurine, nu acesta este rolul lui; dar dacă scoate câte una din când în când, ar putea la fel de bine să fie corectă, este întotdeauna păcat să fii înşelat la o figurină. Din partea noastră, a continuat ea către Bruno, vă vom face un briefing despre Benjamin, vom începe imediat, dar nu va fi la fel, desigur, mai mult un filmuleţ, cred, cam de două ore. Bineînţeles, vom trece peste începutul carierei sale. Dar totuşi. Ştii, am verificat totul, încă de la primul său spectacol, lucrăm la el de ani de zile. Glumele foarte joase şi grave, nu le face niciodată el, ci întotdeauna un asistent într-un raport. E pe platou, liniştit, cuminte, nici măcar o înjurătură, e incredibil, e ca şi cum ar fi plănuit totul dinainte. S-a oprit o clipă, gânditoare, de data aceasta cu o expresie de admiraţie involuntară. Oricum, a continuat ea, vom insista asupra a ceea ce se va întâmpla în continuare. Cu politicienii, cu femeile cu văl, cu intelectualii mainstream, desigur că nu există nicio problemă; dar, chiar şi în cazurile limită, veţi vedea, este de-a dreptul incredibil: cu Badiou este perfect, cu Greta Thunberg impecabil, iar cu Zemmour de-a dreptul regal. Şi, bineînţeles, vom lucra mult pe probleme umanitare, migranţi, Stéphane Bern.

Asistentul, care-şi nota notele cu viteză maximă, a tresărit când a auzit "Stéphane Bern".

"Da, nu mă contraziceţi." s-a întors spre el nerăbdătoare, "umanitar-patrimonial, bine ştiţi." Nu prea părea să vadă, de fapt, dar a observat oricum.

Majordomul a bătut la uşă şi a intrat, cu o tavă în mână. Şi-a turnat o cană de cafea şi a înghiţit două ouă fierte tari în succesiune rapidă înainte de a continua.

"Mai este un aspect, Bruno, pe care cred că ar fi bine să-l abordăm imediat. Situaţia dumneavoastră maritală."

S-a înţepenit brusc. Ea prevăzuse acest lucru şi a continuat cu blândeţe:

"Da, ştiu, e jenant. Este jenant şi pentru mine. Dar sunt două întrebări pe care trebuie să vi le pun, este datoria mea să vi le pun, facem asta acum, o dată pentru totdeauna, şi nu mai vorbim niciodată despre asta. În primul rând: este în curs de desfăşurare procedura de divorţ?

– Nu.

– Şi intenţionează soţia dumneavoastră să facă acest lucru, sau orice altceva care ar putea deveni public, înainte de alegeri?

– Nu, nu mai sunt.

– Bun. Excelent, toate astea. Şi, scuzaţi-mă, sunt trei întrebări, dar răspunsul pare evident: nu există ură, nu există o acrimonie deosebită între voi? Nu va face declaraţii în faţa presei?

– Nu, nu cred că este aşa. A clătinat din cap şi s-a gândit câteva secunde înainte de a adăuga:

"Sunt sigur că nu, chiar.

– Bine, bine, bine, bine, bine, bine, este excelent, este regal. Nu am de gând să-ţi fac probleme în legătură cu relaţiile tale, nu e treaba mea. Paul simţea că minţea puţin, cu siguranţă că se informase, ştia că Bruno nu avea nicio relaţie romantică actuală, altfel nu ar fi omis să se intereseze; dar era o minciună amabilă, civilizată, binevoitoare, într-un fel. Paul se ridică în picioare sub pretextul de a-şi mai umple o cafea, întotdeauna fusese capabil să citească invers, era o mică abilitate care îi fusese

de folos la examene, vedea că asistentul îşi notase în caietul său, subliniind: "Are un fund curat".

Simt că vom face o treabă bună", a continuat Solène Signal, "Mă simt din ce în ce mai bine în legătură cu aceste alegeri. Nu vom schimba conceptul, el este oricum la fileu, tu eşti în spatele terenului, aşa vom juca. Dar, totuşi, vom câştiga câteva puncte pentru apropiere şi empatie. Dacă nu vă pot obţine puncte pentru apropiere şi empatie, atunci chiar sunt un ratat. Ea a ridicat mâinile cu veselie, ca şi cum ar fi subliniat absurditatea ipotezei, şi poate că se aştepta ca asistentul ei să izbucnească în râs la această incongruenţă, dar el a aşteptat pur şi simplu, cu stiloul în mână.

"Şi dacă nu, găteşti?

– Er, nu. Bruno s-a gândit câteva secunde. Dar îmi place pizza", a adăugat el cu un gest de bunăvoinţă. Asistentul a notat imediat "pizza" în carneţelul său, în ciuda aparentei lipse de entuziasm a lui Solène.

"Şi de unde sunteţi din punct de vedere al originii? Mă refer la originea geografică.

– Paris.

– Paris-Paris? Părinţii tăi sunt amândoi din Paris?

– Mama mea, da - ei bine, părinţii mei sunt amândoi morţi. Tatăl meu a crescut în regiunea Oise.

– l'Oise. Nu e rău, Oise, îmi vorbeşte bine. Unde anume?

– Méricourt.

– Şi aveţi o casă, ceva la faţa locului?

– Ei bine... Nu mă gândisem la asta, dar, de fapt, da, tatăl meu a avut o casă în Méricourt. Am moştenit-o, m-am gândit să o vând, dar nu am avut timp să mă ocup de ea.

– Şi e încă mobilată? Crezi că am putea face o şedinţă foto la faţa locului?

– Da, probabil.

– Excelent, excelent, excelent, excelent. În plus, după cum arată, am impresia că se află în mijlocul teritoriului frontist.

Asistentul, care bătea pe laptop cu mâna stângă, în timp ce el continua să scrie la viteză maximă cu dreapta, a confirmat câteva secunde mai târziu: "Într-adevăr. Foarte mult. Ceea ce este amuzant este că au un primar comunist.

– Un primar comunist. Zâmbea cu încântare, viaţa este cu siguranţă plină de minuni, părea să se gândească ea. Ei bine, ascultă." s-a întors către asistenta ei, "poţi să organizezi asta pentru mine destul de repede? El a dat din cap, a luat o altă notă.

Ei bine, cred că am făcut o treabă bună", a concluzionat ea, ridicându-se în picioare, vădit mulţumită. Pot să ţi-o trimit pe Raksaneh după-amiază?

– Ai o întâlnire cu directorul general al Chrysler la ora 15.00", a intervenit Paul.

S-a întors spre el. "Directorul general al Chrysler, da. Când credeţi că se va termina?

– Este o întâlnire un pic complicată. Să zicem 17:00.

– Raksaneh va fi aici la ora 17:00. Este doar pentru a ne cunoaşte, nu veţi începe cu adevărat decât mâine. Apropo", s-a întors spre Paul, "faci tu dosarele pentru Benjamin?

– Pot să vă dau asta în două sau trei zile.

– Am nevoie de ele mâine dimineaţă. Vorbea fără brutalitate, dar cu certitudinea de a fi ascultată. "Ei bine, cât de mult poţi obţine. Avem mai multe interviuri în cursul zilei.

– Problema este că am tendinţa de a lucra de acasă dimineaţa", a spus Paul, gândindu-se că "muncă" nu este cuvântul potrivit în acest moment.

"Nicio problemă, voi trimite un curier la tine acasă. La ora opt?", a întrebat ea, întinzând mâna.

– La ora opt, a răspuns el cu resemnare.

6

Curierul a sosit la timp în dimineaţa următoare, a avut timp să corecteze vreo cincisprezece foi. "Te-ai trezit în zori acum?", a spus Prudence când a trecut pe lângă el în sufragerie. A simţit un fior de tristeţe când a văzut-o, toată micuţă în pijamaua ei de copii, cu iepuraşi brodaţi pe piept. Nu era asta, se gândea el cu disperare, nu era deloc asta. Din fericire, ea nu părea să se gândească la aceste lucruri. Din fericire sau din păcate, de fapt.

"Chiar eşti în jocul politic acum?", l-a întrebat ea. În ciuda lui însuşi, a fost cuprins de un nou val de compasiune dureroasă când şi-a amintit de tirada lui Nero din Britannicus: Frumoasă, fără ornamente, în dispozitivul simplu Al unei frumuseţi abia smulsă din somn.

Ei bine, nu, el nu era implicat în jocul politic, ci dimpotrivă, treaba lui era să îl degreveze pe Bruno de tot ceea ce nu era direct politic; urma să aibă câteva întâlniri cu consilierii tehnici din cabinet, pentru a încerca să le transmită instrucţiunile ministrului pentru lunile următoare; aceştia urmau să ţină legătura cu direcţiile de personal.

Şi apoi, a adăugat el, voi verifica cu Bruno să văd ce face, dacă are nevoie de mine.

– Va avea nevoie de tine, sunt sigur. Este ceva nou pentru el, tot circul mediatic, va avea momente de îndoială, va avea nevoie de tine mai mult ca niciodată. A tăcut câteva secunde înainte de a-l întreba cu blândeţe:

"Îţi place foarte mult, nu-i aşa?

– Da, a fost de acord după o clipă de ezitare. Da, foarte mult.

– Asta e bine. Vrei o cafea?

– Cu plăcere."

S-au dus în zona bucătăriei, ea a pregătit două espresso cu noul ei aparat; ziua se crăpa peste parcul Bercy.

Nu sunt sigur că va avea vreun moment de îndoială, într-adevăr", spune Paul. Nu l-am văzut niciodată să aibă aşa ceva. Momente de oboseală fizică pură, da; dar îndoială, nu cred că ştie. Dar tu? Munca ta?

– Oh, eu. Amendamentul la legea finanţelor, chestii de genul acesta, nu s-a schimbat prea mult. Trebuie să mă pregătesc", a spus ea după ce şi-a terminat cafeaua, "Am o întâlnire în această dimineaţă la ora nouă.

– Trebuie să mă duc şi eu la Bercy, trebuie să mă uit la nişte statistici de anul trecut. Putem merge împreună, dacă vrei.

Au traversat Parc de Bercy, aerul era rece şi uscat, dar cerul era joasă şi cenuşiu, şi probabil că aşa va rămâne toată ziua. Trecuseră ani de zile, se gândi Paul, de când nu mai merseseră împreună la muncă în felul acesta. Când au ajuns la grădina lui Yitzhak Rabin, ea şi-a strecurat braţul sub al lui. A simţit un mic şoc, ca şi cum inima lui ar fi pierdut o bătaie sau două; apoi şi-a revenit şi a apucat-o strâns de braţul lui Prudence.

Următoarele două săptămâni au fost o perioadă ciudată pentru el. Pentru prima dată în cel puţin un an, a părăsit sala de şedinţe a ministerului pentru întâlniri cu directorii. În realitate, el jucase rolul de şef de personal; în tot acest timp, controlase în totalitate agenda şi mişcările lui Bruno. Dar adevăratul şef de cabinet, pe care îl vedea pentru prima dată de la jumătatea lunii noiembrie, nu era deloc supărat pe el; nu aprecia aceste sarcini organizatorice, care, în ochii lui, se asemănau cu o muncă de secretariat abia îmbunătăţită, şi, mai ales, îi permitea să îşi elibereze mai mult timp pentru adevărata lui pasiune: legislaţia fiscală.

Din ce în ce mai des, acum, pleca dimineaţa la serviciu cu Prudence. Ea îşi va băga braţul sub braţul lui de îndată ce va începe călătoria şi vor schimba sărutări înainte de a se despărţi în holul ministerului, dar nu vor încerca să meargă mai departe. Îl învăţase că, contrar a ceea ce credea el, la reuniunile Wicca la care participa ea nu participau oameni

din cartier, ci angajaţi ai Bercy - la aproape toate nivelurile, de la secretară până la directorul departamentului. Aşadar, funcţionarii publici care conduceau economia ţării erau seduşi de magia albă; era curios.

Seara era altfel, rareori se întorcea acasă înainte de miezul nopţii, acum muncea mult mai mult decât ea, cantitatea de dosare pe care Bruno reuşea să le urmărească personal era ameţitoare, într-o seară a făcut un fel de numărătoare şi a ajuns la concluzia că până la alegerile prezidenţiale ar fi fost nevoie de trei inspectori de finanţe cu normă întreagă pentru a prelua interimatul. Propria sa capacitate de muncă a rămas mai mult sau mai puţin neschimbată din timpul studiilor sale. Nu era fericit din această cauză şi nici nu-l deranja dacă lucra mult sau puţin. În mod evident, trecea printr-un fel de stază, la toate nivelurile vieţii sale, în sensul că, probabil, era mai bine să lucreze mult, pentru că alungă efectiv toate gândurile - despre Prudence, despre tatăl său, despre Cecile. Pe la două sau trei dimineaţa se uita la documentare pe Animal Channel. Prudence dormea de mult timp, probabil că adormise pe o carte a Anitei Brookner.

În seara primei sale întâlniri cu şeful cabinetului, un documentar dedicat CNA-urilor, noile animale de companie, s-a oprit în special asupra cazului mioritic. Un păianjen mare din regiunile calde, cu un venin puternic, mygale nu suportă compania niciunui alt animal, atacă sistematic orice fiinţă vie adusă în cuşca sa, inclusiv alte mygale, inclusiv pe stăpânul său, şi chiar şi atunci când acesta îl hrăneşte de ani de zile, continuă să îl atace, orice sentiment de ataşament rămânându-i pentru totdeauna străin. Pe scurt, aşa cum a concluzionat comentatorul documentarului, mygalei "nu-i plac oamenii".

7

Paul nu l-a revăzut pe Bruno decât două săptămâni mai târziu, la 20 ianuarie; îşi stabilise o întâlnire cu el la prânz. A bătut la uşă; i s-a părut că a auzit pe cineva cântând în apartamentul companiei. O fată într-un body mov i-a deschis imediat uşa. "Tu eşti Paul? Eu sunt Raksaneh, un nume iranian. Sunt conştient că trebuie să vi-l las în această după-amiază. Ar fi putut avea douăzeci şi cinci de ani, faţa ei mată era încununată de o masă stufoasă de păr negru şi creţ, iar ea emana o vitalitate ieşită din comun, aveai impresia că în orice moment se putea lansa în salturi şi acrobaţii, doar pentru a-şi consuma excesul de energie fizică. A ascultat cu mai multă atenţie: cineva cânta într-adevăr în sufragerie; îi venea greu să creadă, dar părea vocea lui Bruno.

Într-o bună zi, sau poate într-o noapte
Lângă un lac, am adormit
Când, deodată, parcă a izbucnit cerul,
Cu un fâlfâit de aripi, apare un vultur negru.

S-a oprit când au intrat în cameră, s-a apropiat de Paul şi i-a strâns mâna. Îmbrăcat într-un tricou, pantaloni de jogging şi tenişi, era şi el plin de energie, Paul nu-l mai văzuse niciodată aşa. Într-un colţ al camerei era montată o bandă de alergare, iar în celălalt o masă de machiaj.

"N-am vrut să vă întrerup...", a spus Paul.

– Ba da, aveţi, întrerupse Raksaneh, aveţi lucruri de văzut împreună, ştiu, vă las în cinci minute. E bun, nu-i aşa? Ei bine, nu este vorba de a-l face cântăreţ, evident, doar facem asta la începutul sesiunii, pentru a ne încălzi. Cel mai important lucru este dicţia.

– Dicţie?

– Da, eu personal folosesc mai ales Corneille. Imprecaţiile lui Camille?", a continuat ea cu un mic semn din cap către Bruno, care a început imediat, cu o voce puternică şi bine cântată:

Roma, singurul obiect al resentimentelor mele!
Roma, căreia braţul tău tocmai i-a imolat iubitul meu!
Roma care te-a văzut născându-te şi pe care inima
ta o adoră! Roma în sfârşit, pe care o urăsc pentru
că te onorează!

– Asta-i ceea ce îi aruncă fratelui ei după ce-l ucide pe Curiace, nu?

– Exact, şi chiar înainte de a o ucide. După aceea, desigur, îl înlocuieşti cu politica economică a Franţei; dar, după părerea mea, dacă îl poţi face pe Corneille, poţi face orice. Încă puţin?", l-a întrebat ea pe Bruno pe un ton tachinos, aproape tandru. El s-a conformat imediat cu buna ei dispoziţie:

Fie ca toţi vecinii ei, împreună, să-i
submineze temeliile încă nesigure! Şi dacă
acest lucru nu este suficient pentru întreaga
Italie,
Orientul să se alieze cu Occidentul împotriva ei; o
sută de popoare unite de la marginile universului
să treacă să o distrugă pe ea, munţii şi mările!
Fie ca ea însăşi să-şi dărâme zidurile, Şi cu
propriile mâini să-şi sfâşie măruntaiele! Fie ca
mânia cerului aprinsă de dorinţele mele să plouă
peste ea cu un potop de foc!
Să pot vedea cu ochii mei această cădere fulgerătoare,
Să-şi vadă casele în cenuşă, iar laurii tăi în pulbere,
Să-l vezi pe ultimul roman la ultima suflare,
Numai eu aş fi cauza, şi aş muri de plăcere!

Are o memorie incredibilă", a comentat Raksaneh, "citeşte un text o dată şi îl ştie, nu am mai văzut aşa ceva. Ei bine, am spus că vă las să vă ocupaţi de asta, aveţi treabă. Cu douăzeci de centimetri mai scundă decât el, ea se ridică în vârful picioarelor pentru a-l săruta pe Bruno - involuntar, Paul îi aruncă o privire la fesele mici şi rotunde, bine mulate în body-ul ei. A luat o geantă şi o haină de blană de pe un scaun - părea să fie un fel de uniformă pentru personalul feminin al Confluences - înainte de a se strecura.

Este surprinzător, a comentat Paul în timp ce se aşeza la masa din sufragerie, dar se pare că funcţionează pentru tine.

– Da, este adevărat, poate că nu ar trebui să dureze ani de zile, dar deocamdată îmi place. Vom lua prânzul, dacă doriţi. Poţi să-mi spui cum merg lucrurile din partea ta?

– Ţi-am făcut o notă, a răspuns Paul, scoţând din servietă vreo zece pagini. Veţi vedea, dar, după părerea mea, totul este mai mult sau mai puţin în ordine.

Bruno a citit paginile repede, dar cu atenţie, Paul era sigur că le va memora imediat pe parcurs, era plăcut să lucrezi cu o persoană talentată, până la urmă. Tocmai când era pe cale să termine, majordomul a intrat şi le-a pus farfuriile pe masă.

Cod şi fasole verde, a comentat Bruno, te-am ascultat. Ei bine, vedeţi ceva ce trebuie reparat urgent?

– Doar directorul de la STDR, este pe ultima pagină.

– Unitatea de regularizare fiscală? Ce vor ei?

– Avem nişte returnări mari, în special de la Mercoeur. Vor să ceară înapoi impozite neplătite, nu sunt sigur că este o idee bună.

– Mercœur este cel care a creat un lanţ de brutării franceze în Vietnam?

– Şi în Thailanda, dar mai ales în India. Este un lanţ mare în India, cred că are opt sute de puncte de vânzare.

– Stai puţin. Stai, nu prea înţeleg. Ai un tip care a înfiinţat o mie de fabrici de croissante în Asia şi vrea să se întoarcă în Franţa pentru a-şi plăti impozitele, iar ei îi cer să-şi plătească arieratele! Nu vor să-i aplice penalităţi de întârziere la plată? Evident că dăm amnistie, îi sun în această după-amiază. Nu sunteţi de acord? Şi-a atacat cu poftă codul de peşte.

– Eu nu am spus nimic, depinde de tine. Dar nu te-am văzut niciodată atât de pătrăţos, atât de dinamic, îţi face bine această campanie electorală, zău aşa. Paul şi-a început masa mai încet. "Am impresia că al doilea mandat de cinci ani va fi şi mai activ decât primul.

– Al doilea dacă vreţi, într-un fel va fi primul, cu preşedintele nu am avut niciodată mână liberă, ştiţi.

– Din acest punct de vedere, Sarfati, este aşa cum ai crezut? nu sunt surprize neplăcute?

– Uite, ne întâlnim de două ori pe săptămână pentru a analiza situaţia. Prima noastră conferinţă de presă comună va avea loc luni, va fi un eveniment important, cu toată presa economică din lume. Din punct de vedere politic nu cred că are multe idei, dar din punct de vedere economic sunt sigur că nu are niciuna. Este un detaliu, dar nu ne-am întâlnit niciodată la Bercy, nu este interesat. El preferă Élysée, Matignon, astfel de locuri. În ceea ce mă priveşte, dacă nu pune piciorul în Bercy pe toată durata mandatului de cinci ani, nu mă deranjează deloc. Dar nu l-aţi văzut la televizor, nu aţi urmărit începutul campaniei?

– De fapt, nu am avut prea mult timp la dispoziţie.

– Da, este adevărat că aţi muncit din greu. El apucă din nou memoriul lui Paul. "Dar acum o să se calmeze pentru tine, cred că suntem bine acum. Nici pe Martin-Renaud nu ai avut timp să-l suni?

– Au ceva nou?

– A avut loc un alt atac.

– Unde? Nu cred că am vorbit despre asta.

– Este adevărat, aproape că nu; dar nu Franţa este vizată de data aceasta, ci o companie daneză, Cryos. Este o companie mare, lider mondial în vânzarea de spermă. A fost un incendiu premeditat, sediul lor a fost complet distrus. Nu există repercusiuni economice pentru noi, ei nu au concurenţi francezi, în Franţa donarea de spermă este gratuită. În cele din urmă, desigur, există clienţi francezi care ocolesc legislaţia, care cumpără pe internet.

– Da, ştiu asta. Nu dorea să se mai gândească la Indy.

"Încă nu au nicio pistă, este acelaşi tip de mesaj, aceleaşi personaje ciudate. Dar de data aceasta nu există nicio înregistrare video, ci doar o imagine fixă. Oricum, teroriştii au un oarecare simţ al contextului: de data aceasta au intrat pe site-uri porno."

8

Întors acasă, Paul a intrat pe Xvideos, a ezitat o vreme între "Cocoşelul înfometat care suge miere" şi "Fermecând un castor luxuriant", ambele oferite pe pagina principală, apoi a trecut la pagina 2. "Guy devine un electorat zelos" nu era mult mai clar, dar, în orice caz, filmul rulase doar de treizeci de secunde, iar actriţa abia avusese timp să îşi scoată tanga, când mesajul a fost suprapus. Era juxtapunerea obişnuită de pentagoni şi cercuri, apoi un text scris cu caracterele obişnuite, dar de data aceasta mult mai lung, cel puţin cincizeci de rânduri, şi se încheia cu două numere; se pare că această limbă nu avea caractere specifice pentru numere. A urmat o hartă, sau mai degrabă o hartă a oraşului, probabil capturată de Google Maps. Numele străzilor păreau scandinave, aşa că ar putea foarte bine să fie daneză, într-adevăr. Sediul Cryos International, compania vizată de atac, era situat între

Vester Allé şi Norre Allé, în mijlocul unei străzi mici numite Vesterbro Torv.

A lăsat un mesaj pe telefonul mobil al lui Martin-Renaud, apoi, după o clipă de ezitare, l-a sunat pe Doutremont. Era în biroul său, iar operatoarea i-a făcut imediat legătura. Părea copleşit, iar discursul său a încetinit considerabil de îndată ce Paul a rostit cuvântul "Danemarca". El a răspuns, totuşi. Paul era un slujitor al statului, ca şi el însuşi, şi, cu excepţia cazurilor de secretizare dovedită, slujitorii statului îşi datorează unul altuia ajutor şi asistenţă reciprocă, mai degrabă ca nişte soţi într-o căsătorie, cel puţin aceasta era ideea lui despre serviciul de stat.

"Este prea confidenţial ceea ce vă cer?

– Ar putea fi confidenţial dacă am avea ceva, dar deocamdată suntem în impas, aşa cum am fost şi în ultimele dăţi. Tot ce putem spune este că teroriştii sunt foarte profesionişti: au folosit un amestec de napalm şi fosfor alb, acestea sunt mijloace militare. Dacă gărzile de noapte au reuşit să scape la timp şi nu au existat victime, este aproape un miracol.

– Dar, de data aceasta, Franţa nu este implicată deloc, nu-i aşa?

– Se pare că nu, dar există un detaliu ciudat. Presupun că aţi văzut cele două numere de la sfârşitul mesajului. Primul, 1039, este numărul de dosar al unui client francez; al doilea, 5261, este numărul de dosar al unui donator francez; şi sperma lui 5261, dacă îmi permiteţi să spun aşa, a fost folosită pentru fertilizarea lui 1039. Colegii danezi ne-au furnizat datele de contact ale compatrioţilor noştri: un student la o şcoală de afaceri şi o lesbiană obişnuită care formează un cuplu de cinci ani. Nu s-au întâlnit niciodată, nu sunt în dosar, sunt necunoscuţi de poliţie şi nimic nu pare să aibă sens. Dar nimic nu pare să aibă sens, de la bun început, în acest caz. După atacurile asupra navelor container chinezeşti, am fost tentaţi să bănuim un grup de ultra-stânga, să spunem că aceasta a fost prima idee care ne-a venit în minte; dar aici, o bancă de spermă, chiar dacă este şi o companie capitalistă, nu este una dintre ţintele

tradiţionale ale ultra-stângii, ci mai degrabă catolici fundamentalişti, aş spune eu. Avem câteva la dosar; dar catolicii fundamentalişti nu au demonstrat niciodată că stăpânesc instrumentele de hacking pe internet; nu mai mult decât ultra-stânga, şi chiar mai puţin de fapt."

După ce i-a mulţumit destul de mecanic pentru telefon, Doutremont a închis; părea într-adevăr descurajat. Era o meserie ciudată, până la urmă, cea pe care o făceau aceşti oameni şi pe care tatăl său o făcuse înaintea lor, se gândi Paul. Fără să vrea cu adevărat, aproape mecanic, a verificat: 1039 şi 5261 erau într-adevăr numere prime. La scurt timp după aceea, Martin-Renaud l-a sunat din nou. Era cât pe ce să-i vorbească despre numerele prime, dar s-a abţinut, pentru că, în general, este mai bine să le spui oamenilor ceea ce sunt mai mult sau mai puţin pregătiţi să audă; prin urmare, s-a mulţumit cu consideraţii generale despre DGSI şi despre dificultatea muncii lor. De fapt, a răspuns Martin-Renaud, subordonatul său nu se afla într-o poziţie uşoară în acest moment. El însuşi mai avusese un caz ca acesta în cariera sa, un caz de blocaj total, Doutremont era pentru prima dată. Te marchează, ştii, nu uiţi", a adăugat Martin-Renaud. Şi tatăl tău, i s-a întâmplat şi lui. A fost o persoană excepţională, tatăl tău, ştii.

Afecţiunea şi admiraţia lui erau în mod evident sincere, dar totuşi spusese "era", a observat Paul în ciuda lui însuşi. Martin-Renaud s-a bucurat să afle că Edouard ieşise din comă, că fusese transferat într-o unitate de îngrijire competentă; trebuie că se cunoşteau mai bine decât lăsase să se vadă ultima dată. Mai mulţi colegi ai tatălui său îl vizitaseră la St. Joseph, chiar şi după ce se pensionase, şi obişnuiau să se izoleze în biroul său pentru a discuta despre chestiuni mai mult sau mai puţin secrete, sau cel puţin aşa îşi imagina el la vremea respectivă. Nu-şi amintea nimic despre Martin-Renaud, dar trebuie spus că nici pe tatăl său nu-l văzuse prea mult în ultimii ani.

Înainte de a închide, Paul i-a reamintit că era binevenit, oricând dorea, în Beaujolais, dacă avea chef să-l viziteze pe Édouard. Tatăl său l-ar fi recunoscut cu siguranţă, el îşi recunoştea vizitatorii, asta era o certitudine. În acel moment i-ar fi plăcut să-i spună lui MartinRenaud pe numele mic, dar îl uitase, sau mai degrabă nu-l ştiuse niciodată, era Gilles? Avea un cap pentru a fi numit Gilles.

În ciuda comportamentului său afabil, Paul nu se simţea niciodată în largul său cu el, iar canalul Animals a reprezentat o uşurare binevenită. De data aceasta a fost vorba despre şobolani. Şobolanii sunt animale sociale, care trăiesc în colonii; fiecare colonie are un lider care intervine în împărţirea hranei, acţionează ca arbitru în conflicte, conduce colonia spre noi teritorii. Un şobolan negru (rattus rattus) care intră pe teritoriul unei colonii de şobolani norvegieni (rattus norvegicus) este atacat şi urmărit. Atunci când un şobolan norvegian mai mare intră pe teritoriul unei colonii de şobolani negri, acesta este ameninţat, dar rareori atacat; în sfârşit, niciun şobolan nu manifestă ostilitate faţă de şoarece (mus musculus).

În cele din urmă s-a săturat de şobolani şi a petrecut ceva timp pe

Apoi a tăiat sunetul şi a sunat-o pe Cécile, care a răspuns aproape imediat. Totul era în regulă, i-a spus ea, şi chiar existau veşti bune: tatăl lor putea acum să clipească şi, prin urmare, puteau comunica cu el. Foloseau cel mai simplu cod de comunicare, cel mai folosit cu pacienţii în această stare: trebuiau să-i pună întrebări la care el putea răspunde cu da sau nu. A clipit pentru a spune da, a rămas nemişcat pentru a spune nu. Era uimitor, a comentat ea, cât de departe se putea merge în conversaţie, doar cu da şi nu. Şi înghiţirea lui progresa bine, logopedul era fericit, credea că va putea mânca normal într-o săptămână sau două, era nerăbdătoare să poată să-i pregătească mâncare. O vedeau mai puţin pe

Madeleine acum, îşi petrecea toată săptămâna în Belleville, se instalase cu adevărat, lucrurile mergeau bine cu asistentele, ei bine, se vedea cu Maryse, ţi-o aminteşti pe Maryse, fetiţa neagră, a adăugat ea, da, îşi amintea. Aurelian nu se întorsese încă, îi era greu să plece, dar credea că o va putea face în curând, ceruse să fie repartizat pe un şantier din regiune, care să-i permită să stea mai mult decât în weekend.

Şi tu?", a întrebat Cécile, "când poţi veni? Adică, sunt sigur că nu aveţi prea mult timp la dispoziţie în acest moment, având în vedere alegerile prezidenţiale. Chiar şi Cecile ţinea cont de alegerile prezidenţiale, a remarcat cu un pic de surprindere, a fost într-adevăr un tăvălug mediatic, aceste alegeri. Ar trebui să se liniştească în curând, a spus el în cele din urmă, în curând vom fi în miezul acţiunii, nu va mai trebui să intervin atât de mult. În timp ce spunea acest lucru, şi-a dat seama că era adevărat: conferinţa de presă comună cu Sarfati de lunea viitoare va marca adevăratul început al campaniei electorale a lui Bruno. Bineînţeles că va fi acolo în principal ca suport tehnic, în fundal, aşa cum a spus Solène Signal, dar va fi totuşi o adevărată campanie, cu toată epuizarea şi stresul pe care le implică. Sarfati, la rândul său, începea să dea dovadă de convingeri timide, moderat progresiste, şi începeam să anticipăm că mandatul său de cinci ani va fi marcat de una sau două reforme sociale uşoare, cum ar fi dezincriminarea drogurilor uşoare. Bruno nu avea nimic împotrivă, Paul îşi amintea că văzuse un dosar pe această temă, solul francez se preta foarte bine la cultivarea canabisului, mult mai bine decât Olanda, în special în Périgord, canabisul putând constitui o alternativă excelentă la cultura tradiţională a tutunului - care părea definitiv condamnată.

Bruno nu fusese niciodată cunoscut pentru convingerile sale politice, era întruchiparea tehnicianului care-şi cunoştea dosarele, şi tocmai austeritatea imaginii sale îl

împiedicase să fie ales drept candidat de către preşedinte; dar chiar şi aşa, de data aceasta, va fi obligat să iasă din asta, cel puţin din când în când, va fi "în faţa poporului francez", îi spuse el lui Cécile, şi chiar în clipa în care Paul rostea aceste cuvinte era străbătut de o îndoială imensă şi aproape nelimitată în legătură cu noţiunea de popor

Dar nu putea să vorbească despre asta cu Cecile, sau cu oricine altcineva de altfel, era prea negativ, prea descurajant şi, în acelaşi timp, prea vag în mintea lui. S-a mulţumit să o sărute şi a repetat că se va întoarce la Saint Joseph cât mai curând posibil.

Imediat după ce a închis, îndoiala sa s-a răspândit în întreaga comunitate umană. Întotdeauna îi plăcuse anecdota despre Frederic al II-lea al Prusiei care cerea să fie înmormântat lângă câinii săi, pentru a nu fi îngropat printre oameni, acea "rasă rea". Lumea umană i se părea a fi alcătuită din mici bile de rahat egoiste, fără legătură între ele; uneori bilele deveneau neliniştite şi se împerecheau în felul lor, fiecare în registrul său, iar apoi urmau noi bile de rahat, mai mici. Aşa cum i se întâmpla uneori, o dezgust brusc faţă de religia surorii sale îl copleşi: cum ar fi putut un zeu să aleagă să renască sub forma unei mingi de rahat? Cântecele, ca să nu fie mai rău, au sărbătorit evenimentul. "Es ist geboren, das gottliche Kind", îi revenea brusc în minte, era frumos să fi studiat, se gândea el, ai un anumit nivel. De câţiva ani încoace, e adevărat, căcăcioşii se împerecheau în număr mai mic, păreau să fi învăţat să se respingă unii pe alţii, îşi percepeau reciproc duhoarea şi se îndepărtau dezgustaţi, o extincţie a speciei umane părea să fie o posibilitate pe termen mediu. Ar mai fi fost şi alte mizerii, cum ar fi gândacii şi urşii, dar nu te poţi ocupa de toate deodată, se gândi Paul. De fapt, nu a avut nicio obiecţie faţă de distrugerea unei bănci de spermă. Ideea de a cumpăra spermă şi, mai general, de a se lansa într-un proiect reproductiv care nu avea nici măcar pretextul dorinţei sexuale, al iubirii sau al vreunui sentiment asemănător, i se părea chiar de-a dreptul bolnăvicioasă.

Nici nu a avut vreo obiecţie reală, aşa cum şi-a dat seama imediat după aceea, faţă de distrugerea navelor container chinezeşti. Nici industriaşii chinezi, nici companiile de transport maritim nu-i stârneau cea mai mică simpatie, toţi contribuind la aruncarea în mizerie a majorităţii locuitorilor lumii pentru a-şi urmări propriile scopuri comerciale meschine, nu exista nimic care să stârnească o mare admiraţie.

N-ar trebui să aibă astfel de idei, s-a gândit aproape imediat şi a deschis canalul Animals. Trecuse ceva timp şi

acum se vorbea despre tapiri, în special despre tapirul brazilian (tapirus terrestris) şi tapirul de munte (tapirus pinchaque), cu câteva menţiuni despre singurul tapir asiatic, tapirul malaezian sau tapirul şaten. În toate cazurile, erau animale precaute şi solitare, trăind în inima pădurilor, mai ales noaptea; viaţa lor socială era nulă, iar perechile se formau doar pentru împerechere. Pe scurt, viaţa tapirului părea incredibil de plictisitoare şi a trecut la un canal de sport, dar obstacolele de 110 metri nu au reuşit să îi distragă gândurile. Încă de la început, se simţise înclinat să le aducă un tribut de admiraţie acestor terorişti necunoscuţi, pentru stăpânirea lor excepţională a mijloacelor informatice şi militare, pentru abilitatea cu care reuşiseră să evite de la bun început cea mai mică pagubă umană - orice ar fi spus Doutremont, el nu vedea niciun miracol în absenţa victimelor în atacul din Danemarca: Trebuiau să facă ceea ce făcuseră cu navele chinezeşti, să avertizeze personalul la timp pentru ca acesta să poată scăpa, dându-le în acelaşi timp un indiciu despre gravitatea ameninţării. S-a conectat din nou la internet pentru a afla mai multe despre atac: într-adevăr, exact asta se întâmplase. Biroul paznicilor de noapte primise un telefon la ora trei dimineaţa, care îi avertiza să evacueze clădirea, în timp ce primul grup de birouri, pe care nu îl ocupa nimeni la acea oră târzie, era devastat de flăcări. Şi, deşi sediul Cryos International se află în centrul oraşului Aarhus, incendiul a fost limitat exact la perimetrul companiei; aceşti băieţi au fost cu siguranţă buni.

Partea cea mai proastă - dar de ce nu se întorsese încă Prudence? s-a întrebat brusc, era aproape ora douăzeci şi unu, avea nevoie de ea acum, avea nevoie de ea şi de conversaţiile lor zilnice, dar acum nu mai era posibil, nu mai putea să o aştepte, trebuia să se culce şi să încerce să doarmă, poate că săriturile cu schiurile ar fi fost de ajuns - cel mai rău lucru era că dacă scopul teroriştilor era să

distrugă lumea aşa cum o ştia el, să distrugă lumea modernă, el nu putea să le demonstreze că se înşelau.

9

Conferinţa de presă a avut loc la prânz în saloanele Hotelului Intercontinental de pe Bulevardul Marceau. Erau într-adevăr mulţi jurnalişti, cu siguranţă câteva sute, Solène Signal sosise mai devreme şi părea încordată, şi-a petrecut următoarea oră trăgând alternativ de ţigările ei electronice. Raksaneh, alături de ea, era mai liniştită, părea să aibă toată încrederea în mânzul ei, şi într-adevăr Bruno se descurca bine, cel puţin aşa i se părea lui Paul, răspundea cu uşurinţă la toate întrebările, trecând de la transportul aerian la BCE, de la BCE la combustibilii fosili fără niciun efort aparent, în câteva rânduri a reuşit să facă publicul să râdă, tipul de la Wall Street Journal în special era împătimit. Sarfati a fost mai puţin evident, nu prea răspundea la întrebări, aproape de fiecare dată încerca să iasă din asta cu glume, nu a funcţionat de fiecare dată, în special cu Financial Times o cam dăduse în bară, credea Paul. După conferinţă, Solène a sugerat să mergem la un "mousse"; într-adevăr, barul de la Intercontinental oferea, printre altele, şi acest lucru.

Era prima dată când Paul îi vedea pe Bruno şi pe Sarfati împreună - de fapt, era prima dată când îl vedea pe Sarfati. "Suntem bine", a spus Solene, prăbuşindu-se pe bancă şi desfăcându-şi picioarele, părea epuizată. "Ne descurcăm bine, deocamdată suntem în fruntea cursei, dar mai sunt încă trei luni până la final. Problema este că noi suntem buni, dar nici ceilalţi nu sunt răi.

– Vă gândiţi la tipul de la RN?", a întrebat Sarfati.

– Da, evident, ceilalţi nu se pun la socoteală. Este bun, acest micuţ, trebuie să recunosc că mă uimeşte.

– Ştii cine are grijă de el?"

Solène a zâmbit extenuat, ca şi cum ar fi fost de prisos să răspundă. "Bérengère de Villecraon", a spus asistentul ei în locul ei. Paul nu-l văzuse în timpul conferinţei de presă, dar

era tipul în costum gri de data trecută, cel care părea un oficial de la Bercy.

"O cunoşti pe această Berengaria? Nici Sarfati nu părea să ştie prea multe despre acest caz. Solène a avut un fel de râs lung şi ciudat, care începea cu rostogoliri de operă comică şi se termina cu un ţipăt ca de cocor, înainte de a exclama, atacându-şi berea: "O cunosc? O cunosc doar pe ea, pe târfa aia! Este o profesionistă bună, nu spun că nu este; trebuie doar să demonstrăm că suntem mai buni decât ea. Până acum stăm bine, vă spun eu; dacă vă uitaţi la proiecţiile din turul doi."

S-a oprit brusc şi s-a uitat fix la asistenta ei. "N-am spus nimic", a protestat timid tânărul.

"Aproape că ai reuşit, te-am auzit gândindu-te. Ştiu ce o să-mi spuneţi: cifrele nu înseamnă nimic cu trei luni înainte. Aveţi dreptate, dar oricum suntem obligaţi să ne uităm la ele, nu putem face altfel. Deci, iată-ne la 55. 55 este un nivel bun, prefer 55 în locul lui 52, dar este prea mic, trebuie să dăm impresia că mărim decalajul, este un lucru care se realizează de la sine, dacă reuşeşti să dai impresia că lărgeşti decalajul, îl lărgeşti, iar acest lucru se întâmplă acum. Deci, e adevărat că nu-mi place, dar va trebui să apelăm la stânga.

Pseudo-civilul din Bercy îi aruncă o privire nedumerită de data aceasta şi sfârşeşte prin a repeta cu o voce stinsă:

"Stânga.

– Da, stânga. Cunoaşteţi termenul, vă trezeşte ceva în cap. Aţi auzit de el la Sciences Po?

– Dar care stânga?. murmură în cele din urmă nefericitul.

– Ei bine, stânga, adevărata stânga, vechea stânga! De exemplu, Laurent Joffrin îmi va face ceva în L'Obs săptămâna viitoare.

– Laurent Joffrin nu este mort?

– Nici pe departe! E în formă, monGroslolo, face jogging în fiecare dimineaţă pe plaja din Dieppe. Tocmai i-am citit lucrarea "Un fascisme propre sur lui", este foarte frumoasă,

aşa cum ştie el să facă. Bineînţeles că nu va fi de ajuns, avem nevoie de mulţi dintre ei, bătrâni moralişti de stânga, şi poate doi sau trei evrei, dacă îi găsim, pentru datoria de aducere aminte. Noi spumegăm toate astea până la alegeri, nu ne grăbim, ideea este să îi facem să se mişte pe centrii umanişti, ştiţi, pe graşii de la şcoala Duhamel, iar dacă graşii se hotărăsc să îşi mişte fundul gras şi spun că trebuie să ne îngrozim, atunci e o glumă, suntem în avantaj. În acelaşi timp", s-a întors spre Bruno, berea îi făcuse bine, era din nou la maxim, "ceea ce ar fi bine ar fi să eliminăm propunerile lor economice. Ai chef să o faci miercuri pe LCI?

– Asta va fi un pic mai dificil", a răspuns Bruno cu blândeţe.

– Şi de ce, vă rog?

– Pentru că au exact aceleaşi opinii ca şi noi şi aprobă pe deplin tot ceea ce s-a făcut în domeniul economic în ultimii cinci ani.

– Ah. S-a gândit o clipă şi i-a făcut semn chelnerului să îi reînnoiască băutura. Ei bine, ascultă!", a exclamat ea imediat după aceea, "într-un fel este chiar mai bine, este excelent. Acolo, atacaţi pe tema: "Propunerile dumneavoastră nu au nimic inovator, iar dacă ideea dumneavoastră este pur şi simplu să continuaţi aceeaşi politică, noi suntem cei mai în măsură să o facem", şi vă desfăşuraţi. Şi, mai mult, va fi adevărat", conchide ea, în culmea satisfacţiei.

Destinele continuă, se încrucişează rareori, iar bifurcaţiile lor sunt şi mai neobişnuite; dar aceste bifurcaţii au loc, din când în când. În aceeaşi zi, după-amiază, Aurélien a avut o întâlnire la Direction Générale des Patrimoines, la Ministerul Culturii. S-a prezentat la ora stabilită şi a aşteptat câteva minute pe un coridor destul de murdar. Nu se putea spune că profitau de îndatoririle lor pentru a crea un mediu de lucru plăcut: mobilierul era de un verde mat, impecabil din punct de vedere administrativ, iar cele câteva postere care

decorau pereţii ar fi aparţinut unei suburbii comuniste din secolul trecut.

Jean-Michel Drapier, directorul general al Patrimoniului, s-a integrat perfect în mediul său şi l-a întâmpinat pe Aurélien fără a-şi ascunde tristeţea. Am veşti bune pentru tine, a spus el cu o voce moartă, sau cel puţin presupun că sunt veşti bune. Tu ai fost cel care a vrut să fie detaşat în Burgundia din motive familiale, nu-i aşa? Aurelien a dat din cap.

"Ei bine, am o misiune pentru tine, sau cel puţin o posibilă misiune: restaurarea tapiseriei de la Château de Germolles, care se află în apropiere de Chalon-sur-Saône. A luat un dosar subţire de pe birou, l-a privit cu surprindere înainte de a continua, referindu-se la el pe măsură ce înainta, era evident că îl redescoperea în acelaşi timp.

"Castelul în sine nu este rău, din punct de vedere istoric: a fost achiziţionat în 1380 de Filip cel Viteaz, primul duce de Burgundia. A aparţinut apoi lui Ioan cel Neînfricat, Filip cel Bun şi Carol cel Viteaz, înainte de a trece în proprietatea coroanei regale. Din punct de vedere al patrimoniului, există un set de sculpturi destul de frumos realizat de Claus Sluter, care a fost restaurat anul trecut. Şi picturile murale, realizate de Jean de Beaumetz şi Arnoult.

Picornet, asta am restaurat mai întâi, ca de obicei, au trecut deja zece ani. Şi mai sunt şi tapiserii. A făcut un gest fatalist. "Nu vă ascund, au avut de suferit, a fost un incendiu, vreme rea, ei bine, o să vedeţi fotografiile. În momentul de faţă sunteţi la Regina Matilda a Ungariei, este aproape gata, nu-i aşa?

– Eu termin la sfârşitul săptămânii.

– Bine, asta e bine. Acest lucru este important, Matilda a Ungariei." Avea un gest graţios cu mâna, fluturări moderate, care evocau destul de bine importanţa istorică şi patrimonială a Matildei de Ungaria. "Aş putea să te pun la castelul de Germolles două zile pe săptămână", a continuat el. Luni şi marţi, de exemplu, sau joi şi vineri,

după cum doriţi, dacă doriţi să vă petreceţi weekendul cu familia.

– Nu ar fi posibil trei zile?

– Cred că va fi dificil. S-a gândit un moment: "Celălalt proiect al tău este Château de Chantilly, nu-i aşa?".

Nu, a răspuns Drapier cu tristeţe, nu voi putea, Chantilly are prioritate. Sunt mai mulţi turişti în Chantilly, ei bine, ştii cum se stabilesc priorităţile", a conchis el pe un ton dispreţuitor, părea să se lase tot mai mult în scaunul său. "Există un aspect asupra căruia trebuie să ne lămurim", a spus el, ridicându-se în picioare cu o îngrijorare bruscă. "Îţi plăteşti singur cazarea şi transportul, nu-i aşa? Nu se va pune problema de rambursare?" Aurelien a confirmat. "Pentru că, evident, linia noastră de credit pentru Château de Germolles... Ei bine, să spunem doar că nu este foarte mare şi, în plus, depindem de bunăvoinţa consiliului departamental. Dar te obişnuieşti cu asta, nu-i aşa? Eşti cu noi de zece ani?

Trecuseră zece ani, într-adevăr, aproape zi de zi. Ce putea face Aurelien decât să dea din nou din cap?
El a dat din cap. Drapier a căzut imediat într-o tăcere copleşitoare.

La ieşirea de la Ministerul Culturii, Aurélien a intrat în prima cafenea care i-a ieşit în cale şi a comandat o sticlă de Muscadet. Neobişnuit cu alcoolul, i-a simţit repede efectele; alcoolul era poate o soluţie, s-a gândit el, o soluţie parţială. O căutare rapidă pe internet i-a adus veşti bune: Château de Germolles se afla la numai nouăzeci de kilometri de Villié-Morgon, aproape tot pe autostrada A6, o rută uşoară. Pe de altă parte, fotografiile tapiseriilor ar fi fost suficiente pentru a determina orice restaurator de artă să se sinucidă; tot ce a putut face a fost să controleze pagubele.

A existat o problemă imediată: nu voia să se întoarcă acasă, voia să fie oriunde, dar nu acasă, acest lucru nu era nou, dar se înrăutăţea cu fiecare săptămână, iar acum cu

fiecare zi. Nu era normal, se gândea el, să se teamă că-şi va găsi soţia, pur şi simplu se temea, nu exista alt cuvânt. Trebuia să ţipe, într-un fel sau altul, să-şi descarce frustrările pe el pentru o zi dezamăgitoare într-o carieră de jurnalist care era din ce în ce mai puţin ceea ce sperase, nu era niciodată o idee bună să te căsătoreşti cu un ratat, nici nu era un ratat, dar el nu se considera un ratat, îi plăceau tapiserii medievale, îi plăcea munca lui meticuloasă şi solitară, nu se gândise niciodată să se schimbe.

Dacă el se întorcea târziu acasă, ar fi fost şi mai rău, ea ar fi văzut în asta un motiv în plus să facă o criză, ieşea aproape în fiecare seară în speranţa de a-şi menţine contactele care se dovedeau a fi din ce în ce mai problematice, ar fi vrut să fie pusă pe un scor mare, mai existau scoruri mari, dar nu erau pentru ea, timpul ei trecuse, asta e tot, Trecuse fără să se întâmple cu adevărat, aşa că ea ieşea, "lua masa în oraş", şi voia ca cineva să stea cu Godefroy în serile astea, dar era evident că nu era necesar, fiul ei, mă rog, ceea ce Aurelien obişnuia să numească fiul său, colegul său de cameră de sex masculin, rămăsese claustrat în camera lui, probabil pe reţelele de socializare, şi nu ar fi părăsit-o sub nici un pretext.

Şi-a mai turnat un pahar, gândindu-se că nu-şi găsise încă curajul să-i recunoască soţiei sale, şi acesta ar fi fost cu siguranţă prilejul unei noi scene, că speranţele financiare pe care şi le pusese în vânzarea sculpturilor mamei sale erau mult exagerate, valoarea lui Suzanne Raison se prăbuşise la propriu. Consultase trei negustori de artă ale căror păreri erau convergente, una dintre sculpturile ei putea fi negociată acum la aproximativ o mie sau două mii de euro, nu mai mult, şi probabil că ar fi durat foarte mult timp să găsească cumpărători, poate că nu s-ar fi găsit niciunul, ar fi fost inutil să coboare şi mai jos, pur şi simplu nu mai exista cerere. El nu avea nimic de-a face cu asta, desigur, dar ea îl va acuza încă o dată că este un vagabond, iar asta nu ar fi fost rău.

Fireşte, Aurélien nu-şi dăduse seama imediat că se căsătorise cu un rahat, şi mai mult decât atât, un rahat venal, e ceva de care nu-ţi dai seama imediat, îţi trebuie minimum câteva luni ca să înţelegi că vei trăi în iad, şi că nu e un iad simplu, Cercurile sunt numeroase, el se afundase de-a lungul anilor în straturi succesive, din ce în ce mai apăsătoare, din ce în ce mai negre şi mai irespirabile, cuvintele acre pe care le schimbau în fiecare seară se încărcau de fiecare dată cu un pic mai multă ură pură. Probabil că nu-l înşela, sau poate doar puţin, trebuia să se lase înşelată din când în când de un stagiar care încă mai dădea crezare aurei ei de mare jurnalistă, care îşi asuma importanţa în organigramă, ambiţia neîmplinită devorase multe lucruri din ea, rămăsese dorinţa nestăvilită de a arăta că e o fată cool, modernă şi simpatică şi că are multe contacte în mediu. De doi sau trei ani, Aurélien se jucase cu ideea de a o ucide, uneori prin otrăvire, mai des prin strangulare; îşi imagina că respiraţia ei se rarefia treptat, că gâtul i se rupea. Erau reverii absurde, nu ştia nimic despre violenţă, nu se luptase niciodată, sau mai bine zis nu se apărase niciodată. Cu toate acestea, a fost umilit şi bătut în mod regulat de băieţi mai mari timp de ani de zile. De obicei, se întâmpla foarte repede, o fugă disperată pe coridoarele şcolii, câteva rugăminţi inutile, apoi îl aduceau în faţa liderului lor, un negru mare şi voinic, de cel puţin o sută de kilograme de grăsime şi muşchi, pe care îl numeau "monstrul". Apoi îl forţau să îngenuncheze, putea să vadă zâmbetul fericit, aproape cordial al monstrului în timp ce îşi deschidea fermoarul pentru a-i strânge faţa, încerca să se elibereze, dar ceilalţi îl ţineau strâns, îşi amintea de mirosul urinei sale acre. Aceasta a durat doi ani, între opt şi zece ani, şi a fost primul său contact real cu societatea umană. De atunci, nu a mai fost niciodată capabil de violenţă fizică.

Soluţia cu Indy îi era cunoscută, alcoolul trebuia să dea curaj, iar ea avea nevoie de curaj pentru a începe ostilităţile divorţului. Avea de gând să ceară jumătate din proprietate,

bineînţeles, şi să o obţină; avea de gând să ceară pensie alimentară, şi să o obţină şi ea, singurul lucru care mai rămânea de făcut era să stabilească suma. În divorţuri, din puţinul pe care îl ştia Aurelian, era esenţial să ai un avocat bun. Cunoştea tinichigii, fierari, ştanţatori şi dulgheri de nivel înalt şi scăzut; nu cunoştea niciun avocat, şi alesese unul mai mult sau mai puţin la întâmplare. Indy cunoştea cu siguranţă câţiva avocaţi de temut, un avocat şi un ziarist semănau puţin, cel puţin i se părea că aparţin aceleiaşi lumi destul de dubioase, în contact direct cu minciuna, fără contact imediat cu materialul, cu realitatea, nici cu vreo formă de muncă. Era, nu era necesar să o ascundă de el însuşi, într-o stare proastă.

Sticla de vin era aproape terminată, chestia asta se scurgea repede; a aruncat o privire la cafeneaua din jurul lui, pe jumătate plină şi pe jumătate goală, şi a fost pătruns de certitudinea imediată şi absolută că în acea cafenea nu era nimeni, absolut nimeni, şi probabil foarte puţini oameni din lume, care să-l asculte, să simpatizeze cu el, să-i împărtăşească durerile. Se făcuse seară, Aurelian îşi terminase sticla şi se afla mai mult ca oricând, mai mult ca în orice alt moment al vieţii sale, într-o situaţie de impas absolut.

Cam în acelaşi timp, în centrul oraşului Lyon, Cécile a sunat la uşa primului ei client. Ea fusese trimisă la ei de Marmilyon.org, acesta era numele site-ului. Era cu siguranţă un start-up, sau cel puţin asta era ideea pe care şi-o făcuse, exista un singur angajat, pe care nu-l văzuse niciodată, iar totul se făcea prin telefon şi mai ales prin internet. Ei furnizau angajamente pentru patru bucătari: un italian, un marocan, un thailandez - şi începând de astăzi Cécile, pentru bucătăria franceză, aceasta a fost ultima lor inovaţie, pentru clienţii care doreau să "facă un plan de terroir", aşa cum au declarat pe site-ul lor.

A fost întâmpinată de o femeie blondă, destul de frumoasă, în jur de patruzeci de ani, rezervase cu trei zile

înainte, organizase o cină pentru douăsprezece persoane în această seară, ceea ce îi lăsa lui Cecile trei ore pentru a pregăti masa, asta era ceea ce plănuise, nu era îngrijorată.

Apartamentul era gigantic, trebuie să fi fost ceea ce se numeşte mansardă, dar mansardele se instalează de obicei într-un vechi atelier, aici parcă ocupau întreaga fabrică, i se părea că se distinge în timp ce trecea prin săli de recepţie şi săli de jocuri care se întindeau aproape la nesfârşit.

Bucătăria era, de asemenea, foarte mare, cu un blat central imens din piatră de lavă. "Am făcut cumpărăturile conform instrucţiunilor dumneavoastră", a spus femeia cu un mic chicotit de supărare, era evident că nu-i plăcea să fie instruită de Cecile, dar nu se putea abţine, cumpărăturile nu erau unul dintre serviciile oferite de site. "Nu-ţi arăt echipamentul, sunt doar lucruri clasice", continuă ea cu un gest de nerăbdare, lucruri clasice cu siguranţă, dar de cea mai bună calitate, cel puţin dintre cele mai scumpe, colecţia de cuţite de bucătărie în special era impresionantă, Haiku Itamae, era chiar şi un aragaz La Cornue, toate păreau să fi fost folosite foarte puţin, dădeau impresia că erau scoase direct din catalog.

Cecile s-a pus la treabă şi s-a relaxat treptat, bucătăria avea întotdeauna acest efect asupra ei, şi era un noroc, pentru că începea să simtă că nu avea să-i placă nici femeia aceasta, nici oaspeţii ei. Oaspeţilor li se ofereau două opţiuni: fie pleca, odată terminate pregătirile pentru masă, fie rămânea să servească la masă, apoi să spele vasele şi să facă ordine. Din nefericire, clientul alesese a doua variantă, probabil că va trebui să rămână până cel puţin la miezul nopţii. Hervé se întorsese la St Joseph, urma să o ia mai târziu.

După ce a lansat blanquette de veau, s-a concentrat asupra desertului, acesta urma să fie cel mare, prăjitura cu căpşuni nu este una uşoară, trecuseră ani de zile de când nu mai făcuse una, dar se simţea bine, confortabil, sigură pe ea. Aperitivele nu ar fi fost o problemă, o simplă remouladă

de ţelină şi sparanghel cu sos hollandaise, ea ar fi făcut sosul să fie ultimul.

Impresia a fost confirmată atunci când a servit antreurile, apoi blanquette: cu siguranţă nu-i plăceau aceşti oameni. Nu-şi mai amintea cu ce se ocupa soţia, cu siguranţă cu afaceri imobiliare, sau mai degrabă cu renovarea proprietăţilor, în ultimii ani avuseseră loc destul de multe renovări de proprietăţi în Lyon. Soţul ei, în orice caz, era în finanţe, părea ceva mai înţelegător decât soţia lui, cu o faţă lunară, puţin dezorientată, în mod ciudat el fusese cel care o contactase primul, cel puţin nu încercase să negocieze preţul. Ceilalţi invitaţi aparţineau aceluiaşi mediu, unii păreau să lucreze în cultură, conversaţia era despre artă contemporană, despre diferite expoziţii, ea nu avea timp să asculte şi oricum nu o interesa. Avea impresia de a fi perfect transparentă, nimeni nu părea să-i observe prezenţa. Sperase, cel puţin, că vor spune un cuvânt despre felul în care găteşte, dar niciunul dintre ei nu s-a gândit la asta, niciunul dintre cei doisprezece, deşi blanquette-ul ei era bun.

Când s-a întors cu prăjitura cu căpşuni, conversaţia a fost despre următoarele alegeri prezidenţiale, şi nu a fost foarte animată, toată lumea a fost de acord să susţină actuala majoritate, nu exista "nicio alternativă", cum se spune. În timp ce tăia tortul, a fost cuprinsă de dorinţa de a spune ceva incongruent şi copilăresc, cum ar fi: "Fratele meu mai mare îl cunoaşte foarte bine pe ministru", dar s-a abţinut, s-a întors în bucătărie şi a început să spele vasele. La patruzeci de ani, se simţea ca şi cum ar fi descoperit lupta de clasă; era un sentiment ciudat, neplăcut, un pic murdar, ar fi preferat să nu-l cunoască.

După ce vasele au fost spălate şi cafelele au fost servite, oaspeţii s-au îndreptat spre sufragerie - sau mai bine zis, spre una dintre sufragerii. A terminat de aranjat şi a putut în sfârşit să plece. "Nu te duc acasă, ştii drumul", a spus gazda. Hervé era deja acolo, aşteptând-o la colţul de pe

Cours Lafayette, aşa cum era prevăzut. În timp ce cobora scările, a fost copleşită de o nevoie bruscă de a plânge. Maşina nu era parcată foarte departe, dar cei cincizeci de metri pe care i-a parcurs în aerul îngheţat au fost suficienţi pentru a-i reveni în simţiri şi a reuşit, după ce s-a aşezat pe scaunul din faţă, lângă Hervé, după ce acesta a întrebat-o cum a mers, să răspundă cu cel mai desăvârşit firesc: "Foarte bine.

10

Vineri, 29 ianuarie, Aurélien şi-a terminat lucrarea la tapiserie Marguerite de Hongrie; nu mai trebuia decât să aştepte ca materialul să fie transportat la Château de Germolles, ceea ce va fi cu siguranţă rapid, deoarece serviciile Departamentului Patrimoniului sunt foarte eficiente în acest domeniu.

În fiecare dimineaţă, apropierea plecării sale îl umplea de o bucurie anticipată; îi plăcea traseul până la Château de Chantilly, bine, nu atât de mult începutul, nici Bondy, nici Aulnay-sous-Bois nu aveau prea multe motive de bucurie, dar odată trecut aeroportul Roissy se trezea în mijlocul naturii, iar imediat după La Chapelle-en-Serval, în mijlocul pădurii, nu mai existau locuinţe umane până la Chantilly. Călătoria de întoarcere a fost, desigur, mai puţin veselă, iar neliniştea lui creştea pe măsură ce se apropia de pavilionul lor din Montreuil, a cărui mică grădină Indy o lăuda mereu cunoscuţilor săi, deşi nu semăna deloc cu o grădină, cel mult o zonă necultivată, invadată de buruieni înalte şi de ciulini, în care rugineau ici şi colo câteva cutii de conserve, pe care ea oricum ar fi fost incapabilă să le cultive.

În acea seară de vineri, când a împins uşa cabanei, se simţea aproape vioi şi şi-a dat seama imediat că va trebui să i-o ascundă lui Indy, că era imperios necesar ca schimburile lor să rămână pe tonul obişnuit de ostilitate şi sarcasm; probabil că nu va fi greu, oricum, ea va ieşi devreme, întotdeauna ieşea vinerea.

Sâmbătă, ziua cea mai grea pentru el în general, abia dacă a văzut-o, iar seara a sunat-o pe Cécile. Veştile din partea ei erau bune, iar ea a exultat când i-a spus că tatăl lor reuşise să mănânce normal de trei zile. Desigur, mâncarea trebuia amestecată şi pasată, dar îşi recăpătase capacitatea de a aprecia aromele. "Chiar şi vinul?", a întrebat Aurélien. Ei bine, da, chiar şi vinul, vinul era un

lichid, nu era o problemă deosebită. Aurelian nu ştia prea multe despre medicină, iar atunci când Cecile a menţionat riscul unor "rute false", nu a înţeles la ce se referea. Abia aştepta să-l revadă în curând, putea să vină oricând dorea. Într-o săptămână, spunea el, cel mult două. El a adăugat că va fi singur; ea nu a făcut niciun comentariu.

Ultima săptămână a lunii ianuarie a fost una plină pentru Paul, Bruno fusese puţin prea optimist, iar dificultăţile cauzate de absenţa sa au întârziat mai mult decât se aşteptau să se risipească. Se vedea cu el o dată pe săptămână şi îi explica cele câteva puncte litigioase care trebuiau să fie decise - era mai mult o chestiune de conştiinţă, de fapt, erau atât de obişnuiţi să lucreze împreună încât ar fi putut anticipa reacţia lui aproape de fiecare dată. Apoi, maşina Bercy pornea; era o maşină administrativă bună, puternică, puţin cam lentă la început, dar, săptămână de săptămână, lucrurile deveneau mai uşoare.

Strategia lui Solène Signal nu prea funcţionase; tenorii "stângii morale" deveniseră definitiv inaudibili, chiar mai mult decât crezuse ea, iar grăsimile umaniste nu se mişcaseră. Trebuie spus, de asemenea, că, pentru prima dată, evreii nu s-au prezentat; faptul că nu mai era vorba de un Le Pen a jucat cu siguranţă un rol în dezertarea lor. Bătrânul se apropia de a 99-a aniversare, dar încă nu se hotărâse să moară. Ar fi trebuit să se lanseze într-una dintre glumele sale despre cuptoare pentru a-şi scufunda partidul în ultimul moment; Solène încă mai nutrea această speranţă reziduală, dar nu prea mai credea în ea: de vreme ce candidatul nu-i mai purta numele, părea să considere că nu mai era cu adevărat sub autoritatea lui. El însuşi se "pregătea să se prezinte în faţa salvatorului său", asta e tot ce se putea extrage acum din el într-un interviu, iar proiecţiile din turul doi au rămas blocate la 55-45, nu se mai mişcaseră de la început.

Paul se bucura întotdeauna să o revadă pe Raksaneh. Era mereu dinamică, mereu bine dispusă şi avea o colecţie impresionantă de body-uri turcoaz, mentă, fucsia, părea să se bucure de toate culorile curcubeului; de altfel, toate erau la fel de strâmte. Evident că se înţelegea foarte bine cu Bruno, dar cu siguranţă nu se culcau împreună, nu era posibil pentru Bruno, nu încă, nu în acest stadiu, şi atunci ar fi putut să apară probleme de etică, deşi, ca să spun adevărul, etica la Confluences nu părea să fie o preocupare importantă pentru ei. Dar deja îi făcea mult bine lui Bruno faptul că ea îl considera un bărbat de sine stătător, iar el îl redescoperea într-un fel în acelaşi timp. Raksaneh avea o viziune în mod natural sexuală a fiinţelor şi nici nu se gândea să o ascundă, era incredibil de relaxant.

Cu Prudence, lucrurile nu s-au schimbat, sau s-au schimbat foarte puţin. Acum mergeau împreună la muncă în fiecare dimineaţă şi se întorceau la ore similare. În fiecare seară vorbeau puţin în sufragerie înainte de a merge la culcare în camerele lor respective. Încă nu luau masa împreună, dar Paul s-a supărat într-o seară când a descoperit în frigider două felii de plăcintă pe care Prudence le cumpărase pentru el.

În seara zilei de 2 februarie, ea a mers la o petrecere organizată de grupul ei de adepţi pentru a sărbători Sabatul Imbolc. Acest Sabat, potrivit lui Scott Cunningham, a marcat recuperarea zeiţei după ce a dat naştere zeului. Căldura a fertilizat pământul (adică zeiţa), făcând seminţele să germineze şi să răsară; astfel s-au manifestat primele semne ale primăverii. Prudence încerca în mod evident, cu curaj, să revină în contact cu lucrurile, cu natura, cu propria ei natură. Ar fi o idee bună, se gândi Paul, să o invite să îl însoţească la Sfântul Iosif, de îndată ce va putea ajunge el însuşi acolo; ea era cu adevărat îngrijorată de sănătatea tatălui ei, iar casa îi plăcuse dintotdeauna; poate că ar putea găsi un nou impuls, un nou început, o nouă viaţă; trebuia să spere asta.

Drapier i-a telefonat lui Aurélien în dimineaţa zilei de luni, 15 februarie, când tocmai sosise la Chantilly. Totul era gata la faţa locului, i-a spus el, putea să-şi înceapă joi munca la Germolles. În timp ce închidea telefonul, Aure-lien şi-a dat seama că urma să plece miercuri seară, peste două zile, nu prevăzuse că eliberarea sa era atât de aproape. În plus, Indy nu ar avea nimic de obiectat la această mişcare - dimpotrivă, de fapt, era vorba tot de vânzarea sculpturilor. În cele din urmă, se înţelesese cu un galerist asupra unui preţ unitar de o mie două sute de euro, dar tot nu îndrăznise să-i spună soţiei sale. Proprietarul galeriei, care locuia într-o fostă fabrică din Romainville, avea suficient spaţiu de depozitare şi era pregătit să se ocupe de transport.

La prânz, şi-a invitat la masă colega, o fată care intrase de curând în serviciu şi care lucra cu el la Negarea Sfântului Petru. Restaurantul era situat în castelul însuşi, în fostele bucătării ale lui François Vatel, intendentul prinţului de Condé - un bucătar bun, probabil, dar care a rămas în istorie pentru sinuciderea sa.

"Ai ceva de sărbătorit?", îl întrebă Félicie, surpriza ei era de înţeles, de obicei la prânz mânca un wrap de pui pe care îl mânca în cinci minute, fără să-şi părăsească postul de lucru.

"Nu chiar. Adică, cred că voi putea divorţa în curând.

- Ah." A făcut un efort lăudabil de discreţie, aşteptând sosirea felului principal înainte de a pune întrebări. A abordat subiectul fără o reală jenă, aproape cu francheţe, deşi a atenuat puţin tonul. Când a fost întrebat dacă aveau copii, acesta a răspuns că nu. "Ah, asta e bine", a spus ea, "când nu sunt copii, sunt mai puţine probleme". Asta ar fi crezut majoritatea oamenilor, Felicia gândea exact la fel ca majoritatea oamenilor, era liniştitoare din toate punctele de vedere, fata asta.

Îşi făcuse valiza cu o zi înainte, pentru a nu fi nevoit să se întoarcă la Montreuil, şi a plecat din Chantilly la ora 16.00. Şoseaua de centură era foarte aglomerată, nici autostrada

nu mergea prea bine, iar pe la ora 21.00 şi-a dat seama că va ajunge foarte târziu la Saint-Joseph şi că începea să obosească, aşa că era mai bine să se oprească la Chalon. A găsit cu uşurinţă o cameră la Ibis Styles, lângă ieşirea Chalonsur-Saône Nord. Restaurantul era încă deschis, dar nu mai erau decât alţi doi clienţi, care mâncau singuri la mesele lor: un tip de vreo 40 de ani, care arăta ca un vânzător, mă rog, un vânzător aşa cum era portretizat în filme, el nu cunoscuse niciodată cu adevărat un vânzător, şi o femeie ceva mai tânără, care arăta şi ea ca o vânzătoare, ceva din machiaj sau din vestimentaţie, nu ştia prea bine, nici el nu cunoştea vreo vânzătoare, experienţa lui în lume era limitată. S-a întrebat fugitiv dacă aceşti oameni care îşi petreceau viaţa pe drumuri, în căutarea unui ideal improbabil de loialitate a clienţilor, care dormeau în camere Mercure sau Ibis Styles, aveau uneori aventuri de o noapte între ei, dacă se îmbrăţişau înflăcăraţi cu ocazia unui popas. Probabil că nu, se gândi el după ce se gândi puţin; acest gen de lucruri s-ar fi putut întâmpla pe vremea tatălui său, dar obiceiul se pierduse, nu mai corespundea spiritului vremurilor. Nici nu credea că cei doi, odată întorşi în camerele lor, vor lansa o aplicaţie de întâlniri pe internet bazată pe geolocalizare; probabil că nu se va întâmpla nimic.

Somnul său a fost liniştit şi lipsit de vise; a doua zi, la ora opt, s-a prezentat la uşa castelului de Germolles, ştia că se lucrează devreme în provincie. Paznicul semăna mai degrabă cu acei servitori malefici, mai mult sau mai puţin degeneraţi, implicaţi în ceremonii de magie neagră care implică sacrificarea găinilor şi trasarea de semne cabalistice pe podeaua hambarului, pe care îi întâlneşti în anumite filme fantastice din seria Z; era conştient de venirea lui. Tapiserii se aflau într-o stare atât de proastă pe cât era de temut; una dintre cele mai frumoase tapiserii, care o înfăţişa pe Batşeba ieşind din baie, era pe jumătate mâncată de şobolani. Ceea ce nu prevăzuse era frigul, holurile castelului

erau îngheţate; asta era o problemă, retuşarea este o muncă manuală delicată, greu de realizat cu degete lacome. Mormăind puţin, paznicul s-a dus să aducă un încălzitor electric, care s-a dovedit a fi eficient; nu prea avea prea multe de făcut în lunile de iarnă, în afară de atunci când vizita castelul, şi părea să-şi petreacă cea mai mare parte a zilei hrănindu-şi câinii - vreo zece, şi de un tip deloc atrăgător, de tip rottweiler sau mastiff. Cu toate acestea, Aurelian s-a plimbat în parc la prânz; animalele l-au privit cu suspiciune, dar nu s-au apropiat de el. A mers apoi să ia masa de prânz la barul-restaurant din Mellecey, comuna castelului; a fost foarte liniştit, parcă era ca într-un film cu Maigret.

Ştia că Cécile nu-l va întreba despre Indy, că va aştepta ca el să abordeze singur subiectul; dar în prima seară nu s-a simţit suficient de curajos să abordeze subiectul. Sâmbăta, i-a spus ea, se vor duce la spital sâmbătă pentru a o căuta pe Madeleine, care dormea la St Joseph în fiecare sâmbătă. O vor aduce înapoi duminică şi vor putea petrece din nou ceva timp cu tatăl lor.

A doua zi, după masă, Cécile s-a întors la bucătărie; acum pregătea mâncăruri pentru toată săptămâna, care urmau să fie păstrate în cutii ermetice, pe care i le va da lui Madeleine a doua zi; avea de lucru cel puţin două-trei ore. După ce Hervé s-a dus la culcare, Aurélien a rămas singur în sufragerie; nu prea se gândea la ce avea de gând să spună, mintea îi era mai mult sau mai puţin goală. Apoi, fără să fi plănuit exact acest lucru, s-a ridicat, s-a îndreptat spre bucătărie, a închis uşa în urma lui şi s-a aşezat la masă. Cecile a terminat de amestecat un sos care fierbea la foc mic într-o oală, s-a întors, şi-a şters mâinile şi s-a aşezat în faţa lui.

Vânzarea sculpturilor era aproape rezolvată, începuse el, nu-i va lua mai mult de un weekend pentru a finaliza inventarul, iar galeristul le va ridica în weekendul următor, era deja programat pentru sâmbătă 27, vor ajunge

dimineaţa devreme. Simţea că vorbeşte cu o voce inexpresivă, nu-şi recunoştea cu adevărat vocea, era puţin îngrijorător.

A vorbit o vreme despre lucrările mamei lor, despre cât timp va dura să le vândă, despre suma de bani pe care se puteau aştepta să o obţină de pe urma lor. Cécile a aşteptat cu răbdare, fără să-l întrerupă. La un moment dat s-a ridicat pentru a-şi întoarce sosul, apoi s-a aşezat în faţa lui.

Voi începe procedurile de divorţ imediat după aceea", a continuat el pe exact acelaşi ton. Am o întâlnire cu un avocat la 1er martie.

– Dar fiul tău? Veţi avea custodie alternantă, drept de vizită în weekenduri?

– Nu intenţionez să-mi mai văd fiul.

Ea a recunoscut lovitura, a rămas tăcută cel puţin un minut, apoi s-a apropiat de el, i-a luat mâna între ale ei înainte de a-i spune că înţelege, bine că putea înţelege, evident că nu era chiar fiul ei, nu era la fel, lucrurile ar fi stat fără îndoială altfel dacă nu ar fi avut ghinionul de a fi steril.

"Eu nu sunt steril", a răspuns Aurelian cu calm.

De data aceasta, ea l-a privit cu uimire, care s-a transformat treptat în groază când şi-a dat seama ce tocmai spusese. Un scârţâit de uşă s-a auzit, destul de departe. Au tăcut; probabil că Hervé era cel care se ridicase. Puţin mai târziu, tăcerea a revenit. Aurelien a evitat privirea lui Cécile, dar în cele din urmă a reuşit să continue cu aceeaşi voce detaşată:

"Nu am fost niciodată sterilă. Ea mi-a spus asta. Nu am înţeles niciodată de ce a vrut un alt donator.

Abia când o lacrimă a apărut în ochii surorii sale, a început şi el să plângă. A plâns mult timp, calm, fluxul părea inepuizabil, în timp ce Cecile îl legăna în braţe. Nu simţea mare lucru, sau cel puţin nu simţea durere, ci mai degrabă un fel de milă abstractă faţă de el însuşi şi, de asemenea, mai tulburător, impresia că era secătuit. Poate că aşa se simţea, se gândea el, să fii victima unei hemoragii masive.

Când lacrimile au început să i se usuce, însă, a simţit altceva, ca o relaxare generalizată a corpului, însoţită de o oboseală intensă. S-a culcat imediat după aceea.

În dimineaţa următoare, la scurt timp după ce au ajuns la spital, au trecut pe lângă Maryse pe coridorul care ducea spre camera tatălui lor. Au ieşit, a spus ea, Madeleine l-a scos la plimbare în grădină. Eşti fiul lui cel mai mic, nu-i aşa?" Aurélien a dat din cap. "L-a avertizat, i-a spus că vei veni. Şi doctorul Leroux ar fi vrut să vă cunoască, dar nu este aici în acest weekend.

"E drăguţă, asistenta", a spus Aurelien în timp ce se îndrepta spre grădină. "Ah, ai observat...", a răspuns Cécile fără să comenteze.

Aşezată pe o bancă lângă Edouard, care era învelit în pături, Madeleine i-a văzut de la distanţă, a făcut un semn mare în direcţia lor şi s-a ridicat, împingând scaunul spre ei. Pe drum, a trecut pe lângă două infirmiere care s-au îndepărtat câţiva metri pentru a nu o saluta, iar Aurelian a avut impresia că i-au aruncat o privire ostilă.

S-a apropiat de tatăl său, i-a luat mâna care ieşea dintre pături între ale sale. M-am întors, tată", a spus el. Mergem în camera ta, nu-i aşa, e cam frig. Edward a clipit, încet, dar foarte vizibil. Asta pentru a spune da, a spus Cécile, îţi aminteşti? Poate vă lăsăm", a adăugat ea când s-au întors în cameră, "dacă aveţi chef să fiţi singură ca să vorbiţi cu el."

Cécile şi Madeleine au ieşit; privirea tatălui său a rămas fixată în a lui, nemişcată. Nu avea cum să se exprime, îşi repeta Aurelian, nu avea cum să-şi facă cunoscute sentimentele, dar i-a mai trebuit încă un minut sau două până a început.

Voi putea să mă întorc de mai multe ori, tată", spune el în cele din urmă, "Am găsit o slujbă lângă Chalon-sur-Saône. Şi apoi voi vinde sculpturile mamei mele, am găsit un galerist la Paris, vom elibera hambarul.

Tatăl său a clipit încet. Aurelien a îngheţat, incapabil să interpreteze această mişcare, incapabil să continue.

Ai avut dreptate, tată", a spus el în cele din urmă, "soţia mea este o femeie rea. O să cer divorţul.

Tatăl său a clipit din nou, de data aceasta mai clar, mai hotărât.

Nu prea mai avea multe de spus, dar se simţea incredibil de bine când a părăsit spitalul, liniştit, uşor, şi a vorbit tot el la cină, spunându-le că tapiserii pe care îi restaura fusese cel mai probabil ţesute în Arras, că Arras fusese principalul centru de producţie al Europei la sfârşitul Evului Mediu şi că oraşul îşi datora o mare parte din opulenţă acestei industrii. "Opulenţa s-a schimbat mult...", remarcă Hervé, turnându-şi un pahar.

Duminică dimineaţa s-a apucat de treabă, fotografiind şi măsurând sculpturile, urmând să trimită toate acestea galeristului prin e-mail, era o sarcină uşoară, dar şi hambarul era foarte prost încălzit, iar seara şi-a dat seama că nu mai avea curajul să pornească din nou la drum. Avea de gând să petreacă noaptea la St Joseph şi să-i telefoneze lui Félicie pentru a o avertiza, Reniement de Saint-Pierre va trebui să mai aştepte puţin.

A plecat a doua zi la ora şapte. În ciuda orei matinale, Cecile era trează şi l-a îmbrăţişat foarte, foarte mult înainte de a se urca din nou în maşină.

11

Vinerea următoare, Paul şi Prudence au luat trenul spre Macon. Nu aveau de gând să doarmă în aceeaşi cameră, discutaseră în ultimul moment, chiar înainte de a pleca, era dificil, trecuse prea mult timp; dar Prudence a spus că va încerca să i se alăture în patul lui spre sfârşitul nopţii. "Patul este foarte mic, să ştii", a remarcat Paul; ea bănuia că aşa era, dar nu o deranja, dimpotrivă. Nu prea înţelegea de ce dormea din nou în camera lui de adolescent; se gândea că probabil nu avea rost să înţeleagă. Nu credea că mai existau postere cu Carrie-Anne Moss pe pereţi; dar dacă existau,

prima lui mişcare ar fi fost să le dea jos; din nou, nu ştia cu adevărat de ce, dar simţea că e mai bine aşa.

Din felul în care l-a îmbrăţişat pe peronul gării TGV, Paul şi-a dat seama imediat că Cécile va face tot posibilul ca Prudence să se simtă bine în weekend, să se simtă din nou binevenită într-o familie. Totuşi, nu şi-a putut reprima o uşoară mişcare de surprindere când a aflat că Paul va ocupa din nou vechea lui cameră, dar a tăcut.

Într-adevăr, în camera lui nu exista nicio imagine a lui Carrie-Anne Moss, ci doar inofensivul poster Nirvana. În mod curios, a adormit fără probleme. S-a trezit însă imediat, în clipa în care a auzit sunetul uşor al uşii camerei sale care se deschidea, dar nu s-a mişcat, nu a făcut nici un gest pentru a o întâmpina pe Prudence, dimpotrivă, s-a ghemuit, s-a lipit de perete. Noaptea era complet întunecată, nicio scădere de temperatură nu anunţa apropierea zorilor, nu putea fi mai mult de ora cinci dimineaţa.

Mai întâi şi-a pus o mână la talia lui, apoi a urcat până la pieptul lui. Nu s-a mişcat niciun centimetru. Apoi a făcut nişte mişcări vagi, un fel de smucituri, şi dintr-o dată l-a strâns cu toată puterea, scoţând nişte sunete pe care Paul abia le înţelegea, şi i s-a părut că plânge. Purta încă pijamaua de copil, care părea puţin pufoasă, a remarcat el involuntar. Şi-a slăbit puţin îmbrăţişarea, încă îl ţinea strâns, dar nu conta, era bine.

A stat nemişcat mult timp, simţindu-i căldura - aproape că ardea şi respira greu, sistemul ei cardiovascular trebuie să fi funcţionat într-un ritm nebunesc.

Lumina zilei invadase deja în mare parte încăperea când s-a hotărât să se mişte, şi-a dat seama, în timp ce se întorcea, că era teribil de speriat.

A greşit că se temea. Gurile lor erau la câţiva centimetri distanţă. Fără nici o secundă de ezitare, Prudence şi-a lipit gura de a lui, şi-a introdus limba şi a mişcat-o încet, împletind cele două limbi. Avea impresia că acest lucru ar putea continua mult timp, la nesfârşit.

Acest lucru a încetat însă, nimic nu durează la nesfârşit în lumea sublunară. S-au separat, corpurile lor fiind acum la o distanţă de aproximativ treizeci de centimetri. "Hai să bem o cafea", a spus Paul.

Cecile nu şi-a putut reţine surpriza când i-a văzut sosind în bucătărie, mână în mână, în pijamale. Trebuie să fi fost ceva necesar aici, se gândi ea, un ritual de reuniune. Nu poţi să spui nimic despre problemele de relaţii ale altora, nu poţi face nimic în privinţa lor, este un loc secret în care nimeni nu poate intra. Cel mult puteţi aştepta până când se vor decide să vă spună despre asta, ştiind că probabil nu o vor face. Ceea ce se întâmplă în interiorul unui cuplu este particular, netranspozabil la alte cupluri, nesusceptibil de intervenţii sau comentarii, cu totul separat de restul existenţei umane, diferit de viaţa în general, precum şi de viaţa socială comună multor mamifere, nici măcar inteligibil de urmaşii pe care cuplul i-a putut produce, pe scurt, este o experienţă de alt ordin, nici măcar o experienţă propriu-zisă, o încercare.

Aurélien nu vine cu noi la spital, spune Cécile, este ocupat cu împachetarea sculpturilor astăzi, va sta aici toată ziua şi cred că au sosit deja transporatorii.

Lui Paul i-a luat un minut bun ca să înţeleagă despre ce vorbea. Uitase complet de el, nu-l văzuse cu o seară înainte, e drept că ajunseseră foarte târziu; iar de sculpturile mamei sale, ca să fiu sincer, uitase şi de ele.

Da, ştii tu, sculpturile mamei." i-a spus lui Prudence, care a dat din cap mecanic, fără să înţeleagă despre ce este vorba.

– Ai de gând să faci un duş?", a întrebat Cecile, părând puţin grăbită.

– Prudence a dat din cap cu entuziasm, şi ea avusese aceeaşi idee: să continue ziua aşa, fără să se fi spălat. Corpurile lor nu se amestecaseră cu adevărat, asta avea să vină mai târziu, dar se atinseseră de mult timp şi încă mai existau urme şi mirosuri; făcea parte din ritualul de

îmblânzire a trupurilor. Acelaşi fenomen a fost observat şi la alte specii de animale, în special la gâşte, iar el văzuse cu mult timp în urmă un documentar pe această temă.

În faţa hambarului era parcată o camionetă de mutări, cu cele două uşi din spate larg deschise.

Era încă foarte vag, dar se simţea începutul primăverii, era o moleşeală în aer şi vegetaţia o simţea, frunzele se dezbrăcau de protecţia iernii cu o liniştită neruşinare, îşi arătau zonele fragede şi îşi asumau un risc, aceste frunze tinere, un îngheţ brusc le putea distruge în orice moment. În timp ce se urca în Dacia alături de Hervé, Paul şi-a dat seama că, probabil, nu va mai vedea niciodată sculpturile mamei sale şi, mai mult decât atât, că începea să-i uite chipul.

Când au ajuns la spital, în holul de la intrare, s-au trezit faţă în faţă cu doctorul Leroux, care era angajat într-o conversaţie vizibil furtunoasă cu un tip în costum de director. L-a tăiat scurt cu un gest de nerăbdare şi a venit spre ei. "Ei bine, asta e bine, ai venit să-ţi vezi tatăl. Doar că nu te-a aşteptat, ci a plecat cu iubita lui. Nu-i mai vedem prea des, se plimbă în fiecare dimineaţă, nu ştiu unde se duc. Şi-a amintit că scaunul are o autonomie de patru ore, aşa că se întoarce în fiecare prânz pentru a-l hrăni şi pentru a-i reîncărca bateriile. Abia dacă mai are nevoie de o asistentă, de fapt, i-am cerut lui Aglaé să aibă grijă de altcineva. Există doar Maryse, care o ajută pe Madeleine să îl trezească dimineaţa şi să îl culce seara, dar în rest Madeleine se ocupă de tot, îi schimbă scutecele, îl spală, îl hrăneşte.

– Te superi?", a întrebat Paul.

– Nu, de ce m-ar deranja? Ea face munca unui asistent medical neplătit, ştiţi, întotdeauna există o lipsă de personal într-un spital, şi cred că este perfectă, Madeleine.

Era evident că exista o problemă despre care nu voia să vorbească, Paul o simţea, dar nu îndrăznea să-l întrebe, şi s-

au îndreptat spre camera lui Edward. Încă o dată a fost impresionat de fotografia părinţilor săi, îmbrăţişaţi pe malul mării. Arătau tineri, îndrăgostiţi, transpirând literalmente dorinţă. Poate că ar fi trebuit să rămână aşa, se gândi Paul, poate că nu ar fi trebuit să aibă copii, mama lui probabil că nu era făcută pentru a fi mamă.

După cinci minute, Cécile a spus că ea şi Hervé preferau să aştepte în grădină; el a fost de acord. Prudence s-a hotărât să-i însoţească, voia să le facă o vizită. După ce ceilalţi au plecat, s-a scufundat în fotoliul de oaspete. Contemplarea fotografiilor l-a cufundat rapid într-o nostalgie morocănoasă, asta e întotdeauna treaba cu fotografiile, te fac fericit sau trist, nu poţi şti niciodată dinainte. Uitându-se prin cameră, a văzut dosarele tatălui său. Putea să le consulte, îi spusese MartinRenaud: nu erau clasificate şi, în orice caz, nu le-ar fi înţeles.

Prima pe care a deschis-o era într-adevăr absolut criptică: pe o duzină de pagini, cu scrisul său mic, îngrijit şi înclinat, tatăl său scrisese lucruri de genul: "AyB3n6 - 1282", erau sute de rânduri de acest fel, fără nicio repetiţie sau regularitate şi fără cel mai mic comentariu. A privit-o îndelung, fără ca în mintea lui să se întrevadă vreo licărire de înţelegere, apoi a închis-o.

Când a deschis cel de-al doilea dosar, a fost şocat şi, pentru câteva secunde, nu i-a venit să creadă. Avea în faţă ansamblul de pentagoni, cercuri şi personaje bizare care precedau videoclipurile şi anunţau atacurile pe internet de luni de zile. A recunoscut chiar şi mesajul mai precis, era al doilea, cel care însoţea videoclipul cu decapitarea lui Bruno. Îşi amintea că apăruse pe internet, cu puţin timp înainte ca tatăl său să intre în comă. Faptul că urmărea mereu evenimentele curente nu-l surprindea deloc; dar faptul că fusese interesat de această imagine era cu adevărat ciudat.

patru

[illegible] ,[illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] [illegible]

SOLVE
COAGULA
CLIPHAS
LEVI DEE

1

Al doilea document era destul de înfricoşător, dar mai mult clasic, semăna destul de mult cu reprezentările tradiţionale ale diavolului. Numele gravat pe piedestal îi era şi el familiar, parcă îşi amintea că Eliphas Levi fusese un ocultist din secolul al XIX-lea, în mod [e]ciudat prieten cu activista socialistă Flora Tristan, ea însăşi bunica lui Gauguin, dar tot nu părea să aibă prea mult sens. În ceea ce priveşte cel de-al treilea document, nu l-a înţeles. Tatăl său intuise o relaţie între aceste trei elemente şi, timp de aproximativ zece minute, Paul le-a examinat cu atenţie, aşezându-le una lângă alta, fără să vadă vreuna. Dacă această relaţie era ascunsă în meandrele acum inaccesibile ale creierului său, nu aveau de gând să o descopere; singurul lucru de făcut era să-l informeze pe Martin-Renaud. Acesta a lăsat un mesaj în care spunea doar că a descoperit "ceva ciudat" în dosarele tatălui său. Martin-Renaud a sunat înapoi zece minute mai târziu, explicând situaţia.

"Vreţi să vă trimit documentele prin e-mail?

– Nu, deloc. Eşti lângă Macon, nu?

– Belleville-en-Beaujolais, mai exact.

– O să le iau eu. Cred că voi putea ajunge acolo până la mijlocul după-amiezii.

Apoi a închis, lăsându-l pe Paul uimit.

Madeleine a sosit puţin după prânz, aşa cum plănuise Leroux, împingând scaunul cu rotile al lui Edouard. Cécile i-a explicat că există bourguignon, navarin, dar şi supe, care pot fi încălzite în cuptorul cu microunde, iar ea a pregătit şi câteva deserturi.

Imediat ce a ajuns, şi-a pus vasele în frigiderul din camera comună, unde se luau mesele, cel puţin pentru pacienţii care puteau mânca fără gastrostomie, care erau vreo zece în unitate. Paul era impresionat de starea tatălui său, arăta mult mai bine, faţa îi era odihnită, aproape bronzată, i se

părea chiar că ochii îi erau mai luminoşi. După ce l-a sărutat pe ambii obraji, s-a aplecat spre urechea lui şi i-a spus: "Trebuie să vorbim după prânz, tată, despre ceva ce ţine de munca ta. Un vechi coleg de-al tău va veni să te viziteze în această după-amiază. Edward clipi brusc, energic i se părea, dar poate că îşi imagina lucruri. După prânz s-au dus în dormitor şi el a scos dosarul.

"Îţi aminteşti aceste documente, tată? El a clipit afirmativ.

– Le-ai găsit acasă la cineva? A rămas nemişcat.

– Deci le-ai tipărit de pe internet? Toate patru? A stat din nou nemişcat.

– Dar aţi avut impresia, intuiţia că există o legătură între ei? A clipit rapid, de două ori.

– Credeţi că puteţi explica intuiţia dumneavoastră colegului dumneavoastră atunci când vine să vă vadă? Paul a avut impresia ciudată că a ezitat, că pleoapele îi tremurau uşor, dar în cele din urmă a rămas nemişcat.

Martin-Renaud a sosit puţin după ora trei, în spatele unui DS condus de un soldat.

Sunt surprins că ai ajuns aici atât de repede, a spus Paul.

– Baza aeriană de la Ambérieu-en-Bugey nu este departe, iar la Villacoublay sunt întotdeauna avioane disponibile.

– Am vrut să spun că mi se pare surprinzător că v-aţi mutat singur, că aţi considerat că este o urgenţă.

Nu greşiţi, este poate o utilizare exagerată a resurselor statului... Este adevărat că nu este o urgenţă naţională, dar această afacere începe să exaspereze pe toată lumea, nu numai în Franţa. Şi apoi mai este ceva, ceva mult mai difuz, şi anume că am impresia că este departe de a se fi terminat. Ne-au tachinat timp de şase luni, făcând exact ceea ce au vrut; după părerea mea, nu se va termina aici.

Cu şi mai puţine cunoştinţe, Paul a gândit exact acelaşi lucru. S-au aşezat în două fotolii la intrarea în clinica tăcută

şi liniştită. După ce a ascultat cu atenţie, Martin-Renaud a clătinat din cap, neîncrezător. "Satanişti, acum. Sincer, mi-e milă de Doutremont. O să-mi dea o zi de concediu medical dacă mai continuă aşa.

– Dar până acum nu este foarte grav. Adică, este ciudat, dar nu a fost nicio catastrofă.

– Depinde. Din punctul de vedere al securităţii informatice, acesta este probabil cel mai mare dezastru de la apariţia calculatorului. Ceea ce îi face pe oameni să nu intre în panică este faptul că nu există victime.

Paul simţea că era cât pe ce să adauge "deocamdată", pentru că şi el, mereu fără cel mai mic motiv, avusese aceeaşi idee. Ei au meditat o vreme asupra acestei perspective.

Mă duc să-l vizitez pe Edouard, nu-i aşa?", a întrebat în cele din urmă Martin-Renaud.

– Ai de gând să-i iei un interviu? Ei bine, dacă se poate spune aşa.

– Nu, nu intenţionez să-l interoghez, doar să-l salut. Oricum, cred că aţi făcut-o foarte bine; aţi pus exact întrebările potrivite. Poate că aţi fi putut lucra şi în departamentul nostru.

– Cred că i-ar fi plăcut asta.

– Ah..." Martin-Renaud a zâmbit din nou înainte de a se ridica de pe scaun. "Înţelege tot ce spunem, dar nu poate răspunde, nu-i aşa? Paul a confirmat cu o mişcare din cap. "Poate doar să clipească din ochi ca să spună da când i se pune o întrebare? El a dat din nou din cap. Martin-Renaud a mers pe coridor.

S-a urcat din nou în maşină două ore mai târziu, îndreptându-se spre baza militară din Ambérieu. "Este colegul lui tata sau fostul lui coleg?", a întrebat Cecile. Paul a confirmat. "Exact aşa mi le imaginam", a observat ea. "Da, ei bine, serialele TV sunt uneori bine făcute", a conchis Hervé.

Masa era animată, apariţia serviciilor secrete îi făcuse pe toţi surescitaţi, expansivi. Viaţa profesională a tatălui său ar fi putut fi interesantă, se gândea Paul, nicidecum o viaţă plictisitoare de funcţionar public, ca a lui. Ei bine, exagera puţin, viaţa lui devenise mai interesantă de când Bruno intrase în jocul politic, dar totuşi, economia era o disciplină sumbră, iar ministerul un loc destul de plictisitor.

Aurélien a fost informat despre cele întâmplate. Totul fusese împachetat şi urma să fie depozitat a doua zi şi pus în vânzare la începutul săptămânii viitoare.

Erau împreună, se gândi Paul, fraţii şi sora erau împreună, pentru prima dată după cât timp? S-au despărţit foarte târziu, cu toţii puţin beţi, chiar şi Aurelian se pare că se apucase de băut, era prima dată când Paul îl vedea bând; Totuşi, la câteva minute după ce s-a culcat, a fost invadat de o angoasă atroce, de certitudinea că această întâlnire era o iluzie, că era ultima oară când erau împreună, sau aproape ultima, în curând lucrurile aveau să-şi urmeze cursul, totul avea să se descompună din nou, să se dizolve, şi deodată a simţit o nevoie cumplită de Prudence, de căldura trupului lui Prudence, atât de mult încât s-a ridicat şi a mers în pijama pe holul cu geamuri care ducea spre casa principală. Când a ajuns la seră, s-a oprit brusc, respiraţia i s-a calmat treptat. Luna era plină şi putea vedea perfect viile şi dealurile. Nu, nu era o idee bună, îşi spuse el, trebuia să o lase să vină, era treaba ei să facă acest drum. În acelaşi timp, era el atât de sigur? În religia Wicca, zeul părea uneori să aibă ceva cuceritor, bărbătesc; nu ştia, chiar nu ştia. Cu Raksaneh nu ar fi ezitat, se gândi el brusc; ca să nu mai vorbim de etiopian. Cu siguranţă o dăduseră în bară, se gândea el, o dăduseră în bară în mod colectiv pe undeva. Ce rost avea să instalăm 5G dacă nu puteam pur şi simplu să intrăm în contact şi să realizăm gesturile esenţiale, cele care permit rasei umane să se reproducă, cele care ne permit uneori să fim fericiţi? Putea să gândească din nou, gândirea lui lua chiar o turnură aproape filozofică, a

observat el cu dezgust. Dacă nu cumva totul era biologie, sau nimic, până la urmă se întorcea în pat, era singurul lucru de făcut, gândirea lui era sortită să nu ducă nicăieri, se simţea ca o cutie de bere strivită sub picioarele unui huligan britanic, sau ca un beefsteak abandonat în compartimentul de legume al unui frigider ieftin, ei bine, nu se simţea prea bine. Ca să înrăutăţească situaţia, îl dureau din nou măselele; să fi fost ceva psihosomatic până la urmă?

Destul de ciudat, în ciuda tulburărilor persistente din mintea lui şi a maxilarului care îi pulsa, a adormit aproape imediat, de îndată ce şi-a pus capul pe pernă. La fel, s-a trezit imediat ce a auzit sunetul, deşi foarte uşor, al uşii dormitorului său. Ea venise chiar mai devreme decât cu o zi înainte, trebuie să fi fost în miezul nopţii, el avea impresia că a dormit zece minute. De data asta nu s-a mai prefăcut că doarme, s-a întors imediat şi şi-a apropiat gura de a ei, ceea ce probabil că ar fi făcut un zeu, pentru că ea a reacţionat bine, limbile lor s-au amestecat din nou. Totuşi, când a pus mâna pe fesele ei, a simţit-o că se înţepenise; şi-a întrerupt imediat gestul. Trebuiau să aibă răbdare, îşi repeta el, trebuiau să nu se grăbească, dar să nu se grăbească era de fapt plăcut şi chiar ameţitor, pentru că, fără nici cea mai mică îndoială, aveau să sfârşească prin a cădea unul în braţele celuilalt, întreaga lor viaţă se transforma într-o cădere cu încetinitorul, nesfârşită şi delicioasă. Era bună, deja, atingerea mâinii lui pe fesele ei, erau mai puţin slabe, mai puţin osoase decât se temuse, simţise că i se scoală, în sfârşit că se întâmpla ceva în zona aceea, dar şi acolo uitase puţin, cu cât timp în urmă mai exact? Opt ani, zece ani? Mi s-a părut mult timp, dar probabil că aşa a fost, anii trec repede uneori. Poate că ar trebui să procedeze altfel, să înceapă prin a merge la o prostituată, doar pentru a-şi recăpăta senzaţiile şi reflexele, pentru asta erau curvele, pentru a te readuce la viaţă. Deocamdată, şi-a strecurat doar o mână pe sub jacheta de pijama pentru a-i mângâia sânii. Ea a reacţionat bine,

întotdeauna îi plăcuse când el îi mângâia sânii. Mai jos, bineînţeles, era mai complicat.

După prânzul de duminică, s-au adunat, mai degrabă ca un grup de rugători, în jurul maşinii lui Aurélien, pentru a-i saluta plecarea, ca şi cum acesta s-ar fi pregătit pentru o urcare spre Calvar, şi a fost puţin din asta, într-adevăr. Avea o întâlnire la Romainville a doua zi dimineaţă, trebuia să se întoarcă, şi să doarmă în pavilionul Montreuil era cea mai bună soluţie, cea mai rezonabilă soluţie. În general, oamenii sunt supuşi destinului lor; Cécile însăşi fusese întotdeauna aşa, iar în cele din urmă nu a trebuit decât să se laude pentru asta. Îşi spuse totuşi, probabil pentru prima dată în viaţa ei, că o atitudine de revoltă era poate, în unele cazuri, preferabilă; în locul lui Aurélien ar fi dormit oriunde, într-un hotel Ibis din Bagnolet sau din altă parte, decât să se întoarcă la Montreuil. Era cât pe ce să-i spună, a ezitat, s-a abţinut; dar a regretat mult timp, după ce maşina fratelui ei a dispărut după ultima curbă în direcţia Villié-Morgon.

Aurélien nu-i spusese nimic lui Cécile despre asta, credea că-i spusese deja destule despre grijile lui, dar intenţiona să-i anunţe intenţia de a divorţa lui Indy chiar în seara aceea; avea o întâlnire cu un avocat a doua zi, imediat după galerist, nu mai era posibil să amâne acest lucru. Şi mai era şi preţul lucrărilor, despre care trebuia să vorbească şi el, pe scurt se aştepta la o seară abominabilă din toate punctele de vedere. Conta mai mult sau mai puţin pe ambuteiajele din trafic pentru a-l pune pe gânduri, dar în mod curios autostrada era pustie, deşi era sfârşitul unei perioade de vacanţă şcolară, sau poate că nu, nu-şi putea aminti. Era Godefroy, de exemplu, în vacanţă? Habar n-avea.

A ajuns în Montreuil cu puţin înainte de ora opt şi a avut multe probleme cu parcarea, găsind în cele din urmă un loc la cinci sute de metri de pavilion. Avea cheia lui. Indy stătea pe canapeaua din sufragerie, urmărind finalul serialului "C politique", şi nu s-a ridicat să îl întâmpine. Cu câteva luni în urmă, ea încă încerca, mai mult sau mai puţin, să se dea în

spectacol; acel moment s-a terminat. Nu-i plăcea televizorul în general, cu atât mai puţin emisiunile politice pe care ea le urmărea cu asiduitate, probabil având în vedere că făcea parte din meseria ei, dar "C politique" îi inspira o aversiune deosebită şi îl cufunda invariabil în disperare. Toţi aceşti oameni adunaţi pe ecran, prezentatorul răutăcios, istoricul chel, intervievatorul seducător, îi păreau tot atâtea marionete malefice; nu se putea convinge că aceşti oameni trăiau ca el, respirau ca el, că aparţineau aceleiaşi lumi, aceleiaşi realităţi ca şi el. În gaşca sinistră mai era şi un fel de intervievator, şi probabil că cu ea se identifica sau încerca să se identifice Indy, de cele mai multe ori trebuind să se îmbete de umilinţă la prestaţia televizată săptămânală a celui pe care nici măcar nu-l putea considera rivalul ei, Era atât de sus în presă încât nu ar fi putut să ajungă niciodată la ea, atât de sus încât îi amintea la fiecare pas că este doar o jurnalistă ratată, şi încă una de presă scrisă. Ea era poate cea mai rea dintre toate, cu aerul ei de îngrijorare, cu mulţumirea de sine, cu conştiinţa evidentă a apartenenţei la tabăra celor buni, cu disponibilitatea ei de a se târî în faţa oricărui VIP din aceeaşi tabără. Indy împărtăşea toate aceste caracteristici, mai puţin mulţumirea de sine - bineînţeles.

A scotocit puţin prin bucătărie, încercând să facă cât mai mult zgomot posibil. În zadar: nu era nimic de băut, nici de mâncat, nu-i era foame, dar o sticlă de vin, da, i-ar fi prins bine. S-a întors în sufragerie, invitatul era un fel de scriitor tâmpit al cărui nume îl uitase, Indy dăduse sunetul mai tare aproape dincolo de suportabil. "Nu e nimic de băut!", a strigat el. "Nu sunt menajera ta!", a strigat ea înapoi. "Nici soţia mea nu prea", a adăugat el puţin mai jos, ea a întors o faţă neînţelegătoare în direcţia lui, i se părea inutil să repete, oricum conversaţia se terminase pentru seara asta, explicaţia lor va aştepta până mâine, fără alcool i se părea insurmontabilă, în cele din urmă poate că era mai bine să se întâlnească mai întâi cu avocatul.

În timp ce se dezbrăca, a găsit telefonul mobil al lui Maryse într-un buzunar al blugilor. I-o ceruse în acea dimineaţă, chiar înainte de a părăsi spitalul. Ea i-o dăduse imediat, fără să pună întrebări, fără să comenteze; nimeni nu observase, nu credea el.

2

La descoperirea documentelor colectate de Édouard, Doutremont a reacţionat mai bine decât se aştepta Martin-Renaud. Pe ultimul, putea vedea destul de bine ce era: era probabil o parte a programului care permitea preluarea controlului asupra maşinilor zombi; era un element important, chiar dacă programul complet trebuie să fi conţinut zeci de pagini de instrucţiuni similare. El însuşi nu cunoştea cu exactitate limbajul de programare utilizat, dar nu ar fi avut nicio dificultate în a afla, tot ce trebuia să facă era să dea un telefon sau două. De unde făcuse tatăl lui Paul rost de această pagină de cod? Ar fi interesant de ştiut; dar, dacă înţelesese ce-i spusese Martin-Renaud, starea lui de sănătate făcea dificilă interogarea lui.

Gravura reprezentând un fel de diavol, în schimb, nu prea avea sens pentru el; atacul de la banca de spermă îl destabilizase, obligându-l să treacă de la o filieră clasică de ultra-stânga la o filieră catolică fundamentalistă mult mai puţin probabilă; această imagine părea acum să-i îndrepte spre o filieră satanistă; în acest moment nu-l deranja prea mult, rămăsesem mai mult sau mai puţin în acelaşi domeniu.

În momentul atacului danez, el l-a sunat pe Sitbon-Nozières, care era responsabil cu supravegherea ideologică în cadrul departamentului; şi-a dat seama că de atunci nu s-au mai sunat. Fără să ştie prea bine de ce, se simţea inconfortabil în preajma acestui tip de aproximativ aceeaşi vârstă cu el, întotdeauna îmbrăcat impecabil în costume albastru închis. L-a tratat cu o politeţe desăvârşită, dar era ceva ostentativ şi excesiv în această politeţe. În adâncul sufletului său, simţea un fel de inferioritate de clasă în prezenţa lui, a cărei origine îi era greu de înţeles; Sitbon-Nozières avea reputaţia de a fi un tip strălucit, fost elev al Şcolii Normale, licenţiat în istorie, autor al unei teze despre

nihiliştii ruşi, dar nu studiile sale îl impresionau, nu se simţea deloc stânjenit în prezenţa unui absolvent al Şcolii Normale ca Paul; e adevărat că nu cunoştea pe niciunul dintre studenţii de la Normale, dar asta nu-l păcălea în mod deosebit. Ceea ce l-a impresionat la Sitbon-Nozières, şi a trebuit să ajungă la această concluzie dureroasă, au fost costumele sale: fără să ştie prea multe despre ele, era sigur că trebuie să fie foarte scumpe, probabil mii de euro. A fost în mare parte un reflex de acelaşi tip care a cauzat înfrângerea candidatului de dreapta la ultimele alegeri prezidenţiale şi a permis preşedintelui să ajungă la putere. Oricât de plin de sine ar fi fost, preşedintele nu era un vagabond; se simţea că îşi datora ascensiunea meteorică doar calităţilor sale, şi asta era ceea ce conta mai presus de toate în ochii alegătorilor.

Martin-Renaud îl angajase pe profesorul asociat de istorie cu doi ani mai devreme pentru a monitoriza toate publicaţiile extremiste şi apelurile la insurecţie care puteau să se ascundă pe diverse site-uri din cele mai îndepărtate colţuri ale reţelei. Biroul lui era mare, nu se afla la acelaşi etaj cu celelalte birouri din departament şi avea particularitatea de a fi conectat la reţea - niciunul dintre birourile lor nu era, după diverse încercări nereuşite ajunseseră la concluzia că aceasta era singura modalitate de a-şi securiza complet calculatoarele şi îşi făceau cercetările pe internet pe maşini comune instalate într-o încăpere dedicată în acest scop. Computerul lui SitbonNozières, spre deosebire de al lor, nu conţinea nimic secret; sarcina lui era să acceseze conţinuturi accesibile tuturor, chiar şi ale căror autori aspirau la o difuzare cât mai largă.

S-a uitat câteva secunde la amprenta inspirată de demon înainte de a concluziona că nu vedea unde i-ar putea duce. Nu avea nimic împotriva sataniştilor, nici măcar un singur dosar. Din câte ştia el, tipii ăştia erau individualişti absoluţi, ar fi fost absurd ca ei să se implice în acţiuni teroriste sau

militante, aproape la fel de absurd ca şi cum ar fi dat instrucţiuni de vot.

Era încă nesigur, dar propriile sale cercetări îl conduceau într-o direcţie diferită. Adversarii globalizării liberale şi ai reproducerii artificiale nu aparţineau, în general, aceloraşi reţele, dar a existat o mişcare care i-a unit pe cei doi: anarho-primitiviştii. Aceasta a fost o mişcare în esenţă americană, inspirată în mare măsură de luddişti, deşi mult mai extremă. Cel mai cunoscut ideolog al acesteia a fost John Zerzan. A fost şi cel mai radical: nu a vrut doar să distrugă industria, comerţul şi tehnologia modernă, ci şi să elimine agricultura, religiile, artele şi chiar limbajul articulat; proiectul său era, de fapt, să readucă omenirea la nivelul paleoliticului mijlociu. Sitbon-Nozières a scos din biblioteca sa o broşură subţire de Zerzan şi a citit un pasaj:

"Agricultura permite o diviziune mult mai mare a muncii, creează baza materială pentru ierarhia socială şi iniţiază distrugerea mediului înconjurător. Preoţii, regii, corvoada, inegalitatea sexuală şi războiul sunt câteva dintre consecinţele sale specifice destul de imediate.

– Este atât de simplist şi extremist, încât nu pot să cred că are vreo influenţă...", a obiectat Doutremont.

– Nu sunt de acord cu tine. În primul rând, există mai mulţi extremişti decât el. Unii ideologi ai ecologiei profunde pledează pentru dispariţia umanităţii, deoarece consideră că specia umană este definitiv irecuperabilă şi periculoasă pentru supravieţuirea planetei. Acesta este cazul unor mişcări precum Biserica Eutanasiei, Frontul de Eliberare Gaia şi Mişcarea de Extincţie Umană Voluntară. Zerzan, pe de altă parte, nu vrea să distrugă omenirea, ci să o reeduce. Când vorbeşte despre oameni, îi vede ca pe nişte primate simpatice, cu un trecut bun, dar care s-au îndreptat în direcţia greşită încă din neolitic. Tezele sale sunt foarte asemănătoare cu cele ale rousseauismului clasic: omul se naşte bun, societatea este cea care îl perverteşte etc. Iar

oameni ca Rousseau pot face acest lucru de unii singuri. Iar oameni ca Rousseau pot avea o influenţă enormă; se poate spune chiar că Rousseau este la originea Revoluţiei Franceze. Miturile comunismului primitiv, ale vârstei de aur, au avut întotdeauna o putere mobilizatoare incredibilă, iar acest lucru este cu atât mai adevărat astăzi, cu toate programele despre înţelepciunea civilizaţiilor tradiţionale, despre vânătoarea de caribu de către inuiţi etc. Şi ceea ce este interesant în cazul lui Zerzan este că un apropiat al acestuia a făcut-o de fapt. Îţi aminteşti de Unabomber?

– Nu, deloc.

– Unabomber a fost numele pe care i l-a dat presa, dar numele său era de fapt Theodore Kaczynski. A fost un matematician foarte talentat, cred că a făcut chiar o descoperire în algebră, o nouă demonstraţie a teoremei lui Wedderburn, dacă îmi amintesc bine. A predat mai întâi la Berkeley, înainte de a se muta într-o cabană izolată undeva în Montana. Începutul cărţii Primitive Future, prima carte a lui Zerzan, este o adevărată odă adusă lui Unabomber: "A supravieţuit ca un urs grizzly sau ca o pumă, pândind sub stratul gros de zăpadă. Primăvara ieşea din bârlogul său, cutreiera pădurea, urmărea râurile. Vânătoarea, pescuitul, culesul, culegerea. Întotdeauna singur. Liber, dar singur." Poate că vă face să zâmbiţi, dar credeţi-mă că poate avea un efect asupra unor oameni, acest gen de lirism. Zerzan are într-adevăr multe în comun cu Rousseau: o inteligenţă medie, dar o adevărată muzicalitate în propoziţii; este un amestec care poate fi extrem de periculos. Kaczynski este altceva: este mult mai riguros, mai structurat în gândirea sa, este mai mult ca Marx, dacă vreţi.

Sitbon-Nozières a scos din nou două cărţi din biblioteca sa: "Manifest: viitorul societăţii industriale", publicată de Editions du Rocher, şi "Societatea industrială şi viitorul ei", publicată de Encyclopédie des Nuisances.

"Iată, de exemplu, pasajul în care vorbeşte despre natură..." A răsfoit rapid una dintre cărţi înainte de a găsi

pasajul: "Acesta este fragmentul 184. Iată tot ce are de spus despre natură: "Majoritatea oamenilor sunt de acord că natura este frumoasă şi este adevărat că are o mare putere de seducţie. Vedeţi, nu este deloc acelaşi stil. În plus, el este adesea foarte critic la adresa lui Zerzan. De exemplu, Zerzan apără poziţiile feministe, el susţine că patriarhia a apărut abia în neolitic şi că egalitatea între sexe a prevalat pe tot parcursul paleoliticului; aceasta este o afirmaţie extrem de dubioasă. Este, de asemenea, vegetarian şi susţine că ceea ce el numeşte "practici de măcelărire" au apărut foarte târziu în istoria omenirii; şi aici, arheologii nu sunt de acord. Kaczynski, pe de altă parte, acceptă inegalitatea naturală şi prădarea şi, într-adevăr, nu are nicio simpatie pentru stânga, dimpotrivă; într-un fel, este un ecologist mai consecvent. În orice caz, în cabana sa din Montana, el a început să confecţioneze bombe artizanale, pe care le-a trimis la diverse persoane pe care le credea reprezentanţi ai tehnologiei moderne, omorând trei persoane şi rănind aproximativ douăzeci înainte de a fi arestat de FBI.

– Ce s-a întâmplat cu ea?

– Ultima dată când am auzit, el ispăşea o condamnare pe viaţă într-un penitenciar din Colorado. Dar s-ar putea să fie mort acum, iar dacă este în viaţă, trebuie să aibă peste optzeci de ani. În 1996, Biserica Eutanasiei, una dintre cele mai provocatoare mişcări de ecologie profundă - le place să proclame că cei patru piloni ai mişcării lor sunt sinuciderea, avortul, canibalismul şi sodomia - a lansat o campanie Unabomber for President (Unabomber pentru preşedinte) în alegerile din SUA; fără să-l consulte, desigur, dar acest lucru arată că el şi-a păstrat mult timp o anumită aură, mai degrabă ca Charles Manson. Nu este imposibil nici ca el să fi avut o influenţă clandestină în Franţa. Textul său a avut două traduceri în franceză, în timp ce în majoritatea celorlalte limbi nu a avut niciuna, iar acestea nu sunt chiar edituri marginale. O legendă persistentă spune că un tânăr

etnobiolog francez i s-a alăturat lui Kaczynski, chiar înainte de arestarea sa, în cabana sa din Montana. Am dat de urma acestei etnobiologiste; ea este autoarea unei lucrări ample despre vocalizările vacilor, dar nu pare să fi avut vreo legătură cu Kaczynski; totuşi, zvonul a circulat în revistele alternative. Acestea sunt elemente izolate, niciunul dintre ele nu este în sine de mare importanţă, dar am fost convins tot timpul că există o legătură specială între aceste atacuri şi Franţa. De ce a ales un ministru francez al Economiei în videoclipul decapitării? Este adevărat că Bruno Juge întruchipează, mai bine decât oricine altcineva, renaşterea industriei, modernitatea tehnologică şi progresul, dar este o idee care nu putea veni decât în mintea teroriştilor francezi.

– Este teorema lui Wedderburn cea care afirmă că orice câmp finit este în mod necesar comutativ?

– Da, ceva de genul ăsta.

Doutremont a părăsit biroul său gânditor, dar nu total convins. În raţionamentul normalistului nu era loc în raţionamentul normalistului pentru reprezentarea demonică; nu se potrivea cu intuiţia fostului lor coleg paralizat şi, pe bună dreptate sau nu, MartinRenaud îi acorda o mare importanţă, nu voia să-i respingă punctul de vedere fără o examinare suplimentară. Sitbon-
Nozières căuta oameni care acţionau raţional, în conformitate cu anumite convingeri, pentru a atinge un anumit scop politic; nu putea să raţioneze altfel, formaţia lui dorea asta, dar era posibil ca aceste atacuri să fie legate de ceva mult mai puţin raţional, să fie la mijloc o anumită formă de nebunie, cel puţin asta era impresia pe care o avea. Apoi s-a gândit la cineva pe care tocmai îl angajase, o veche cunoştinţă de-a lui care i-l recomandase, un fost hacker - mă rog, fost spera el, nu era deloc sigur în realitate, se aştepta ca în orice zi să se trezească cu el, ca un delincvent, de partea cealaltă a gardului. Trecuseră două săptămâni de când tipul cel nou venise în casă, abia avusese timp să se familiarizeze cu serviciile, nu-l mai

văzuse de când sosise, doar şi-l amintea ca pe un tip foarte tânăr, de vreo douăzeci şi ceva de ani; poate că ar fi avut o altă părere în această privinţă, merita să încerce.

Cei mai mulţi dintre tinerii lucrători contractuali angajaţi de DGIS pentru cunoştinţele lor speciale despre un sector marginal al societăţii fac un efort minim pentru a se adapta la codurile vestimentare ale noului lor mediu de lucru; Doutremont însuşi făcuse acest lucru cu câţiva ani mai devreme. Nu a fost cazul lui Delano Durand, iar Doutremont a fost şocat când l-a adus în biroul său.

Cu costumul său murdar de jogging cu trei mărimi mai mare, cu burta lui mică de băutor de bere şi cu părul lung, unsuros şi murdar, el a prezentat lumii imaginea exactă a metalhead-ului de bază, aşa cum pare să fi perseverat în mod misterios în societăţile noastre timp de cincizeci de ani deja. Fără să scoată un cuvânt, a luat documentele pe care i le-a înmânat superiorul său. Primul, cel cu literele ciudate, îl ştia deja, desigur, şi nu ştia mai mult decât oricine altcineva din departament, le spusese deja. Aşa cum se aşteptase Doutremont, l-a respins repede pe ultimul cu un simplu comentariu: "Nu înţeleg"; dar a ţinut mult timp în mână cel de-al doilea document, atât de mult încât a sfârşit prin a-l întreba:

"Asta îţi aminteşte de ceva?

– Da, sigur, e vechiul nostru prieten Baphomet.

– Baphomet ?

– Da, Baphomet.

– Poţi detalia puţin?

– La dispoziţia ta, şefule. Dacă vrem să fim pedanţi, putem spune că acest nume datează din Evul Mediu şi că este probabil o deformare a lui Mahomet. Acesta apare pentru prima dată într-o scrisoare a lui Anselm de Ribemont, tovarăşul lui Godfrey de Bouillon, datată 1098, în care acesta relatează asediul Antiohiei. Pentru cavalerii creştini din Evul Mediu, musulmanii nu erau altceva decât nişte adoratori ai diavolului şi ne întrebăm dacă se înşelau

atât de mult. A râs tare, şi-a dat seama că era singurul care râdea, a făcut o pauză şi şi-a reluat prezentarea. "Ei bine, cert este că Baphomet a fost apoi venerat de templieri, ceea ce a fost unul dintre principalele motive pentru distrugerea Ordinului Templului, înainte de a fi preluat de francmasonii din Ritul Scoţian, iar în prezent este foarte popular în trupele de metal extrem şi death metal, în special norvegiene, este o adevărată vedetă în aceste cercuri. Personajul este destul de ambiguu, are un cap de ţap, este bărbos, dar în acelaşi timp are sâni de femeie, este destul de curios.

– Şi relaţia dintre cele două imagini? Vezi vreunul?

– Oh, da, bineînţeles, evident: numărul cinci. În mesaje aveţi pentagoni, asta i-a caracterizat de la început. Mai exact, pentagoni convexe regulate. Pe fruntea lui Baphomet se află un alt tip de pentagon: un pentagon regulat în formă de stea, adică o pentagramă; şi acest lucru este important, deoarece este încă foarte folosit în magia contemporană.

Doutremont a tresărit la cuvintele "magie contemporană", apoi s-a gândit o clipă; poate că tipul ăsta nu era atât de rău până la urmă, poate că angajarea lui fusese o idee bună. Şi unde ne duce asta?", a continuat el, "Adică în mod concret?

– Nu ştiu, şefu', trebuie să aflu, trebuie să sun la oameni, trebuie să aştept puţin timp.

Era o ironie evidentă în folosirea cuvântului "şef", dar Doutremont nu a reacţionat, îmbătrânise, se gândea el. Era la fel de obraznic ca acest băiat, la vârsta lui? Nu-şi amintea foarte bine, nu credea că aşa este. A existat cu siguranţă aroganţa tipică a tocilarilor faţă de tocilarii informaticieni, dar asta era normal, aşteptat, parte a personajului, opusul ar fi fost aproape dezamăgitor. În ultima vreme, începuse să înţeleagă un pic mai bine ce însemna să fii un lider, şi şi-a luat rămas bun de la Delano Durand cu calm.

3

Lui Paul îi plăcuse întotdeauna când prima zi a lunii cădea într-o zi de luni, în general îi plăcea ca lucrurile să coincidă, viaţa ar fi trebuit să fie o succesiune de coincidenţe plăcute, se gândea el. În mod ideal. În această zi de luni, 1 er martie, vremea frumoasă părea să se fi instalat definitiv în regiunea pariziană şi chiar în Franţa. În jurul orei 17.00 s-a hotărât să îşi încheie ziua, avea chef să ia un aperitiv pe terasă, să facă în sfârşit nişte lucruri pe care nu le mai făcuse de mult timp, pe care nu le făcuse niciodată cu adevărat, ca să fiu sincer. Poate că Prudence va fi disponibilă, era puţin probabil, dar nu imposibil, puţine lucruri i se păreau imposibile de la ultimul lor weekend.

Ea nu a răspuns decât după vreo zece sonerii şi, de îndată ce a auzit-o spunând "Paul" cu uşurare, cu o voce foarte mică, a ştiut că se întâmplase ceva grav.

"Sunt acasă. Ar fi bine să te întorci acasă cât de repede poţi. Este vorba despre părinţii mei. - Ce se întâmplă?

– Mama mea a murit.

Îl aştepta, aşezată pe canapea, cu mâinile pe genunchi, puţin ghemuită. Probabil că plânsese mai devreme, dar acum era calmă. S-a aşezat lângă ea şi şi-a pus braţul în jurul umerilor ei. S-a lăsat în voia ei, şi-a sprijinit capul pe pieptul lui; era incredibil de uşoară.

"Cum s-a întâmplat?

– Un accident de maşină. Avea reflexe proaste, ar fi trebuit să se oprească de mult timp. A fost dusă la spitalul din Vannes, au încercat să o opereze, dar nu a funcţionat. Ea a murit sâmbătă seara. Au încercat să mă contacteze tot weekendul, dar eu îmi închisesem telefonul mobil, ştiţi.

Da, ştia; şi el îşi închisese telefonul mobil în ultimul weekend; aveau dreptul să trăiască.

"În cele din urmă, vecinul m-a sunat înapoi în această dimineaţă.

– Şi tatăl tău?

– De asemenea, el se află sub observaţie la spitalul din Vannes. Nu se simte bine deloc, refuză să vorbească cu cineva. Nici nu-mi pot imagina în ce stare se află. A început să plângă din nou, încet, încet. "Era cu zece ani mai mare decât ea, să ştiţi. Nu şi-a imaginat niciodată că va trăi mai mult decât ea."

Îl văzuse pe propriul tată prosternat în fotoliul din sufragerie după moartea mamei sale, apoi în spitalul de psihiatrie din Macon, drogat cu medicamente psihotrope, apoi din nou la Saint Joseph's. Îi luase luni de zile să iasă de acolo, probabil că nu ar fi reuşit niciodată fără Madeleine.

Era ciudat, mama lui nu fusese o soţie excepţională, nu fusese deosebit de tandră sau iubitoare, nici foarte ataşată de casa ei - avea, dacă te gândeai bine, destul de multe în comun cu mama lui Prudence, cu excepţia faptului că provenea din clasa mijlocie inferioară. Nu simţea, în niciunul dintre cele două cazuri, că dragostea lor rezistase cu adevărat la testul timpului; şi totuşi, ei continuaseră, îşi petrecuseră viaţa împreună, crescuseră copii, îşi trecuseră ştafeta, iar după moartea soţiei, soţul nu mai ştia cum să trăiască, pur şi simplu nu mai ştia cum să continue. În cazul tatălui lui Prudence a fost mai rău, avea, dacă îşi amintea corect, puţin peste optzeci de ani, începea să dezvolte boala Parkinson, ei bine, pentru el era într-adevăr un joc
peste.

"Ai de gând să mergi, desigur?

– Da, mâine iau TGV-ul spre Auray.

Nu fusese acolo decât o singură dată, dar îşi amintea foarte bine casa din Larmor-Baden, priveliştea superbă de pe terasă asupra Golfului Morbihan, Ile aux Moines.

"Ai reuşit să dai de sora ta?

– Da, Priscilla trebuie să mă sune mai târziu, e încă devreme în Vancouver. Va veni şi ea, imediat ce va putea. Îl iubeşte foarte mult pe tata, ştii, a fost întotdeauna fiica lui

preferată..." Ea zâmbea resemnată, fără tristeţe reală; şi asta putea să o înţeleagă.

Ce mai face în Canada?", a întrebat Paul, văzând posibilitatea unui subiect mai uşor.

– Nu, de fapt nu prea, ea divorţează. Nu mă surprinde deloc, am ştiut întotdeauna că nu va merge între ei.

De data aceasta, Paul a revăzut nunta, o nuntă mare în Boulogne, şi-a amintit grădina în care avusese loc recepţia, uitase complet chipul soţului, dar, în mod ciudat, şi-a amintit profesia acestuia, era canadian, un canadian vorbitor de engleză care lucra în industria petrolieră. Prudence, pe de altă parte, "ştia dintotdeauna că nu va funcţiona", ştia dintotdeauna şi nu spusese nimic despre asta. Comunicarea între surori, a crezut el, nu este întotdeauna mai bună decât între fraţi; adesea, dar nu întotdeauna.

A doua zi dimineaţă, a însoţit-o la gara Montparnasse, s-au plimbat împreună prin parcul Bercy, era aproape cald şi el şi-a desfăcut haina. Da, este surprinzător, nu-i aşa?", a remarcat Prudence, "Mi-am luat chiar şi un costum de baie. Ei bine, acum probabil că mă amăgesc un pic. Încălzirea globală era, fără îndoială, o catastrofă, Paul nu avea nicio îndoială în această privinţă, se simţea pregătit să o deplângă, sau chiar să o combată dacă era necesar; cert este că ea dădea vieţii o turnură imprevizibilă şi capricioasă care îi lipsea până atunci.

Erau cu mult înaintea programului şi au băut o cafea într-unul dintre barurile din interiorul staţiei. "Priscilla vine poimâine, exact la timp pentru înmormântare. Ei bine, presupun că nu vrei să vii, ţi-a plăcut vreodată atât de mult de mama mea? A făcut o mişcare de jenă. "Nu-ţi port pică, ea a fost mereu nesuferită cu tine. A fost mereu nesuferită cu tine şi cu mine, ori de câte ori era vorba de tine. Uneori aveam chiar impresia că era geloasă.

Eşti gelos? Era un gând ciudat, nu s-ar fi gândit niciodată la asta, dar poate că ea avea dreptate. Avea dreptate, de fapt; el nu ştia aproape nimic despre relaţiile mamă-fiică şi

simţea că era unul dintre multele subiecte pe care era mai bine să nu le ştie.

În sfârşit, continuă Prudence, mă înţelegi, nu pot spune că sunt nebună de supărare. Ştii, mă face să mă gândesc la cărţile vechi, când bărbaţii obişnuiau să spună despre soţiile lor, pe care le înşelau mereu: "Ea este mama copiilor mei", pentru a arăta că o respectă în ciuda tuturor lucrurilor; înţeleg ce voiau să spună, nu mi s-a părut niciodată că este un sentiment fals. Ei bine, acum sunt tentat să spun: "A fost soţia tatălui meu, până la urmă. Partea cea mai grea, şi sper că Priscilla mă va putea ajuta puţin, va fi să găsesc pe cineva pentru tata. Chiar şi atunci când se va face bine, nu va putea sta singur acasă, este de neconceput. Şi, sincer, nu mă văd punându-l într-un EHPAD.

- Oh, nu!" Paul îi răspunsese cu o violenţă care îl surprinse pe el însuşi, într-o clipă tocmai revăzuse casa, micile camere de la mansardă, răsăritul de soare peste Golful Morbihan. Era un loc, foarte diferit de St Joseph's, dar era şi un loc în care să trăieşti, un loc în care să îmbătrâneşti şi să mori; ceva ce un EHPAD nu era şi nu putea fi niciodată.

Se apropia ora trenului şi mai aveau doar câteva minute la dispoziţie. "Poţi veni acum", a spus ea. Ar fi frumos dacă ai veni. Ţi-a plăcut regiunea, cred? În plus, avem atât de multe de recuperat.

Da, atât de multe lucruri, se gândi Paul. S-a ridicat în picioare cu pas vioi, purtând doar o geantă uşoară pe umăr. "Ei bine, acum chiar trebuie să plec, trenul meu este aici." TGV-ul spre Quimper, cu opriri la Vannes şi Auray, a fost într-adevăr anunţat pe linia 7.

"E vina mea, ştiu, în mare parte e vina mea", a spus ea din nou. Era şi vina ei, bine, era vina amândurora şi oricum nu mai conta, se lansa în explicaţii confuze, nu-şi puteau lua ochii unul de la celălalt, trebuiau, dacă ea voia să prindă trenul. "Ştiu toate astea, dragă", a spus ea cu jumătate de glas, apoi i-a plantat un sărut pe gură, un sărut rapid,

înainte de a se întoarce şi de a dispărea în mulţime spre peron.

4

"Caracteristici: 1. Puneţi-l şi faceţi-l pe iubitul dvs. să vă iubească mai mult. 2. Exprimă-ţi farmecul sexy şi fascinează-i pe bărbaţi. 3. Puneţi-vă în evidenţă talia şi picioarele subţiri. 4. 4. Cel mai bun cadou pentru iubitul tău. 5. Este un instrument de promovare a relaţiei de căsătorie. 6. Este un instrument de promovare a relaţiei de căsătorie.
Material: 35% fibre de poliester, 65% bumbac. 7. Acest body de lenjerie o va face foarte fericită şi frumoasă.
(Prezentarea hainelor de marcă GDOFKH)

În celebrul început al Fetei cu ochii de aur, în care Balzac prezintă fiinţele umane ca fiind conduse de căutarea plăcerii şi a aurului, este surprinzător că a omis să menţioneze ambiţia, acea a treia pasiune, de o cu totul altă natură, la care el însuşi era supus în mod deosebit. Bruno, de pildă, nu părea să fi fost niciodată mânat de un mare apetit pentru plăcere, cu atât mai puţin pentru profit; dar era ambiţios, da. Nu era clar dacă ambiţia sa era o pasiune generoasă sau egoistă, dacă corespundea dorinţei de a lăsa o amprentă pozitivă în istoria umanităţii sau simpla vanitate de a se număra printre cei care au lăsat o astfel de amprentă. Pe scurt, Balzac simplificase puţin lucrurile.

Prudence nu a sunat-o decât trei zile mai târziu, vineri seara. Priscilla a sosit şi a fost o uşurare, sora ei era cu siguranţă mai bună decât ea la organizarea lucrurilor. Înmormântarea avusese loc, decursese bine, dacă vreţi - ceea ce însemna, presupunea Paul, că veniseră destui oameni din sat şi că preotul îndeplinise ritualurile aşa cum se cuvine. Evident, tatăl său nu se afla acolo şi nici nu fusese informat despre ceremonie. Mintea lui continua să

rătăcească în zone incerte, din fericire dormea mult, cel puţin medicamentele îi permiteau asta. În restul timpului rămăsese mut, întorcând capul cu dezgust de îndată ce cineva intra în camera lui, fie că era o asistentă sau una dintre fiicele sale, nici măcar sosirea Priscillei nu-i stârnise vreo bucurie. Psihiatrul a fost foarte precaut cu privire la o posibilă dată de externare; vor trece săptămâni, poate luni, până când va fi stabilizat; şi, în orice caz, ajutorul la domiciliu va rămâne esenţial.

Restul a fost mai neaşteptat: sora ei plănuia să părăsească definitiv Canada, soţul ei îi lăsa fără probleme custodia celor două fiice ale lor, nici măcar nu-şi exprimase dorinţa de a le revedea, de fapt, nu părea să-i pese deloc. Priscilla putea să lucreze aproape oriunde, făcea practic totul prin internet, aşa că de ce nu şi la Larmor-Baden? Întotdeauna îi plăcuse casa şi era sigură că şi fiicele ei o vor iubi.

Paul nu înţelesese niciodată care era meseria Priscillei, şi nici Prudence nu înţelesese; dar părea să implice logo-uri, emoticoane şi noţiuni de diverse limbi asiatice. Munca ei a fost greu de definit pentru un profan, dar a fost extrem de satisfăcătoare: ea a fost cea care a proiectat noul logo Nike, o înlocuire dificilă având în vedere notorietatea celui anterior, şi care a ales literele şi tipografia sloganurilor imprimate pe tricourile Apple. Din când în când, a fost nevoită să facă călătorii foarte scurte în străinătate, niciodată mai mult de o zi, în toată lumea, în special în Statele Unite şi în Japonia. Dar adevărul este că aceste călătorii deveneau din ce în ce mai rare, videoconferinţele făceau acum aproape orice posibil, iar Larmor-Baden era la fel de potrivit ca şi Vancouver.

Dacă se muta la ea, căutarea unui ajutor la domiciliu va merge, evident, mai uşor, iar Prudence, după primele două zile dificile (nu era uşor să găseşti pe cineva, o simplă femeie de serviciu era bine, dar imediat ce existau sarcini medicale, un risc de accident, se complica imediat), se

simţea acum destul de optimistă. Fusese chiar la plajă în acea după-amiază, i-a spus lui Paul, deşi nu înotase, dar reuşise să-şi pună un costum de baie. "Am descoperit că am un fund destul de frumos", a adăugat ea fără tranziţie. De ce îi spunea astfel de lucruri? Nu o mai făcuse niciodată. Ar fi trebuit să răspundă: "Da, dragă, ai un fund frumos" sau, mai bine zis, "Da, dragă, întotdeauna mi-a plăcut fundul tău", dar nu a putut s-o facă. Nu-i mai văzuse fundul de multă vreme, dar şi-l amintea perfect şi simţise, în seara trecută, la Sfântul Iosif, când pusese mâna pe el, că nu se schimbase prea mult, mâinile lui nu se puteau înşela în privinţa asta. Se simţea în pragul unei erecţii, şi acolo ar fi trebuit să spună ceva. De exemplu, dacă ar fi fost vorba de un thriller american contemporan, ar fi spus: "Nu-mi mai da erecţie", cu un râs stupid, dar complice. În realitate, s-a mulţumit cu un chicotit moderat înainte de a închide, şi el avea de făcut progrese.

Mai era încă o pasiune pe care Balzac o uitase, şi anume dragostea maternă, îşi spuse el imediat după ce închise. Pe de altă parte, abordase în mod ciudat cazul iubirii paterne, deşi era mai puţin răspândit, iar canadianul nu avea să-l contrazică. Tatăl său cu Cecile, tatăl Priscillei au oferit câteva exemple, dar totuşi, era mai puţin hardcore decât părintele Goriot.

Şi-a petrecut restul nopţii citind, dar nu Balzac, ci filozofie în bibliotecă, i se părea mai potrivit. Din nefericire, nu avea prea multe cărţi de filozofie, cel mult vreo cincisprezece, şi păreau a fi filozofi destul de plictisitori, de genul conciliator. El însuşi se simţise întotdeauna mai mult sau mai puţin liber de diferitele pasiuni pe care tocmai le enumerase şi pe care filozofii din trecut le condamnau aproape în unanimitate. Întotdeauna se gândise la lume ca la un loc în care nu ar fi trebuit să fie, dar pe care nu se grăbea să îl părăsească, pur şi simplu pentru că nu cunoştea altul. Poate că ar fi trebuit să fie un copac, poate o broască ţestoasă, ceva mai puţin agitat decât un om, cu o existenţă supusă la mai puţine

variaţii. Niciun filozof nu părea să propună o astfel de soluţie, dimpotrivă, toţi păreau să fie de acord că trebuie acceptată condiţia umană "cu limitele şi măreţia ei", aşa cum citise cândva într-o publicaţie umanistă; unii chiar avansau ideea respingătoare că ar trebui să descoperim în ea o formă de demnitate. Aşa cum ar fi spus un tânăr, lol.

Când, în sfârşit, a reuşit să adoarmă, trimiţându-i pe aceşti filozofi dezamăgiţi înapoi în neantul lor, se făcea ziuă peste Parc de Bercy. În visul său, doi autostopişti olandezi aşteptau pe marginea unui drum din Corsica, care ducea probabil la Col de Bavella, era unul dintre locurile pe care le vizitaseră, împreună cu Prudence, în timpul vacanţelor lor în Corsica şi, în plus, cei doi tineri, deşi abia dacă aveau mai mult de douăzeci de ani şi erau extrem de blonzi, încât nu semănau deloc cu ei, păreau să îi reprezinte pe Prudence şi pe el. Spera că vor urma scene erotice, că vor reveni chiar şi la chipurile lor reale, până când se simţea ca şi cum ar fi retrăit anumite momente, acea vacanţă în Corsica fusese minunat de erotică, fusese probabil cel mai erotic moment din viaţa lui. Din păcate, nu s-a întâmplat nimic de genul acesta, era categoric imposibil să dirijeze conţinutul viselor sale, cel puţin el nu putea.

În schimb, o maşină sport roşie s-a oprit în faţa lui, sau mai degrabă a tânărului olandez care îl reprezenta, în timp ce Prudence se dusese să ia apă de la o fântână din apropiere. În ea, doi gemeni italieni de vreo 40 de ani, cu părul foarte închis la culoare, aproape albăstrui, şi zâmbete false, hipnotice, se întorceau simetric spre el cu o privire ambiguu de invitaţie. Fără să se poată abţine, s-a urcat în spatele maşinii lor (era probabil un Ferrari, de tip decapotabil, scaunele din spate erau înghesuite, dimensiunile lor fiind cel mult adaptate la copii mici), apoi au pornit deodată. Tânăra care o reprezenta pe Prudence tocmai se întorcea de la fântână, cu sticla de apă plină în mână; făcu mari gesturi de panică în direcţia lui; cei doi gemeni izbucniră într-un râs nervos şi neplăcut.

La scurt timp, o altă maşină a oprit în faţa fetei şi aceasta a urcat, de data aceasta aproape sigur un Bentley Mulsanne. Deşi era mijlocul verii, iar căldura era copleşitoare, interiorul maşinii era rece, aproape îngheţat, şi căptuşit cu blănuri ruseşti. În timp ce şoferul avea un fizic de gherilă şi părea obişnuit să mânuiască arme, bărbatul care o întâmpina în spate era aproape un bătrân, iar totul în înfăţişarea lui evoca un amestec de epuizare şi rafinament aproape decadent. Pseudo-Prudenţa i-a relatat apoi evenimentele; bătrânul decadent părea îngrijorat şi convins de necesitatea de a acţiona. "Sunt periculoase, nu-i aşa?", l-a întrebat el pe şoferul său. "Extrem de periculos", a confirmat acesta din urmă.

La câţiva kilometri mai departe, au văzut Ferrari-ul roşu parcat lângă un drum care se îndrepta spre vârful muntelui. Şoferul a parcat imediat în apropiere. Spre surpriza pseudo-Prudence, bătrânul a coborât din limuzină purtând un costum de cauciuc negru strâmt care părea potrivit pentru lupta corp la corp, probabil un costum de scafandru; de centură îi atârna un pumnal ascuţit de treizeci de centimetri lungime.

La mijlocul ascensiunii, pseudo-Prudence a fost surprinsă de faptul că poteca lor era atât de abruptă şi dificilă, în timp ce la câţiva metri distanţă, o altă potecă, care evident ducea în acelaşi loc, era uşor înclinată şi curbată, iar un grup de şcolari cântau pe ea. "Cine caută dificultăţi le găseşte", a răspuns misterios bătrânul. Puţin mai departe, urcuşul a devenit atât de periculos încât pseudo-Prudence aproape că a căzut în prăpastia care se deschidea în stânga potecii, panta fiind în acest punct aproape verticală. Dând dovadă de o agilitate surprinzătoare pentru vârsta sa, bărbatul a prins-o în ultima clipă, împiedicând-o astfel să se prăbuşească la o sută de metri mai jos.

Ajunseseră în sfârşit la capătul ascensiunii: un vast platou ierbos, presărat cu pietre, înconjurat din toate părţile de ziduri impracticabile. În centru se afla un refugiu

construit cu aceleaşi pietre. Au intrat în ea, dar locul era plin de turişti indiferenţi care discutau cu voce tare în timp ce se bucurau de un ospăţ în familie şi de băştinaşi cu aspect stingherit, vag ostili, care se plimbau fără cuvinte printre ei; nu era niciun semn de gemeni. Apoi, bătrânul şi-a dat seama că ajunseseră prea târziu, că nu mai era nimic de făcut şi că fata nu-şi va mai vedea niciodată logodnicul; în termeni măsuraţi, şi-a recunoscut înfrângerea. Fata, sau pseudo-Prudenţa, a înţeles la rândul ei că dragostea vieţii ei era pierdută pentru totdeauna.

Paul s-a trezit în jurul prânzului, şi-a făcut o cafea, a intrat pe un site de escorte, a dat o duzină de telefoane, a lăsat tot atâtea mesaje pe robotul telefonic al fetelor şi s-a aşezat să aştepte. În jurul orei 15.00, simţindu-şi scăderea motivaţiei, s-a gândit să se uite la nişte filme porno pe internet, dar rezultatul a fost dezamăgitor şi chiar contraproductiv. Ar fi trebuit să cumpere nişte Viagra sau altceva, dar cu siguranţă avea nevoie de o reţetă.

Prima fată care a răspuns - şi care avea să rămână singura - a sunat în jurul orei 21.00. A fost liberă la ora 22:00, da. Apoi a întrebat-o despre vârstă şi etnie - un bărbat alb, în jur de 40 de ani, era perfect, exact genul de clientelă pe care o căuta; aparent, criteriile escortelor erau opuse sistemului de valori susţinut de obicei de presa de centru-stânga. În cele din urmă, fata şi-a amintit tarifele: 400 de euro pe oră. Ea nu practica sexul anal şi, în mod natural, avea nevoie de prezervativ - cu excepţia felaţiei. A primit-o în 16e, rue Spontini - multe escorte, se pare, îşi exercitau profesia în acest cartier bogat, mă rog, mai puţin bogat decât Saint-Germain-des-Prés, bogat obişnuit, ceea ce, în cele din urmă, era mai degrabă liniştitor. Ea a încheiat conversaţia cu un destul de surprinzător "Mare sărut".

În taxi, a revăzut fişa informativă pe care o tipărise de pe site. Mélodie era franţuzoaică, se prezenta ca studentă şi avea 23 de ani; având în vedere fotografiile sale - care nu-i arătau faţa, dar ofereau numeroase informaţii despre corpul

ei - vârsta părea cel puţin plauzibilă. Ea a mai spus că era "nu ca să mă laud, ci expertă în acadele", ceea ce era extrem de liniştitor, în caz de dificultăţi putea să se rezume la o felaţie, era o situaţie în care se reuşea întotdeauna să i se scoale, cel puţin aşa îşi amintea el.

A sunat-o înapoi, aşa cum fusese stabilit, când a ajuns la numărul 4 din strada Spontini. După cinci minute, a primit un răspuns sub forma unui SMS: "7 rue Spontini, vizavi. S-a dus la adresa indicată şi a trimis un alt mesaj. După un sfert de oră a primit un mesaj foarte scurt, "5 minute", care l-a răcorit puţin; era cu un client? Dacă se întâlnea cu un client, nu era deloc sigur că i s-ar fi sculat după aceea. A aşteptat zece minute, apoi a trimis un mesaj text, deoarece acesta părea să fie modul său de comunicare. Mai întâi a scris: "Disponibil acum?", ceea ce i s-a părut că corespunde unei discuţii tinereşti, apoi, după un timp de reflecţie, a adăugat un "Pupici" din ce în ce mai puţin în context. De data aceasta a răspuns imediat, cu mesajul: "B1984. Uşa C." După ce a urmat instrucţiunile, s-a trezit în faţa unei noi uşi, cu un nou cod, parcă era un roman de Kafka, dar modern, paznicii uşilor erau automatizaţi. Apoi a trimis un "Sunt aici" care, s-a gândit el într-un scurt moment de autocompătimire, ar fi putut fi aproape descris ca fiind emoţionant. A trebuit să aştepte din nou câteva minute, apoi a primit un "11B23. 5", ceea ce se pare că a fost sfârşitul schimbului.

Pe palierul de la etajul cinci, spre spate, o uşă era întredeschisă. Apartamentul era cufundat în întuneric, mici lămpi aşezate ici şi colo făceau pete izolate de lumină. Abia putea distinge chipul fetei care îl întâmpina în prag, dar purta o minijupă neagră, jartiere şi ciorapi cu plasă, un top strâmt, transparent, tot negru - frumoşi sâni, remarcă el mecanic. Probabil că această iluminare trebuia să creeze o atmosferă fermecătoare şi erotică - şi, într-adevăr, a funcţionat destul de bine, efectul fiind sporit de un miros puternic de tămâie, de beţişoare care ardeau pe o măsuţă

de cafea. I-a înmânat cele patru sute de euro fetei, care a recalculat rapid suma, apoi a dispărut bancnotele în geantă. "Doriţi ceva de băut?", îi propuse ea, el aprecia această adresare formală, îl făcea să se simtă mai în largul lui, acum se simţea cu adevărat client, probabil că înmânarea efectivă a banilor făcuse ca lucrurile să fie mai clare; refuză însă oferta, pentru că ar fi trebuit să precizeze ce voia să bea şi, în plus, nu ştia ce avea ea, mă rog, era complicat, i se părea că era mai bine să nu vorbească.

Deci, începem?", a continuat fata.

– Numele tău este. Melody, nu?

– Da, în sfârşit." A scuturat mâna pentru a da la o parte acest detaliu lipsit de importanţă, era evident că era un pseudonim.

Aţi scris - a ezitat din nou - că sunteţi expert în acadele, nu-i aşa?

– Ah, cineva care citeşte anunţurile, asta e bine!..." a spus ea zâmbind, în sfârşit părea destul de drăguţă fata asta. "Ei bine, stai jos", a adăugat ea, în timp ce el rămânea fără reacţie. S-a aşezat ascultător pe canapea, vocea ei părându-i-se vag familiară.

"Poţi să te dezbraci", a spus ea după un minut, deoarece el tot nu se mişca. El s-a supus, în sfârşit şi-a scos ciorapul, i s-a părut suficient pentru moment. "Nu eşti obişnuită, nu-i aşa?" El a dat din cap în semn de aprobare. "Nu-ţi face griji, va fi bine", a spus ea; apoi a îngenuncheat între coapsele lui.

Spre surprinderea ei, el a venit tare, foarte tare, imediat ce ea şi-a închis buzele pe penisul lui. O făcea bine, mângâindu-i ouăle cu o mână în timp ce cu cealaltă îl băga în gură, uneori încet, alteori repede. Uneori îl privea drept în ochi, mai ales când îl lua foarte adânc în gură; alteori rămânea cu ochii închişi, concentrată în întregime pe mişcările limbii în jurul glandului. Se simţea din ce în ce mai bine şi, după două sau trei minute, a îndrăznit să spună: "E foarte întuneric aici. Pot să aprind lumina?"

A făcut o pauză: "Ah, îţi place să priveşti", a spus ea zâmbind. Ea trecuse la familiarizare, dar în acest moment nu-l deranja. Ea a continuat să-l masturbeze cu mâna stângă, a apropiat lampa de mâna dreaptă. În momentul în care raza de lumină i-a aterizat pe faţă, a fost lovit de un şoc violent şi s-a încolăcit de frică: Melody era Anne-Lise, fiica lui Cécile; era ea, nu mai era nicio îndoială. La început avusese impresia trecătoare că faţa ei îi amintea de cineva, dar acum o recunoştea cu certitudine. Ea l-a privit o clipă cu uimire, apoi l-a recunoscut la rândul ei. "Oh, rahat...", a spus ea. A rămas prosternată câteva secunde înainte de a întreba: "Nu-i spui lui tata?".

De ce tată?" se întrebă Paul, el nu era atât de intim cu Hervé, era doar cumnatul lui; cu Cecile, da, ar putea fi o problemă.

Mama, cred că ar înţelege, a continuat Anne-Lise, ca şi cum ar fi ghicit la ce se gândea el, dar tata l-ar omorî.

Într-adevăr, Cecile, în mod ciudat, ar fi înţeles; fără să-şi explice cu adevărat, el simţea că ea avea dreptate. El a confirmat că, în mod natural, nu ar fi spus nimic, nici nu i-ar fi trecut prin cap. În timp ce spunea asta, a avut un scurt moment de panică, pentru că nici el nu voia ca cineva să ştie.

"Vrei să taci şi tu?

- Da, nu vă faceţi griji, vom păstra secretul între noi. S-a gândit o clipă. "Nu ştiu cum să-ţi spun", a continuat ea, "Obişnuiam să-ţi spun "unchiule", dar ultima dată când te-am văzut cred că aveam vreo doisprezece ani, aşa că nu mi se pare corect acum. Ei bine, hai să bem ceva.

S-a ridicat în picioare: "Vrei un fort, presupun?" El a dat din cap şi a profitat de faptul că ea era în bucătărie pentru a se aranja.

S-a întors cu o sticlă de Jack Daniels, a umplut două pahare înalte. Da, fusese escortă ocazională de câţiva ani, practic de când începuse şcoala, de fapt, slujba de la editură fusese întotdeauna falsă, editura era oricum o meserie de

rahat, intenţionase să facă o carieră din asta la universitate, profesia de lector universitar era un statut real, de îndată ce avea o slujbă se oprea. Nu era casa ei, locuia într-o garsonieră la etajul 5, o închiriase împreună cu alte două fete, două rusoaice cam proaste, dar cuminţi. Cu asta economisea zece mii de euro pe lună, fără taxe, lucrând câteva ore pe săptămână. "Apropo, îţi vrei înapoi cei patru sute de euro? El a refuzat, nu era chiar nevoie. "Şi apoi mi-a plăcut pipa ta", a continuat el fără să o fi plănuit, într-o mişcare neaşteptat de sinceră care l-a făcut să se simtă stânjenit, dar a făcut-o pe Anne-Lise să zâmbească.

Mama îşi câştigă existenţa gătind pentru oameni pe care nu-i place, a continuat ea, dar îi place să gătească, este marea ei pasiune de-o viaţă, este mai bine decât ceea ce fac eu?

Suna ca o încercare de justificare, dar, pe lângă faptul că nu era în măsură să-i facă reproşuri, era o întrebare dificilă, e adevărat că în mintea lui Cecile gătitul pentru cineva era în mod normal o dovadă de afecţiune, ceva intim, dar pe de altă parte exista şi meseria de restaurator, care era considerată în general onorabilă. "Mama ta, se descurcă greu cu clienţii ei?", s-a limitat să o întrebe, dar asta era ceva ce Cecile nu-i spusese.

"Oribil. Nu le suportă, o să ajungă să otrăvească mâncarea, glumesc. Clienţii mei sunt drăguţi, bine, mai sunt şi cei mai răi, dar îi poţi identifica în două întrebări la telefon. Nu primeşti doar oameni din clasa de mijloc, asta e o nebunie când te gândeşti cât costă, chiar sunt oameni din medii modeste, îi impresionează să vină la 16e, îşi imaginează că acolo locuiesc cei foarte bogaţi, ei bine, sunt oameni buni, în general. Ei bine, penetrarea este uneori un pic dureroasă, simţi cu adevărat corpul tipului, mirosul lui, trebuie să te gândeşti la altceva şi să aştepţi. Dar sunt mulţi care se mulţumesc cu o muie, şi acolo au plătit pentru o oră şi după un sfert de oră se termină, uneori mai puţin, e aproape jenant, aşa că fac o mică conversaţie ca să umplu

timpul până la o jumătate de oră, şi atunci primesc o mulţime de comentarii pe site, "fată drăguţă şi inteligentă", "un moment de socializare grozav", "o comoară, ai grijă de ea", ei bine, ai impresia că e primul moment de fericire pe care îl au de ani de zile, sunt atât de singuri, e păcat

- Şi tu, apropo, de ce vii? Ştiu, sau cel puţin mama mi-a spus, că lucrurile nu mergeau prea bine cu soţia ta.

Paul a luat o înghiţitură lungă de bourbon înainte de a răspunde. Existau probleme, într-adevăr, probleme mari, dar lucrurile se îmbunătăţiseră de ceva timp, şi de aceea venea.

A clătinat din cap gânditoare, puţin surprinsă, şi a luat şi ea o înghiţitură de bourbon. Clienţii vorbesc mult cu mine", a spus ea, "aproape toţi au nevoie să se explice. Nu am mai auzit asta până acum, nu chiar, dar cred că ştiu la ce vă referiţi. E ca şi cum ai avea nevoie de o fată care să verifice dacă funcţionează, ca un fel de intermediar înainte de a reveni la sexul normal?". Paul a dat din cap. A scuturat din nou din cap, a mai luat o înghiţitură de alcool înainte de a spune: "Nu ştiu.
concluzionează: "Viaţa este uneori complicată.

5

Cam în acelaşi timp, Aurelien adormise în braţele lui Maryse. O sunase cu o zi înainte, ea nu lucra şi nici nu era de serviciu în acel weekend. Ea a acceptat imediat să iasă cu el sâmbătă, nu avea maşină şi nu avusese niciodată ocazia să viziteze regiunea de la sosirea ei, cu trei luni mai devreme.

Aşteptase ca Hervé şi Cécile să plece la spital, apoi, câteva minute mai târziu, o luase la rândul său în direcţia Belleville. Ea locuia la periferia oraşului, într-un cartier clar islamist. Auzise mult despre aceste cartiere în mass-media, dar nu văzuse niciodată vreunul, bine, observase deja astfel de lucruri în Montreuil, dar era mai puţin clar, existau un fel de zone intermediare şi, mai ales, era mai aşteptat, A fost mai surprinzător în Belleville-en-Beaujolais, din câte ştia el, islamismul era mai mult o problemă în suburbii, dar practic nu ştia nimic despre asta, s-ar fi putut răspândi în oraşele medii sau mici de provincie, nu era foarte bine informat despre societatea franceză. În orice caz, toate femeile pe care le-a văzut purtau niqab, unele cu un grilaj la nivelul ochilor, altele nu, iar majoritatea bărbaţilor aveau un aspect clar salafist. Nu existau totuşi jigodii, oare reuşiseră salafii să alunge jigodiile din cartier? Nu era sigur, era abia ora zece dimineaţa, iar jigodiile, ca majoritatea prădătorilor, nu ies de obicei până la căderea nopţii.

Maryse îl aştepta în partea de jos a clădirii ei, un bloc de beton cu trei etaje destul de urât. N-o să te rog să urci, a spus ea, locul meu nu e foarte bun, bine, când am fost transferată am luat primul lucru care mi-a ieşit în cale, măcar nu e scump. Dacă voi rămâne, voi încerca să mă acomodez mai bine. Îşi pusese o fustă scurtă destul de strâmtă şi un tricou funky şi era vizibil uşurată că Aurelien sosise, nu se simţea foarte confortabil cu privirile care se

aruncaseră asupra ei de când părăsise clădirea. Se machiase şi ea şi purta cercei mari de aur.

A ales rockul Solutré, e clasic, place întotdeauna şi nu-l mai văzuse de mult timp. Într-adevăr, de îndată ce a văzut silueta muntelui calcaros care se profila la orizont, cu urcuşul său în trepte şi căderea sa abruptă, a fost cuprinsă de o mişcare spontană şi sinceră de admiraţie, aşa că a înţeles că făcuse ceea ce trebuia, indiferent de ceea ce s-ar fi întâmplat mai departe, propunând această plimbare.

Foarte frumos", a spus ea. Dar stai, cred că am văzut locul la televizor. Nu acolo obişnuia să vină vechiul tău preşedinte?

- Da, François Mitterrand. Aurélien nu-şi amintea decât vag de François Mitterrand, cu greu mai mult decât de Cavalerii Zodiacului sau de ursul Colargol. Încă din copilărie, industria divertismentului începuse să recicleze vintage şi să ofere produse noi, fără a le diferenţia clar, astfel încât orice idee de succesiune şi continuitate istorică s-a pierdut treptat. De cele mai multe ori, el a reuşit să-l plaseze pe François Mitterrand ca fiind un urmaş al lui Charles de Gaulle, dar uneori a avut îndoieli în această privinţă.

Urcuşul spre Solutré a fost bine amenajat, cu scări şi rampe pe cele câteva treceri abrupte, a fost o jumătate de oră de mers uşor sub un cer albastru senin, cu doar câţiva norişori drăguţi. Pe la jumătatea drumului, el şi-a pus braţul sub al ei; cu fiecare pas pe care îl făceau după aceea, Aurelian simţea că se prăbuşeau unul spre celălalt pe măsură ce se apropiau de vârf. A fost asta dragoste? Dacă era aşa, era un lucru ciudat şi, paradoxal, uşor; era ceva ce nu experimentase niciodată.

Când au ajuns în cel mai înalt punct al stâncii, au privit peisajul de dealuri, pajişti, păduri şi podgorii care se aflau la picioarele lor. "Deci asta e Franţa...", a spus ea după un moment lung. Da, a răspuns el. a răspuns el, ei bine, da, aşa se pare. Ea a dat din cap fără să comenteze. Ea însăşi era din Benin, aşa îi spusese în timpul călătoriei cu maşina.

Când el nu a reacţionat, ea a spus: "Aşa îi numeau francezii Dahomey pe vremea când deţineau ţara. Dar nici cuvântul Dahomey nu-i spunea nimic. "Da, aţi preferat istoria în locul geografiei", a conchis Maryse. "Istoria antică, mai ales", a adăugat el. "Istorie veche", a spus ea încet, desprinzând silabele, şi i-a aruncat o privire de reală tandreţe, mai mult decât de dorinţă, era o privire ciudată, ca o anticipare a privirii pe care i-ar putea-o arunca mult mai târziu, când vor fi foarte bătrâni.

Multe oase de cal fuseseră găsite la poalele stâncii, i-a spus el. Mult timp s-a crezut că aceasta a fost o tehnică de vânătoare practicată de oamenii preistorici: ei urmăreau caii pentru a-i face să se precipite de pe stâncă, iar apoi le tăiau cadavrele în partea de jos. "A fost o cruzime", a spus Maryse indignată; era clasic, femeile reacţionează întotdeauna aşa, îi spusese un ghid turistic, femeilor nu le place să fie ucişi caii. "În acelaşi timp, a fost inteligent", a fost de acord puţin mai târziu. Dar era o legendă, a precizat Aurelian, în realitate oamenii preistorici nu avuseseră niciodată această idee, povestea fusese inventată mult mai târziu, probabil în secolul al XIX-lea.[e] Au privit din nou peisajul, dealurile, viile, iar el i-a pus un braţ în jurul taliei. Se simţea ca un bărbat, era tulburător şi nou.

Pentru restul zilei plănuise să meargă la Notre-Dame d'Avenas, unde era o destinaţie turistică foarte mică, atât de mică încât abia merita să fie numită turistică, biserica romanică locală primea poate zece vizitatori pe an. Aşa că nu se aştepta la intensitatea reacţiei lui Maryse, care şi-a înmuiat degetele în ligheanul cu apă sfinţită şi s-a semnat înainte de a continua. Nici măcar nu ştia că era catolică, lucru pe care nu-l anticipase.

Bijuteria bisericii era altarul, o sculptură din calcar alb care îl reprezenta pe Hristos în glorie, înconjurat de cei doisprezece apostoli. El nu a avut nimic de spus în această privinţă şi au rămas câteva minute, atât cât a crezut ea că este necesar.

Există o altă legendă despre această biserică", a spus el după ce au plecat. Iniţial, se hotărâse să o construiască pe locul vechii mănăstiri Pelagius, distrusă de barbari. Dar după ce au început lucrările de construcţie, muncitorii au observat că în fiecare dimineaţă uneltele lor se împrăştiau şi au crezut că acest lucru se datorează intervenţiei celui rău. Proprietarul a ajuns la concluzia că Dumnezeu nu a vrut acest loc. Aşa că a decis să arunce ciocanul pentru a determina noua locaţie a bisericii: acesta a aterizat 1.200 de metri mai departe, lângă o tufă de păducel.

– O mie două sute de metri este un drum lung", a spus ea, "proprietarul proiectului a fost puternic. Da, într-adevăr, acesta era un aspect al întrebării pe care nu îl luase în considerare.

"Sunt multe legende în Franţa", a adăugat ea visătoare, cu un pic de răutate şi ea, e adevărat că Franţa fusese o ţară de legende, dar că nu mai era evident, doar că în cazul lui Aurélien, din cauza profesiei lui, nici nu-şi dădea seama că o seducea, pur şi simplu tratând-o ca pe o persoană inteligentă, accesibilă la cultură, şi nu ca pe o biată ajutor de african - ceea ce era de altfel. Maryse venise singură din Benin, nu avea familie în Franţa şi se cam săturase. Se culcase cu câţiva băieţi de când ajunsese, dar niciunul nu se purtase aşa cu ea, niciunul nu semăna cu Aurélien, nu avea decât o imagine vagă despre Franţa, iar de când ajunsese în Belleville locuia într-un cartier de arabi, pe care instinctiv îi ura şi se temea.

Au hotărât apoi să meargă să bea ceva în Beaujeu, unde erau deschise multe cafenele şi care îşi merita mai mult ca oricând titlul de "capitală istorică a Beaujolaisului", Aurelian uitase cât de fermecător era acest sat, parcă ar fi combinat totul pentru a o atrage în braţele lui, nu era însă cazul, ar fi fost destul de incapabil să facă asta, şi s-a bâlbâit şi s-a bâlbâit destul de mult înainte de a-i propune să vină la el acasă, la Saint Joseph; A acceptat imediat, fără să ezite o secundă.

Eşti un băiat timid", a remarcat ea.

– Da. Ei bine, da, aşa este, dar mai este şi sora mea, care este poate puţin cam rigidă, este foarte catolică, ştiţi.

– Sora ta, cea pe care am văzut-o? A părut surprinsă. "Şi celălalt care a venit o dată, cel mai mare, e fratele tău?

– Paul? Da, este fratele meu mai mare, dar este mult mai mare decât mine, nu-l cunosc prea bine.

– Mi se pare că este puţin rigid.

– Paul?" Acum era rândul lui să fie surprins. "Nu, Paul, nu este deloc rigid. Dar el este o persoană serioasă.

– Pare trist.

– Da, este adevărat. Şi el este foarte trist."

Francezii în general erau trişti, ea înţelesese asta de la început, din momentul în care ajunsese, iar el o ştia şi el, o ştia chiar un pic mai bine decât ea, dar nu era momentul să vorbească despre asta. Au ajuns la St. Joseph's pe la cinci şi jumătate, ceilalţi urmau să ajungă acolo pe la opt sau poate puţin mai devreme, ceea ce le lăsa puţin mai mult de două ore.

"Două ore este mult timp", a spus ea cu hotărâre. "La urma urmei, şi eu sunt catolică", a adăugat ea. Într-un fel era adevărat, asta a rezolvat problema.

Două ore puteau fi într-adevăr mult timp, şi-a dat seama imediat ce s-a întins în pat lângă ea. Avusese foarte puţine experienţe sexuale înainte de Indy; când avea treisprezece ani, un homosexual în vârstă care locuia în bloc îi făcuse avansuri, îi făcuse o labă modestă, bietul băiat părea încântat, speriat în acelaşi timp că se va afla, îl pusese să promită de trei ori să nu vorbească despre asta, bineînţeles că promisese, dar experienţele sale homosexuale se opriseră aici. În ceea ce priveşte fetele, nu cunoscuse niciuna, desigur că întâlnise câteva la şcoală, dar ele păreau să trăiască într-un univers narcisist şi gălăgios, în care statusurile sociale de pe Facebook şi mărcile de haine prêt-à-porter deţineau un loc predominant, pe scurt, era un univers în care el nu-şi avea locul. Cu Maryse va fi cu totul

altceva, îşi dădu seama că din prima secundă, după ce ea îşi dăduse jos tricoul şi fusta cu o nerăbdare vizibilă, aproape că i se părea o uşurare. El însuşi nu îndrăznea să se dezbrace, se mulţumea să o privească, pielea ei era de un maro profund, cald, aproape auriu, lampa de lângă pat îi dădea reflexe magnifice.

Nu eşti cu adevărat negru", spune el, "ei bine, eşti, dar nu la fel de negru ca unii.

– Da, este adevărat, este posibil ca bunica mea să fi fost cu un colonist alb. Dezbracă-te. El s-a supus, jenat.

Te-ai înroşit!", a exclamat ea, "E prima dată când văd un bărbat să roşească, e drăguţ, eşti cu siguranţă timid. Iar tu, pe de altă parte, eşti cu adevărat alb, strămoşii tăi nu trebuie să fi fost de vină.

– Nu au avut ocazia", a răspuns Aurelien. El a întreprins cercetări genealogice asupra familiei sale, fără să trezească cel mai mic interes pentru Paul sau Cécile. Strămoşii lor erau în principal fermieri din regiunile Rhône şi Saône-et-Loire, cu o linie din Nivernais; câţiva viticultori, dar mai ales crescători de animale, pe scurt, oameni cu rădăcini adânci, deloc genul de oameni care să se lanseze într-o aventură colonială; oameni care probabil nici nu ştiau că Franţa are colonii.

Odată dezbrăcat, s-a întins lângă ea, şi ea mirosea minunat, şi-a îngropat capul între sânii ei. După un minut sau două, ea s-a hotărât să ia lucrurile în mână, i-a pus sărutări pe piept şi pe stomac, apoi l-a luat în gură, lucrurile au continuat apoi cu o uşurinţă deconcertantă, habar n-avea că sexul poate fi atât de simplu, atât de blând, nu semăna deloc cu relaţia lui anterioară cu Indy, Nu semăna nici cu cele câteva filme porno pe care le văzuse pe internet, poate cu unele descrieri pe care le citise în cărţi, dar în fond nici atât, era o altă lume, în care se cufundase cu totul şi uitase o mulţime de lucruri, aproape totul de fapt, când auzi o bătaie în uşă şi vocea lui Cecile anunţând că e gata cina. S-a îmbrăcat imediat, temerile îi reveniseră, vocea lui Cecile

fusese neobişnuită, mai distantă i se părea, mai rece, nelinişstea lui venea poate şi din faptul că nu făcuse niciodată dragoste în această casă, avea impresia unui fel de profanare, era evident absurd, îşi spuse, era o casă foarte veche, mulţi oameni se iubiseră acolo; dar, cu toate acestea, vocea lui Cecile fusese ciudată.

6

Au coborât scările şi s-au oprit în faţa uşii de la bucătărie. Aflată în mijlocul camerei, Madeleine era dezordonată, cu ochii strălucind de furie, dar de îndată ce a văzut-o pe Maryse a izbucnit în lacrimi şi s-a aruncat în braţele ei. Cecile rămase nemişcată, mută, abia dacă observase sosirea lor. Cum ea a rămas tăcută, Aurelian s-a apropiat în cele din urmă de ea şi a întrebat-o ce se întâmplă.

"I-au cerut lui Madeleine să părăsească spitalul. Nu mai vor ca ea să aibă grijă de tata.

Delegaţii sindicali, şi în special unul dintre ei, s-au plâns conducerii că Madeleine lucra ca asistent medical fără diplomă şi au cerut ca acest lucru să înceteze. Conducerea a fost de acord cu ei.

"Conducerea? Leroux?.

– Nu. Leroux este şeful medical al unităţii EVC-EPR, dar există un şef administrativ care conduce şi EHPAD, unde sunt mult mai mulţi rezidenţi, şi un al treilea serviciu, spitalul de zi, cred, iar el este cel care se ocupă de toate acestea. Este cineva pe care nu l-am văzut niciodată. Aşa că acum nu vor ca Madeleine să aibă grijă de tata, să-l spele, să-l plimbe, nu are voie să folosească singură scaunul cu rotile. Nici ei nu vor ca ea să doarmă acolo.

– Ei spun că este împotriva standardelor de sănătate şi siguranţă", a intervenit Madeleine. Aurelian a privit-o uimit, mai ales că era pentru prima dată când o auzea vorbind.

– Ea poate să continue să-l hrănească, este singurul lucru pe care îl avem", conchide Cécile.

A fost nevoie de un minut bun pentru ca Aurelien să-şi revină şi să o întrebe pe Maryse:

"Ce părere ai?

– Nu sunt chiar surprins, se pregăteşte de mult timp. Pot să văd cine este delegatul sindical, nu este o fată de la catedră, lucrează la EHPAD. Rădăcina problemei este că noi,

în cadrul departamentului, suntem cincisprezece asistente medicale şi asistenţi de îngrijire pentru patruzeci de pacienţi. La EHPAD, există douăzeci şi cinci de astfel de camere pentru două sute zece rezidenţi. Aşadar, poate părea paradoxal ca un delegat sindical să încerce să ne facă rău, dar adevărul este că ei sunt în media naţională, noi suntem cei privilegiaţi. Cum a reuşit Leroux să ne aducă asemenea condiţii nu ştiu, de fapt, acesta este singurul mister.

Dar de când a fost numit noul director vrea pielea lui Leroux, asta e sigur.

– Şi îl cunoşti pe tipul ăsta, acest regizor? Aurélien a observat că o cunoştea bine şi că nici măcar nu părea să se întrebe ce căuta acolo; nici măcar nu-i trecuse prin cap.

"L-am văzut o dată, e un tip de vreo 30 de ani. La fel ca toţi directorii EHPAD, a urmat cursurile Şcolii de sănătate publică din Rennes, care este o şcoală de administraţie publică, mai degrabă o şcoală de medicină decât ENA, dacă vreţi. Nu pare deosebit de răutăcios, dar ceea ce îl interesează este că structura este profitabilă, ei bine, este la fel peste tot acum, el aplică instrucţiunile.

– Şi când spui că vrea să-l omoare, crezi că poate să-l concedieze?

Maryse s-a gândit mult timp înainte de a răspunde. "Asta este într-adevăr peste nivelul meu, dar nu cred că e cazul. Pe de altă parte, el poate cere un transfer. Există o sută cincizeci de unităţi EVC-EPR în Franţa, deci există posibilităţi de transfer; şi o plângere din partea sindicatelor ar putea fi un factor. De îndată ce Leroux va pleca, ne va putea repartiza la alte departamente; nu sunt deloc sigur că voi putea continua să am grijă de tatăl tău. Nu. îşi coborî privirea, nu, nu vreau să te mint, cred că e un început prost.

Acest lucru a fost chiar mai dureros decât de obicei pentru Aurélien, a doua zi, să-i părăsească şi să se întoarcă la Paris. Când, în cele din urmă, s-a hotărât să facă acest lucru, era trecut de ora opt seara şi aproape trei dimineaţa când a

ajuns la Montreuil. Indy se dusese la culcare, iar el a plecat a doua zi dimineaţă în direcţia Chantilly fără să o fi văzut. Seara, s-a aşezat într-o cafenea de lângă Gare de l'Est, fără să se hotărască să plece acasă, şi a sunat-o pe Maryse. Situaţia era confuză la spital, îi spuse ea, toate fetele vorbeau despre asta, desigur, dar nimeni nu ştia nimic; se întâlnise cu Leroux după-amiază, dar el părea foarte prost dispus, nu îndrăznise să-l întrebe.

S-a hotărât să se întoarcă acasă puţin după ora opt şi s-a întâlnit cu soţia sa, care, în mod firesc, a început să-i reproşeze că a venit târziu acasă, fără să-l avertizeze, aproape că o făcuse să rateze întâlnirea. Deci ea ieşise oricum, se gândi el, şi îi răspunse calm: "Du-te dracului", înainte de a se urca în pat. Ea rămase uimită, cu gura căscată, nu atât din cauza cuvintelor, cât din cauza tonului folosit de el; nu era obişnuit cu acest calm, cu această răceală; nu-i mai era frică de ea, era îngrijorător.

Maryse l-a sunat din nou a doua zi, la sfârşitul după-amiezii, când acesta era pe cale să plece din Chantilly. Imediat a simţit că veştile vor fi rele. Vorbise cu o fată care lucra în biroul directorului. Leroux fusese convocat de dimineaţă şi, evident, întâlnirea nu decursese bine, se auzise strigând prin perete despărţitor şi ieşise trântind uşa cu toată puterea. La începutul după-amiezii nu a mai putut suporta şi s-a dus să bată la uşa biroului său. Stătea degeaba, uitându-se la nişte hârtii aşezate în faţa lui; lângă el era deschisă o cutie, dar nu pusese încă nimic în ea. Da, micuţa mea Maryse, am fost concediat", a spus el, "am fost mutat. Încep luni dimineaţă la Toulon. Nu ştiu cum a reuşit să o obţină atât de repede.

Oficial, nu se va plânge, nu va spune nimic împotriva ierarhiei sale", a continuat ea. Va spune chiar că el a fost cel care a cerut să fie transferat înapoi în regiunea sa - este adevărat că este de acolo, din La-Seyne-sur-Mer, cred; dar am putut vedea că era complet dezgustat. Acum se va merge foarte repede, de joi are loc o şedinţă de

reorganizare a serviciilor, cu managerii din sănătate. Vom fi maxim cinci dintre noi care vom sta în unitate, ceilalţi vor fi distribuiţi în EHPAD. Şi aş fi surprins dacă aş fi unul dintre cei cinci, ei ştiu că am fost aproape de Madeleine, mă vor face să plătesc.

A tăcut. Ea era în pragul lacrimilor, iar el nu găsea niciun răspuns încurajator sau măcar acceptabil. Voi fi acolo mâine seară", a spus el în cele din urmă, "Voi întârzia puţin, dar voi fi acolo.

– Mâine seară am o tură de noapte, aşa că nu ne putem întâlni până joi. Apoi voi avea o zi liberă.

– Am putea merge să vizităm locul unde lucrez, ştii tu, tapiţeriile", ideea tocmai îi venise.

"O, da, asta mi-ar plăcea!...", a sunat mai bine când a spus asta, au mai schimbat câteva cuvinte fără sens, aşa cum fac îndrăgostiţii sau părinţii cu copiii lor mici, şi a fost pe un ton aproape liniştitor când i-a spus, imediat înainte de a închide, "Ne vedem joi, iubirea mea".

7

Paul se aştepta ca Prudence să rămână în Bretania până când tatăl său va fi externat din spital, sau cel puţin până când Priscilla va prelua conducerea. Nu a existat nicio urgenţă profesională, toate administraţiile din Franţa au stat mai mult sau mai puţin degeaba, dar Ministerul Economiei chiar mai mult decât celelalte, aşteptând verdictul urnelor, cum se spune. Paul îl văzuse pe diferite canale şi îl găsise excelent, era chiar surprinzător, acest talent pentru dezbateri care îi apăruse târziu în viaţă, Raksaneh chiar făcuse o treabă bună. Sarfati a fost şi el bun, a şters în mare parte dimensiunea ludică pentru a se prezenta ca un bătrân înţelept, mă rog, un bătrân înţelept care e cam tânăr, aceasta este o evoluţie normală pentru un comediant aflat la final de carieră, mai ales când nu mai este amuzant. Problema este că şi candidatul Rassemblement National era

foarte bun, deopotrivă percutant şi imbatabil pe teme, de obicei câştiga confruntările finale cu zâmbetul său dezarmant, cu siguranţă avea cel mai dezarmant zâmbet din personalul politic francez al momentului, ar trebui să ne întoarcem chiar la Ronald Reagan pentru a găsi un astfel de zâmbet dezarmant în istoria politică contemporană, potrivit lui Solene Signal. Ca urmare, a fost mult în faţă în primul tur, iar proiecţiile pentru al doilea tur păreau să se fi stabilizat la 5545, ceea ce era satisfăcător, dar nimic mai mult. Solène Signal bombănea, dar lui Bruno nu părea să-i pese deloc, de puţinele ori când Paul îl văzuse în această perioadă, părea complet ieşit din fire - ne întrebam dacă nu cumva, până la urmă, nu părăsise nava cu Raksaneh.

În timp ce o aştepta pe Prudence să se întoarcă, Paul a încercat să afle despre credinţele practicanţilor Wiccan. Mulţi wiccani erau "iubitori de natură" sau cel puţin erau ecologişti. Ecologiştii vagi şi mistici nu erau o noutate, dar a existat o inovaţie în legătură cu New Age, cu Mama Pământ, cu cortexul Gaiei şi toate aceste lucruri, şi anume importanţa celor două principii, masculin şi feminin. Poate de aceea se apropiase de această nouă religie, poate că încerca să-şi trezească trupul, se gândi Paul cu emoţie. Corpul lui se trezise destul de uşor, nu fusese nevoie decât de gura lui Anne-Lise, îşi amintea din când în când, şi de fiecare dată era cuprins de o uşoară mişcare de ruşine, un pic de nelinişte şi el. Cum aveau de gând să o facă? Cum se va comporta când se va afla în prezenţa lui Cecile şi a fiicei ei? Dar a fost liniştit aproape imediat: Anne-Lise era o fată inteligentă şi foarte calmă şi nu avea nicio problemă în a face faţă situaţiei.

Mai neaşteptat, Wiccanii păreau să creadă în reîncarnare. Credea şi Prudence în ea? Dacă da, a fost o noutate. În cele din urmă a existat un fel de logică, ecologia, înrudirea fundamentală a tuturor formelor de viaţă, reîncarnarea, totul avea sens.

A fost plăcut surprins când Prudence l-a sunat în sâmbăta următoare pentru a-i spune că se va întoarce a doua zi. Sora lui se mutase în casa din Larmor-Baden împreună cu cele două fiice ale sale şi îşi organizase mutarea din Canada - şi divorţul - cu eficienţa ei obişnuită. El a vrut să meargă să o aştepte la gară, dar ea l-a descurajat, avea o surpriză pentru el, a spus, ar fi mai bine să se întâlnească direct acasă.

Surpriza a fost ea: era bronzată, în formă şi, mai ales, purta o fustă, o fustă albă plisată, puţin mai sus de genunchi, care îi punea în evidenţă picioarele bronzate.

Ai fost mult pe plajă?", a întrebat el.

- De când a sosit Priscilla, în fiecare zi", a răspuns ea, apoi s-a apropiat de el pentru a-l îmbrăţişa. Când limbile lor au intrat în contact, el şi-a pus mâinile pe fesele ei, iar de data aceasta ea nu s-a înţepenit, ci s-a ţinut mai strâns de el şi şi-a pus şi ea mâinile pe fesele lui.

Zece minute mai târziu erau împreună în pat, iar când el a penetrat-o, ea a vărsat câteva lacrimi, dar a şi gemut de câteva ori, iar la sfârşit aproape că a ţipat. Apoi s-au privit în ochi unul în ochii celuilalt pentru mult, mult timp.

8

Când s-au hotărât să se trezească, era aproape întuneric. S-au aşezat în sufragerie. Paul şi-a turnat un Jack Daniels, iar Prudence a acceptat un Martini. Era oare aceeaşi pe care o cunoscuse când aveau douăzeci şi cinci de ani? În cea mai mare parte da, a fost aproape uşor să devenim din nou un singur trup, aşa cum ar fi spus Sfântul Pavel. Pierduseră zece ani, dar asta nu conta prea mult; nu era nevoie să se gândească la trecut, nu era nevoie să se gândească prea mult la viitor; era suficient să trăiască. A abordat un subiect care i se părea mai uşor, dar care îl intrigase puţin în ultimele săptămâni: credea cu adevărat în Wicca? Era ceva de luat în serios?

Sabatele şi ceremoniile, spune Prudence, nu erau cu adevărat importante, erau doar un mod de a da ritm anului şi de a se reuni cu adepţii, ca în toate religiile de altfel. Zeul şi zeiţa, pe de altă parte, corespundeau unei realităţi fundamentale, această polaritate masculin-feminin a fost un element decisiv în structurarea lumii. Totuşi, acesta nu era ultimul cuvânt al doctrinei: dincolo de zeu şi zeiţă, exista Unicul, principiul suprem, raţiunea organizatoare a universului; acesta era evocat uneori, în anumite sărbători speciale; zeul şi zeiţa erau mult mai prezenţi în majoritatea ceremoniilor, iar majoritatea adepţilor se opreau acolo în căutarea lor spirituală.

Ceea ce credea şi ea, fără nici cea mai mică ezitare, era reîncarnarea. Era totuşi ciudat, în ochii lui Paul, era un pic ca şi cum ar fi renunţat să mai spere la încarnarea actuală şi ar fi cerut o a doua şansă, o a doua afacere - una i se părea mai mult decât suficientă pentru a se hotărî asupra vieţii; dar era adevărat că această credinţă era răspândită în întreaga lume, aproape jumătate din omenire îşi construise civilizaţia pe această bază. Şi chiar şi din punct de vedere occidental, mulţi oameni au trăit până la sfârşitul zilelor lor

cu iluzia că existenţa lor ar putea lua o turnură radical nouă; privită în afara oricărei dimensiuni religioase, reîncarnarea a fost doar o variantă extremă a acestei idei. Ceea ce i se părea ciudat, însă, şi chiar neverosimil, era că cineva se putea reîncarna într-un animal. Era într-adevăr foarte rar, i-a spus Prudence, în aproape toate cazurile oamenii se reîncarnau în oameni, iar animalele în animale din aceeaşi specie. Doar în cazul anumitor destine excepţionale a existat o ascensiune sau o coborâre pe scara fiinţelor.

Primul gând care i-a venit lui Paul a fost că nu era deloc o prostie. Al doilea a fost că, pentru mulţi oameni din ziua de azi, această viziune tradiţională hindusă asupra reîncarnării şi asupra scării fiinţelor ar părea o idee specist. Al treilea a fost că mulţi oameni din ziua de azi au devenit foarte proşti; este un fenomen contemporan izbitor şi incontestabil.

"Ţi-e foame, dragă?", a întrebat el puţin mai târziu. Da, îi era foame şi, în plus, voia să meargă la un restaurant, să iasă în oraş, să mănânce ceva bun, poate în cartier. Le Train Bleu, Gare de Lyon, ar face, ceva liniştitor şi clasic, erau încă fragile.

Nu era, prin excepţie, aproape nimeni la Trenul Albastru, s-au aşezat la o masă retrasă şi, imediat ce au comandat, Prudence l-a întrebat despre tatăl său. Nu mai primise veşti de la el în ultima vreme, dar a presupus că se simţea bine.

De fapt, Cécile nu-l informase despre evoluţia situaţiei, fără să ştie prea bine de ce, considerase că viitorul relaţiei fratelui ei era în joc şi că nu era momentul să-i vorbească despre altceva, aşa că ţinuse totul pentru ea, dar în realitate lucrurile mergeau din rău în mai rău. Faptele au dovedit rapid că premoniţia sumbră a lui Maryse era corectă, iar ea a fost transferată la EHPAD a doua zi după şedinţa de serviciu, unde colegii ei i-au dat imediat de înţeles că pentru ea nu mai existau condiţii de lucru excepţionale.

Când s-a întors la sfârşitul săptămânii următoare, Aurélien a fost surprins de faptul că tatăl său era deja în

declin considerabil. Madeleine era în permanenţă prosternată şi nu revenea la viaţă decât în momentul acestor vizite. Pe când pleca, a văzut, în timp ce Madeleine ţinea mâna tatălui său în mâna ei, că el îşi strângea degetele cu putere pentru a o ţine în spate; putea să-şi mişte degetele, aşa că nu observase asta niciodată înainte; dar se pare că o făcea doar cu Madeleine.

S-au întors la Sfântul Iosif foarte deprimaţi. Potrivit lui Maryse, situaţia s-ar înrăutăţi şi mai mult în următoarele săptămâni. Având în vedere noua repartizare a personalului, ar fi imposibil să îl ridice în fiecare zi, ca să nu mai vorbim de organizarea de excursii în scaun cu rotile. Frecvenţa băilor ar fi redusă şi chiar şi frecvenţa fizioterapiei şi a logopediei. Solicitarea unei întâlniri cu directorul ar fi fost inutilă, i-a explicat Cécile; acesta i-ar fi răspuns doar că aplică standardele naţionale, măsuri de economie comune tuturor unităţilor franceze.

Trebuie să-l scoatem de acolo", a intervenit Madeleine, rupând brusc tăcerea. Trebuie să-l scoatem de acolo, altfel îl vor ucide. Cecile a tăcut, incapabilă să o contrazică, incapabilă să găsească un răspuns.

În dimineaţa următoare, Aurélien a mers cu Maryse la castelul Germolles. S-a bucurat foarte mult de tapiserii şi a apreciat în mod deosebit explicaţiile pe care acesta i le-a dat despre munca sa, despre modul în care firele de urzeală şi de bătătură erau împletite. A fost un interludiu uşor, neaşteptat, un pic magic; dar când s-au întors la St Joseph's, atmosfera era şi mai sumbră, mai descurajantă decât în ziua precedentă.

După cină, au stat o vreme în jurul mesei. Hervé a băut o cafea cu cognacul său - a fost singurul care a băut aşa ceva. După multă ezitare, învârtind paharul între degete, i-a spus în cele din urmă lui Cécile:

"S-ar putea să ştiu o modalitate de a-l scoate pe tatăl tău de acolo.

– În ce fel?" Ea s-a întors imediat spre el.

"Oameni... oameni care pot interveni în astfel de circumstanţe. În timp ce ea continua să-l privească nedumerită, el a continuat: "Ei bine, un fel de activişti. Nu te supăra, iubire, a adăugat el imediat, nu am făcut nimic cu ei, nimic ilegal. Nici măcar nu-i cunosc, cunosc doar oameni care îi cunosc. Îţi aminteşti de Nicolas?" Da, bineînţeles, îşi amintea de Nicolas; ea rămăsese rezervată, suspicioasă. Nicolas îi cunoaşte bine", a continuat el, "l-am sunat ieri. Au sediul în Belgia, ştiţi că eutanasia s-a dezvoltat enorm în Belgia în ultimii ani, acolo operează în principal, dar cred că au filiale şi în Franţa, ei bine, nu mi-a spus prea multe, cel mai bine ar fi să mă întorc la Arras şi să mă întâlnesc cu ei acolo, Nicolas poate să mi-i prezinte, au mai multă încredere în contactul direct. Cecile a dat din cap mecanic, încă în defensivă. Ca să spună adevărul, de câţiva ani avea o uşoară bănuială că Hervé începuse să se asocieze cu oameni dubioşi, oameni la limita legalităţii; dar tăcuse, preferase să nu abordeze subiectul, ştia că bărbaţii tradiţionali - ceea ce Hervé era, în cel mai înalt grad - aveau uneori nevoie să se întoarcă la astfel de lucruri, că nu era posibil şi poate nici de dorit să-i domesticească în întregime.

Hervé a plecat a doua zi cu Aurélien. În jurul orei nouă s-au oprit pentru cină la un grătar din Courtepaille. Hervé avea în mod clar chef de vorbă. Simţea că societatea l-a tras pe sfoară şi uneori regreta anii de militantism, ei bine, cu Cécile şi cu fetele nu ar fi fost posibil. A întors mecanic o bucată de camembert tencuit în farfurie, alături de o felie de gouda unsuroasă. "Farfuria lor cu brânză este foarte dezgustătoare", a conchis el. Era evident că mai era un subiect despre care ar fi vrut să vorbească, dar nu reuşea. Aurelien a rămas tăcut, privindu-l cu atenţie.

"Şi tu, o iubeşti, Maryse?

– Da, aşa cred. Sunt sigur, chiar."

El a dat din cap, acesta era răspunsul pe care îl aştepta, şi a adăugat calm: "Păstrează-l. Cred că este o fată bună.

9

Era aproape ora două dimineaţa când au ajuns la Paris, ultimul tren spre Arras plecase de mult. Aurélien l-a lăsat pe Hervé la un hotel Ibis de lângă Gare du Nord, aproape că a vrut să ia şi el o cameră acolo, dar apoi s-a gândit că soţia lui va fi cu siguranţă în pat.

A doua zi dimineaţă, în timp ce restaura o tapiserie reprezentând o scenă de vânătoare, în care emoţia haitei era admirabil redată, a primit un telefon de la Jean-Michel Drapier. Îşi dorea să-l vadă curând, a doua zi dacă era posibil; vocea lui era şi mai stinsă, mai stinsă decât de obicei. "Este vreo problemă?", se îngrijorează Auré-lien. Ei bine, da, într-un fel era o problemă, se putea spune aşa, avea să-i explice mâine. La ora două? La ora două ar fi bine, a răspuns el.

De data aceasta, şeful său l-a primit imediat pe Aurélien; acesta părea zdrobit. În timp ce îl invita în biroul său, Jean-Michel Drapier a fost lovit de certitudinea trecătoare, dar dureroasă, că nu ar fi trebuit să urce niciodată în ierarhie. Nu-i plăcea managementul de personal, managementul de personal consta în esenţă în nemulţumirea personalului, era întotdeauna neplăcut pentru el. Ideea karmei i-a trecut pentru scurt timp prin minte, apoi l-a invitat pe Aurelian să ia loc.

Gata, a atacat el imediat, este foarte plictisitor, dar nu voi putea să vă prelungesc misiunea la castelul Germolles. A apărut o altă prioritate. Aurelian a reacţionat chiar mai rău decât se aşteptase. Era o catastrofă pentru el, chiar nu era posibil să găsească o soluţie? Avea probleme în momentul de faţă, probleme personale, a mers până la a adăuga, urma să divorţeze. Acest lucru depăşea în mod clar scopul interviului planificat de Drapier, devenea jenant, iar el dădea din cap în mai multe direcţii diferite, ca o marionetă deranjată, înainte de a reuşi să răspundă.

Nu, din păcate, este cu adevărat imposibil", a spus el în cele din urmă. Noua misiune se referă la un castel din Loire unde a avut loc un incendiu, nu mai ştiu care. A aruncat o privire vagă spre dosarele care îi aglomerau biroul. "Ştiţi cât de mult cântăresc financiar castelele din Loire? Ştiţi câţi turişti chinezi vizitează în fiecare an castelele din Loire? O viziune de groază l-a străfulgerat când s-a gândit la acele mase compacte de turişti chinezi care se grăbeau să intre pe porţile castelelor de la Loire. Nu, domnule Raison, a conchis el cu tristeţe. Mi-ar plăcea să fiu drăguţ cu tine, eşti unul dintre cei mai buni restauratori de la noi, dar nu va fi posibil, avem o prioritate reală.

– Nu va trebui să plec imediat din Germolles, nu-i aşa?

– Bineînţeles că da. S-a scufundat înapoi în scaun, uşurat; asta este, s-a gândit el, am ajuns la etapa în care victima şi-a acceptat soarta şi cere doar mici ajustări ale sentinţei. "Veţi începe noua misiune abia peste aproximativ o lună. Între timp, vă puteţi întoarce la Germolles, asta vă va permite să protejaţi situl, să puneţi prelate, în aşteptarea preluării lui - asta dacă cineva îl va prelua într-o zi", încheie el cu o voce căscată, înainte de a se întoarce din nou asupra lui însuşi, într-un acces de deznădejde totală.

Cu toate acestea, şi-a revenit puţin pentru a face un bilanţ al situaţiei cu Aurélien asupra aspectelor practice ale noii sale misiuni: Chantilly era întreţinut până la capăt, iar el va trebui să găsească un hotel în care să doarmă, două nopţi pe săptămână, lângă acest castel din Loire al cărui nume îl va regăsi curând, nu trebuia decât să se uite cinci minute în dosarele sale, era un castel din Loire. De data aceasta, cheltuielile de hotel vor fi acoperite, iar pentru rezervoarele de benzină ar putea chiar să facă deconturi de cheltuieli, ministerul acorda o mare importanţă acestei restaurări, era un loc strategic din punct de vedere al turismului internaţional, nu era Chambord sau Azay-le-Rideau, ci

nivelul imediat inferior, nici Chenonceaux, ei bine, asta îi scăpase din vedere, dar avea să revină.

Era ora 14.45 şi şedinţa se încheiase. La ieşirea de la minister, Aurélien s-a dus la cea mai apropiată cafenea, aceeaşi ca şi data trecută, şi a comandat o sticlă de Muscadet. Nu mai mult decât data trecută, nicio fiinţă umană din această cafenea nu părea capabilă să înţeleagă, cu atât mai puţin să-i împărtăşească soarta - şi erau şi mai puţine la această oră de început de după-amiază. După al treilea pahar, situaţia a început să pară ceva mai puţin catastrofală. Putea să se întoarcă la Sfântul Iosif în fiecare weekend, nu era nicio problemă. Era ciudat, totuşi, se gândea el, viaţa, dragostea, fiinţele umane: cu zece zile în urmă nu o atinsese niciodată pe Maryse, atingerea pielii ei ieşea complet din câmpul său de experienţă; şi acum aceeaşi piele îi devenise indispensabilă; cum să explici asta?

Din punctul de vedere al relaţiei cu Indy, această nouă misiune nu va schimba mare lucru: va dormi la hotel două nopţi pe săptămână, undeva pe Valea Loarei, nici măcar nu era necesar ca ea să ştie. În acel moment s-a gândit că ar putea chiar să se mute imediat, să-şi găsească un studio la Paris.

Ideea nu-i trecuse niciodată prin minte şi fu cuprins de o mişcare de bucurie intensă; abandonarea domiciliului conjugal nu era o greşeală, nu credea că i-ar face rău în faţa tribunalului de familie, mă rog, poate că era mai bine să vorbească cu avocatul, dar era aproape sigur.

O căutare rapidă pe internet i-a răcit entuziasmul: preţurile proprietăţilor imobiliare din Paris crescuseră vertiginos, nici măcar nu era sigur că-şi putea permite o garsonieră în prezent, iar viitorul său imobiliar era aproape nul. În ceea ce priveşte pensia alimentară, Indy ceruse jumătate din salariul său; era o cerere ridicolă, îl asigurase avocatul, o cerere aproape nebunească, nu exista niciun risc ca judecătorul să i-o acorde; cu toate acestea, trebuia să se aştepte la o sumă mare, probabil aproximativ o treime.

Chiar fusese tras pe sfoară de târfa asta, se gândea el, fusese tras pe sfoară până la os. Nu existau aproape niciun fel de bunuri, nu cumpăraseră nimic împreună, nimic important; totul urma să se rezume la pensia alimentară.

Alcoolul este paradoxal: dacă uneori permite să ne dominăm anxietăţile, să vedem totul într-un fals halou optimist, uneori are efectul opus de a creşte luciditatea şi, prin urmare, anxietatea; cele două fenomene se pot, de altfel, succeda la câteva minute unul după altul. În timp ce-şi termina prima sticlă de muscadet, Aurélien şi-a dat seama că a o vedea pe Maryse o dată pe săptămână, şi chiar mai puţin din cauza turelor din spital, i se va părea foarte puţin şi, în acelaşi timp, că o viaţă împreună nu va fi uşor de organizat. În mod normal, era cam devreme să se gândească la aşa ceva, dar în realitate se simţea atât de sigur de sentimentele lor, atât pentru el, cât şi pentru ea, totul părea atât de ciudat de clar, e adevărat că lucrurile mergeau foarte repede, dar uneori, în viaţă, lucrurile merg foarte repede. Acestea fiind spuse, din punct de vedere material, situaţia nu era deloc evidentă: un funcţionar de rang inferior, cu un salariu redus cu o treime şi o asistentă medicală; a locui la Paris, sau chiar în suburbiile apropiate, era aproape de neconceput. Misiunile sale de catering îl duceau aproape oriunde în Franţa, aşa că nu era nevoie să locuiască în Paris. Dar să locuiască unde? Într-un fel, casa de la St Joseph's ar fi fost ideală: era loc, amândoi se simţeau bine acolo şi nu costa nimic. Dar Maryse îşi ura din ce în ce mai mult munca din Belleville-en-Beaujolais şi nu ar fi putut suporta noile condiţii de muncă, pe care le cunoscuse atât de bine în acelaşi spital, încât întoarcerea era imposibilă. Ar putea demisiona? Nu era ataşată de independenţa ei financiară, nu asta era problema. Dar puteau trăi doar din tratamentul lui Aurelian? Părea dificil.

Ca să vadă lucrurile mai clar, a comandat o a doua sticlă, spunându-şi în acelaşi timp că poate ar trebui să o lase mai

moale cu alcoolul, nu putea avea efecte bune pe termen lung, toate mărturiile erau de acord cu asta.

10

Miercuri seara, Cécile a primit un telefon de la Hervé. Era în Mons, îi spuse el, era într-adevăr ca acasă: un trecut opulent în Evul Mediu şi Renaştere, apoi industrii textile şi siderurgice, toate căzute în paragină în ultima vreme, era doar un pic mai mizerabil decât Arras, dar nu atât de mult. Îi întâlnise pe cunoscuţii lui Nicolas, i se păreau buni, puţin suspicioşi, dar serioşi. Aveau o filială în Lyon, pe care o contactaseră, o întâlnire fusese programată pentru duminica următoare, iar lucrurile evoluaseră în sfârşit. Tipul din Lyon ceruse ca Paul să fie prezent; era important pentru ei, înainte de a se gândi la o operaţie, să verifice dacă toţi copiii erau pe aceeaşi linie.

Vineri seara a ajuns la gara Mâcon-Loché cu trenul de la ora 18.16; Cécile îl aştepta în gară. Era pentru prima dată după ani de zile când erau despărţiţi mai mult de două zile, ea avusese multe probleme în a dormi singură, iar când l-a salutat pe peronul gării radia o bucurie evidentă; dar el a putut vedea că rămăsese îndoielnică în privinţa scopului călătoriei lui şi l-a interogat imediat ce s-au instalat în maşină. Ce erau mai exact aceşti oameni? Au avut vreo legătură cu Civitas?

"Ah. Hervé a zâmbit, ştiam că te gândeai la asta, cu siguranţă îi porţi pică lui Civitas. Ei bine, nu, în acest caz nu are nimic de-a face cu asta. Un miliardar american din Oregon a fost cel care a fondat mişcarea.

– Un miliardar celebru?

– Nu, nu este un miliardar mediatic, ca Bill Gates sau Mark Zuckerberg, care sunt oricum progresişti. Este un mic miliardar, şi-a făcut averea în domeniul exploatării forestiere, nu se află în lista Forbes, dar are aproximativ zece miliarde de dolari, şi este protestant, baptist, ca

majoritatea membrilor organizaţiei, aşa că vedeţi că nu este vorba nici măcar de o chestie catolică. Oregon a fost primul stat din SUA care a legalizat eutanasia, este un stat progresist, care se află în prima linie în ceea ce priveşte toate aceste probleme. Nicolas îmi organizase o întâlnire la Mons cu coordonatorul pentru Europa. Mi-a explicat că acest miliardar american era de origine belgiană, că avea încă familie în Belgia şi că fusese foarte şocat de câteva cazuri care avuseseră loc acolo. Au înfiinţat CLASH, Comitetul împotriva crimelor din spitale, pentru a încerca să facă lobby pe lângă parlamentari, să intervină în mass-media, dar nu a funcţionat. Aşa că au decis să se dizolve oficial, dar să continue acţiunea într-o formă mai directă. Ulterior, au creat filiale în Franţa şi, cred, şi în Spania. Tipul pe care l-am văzut era american, dar cel pe care îl vom întâlni la Lyon este francez, l-am avut la telefon, mi-a făcut o impresie bună. Ei sunt foarte atenţi: nu au fost niciodată urmăriţi penal, nu au recurs niciodată la violenţă, nu au deteriorat niciodată clădirile. Mai presus de toate, ei doresc ca toţi membrii familiei să fie de acord înainte de acţiune - soţul sau soţia, copiii, părinţii, dacă există; se pare că acest lucru poate schimba multe lucruri din punct de vedere juridic. De aceea a insistat foarte mult ca Paul să fie acolo.

– Da, nu e nicio problemă, a spus Cécile, se întoarce cu soţia lui. Toate astea o liniştiseră puţin, se relaxase în scaunul ei şi putură să vorbească despre subiecte mai uşoare, despre ce se întâmpla din nou în Arras, despre cum se simţea Nicolas. Nu avea nimic împotriva fostelor identităţi, a insistat ea, şi nici măcar împotriva celor actuale, voia doar să ştie despre ele, şi ca el să îi spună despre ele înainte de a se implica în ceva ilegal.

"Nu am făcut nimic ilegal, iubire. Hervé. Tocmai am băut o bere cu un baptist american.

Soarele apunea peste munţii Beaujolais; la câţiva kilometri mai departe, a vorbit din nou despre Civitas. Într-adevăr, ea nu-i suporta, erau adevăraţi extremişti, care îi

discreditau pe toţi catolicii, "salafii creştini", a adăugat ea, dacă i-am asculta, ne-am întoarce în Evul Mediu.

Evul Mediu nu a fost atât de rău, într-un fel", a spus Hervé. Fratelui său, de exemplu, îi plăcea cu adevărat doar Evul Mediu.

"Da, păi, Aurélien, vezi cum e, de când era mic a fost aşa, nu a fost niciodată în lumea reală.

- Probabil că va trebui să fie un pic mai mult", spune Hervé, "acum că are o soţie adevărată.

Cecile a tăcut; de ceva mai mult de o oră reuşise să uite subiectul Maryse, îşi petrecuse aproape toate nopţile în casă în această săptămână, nu mergea deloc bine, EHPAD-ul era chiar mai rău decât îşi imaginase. Rezidenţii care nu erau în stare să se ridice aveau aproape toţi răni de pat îngrozitoare. Avea la dispoziţie zece minute pentru a le spăla, ceea ce nu era suficient, iar mulţi dintre ei nu mai puteau merge singuri la toaletă, era mereu sunată pe mobil, ca să nu mai vorbim de pacienţii care strigau din camerele lor să vină cineva să se ocupe de ei, Uneori, când se întorcea, bătrânelul nu se mai putea abţine, era plin de rahat pe el şi pe podea, trebuia să cureţe totul, rahatul şi aşternuturile murdare erau neplăcute, dar cel mai rău era privirea implorantă din ochii lor când ajungea în camere şi felul în care îi spuneau: "Sunteţi foarte amabilă, domnişoară. " Acasă, în Africa, astfel de lucruri nu s-ar fi întâmplat, dacă acesta era un progres, nu merita. Îi explicase toate astea lui Cécile, cu o zi înainte de întoarcerea lui Aurélien, lui însuşi nu-i spusese mare lucru, el vedea că era epuizată în fiecare seară când ajungea acasă, dar nu se putea imagina să-i spună asta, era mai bine să evite să-l confrunte cu realitatea, se gândea ea; nu erau încă căsătoriţi, spunea Cécile, dar ea îl proteja deja.

Hervé a luat-o pe la ieşirea din Villié-Morgon. E normal, iubire, a spus el în cele din urmă când s-a oprit la cabina de taxare, toată lumea vorbeşte cu tine. Sunteţi receptorul tuturor nenorocirilor lumii; acesta este destinul vostru.

Cecile s-a gândit la confesiunea lui Aurelian, la mărturisirea lui că nu era steril; cui altcuiva i-ar fi putut spune? Cu siguranţă nu Paul. Da, Hervé avea dreptate: aceasta era soarta lui.

Ca în fiecare seară, Maryse era epuizată, ea şi Aurelien se culcau imediat după cină. Hervé se învârtea în jurul bucătăriei în timp ce soţia lui spăla vasele, ea vedea că mai avea ceva de spus, dar îi lua mult timp să se hotărască, ca de obicei.

Ţineţi minte", a spus el în cele din urmă, "ajutorul meu de şomaj se opreşte peste o lună. Iar ţie, văd că nu-ţi place meseria asta de a găti în casele oamenilor, de fiecare dată când te întorci eşti nervos, prost dispus."

Se întoarse, îşi şterse mâinile pe şorţ şi se aşează cu faţa la el; crezuse că încercarea ei de disimulare fusese perfectă. În general, femeile îşi trăiesc întreaga viaţă cu iluzia că sunt intuitive şi bune la minciună, spre deosebire de bărbaţi. Acest lucru este uneori adevărat, dar mai rar decât cred ei. Hervé reuşise să-i ascundă faptul că se întâlnea din nou cu foşti activişti identitari - şi chiar şi aşa, "foşti activişti" era ipoteza cea mai favorabilă; ea nu reuşise să-i ascundă dezgustul pe care îl simţea faţă de bobos din Lyon.

Ei bine, am vorbit şi cu Nicolas despre asta şi cred că are ceva pentru mine", a continuat Hervé. Ar fi să fiu broker de asigurări. Este o firmă mică de brokeraj, şeful vrea să se pensioneze. Este foarte bine situat, la mai puţin de zece minute de mers pe jos de casă.

– Dar nu ai făcut niciodată asta?

– Nu, dar am cunoştinţe juridice, ştiu să citesc un contract şi să urmăresc un dosar. De fapt, le place mai degrabă faptul că sunt un fost notar.

Spusese "fost notar", a observat Cécile în ciuda ei. Aşa că a renunţat la profesia care fusese mândria şi bucuria lui, a jelit, aşa cum se spune în cărţile de auto-ajutorare.

"Este şi el un fost membru al Blocului, şeful care se retrage? Ea ştia răspunsul, doar că a întrebat ca să fie sigură.

– Da, bineînţeles, răspunse Hervé în linişte. Aşa funcţionează, ştiţi, acum, relaţiile, reţelele, este singurul lucru care mai funcţionează.

– Deci, ne întoarcem acasă? La Arras?

– Da, păi când vrei tu, nu e la o săptămână distanţă, oricum va trebui să stea cu mine o vreme, să explice dosarele.

– Bine, a spus ea încet, după un timp. Mă bucur că m-am întors, într-un fel. Dar a fost bine, această şedere aici, nu-i aşa? Ne-a dat o pauză.

– Da, asta este. O parantează.

– Nu am avut multe pauze în viaţa noastră. Se gândeşte câteva secunde înainte de a continua. "Ceea ce trebuie să facem acum este să-l scoatem pe tata din spital. Atunci îl vom lăsa cu Madeleine, ceea ce va fi mai bine pentru ei. Dar mai întâi trebuie să-l scoatem de acolo.

– Da, bineînţeles, iubire. Este exact ceea ce vrem să facem.

11

Paul şi Prudence au sosit în după-amiaza următoare. Când Cécile i-a spus că îi pregătise camera, el s-a simţit stânjenit, dar Prudence i-a răspuns calm: "E drăguţ din partea ta, dar nu era nevoie, Paul şi cu mine dormim din nou împreună. Cecile a dat din cap fără cuvinte, mai mult sau mai puţin renunţase să mai încerce să înţeleagă ce se întâmpla, sentimental şi sexual, în familia ei.

Aceştia stabiliseră să se întâlnească cu activistul din Lyon la Buffalo Grill din Villefranche-sur-Saône pentru prânzul de duminică. Ar fi fost pe 21 martie, ziua primăverii, ceea ce i se părea un semn bun, a spus Cécile. Prudenţa ar fi putut să adauge că corespundea Sabatului de Ostara: răsărind din somn, zeiţa îşi împrăştia fertilitatea pe pământ, în timp ce zeul cutreiera câmpurile verzi, şi era primăvară.

Nu-şi dăduseră chiar niciun semn de recunoaştere, dar lui Hervé nu i-a fost greu să-i identifice. Cinci băieţi în jur de 20 de ani stăteau în jurul unei mese, împărţind coaste de vită XXL şi farfurii texane. Patru dintre ei, îmbrăcaţi în costume şi cravate albastru marin, ar fi putut foarte bine să aparţină serviciului de ordine al Rassemblement National: preocupaţi să dea o imagine de respectabilitate şi curtoazie în orice împrejurare, dar totuşi destul de musculoşi, ieşeau în evidenţă sub blazerele lor impecabile. Al cincilea a fost foarte diferit, cu părul lung şi creţ, blugi rupţi şi un tricou AC/DC care îl înfăţişa pe Angus Young fără cămaşă, cu genunchii mici, strângându-şi în braţe Gibson SG-ul şi traversând o scenă uriaşă executând celebrul duckwalk, o figură inventată de T-Bone Walker şi popularizată de Chuck Berry, dar pe care Angus Young o dusese, potrivit unora, la punctul de perfecţiune. Tricoul purta, de asemenea, inscripţiile "Let there be rock" şi "Rio de la Plata", iar fotografia trebuie să fi fost făcută în timpul legendarului lor concert din Argentina.

Bărbatul păros a fost cel care s-a ridicat pentru a veni la masa lor, în timp ce examinau cartea. "Tu eşti Hervé, nu-i aşa, cu tine am vorbit la telefon? a confirmat Hervé, fără să înţeleagă prea bine cum a ghicit celălalt. "Văd că toată familia este împreună...", a continuat el, uitându-se în jur la oaspeţi. "Iar tu eşti Madeleine, cea care a provocat această dramă", a spus el, întorcându-se spre ea. Ea a dat din cap, puţin stânjenită. Hervé mi-a explicat situaţia la telefon, a adăugat el imediat, dar eu eram deja mai mult sau mai puţin la curent, se întâmplă să-l cunosc pe Leroux. Ei bine, nu o să bat câmpii: ai dreptate, trebuie să-l scoatem pe tatăl tău de acolo cât mai repede, altfel starea lui se va înrăutăţi rapid şi nu va mai scăpa cu viaţă. Putea să fie deja mort, a avut noroc că a fost transferat la Saint-Luc: un accident vascular cerebral urmat de o comă, la vârsta lui, în multe cazuri nu se mai învie. Pe scurt, suntem gata să vă ajutăm. Dar trebuie să verific câteva lucruri. În primul rând, tatăl dvs. nu este sub tutelă, nu-i aşa?

– Nu", a răspuns clar Paul.

Bărbatul păros îşi întoarse privirea spre el. "Tu eşti Paul, fiul cel mare? Scuze, nu m-am prezentat, mă numesc Brian. Apropo, sunteţi toată familia? Nu mai sunt alţi fraţi şi surori ascunşi pe undeva?

– Nu, a răspuns din nou Paul.

"Înţelegeţi, deocamdată nu suntem în sistemul juridic şi nu vrem să intrăm în el. În Franţa, nu există o obligaţie de îngrijire. Dacă sunt în spital, chiar dacă sunt aproape de moarte, şi cer să fiu externat, trebuie să mă lase să plec. Dar dacă nu sunt în poziţia de a-mi face cunoscut punctul de vedere, atunci încep problemele. În practică, medicul-şef are putere absolută, cu excepţia cazului în care problema este trimisă în instanţă. În cazul în care există o tutelă, judecătorul decide sistematic în favoarea autorităţii tutelare. În caz contrar, încearcă să obţină opinia rudelor, şi de aceea vă pun toate aceste întrebări. În unele cazuri, putem să ne gândim să trimitem oameni în străinătate, avem câteva

locuri unde să locuim; dar în acest caz, mi se pare evident că nu va fi necesar. Dacă am înţeles bine, aveţi un loc unde să-l găzduiţi, o casă care îi aparţine într-un cătun din Villié-Morgon, nu-i aşa?

– Exact.

– Apropo, există un lucru care ne intrigă şi despre care am vrut să vă spun. Am încercat să verificăm, casa nu figurează nicăieri: nici facturi EDF, nici taxe locale, nimic.

– Aveţi acces la astfel de fişiere?

– Oh, nu-i nimic, toţi copiii o fac.

Nu toţi copiii, se gândea Paul, dar unii copii. Tipul ăsta îl intriga din ce în ce mai mult, cu tricoul lui de hard-rock ieftin. Dar a răspuns la întrebare: "E normal, tatăl meu a fost în DGSI. Aşa că, atunci când s-a pensionat, i-au securizat reşedinţa, au luat toate lucrurile administrative în grijă, pentru a limita riscurile ca el să fie reperat."

Brian a clătinat din cap şi a zâmbit larg, nu se aşteptase la asta. "Deci, voi ajuta la exfiltrarea unui fost DGSI... E amuzant, foarte amuzant, într-adevăr." Şi-a întors privirea spre Paul.

"Trebuie să fi fost cineva important în organizaţie pentru a avea parte de un astfel de tratament? - Da, cred că da. Nu am ştiut niciodată cu adevărat."

Brian a dat din cap. De data asta nu a fost surprins; ştia multe, se pare, despre viaţa oamenilor care lucrează în serviciile secrete. Apoi l-a întrebat pe Paul, aproape nevinovat, dar de data aceasta ştia deja răspunsul:

"Sunteţi şi dumneavoastră de la DGSI?

– Nu, am ales o altă cale. Şi tu, ai vreun dosar despre ei?

– Oh, da, trebuie să am micul meu dosar. Dar băieţii mei, nu, ei sunt necunoscuţi serviciilor. Îşi întoarse capul cu un fel de afecţiune spre securiştii lui, care începeau să tragă de timp cu farfuriile lor texane şi sticlele de Morgon: boi mari şi buni, paşnici, mai degrabă rasişti naţionalişti la început, dar

destul de dispuşi să se angajeze pentru cauza moralei iudeo-creştine, dacă nu chiar a moralei în general, nu prea ştiau care e diferenţa, şi poate că aveau dreptate, se gândi Brian, ei bine, nu prea mai ştia foarte bine

"Pot să vă pun şi eu o întrebare?

– Da, bineînţeles, dacă pot răspunde.

– Numai tu poţi. Mă întreb ce vă determină să acţionaţi în acest fel, de unde vine angajamentul dumneavoastră. Dacă am înţeles corect, fondatorul mişcării dumneavoastră avea convingeri religioase, dar nu cred că este vorba de ceea ce aveţi dumneavoastră.

"Nu, într-adevăr", a răspuns Brian cu calm. "Înţeleg de ce eşti curios. Nici eu nu sunt sigur că o înţeleg", a adăugat el după un timp. Apoi a părut că se retrage în sine, căzând într-o tăcere meditativă prelungită. Toţi cei din jurul mesei tăceau, privindu-l cu atenţie. Acest lucru a durat două sau trei minute până când s-a hotărât să continue.

"Va trebui să o iau de la zero. Cel mai simplu de explicat este că am fost foarte devreme sensibil la faptul că societatea noastră are o problemă cu bătrâneţea şi că aceasta este o problemă serioasă, care ar putea să o ducă la autodistrugere. Poate că are legătură cu faptul că am fost crescută de bunicii mei, e posibil. Dar presupun că sunteţi de acord că avem o problemă colectivă cu bătrânii. Paul a dat din cap.

"Adevăratul motiv al eutanasiei este că nu mai suportăm bătrânii, nici nu mai vrem să ştim că există, de aceea îi ţinem în locuri speciale, departe de ochii altor oameni. Aproape toţi oamenii din ziua de azi consideră că valoarea unei fiinţe umane scade pe măsură ce creşte vârsta; că viaţa unui tânăr, şi cu atât mai mult a unui copil, este mult mai valoroasă decât cea a unei persoane foarte bătrâne; presupun că şi în această privinţă sunteţi de acord cu mine?

– Ba da, este.

– Ei bine, asta este o răsturnare completă, o mutaţie antropologică radicală. Desigur, faptul că procentul de

bătrâni din populaţie este în continuă creştere este destul de nefericit. Dar mai este ceva, ceva mult mai grav. A tăcut din nou, s-a gândit încă un minut sau două.

În toate civilizaţiile anterioare", spune el în final, "ceea ce determina stima, chiar admiraţia pe care o puteai avea pentru un om, ceea ce făcea posibilă aprecierea valorii sale, era modul în care acesta se comportase efectiv de-a lungul vieţii; chiar şi onorabilitatea burgheză nu era acordată decât cu încredere, în mod provizoriu; ea trebuia câştigată ulterior, printr-o viaţă întreagă de onestitate. Apreciind mai mult viaţa unui copil - când nu avem nicio idee despre ce va deveni, dacă va fi inteligent sau prost, un geniu, un criminal sau un sfânt - negăm orice valoare acţiunilor noastre reale. Faptele noastre eroice sau generoase, tot ceea ce am realizat, realizările noastre, operele noastre, nimic din toate acestea nu are valoare în ochii lumii - şi, foarte repede, nici în ochii noştri. În acest fel, eliminăm orice motivaţie şi sens din viaţă; este exact ceea ce se numeşte nihilism. A devaloriza trecutul şi prezentul în favoarea viitorului, a devaloriza realul în favoarea unei virtualităţi situate într-un viitor vag, iată simptome ale nihilismului european mult mai decisive decât toate cele pe care Nietzsche a putut să le semnaleze - ei bine, acum ar trebui să vorbim despre nihilismul occidental, sau chiar despre nihilismul modern, şi nu sunt deloc sigur că ţările asiatice vor fi scutite pe termen mediu. Este adevărat că Nietzsche nu a putut sesiza fenomenul, acesta nu s-a manifestat decât mult după moartea sa. Deci nu, într-adevăr, nu sunt creştin; chiar tind să consider că de la creştinism a început această tendinţă de a se resemna cu lumea prezentă, oricât de insuportabilă ar fi ea, în aşteptarea unui salvator şi a unui viitor ipotetic; păcatul originar al creştinismului, în ochii mei, este speranţa.

A tăcut din nou, tăcerea din jurul mesei era totală. "Ei bine, îmi pare rău, m-am lăsat puţin dus de val. Să ne întoarcem la operaţiune. Băieţii mei sunt curaţi, iar eu, în

mod normal, nu trebuie să fac nimic altceva decât să conduc duba. Dar mai trebuie să vedem esenţialul. Oh, nu, mai întâi un mic lucru: acasă veţi avea nevoie de echipament, cel puţin un pat medical şi un scaun cu rotile. Asta se poate face destul de repede, cunosc furnizorii, dar pentru scaunul cu rotile durează ceva mai mult, trebuie să îl facem pe măsură.

– Nu putem să o luăm pe cea de la spital?

– Nu. Poate sună foarte stupid, dar am putea fi daţi în judecată doar pentru asta, pentru că am furat materiale care aparţin asistenţei publice. Aşa că va trebui să o lăsăm aşa. Între pat şi scaun, asta înseamnă un buget de zece mii de euro.

Le aveţi?

– Da, a spus Paul.

– Ei bine, asta este foarte bine, altfel am fi putut să le avansăm, sau chiar să vi le dăm, facem asta în anumite cazuri, dar dacă aveţi banii, evident că preferăm. Aşadar, am ajuns la operaţiunea în sine. Unitatea din Belleville-en-Beaujolais este practic neprotejată, şi s-ar putea chiar să fie posibil să parchezi duba în curte, dar nu sunt sigur, există o poartă la intrare, cu paznic. A tăcut, uitându-se din nou la ei. "Tu eşti Maryse, nu-i aşa?", a întrebat el, privind-o drept în ochi. "Fata care lucrează la spital şi care va acţiona pe loc?

– Asta e tot.

– Veţi juca rolul principal în cadrul operaţiunii. Eşti sigur că te-ai hotărât?

– Absolut sigur", a răspuns Maryse cu calm.

– Bine. Planul este foarte simplu. Împingeţi scaunul cu rotile pe coridoare, traversaţi curtea în linişte, duceţi-l în spatele dubei şi îl vom lua înăuntru. Dacă nu reuşim să intrăm, vom parca în colţ, este întotdeauna loc, iar eu vă voi lua de la intrarea de pe strada Paulin-Bussières. Vom avea o dubă pe care va fi inscripţionat numele spitalului Édouard-Herriot din Lyon. Băieţii mei vor avea uniforme de asistente medicale de la acelaşi spital. În principiu, nu ar trebui să fie

de nici un folos, dar este mai bine să aveţi totul planificat. Ideea, dacă suntem arestaţi, este să spunem că îl ducem la Lyon pentru un nou RMN şi un nou PET.

– Ce este PET-Scan, nu ştiu?

– În limba franceză ar trebui să spunem TEP-Scan, este acronimul pentru "tomographie par émission de positons", este un test destul de nou, nu ştiu exact la ce foloseşte. Oricum, cel mai bine ar fi să treci prin ea, doar împingând scaunul. Apropo, ce zi credeţi că este cea mai bună pentru operaţie?

– Duminica", a răspuns Maryse fără ezitare. Atunci sunt cei mai puţini angajaţi şi vin cele mai multe familii, şi nu este deloc neobişnuit să vezi oameni care plimbă un pacient în scaun cu rotile prin curte. În plus, nu există nici un paznic, iar poarta este lăsată deschisă pentru ca familiile să poată parca.

– Oh, nu ştiam asta. Nu ştiam toate astea, asta e foarte bine. Deci, da, nu există nicio îndoială, vom opera duminica, când sunteţi de serviciu, ne puteţi spune care este cel mai bun moment.

– Nu cred că m-ar opri, dar ar fi surprinsă, nu mai este unitatea mea, este un pacient de care nu trebuie să am grijă. Nu cred că m-ar aresta, dar ar fi surprinsă, în mod normal nu este unitatea mea, este un pacient de care nu trebuie să mă ocup.

I-a aruncat o privire îngrijorată. "Gata, nu o să ţi-o ascund, ar fi o problemă. Dacă colegul tău vorbeşte, vei fi luat la întrebări de către conducere şi vei avea probleme serioase. Singura soluţie ar fi să spuneţi că colega dvs. a făcut o greşeală, că a confundat ziua respectivă cu o altă zi.

– Există o înregistrare video pe coridoare.

A înlăturat obiecţia cu o mişcare a mâinii. "Asta chiar nu este o problemă. Puteţi să îl dezactivaţi după cum doriţi de pe internet şi să reluaţi înregistrarea o oră mai târziu. Şi când spun că o oră este mult prea mult, sper ca operaţiunea să se încheie în cinci minute.

A tăcut din nou. "Nu, adevărata dificultate este dacă eşti interogat de conducere în prezenţa colegului tău. Acolo, va fi cuvânt contra cuvânt. Deci, a continuat el după un timp, mai sunteţi de acord?

– Da.

– Bine." A aruncat din nou o privire în jur înainte de a continua. "Mă voi ocupa de detaliile necesare şi vă voi ţine la curent prin Hervé. Nu va dura mai mult de două săptămâni, cred; apoi vom aştepta până când vei fi la datorie şi vom opera. Nu-ţi face griji", a adăugat el înainte de a se întoarce la masa sa pentru a-şi găsi camarazii. "Am făcut lucruri mult mai grele. Îl vom scoate de acolo."

12

Operaţiunea a durat în total patru minute şi jumătate. La câteva secunde după sosirea lui Maryse, doi dintre aghiotanţii lui Brian l-au ridicat pe Edward şi l-au aşezat pe o targă în interiorul dubei; apoi şi-au dat jos halatele inutile de infirmier şi au plecat în maşini separate; nu a fost nevoie să mai intervină, ceea ce era un noroc, s-a gândit Maryse, pentru că se simţea în ei potenţialul de violenţă, care era greu de stăpânit. Ea era deja aşezată în partea din faţă a dubei. Brian a pornit, a luat-o pe strada Paulin-Bussières, apoi pe strada Republicii şi în cinci minute au ieşit din Belleville. Maryse a rămas tăcută.

A mers bine?", a întrebat Brian, în timp ce ea continua să tacă.

– Nu chiar, nu. M-am întâlnit cu o colegă; în plus, era Suzanne, delegatul sindical, cea care a fost în spatele expulzării lui Madeleine. Nu mi-a spus nimic, dar mi-a aruncat o privire nedumerită; sunt destul de sigur că va vorbi.

– La naiba! A lovit cu pumnul în volan. La naiba, a fost o operaţiune perfectă. S-a calmat treptat înainte de a relua:

"Aţi întâlnit-o doar pe ea?

– Da. Tocmai când ieşeam în curte, în plus, e prea prostesc.

– Singurul lucru pe care trebuie să-l faci este să rămâi pe aceeaşi linie, aşa cum am spus: nu înţelegi despre ce vorbeşte, probabil că a făcut o greşeală.

– A funcţionat ştergerea ta video?

– Da, bineînţeles, nu vă faceţi griji.

– Dar sunteţi sigur că nu există nicio urmă a ştergerii dvs.? Că nu putem, examinând caseta, să ne dăm seama că o parte din ea a dispărut?

– Ah, bună întrebare." El a zâmbit şi i-a aruncat o privire de o nouă consideraţie. " El a zâmbit şi i-a aruncat o privire

de nouă consideraţie. "Ei bine, acum este un hard disk, cred că asta face lucrurile un pic mai bune, dar oricum va trebui să dau un telefon. A oprit pe marginea drumului, şi-a scos telefonul mobil şi a format un număr de telefon; i s-a răspuns imediat.

"Jeremy, sunt Brian. Da, puteţi reseta înregistrarea, aşa cum am spus. Dar mai este un lucru. Crezi că ai putea să descarci bucăţica de hard disk şi să te joci puţin cu ea, astfel încât nimeni să nu-ţi poată observa intervenţia?".

De data aceasta, la celălalt capăt al firului a fost o explicaţie lungă. Brian a ascultat cu atenţie, fără să îl întrerupă, şi a concluzionat: "OK, fă-o", înainte de a închide.

S-a întors către Maryse: "S-a rezolvat, nu-ţi face griji, înregistrarea va fi bine. De fapt, v-aş sfătui să cereţi directorului să o examineze, pentru a dovedi că nu aţi trecut pe coridor în acel moment.

A început din nou. Câţiva kilometri mai departe, chiar înainte de a ajunge în Villié-Morgon, Maryse s-a întors către Brian şi i-a spus:

"Eşti foarte sigur pe tine, nu-i aşa?

- Nu, deloc." A zâmbit din nou sincer. "Nu sunt deloc sigur de mine, e chiar patetic; dar sunt sigur de poporul meu."

Madeleine era singură şi îi aştepta când a parcat duba în curte, dar Paul şi Hervé au ieşit din casă aproape imediat. Paul împingea un scaun cu rotile ieftin pe care îl cumpărase cu o zi înainte, aşteptând să sosească modelul personalizat. Cu ajutorul lui Brian, nu le-a fost greu să-l ridice pe Edward de pe targă şi să-l aşeze pe scaun; era complet treaz. Poate că Paul avea iluzii, dar chiar şi aşa l-a simţit pe tatăl său tresări când şi-a recunoscut casa; în orice caz, ochii lui erau ageri, zbătându-se de la stânga la dreapta, explorând locul cu atenţie.

Patul medical fusese instalat în sufragerie; un muncitor urma să vină a doua zi pentru a instala un lift pentru scări,

ceea ce i-ar fi permis lui Edward să doarmă în vechea sa cameră.

Era ciudat, foarte ciudat, să-l văd din nou acasă, printre ei. Ce se putea întâmpla în mintea lui? Încă o dată, Pavel s-a confruntat cu această întrebare insolubilă. Privirea i se liniştise în orice caz, trecu încet de la unul la altul dintre copiii săi, oprindu-se la Maryse; trebuie să-şi fi amintit că lucra la spital, prezenţa ei în mijlocul familiei sale trebuie să-l fi surprins.

Aurelien a confirmat că trebuie să plece, că trebuie neapărat să fie la Chantilly a doua zi. În aceste condiţii nu prea puteam sărbători, a regretat Cécile. Trebuia să marcăm această ocazie", a adăugat ea, fluturându-şi mâinile. Ca să spună adevărul, încă nu-i venea să creadă că totul decursese atât de bine, fără nicio ruptură sau incident. În disperare de cauză, a deschis o sticlă de şampanie, insistând ca Brian să accepte cel puţin un pahar. Nu ştiu cum să-ţi mulţumesc, a spus ea, înmânându-i-o. Nu voi uita niciodată. Brian a dat din cap. Şi lui îi lipsea capacitatea de a se exprima. Nu era prima dată când i se întâmpla, totuşi, lacrimile de bucurie, familiile, dar tot nu se putea obişnui cu asta.

I-a părăsit la scurt timp după aceea, dar încă nu ieşise cu totul din pădure, prin fereastră Paul a văzut-o pe Madeleine cum se repezea spre el înainte de a se urca din nou în furgonetă, îmbrăţişându-l violent, strângându-i mâna dreaptă între ale ei, la un moment dat chiar a îngenuncheat în faţa lui; i-a luat cel puţin un minut până când a reuşit să se elibereze.

Aurelian nu s-a hotărât în cele din urmă să pornească la drum decât în jurul orei cinci după-amiaza. "Ca să fiu sincer, şi noi lucrăm mâine", a remarcat Paul. Aurelien s-a oferit să îi conducă înapoi. Poţi să te întorci, a întrebat Cécile, ca să putem sărbători cu adevărat? Da, bineînţeles, răspunse Prudence, ar putea sta chiar câteva zile.

Aurelian a îmbrăţişat-o îndelung pe Maryse înainte de a se urca la volan. Şi-ar face griji, spunea el, şi chiar şi foarte multe. Avea o mişcare evazivă de umăr, nu ştia, era sigură în orice caz că colegul ei nu o urmărise în curte, doar trecuseră una pe lângă alta câteva secunde; dar atunci chiar nu putea spune. "Te sun mâine", a conchis ea înainte de a o săruta pentru ultima oară.

De îndată ce au ajuns pe autostradă, el a căzut din nou într-o amintire mohorâtă, Maryse risca într-adevăr să fie concediată şi pentru ei o făcuse, bineînţeles, pentru el mai ales, şi-a repetat antifonul de zece ori bune. Stând lângă el, Paul nu se gândea la nimic de spus.

"Nu crezi că ai putea interveni, din punct de vedere politic?", l-a întrebat brusc Prudence. "Nu direct, dar întreabă-l pe Bruno.

- Aceasta este întrebarea pe care mi-am pus-o de ceva vreme.

Aurelien a tăcut brusc, evident că ideea nu-i trecuse prin minte.

Nu cred că Bruno este persoana potrivită", spune Paul. Ne aflăm deja în plină campanie electorală, nu este momentul să îşi asume riscuri. Ei bine, ştiu că, dacă l-aş întreba, tot ar face-o, dar este foarte departe de domeniul său de competenţă, nici măcar nu sunt sigur că a vorbit vreodată cu colegul său de la Interne. Cu toate acestea, există cineva la care aş putea apela cu uşurinţă, şi anume Martin-Renaud.

l-au aruncat o privire surprinsă. "E adevărat, nu-l cunoşti", i-a spus el lui Prudence. "Şi nici tu, Aurelien, dacă mă gândesc bine, nu l-ai văzut, n-a stat decât câteva ore, şi asta în ziua în care ai împachetat sculpturile. Ei bine, ca să rezumăm, este un vechi coleg al tatei, au lucrat în acelaşi departament şi se pare că erau apropiaţi, a venit să-l viziteze la spital. Şi are o funcţie importantă în cadrul serviciilor secrete - o funcţie foarte importantă, de fapt.

Nu au mai vorbit despre asta până când au ajuns la Paris, cu puţin înainte de ora zece. Aurélien se obişnuise mai mult sau mai puţin să vină acasă destul de târziu pentru ca soţia lui să se culce. De data aceasta nu îndrăznise să le impună o oră atât de târzie, dar, când au pornit spre Montreuil, era cuprins de o nelinişte atât de evidentă, încât Prudence l-a întrebat: "Vrei să rămâi la cină? Acesta a acceptat imediat.

În jurul orei unu dimineaţa, a simţit că îşi poate permite să plece din nou. Poţi să rămâi peste noapte, dacă vrei", s-a oferit Prudence. Aţi putea sta chiar câteva zile, avem o cameră care nu ne mai este de folos.

A scuturat din cap în semn de resemnare. Probabil că, în scurt timp, îşi va găsi un studio, sau cel puţin va încerca să găsească ceva, dar deocamdată trebuia să vorbească cu soţia lui, trebuiau neapărat să se pună de acord asupra anumitor puncte. Dacă ar fi vorbit doar prin intermediul avocaţilor, ar fi întârziat inevitabil divorţul, iar asta era ceea ce voia să evite mai presus de orice.

Ai grijă de el, de tipul important din serviciile secrete?", l-a întrebat Paul în pragul uşii. - Îl voi suna mâine dimineaţă."

13

La ora nouă, Paul i-a telefonat lui Martin-Renaud, care i-a explicat situaţia şi a stabilit să se întâlnească cu el la ora două în Rue du Bastion. Privelişte a de la biroul său era cu adevărat impresionantă, se gândi Paul, dar cartierul părea insuportabil; apoi îşi spuse că toată lumea trebuie să fi gândit acelaşi lucru când a venit aici şi că s-ar fi putut spune acelaşi lucru despre aproape orice cartier nou construit.

Martin-Renaud i-a oferit un espresso şi a luat el însuşi unul. Am verificat de când m-aţi sunat, a spus el imediat după aceea, deocamdată nu a fost depusă nicio plângere pentru răpire la Tribunalul de Primă Instanţă din Mâcon. Evident, este încă foarte devreme, a fost doar ieri. Nu putem interveni direct: justiţia este foarte sensibilă în ceea ce

priveşte independenţa sa şi încercăm să ocolim acest obstacol doar în cazuri excepţionale.

A făcut o pauză, văzând că Paul a coborât privirea, stânjenit.

Nu sunt deloc obişnuit cu asta, a spus în cele din urmă Paul, ridicând capul. S-ar putea să vă surprindă, dar eu nu am cerut niciodată o favoare sau un permis.

– Da, acest lucru este neobişnuit, pentru cineva care aparţine lumii politice.

– Ştiu. Poate că nu aparţin cu adevărat lumii politice; să spunem că sunt la limită. Cel puţin persoana pentru care lucrez eu nu face astfel de lucruri. Sincer să fiu, nu a trebuit niciodată să lupt pentru a-mi proteja interesele; cred că am avut ceea ce s-ar putea numi o existenţă privilegiată. De fiecare dată când mă apropiam de lumea drepturilor, mă simţeam puţin ruşinată şi mă uitam în altă parte. Presupun că am reuşit să îmi păstrez unele iluzii despre lume până acum. Adică, ştiu că sunt iluzii, dar nu sunt 100% sigur, ştii?".

Martin-Renaud nu a răspuns nimic. Dacă există o plângere", a răspuns el fără să comenteze, "procurorul va iniţia o anchetă, iar această anchetă va fi încredinţată poliţiei - sau mai degrabă, în acest caz, jandarmeriei. În acest caz, sunt perfect capabil să mă asigur că această investigaţie, scuzaţi jocul de cuvinte, nu va fi condusă cu mare diligenţă; pot chiar garanta că se va împotmoli definitiv. Nu voi avea nicio problemă de conştiinţă: am făcut deja acest lucru pentru a proteja colegi sau foşti colegi. Mai mult, în acest caz, tatăl dumneavoastră nu a comis nicio infracţiune; chiar el ar fi victima, dacă privim lucrurile dintr-un anumit punct de vedere. Deci, iată ce vă propun: deocamdată, nu facem nimic; iar dacă maşina juridică începe să funcţioneze, voi face tot ce este necesar pentru a încetini maşina poliţienească - mai bine zis, să vorbim clar, pentru a o opri.

I s-a potrivit perfect, a răspuns Paul cu entuziasm; de fapt, nu se aştepta la atât de mult.

Este curios, a spus Martin-Renaud, deci i-ai întâlnit pe aceşti oameni, aceşti foşti CLASH. Ce părere aveţi despre ele?

– Bine. Sunt serioşi, competenţi, atenţi, în niciun moment nu şi-au asumat riscuri inutile.

– Şi eu sunt de aceeaşi părere. În această dimineaţă, am recitit ce aveam despre ele şi nu a durat mult: nu avem practic nimic. Ei nu fac nicio greşeală, niciodată. Continuăm să încercăm să culegem informaţii din când în când - nu vă faceţi griji, nu intenţionez să vă interoghez - dar este mai mult o chestiune de rutină, iar ei sunt activişti, în niciun caz terorişti, nu au comis niciodată vreo acţiune ilegală sau violentă. Cu toate acestea, ele sunt extrem de deranjante pentru ideologia oficială: o forţează să se privească pe sine, să îşi reexamineze valorile; şi asta este ceea ce urăşte mai presus de orice. Ceea ce este remarcabil este că au întotdeauna un complice la faţa locului, cel mai adesea o asistentă sau un asistent, dar uneori şi un medic; şi se pare că există în toate spitalele din Franţa; am impresia că profesia medicală este foarte divizată cu privire la această chestiune a eutanasiei.

– Şi tu unde eşti cu mesajele pe internet?", l-a întrerupt Paul, sperând să nu fie nevoit să-i spună despre complicitatea lor în spital. Această încercare de a deturna conversaţia a părut destul de stângace, dar a funcţionat, deoarece Martin-Renaud era în mod evident mult mai preocupat de acest subiect decât de CLASH. Din câte ştia, a răspuns el, frunzele descoperite în dosarul tatălui său îi puseseră pe o nouă pistă, dar nu dăduse prea multe până acum. Dacă voia să ştie mai multe, i-a sugerat să se întâlnească cu Doutremont, care urmărea dosarul.

Când Paul a intrat în biroul său, Doutremont era în compania lui Delano Durand; el a făcut prezentările.

"Tu ai fost ideea tatălui tău de a pune cele două imagini împreună, nu-i aşa?

– Da. Are sens pentru tine?

– În siguranţă. Pentagonul convex, cel de pe mesaje, îl reprezintă pe începător, pe profan. Pentagonul înstelat sau pentagrama, care este gravată pe fruntea lui Baphomet, reprezintă iniţiatul, cel care posedă cunoaşterea. Aşadar, totul este destul de clar; doar că, sincer să fiu, metalheads sunt departe de a arăta ca nişte iniţiaţi. În general, sunt doar nişte tipi de treabă care o fac pentru a arăta şi pentru distracţie, asta e tot. Există câţiva satanişti, mai versaţi în artele magice, dar sunt foarte puţini, mult mai puţini decât s-ar crede şi, mai ales, nu mai mult decât metalheads, nu ne imaginăm că ar fi înrudiţi cu teroriştii; nu este deloc acelaşi mediu.

Există şi wiccani care folosesc pentagonul stelar, dar asta nu ne duce mai departe.

– Wiccani?

– De ce, cunoşti vreunul?

– Da.

– Nu mă surprinde, sunt din ce în ce mai mulţi. Deci, pentru unele ceremonii, într-adevăr, se folosesc pentagrame şi pentacole; dar nu este nevoie să alertăm poliţia, este unul dintre cele mai răspândite simboluri magice, încă de la începutul timpului. Şi, mai presus de toate, sunt la fel de inofensivi ca metalheads şi satanişti - chiar mai mult, dacă se poate. Nu ne putem imagina pe niciunul dintre aceşti oameni implicându-se în terorism, nici în hacking la nivel înalt. Deci, se pare că acest lucru nu ne duce nicăieri. Totuşi, nu pot scăpa de sentimentul că există ceva acolo.

Doutremont s-a uitat la tânărul său coleg. Munca începea să dea roade, se gândi el cu o satisfacţie sumbră; nu va avea la nesăbuinţa şi insolenţa novicelui pentru totdeauna.

De exemplu", a continuat Delano Durand, "toate personajele acelea ciudate care apar în toate mesajele de pe internet au avut un succes uriaş în lumea metalului -

aproape la fel de mare ca Baphomet. Unii metalheads au capturat imaginea pe internet, am văzut personajele reproduse pe tricouri şi pliante; sunt chiar pe coperta celor mai recente discuri Nyarlathotep şi Sepultura. Aşa că da, încheie el, întorcându-se spre Paul, mi-ar plăcea să ştiu ce-i trecea prin minte tatălui tău.

14

Aurélien petrecuse o noapte contagioasă; când ajunsese la pavilionul Montreuil, Indy îl aşteptase, în ciuda orei târzii, şi a urmat o ceartă deosebit de violentă, care a durat până la patru dimineaţa. Fără ca el să înţeleagă cum (părul prins pe un obiect de îmbrăcăminte? o simplă adiere de parfum?), ea ghicise existenţa unei alte femei. Ce naiba era în neregulă cu ea?", se gândea el cu disperare în timp ce încerca să-i suporte ţipetele, nu mai făcuseră sex de ani de zile, nu aveau nici o intenţie să o facă din nou, divorţau; ce naiba era în neregulă cu ea?

Filozoful René Girard este cunoscut pentru teoria sa despre dorinţa mimetică sau dorinţa triunghiulară, conform căreia dorim ceea ce doresc alţii şi prin imitare. Amuzantă pe hârtie, această teorie este de fapt falsă. Oamenii sunt destul de indiferenţi faţă de dorinţele celorlalţi, iar dacă sunt unanimi în a dori aceleaşi lucruri şi fiinţe, este pur şi simplu pentru că acestea sunt dezirabile în mod obiectiv. În mod similar, faptul că o altă femeie îl doreşte pe Aurelian nu a determinat-o pe Indy să îl dorească la rândul ei. Pe de altă parte, era furioasă, şi aproape nebună, la ideea că Aurelian doreşte o altă femeie şi nu o doreşte pe ea; stimulii narcisişti bazaţi pe competiţie şi pe ură au avut de mult timp, şi poate dintotdeauna, întâietate la ea faţă de stimulii sexuali; şi aceştia sunt, în principiu, nelimitaţi.

A petrecut o zi greţoasă la Chantilly, iar prima sa reacţie, când, pe la ora şase, faţa de

Maryse a apărut pe ecranul telefonului său mobil, era îngrijorată; în starea în care se afla, îi va fi foarte greu să suporte o veste proastă.

Nu existau veşti proaste; de fapt, nu existau deloc. Fusese ciudat toată ziua la spital, i-a spus Maryse. Oamenii nici măcar nu vorbeau despre dispariţia tatălui ei, sau poate doar cu jumătate de gură, cu aluzii - dar probabil că frica era cea care o făcea să presupună asta, probabil că nu vorbeau deloc despre asta. I se aruncaseră de mai multe ori priviri suspicioase; dar toată lumea părea să se uite suspicios la toţi ceilalţi astăzi. Directorul unităţii nu convocase o şedinţă a personalului, nici măcar o întâlnire cu ierarhia; nu făcuse absolut nimic.

Ar putea continua aşa? se întreabă Maryse. Regizorul avea reputaţia unui tip prudent, chiar mai degrabă laş, care evita pe cât posibil să facă valuri; dar totuşi, putea un bolnav să dispară aşa, fără să lase cea mai mică urmă?

Ei bine, de fapt, poate că da; dacă nimeni nu-l revendica, dacă nimeni nu-şi făcea griji pentru absenţa lui, părea posibil. Exista o evidenţă a dosarelor, un registru de admitere; dar cui îi păsa, dacă nu existau plângeri?

Potrivit tânărului, acest lucru s-a întâmplat, şi destul de des. Dacă ceva nu mergea bine câţiva ani mai târziu, directorul putea oricând să susţină că pacientul a părăsit spitalul la cererea familiei - alăturând astfel adevărul fără să ştie. Existau cazuri în care era în interesul tuturor să păstreze tăcerea; se putea spera, în acest caz, să fie în acest tip de caz.

A închis telefonul cu reticenţă; îi era dor de Aurelien în mod dureros, în starea de perplexitate în care se afla.
Trăiau în iaduri paralele şi se alăturau în fiecare weekend într-o lume a lor, un minimond care nu avea o existenţă reală, pentru că nu avea nicio viabilitate economică până acum. Era încă indignată de condiţiile de muncă din EHPAD, indignată şi uimită că astfel de lucruri puteau exista în

Franţa, că bătrânii puteau, în seara vieţii lor, să fie supuşi la astfel de umilinţe.

Aurélien, la rândul lui, trăise cu iluzia modernă că divorţurile merg bine, că sunt proceduri simple şi paşnice, aproape prietenoase; acum descoperea că era exact invers, că urile care au fost îndelung fierte la foc mic, încălzite până la punctul de fierbere, ating proporţii aproape nemaiîntâlnite în momentul divorţului. Se grăbea să termine; dar, într-o negociere de divorţ, avocatul său i-a reamintit de fiecare dată, ca în orice negociere, cel care se grăbeşte să încheie este cel care se pune în dezavantaj. Aşa că s-a resemnat. Şi-a asumat acest lucru.

Şi-au luat asupra lor să încerce să obţină cât mai multă bucurie din scurtele lor momente din mini-lume, nutrind vise cu ochii deschişi pe care nici măcar nu ştiau că sunt aproape; au stat nemişcaţi în aşteptarea unei catastrofe sau a unui miracol.

cinci

1

La două săptămâni după ce Edouard s-a întors acasă, Paul şi-a luat o săptămână liberă. Campania electorală era în plină desfăşurare, iar cu câteva zile înainte îl văzuse pe Bruno la un mare miting la Marsilia, transmis în direct pe canalele de ştiri. Într-o privire fugară, când se întorcea, încă transpirat de la efort, să se odihnească în culise, o descoperise pe Raksaneh şi, văzând privirea pe care i-o aruncase, nu avusese nicio îndoială: se culcau împreună.

Pentru prima dată a decis să meargă cu maşina, fără să ştie prea bine de ce, poate pentru că o călătorie cu maşina îi amintea mai mult de o vacanţă. Au ajuns la Saint Joseph's în jurul orei cinci după-amiaza. Lăsând-o pe Prudence în compania lui Cécile şi a lui Madeleine, a intrat în coridorul de sticlă care ducea spre grădina de iarnă. Tatăl său îşi petrecea cea mai mare parte a zilelor acolo, iar această cameră fusese întotdeauna preferata lui, chiar şi atunci când era încă sănătos. Şi-a întors privirea în direcţia ei când a intrat. Paul o sărută pe obraz şi îi strânse mâna în a lui; el îi răspunse cu o strângere blândă, dar foarte hotărâtă. Madeleine îi explicase că schimba scaunul de mai multe ori pe zi, pentru ca el să poată avea diferite privelişti ale peisajului; în acel moment era cu faţa spre o pădurice de fagi. Paul s-a aşezat lângă ea, nu prea avea ce să-i spună, ştia că Cecile îl ţinuse deja la curent cu evoluţia situaţiei lui Aurelian şi a lui. În câteva minute s-a cufundat în aceeaşi contemplare a crengilor şi a frunzelor mişcate de vânt. Nu-şi dorea cu adevărat mai mult de la viaţă; era atât de pe deplin satisfăcător, încât atunci când Madeleine a venit să-l cheme la cină, două ore mai târziu, şi-a dat seama că în tot acest timp nu se mişcase nici un centimetru şi nici tatăl său nu scosese un cuvânt.

Paul ştia că fiicele lor îi vizitau pe Hervé şi Cécile în acest weekend, dar nu mai avea nicio reţinere în această privinţă

şi, într-adevăr, Anne-Lise s-a ridicat cu o naturaleţe perfectă pentru a-l săruta. "A trecut mult timp de când nu i-ai mai văzut, au crescut mult...", a remarcat Cecile. Da, într-adevăr. Deborah era foarte diferită de sora ei, mai spontană, mai bruscă, dar ceea ce era cel mai izbitor era că era o bunăciune, frumos ondulată, cu un păr blond orbitor - de fapt semăna foarte mult cu mama ei la aceeaşi vârstă. Cu toate acestea, nu avea un iubit obişnuit, deşi nu împărtăşea angajamentul religios al lui Cecile; pur şi simplu, majoritatea băieţilor pe care îi întâlnea păreau "mai degrabă penibili". Era evident că Hervé o adora, iar acesta era cu siguranţă unul dintre motivele pentru care, în cele din urmă, era destul de fericit să se întoarcă la Arras - urmau să plece la sfârşitul lunii, iar el urma să înceapă imediat noul său loc de muncă.

A doua zi dimineaţă, Paul s-a trezit târziu şi s-a trezit singur cu Anne-Lise la masa de mic dejun. Se pare că totul merge bine cu soţia ta, a spus ea, rupând tăcerea. Da, a confirmat că a funcţionat bine. "Asta e bine. Mă bucur că am putut contribui", a spus ea încet; a fost prima şi singura ei menţiune despre întâlnirea lor.

După plecarea celor două fete, atmosfera a devenit foarte calmă. Împreună cu Prudence, făceau lungi excursii cu maşina, el îi arăta regiunea - Solutré, Beaujeu, o dată au mers până la Cluny. La sfârşitul după-amiezii venea să-şi viziteze tatăl, stăteau împreună una sau două ore, de obicei în tăcere, contemplând soarele care apunea peste podgorii; Madeleine îi lăsa singuri în aceste momente.

Într-o seară a observat o carte pe un birou - un volum Pleiade din Comedia umană - şi a întrebat-o pe Madeleine despre ea. Într-adevăr, a confirmat ea, el putea citi, cu ajutorul ei. Când termina o pagină, se uita la ea şi clipea; ea întorcea apoi pagina pentru a trece la următoarea. Cu Pleiade a fost bine, dar cu cărţile normale a fost mai dificil, trebuia să-ţi rupi spatele pentru a ţine paginile la locul lor. De obicei, citea clasici, în special Balzac, dar ocazional citea

câte un roman poliţist; ea i-a indicat un volum de Malcolm Mac Kay intitulat Only Violence Remains. Era al treilea volum al trilogiei Glasgow, spuse ea, el le citise pe primele două. Paul a privit-o, surprins că ştia cuvântul "trilogie".

"Ori de câte ori este posibil, descarc textul de pe internet, iar cu foile volante nu este nicio problemă", a adăugat Madeleine. El o privea cu o uimire crescândă; cu siguranţă nu era proastă, nu era deloc proastă; pur şi simplu alesese să nu vorbească, sau cât mai puţin posibil, trebuie să fi considerat că vorbirea era în mare parte inutilă; şi poate că avea dreptate.

Nivelul de comunicare cu tatăl său era foarte ridicat, era conştient de asta, se ţineau de mână de mult timp, degetele lor se întrepătrundeau şi se strângeau în diferite poziţii. Într-o seară, după ce i-a părăsit, întorcându-se în camera lui pentru o clipă înainte de cină, Paul s-a întrebat dacă mai aveau o viaţă sexuală. I se părea că-şi aminteşte că tetraplegicii aveau erecţii, ei bine, nu era sigur, mişcările voluntare dispăruseră, dar erecţia nu era chiar o mişcare voluntară. Era un gând ameţitor. Dacă tatăl său putea să se întărească, dacă putea să citească şi să contemple mişcarea frunzelor în bătaia vântului, atunci, se gândea Paul, nu lipsea absolut nimic din viaţa lui.

Săptămâna a trecut repede, ca o fericire. Paul a mai sunat o dată la Martin-Renaud, dar tot nimic, nicio plângere nu fusese depusă. Maryse, la rândul ei, nu-şi făcuse griji, la spital se vorbea deja mai puţin despre dispariţia lui Edouard, lucrurile păreau să se îndrepte spre o uitare liniştită. Era vineri după-amiază devreme când Cécile a primit un telefon de la Aurélien. Comunicarea era foarte proastă, aproape că nu exista reţea, asta se întâmpla de câteva zile, iar fratele ei părea să fie într-o stare de mare confuzie mentală, nu înţelegea aproape nimic din ceea ce spunea, în afară de faptul că era pe drum şi că va ajunge în curând.

Câteva minute mai târziu, maşina lui Aurelien s-a izbit violent de verandă, după un derapaj lung pe pietrişul din

curte. A ieşit imediat, cu o revistă deschisă în mână, părea în pragul apoplexiei, Cecile s-a întrebat pentru o clipă dacă nu cumva o să facă şi el un atac cerebral. S-a calmat treptat şi a reuşit să spună: "S-a răzbunat. Căţeaua s-a răzbunat.

Paul îi luă revista din mână. Articolul lui Indy, intitulat "Unde sunt fasciştii? Acesta relata răpirea lui Edouard de către un "comando" care preluase controlul spitalului din Belleville-sur-Saône, apoi "sechestrarea" sa la Villié-Morgon. A înţeles imediat că articolul va fi scris cu pricepere, că alegerea cuvintelor va fi foarte dură, dar că nu va conţine afirmaţii false sau defăimătoare.

A fost numai vina ei că a ştiut", a explicat Aurelian cu disperare. Într-o seară avuseseră o ceartă deosebit de violentă, ea adusese din nou vorba despre tatăl ei, îl numise "legumă", aşa că el se enervase, se lăudase că reuşise să-l scoată din spital. Nu ştia ce-l apucase, voise doar să arate că era cel mai puternic, să preia conducerea în conversaţie, ar fi trebuit să ştie că ea va exploata informaţia; dar habar n-avea cum ar fi putut afla restul.

Articolul începe cu un scurt istoric al mişcării anti-eutanasie, creată în Statele Unite "de către fundamentaliştii evanghelici, după modelul grupurilor anti-avort", şi apoi urmăreşte răspândirea acesteia în Belgia şi apoi în Franţa. Acest lucru nu era în întregime neadevărat, dar nici complet adevărat - uneori a existat o anumită asemănare în modurile de acţiune, dar contactele reale între organizaţii erau inexistente. În continuare, el a povestit operaţiunea Belleville-en-Beaujolais, realizată de un "comando de activişti din Lyon" cu complicitatea unei "frumoase asistente medicale de origine antonesciană".

"Nu e antonesciană...", a remarcat mecanic Aurelian, dar asta era singura inexactitate reală din articol de până acum, iar cel mai grav era că Maryse era menţionată cu numele. El însuşi a fost portretizat ca un "marginal cu un psihic fragil, care s-a refugiat în lumea tapiseriei medievale", din nou o descriere posibilă. Modul de operare al răpirii era perfect

expus: duba parcată în curte, Edouard fiind transportat în scaunul cu rotile.

"Cum a putut să afle toate astea?

Nu a fost nimic miraculos în asta", a remarcat Paul. Având în vedere configuraţia locului, era cea mai logică modalitate de a proceda; trebuie să fi investigat la faţa locului, asta e sigur; şi să ştie că Maryse era cu Aurélien, fusese suficient pentru a-şi interoga colegii.

Trebuie să o sun", spune Aurelian. Vreau să ştiu cum a fost pentru ea.

– Există foarte puţine reţele în prezent", spune Cécile. Ar fi bine să foloseşti telefonul fix, e pe hol.

A fost o tăcere încordată imediat ce Aurelien a părăsit încăperea. Când s-a întors câteva minute mai târziu, faţa lui era descompusă. Acesta a anunţat imediat: "S-a terminat. A fost convocată de directorul ei în urmă cu două ore şi a mărturisit totul. Plănuise să nege, dar când a văzut articolul a izbucnit, şi-a pierdut tot curajul. Îi pare rău, îşi cere scuze faţă de noi toţi; i-am spus că nu are de ce să îşi ceară scuze, că a fost numai vina mea şi că ea a fost prima victimă. E cu atât mai stupid cu cât dezactivarea videoclipului funcţionase perfect; dar ea nu a avut prezenţa de spirit să vorbească despre asta.

– Ce se va întâmpla cu ea acum?

– Cu siguranţă va fi suspendată într-o zi sau două. Apoi va fi o anchetă disciplinară şi va fi concediată fără preaviz sau despăgubiri.

A tăcut; camera a amuţit din nou. "Şi e vina mea, e numai vina mea", a repetat Aurelian câteva secunde mai târziu, cu o voce tânguitoare. Nimeni nu a răspuns la nimic; nu era nimic de răspuns. Nu avea rost să-l împovărez mai mult, se gândi Paul, dar ar fi fost într-adevăr mai bine dacă ar fi tăcut. Cât timp fusese plecat, răsfoise restul articolului, înţelesese că avea să primească multe critici, iar scopul manevrei părea acum clar: era să-i facă rău lui Bruno. În mod ciudat, presa, deşi îşi pierduse aproape toţi cititorii, îşi

crescuse în ultimii ani puterea de a face rău, putea acum să rupă vieţi şi nu ezita să o facă, mai ales în perioadele electorale, trecerea printr-o procedură judiciară devenise chiar inutilă, o simplă suspiciune era suficientă pentru a distruge pe cineva.

Dacă îşi pierde locul de muncă, a spus Aurelian cu o voce şovăitoare, nu va putea obţine nici ea un permis de şedere. Nu mă pot căsători cu ea, nu sunt divorţat, iar în ceea ce priveşte divorţul sunt complet în mâinile Indiei, ea este foarte capabilă să îl tărăgăneze ani de zile, doar ca să îmi facă rău. A făcut o pauză, a părut pentru o clipă pe punctul de a leşina, apoi s-a prăbuşit pe canapea înainte de a începe să plângă. Cecile şi Hervé erau parcă anesteziaţi, incapabili să reacţioneze, iar Cecile însăşi nu a făcut nimic pentru a-l consola, fragilitatea şi slăbiciunea ei sfârşind prin a avea consecinţe cu adevărat dezastruoase. "Nu mă simt bine, cred că o să mă duc sus şi o să mă întind în camera mea", a spus un minut mai târziu înainte de a dispărea pe scări.

Au trecut două minute, tot într-o tăcere totală, până când Paul a reluat lectura articolului. Cecile a fost descrisă ca fiind o "catolică fanatică, apropiată de mişcarea de ultra-dreapta Civitas". Asta a fost cu adevărat dezgustător, a spus ea indignată, a fost o minciună sfruntată. Da, a răspuns Paul cu calm, dar "aproape" era încă vag, nu exista o defăimare clară, nu credea că cineva putea ataca pe aceste motive. Probabil că nu a fost o coincidenţă, continuă articolul, faptul că pacientul a fost sechestrat în Villié-Morgon, o comună din regiunea Beaujolais care a servit drept refugiu pentru capucinii din Morgon, grupul catolic fundamentalist care a asigurat capelania pentru mişcarea Civitas.

"Care este povestea? Ştiai despre asta?", a întrebat-o pe sora sa.

– Nu, deloc.

– Şi tu, Madeleine? Ştiaţi că au existat Capucinii din Morgon?

– Nu, nu mai sunt.

– O să-l sun pe preotul din Villié-Morgon, a spus Cécile, e un om bun şi trebuie să ştie ce se întâmplă în parohia lui.

Când s-a întors la scurt timp după aceea, părea dezorientată şi perplexă. De fapt, le-a spus ea, era vorba de comunitatea capucinilor, de observanţă tradiţională, care se mutase în mănăstirea Sfântul Francisc. Preotul paroh nu avea prea multe contacte cu ei, dar îi cunoştea şi ştia că sunt capelani de la Civitas. Acestea fiind spuse, chiar dacă era în total dezacord cu opţiunile politice ale Civitas, a refuzat să judece comunitatea capucinilor. Au trăit în sărăcie şi în slujba Domnului, pentru el erau buni creştini.

În restul articolului, Indy s-a luat de Paul, care a fost descris ca fiind "creierul şi finanţatorul afacerii". Finanţatorul, dacă vreţi, a fost cel care a plătit pentru echipamentul medical. Creierul era mai îndoielnic, acest rol era mai degrabă jucat de Brian, dar se pare că investigaţiile cumnatei sale nu ajunseseră atât de departe. De asemenea, el a fost descris ca fiind "un membru foarte influent al cabinetului ministrului", iar ea se referea în mod evident la asta. Era alarmant, era indignată, că cele mai reacţionare grupări ale extremei drepte catolice puteau găsi sprijin la cel mai înalt nivel al aparatului de stat. Titlul "Unde sunt fasciştii? Nu era un articol rău, până la urmă, se gândi Paul. Se simţea ciudat de detaşat, liniştit, ca şi cum nu-l privea decât de la distanţă, dar tot trebuia să vorbească cu Bruno despre asta. La rândul său, s-a dus la telefonul din hol.

Bruno a răspuns aproape imediat. Mă bucur că m-ai sunat, a spus el, nu am vrut să o fac eu primul. Vocea îi era animată, aproape veselă, nu dădea nici un semn de panică, Paul îl văzuse mult mai încordat în timpul unor negocieri de afaceri.

"Ei bine, presupun că aţi văzut chestia asta.

– Da. Presupun că a fost preluat peste tot acum.

– Absolut peste tot. Primul lucru pe care vreau să îl întreb este extrem de simplu: sunt faptele corecte?

– Da, cu excepţia câtorva detalii, este adevărat.

– De fapt, mă aşteptam la asta. De fapt, mă aşteptam la asta. Nu pot să ascund faptul că există un pic de panică în acest moment la sediul de campanie. Solène Signal este într-o stare de panică, iar ceea ce o scoate din minţi este că vede că scopul manevrei este de a-mi face rău, dar nu are absolut nicio idee de unde ar putea veni. De fapt, numai candidatul Rassemblement National poate beneficia de ea, ceilalţi sunt mult prea în urmă în sondaje, dar ea nu-şi poate imagina nici o legătură posibilă între Rassemblement National şi această revistă, şi în plus, mişcarea anti-eutanasie este mai mult sau mai puţin în concordanţă cu ideile lor, în măsura în care au vreuna, pe scurt, nu ştie deloc ce să creadă, şi a vrut să vă vadă imediat. I-am explicat că nu era posibil, că erai cu familia ta, am reuşit să o calmez puţin, dar totuşi, dacă am putea avea o mică întâlnire de criză duminică dimineaţa, ar fi bine.

– Da, duminică dimineaţa e bine, pot să conduc acasă mâine şi să fiu acolo oricând vrei tu duminică.

– BINE. O SUN EU ÎNAPOI. O voi suna înapoi şi apoi te voi suna pe tine. La acest număr?"

În timp ce aştepta apelul lui Bruno, Paul a mers mai întâi pe coridor, apoi a deschis uşa principală şi a contemplat pentru o clipă lungă soarele care apunea peste podgorii. Credea că are câteva răspunsuri la întrebările lui Solène Signal. De fapt, nu era vorba de nici o maşinaţiune politică, nu asta trebuia să caute, ci doar în orgoliul rănit şi vânăt al cumnatei sale, care era gata să facă orice pentru a se face cunoscută, cu atât mai mult dacă le putea face rău în acest proces. Toate acestea erau perfect clare pentru el, dar nu putea să i le explice lui Bruno acum, nu aşa, nu la telefon. Aşa că, atunci când l-a sunat câteva minute mai târziu şi l-a întrebat: "Este bine la ora opt duminică dimineaţa în biroul meu?", el a răspuns: "Aş prefera să vă văd puţin înainte de întâlnire. Şapte şi jumătate?"

Urcând cu greu pe o pantă de pământ, pământul care se sfărâmă sub picioarele sale, Paul ajunge la o înălţime circulară înconjurată de tufişuri zvelte. În centrul înălţimii, nu foarte adânc îngropat, se află un sicriu mare din lemn lăcuit negru. Bărbaţi în treninguri gri ridică sicriul pentru a-l transporta în oraş; aceasta este o mişcare proastă, deoarece aceşti bărbaţi sunt adversarii politici ai lui Paul. Cu casele sale din cărămidă roşie, oraşul seamănă cu Amiens. Treptat, Paul se convinge că este vorba într-adevăr de Amiens. Apoi încearcă să mituiască o fată de şaisprezece ani care merge la liceu (probabil că este în al doilea an de liceu, la o secţie ştiinţifică) pentru a-i furniza o enunţare autentică a unei probleme matematice; dacă are o enunţare autentică, ştie că îşi va putea pune în încurcătură adversarii politici. Fata se află într-un grup de studenţi, dar el i se adresează ca şi cum ar fi singură.

Fata este de acord să-i dea o declaraţie autentică; cu acest succes, Paul reuşeşte să ordone deschiderea sicriului în mijlocul oraşului; înăuntru se află un uriaş palid, îmbrăcat în sacou negru şi pălărie de top; speriaţi de această viziune, bărbaţii în trening gri se împrăştie, fluturând din braţe. Rezolvând problema din enunţul autentic, Paul primeşte nota 16. Profesoara de matematică este o tânără care poartă o fustă mini extrem de scurtă şi plisată; arată ca o profesoară de matematică pe care a avut-o în ultimul an de liceu, la ale cărei coapse se holba uneori ore în şir; este doar surprinzător că nu a îmbătrânit. Paul ştie că ea face parte din aliaţii săi politici, deşi, de altfel, este de extremă stânga. Ea şi el se află acum împreună într-o telecabină cu cabine extrem de mici, concepute pentru două persoane, care urcă pe străzile abrupte dintr-un cartier care seamănă cu Ménilmontant sau Montmartre. Panta creşte din ce în ce mai mult, devine literalmente înspăimântătoare, aproape verticală; cu toate acestea, mici păsări multicolore, care sunt aproape sigur canari, zboară fără teamă în jurul cabinei, pe care o însoţesc în ascensiune.

Apoi, fără tranziţie, se trezeşte într-o pivniţă sinistră, luminată de o lumină slabă şi gălbuie; sub el se află nişte bazine dezgustător de murdare, care sunt probabil haznale, în care nu mai rămân decât mici bălţi de apă putrezită. Imediat după aceea, în mod neaşteptat, un curent puternic de apă se năpusteşte pe pantă, umplând din nou haznalele. Acesta transportă porci mici către o deschidere rotundă şi neagră, despre care ştim intuitiv că duce la un abator.

Pe un platou de televiziune, un bărbat bătrân, scund, chel şi uşor diform încearcă să salveze o emisiune făcând glume, dar eşuează parţial şi decide să-şi dea jos pantalonii înainte de a trece în câmpul camerelor de luat vederi (îi vedem rapid sexul, mare, moale şi palid). Apoi îl găsim plutind într-unul din bazinele de drenaj. Şi el, la fel ca minipigii, va fi târât la abator; o ştie, dar pare să întâmpine această perspectivă cu seninătate, chiar cu o bucurie secretă.

Paul s-a trezit brusc. În lumina de pe coridor o recunoscu pe Cécile, care îi scutura umărul şi îl îndemna cu voce joasă: "Vino! Vino imediat!..." Prudence, lângă el, se mişca uşor fără să se trezească.

S-a alăturat lui Cecile pe coridor, a închis uşa dormitorului şi a întrebat-o imediat: "Ce se întâmplă?

- Aurélien s-a sinucis.

2

Cecile a reuşit să continue abia după ce s-a instalat în bucătărie, după ce a luat o sticlă de rom care zăcea într-un dulap - era prima dată când o vedea bând alcool puternic. Se trezise în toiul nopţii, cuprinsă de o nelinişte inexplicabilă, despre care ştia doar că îl privea pe Aurelian. După ce a bătut în zadar la uşa lui, a intrat şi a constatat că încăperea era goală. Apoi l-a căutat prin toată casa, fără succes, s-a dus în dormitoarele lor şi apoi în biroul tatălui lor. Nu găsise pe nimeni nici acolo şi începuse să se panicheze: oare Aurelien plecase la ţară în miez de noapte? Îi luase mult timp, prea mult timp să se gândească la vechiul hambar, cel care fusese atelierul mamei lor. Şi de îndată ce intrase, de îndată ce aprinsese lumina, îl văzuse, atârnând la cinci metri de pământ. Cel mai rău lucru era că trupul său încă atârna uşor de capătul frânghiei. Probabil că fusese foarte aproape, poate că ar fi durat doar un minut, dacă ea ar fi ajuns cu un minut mai devreme pentru a-l salva. La aceste cuvinte a izbucnit în lacrimi.

"Nu trebuie să te simţi vinovată, nu e vina ta...", a repetat Paul mecanic, mângâindu-i uşor umărul, fără a se putea abţine să nu se gândească că el însuşi s-ar fi gândit probabil mai devreme la hambar. Aurelian fusese apropiat de mama lor, o vizitase adesea când lucra la sculpturile ei absurde, în timp ce Cecile o ştersese mai mult sau mai puţin din memoria lui pe mama lor, se înţelegea perfect cu Madeleine, relaţia mamă-fiică nu e niciodată simplă, mai ales când fiica e frumoasă.

Ei bine, evident că nu avea de gând să aducă asta în discuţie. Ea dădea din cap, era evident că se îmbăta puţin, era normal, nu era obişnuită să bea, dar el simţea că va trebui să se ocupe de toate celelalte, să sune la poliţie etc.

Se îndreptară fără dificultate spre hambar, unde era aproape ca şi cum ar fi fost ziuă, iar uşa deschisă era

luminată de o lumină puternică, deoarece mama ei lucra adesea noaptea şi instalase un sistem de iluminat puternic. Cecile s-a oprit la intrare, nu se simţea destul de puternică pentru a-l revedea şi s-a aşezat pe jos, sau mai degrabă s-a lăsat să cadă, ca o greutate moartă, înainte de a se sprijini de poartă.

Era pentru prima dată când Paul vedea un spânzurat, ba chiar mai mult, de obicei, un sinucigaş, şi se aştepta la mai rău. Faţa fratelui său nu era congestionată sau albăstruie, de fapt, culoarea ei era aproape normală. Era cu siguranţă puţin convulsionat, făcea grimase, dar chiar nu atât de mult, moartea lui nu părea să fi fost foarte dureroasă. Mai puţin dureros, cu siguranţă, decât fusese viaţa lui - şi când acest gând l-a străbătut, Paul a fost copleşit de un val de compasiune îngrozitoare, răstignitoare, amestecată cu vinovăţie pentru că nici el nu făcuse nimic pentru a-l ajuta, pentru a-l sprijini, aproape că s-a prăbuşit, dar şi-a revenit, trebuia să dea un telefon, nu se putea lăsa dus acum. Se agăţase de anumite lucruri: fusese Maryse, trebuie să fi avut adevărate momente de bucurie la sfârşit; şi apoi tapiserii lui, îi iubise sincer, nu fusese totul rău, nu se putea spune asta. Dar nu avusese prea mult noroc în viaţă, frăţiorul său, lumea nu fusese prea ospitalieră cu el.

Poliţia a sosit rapid, mai puţin de o jumătate de oră mai târziu, însoţită de un medic legist şi de pompieri cu o scară telescopică. Odată dezlegat, au decis să-l ducă pe Aurelien în vechea lui cameră, pentru ca medicul legist să se poată apuca de treabă. Tocmai când ridicau cadavrul, Prudence, în cămaşă de noapte, a apărut la baza scărilor. La început a rămas fără cuvinte, apoi s-a repezit în braţele lui Paul. Părea şocată, dar nu complet uluită, iar Paul îşi aminti cu amărăciune că ea îi avertizase, îi spusese de mai multe ori să aibă grijă cu Aurelian, simţea că e fragil, nu foarte echilibrat şi probabil că e în pericol.

Medicul legist s-a întors mai puţin de zece minute mai târziu. El va efectua o examinare completă la o dată

ulterioară, dar, desigur, nu exista nicio îndoială că a fost vorba de sinucidere prin spânzurare.

Locotenentul de jandarmi se întoarse spre Paul şi Cécile. Erau fratele şi sora lui, nu-i aşa, rudele lui cele mai apropiate? Paul a dat din cap. În aceste condiţii, ar fi posibil ca ei să vină a doua zi la secţia de poliţie din Macon pentru a da o declaraţie? Va fi o depoziţie scurtă, cazul nu era misterios. Paul trebuia să se întoarcă la Paris a doua zi, dar dimineaţa, da, era posibil.

Ştiţi ce l-a determinat să o facă?", întreabă locotenentul chiar înainte de a pleca, mai mult ca o chestiune de conştiinţă, de obicei rudele sunt stupefiate, nu înţeleg, nu şi-ar fi imaginat niciodată, nu par să ştie absolut nimic personal despre victimă, te făcea să te întrebi ce înseamnă de fapt termenul de "crimă".

Nu, chiar nu ştiu, sunt distrusă...", a spus Cecile cu slăbiciune.

– Da, ştim, a intervenit Paul, supărat. "Ştim foarte bine de ce a făcut-o. Nu-şi putea suporta vina pentru noi, dar mai ales pentru Maryse, vina de a fi vorbit cu Indy şi de a fi sursa articolului. În plus, lucrurile nu aveau să se îmbunătăţească, Maryse urma să-şi piardă slujba şi el ştia asta, simţea că vieţile lor se terminaseră şi că era vina lui.

– Nu ar trebui să vorbim cu poliţia despre asta, a protestat slab Cecile.

– Bineînţeles că da! Acum că s-a scris în nenorocitul de ziar, toată lumea ştie unde este tata, iar poliţia nu ar avea nicio problemă în a-l găsi dacă l-ar căuta. Singura noastră şansă acum este că nu va exista nicio procedură legală.

Întorcându-şi capul într-o parte, Paul surprinse privirea uimită a locotenentului de jandarmi, care trecea de la unul la altul fără să înţeleagă nimic. Ei bine, e o poveste destul de complicată, a încheiat el cu un gest de nerăbdare, o să-ţi explic totul mâine dimineaţă.

Când jandarmii au plecat, luând cu ei cadavrul, între ei s-a făcut linişte.

Înţeleg, bineînţeles, a spus Cecile după o lungă clipă, dar în acelaşi timp nu înţeleg. Nu înţeleg cum cineva poate fi atât de nesigur pe sine în viaţă. S-ar putea să fie concediată, e adevărat, dar nici măcar nu era sigur. Şi mai era şi salariul lui, era funcţionar public. Parisul era prea scump pentru ei, dar nu trebuiau să locuiască la Paris, de exemplu, puteau să locuiască aici, era destul loc. În sfârşit, avea şansa de a-şi începe din nou viaţa, era pe cale să divorţeze, iar fata asta îl iubea, e evident. Credeţi că l-ar fi învinovăţit pentru acel articol? Credeţi că i-ar fi pomenit din nou despre asta? Vocea i se ridica din nou periculos de înaltă, iar Paul se temea de o nouă criză de nervi, dar habar nu avea ce să-i spună, în afară de faptul că avea dreptate în toate privinţele. Şi-a turnat un pahar de rom, chestia aia era de-a dreptul dezgustătoare, şi s-a dus în sufragerie să ia altceva. În timp ce scotocea prin bufet, se simţea ruşinat să se comporte ca un fel de gurmand când fratele său tocmai se sinucisese cu mai puţin de o oră în urmă, dar nu mai contează, s-a întors în bucătărie, cu o sticlă de Armagnac în mână. Cecile părea să se fi liniştit puţin, era tăcută, ghemuită pe scaun.

Şi-a turnat un pahar mare înainte de a relua: "E greu de spus de ce, dar sunt oameni care rezistă şi alţii care nu. Am ştiut întotdeauna că Aurélien făcea parte din a doua categorie. Am ştiut dintotdeauna că Aurelian face parte din a doua categorie. A fost o remarcă de-a dreptul penibilă, îşi reproşă imediat, dacă asta avea de gând să spună ar fi făcut mai bine să-şi ţină gura. Cecile nici măcar nu i-a răspuns, s-a purtat ca şi cum el nu ar fi spus nimic. Un minut mai târziu, un gând brusc i-a trecut prin minte, o expresie de teroare i-a invadat faţa şi a exclamat: "Vine chiar acum, Maryse. Chiar acum îşi termină tura de noapte, se va culca puţin şi va fi aici dimineaţa târziu. Ce am să-i spun? Ce am să-i spun?

3

Depoziţia de la jandarmeria din Macon a durat de fapt ceva mai mult decât se aştepta. Paul le-a explicat toate faptele şi nu le-a ascuns nimic, cu excepţia identităţii activiştilor care i-au ajutat, la acest punct nu a vrut să răspundă decât atunci când a fost interogat în contextul cazului. Ca să spună adevărul, nu era deloc îngrijorat, vorbise cu Bruno dis-de-dimineaţă, iar Bruno fusese foarte clar. Planul iniţial al lui Martin-Renaud nu mai era aplicabil după articol, iar încercarea de a influenţa decizia judecătorului era în continuare o idee proastă, mass-media fiind mereu în căutare de astfel de lucruri şi având mulţi complici în sistemul judiciar. A fost mai eficient să intervină în amonte, pentru a evita depunerea unei plângeri. Principiul a fost simplu: directorii de spitale se află sub responsabilitatea ierarhică directă a ministrului Sănătăţii; actualul ministru dorea să-şi păstreze portofoliul în următorul guvern; era suficient să vorbească cu el, pentru ca acesta să-i spună subalternului său ce să facă. "Atunci când există o cale directă spre ţel, cel mai bine este să o urmezi", concluzionase Bruno, Paul nu-şi mai amintea dacă era de la Confucius, dar probabil că era vorba de un asemenea tip. La scurt timp după ce a închis, s-a gândit că ar fi putut să se gândească să se consulte în prealabil cu Bruno. Reticenţa sa de a se folosi de prietenia cu un ministru pentru a obţine un tratament preferenţial ar fi fost lăudabilă în principiu, dar îl costase viaţa pe fratele său. În orice caz, orice pericol fusese acum îndepărtat şi el s-a simţit foarte bine în timpul acestei depoziţii, unde a fost tratat cu o urbanitate perfectă, jandarmii păreau flataţi că au între zidurile lor un membru al unui cabinet ministerial, iar dacă ar fi avut mici prăjituri pentru a însoţi cafeaua, le-ar fi scos fără îndoială.

Vremea era foarte blândă, iar Prudence coborâse din maşină ca să-l aştepte, contemplând mişcările apei, vârtejurile care se formau repede şi dispăreau la fel de repede pe suprafaţa Saônei. Este trist, nu-i aşa?", a spus ea. Este o dimineaţă frumoasă de primăvară şi el nu este aici să se bucure de ea, nu va fi niciodată aici pentru nicio dimineaţă frumoasă de primăvară. Era într-adevăr trist, dar ce altceva se putea spune? Era o dimineaţă frumoasă de primăvară şi pentru viermi, şi pentru larve, în câteva zile vor putea să se înfrupte din carnea lui, vor sărbători şi ele sosirea vremii bune, acesta a fost primul lucru care i-a venit în minte. Şi-a amintit brusc că, cu mulţi ani în urmă, Prudence avusese lungi conversaţii cu Aurelian, ea însăşi era foarte pasionată de Evul Mediu, îi cunoştea foarte bine picturile, dar nu-i cunoştea tapiseriile, iar ceea ce Aurelian îi spusese despre ele o interesase foarte mult. Decis să nu găsească niciun cuvânt de alinare pe care să i-l spună, a luat mâna lui Prudence în mâna lui, şi probabil că asta a fost atitudinea corectă, ea părea să se liniştească dintr-o dată.

A fost şi mai rău când au ajuns la St. Joseph's şi a parcat în curtea din faţă. Maryse stătea pe o mică bancă de piatră imediat în dreapta verandei. Ei bine, ea nu stătea în sensul în care o fiinţă umană s-ar putea aşeza pentru a se odihni un moment. Mai degrabă, părea să stea acolo, inertă, incapabilă să mai facă vreo mişcare, sau chiar să se gândească la ce ar putea fi acea mişcare ulterioară. Paul a încremenit şi el, incapabil să meargă mai departe, să se prefacă că Maryse nu exista, că nu era postată lângă intrare într-o imobilitate aparent definitivă. A fost surprins să o vadă pe Prudence eliberându-se din îmbrăţişarea lui, alunecând spre ea, aşezându-se pe bancă lângă ea, punându-i o mână pe umăr şi mângâind-o uşor. Era ca şi cum femeile ar fi ştiut în mod natural cum să facă asta, ca şi cum ar fi fost destinate, printr-o cunoaştere specială a durerii, să execute anumite gesturi. A trecut pe lângă ei fără să se oprească, fără să se uite măcar la Prudence. Nu numai

că nu era capabil să facă aşa ceva, dar îi era greu să privească.

Au vorbit puţin pe drumul de întoarcere şi s-au culcat devreme, luând masa cu puţină pâine şi brânză.

A doua zi, Paul s-a trezit în zori, era gata la şase şi jumătate, ştia că această întâlnire va marca o cotitură decisivă. Chiar înainte de a pleca, s-a întors în camera lor. Prudence se trezi imediat şi îşi întoarse privirea spre el, deşi era sigur că nu făcuse nici un zgomot. "Pleci?", a întrebat ea. El a dat din cap. S-a ridicat puţin în pat. I-a sărutat uşor obrajii, apoi buzele.

Când a intrat în birou, şi-a dat seama că se bucura să-l revadă pe Bruno. S-a aşezat şi a povestit întreaga poveste, de la sosirea tatălui său la spitalul din Belleville-sur-Saône până la eliberarea sa. El a vorbit despre doctorul Leroux, despre evacuarea sa şi despre reorganizarea serviciilor. Bruno l-a ascultat cu atenţie, fără să-l întrerupă, doar a remarcat în treacăt: "Uimitoare, această Madeleine. Apoi Paul a detaliat rolul lui Maryse, iar în final a ajuns la articolul lui Indy şi la sinuciderea lui Aurelien. Apoi a putut să-i explice lui Bruno că, în opinia sa, în spatele acestui articol nu se ascundea nicio mână ascunsă, nicio agendă secretă a unui partid politic rival, că era doar rezultatul dorinţei de răzbunare a unei femei ambiţioase şi înverşunate; şi dacă ea fusese pusă la curent, nu datorită unei surse de informaţii anume, ci doar ca urmare a unei imprudenţe din partea nefericitului ei frate. Avea partea lui de responsabilitate, a adăugat el, nu-i ascunsese niciodată lui Indy aversiunea şi dispreţul faţă de ea; răzbunarea lui fusese brutală.

Explicaţia a durat ceva timp şi nu apucaseră încă să se gândească la ce măsuri să ia, când a fost anunţat Solène Signal. Era însoţită de tânăra ei asistentă, care era la fel de impecabil îmbrăcată şi palidă ca de obicei.

Ceea ce mă îngrijorează nu este prima rundă", a atacat ea imediat, fără să îşi facă timp să îi salute. Problema este

că, dacă publicul este convins că, la nivel de societate, avem aceleaşi poziţii ca şi Rassemblement, va fi greu să beneficiem de reportul ecologiştilor - dar şi al stângii, sau a ceea ce a mai rămas din ea. Şi atunci ar putea deveni foarte, foarte fierbinte. Mai ales că cealaltă este cu adevărat excelentă, şi trebuie să recunosc că Berengaria a făcut o treabă excelentă, nu e chiar terminată, bătrâna, dacă aş fi avut ideea de a o subestima aş fi făcut o gravă greşeală. Nu ştiu dacă aţi văzut-o zilele trecute în faţa ecologistului, ştiţi voi, ăla mic şi gras: "Dar şi eu iubesc natura! Cântecul unei ciocârlii, primăvara, în zori, nu ştiu ceva mai frumos", era absolut sublim, iar cealaltă căţea care a deschis gura, pun pariu că o ciocârlie nici nu ştie ce e. Ştii ce este o ciocârlie?", s-a întors pentru a se adresa asistentei sale, care a dat din cap negativ, cu o oarecare tristeţe.

"Dar nu vă prefaceţi şi nici nu sunteţi un candidat ecologist. Şi apoi felul în care a bifurcat insecticidele, dispariţia insectelor, şi fără insecte, fără ciocârlii, aşa funcţionează. Adică, ştii, nu a fost doar un efect poetic, îmi ştiu meseria, nu, puştiul e foarte bun. Oricum, pentru această poveste, trebuie să facem ceva şi trebuie să o facem repede.

A tăcut dintr-o dată. Liniştea a durat aproximativ treizeci de secunde, apoi Paul a spus, foarte încet: "Am de gând să renunţ.

Ea îl privi uimită, era clar că nu se aşteptase la o propunere atât de directă.

Nu, a intervenit Bruno, clar, cu forţă, aproape brutal. Nu, în niciun caz nu vei renunţa din cauza acestei poveşti. Aş fi făcut exact acelaşi lucru dacă tatăl meu ar fi fost în locul tău. Deci, nu. În plus, avem o altă soluţie.

– Vă ascult", spune Solène Signal.

– Îţi vei lua o pauză din motive personale", a continuat Bruno, adresându-se în continuare lui Paul. În mod normal, durează ceva timp, dar dacă mă ocup eu de asta, putem

grăbi lucrurile, putem chiar să le rezolvăm mâine. Durata, în principiu, este de un an.

– După alegeri nu mă interesează, faceţi ce vreţi", a spus Solène. Dar explicaţi-mi: putem anunţa că a părăsit funcţia, fără a intra în detalii?

– Da, funcţionarul public nu trebuie să îşi justifice în niciun fel motivele. În condiţii normale, nici măcar nu aş fi fost consultat în legătură cu concediul său", a răspuns Bruno.

– Ei bine, atunci cred că se poate face asta. Deci, permiteţi-mi să recapitulez. În primul rând, dacă în firma dumneavoastră sunt câteva zeci de angajaţi, nu puteţi fi la curent cu viaţa fiecăruia. Doi, este o problemă familială dureroasă, care nu are nimic de-a face cu viaţa profesională a colegului tău, care ţi-a dat întotdeauna satisfacţie deplină. În al treilea rând, nimic nu a fost stabilit în mod clar până în prezent, trebuie să lăsăm justiţia să-şi facă treaba.

– Instanţele nu au intervenit până acum, a precizat Paul, nu a existat nicio plângere.

– Ce?", a exclamat ea uimită. Ei bine, ascultă, e chiar mai bine, nu-ţi face griji, lasă justiţia să-şi facă treaba. Nu văd de ce ne mai chinuim dacă nu există nicio plângere, eu eram convins că există.

– Nu va fi niciunul", a spus clar Bruno.

– Păi, dacă nu există consecinţe juridice, o să ne distrăm, e doar un articol de ziar otrăvit, scris de o ziaristă de doi lei, de căţea, ca să facă nişte bani. Aşa că vă organizez o mică conferinţă de presă, astăzi nu e necesar, nu vom avea pe nimeni, dar mâine la ora zece e bine?

– Trebuie să intervin?", a întrebat Paul.

– Nu o face. Lasă-l pe Bruno să se ocupe de caz. Eşti un funcţionar public anonim, vei rămâne aşa, e mult mai bine. Oricum, e bine că am venit, o să am o duminică mai bună.

După ce au plecat, biroul a redevenit liniştit. Ziua era acum pe deplin deschisă, soarele strălucea pe suprafaţa în mişcare a Senei şi pe cheiurile încă pustii.

Vă mulţumesc din suflet că aţi reacţionat astfel", spune Paul.

– Vă rog." Bruno a ridicat din umeri cu indiferenţă. "L-aţi auzit pe specialistul nostru: este doar un articol de ziar, nu trebuie să ne panicăm. Un proces în instanţă ar fi altceva.

"Este cu adevărat absurd, sinuciderea fratelui tău", a spus el după un timp. "Chiar şi în cazul prietenului ei, cred că ar fi fost posibil să se evite demiterea. Câteva luni de concediu, până când lucrurile se liniştesc, şi s-ar fi întors liniştită.

Da, era absurd, Paul se convinsese imediat de asta, de îndată ce văzuse trupul lui Aurelian atârnând de grinda hambarului, moartea lui fusese la fel de absurdă ca şi viaţa lui; şi îşi spusese, în acelaşi timp, că nu va putea să-i spună niciodată lui Cecile despre asta. În general, creştinii au probleme cu absurdul, nu se încadrează în categoriile lor. În viziunea creştină a lumii, Dumnezeu ia evenimentele în propriile mâini, uneori lumea pare temporar abandonată puterii Satanei, dar în orice caz lucrurile au un sens puternic; iar creştinismul a fost conceput pentru fiinţe puternice, cu o voinţă clară, uneori orientată spre virtute, alteori, din păcate, spre păcat. Când creaturile lui Dumnezeu cad în ghearele păcatului, atunci poate interveni mila. Şi-a amintit brusc de un vers din Claudel care îl impresionase când avea cincisprezece ani: "Ştiu că acolo unde abundă păcatul, acolo se va revărsa mila ta". Cuvântul "revărsare" era destul de urât, doar într-un poem al lui Claudel se mai găseau astfel de cuvinte, din fericire a compensat cu următorul vers: "Trebuie să ne rugăm, căci este ora Prinţului lumii". Dar trebuiau aceste cuvinte să fie luate literal? Trebuia să se vadă mila ca pe o consecinţă a păcatului? Şi a fost permis păcatul doar pentru a permite apariţia harului şi, prin urmare, a milei?

În orice caz, în tipologia creştină nu era loc pentru oameni ca Aurelian, al cărui angajament faţă de viaţă era slab, mereu îndoielnic, care, în esenţă, căutase mai puţin să participe la lume decât să scape de ea. Poate că nici măcar nu crezuse cu adevărat în existenţa lui Maryse; o văzuse trecând ca un miraj fericit, ca o posibilitate de viaţă care îi fusese oferită pe nedrept şi care în curând îi va fi luată. Uneori se primea o scrisoare din partea unor organisme oficiale, cum ar fi autorităţile fiscale, cu un mesaj care spunea: "S-a făcut o eroare în favoarea dumneavoastră"; probabil că aşa ceva se întâmplase, trebuie să se fi gândit Aurelian. Nu era nimic surprinzător în legătură cu sinuciderea lui, părea să fie determinată de natura lucrurilor; cu toate acestea, greşise să vorbească cu Cécile despre asta în acei termeni. Determinismul, nu mai mult decât absurdul, nu face parte cu adevărat din categoriile creştine; cele două sunt de fapt legate, o lume complet deterministă apare întotdeauna mai mult sau mai puţin absurdă, nu numai pentru un creştin, ci pentru un om în general.

Când se gândea la aceste întrebări în tinereţe, Dumnezeu, aşa cum şi-l imagina el, era perfect confortabil cu determinismul, deoarece el fusese cel care crease legile şi, cu siguranţă, cineva ca Isaac Newton fusese cel care se apropiase cel mai mult de natura divină. Sau poate David Hilbert, dar era mai puţin sigur, matematica putea foarte bine să se descurce fără ca lumea să existe, David Hilbert ar trebui să fie considerat un fel de coleg al lui Dumnezeu? Ca să spun adevărul, nu depusese niciodată prea mult efort intelectual pentru aceste întrebări, nici măcar în tinereţe, şi probabil că se gândise la ele doar în ultimul an de liceu, singurul an de şcoală care includea o "introducere în marile texte filosofice". Interesul său pentru filozofie a început, aşadar, la vârsta de şaptesprezece ani şi trei luni şi s-a încheiat la optsprezece ani.

Vuietul sirenei unei barje care trecea prin faţa biroului l-a scos din gânduri. Şi-a ridicat privirea. Bruno stătea încă în faţa lui, îi respectase tăcerea, trebuie să fi trecut destul de mult timp, traficul era ceva mai intens pe docuri.

Nu cred că aş putea sta degeaba toată ziua, nu am stat niciodată", a spus Bruno cu calm. Tu, cred că vei fi capabil să o faci. Într-adevăr, se gândea Paul, dar nu se putea hotărî dacă era o şansă; astăzi, majoritatea oamenilor ar spune probabil că nu, dar el trăia într-o epocă care acorda o importanţă excepţională muncii şi împlinirii prin muncă, în timp ce majoritatea epocilor anterioare ar fi considerat că timpul liber era singurul mod de viaţă potrivit pentru cei înţelepţi. Chiar înainte de a ajunge acasă, s-a aşezat pe o bancă în parcul Bercy, care era pustiu. Era de gardă, îşi repeta el însuşi; îi plăcea foarte mult acest cuvânt.

4

"Ocazie: cadouri perfecte pentru doamne, prietene, logodnice şi soţii, precum şi de Anul Nou, Ziua Îndrăgostiţilor,
Halloween, Ziua Recunoştinţei, Black Friday, Crăciun, lenjerie de Crăciun, noaptea de Crăciun, noaptea nunţii, luna de miere sau orice noapte romantică şi pasională."
(Prezentarea hainelor de marcă GDOFKH)

Prudence întâmpinase vestea cu o bucurie nedisimulată, dar şi cu o discretă uşurare - luase deci în calcul, credea Paul, cel mai rău scenariu, cel al concedierii lui; în niciun moment, însă, nu-i spusese acest lucru. Urmau să-şi poată lua o vacanţă, spunea ea, aştepta de mult timp acest lucru. De fapt, nu trecuse chiar atât de mult timp de când se comportau din nou ca soţ şi soţie, de când puteau din nou să se gândească la o vacanţă împreună; dar dacă ea credea asta, dacă reuşise cu adevărat să alunge din memorie anii de despărţire, era bine.

Există un dezavantaj financiar", spune el, "pentru că trebuie spus: nu voi primi niciun salariu timp de un an.

- Ai uitat ceva, dragă." Ea l-a privit câteva secunde, puţin neîncrezătoare, înainte de a zâmbi franc. "Este incredibil, chiar ai uitat! Dar mă gândesc la asta cel puţin o dată pe săptămână. Luna viitoare nu mai plătim împrumutul pe care l-am luat pentru a cumpăra apartamentul; luna viitoare suntem cu adevărat proprietari, o dată pentru totdeauna. Şi acest împrumut ne lua 35% din salariu, câte 35% pentru fiecare. Deci, de fapt, disponibilitatea dumneavoastră nu se schimbă prea mult.

Podurile nu erau deloc avantajoase în acel an, 1 er şi 8 mai cădeau într-o zi de sâmbătă, iar Prudence şi-a luat câteva zile în plus în jurul datei de 1er mai pentru a merge la Larmor-Baden.

Fără un motiv anume, sora lui ştia să conducă o barcă cu vele. Făceau plimbări lungi în golf, mergând dincolo de Ile aux Moines până la Ile d'Arz, sau explorând insulele prăfuite care îi despărţeau de Locmariaquer. Priscilla căpătase în timpul lungii sale şederi în Canada o atitudine mai degrabă de om de afaceri care contrasta cu obiceiurile franceze, comportamentul ei amintea mai degrabă, în realitate, de ceea ce ne imaginăm că sunt SUA, dar este adevărat că locuise la Vancouver, în vestul Canadei, aşa că, de fapt, nu era departe de Seattle, sau cel puţin de acele locuri din lume unde se conturează viitorul omenirii, viitorul ei tehnologic cel puţin, în măsura în care omenirea mai are un viitor. Ea a văzut eşecul căsniciei sale ca pe eşecul unui proiect antreprenorial, obiectivele nu fuseseră atinse, prin urmare, era cazul să tragă o linie sub această încercare pentru a o lua de la capăt pe o nouă bază, nu era sfârşitul lumii, aproape toată lumea a eşuat, şi uneori de mai multe ori înainte de a reuşi, Donald Trump însuşi a trecut prin multe eşecuri.

Nu se mai înţelegeau cu adevărat, dar reuşeau să se pună de acord asupra unor valori mai de bază, în care diferenţele culturale au un loc limitat, cum ar fi modalităţile adecvate de a pune în valoare corpul feminin, iar când mergeau împreună la cumpărături, Priscilla nu ezita să-şi exprime opinii puternice. "Când ai un fund ca ăsta, îl arăţi", a declarat ea fără echivoc. "Dacă aş fi avut un fund ca al tău", visa uneori cu voce tare, Prudence se întreba dacă destinul ei ar fi fost schimbat, dar probabil că da, genul acesta de lucru putea decide un destin, astăzi mai mult ca oricând, era un pic ca echivalentul contemporan al nasului Cleopatrei, şi era într-adevăr un destin, o particularitate genetică nejustificabilă, cu totul comparabilă cu un decret al zeilor. În ceea ce o privea, ştia că nu făcuse nimic ca să merite fundul ei. Paul a fost surprins, şi sincer excitat, prima dată când Prudence s-a întors în mini-sorturi, imediat după cină a târât-o în dormitor să şi-o tragă, cu un entuziasm pe

care nu-l mai cunoscuse de multă vreme. Nu a repetat această îndrăzneală în public, dar, în mod curios, combinaţia tricou-fund de bikini părea permisă, chiar şi în prezenţa nepoatelor ei, proprietatea este un lucru curios, iar două zile mai târziu nu a ezitat să treacă de la un fund de bikini obişnuit la un tanga, pentru a dormi îşi dădea jos tanga de baie şi se îmbrăca cu unul de bumbac, unul dintre primele lucruri pe care Paul le făcea când se trezea era să o descopere, ea dormea pe burtă, iar privirea la fesele ei era de obicei suficientă pentru a-l face să i se scoale. Acum făceau dragoste în fiecare dimineaţă, nu chiar imediat, el avea nevoie de câteva ceşti de cafea pentru a-şi reveni, dar imediat după aceea i se întărea din nou. Nu era nimic foarte inventiv din punct de vedere erotic în aceste uniuni, era doar un ritual matinal de reunire; dar ei simţeau o fericire imensă de pe urma lor, Prudence era vizibil mai bine, fizic mai bine. Înţelegea acum noţiunea ciudată de "datorie conjugală" şi nu i se părea întru totul ridicolă.

În ceea ce-l priveşte pe tatăl lui Prudence, acesta îşi petrecea zilele într-un fotoliu vizavi de fereastra dinspre golf, singura lui activitate era să urmărească fluxul şi refluxul valurilor pe ţărm, o mişcare liniştită pe moment, uneori ceva mai agitată, dar niciodată extremă, furtunile din golf erau mult mai puţin violente decât pe coasta aflată direct în faţa oceanului. Starea lui nu semăna deloc cu cea a tatălui lui Paul, creierul său nu era afectat, ar fi putut vorbi dacă ar fi dorit, dar nu mai avea nimic de spus. Moartea soţiei sale fusese pentru el un sfârşit absolut, existenţa lui nu mai avea niciun motiv să continue în ochii lui, dar se poate trăi şi fără motiv, e chiar cel mai frecvent caz, şi se bucura de uşoara agitaţie a valurilor, cea creată şi în jurul lui de mişcările fiicelor şi nepoatelor sale - urmaşii lui erau numai femei, era curios. Nu părea să se fi mişcat de la ultima lor vizită, stătea în continuare pe acelaşi scaun, singura diferenţă fiind că o carte era acum aşezată lângă el, pe un piedestal, în mâna dreaptă. Este vorba de o lucrare a

lui Cesare Beccaria, Des délits et des peines. Paul se întrebă fugitiv cum ar putea cineva să citească aşa ceva; de fapt, el nu o citea, cartea rămânea deschisă pe aceeaşi pagină de la o zi la alta, era acolo pentru a fi păstrată în siguranţă, în cazul în care vreo curiozitate intelectuală i-ar fi trecut prin minte. Tatăl lui Prudence fusese judecător, mai întâi magistrat, apoi judecător de curte de apel, îşi încheiase cariera ca prim-preşedinte al Curţii de Apel din Versailles, Paul aflase toate astea în timpul şederii, ei bine, probabil că le ştia, dar le uitase, niciodată nu fusese prea interesat de socrul său. Această lipsă de interes era reciprocă: bătrânul îl recunoscuse pe Paul, îi făcuse un mic semn din cap, apoi se întorsese să contemple peisajul. Cu un tată judecător la Versailles, o reşedinţă principală în Ville-d'Avray, o casă de vacanţă în Bretania, o şcoală la Sainte-Geneviève, apoi la Sciences Po şi ENA, nu era nimic surprinzător ca Prudence să devină asexuată şi vegană. Efortul ei actual de a-şi revendica sinele feminin a fost excepţional, iar Paul a fost deranjat de minishorturile ei, pe care, la aproape cincizeci de ani, puţine femei şi le-ar fi permis - dar este adevărat, de asemenea, că puţine femei de acea vârstă şi le-ar fi putut permite.

Era foarte uşor să ai grijă de tatăl lor, i-a explicat Priscilla: era independent, se putea ridica singur, se spăla şi se hrănea singur fără ajutor. Optimismul şi dinamismul american al Priscillei cedase în cele din urmă în faţa evidenţei: tatăl ei aştepta să moară, singurul lucru de făcut era să-l însoţească cât mai delicat cu putinţă, şi atât.

Cu o zi înainte de întoarcerea lor la Paris, vremea a fost atât de bună încât Prudence şi Priscilla au reuşit să meargă la scăldat, iar Paul a adormit la soare. În timp ce mergea pe o cărare printr-o pădure de brazi, a ajuns la un lac imens. Ştia că era ziua lui de naştere, deci era mai sau iunie, dar uitase data exactă. Era într-o ţară nouă, probabil Canada, aerul era încă puţin rece, dar albastrul era perfect limpede. Lacul părea să se întindă la nesfârşit, iar apele sale erau de

un albastru surprinzător, aproape turcoaz, pe care îl asociezi mai degrabă cu peisajele tropicale. O pantă uşoară ducea spre marginea lacului printr-o pajişte presărată cu maci, margarete şi narcise. Paul şi-a dat jos pantofii şi pantalonii înainte de a intra în apă, aşa cum se aştepta, era rece, dar absolut pură, fundul nisipos era clar vizibil, a înaintat cu uşurinţă, panta era extrem de uşoară, la câteva zeci de metri de margine apa era încă doar la jumătatea piciorului său. Mergea de cinci minute şi parcursese două-trei sute de metri, când s-a oprit, cu apa până la jumătatea coapselor. Întorcându-se spre ţărm, a văzut că peisajul se schimbase complet: pajiştile verzi dispăruseră, fiind înlocuite de o suprafaţă plată şi noroioasă. O guinguette dărăpănată se afla lângă margine, părăsită, cu ferestrele sparte, cu câteva umbrele de soare rupte zăcând în noroi. Cerul era acum jos, plumburiu, pădurile de pini de la orizont dispăreau în foi de ceaţă, apa lacului era opacă şi maronie. Întorcându-se spre mal, Paul a văzut turişti din clasa muncitoare, care se deplasau încet prin noroiul fin şi vâscos care mărginea lacul, cu o expresie de resemnare totală. Au avut o vacanţă proastă, a explicat unul dintre ei, dar a fost mult mai ieftin.

Când Prudence l-a trezit, soarele apunea peste Golful Morbihan. Să înoţi în iunie în Bretania era excepţional, se gândea el, iar ea şi sora ei aveau să vorbească despre asta de multe ori în următorii ani. Lui însuşi i-a fost greu să uite visul şi, în săptămânile următoare, a visat de mai multe ori că apele Golfului Morbihan se retrăseseră în timpul nopţii şi că vila din Larmor-Baden se afla pe marginea unui ocean de noroi. În adâncul sufletului său, marea îl speriase întotdeauna puţin.

Munţii Beaujolais nu i-au stârnit o nelinişte comparabilă, iar sâmbăta următoare au mers la Saint-Joseph, tot cu maşina. De data aceasta, Prudence îşi luase trei zile libere, iar ei plănuiau să se întoarcă la Paris abia în seara zilei de miercuri următoare, când ar fi fost foarte aproape de primul tur al alegerilor prezidenţiale. Hervé şi Cécile se întorseseră

în Arras de o săptămână, Madeleine era acum singură cu tatăl ei şi se instalaseră în obiceiurile care aveau să le fie proprii până la sfârşit. Tatăl ei îşi petrecea cea mai mare parte a zilelor în grădina de iarnă, contemplând peisajul şi, fără îndoială, percepea schimbări subtile de la o zi la alta, care le-ar fi scăpat oamenilor mai implicaţi în viaţa activă. Uneori citea, cu ajutorul lui Madeleine, iar acest lucru îi dădea o nouă imagine a lumii umane pe care o lăsase în mare parte în urmă. Seara, Madeleine i-a pus scaunul în liftul pentru scări, astfel încât să poată intra în cameră. Pentru a-l ridica şi a-l aşeza în patul medical, a fost asistată de o asistentă, care venea de două ori pe zi, dimineaţa şi seara, pentru a o ajuta să facă aceste mişcări. Ar fi putut să o facă singură, ar fi necesitat un mic efort, dar asistenta locuia în Villié-Morgon, aşa că nu i-a luat decât câteva minute. Noaptea, patul medical era alăturat patului ei, aşa că îl putea ţine pe Edward de mână, mişcările degetelor lui deveniseră şi mai variate şi mai precise, erau acum aproape un limbaj - dar un limbaj care nu putea fi tradus în cuvinte, care exprima mai degrabă emoţii decât concepte, care era mai aproape de muzică decât de un limbaj articulat.

Paul avea impresia că tatăl său era fericit, sau cel puţin aranjamentele materiale pe care le pusese la punct îi permiteau să aibă un sfârşit de viaţă cât mai plăcut, iar toată viaţa, credea el, este mai mult sau mai puţin un sfârşit de viaţă. Bineînţeles că Madeleine era persoana esenţială, fără ea totul s-ar fi prăbuşit instantaneu, dar chiar şi aşa Paul nu ezitase, când a venit momentul, să angajeze fondurile necesare pentru a cumpăra echipamentul, în cele din urmă se dovedise a fi un fiu destul de bun, ceea ce nu era deloc evident la început.

În timp ce tatăl lui Prudence contempla mişcarea valurilor, tatăl ei contempla mişcarea crengilor agitate de vânt. Era poate mai puţin înrădăcinată în reprezentările mentale arhaice ale fiinţelor umane, mai puţin legată de miturile lor esenţiale; dar era şi mai variată, mai subtilă şi

mai blândă. Paul prefera cu siguranţă mişcările paşnice care animă un peisaj rural; se simţea mai aproape de lacuri sau râuri decât de mare.

Madeleine vorbea la fel de puţin ca întotdeauna, iar Edouard, aşezat în fotoliul său de la masa din sufragerie, era el însuşi o sursă constantă de tăcere, aşa că mesele lor se terminau uneori fără să scoată aproape niciun cuvânt, dar asta era bine, era bine.

A doua zi după sosirea lor, Prudence se închise în bucătărie, se hotărâse să pregătească nişte ouă en meurette şi, în general, se gândea să se apuce de gătit, fără îndoială că compania lui Cecile o condusese în această direcţie, Cecile era destul de carismatică, în ceea ce priveşte gătitul.

A fost prima lui încercare şi a fost un succes, ouăle au fost delicioase şi uşor de mâncat, s-au topit în gură. Paul avea mai multe probleme cu prăjitura, molarul din dreapta se mişca cu siguranţă foarte mult, simţea că se poate desprinde în orice moment, iar un alt dinte de pe partea stângă, probabil un premolar, începea să dea semne de slăbiciune.

"Te dor dinţii din nou, dragă? Prudence se oprise brusc, cu furculiţa la jumătatea drumului spre gură.

– Da, lucrurile nu merg bine în seara asta.

– Trebuie să-ţi faci o programare la dentist, serios, a trecut prea mult timp. Îl suni când ne întoarcem la Paris, te ocupi tu de asta? A dat din cap cu resemnare, va trebui să îşi caute un nou dentist. Paul încă îşi mai amintea ziua în care dentistul său îi spusese că se pensionează. În acel moment nu-l cunoscuse încă pe Bruno, relaţia cu Prudence era inexistentă, singurătatea lui era aproape absolută. Când bătrânul îi spusese că se pensionează, fusese cuprins de un val disproporţionat de tristeţe, aproape că izbucnise în lacrimi la gândul că vor muri fără să se mai vadă, deşi nu fuseseră niciodată deosebit de apropiaţi, relaţia lor nu trecuse niciodată dincolo de cea dintre un practician şi

pacientul său, nici măcar nu-şi amintea ca ei să fi purtat o conversaţie adevărată, să fi discutat împreună chestiuni ne-dentare. Ceea ce nu putea suporta, ajunsese să-şi dea seama cu îngrijorare, era impermanenţa însăşi; era ideea că ceva, orice ar fi fost, avea să se sfârşească; ceea ce nu putea suporta nu era altceva decât una dintre condiţiile esenţiale ale vieţii.

5

Bruno îi invitase duminică seară la petrecerea care a urmat anunţării rezultatelor primului tur de scrutin şi care a avut loc la sediul de campanie de pe Avenue de La Motte-Picquet. Poate că era mai bine, remarcă Paul, dacă nu-şi arăta prezenţa alături de ea. Nu conta prea mult, a răspuns Bruno, articolul fusese uitat până acum, dar e adevărat că vor fi mulţi jurnalişti care se vor învârti în jurul sălii, iar ei vor putea merge direct la vestiare dacă vor dori.

Când au sosit, cu puţin înainte de ora 20.00, Solène Signal era deja acolo, însoţită de asistenta ei şi de Raksaneh; faţa ei era închisă, bătea la telefonul mobil şi abia dacă i-a observat, era evident că primea veşti proaste. Sarfati şi Bruno se plimbau prin cameră, punându-şi braţele unul pe umerii celuilalt, încercând evident să amortizeze şocul, oricare ar fi fost acesta.

Rezultatele care au sosit la ora 20.00 nu au fost deloc bune: candidatul Rassemblement National avea 27%, Sarfati 20% şi ecologistul 13% - candidaţii vechilor partide de dreapta şi de stânga şi-au împărţit restul voturilor într-o dezordine pitorească, veniseră în ordine dispersată, iar majoritatea alegătorilor, aşa cum a arătat un sondaj recent, nu erau în stare să-şi spună numele. Ei au reuşit totuşi, şi în acest context acest lucru a fost aproape un succes, să obţină un uşor avans faţă de troţkişti şi animalişti; niciunul dintre ei nu a atins însă cifra magică de 5% necesară pentru a rambursa costurile campaniei.

Proiecţiile din turul doi nu cred că se vor mişca", a comentat imediat Solène Signal, "în ultimele două săptămâni am fost exact la 50-50, 51-49 în cel mai bun caz, ceea ce nu este ceea ce mă aşteptam, trebuie să recunosc, sunt dezamăgită", în timp ce spunea asta s-a uitat direct în ochii lui Benjamin Sarfati, era evident că lui îi făcea un reproş. Bruno a fost eficient de la început până la sfârşit şi

chiar de multe ori excelent, şi-a făcut mai mult decât datoria, dar Sarfati a arătat adevărate neajunsuri în anumite dezbateri, uneori a fost cu adevărat în afara limitelor, strategia de recuperare a vedetelor de la Realitatea TV şi-a găsit poate limitele în această seară.

Prudence şi Raksaneh se duseră la bufet, unde nu era aproape nimeni prezent; pe monitoarele video gigantice care acopereau un perete al sălii, se putea vedea cum publicul se subţia treptat, atmosfera nu era în mod evident festivă. Solène Signal a plecat la scurt timp după ce i-a convocat pe toţi pentru o întâlnire de lucru în dimineaţa următoare, la ora nouă. Sarfati a strâns scurt umărul lui Bruno înainte de a se îndepărta, puţin stânjenit. Paul s-a trezit singur cu el în vestiar şi a deschis o sticlă de whisky. "Eşti dezamăgit?", l-a întrebat în cele din urmă, în timp ce el rămânea tăcut.

Bruno a ridicat din umeri şi a răspuns: "Nu chiar, dar mi s-ar părea păcat dacă
Rassemblement national să fie ales, pentru Franţa. Paul îl privi surprins: oare încerca să eludeze întrebarea? Dar nu, de fapt, îşi dădu imediat seama, Bruno tocmai îşi exprimase punctul de vedere: i s-ar fi părut păcat, pentru Franţa, dacă Rassemblement national să fie ales. De unde a apărut această convingere? Dintr-un raţionament bazat pe o anumită formă de raţionalitate economică? Dintr-o morală antirasistă şi umanistă pe care o primise? Sau, mai simplu, din originea sa burgheză? Toate aceste explicaţii puteau coincide, dar această convingere, în orice caz, era a lui şi ea îl împinsese să se angajeze în această bătălie electorală. Bruno nu era un cinic, dar nici un prost, şi începuse să se întrebe despre motivele profunde ale preşedintelui. Nu cumva preşedintele ar fi vrut să faciliteze victoria Rassemblement National favorizând candidatura unui mediocru ca Sarfati? De îndată ce va ajunge la putere, probabil că anticipase, Mitingul Naţional va provoca dezastre, prăbuşirea economică şi socială va fi imediată, iar

poporul nu va întârzia să-i ceară revenirea, realegerea sa peste cinci ani va fi asigurată, poate chiar vor avea loc evenimente grave, în afara cadrului legalităţii republicane, şi nici nu va fi nevoie să aştepte cinci ani. În cazul, pe de altă parte, al unui guvern moderat, care duce o politică mai mult sau mai puţin asemănătoare cu cea a guvernului precedent, cu alte cuvinte, al unui guvern care nu părăseşte "cercul raţiunii", pentru a folosi cuvintele diferiţilor eseurişti ai secolului trecut, un fior de alternanţă ar putea fi resimţit şi ar putea tulbura spiritele; revenirea sa la guvernare ar deveni atunci mai problematică.

A fost preşedintele suficient de sucit pentru a-şi fi imaginat un astfel de scenariu? Bruno părea să creadă asta şi, la urma urmei, îl cunoştea mai bine decât se cunoştea el însuşi, erau împreună deja de ani de zile, iar asta nu era deloc liniştitor. Mai era ceva, de asemenea, pe care Bruno nu i-a spus-o, pentru că nu îndrăznea să o exprime în cuvinte, dar care se putea citi în cuvintele lui. Se dezvăluise în timpul acestei campanii, îşi dezvoltase talentele de tribun, încetul cu încetul îi făcuse din ce în ce mai multă plăcere să vorbească în faţa unei mulţimi, să declanşeze în ea mişcări de ilaritate, tristeţe sau furie. Cu o ocazie, în timpul unei călătorii la Strasbourg, a pus chiar mii de oameni să cânte în cor Marseillaise. Acest lucru a surprins pe toată lumea, începând cu el, singurul care probabil a anticipat acest lucru a fost preşedintele. Preşedintele era inteligent, iar cei mai înverşunaţi detractori ai săi nu intenţionau să-i conteste inteligenţa, dar, în plus, avea obişnuinţa de a cunoaşte oamenii, de a intui potenţialul lor neexplorat, dar şi defectele lor. Îl judecase imediat corect pe Sarfati, văzând în el doar un clovn care se mulţumea cu capcanele puterii; dar, foarte probabil, anticipase şi mutaţia lui Bruno şi faptul că acesta din urmă ar putea foarte bine, pe măsură ce capătă încredere, să se gândească la rândul său la magistratura supremă; nu de ambiţiile lui Sarfati se temea preşedintele, ci de ale sale. Preşedintele nu-şi putea închipui - aceasta era

singura limită a raţionamentului său, punctul său orb - că te poţi apropia atât de mult de funcţia prezidenţială fără să fii invadat de o fascinaţie, de un vertij care să te împingă să o râvneşti şi să faci din ea scopul suprem al existenţei tale. El însuşi era vrăjit, nu-şi putea închipui că se putea scăpa de vrajă, iar în cazul lui Bruno, ca şi în cazul aproape tuturor fiinţelor umane, cel puţin al celor de sex masculin - femeile fuseseră din punct de vedere istoric diferite, chiar dacă acest lucru se întâmpla din ce în ce mai rar - preşedintele avea dreptate, îşi spuse Paul cu resemnare.

Prudence şi Raksaneh s-au întors de la bufet, păreau să se înţeleagă de minune, era curios cum Prudence o recunoscuse imediat ca fiind femeia echivalentă, situată într-o poziţie simetrică cu a ei. Bruno încă nu spusese nimic despre relaţia lui cu ea, dar pentru Prudence fusese evident de la început. Este greu de ştiut cum ajung femeile la astfel de concluzii atât de repede, este vorba probabil de feromoni care se transformă în molecule olfactive care se difuzează în atmosferă, totul a trecut probabil prin cavitatea nazală. Înainte de a pleca, Bruno l-a făcut pe Paul să-i promită că se va întoarce, următoarele două săptămâni vor fi decisive, bineînţeles că mai ales Sarfati va fi aruncat în inima reactorului, dar şi el va fi foarte solicitat, iar vizitele lui Paul îi vor face bine. "Mi-a fost dor de tine...", i-a spus în pragul uşii, şi atunci şi-a dat seama că Bruno nu fusese niciodată la el acasă, deşi în ultimii ani fuseseră foarte apropiaţi; l-a invitat la cină săptămâna următoare. Ştia deja că îi va plăcea apartamentul; era snobism pur faptul că soţia lui Bruno insistase să continue să locuiască în inima Faubourg Saint-Germain după numirea ei în funcţia de ministru. Nu-i plăcuse niciodată micul lor apartament cu trei camere de pe rue des Saints-Pères, pe care îl închiriau pentru o sumă ridicol de mare, şi cu uşurare alesese să ocupe locuinţa oficială de la minister, de îndată ce despărţirea lor îi devenise evidentă. În ciuda a tot ce se întâmpla, a locui la locul de muncă, abolind orice distanţă, era o soluţie

extremă, care în general nemulţumea femeile, soluţia aleasă de Paul şi Prudence, la un sfert de oră de mers pe jos de minister, era un compromis excelent.

Bruno îi avertizase că va fi "însoţit", ceea ce era probabil limita pe care o putea atinge în materie de confidenţe intime, şi bineînţeles că nu au fost deloc surprinşi să o vadă sosind pe Raksaneh, ea însăşi nefiind câtuşi de puţin stânjenită şi manifestând un interes imediat faţă de apartamentul lor, atât de evident încât Prudence i-a oferit un tur, în timp ce Paul i-a oferit lui Bruno o băutură. Turul a fost detaliat şi tehnic, a durat mai mult de o jumătate de oră, iar când cele două femei s-au întors în sufragerie, în timp ce soarele apunea peste parcul Bercy, Raksaneh nu a putut spune decât în şoaptă: "Foarte bine. Foarte bine."

Prima rundă era peste zece zile, era aproape imposibil să eviţi subiectul, iar Paul nici măcar nu încerca, oricum era interesat, înregistrase vreo zece ore de dezbateri pe hard disk-ul boxei sale, fără să-şi facă timp să le vadă. În timp ce Prudence se ocupa de masă - începea să prindă cu adevărat gustul gătitului - se uitau la un film, care îl opunea pe Sarfati unui tip de stânga, Paul îl cunoştea fără să-l poată localiza cu adevărat, era probabil un insubordonat, dar mai degrabă un insubordonat celebru. Bruno şi-a pierdut rapid interesul pentru emisiune şi a mai băut trei pahare de şampanie în restul programului. Raksaneh, pe de altă parte, şi-a găsit imediat reflexele profesionale: cu telecomanda în mână, jucându-se cu încetinitorul şi cu cadrele îngheţate, i-a explicat foarte clar lui Paul ce anume făcea ca limbajul corporal al lui Sarfati să fie absolut perfect. A exprimat empatie, derută, furie şi a subliniat mesajul prin expresii faciale precise, convingătoare şi adecvate, prin înclinări ale pieptului şi prin poziţii ale mâinilor, toate acestea fiind în mod evident lucrate de ani de zile. "Problema cu Ben nu este ambalajul, ci conţinutul", a rezumat ea brusc înainte de a apăsa butonul de oprire; imediat după aceea s-au dus la masă.

Nu", a continuat ea ca răspuns la întrebarea lui Paul, "îngrijorarea lui Solène Signal cu privire la rezultatele alegerilor nu a fost falsă. Victoria Rassemblement National a fost de neconceput, dar a fost de neconceput timp de cincizeci de ani, iar lucrurile de neconceput se întâmplă uneori. Decalajul dintre clasele conducătoare şi populaţie atinsese un nivel fără precedent în micile oraşe de provincie, mişcările sociale care avuseseră loc în ultimii ani erau, în opinia ei, doar un început timid; în plus, ura rasială atingea niveluri nemaiîntâlnite în Europa şi nu era pe cale să se amelioreze. Solène dădea impresia de a fi o pariziancă aparţinând cercurilor informate, pe deplin angajată în entre-soi-ul elitei mediatice; dar ea păstrase anumite contacte prin familia ei cu clasele muncitoare, iar situaţia i se părea cu adevărat alarmantă. În plus, respondenţii descoperiseră recent o nouă modalitate de a minţi sondajele: se declarau indecişi, fără o opinie, dar de fapt aveau o opinie, şi una foarte fermă. Dar ei nu au simţit că mint: cine nu este indecis, cel puţin uneori?

"Nu crezi că tocăniţa mea miroase prea mult a cuişoare?", a întrebat Prudence. Paul o privi neîncrezător, indiferenţa lui faţă de astfel de chestiuni continua să-l surprindă puţin; dar când, de fapt, o auzise vreodată pe Prudence să-şi exprime vreo opinie politică? Să recunoaştem, nu-i păsa deloc. În ceea ce priveşte cuişoarele, Raksaneh era destul de familiarizată cu ele şi a liniştit-o: cuişoarele sunt într-adevăr greu de manevrat, în acest caz se simţea bine, dar nu prea mult, exact ce trebuie în opinia ei. La rândul său, Bruno a felicitat-o, fără îndoială sincer, dar când venea vorba de gastronomie, experienţa lui nu mergea mult dincolo de pizza cu patru brânzeturi. Sarfati ar fi fost singur în prima linie până la sfârşit; ar fi existat doar o singură mare întâlnire, cu trei zile înainte de alegeri, de fapt ultima întâlnire din campanie, la care ar fi participat mulţi miniştri ai guvernului. Discursul lui va fi cel mai lung împreună cu cel al lui Sarfati, plănuiseră douăzeci şi cinci de

minute, dar el începuse să se obişnuiască. "Atunci... Dacă totul merge bine, voi putea să mă întorc la dosarele mele", zâmbi el cu un zâmbet ciudat şi timid, privirea lui o întâlni pe cea a lui Raksaneh şi amândoi îşi întoarseră capul stânjenit, se gândiseră la acelaşi lucru în acelaşi timp, se întorcea la dosarele lui, da, dar apăruse ceva nou în viaţa lor. Oricare ar fi fost amploarea diferenţelor lor culturale, ei împărtăşeau o credinţă foarte veche şi foarte ciudată, una care supravieţuise prăbuşirii tuturor civilizaţiilor şi aproape tuturor credinţelor: atunci când cineva a fost beneficiarul unei şanse norocoase, un dar neaşteptat al destinului, este important să păstreze tăcerea şi, mai ales, să nu fie mândru, pentru ca zeii să nu se supere şi să nu-şi strângă mâna. Au rămas tăcuţi o clipă, cu capetele plecate, apoi Raksaneh a ridicat capul spre Bruno. Paul nu observase niciodată că avea nişte ochi de un verde atât de intens, un verde smarald absolut, intensitatea lor era aproape înfricoşătoare. Încet, Bruno şi-a ridicat capul şi a privit-o direct în ochi. Nimeni nu s-a mişcat, Prudence a rămas fără suflare, pentru câteva secunde a fost o tăcere totală în jurul mesei.

6

Cécile şi Hervé nu fuseseră niciodată la Paris, iar pentru vizita lor, Paul plănuise un program turistic tipic, de genul celui pe care îl rezervă familiei sale din provincie: plimbări cu barca, vizite la muzee, cină la un restaurant pe insula Saint-Louis. Abia vineri după-amiază, cu câteva ore înainte de sosirea lor, şi-a dat seama că Hervé studiase la Paris, la fel ca şi Cécile, că acolo se cunoscuseră şi, mai ales, că Cécile, ca şi el, îşi petrecuse cea mai mare parte a copilăriei la Paris. Oare ceilalţi nu fuseseră niciodată pentru el mai mult decât o prezenţă fantomatică, restrânsă, ajungând doar ocazional în conştiinţa lui? Acest lucru era probabil adevărat în cazul lui Aurelien; dar pentru Cecile îl durea puţin. Ca să spun adevărul, nu doar de ceilalţi îi era greu să-şi amintească; trebuie să fi fost o şcoală la care a mers în copilărie, un colegiu, un liceu; uitase complet de ele. Chiar şi apartamentul în care locuiau la Paris nu evocă decât imagini neclare, pe cât de inconsistente, pe atât de nesigure, care ar fi putut ieşi dintr-un film alb-negru din anii '40. Amintirile sale, amintirile sale reale din copilărie, toate îl duceau înapoi la casa din Saint-Georges.

Este adevărat că, în cazul lui Cécile, era uşor de uitat trecutul ei parizian: la întâlnirea cu ea, toată lumea era imediat convinsă că era de origine provincială, şi mai precis Ch'ti. Oamenii din regiune erau cunoscuţi pentru caracterul lor primitor şi cald; dar, cu toate acestea, ea dăduse dovadă de o adaptabilitate ieşită din comun.

La fel ca toţi locuitorii din Nord şi Pas-de-Calais, Hervé şi Cécile şi-au apărat regiunea cu dinţii şi cu unghiile, argumentând nu numai pentru ospitalitatea recunoscută a locuitorilor săi, ci şi pentru frumuseţea ei, pentru splendorile arhitecturale rămase ca mărturie a unei prosperităţi de odinioară, legată, în cazul oraşului Arras, în principal de industria textilă. Oraşul lor avea două pieţe baroce

magnifice, dintre care una era dominată de o clopotniţă inclusă în patrimoniul mondial UNESCO, şi avea cea mai mare densitate de monumente istorice din Franţa, ceea ce îi surprindea întotdeauna pe vizitatori. În acelaşi timp, nu au omis niciodată să sublinieze sărăcia, şomajul şi chiar condiţiile aproape insalubre care afectează regiunea. Era o opoziţie atât de violentă încât uneori semăna cu o disociere cognitivă, dar nu putea fi numită schizofrenie, deoarece ambele aspecte conţineau o cantitate egală de adevăr. Realitatea, în acest caz, era schizofrenică.

Relaţia lui Hervé şi Cécile cu viaţa politică a lui Paul a fost, de asemenea, oarecum schizofrenică. Nu puteau ignora relaţiile sale cu cercurile cele mai apropiate ale aparatului de stat, ale guvernului - bine, ale vechiului guvern, dar care avea toate şansele să redevină unul, un guvern ale cărui orientări politice le dezaprobă în totalitate; dar asta nu avea nicio importanţă pentru ei.

Hervé îl văzuse pe Nicolas de mai multe ori, iar gustul său pentru pistoale îl îngrijora uneori puţin, dar adevărul era că fără el nu l-ar fi întâlnit pe Brian, nu ar fi putut acţiona singuri, iar Edward ar fi fost probabil mort până acum. Dar nu avea nicio intenţie de a se întoarce la activism; îi plăcea noua sa slujbă de broker de asigurări. Asigurarea este adesea o cheltuială obligatorie în faţa legii, iar pentru oamenii săraci - şi chiar foarte săraci - care constituiau clientela sa, aceasta era uneori o povară teribilă pentru bugetul lor. Îi plăcea să-şi ghideze clienţii prin labirintul garanţiilor, ajutându-i să nu se lase înşelaţi în mod excesiv de companiile de asigurări, al căror cinism şi voracitate erau în general fără limite.

Serioşi şi muncitori, Bruno şi Hervé îşi iubeau amândoi ţara, dar se aflau în tabere politice opuse. Paul ştia că aceste reflecţii sunt inutile, le făcuse deja de zeci de ori, fără a obţine vreun rezultat apreciabil. Cu toate acestea, situaţia nu i s-a părut a fi în întregime simetrică. Împărtăşea angajamentul lui Bruno, va vota şi el pentru Sarfati în

ambele tururi, dar era conştient că aceasta era o non-alegere, o banală raliere la opinia comună. Această alegere nu era însă absurdă, alegerea majorităţii este uneori cea mai bună, aşa cum în restaurantele de la marginea drumului este în general preferabil să optezi pentru felul de mâncare al zilei, fără ca aceasta să merite să dea naştere la schimburi pasionale, iar conversaţiile lor politice din acel weekend nu aveau nici ele nimic pasional. Dar a existat, fie şi numai pentru că Hervé şi Cécile au presupus că avea acces la informaţii inaccesibile oamenilor obişnuiţi şi, bineînţeles, au vrut să ştie. Paul credea că nu avea, că nu avea secrete, dar de fapt avea, îşi dădu seama cu surprindere: simplul fapt, de exemplu, că preşedintele intenţiona să candideze pentru realegere peste cinci ani, că Sarfati era doar o soluţie de aşteptare, era evident pentru el; dar, la urma urmei, nu fusese niciodată anunţat public.

Duminică dimineaţa, au plănuit să o viziteze pe Anne-Lise şi s-au întors încântaţi. Avea o garsonieră frumoasă lângă Jardin des Plantes, mobilată cu gust. Urma să-şi susţină teza în mai puţin de o lună şi se gândea că în toamnă va obţine un post de asistent. Pe scurt, se descurca bine şi nu aveau niciun motiv să fie îngrijoraţi pentru ea. Într-adevăr, se gândi Paul, această tânără îşi conducea viaţa cu o inteligenţă şi o raţionalitate remarcabile. Nu credea că, pe termen lung, raţionalitatea era compatibilă cu fericirea, ba chiar era destul de sigur că ea ducea în toate cazurile la disperare totală; dar Anne-Lise era încă departe de vârsta la care viaţa o va obliga să facă o alegere şi să-şi ia adio de la raţiune, dacă mai era capabilă să o facă.

În timp ce îi conducea pe Hervé şi pe Cécile acasă de la Gare du Nord, Paul şi-a spus că relaţia lui cu sora lui era în fond la fel ca cea pe care o avea cu tatăl său: amândoi indestructibili şi fără speranţă. Nimic nu o putea întrerupe vreodată, dar nimic nu o putea face să depăşească un anumit grad de intimitate; în acest sens, era exact opusul unei relaţii conjugale. Familia şi conjugalitatea au fost cei

doi poli reziduali în jurul cărora s-a organizat viaţa ultimilor occidentali din prima jumătate a secolului al XXI-lea[e]. Alte formule fuseseră imaginate, în zadar, de oameni care avuseseră meritul de a sesiza uzura formulelor tradiţionale, dar care nu reuşiseră să conceapă altele noi, şi al căror rol istoric fusese, prin urmare, în întregime negativ. Doxa liberală a continuat să ignore problema, plină de credinţa naivă că atracţia profitului ar putea înlocui orice altă motivaţie umană şi că ar putea furniza singură energia mentală necesară pentru a menţine o organizaţie socială complexă. Evident, acest lucru nu era adevărat, iar pentru Paul era evident că întregul sistem urma să se prăbuşească într-un accident gigantic, a cărui dată şi modalitate nu puteau fi încă prevăzute - dar data putea fi mai aproape, iar modalitatea violentă. El se afla astfel în situaţia ciudată de a lucra cu perseverenţă, şi chiar cu un anumit devotament, pentru a menţine un sistem social pe care îl ştia iremediabil condamnat, şi probabil nu pe termen foarte lung. Aceste gânduri, însă, departe de a-l împiedica să doarmă, îl cufundau de obicei într-o stare de oboseală intelectuală care îl ducea rapid la somn.

În mod surprinzător, în interiorul unei biserici neogotice destul de urâte, precum cele construite în [e]secolul al XIX-lea, care ar fi putut fi Bazilica Sfânta Clotilde din arondismentul 7[e] al Parisului, se afla o autentică necropolă carolingiană, păzită de câini feroce. Pavel a fost chemat acolo pentru o misiune, ştiind că, dacă nu era alesul lui Dumnezeu, câinii îl vor devora. Oamenii care ieşeau din biserică exprimau păreri contradictorii pe această temă: unul, îmbrăcat ca un arhipăstor, insista asupra severităţii şi intransigenţei câinilor; pentru un al doilea, îmbrăcat ca un vagabond, câinii nu mâncau de fapt aproape pe nimeni. Cu toate acestea, amândoi, în mod misterios, au exprimat acelaşi punct de vedere.

Intrând în cele din urmă în biserică, care ar fi putut fi Bazilica Sfânta Clotilde, Paul a descoperit cu uşurinţă

intrarea în necropolă. Câinii, imenşi şi tăcuţi, îl priveau precaut în timp ce trecea, dar fără să facă cea mai mică mişcare. Lanterna sa a dezvăluit ornamente geometrice pe pereţi, care aminteau de science-fiction-ul anilor 1970. La un nivel înalt, existau nişe care conţineau mumii într-o stare de conservare precară. Paul şi-a dat seama că misiunea lui era să escaladeze peretele până la apartament. În plină ascensiune, s-a simţit ameninţat de pericol, dar a reuşit să se agaţe de capătul unei scări de incendiu; extrem de flexibilă, scara s-a desfăşurat imediat în aer, iar Paul s-a trezit pe o mică platformă, la aproximativ patruzeci de metri deasupra nivelului străzii, care comunica cu nişte structuri de schele. Un copil de şapte ani urca repede după el pe scară, ţinând în mână un cuţit de măcelar, iar când a ajuns la nivelul lui Paul, l-a înjunghiat în coapsă. Sângele curgea abundent, dar Paul a reuşit să scoată cuţitul. Înnebunit de frică la gândul represaliilor sale, copilul a coborât rapid câteva trepte ale scării, dar Paul a aruncat cuţitul în stradă, la patruzeci de metri mai jos; copilul s-a aşezat apoi pe călcâiele lui, privindu-l cu dispreţ, înainte de a fi bruscat şi depăşit de doi bărbaţi în vârstă de 30 de ani, cu pălării de bowler, care au urcat scara în mare viteză. Ajunşi la nivelul lui Paul, s-au prezentat la el ca regizor şi actorul său. La scurt timp după ce sosirea sosirilor lor prin schele, toţi s-au adunat pe platformă, care, în cele din urmă, era mai largă decât se aşteptau. Cei patru bărbaţi au vorbit apoi animat, uitând, se pare, de prezenţa lui Paul, fiecare arătându-le celorlalţi arme formidabile, cum ar fi briceagurile retractabile, cu o uimire naivă.

Pe strada de jos, care era de fapt un bulevard larg şi aglomerat, se afla o maşină în formă de castel. În partea de sus a temniţei, mai mulţi bărbaţi întindeau o sârmă lungă, rigidă, ascuţită ca un brici, pe toată lăţimea bulevardului. Fără nici cea mai mică dificultate, sârma a tăiat trunchiurile trecătorilor de pe bulevard, lăsând în urma maşinii mormane de cadavre. Unul dintre bărbaţii care se aflau

lângă Paul pe peron s-a referit la "Sammy Măcelarul" cu o admiraţie naivă, ca şi cum această evocare i-ar putea asigura siguranţa. În această privinţă s-a înşelat, deoarece o sârmă de acelaşi tip se întindea acum la înălţime din vagonul fortăreţei şi îi ameninţa periculos. Imediat după aceea, conversaţia a luat o turnură filosofică, chiar teologică: ocupanţii maşinii castelului nu aveau de fapt nimic de-a face cu Sammy Măcelarul, care nu era decât o superstiţie populară lipsită de orice temei atestabil, ci erau adepţii unui cult raţional bazat pe dispersarea elementelor care alcătuiesc fiinţele vii, pentru a permite crearea de noi structuri, şi al cărui unic sacrament era crima. În mijlocul conversaţiei, o sirenă a sunat la intervale regulate, probabil un apel pentru maşina de pompieri, care le-ar fi permis să scape rapid de pericolul care îi ameninţa.

Sunetul telefonului mobil al lui Paul îl trezeşte în cele din urmă.

Îl lăsase jos şi nu auzea decât slab zgomotul, de cât timp sunase aparatul? Prudence, alături de el, dormea liniştită.

Paul?", a spus Bruno imediat ce a ridicat telefonul. Îmi pare rău, ştiu că e cinci dimineaţa.

– E ceva serios, presupun.

– Da. Cred că va întrerupe campania prezidenţială.

Bruno a aşteptat câteva secunde înainte de a continua.

A avut loc un alt atac, anunţat printr-un nou mesaj pe internet. Mesajul a apărut probabil în jurul orei patru dimineaţa, iar de data aceasta a fost difuzat pe scară foarte largă, videoclipul era într-adevăr peste tot. În cel mult o jumătate de oră, ar fi apărut pe canalele de ştiri.

"Ce e aşa de rău în asta? Acesta este cel puţin al patrulea atac deja.

– Al treilea, dacă le numărăm doar pe cele care au fost însoţite de un mesaj pe internet.

– Ei bine, bine, al treilea; dar, totuşi, noutatea începe să se estompeze un pic.

– Da, doar că de data aceasta sunt cinci sute de morţi.

7

"Revoluţionarul trebuie să fie la fel de sever faţă de el însuşi şi faţă de ceilalţi. Orice sentiment tandru şi înduioşător de rudenie, prietenie, iubire, recunoştinţă şi chiar onoare trebuie să fie înăbuşit în el de singura pasiune revoluţionară rece. Pentru el nu există decât o singură plăcere, o singură consolare, recompensă sau satisfacţie: triumful revoluţiei.
(Serge NETCHAYEV - Catehismul revoluţionarului)

Timp de câţiva ani, barjele încărcate cu migranţi africani cu destinaţia Europa au renunţat să mai încerce să ajungă în Sicilia, deoarece acostarea era imposibilă din cauza ambarcaţiunilor marinei italiene. Contrabandiştii se adunaseră aşadar în jurul oraşului Oran, în zona controlată de jihadiştii algerieni, şi încercau să ajungă pe coasta spaniolă între Almeria şi Cartagena. Guvernul spaniol, redevenit socialist după diverse schimbări de guvern, i-a primit cu bucurie, mai ales că erau aproape toţi francofoni, iar scopul lor era să treacă graniţa cât mai repede - Pirineii ofereau multiple căi de acces spre Franţa, imposibil de controlat în mod real; aceşti munţi masivi şi sumbri, dacă puteau împiedica orice invazie militară de amploare, fuseseră întotdeauna permeabili la infiltrări clandestine. Singurul pericol pentru migranţi nu venea din partea autorităţilor, ci din partea miliţiilor locale înarmate cu bâte de baseball şi cuţite - nu era neobişnuit ca un african care se aventura singur în afara taberei sale să aibă gâtul tăiat sau să fie bătut până la moarte, iar poliţia era în general reticentă în a căuta vinovaţii, iar presa spaniolă însăşi abia dacă acoperea evenimentul, era un fel de normă.

Nava torpilată s-a deplasat mult spre nord-est şi a fost scufundată în largul Insulelor Baleare, la exact 30 de mile

marine la est de canalul îngust dintre Ibiza şi Formentera. Bărcile folosite de contrabandişti erau plate şi învechite, nu semănau deloc cu o navă-container modernă, iar o torpilă de mică putere lansată de la suprafaţă era mai mult decât suficientă pentru a le distruge - chiar şi un lansator de rachete obişnuit ar fi fost de ajuns. Tăiat în două de impact, vasul s-a scufundat aproape imediat, iar majoritatea pasagerilor - cifra de cinci sute era doar o aproximare - au murit în câteva minute.

Înregistrarea video postată pe internet - probabil că la prova ambarcaţiunii care a lansat torpila se aflau două camere de luat vederi, una care făcea cadre largi, cealaltă cadre detaliate - a urmărit apoi înecul celor aproximativ 100 de supravieţuitori care au supravieţuit impactului iniţial. Împuşcăturile au dat o stranie impresie de neutralitate. Nu a insistat în mod excesiv asupra agoniei fiecăruia dintre aceşti bărbaţi şi femei - copiii dispăruseră aproape imediat - fără a încerca să o minimalizeze. Unul sau altul dintre naufragiaţi reuşea uneori să se apropie de barca care îi filma. Nu au cerut cu adevărat ajutor, nu s-a auzit niciun strigăt, iar videoclipul nu avea altă coloană sonoră decât bătaia repetitivă şi plictisitoare a valurilor pe carenă, dar şi-au întins mâinile în tăcere. Apoi se trăgea o rafală de mitralieră, mai mult pentru a-i ţine la distanţă - dar uneori un glonţ îi lovea şi soarta lor era stabilită.

Întreaga secvenţă - care s-a concentrat succesiv pe agonia fiecărei persoane, barca trecând de la un înotător la altul, până când ultimul s-a scufundat - a durat puţin peste 40 de minute, dar probabil că puţini internauţi au văzut-o până la capăt, în afară de cei care nu s-au săturat să vadă cum mor migranţii africani.

Paul a recunoscut imediat că impactul mondial al acestor imagini va fi într-adevăr considerabil, Bruno nu a exagerat. S-a întors în cameră, Prudence părea pe jumătate trează, iar el i-a rezumat evenimentele. Nu prea a reacţionat, a fluturat

slab din pleoape înainte de a se ghemui din nou sub plapumă şi de a adormi din nou; probabil că nu auzise.

Ajuns la biroul său la ora şase dimineaţa, MartinRenaud nu a putut face altceva decât să le telefoneze subalternilor săi pentru a-i convoca cât mai repede şi să sufere reproşurile ministrului la telefon. Singurul lucru pe care l-a putut spune în apărarea sa a fost că alte servicii secrete din întreaga lume nu s-au descurcat mai bine.

Doutremont era foarte treaz, desfigurat şi nebărbierit, se îmbrăcase în mod evident foarte repede şi, mai ales, părea complet destabilizat de data aceasta. Videoclipul se răspândise pe internet cu o violenţă şi o viteză nemaiîntâlnite până atunci, reuşise pentru o vreme să paralizeze traficul mondial, se folosiseră mijloace care îi erau absolut necunoscute, era fără precedent, chiar nu mai ştia.

Din punct de vedere ideologic, situaţia părea la fel de incomprehensibilă pentru Martin-Renaud. După atacul de pe nava-container, s-ar fi putut bănui o grupare de ultra-stânga; era surprinzător că dispuneau de mijloace tehnice, dar era totuşi posibil. Al doilea atac, cel asupra băncii de spermă, era mai probabil să fie comis de catolici fundamentalişti; cu alte cuvinte, din punct de vedere logistic, era aproape imposibil. Dar aici, cine ar putea fi suspectat? Indignarea ar fi universală. Supremiştii albi? Trei rataţi care abia îşi pot lega şireturile, organizează un atac cu impact mondial şi paralizează internetul timp de aproape cincisprezece minute? Nu avea sens.

Sitbon-Nozières era şi el acolo, şi părea în formă, odihnit şi proaspăt, costumul său era ca întotdeauna impecabil; nu împărtăşea pesimismul colegilor săi. Mari fragmente din scrierile lui Kaczynski, a explicat el, au fost incluse în 2083, manifestul lui Anders Behring Breivik, ucigaşul norvegian de extremă dreapta. A existat o mişcare ecofascistă care a văzut specia umană şi, de fapt, alte specii sociale, ca pe nişte triburi ostile în mod natural, care se luptă în mod

constant pentru controlul teritoriului. Acest punct de vedere a fost deja susţinut de Maximine Portaz, un intelectual francez de emijlocul secolului XX. La fel ca Theodore Kaczynski, Maximine Portaz a avut o pregătire matematică solidă, teza sa de doctorat fiind bazată pe lucrările lui Gottlob Frege şi Bertrand Russell. Convertită la hinduism, s-a căsătorit cu un brahman şi a primit numele Savitri Devi, care înseamnă "zeiţa soarelui". Admiratoare fervентă a lui Hitler, scrierile sale au fost, de asemenea, premergătoare tezelor ecologiei profunde.

Dacă ar fi să adoptăm o perspectivă eco-fascistă, continuă Sitbon-Nozières cu plăcere, ultimele două atacuri au obiective perfect complementare: reproducerea artificială şi imigraţia sunt cele două mijloace folosite de societăţile contemporane pentru a compensa scăderea ratei de fertilitate. Ţări moderne precum Japonia şi
În cazul Coreei, acest lucru s-a făcut prin reproducere artificială, în timp ce ţările mai puţin avansate din punct de vedere tehnic, cum ar fi cele din Europa de Vest, au recurs la imigraţie. În ambele cazuri, obiectivul capitalismului a fost atins: o creştere lentă, dar constantă, a populaţiei mondiale pentru a îndeplini obiectivele de creştere şi a asigura un randament decent al investiţiilor. Doar o ideologie ecofascistă, precum cea a lui Savitri Devi, sau o ideologie deschis degrowthistă şi primitivistă, precum cea a lui Kaczynski, o sinteză între cele două fiind posibilă, reprezentau o alternativă. Aceste mişcări ar putea fi considerate, de asemenea, apropiate de nihilism, în măsura în care urmăreau în primul rând instaurarea haosului, convinşi că lumea rezultată va fi în mod necesar mai bună; iar pentru nihilişti era necesar, la un moment dat, să comită acte cu adevărat şocante, care să stârnească o dezaprobare unanimă - cum ar fi uciderea copiilor - pentru a-i separa pe militanţii autentici de simplii simpatizanţi.

"Sincer, am îndoieli...", a obiectat Martin-Renaud, care nici el nu părea prea bine trezit. SitbonNozières era un

specialist în nihilişti, aşa că era normal să aibă tendinţa de a vedea nihilişti peste tot; de fapt, începuse să se întrebe dacă nu cumva făcuse bine angajând un tip de la Normale Sup.

Din punct de vedere intelectual are sens", a recunoscut el, "dar câţi oameni reprezintă asta la scară globală? Zece? Douăzeci?

- În zilele noastre nu mai este nevoie neapărat de mulţi oameni", a răspuns Sitbon-Nozières, "cu ajutorul internetului, o mână de oameni competenţi şi determinaţi pot realiza multe. Breyvik a fost un om singur, iar atacul de la Utoya a avut un impact global. Astăzi, mai mult ca oricând, puterea constă în inteligenţă şi cunoaştere, iar aceste ideologii ultraminoritare sunt cele care au cele mai mari şanse să atragă inteligenţa superioară. Dacă ne imaginăm pe cineva ca Kaczynski astăzi, treizeci de ani mai târziu, la fel de bun la calculatoare cum era Kaczynski la matematică, el ar putea provoca singur daune considerabile. Pentru unele atacuri, este adevărat, este necesară finanţarea, dar nu este imposibil de găsit. Atacul asupra băncii daneze de spermă, de exemplu, a cauzat daune considerabile tuturor firmelor de biotehnologie care lucrează în domeniul reproducerii umane; şi pe o anumită piaţă, să joci în jos poate aduce la fel de mult, şi uneori mai mult, decât să joci în sus, ceea ce reprezintă o strategie financiară clasică. Cei care şi-au vândut la timp acţiunile la compania daneză au făcut cu siguranţă o mulţime de bani; asta ar putea să-i tenteze pe unii."

Martin-Renaud îi aruncă o privire îngrijorată, complet treaz acum. Biotehnologia era un lucru, dar pentru cei care au pariat comerţul exterior al Chinei, câştigurile trebuie să fi fost enorme, iar în cariera sa întâlnise deja finanţatori care nu ar fi ezitat să înfiinţeze astfel de operaţiuni. Dacă subordonatul său avea dreptate, atunci pericolele care îi aşteptau erau mult mai mari decât orice îşi imaginaseră.

Deci, după părerea mea, iată cum poate fi articulat", a continuat Sitbon-Nozières: "o alianţă circumstanţială între oameni care au dorinţa de a provoca haosul şi cunoştinţele tehnice necesare pentru a realiza acest lucru şi alţii care sunt interesaţi şi care pot finanţa implementarea operaţională. În plus, este din ce în ce mai uşor să perturbi funcţionarea sistemului. Navele de containere, de exemplu, vor renunţa probabil în curând la ideea unui echipaj uman, cu excepţia intrării în porturi. Oricum, un echipaj uman nu ar putea interveni pentru a evita o coliziune, inerţia navelor este prea mare; un sistem de ghidare prin satelit este mai eficient şi mult mai economic; de îndată ce foloseşti un astfel de sistem, devine posibilă piratarea lui.

El a tăcut şi au meditat o clipă asupra acestei perspective. Martin-Renaud, pierdut în contemplarea angoasată a peisajului futurist de metal şi sticlă care se întindea în spatele ferestrei sale, s-a gândit că subalternul său avea dreptate: mijloacele de atac progresau mult mai repede decât cele de apărare; ordinea şi securitatea lumii aveau să devină din ce în ce mai greu de asigurat.

Când Paul a sosit în biroul său la şapte dimineaţa, Bruno vorbise deja la telefon cu ministrul de interne, cu primul ministru şi cu preşedintele; ei înşişi avuseseră convorbiri cu omologii lor străini. Practic, ideea unei sărbători la nivel mondial, nu departe de locul naufragiului, era în cărţi. "Măcar e în largul mării, nu vor fi lumânări nenorocite...", a spus Bruno cu supărare; remarca l-a surprins pe Paul, care fusese şi el dezgustat, în momentul atentatelor islamiste, de această picurare de lumânări, de baloane, de poezii, de "Nu veţi avea ura mea" etc. I se părea că era legitim să urască oamenii din Europa. Credea că este legitim să îi urască pe jihadişti, să dorească ca aceştia să fie ucişi în număr mare şi să contribuie la acest lucru dacă este necesar, iar dorinţa de răzbunare i se părea o reacţie perfect adecvată. Nu-l cunoştea pe Bruno la momentul respectiv, nu era membru al guvernului, nu avusese niciodată ocazia să discute cu el

după aceea, nu ştia că şi lui îi fusese greu să suporte această demonstraţie de prostie liniştitoare.

Pe scurt", a continuat Bruno, "se lucrează la ideea de a arunca trandafiri, coroane uriaşe de trandafiri fixate pe geamanduri, ceea ce se poate face cu uşurinţă cu elicopterul, iar Preşedinţia a pregătit deja un deviz. Va avea loc în prezenţa şefilor de stat, ei cred că vor putea aduna o sută cincizeci, cel puţin o sută: cei mai mari vor fi acolo, Statele Unite, China, India, Rusia, plus Papa, evident, este încântat, a sunat în cinci minute, dar pentru a-i primi pe toţi aceştia este nevoie de un portavion, este singurul care poate oferi o suprafaţă plană suficient de mare, în largul mării, astfel încât televizoarele să poată arăta imaginea. Şi se întâmplă ca Franţa să fie singura ţară capabilă să trimită rapid un portavion la faţa locului, avem unul staţionat la Toulon, Jacques-Chirac, şi poate fi acolo mâine. Pe scurt, preşedintele îşi va creşte statura internaţională, şi asta cu o săptămână înainte de a fi obligat să părăsească funcţiile, chiar a jucat bine şmecheria, am avut-o pe Solène Signal, a sosit la ora zece, era sincer admirativă, este o mare lovitură de benzi desenate la nivel mondial, într-adevăr.

După lăsarea trandafirilor, vor fi cântăreţi, tot pe platforma portavionului, şi acolo au planificat destul de mulţi, o sută şi ceva, atâţia câţi sunt şefi de stat, toate genurile la un loc: rap, clasic, hard rock, varietate internaţională, în materie de muzică s-au gândit la
Odă bucuriei, e adevărat că se poate face, Alle Menschen werden Brüder, ei bine, avem chef. Oricum, vedeţi, au lucrat deja mult, de la ora şase dimineaţa.

"Cum rămâne cu campania electorală?

– Deci, acolo. Bruno zâmbeşte batjocoritor. Tot ce am înţeles până acum este că a fost indecent să aducem în discuţie acest subiect. Acesta este cam singurul lucru pe care Solène mi l-a spus la telefon, înainte de a adăuga: "Tu taci, fără interviuri, fără declaraţii, tu taci, eu vin.

Ea a sosit câteva minute mai târziu, foarte devreme, dar cu un aer complet dezorientat, şi pentru prima dată Paul a putut să o vadă în absenţa asistentei sale. A sosit însă imediat după aceea şi arăta destul de bine, avea doar cravata puţin dezlegată. La douăzeci şi cinci de ani îţi revii mai bine decât la cincizeci, asta e sigur. Nu era timpul ca Solène Signal să predea ştafeta? Dar pentru ce? Să-şi scrie memoriile, ea care ştia atâtea secrete? Nu, nu era posibil, consilierii de comunicare nu fac niciodată aşa ceva, nu vorbesc niciodată, şi nici ofiţerii de presă, şi de aceea sunt de obicei femei, datorită aptitudinii lor pentru secretomanie.

"Ei bine, dragii mei", s-a prăbuşit pe unul dintre scaune şi, deodată, arăta cu adevărat ca o bătrână, cu coapsele aşa de depărtate. "Tocmai l-am avut pe Ben la telefon, a înţeles instrucţiunile, durere modestie tăcere, oricum îl lăsăm pe preşedinte să se ocupe, el ştie cum se face că e idiot. Aşadar, campania s-a încheiat, ne facem bagajele, nu ne rămâne decât să aşteptăm până duminică. Ceilalţi fac la fel, oprim totul, nu mai avem întâlniri, uniune naţională, preşedintele la televizor, cred că poimâine vor organiza chestia lor pe portavion, va fi chiar Israel.

– Ei bine, ştiu ce ai de gând să mă întrebi, a continuat ea după o tăcere lungă. Nici măcar nu trebuie să mă întrebi, ştii deja, vrei doar să-ţi confirm. Ei bine, da, pot să confirm că vom beneficia de ea, este probabil, este chiar sigur. Bineînţeles că tânărul de la Raliul Naţional va urla ca un sconcs, a început deja de dimineaţă la RTL, şi-a proclamat indignarea şi dezgustul, l-am ascultat şi mi s-a părut foarte bun, şi e adevărat că nu merita asta, dar nu are ce face, plăteşte pentru trecutul partidului său, umanii graşi şi moi se vor trezi să pună piedică, iar el tocmai a luat zece puncte în ochii lui. Aşa că da, am câştigat", a spus ea, clătinând din cap cu o tristeţe reală, i s-a părut lui Paul, era prima dată când avea impresia că exprimă un sentiment real. "Mă bucur întotdeauna să câştig; este meseria mea şi m-am

născut pentru asta. Dar mărturisesc că mi-aş fi dorit să fi câştigat altfel."

8

Ceremonia de omagiere a avut loc miercuri, a doua zi, niciun şef de stat nu a lipsit şi a fost transmisă de toate canalele de ştiri. Deloc surprinzător, comentatorul a decis să îşi concentreze discursul pe demnitate, care era în vogă de câţiva ani, dar de data aceasta preşedintele a fost, după toate aparenţele, excepţional în ceea ce priveşte nivelul de demnitate. După câteva minute, Paul a oprit sunetul. Atunci când oameni care, în mod evident, nu sunt de acord cu nimic se adună pentru a sărbători anumite cuvinte, iar cuvântul "demnitate" era un exemplu perfect, acele cuvinte şi-au pierdut orice semnificaţie, s-a gândit Paul. Podeaua lui Jacques Chirac strălucea puternic în soare; camera de filmat se rotea încet pentru a urmări prima linie de şefi de stat la o distanţă constantă - i-a recunoscut pe preşedinţii american şi chinez unul lângă altul; preşedintele rus se afla puţin mai în spate. Preşedintele francez se afla în cel mai îndepărtat punct al curbei, în prim-plan în toate axele de filmare; din perspectiva com, a fost într-adevăr un succes deplin.

Probabil că şi ziua de joi va fi dedicată atacurilor de pe canalele de ştiri, atacurile au fost subiectul momentului, iar canalele de ştiri nu pot aborda decât câte un singur subiect într-o anumită perioadă, aceasta este una dintre limitările canalelor de ştiri. Poate că vineri, cu două zile înainte de runda a doua, s-ar putea face puţină politică, dar nu va dura mult, totul trebuia să se oprească sâmbătă, conform legii. Rezultatul fusese decis, dar chiar şi aşa, marii editorialişti vor fi acolo duminică seara, trecând de la un platou la altul, astfel încât totul să fie făcut. Politologii ar face analize detaliate ale distribuţiei geografice a voturilor, ceea ce ar putea nuanţa, dar nu ar invalida analizele de lungă durată

ale lui Christophe Guilluy. Pentru Paul, zgomotul funcţionării democraţiei era ca un zumzet uşor.

Prudence s-a întors puţin după ora cinci. "Vom putea să ne luăm o vacanţă", a spus ea după ce a informat-o despre evoluţiile recente. Indiferenţa lui faţă de toate evenimentele politice şi chiar istorice continua să-l uimească; poate că era rezultatul atâtor ani petrecuţi la Trezorerie, se gândea Paul; numirea sa în cabinet mai întâi, apoi imersiunea lui Bruno în campania prezidenţială, îl apropiaseră în schimb de lumea presei, a spectacolului, a elementelor de limbaj; aproape că ar fi putut să întâlnească mari conştiinţe, oameni preocupaţi; cel puţin întâlnise oameni care îi cunoşteau.

"Am putea să ne întoarcem în Bretania, sau să mergem undeva, după cum doriţi. Aceasta este ultima şansă pe care o vom avea, cel puţin pentru o vreme." Era adevărat, vacanţa electorală se încheia, de lunea următoare lucrurile aveau să se pună din nou în mişcare la minister, într-un ritm din ce în ce mai alert.

"În Bretania", a spus el în cele din urmă, "Vreau să mă întorc în Bretania". Îşi dorea să o vadă din nou pe Prudence în minishort, apoi să o târască în dormitor, să o dezbrace de minishort şi să i-o tragă, poate chiar avea nevoie, nu, nu avea nevoie, doar îşi dorea, Epicur avea cu siguranţă dreptate în acest punct, ca şi în multe altele, sexualitatea făcea parte din bunurile "naturale şi nu necesare", din punctul de vedere al bărbaţilor oricum, la femei era poate mai mult asemănătoare unei nevoi, cel puţin asta era impresia pe care o avea el. În orice caz, Prudence era vizibil mai bine de când i-o trăgea în fiecare zi, mişcările ei erau mai vioaie, tenul ei însuşi părea mai luminos, mai proaspăt, Priscilla îi spusese de fapt, în timpul ultimei lor şederi în Bretania: "Eşti cu zece ani mai tânăr".

Bretania ar fi potrivită şi pentru că nu voia să descopere locuri noi, peisaje noi; simţea mai degrabă nevoia de a reflecta, de a-şi face un bilanţ al vieţii, un fel de raport de activitate. Această disponibilitate va rămâne, ştia el, un

moment unic în viaţa lui, în curând nu va mai exista niciun motiv să o prelungească, micul scandal mediatic declanşat de cumnata lui era deja uitat, Aurelian murise definitiv degeaba. Nici el nu trăise prea mult, prea puţin avea să mărturisească despre timpul petrecut pe acest pământ, Paul aflase cu tristeţe, în timpul unui apel telefonic către Cécile, că Maryse hotărâse să se întoarcă în Benin, fără să aştepte măcar să afle dacă va fi iniţiată o procedură disciplinară împotriva ei. Era, pe bună dreptate, puţin dezgustată de Franţa; poate că ar fi fost o exagerare să spunem că Franţa îi frânsese inima, mai existau încă rezerve de iubire în inima ei, dar se reduseseră, desigur.

"Când putem pleca?", a întrebat-o pe Prudence; ea l-a privit surprinsă, de obicei el era cel care decidea astfel de lucruri. "Sunt în concediu", i-a reamintit el cu blândeţe; acum era la latitudinea ei să decidă cum îşi vor petrece timpul, el era complet liber cu zilele lui. În acel moment a înţeles, fără să i-o împărtăşească cu adevărat, ceea ce îl umilise pe Hervé în lunga lui perioadă de şomaj. Bruno a fost un ministru excelent, a redresat cu adevărat economia Franţei, PIB-ul, balanţa comercială, dar poate că nu a acordat suficientă atenţie problemei şomajului, iar acest lucru aproape că i-a costat alegerile.

Mâine dimineaţă", a spus el după un moment de reflecţie,
"mă voi întoarce.
Fiţi atenţi, şi am putea pleca joi dimineaţa şi să stăm până duminică seara.

– Încă mai trebuie să votez.

– Da, da. Se închide la ora 20.00, aşa că puteţi vota, a răspuns ea, zâmbind cu indulgenţă, ca la o copilărie fără sens.

L-a vizitat pe Bruno în dimineaţa următoare, masa de machiaj şi banda de alergare dispăruseră din apartamentul său de birou, dar Raksaneh era acolo, a ieşit pentru scurt timp din baie la un moment dat, cu un prosop legat în jurul

taliei, şi i-a zâmbit înainte de a se strecura în dormitor. Bruno se gândea deja la componenţa următorului guvern, care urma să fie numit foarte curând după alegeri - dând mereu impresia unei operaţiuni de comando, toate mâinile pe punte şi fiecare minut contează pentru a repune Franţa pe picioare, era un truc de benzi desenate care nu a îmbătrânit. Sarfati nu avea aproape nimic de spus, de fapt nu cunoştea aproape pe nimeni din personalul politic, devenea din ce în ce mai evident că Bruno va fi adevăratul şef, şi a ascultat, cu concentrarea sa obişnuită, ceea ce Paul venise să-i spună.

Şomaj, atunci.", a răspuns el în cele din urmă, cu un oftat lung. Credeţi că este cu adevărat important? Credeţi că asta conduce Raliul Naţional?

– Există, desigur, şi imigraţia. Dar şomajul joacă un rol, da, mă tem că da.

– Cred că aveţi dreptate; şi aceasta este cea mai gravă problemă pe care o putem avea de rezolvat. Productivitatea va continua să crească în locurile de muncă industriale, nu există altă cale de ieşire, cursa pentru productivitate este o cale fără întoarcere. Nu există decât o singură soluţie, şi anume crearea masivă de locuri de muncă în domeniul serviciilor slab calificate, dar nu cele care există deja; femei de serviciu, lecţii particulare, nu ne putem baza pe asta, va rămâne întotdeauna în economia gri. Trebuie să le creăm în cadrul administraţiei şi să acordăm beneficii fiscale masive companiilor care le creează. Avem nevoie de curieri, de servicii depanare, de meşteşugari, de oameni care să te ajute cu adevărat, care să repare lucruri, care să răspundă la telefon; în acelaşi timp, trebuie să punem frână robotizării şi uberizării; este practic un alt model de societate. Toate acestea, da, dacă ne punem banii acolo unde ne este gura, pot reduce şomajul, dar este nevoie de mulţi bani. Pe de altă parte, trebuie să facem economii, ortodoxia bugetară nu poate fi evitată, şi nu voi învăţa asta de la dumneavoastră, care aţi petrecut zece ani în Departamentul

de Buget. Va trebui să reducem în mod radical anumite cheltuieli.

– Aveţi vreo pistă?

– Educaţia naţională, fără îndoială, este cel mai mare buget, avem prea mulţi profesori. Oricum, nu este uşor.

Nu, nu a fost uşor, dar părea fericit să se întoarcă la muncă, să îşi reia viaţa pe drumul cel bun; urma să poată obţine şi un divorţ, ceea ce nu era puţin lucru. Paul, la rândul său, era, în principiu, fericit să aibă o pauză lungă, sau cel puţin aşa crezuse până acum. Tăcură o clipă, în timp ce el simţea o tristeţe profundă la ideea de a părăsi camera peste câteva minute, întorcându-se în sens invers pe coridoarele Ministerului, traversând curtea principală spre ieşire. Nu fusese foarte fericit în aceste birouri, cel puţin înainte de întâlnirea cu Bruno, dar nu faptul de a fi fost fericit într-un loc face ca perspectiva de a-l părăsi să fie dureroasă, ci pur şi simplu faptul de a-l părăsi, de a lăsa în urmă o parte din viaţa ta, oricât de plictisitoare sau chiar neplăcută ar fi fost, de a o vedea prăbuşindu-se în neant; cu alte cuvinte, este faptul de a îmbătrâni. În timp ce-şi lua rămas bun, a fost cuprins de impresia absurdă că acesta era un ultim adio, că într-un fel nu-l va mai vedea niciodată pe Bruno, că ceva neprevăzut în configuraţia lucrurilor va împiedica acest lucru.

"Situaţia economică este bună, asta îţi lasă o marjă de manevră, nu-i aşa?", a adăugat el fără un motiv precis, mai ales pentru a prelungi conversaţia, în timp ce se simţea invadat de o imensă, inexprimabilă oboseală.

Oh, da, este excelent", a răspuns Bruno fără nicio bucurie reală; de fapt, nu a fost niciodată mai bine. N-ar trebui să spun asta, dar atacurile au fost de fapt destul de benefice. După primul, exporturile din ţările asiatice au scăzut în mod evident, iar balanţa noastră comercială s-a reechilibrat. Cel de-al doilea nu ne-a afectat, Franţa este absentă de pe piaţa procreării artificiale. Iar al treilea, este oribil de spus, dar imigraţia se va opri, iar din punct de vedere electoral este în

beneficiul nostru. Din punct de vedere economic, nu sunt sigur că este o veste bună, este un calcul complicat, depinde de o mulţime de factori, în principal demografia şi rata şomajului, dar din punct de vedere electoral este perfect.

– Chiar credeţi că acest lucru va descuraja migranţii?

– Bineînţeles că da. Ştiu ce spun oamenii: "Sunt atât de săraci, încât sunt gata să-şi asume toate riscurile" şi aşa mai departe. Acest lucru nu este adevărat. În primul rând, ei nu sunt atât de mult în mizerie, ci mai degrabă absolvenţii semibogaţi, clasele de mijloc din ţările lor de origine, care încearcă să emigreze în Europa. Atunci nu-şi asumă toate riscurile, ci îşi calculează riscurile. Au înţeles perfect cum funcţionăm, vinovăţia, creştinismul rezidual etc. Ştiu că pot fi păcăliţi. Ei ştiu că pot fi preluaţi de o navă umanitară şi că, ulterior, va exista întotdeauna o ţară europeană care îi va lăsa să debarce. Îşi asumă riscuri mari, desigur, există destul de des naufragii, unele dintre bărcile pe care le folosesc sunt într-o stare groaznică; dar nu îşi asumă toate riscurile. Dar nu îşi asumă toate riscurile, iar acum vor trebui să introducă un nou element în calculele lor.

– Violenţa este eficientă, la asta vă referiţi?

– Da, violenţa este motorul istoriei, acest lucru nu este nou, este la fel de adevărat acum ca şi pe vremea lui Hegel. Acestea fiind spuse, eficient la ce? Încă nu ştim ce vor aceşti oameni. Distrugerea de dragul distrugerii? Declanşarea unui cataclism? Îţi aminteşti unul dintre primele videoclipuri, cel în care am fost ghilotinat?

– Foarte bine, da. Atunci am început să ne uităm la mesaje.

– Era ceva nebunesc, ceva cu adevărat înfiorător în această punere în scenă. Simţisem nebunia cuiva care nu are limite, mă şocase. Pe lângă faptul, desigur, că nu eram foarte fericită să mă simt urâtă în asemenea măsură.

– Cel puţin acest lucru este stabilit. Acum, oameni ca tine, presupun că ai observat. Ceea ce înainte era răceală a devenit seriozitate, distanţa este acum înălţime de vedere, indiferenţa imponderabilitate... Eşti mai popular decât Sarfati acum.

Bruno a dat din cap fără să comenteze, pentru că nu era niciun comentariu rezonabil de făcut cu privire la fluctuaţiile opiniei publice. Ştia că nimic nu poate fi luat de la sine; fluxul liber de informaţii tinde să introducă entropie în funcţionarea sistemelor de conducere ierarhice şi, în cele din urmă, să le distrugă. Până atunci, nu făcuse nicio greşeală: în cele din urmă, se oprise proiectului de şedinţă foto folosind casa tatălui său din regiunea Oise şi nu apăruse niciodată în Paris Match; nu se scursese nimic despre relaţia sa cu soţia sa şi nici despre existenţa lui Raksaneh. Anecdota răpirii tatălui lui Paul, care nu oferea nici o deturnare financiară grasă, nici o anecdotă picantă despre sex şi care era lipsită de elemente spectaculoase, cu excepţia câtorva catolici fundamentalişti "care nu mai dădeau nimănui o erecţie", după cum spunea Solène Signal, se dezumflase rapid.

Chiar a doua zi, preşedintele avea să spună câteva cuvinte pline de compasiune şi umaniste, poate chiar poetice şi remarcabile, despre visul şi durerea europeană, despre Mediterana unde vânturile din sud suflau cenuşa remuşcării şi a ruşinii; câteva zile mai târziu, avea loc al doilea tur. Preşedintele s-ar strecura, conştient că şi-a pregătit cât mai bine întoarcerea; predarea puterii ar avea loc într-o atmosferă relaxată, chiar prietenoasă. Apoi, adevărata muncă va începe din nou; Paul avea dreptate, se gândea Bruno, variabila şomajului trebuia reintrodusă în prim-planul calculelor, o neglijase prea mult. Ecuaţia era deja complexă, urma să devină şi mai complexă; era departe de a fi nemulţumit de această perspectivă.

9

Era aproape ora opt, iar Doutremont era pe punctul de a părăsi biroul său, când a primit un telefon de la Delano Durand. Avea ceva, a anunţat el, pe care ar vrea să le arate. Da, putea să aştepte până a doua zi; avea nevoie de o sală cu retroproiector.

Doutremont i-a lăsat un mesaj lui Martin-Renaud şi s-au întâlnit a doua zi, la ora nouă, într-o mică sală de şedinţe adiacentă biroului său. Când Durand a sosit, cu cinci minute întârziere, Doutremont aproape că a căscat gura când a văzut că înfăţişarea lui nu se îmbunătăţise deloc: costumul de jogging era tot murdar, părul tot lung şi murdar. Delano Durand, unul dintre noii noştri colaboratori, tocmai l-am angajat, i-a spus el lui Martin-Renaud pe un ton de scuză.

– Curios, prenumele tău, părinţii tăi au fost admiratori ai lui Roosevelt? Martin-Renaud nu a părut altfel surprins de apariţia subordonatului său.

– Da, tatăl meu îl considera cel mai mare politician al secolului XXe", a răspuns Durand înainte de a pune un dosar subţire pe biroul din faţa sa. A scos o foaie de hârtie şi a aşezat-o pe tava retroproiectorului înainte de a-l porni; era reprezentarea lui Baphomet pe care o găsiseră în dosarul lui Édouard Raison, la clinica din Belleville. Ceea ce avem pe fruntea lui Baphomet", a început el imediat, "este un pentagon înstelat sau o pentagramă. Aşa cum ţi-am explicat data trecută, a spus el, întorcându-se scurt spre Doutremont, trecerea de la pentagonul obişnuit, cel din mesajele de pe internet, la pentagonul înstelat, simbolizează trecerea de la stadiul profan la cel de iniţiat. A scos reprezentarea lui Baphomet din tavă, înlocuind-o cu o hartă a Europei unde trei puncte erau marcate cu roşu. "Ceea ce avem aici este poziţia geografică a celor trei atacuri transmise prin mesaje pe internet: nava chineză de containere în largul coastei A Coruña, banca daneză de

spermă din Aarhus şi vasul de migranţi între Ibiza şi Formentera. Primul lucru interesant de remarcat este că aceste trei puncte pot fi legate printr-un cerc - a proiectat o a doua foaie, unde a fost desenat cercul.

– Nu este întotdeauna aşa?", a întrebat MartinRenaud. Durand îl privea uimit, uluit de atâta ignoranţă. Nu, bineînţeles că nu", a spus el în cele din urmă. Două puncte oarecare pot trece întotdeauna printr-un cerc, dar, în general, acest lucru nu este valabil pentru seturile de trei puncte: doar o mică minoritate dintre ele se pot afla pe circumferinţa aceluiaşi cerc,
cu un centru definit.

– Nu aţi notat centrul pe diagrama dumneavoastră, a remarcat Martin-Renaud.

– Nu, într-adevăr." S-a gândit o clipă la harta sa. "Este în Franţa, în Indre sau Cher, în centrul geografic al ţării. Trebuie să spun că este destul de curios. Părea puţin nelinişţit, dar apoi şi-a revenit. "Ei bine, ne vom ocupa de centru mai târziu, dar nu despre asta voiam să vorbesc cu tine în acest moment. A scos o nouă foaie de hârtie. "Aceste trei puncte, care corespund celor trei atacuri, pot fi conectate în mod natural printr-un triunghi; dar ceea ce este important este că nu este vorba de un triunghi oarecare, ci de un triunghi sacru, adică un triunghi isoscel al cărui raport dintre laturi este egal cu raportul de aur; iar triunghiul sacru este o jumătate de pentagramă.

A proiectat o nouă foaie. "Pentru a obţine această pentagramă, am pus două puncte noi, simetrice faţă de cele anterioare. Dar nu avem de-a face cu o pentagramă dreaptă, cu vârful în partea de sus, cum este cea care apare pe fruntea lui Baphomet; dimpotrivă, este o pentagramă inversată, cu vârful în partea de jos. Pentru majoritatea ocultiştilor, trecerea de la pentagrama dreaptă la pentagrama inversată simbolizează victoria materiei asupra spiritului, a haosului asupra ordinii şi, în general, a forţelor răului asupra forţelor binelui.

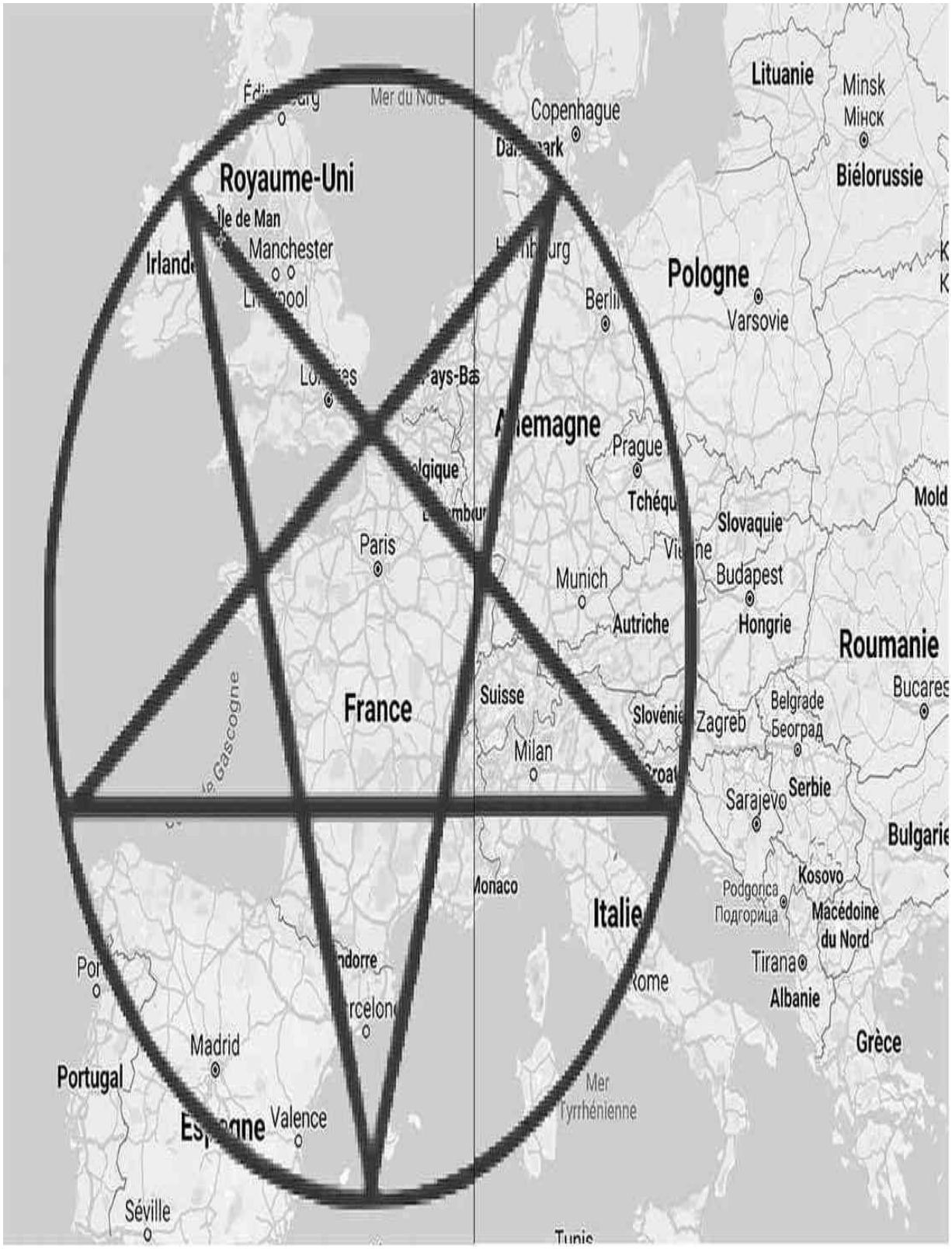

Cu un gest de prestidigitator, a scos o ultimă foaie de hârtie. "Dacă desenez un cerc în jurul pentagramei,

pentagrama devine un pentaclul, care de data aceasta simbolizează trecerea de la teorie la practică, de la cunoaştere la putere; în mod concret, pentaclul este cel mai puternic instrument magic realizat vreodată, nu numai în magia albă, ci şi în magia neagră.

A tăcut brusc. A urmat o tăcere de cel puţin un minut înainte ca Martin-Renaud să vorbească din nou.

"Dacă am înţeles bine", a spus el, privindu-l pe Delano Durand drept în ochi, "cele două puncte noi pe care le-aţi desenat pe hartă.

– Primul se află în nord-vestul Irlandei, în provincia Donegal, dacă îmi amintesc bine. Al doilea se află în Croaţia, undeva între Split şi Dubrovnik.

– Aceste două puncte ar trebui, în principiu, să desemneze locaţiile următoarelor două atacuri.

– Da, ar avea sens.

Martin-Renaud a sărit în picioare. "O să am nevoie de asta!", a spus el, luând hârtia de pe retroproiector. "Aşteaptă, aşteaptă, şefu'", a ridicat Durand o mână liniştitoare. "Aceasta a fost doar o diagramă aproximativă, pentru a vă face să înţelegeţi. Evident, am calculat coordonatele geografice precise ale celor două puncte; cum le aveam pe cele ale primelor atacuri, nu era nimic de făcut. A scotocit puţin în dosarul său, sub privirile lui Martin-Renaud, care fierbea de nerăbdare. "În sfârşit", a spus el vesel, scoţând o foaie de hârtie mâzgălită cu calcule. "Am coordonatele tale. Primul se află de fapt în Donegal, undeva între Gortahork şi Dunfanaghy. Al doilea, de fapt, este puţin în largul coastei croate; poate pe o insulă, cred că sunt multe insule pe aici.

– Ora nouă, a spus Martin-Renaud, luând foaia. Ne vedem mâine dimineaţă, la ora nouă, în biroul meu. Va trebui să dau câteva telefoane, de fapt destul de multe.

Doutremont a sosit a doua zi, la ora nouă fix. Martin-Renaud era deja acolo, însoţit de Sitbon-Nozières, întotdeauna impecabil. Delano Durand a sosit cu

aproximativ zece minute întârziere, la fel de neîngrijit ca de obicei, dar Martin-Renaud nu i-a făcut nicio remarcă; dimpotrivă, când s-a prăbuşit într-un fotoliu în faţa biroului său, l-a privit cu un fel de uimire respectuoasă.

Există ceva nou", spune el la început. Elemente importante şi semnificative. Nu a fost uşor, prietenii noştri de la NSA au avut nevoie de mult timp pentru a ne convinge, dar aveam ceva cu care să negociez, ceva ce ei erau foarte interesaţi să afle. Mulţumită ţie, Durand", a adăugat el. Acesta din urmă a dat scurt din cap.

"Primele coordonate din Irlanda corespund, mi-au spus în cele din urmă, sediului unei companii numite Neutrino, o companie de înaltă tehnologie, pionier mondial în domeniul calculului neuronal. S-a uitat lung la subordonaţii săi, care au rămas tăcuţi, cu excepţia lui Delano Durand, care a dat din nou din cap, spre marea surpriză a lui Martin-Renaud. Ştia şi el despre calculul neuronal? De unde a apărut tipul ăsta, mai exact?

Nu am înţeles prea bine", a continuat el, "dacă integrează neuroni umani în circuite electronice sau cipuri electronice în creiere umane; cred că este vorba de amândouă şi că scopul lor este, în general, de a crea fiinţe hibride între computere şi oameni. Este o companie care beneficiază de mijloace considerabile, Apple şi Google se află în capitala sa. Este, de asemenea, o companie clasificată, cred că activităţile sale au implicaţii militare, ei dezvoltă un nou tip de luptător, care ar putea înlocui soldaţii umani, deoarece aceştia ar fi incapabili de empatie, precum şi de orice scrupule morale. Donegal, unde se află compania, este una dintre cele mai pustii zone din Irlanda; angajaţii săi sunt cazaţi într-un cartier de locuinţe departe de satele din jur, de unde nu pleacă niciodată, au propriul aerodrom, aşa că este o companie foarte discretă.

"Interesant este că sediul lor a fost complet distrus acum trei zile de un incendiu provocat. Prototipurile, planurile, datele informatice, au pierdut totul. Incendiul a avut loc în

toiul nopţii şi a fost declanşat de un bombardament cu napalm şi fosfor alb, aceiaşi combustibili care au fost folosiţi pentru banca de spermă daneză. Mijloace militare, încă o dată; singura diferenţă este că au luat mai puţine măsuri de precauţie, iar în schimbul de noapte s-au înregistrat trei decese. NSA a reuşit să evite orice scurgere de informaţii către mass-media, aşa că, evident, când le-am dat coordonatele geografice precise, a fost un şoc şi au fost de acord să coopereze.

Al doilea set de coordonate", a continuat el după un timp, "a fost şi mai dificil să obţinem informaţii de la ei. Este o insulă croată, mai degrabă o insuliţă, situată în largul insulei Hvar. Este deţinută de un american, care a cumpărat-o în urmă cu aproximativ zece ani pentru a-şi construi o reşedinţă de vară. Tipul ăsta, în cele din urmă mi-au spus cine era; se pare că este un fel de legendă în Silicon Valley. Nu este un tehnician, dar are multe cunoştinţe tehnice, dar este mai degrabă un investitor. El investeşte numai în companii de înaltă tehnologie şi este cunoscut pentru că are un fler excepţional: de fiecare dată când a investit într-un start-up, acesta şi-a multiplicat capitalul în câţiva ani. Deci, evident, este foarte bogat, dar, mai presus de toate, este un fel de guru al noilor tehnologii, opiniile sale sunt temute şi extrem de respectate. Nu ştiu dacă este cazul, dar, în orice caz, interlocutorii mei de la NSA păreau foarte nerăbdători să îl cruţe şi au ajuns până la secretarul de stat pentru apărare şi chiar, cred, până la preşedinte, înainte de a împărtăşi informaţiile. În fiecare vară, organizează un seminar de o săptămână pe insula sa, unde invită aproximativ cincizeci de lideri din lumea IT şi digitală; oameni de foarte înalt nivel, cu nimic mai prejos decât directorul sau directorul tehnic. Este foarte informală, nu există conferinţe, nu există o agendă specifică, oamenii au doar ocazia de a se întâlni şi de a discuta, ceea ce nu prea au timp să facă în restul anului. În cadrul acestor reuniuni au fost luate multe decizii importante, au fost create multe

companii - de exemplu, Neutrino, pe care am menţionat-o mai devreme. Următorul va avea loc la începutul lunii iulie, peste puţin peste o lună. Este logic să credem că un atac a fost planificat în timpul acestui seminar; aceasta a fost prima idee a interlocutorilor mei din NSA.

– Ce vor face acum?", a intervenit Doutremont.

– Cu siguranţă, încercarea de a pune mâna pe aceşti oameni atunci când plănuiesc atacul; nu sunt deloc sigur că vor reuşi. Un astfel de dosar va fi transferat la CIA; ei sunt buni la operaţiunile de forţă brută, dar adesea le lipseşte fineţea; şi până acum, cealaltă parte a fost extrem de inteligentă. Dar cel puţin de data aceasta au fost împiedicaţi să acţioneze; am fost cu un pas înaintea lor. Bineînţeles, m-au întrebat cum am făcut-o. Am încercat să le explic despre pentagramă, dar nu sunt sigur că au înţeles; nici eu nu sunt foarte sigur că am înţeles. În orice caz, succesul îţi datorăm ţie, Durand.

S-a întors spre el. Delano Durand a dat din cap, puţin stânjenit. Mai este şi fostul tău coleg, cel din spital", a spus el. Cel mai dificil a fost să se facă legătura între pentagonul regulat şi pentagonul stelar; restul a urmat, mai mult sau mai puţin.

– Ţintele se potrivesc bine cu ceea ce ar fi putut alege un grup de activişti anti-tehnologie, a remarcat Sitbon-Nozières după un moment de reculegere.

– Da, într-adevăr", spune Martin-Renaud, "confirmă în întregime analiza dumneavoastră. Este înspăimântător să ne gândim că activişti complet necunoscuţi s-au angajat într-o operaţiune de o asemenea anvergură; dar mă tem că trebuie să ajungem la această concluzie. Ceea ce este neaşteptat este această dorinţă de a se lega de o tradiţie magică; poate că ea corespunde la ceva dintr-un context primitivist. În orice caz", a continuat el resemnat, "am renunţat de mult timp să mai caut raţionalitatea în comportamentul uman; nu avem nevoie de ea în munca noastră, trebuie doar să identificăm structuri, iar aici", s-a

întors din nou spre Delano Durand, privindu-l în ochi, "nu există nicio îndoială că aţi identificat o structură. Consecinţa este că aţi salvat vieţile celor mai importanţi lideri industriali ai planetei în domeniul noilor tehnologii; nu ştiu, în adâncul sufletului, dacă aţi făcut ceea ce trebuia, dar aţi făcut-o.

10

Era ora 19.15 când Paul a parcat într-o zonă interzisă din apropierea secţiei de votare. "Eşti sigur? Nu vreţi să mergeţi să votaţi?", a insistat el. Prudence a ridicat din umeri cu indiferenţă; i-a lăsat cheile de la maşină.

A luat cele două buletine de vot de pe masa de la intrare; mai erau încă destul de mulţi oameni care stăteau la coadă la cabinele de vot; mulţi parizieni trebuie să fi profitat de weekend. Când spaţiul a devenit liber, când a închis cortina în urma lui, ţinea deja buletinul de vot Sarfati în mâna dreaptă; în momentul în care se pregătea să-l introducă în plic, a fost cuprins de o senzaţie ciudată, paralizantă, care l-a obligat să-şi suspende gestul. În câteva secunde, a înţeles că tocmai intrase într-o zonă imobilă, un fel de echivalent psihologic al stazei, aşa cum experimentase uneori, din fericire nu foarte des, încă de la sfârşitul adolescenţei. În următoarele câteva minute, poate ore, îi va fi imposibil să ia vreo decizie, să efectueze vreo acţiune în afara rutinei zilnice. Nu era posibil să aştepte să treacă, oamenii aşteptau în spatele lui, câteva secunde de ezitare erau permise, dar nu mai mult. Impulsiv, a scos din buzunar un stilou cu vârf de pâslă, a tăiat numele lui Sarfati şi a pus buletinul de vot în plic.

De asemenea, a existat o coadă în faţa urnelor de vot. Paul a intrat la coadă înainte de a-şi da seama că nu voia cu adevărat să ia parte la vot, oricum nu avea rost să fie numărat ca vot anulat. A ieşit din rând, a mototolit plicul în mâini şi l-a aruncat într-un coş de gunoi înainte de a părăsi secţia de votare. "A mers bine?", l-a întrebat Prudence când

s-a urcat din nou la volan. El a dat din cap în semn de acord, preferând să evite să vorbească despre asta. A fost pentru prima dată de la majorat când nu a putut vota. Poate că a fost un semn, dar un semn despre ce?

Era deja ora 19.30 şi avea timp suficient pentru a ajunge în Place de la République. Benjamin Sarfati plănuise să ţină acolo un scurt discurs imediat după ora 20.00, iar apoi partidul închiriase o sală mare pe Boulevard du Temple pentru a organiza o recepţie. Această organizare anunţată cu mult timp înainte, această absenţă a celei mai mici îndoieli asupra verdictului urnelor a fost considerată de unii comentatori ca fiind puţin arogantă.

În mod curios, parcarea pentru VIP-uri se afla pe Bulevardul Magenta, de cealaltă parte a pieţei, iar lui Paul i-a luat mult timp să ajungă acolo; Place de la République părea inutil de mare. Ce rost au aceste pieţe atât de mari? s-a întrebat el; pentru ca statuia grandilocventă ridicată în centrul lor să poată fi văzută de departe, acesta era singurul răspuns posibil; kitsch-ul republican era, cu siguranţă, cel mai rău dintre toate. La ora 20.00, pe măsură ce îndoielile sale cu privire la conceptul de republică creşteau, a deschis radioul din maşină: scorul lui Sarfati era de 54,2%, iar cel al adversarului său de 45,8%. A fost o victorie clară, nu atât de mare pe cât s-ar fi sperat, dar clară totuşi.

Place de la République era plină de oameni, dar nu era deloc acelaşi public ca la alegerile precedente: mulţi tineri, cu un puternic aer suburban. Paul şi-a amintit atunci că Sarfati obţinuse multe voturi în ceea ce încă se numea modest cartierele. La Clichy şi Montfermeil a obţinut scoruri de 85, chiar 90%. În mod evident, în această seară, la Paris, a venit o mulţime de oameni, aşa cum se întâmplă de obicei doar la Cupa Mondială de fotbal. Începuseră să circule reefers, pachete de Bavaria şi Amsterdamer. Paul a observat, în timp ce-şi făcea drum prin mulţime, că lui Sarfati nu i se spunea altceva decât "Fat Ben" şi că alegerea sa era considerată de toată lumea ca fiind "un lucru bolnav".

Deocamdată păreau să fie într-o dispoziţie bună, dar s-a simţit liniştit când a ajuns pe Boulevard du Temple şi i-a înmânat paznicului cardul de rezervare. Înăuntru era de-a dreptul VIP, iar în câteva minute a reuşit să recunoască majoritatea actorilor şi prezentatorilor de televiziune francezi. Mai surprinzător, l-a văzut pe Martin-Renaud singur, aplecat la un capăt al barului gigantic, la un whisky. S-a apropiat de el pentru a-l saluta, surprins de prezenţa lui. "Da, ştiu, sunt un om de...

A răspuns amuzat. Apoi a explicat succesul recent al serviciilor lor; la câteva ore după ministrul de interne, preşedintele însuşi l-a sunat pentru a-l felicita şi a-l invita la petrecere.

"Credeţi că atacurile s-au terminat, atunci?

- Cu siguranţă că nu." Martin-Renaud a clătinat din cap. "Sunt chiar sigur de contrariul; la două zile după conferinţa mea telefonică cu serviciile americane, a apărut un nou mesaj. Un mesaj discret, de data aceasta, apărut doar pe o duzină de servere, toate franceze. A fost, de asemenea, un mesaj scurt, de numai trei rânduri, urmat de o fotografie aeriană a sediului nostru din rue du Bastion. Ne era destinat nouă, era un fel de provocare, un mod de a ne spune că ei ştiau că noi ştiam. Nu cred că au fost mai puţin neliniştiţi; în mod evident, se întreabă despre amploarea informaţiilor noastre. A tăcut, a luat o înghiţitură de whisky. "O vor face din nou, atunci; dar cu un modus operandi diferit şi luând şi mai multe măsuri de precauţie. Este un joc care abia a început şi nu ştiu dacă îi voi vedea vreodată sfârşitul.

În spatele sălii s-a aprins un ecran video uriaş; acesta era acolo, în esenţă, pentru a transmite discursul lui Sarfati. Paul a fost surprins să vadă că majoritatea invitaţilor nu erau interesaţi de ea; mulţi dintre ei îşi continuau conversaţiile fără să-i acorde cea mai mică atenţie. A observat, de asemenea, că prezenţa poliţiei în jurul Place de la République era impresionantă. Acest lucru nu era cu

siguranţă inutil, având în vedere publicul; o seară care să se termine cu jafuri şi maşini în flăcări ar fi fost un lucru rău. Acesta a fost un semnal pentru burghezia din Neuilly-sur-Seine, ale cărei voturi nu l-au dezamăgit pe noul preşedinte, şi a fost una dintre principalele lecţii pe care observatorii le vor trage din ziua de după alegeri; această axă Montfermeil-Neuilly avea, într-adevăr, ceva inovator.

Cu toate acestea, sosirea lui Bruno a fost un eveniment, deoarece conversaţiile s-au redus brusc la un zumzet şoptit, iar toată lumea din sală părea să înţeleagă că el era omul puternic al viitorului guvern. Paul nu o mai văzuse niciodată pe Raksaneh într-o rochie de seară; arăta uluitor, iar colierul de argint de la gât avea o splendoare aproape barbară. Jurnalştii şi fotografii se învârteau în jurul sălii, dar era evident că Bruno a decis să preia conducerea.

Câteva minute mai târziu, Sarfati şi preşedintele au sosit pe rând, braţ la braţ. Au stat un minut la intrare, aplaudând şi fotografiindu-se împreună, apoi preşedintele i-a dat drumul braţului lui Sarfati şi a dispărut în public, îndreptându-se spre un bărbat pe care Paul l-a recunoscut, cu greu, ca fiind ministrul de interne. Sarfati, absolut hilar, a aşteptat ca fotografii şi cameramanii să termine cu el înainte de a se îndrepta spre bar. Atunci Paul a văzut-o pe Solène Signal. Izolată într-un colţ al încăperii, ea privea fascinată cum preşedintele trecea de la un invitat la altul, punând mâna pe umărul fiecăruia pentru a-l îmbrăţişa, dedicându-se numai lui timp de una sau două minute, dând de fiecare dată impresia că era interesată numai de el, că era acolo numai pentru el. Era încă un animal politic magnific, se gândea ea cu un regret real. Nu apelase niciodată la vreun semiolog de comunicare, nici măcar la vreun spin doctor, de la începutul ascensiunii sale fulminante se descurcase singur. L-a salutat rapid pe Paul, fără să-l piardă din vedere pe preşedinte, care tocmai îl zărise pe Martin-Renaud în sală. "Cine e tipul ăsta, nu-l

cunosc?", se întreabă cu voce tare. Pentru prima dată, Paul ştia ceva ce ea nu ştia şi i-a explicat recentele succese ale DGSI. A fost o şansă nesperată pentru preşedinte, a analizat ea imediat; pe cât de incontestabil era bilanţul său economic, pe atât de mult bilanţul său în materie de securitate lăsa de dorit. Ea mai avea la dispoziţie câteva zile pentru a exploata informaţia: probabil că a doua zi va apărea în presa centrală, iar el o va menţiona în discursul său de adio de miercuri. Realegerea ei peste cinci ani se anunţa într-adevăr foarte bună - mai ales dacă Sarfati făcea câteva greşeli, ceea ce se va întâmpla, a adăugat ea cu resemnare. Ea însăşi nu avea ce să-şi reproşeze, îşi făcuse partea ei de treabă, şi chiar mai mult decât atât - când îl acceptase pe Benjamin Sarfati ca şi client, cu zece ani în urmă, nu fusese uşor să-l ducă la preşedinţia Republicii; dintre cei cinci oameni care îi formau echipa la vremea respectivă, ea fusese singura care crezuse în el.

S-au dus la bar. Solène Signal şi-a turnat un pahar de vin alb, iar Paul a cerut un nou pahar de şampanie. A avut probleme în a fi servit, banda lui Sarfati se adunase în faţa barului şi luase majoritatea sticlelor. Strigau şi râdeau în hohote, cei mai mulţi dintre ei erau deja mult depăşiţi de ritm, iarba şi cocaina începuseră să curgă. Sarfati reuşise să-i ţină departe în timpul campaniei electorale, dar după victorie se întorceau, era inevitabil, toţi veneau din lumea televiziunii, iar unii erau alături de el încă de la primele emisiuni. Ei erau cei care urmau să ocupe abuziv Elysée, să organizeze petreceri şi să vomite pe canapelele de la Mobilier national în timpul mandatului de cinci ani. Era o perspectivă neplăcută, mai ales pentru personalul palatului prezidenţial, dar nu era chiar atât de gravă. Preşedintele avea dreptate: Sarfati nu reprezenta un pericol pentru el. Devenea din ce în ce mai clar că următoarele alegeri prezidenţiale se vor desfăşura între el şi Bruno; cheia următorilor cinci ani va fi o luptă secretă, de la distanţă, între cei doi bărbaţi. Solène Signal a dat din cap. Ea

anticipase deja toate acestea. Nu avea de gând să-i facă o ofertă imediată de servicii lui Bruno, asta avea să vină la timpul ei. Dar despre el, despre disponibilitatea lui? Era foarte ciudată în seara asta, părea aproape visătoare, era prima dată de când o cunoştea Paul când părea să fie interesată de altceva decât de obiectivele ei profesionale. Ei bine, a răspuns el, ar fi putut să se întoarcă imediat la muncă, în contextul evenimentelor curente ar fi trecut neobservat; dar nu ar fi fost de prea mare folos, avea de gând să lase să treacă alegerile parlamentare, apoi perioada de vară, şi urma să se întoarcă pentru a doua jumătate a lunii august, când lucrurile ar fi început să se mişte cu adevărat. Bruno nu avusese mână complet liberă în ultimii cinci ani, ci avusese de-a face cu anumiţi funcţionari de rang înalt de la Bercy, care erau protejaţi de preşedinte, el însuşi inspector de finanţe. Cu Sarfati, el nu va mai avea această problemă.

Solène Signal a dat din cap. Ascultase cu atenţie. Probabil că, într-adevăr, vor avea loc câteva drame la scară mică, vor începe să se traseze următoarele linii de falie, dar vor trece doi sau trei ani până când preşedintele va începe cu adevărat să se repoziţioneze, să îşi facă auzită diferenţa. Alegerile legislative încetaseră de mult să mai fie o problemă la nivelul lui Solène; şi-ar fi putut să-şi permită să se odihnească complet în următoarele săptămâni, profitând poate de acest lucru pentru a-şi reorganiza viaţa, pentru a se gândi să aibă un fel de viaţă privată; dar acest ultim aspect nu-l menţiona niciodată, nici cu alţii, nici măcar în singurătate.

Paul a plecat la scurt timp după aceea, fără să aibă timp să-l salute pe Bruno, care fusese foarte bine înconjurat toată seara. Gangul lui Sarfati devenea din ce în ce mai tare, iar gingiile îl dureau din nou, un gust urât i se răspândise în gură, trebuia neapărat să-şi facă o programare pentru a doua zi dimineaţă. Era o veste bună pentru ţară, aceste alegeri, nu se îndoia de asta; era cel puţin o veste bună

pentru el; totuşi, încă de mai devreme, de la strania lui pietrificare în momentul în care şi-a pus buletinul de vot în urnă, se simţea ezitant şi trist.

şase

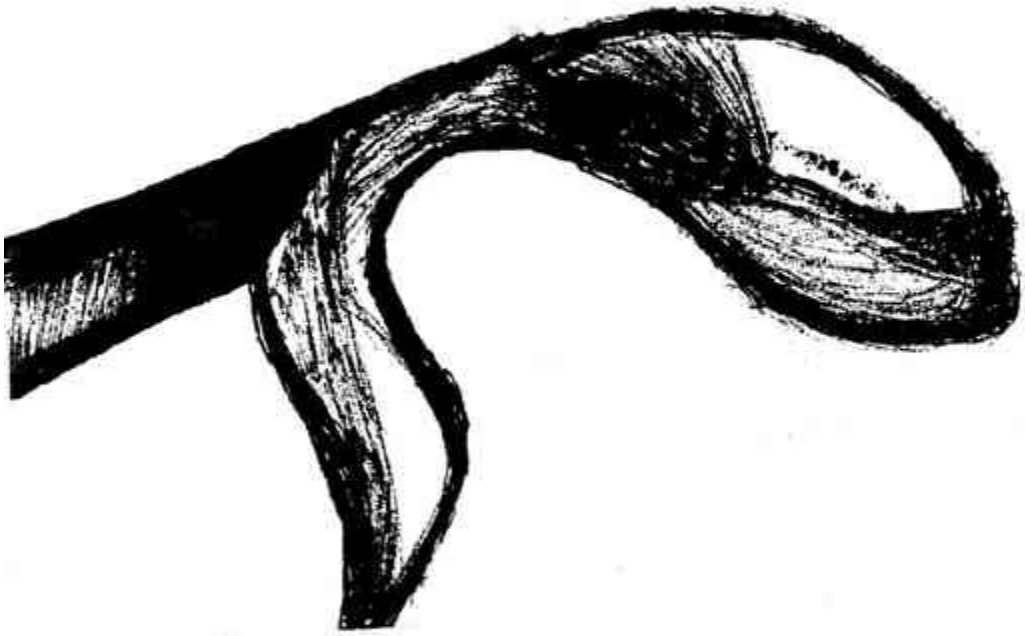

1

Când cineva consultă pentru prima dată un dentist, un medic sau, mai general, un furnizor de servicii de orice fel, aproape întotdeauna o face la recomandarea cuiva, a unei rude sau a unui prieten; dar s-a întâmplat ca Paul să nu cunoască pe nimeni care să-i recomande un dentist în Paris. Dar Paul nu cunoştea pe nimeni care să-i recomande un dentist în Paris, şi dacă nu cunoştea pe nimeni care să-i recomande un dentist în Paris, era pentru că nu cunoştea mulţi oameni în general. Viaţa lui ar fi trebuit să fie un pic mai plină de viaţă, se gândi el într-un acces de autocompătimire care îl dezgustă imediat. Era Prudence; cu câteva excepţii - Bruno, Cécile - se regăsea cu Prudence ca pe o insulă pustie în mijlocul neantului.

Dacă stai să te gândeşti bine, acest neant relaţional a fost întotdeauna cu el. Era deja prezentă în timpul studiilor şi chiar şi în anii de liceu, teoretic atât de favorabilă stabilirii de relaţii umane. Doar dorinţa sexuală fusese uneori, rareori, suficient de puternică pentru a sparge zidul. Întotdeauna comunicaţi, mai mult sau mai puţin, în cadrul aceleiaşi categorii de vârstă; oamenii dintr-o altă categorie de vârstă, care nu sunt înrudiţi cu voi prin legături familiale directe, miliardele de fiinţe umane care împart această planetă cu voi, nu au o existenţă reală în ochii voştri. Pe măsură ce Paul înainta în vârstă, întâlnirile sexuale deveneau mai rare, iar singurătatea lui devenea din ce în ce mai profundă.

Acestea fiind spuse, dinţii îl dureau, din ce în ce mai mult, mai ales pe partea stângă, chiar şi mişcările limbii deveniseră dificile, devenise imperios necesar să facă ceva. Site-ul Doctolib i-a permis să facă o listă a stomatologilor care oferă consultaţii în arondismentul 12^{e} . Mulţi dintre ei, judecând după numele lor, erau evrei - o altă idee preconcepută care s-a dovedit a fi adevărată, a remarcat el

în treacăt. Totuşi, a ales unul, Bashar Al Nazri, care era mai degrabă de origine arabă. L-a ales fără un motiv anume, cu excepţia faptului că îi era convenabil să meargă de acasă la Rue de Charenton: După ce a trecut de biserica Notre-Dame de la Nativité de Bercy, nu i-a mai rămas decât să vireze în rue Proudhon - o stradă care era de fapt mai degrabă un tunel, săpat sub şinele de cale ferată care duceau de la Gare de Lyon, şi pe care trebuie să fi trecut de multe ori cu TGV-ul fără să ştie; apoi a virat în rue de Charenton, la doi paşi de staţia de metrou Dugommier. S-a bucurat de această ocazie de a revedea biserica Notre-Dame de la Nativité de Bercy; avea impresia, în viaţa lui, că există ceva neterminat în această biserică - şi, poate, mai general, în creştinism.

"Deschideţi. Deschideţi larg", a repetat Al Nazri cu răbdare, odată ce s-a instalat, aproape întins pe scaun. Era un tip tânăr, brunet şi scund, probabil sub treizeci de ani. Nu arăta ca un nord-african, mai degrabă ca un sirian sau un irakian, în orice caz nu era nimic la el care să dea impresia că ar fi islamist, sau chiar musulman, dădea o mare impresie de seriozitate, de profesionalism şi de a fi integrat perfect procedurile şi obiceiurile unui demers medical raţional. Paul se gândea că imigraţia încă mai avea unele succese în Franţa, chiar dacă acestea deveniseră rare, iar Al Nazri era în mod evident unul dintre ele. În timp ce îi introducea o sondă metalică în gură, părea îngrijorat. Partea dreaptă era încă în regulă, dar în partea stângă Paul a simţit o înţepătură teribilă imediat ce tija de metal a intrat în contact cu molarul şi nu şi-a putut reţine un ţipăt.

"Da", şi-a retras imediat cateterul, "ar fi trebuit să aveţi un consult cu luni în urmă, presupun că ştiţi asta. Nu vom putea evita extracţia acum. Dacă te consolează cu ceva, să mai ai patru măsele de minte este excepţional la vârsta ta, cu două e ca şi cum ai fi revenit la normal. Îmi spui că ai şi

dificultăţi în mişcarea limbii şi, uneori, un gust neplăcut în gură?

– Da, un gust putred, nu durează mult, dar este foarte neplăcut.

Şi-a pus mănuşi de latex şi şi-a trecut uşor degetele peste maxilarul lui Paul. E o umflătură, a spus el în cele din urmă, nu ai observat? Oamenii observă de obicei nodulul. Ei bine, am de gând să fac o radiografie de control cât timp eşti aici.

După ce radiografia a fost făcută, a ridicat scaunul, apoi a examinat imaginile pe o masă luminoasă pentru o lungă perioadă de timp înainte de a concluziona: "Nu există nicio îndoială cu privire la cele două extracţii. Îţi voi da şi datele de contact ale unui specialist ORL, pentru orice eventualitate. Putem continua cu extracţiile astăzi?

– Da, bineînţeles, nu mă aşteptam să fie posibil atât de repede, dar prefer să fie aşa.

– Vei vedea, nu vei simţi nicio durere şi te vei simţi mult mai bine după aceea.

Într-adevăr, a fost rapid, nedureros, anestezicul a funcţionat perfect, iar el a simţit imediat o uşurinţă şi un confort în gură, aşa cum nu mai simţise de ani de zile. Vezi tu, a spus Al Nazri, ai greşit că ai amânat. Fumezi, presupun? El a dat din cap. "Va trebui să ne întâlnim în mod regulat pentru o scalare, cel puţin o dată la şase luni. Şi nu uitaţi să vă faceţi o programare la Nakkache, specialistul ORL ale cărui date de contact vi le-am dat. Nu acordăm prea multă atenţie dinţilor noştri, credem că este ceva secundar, dar uneori poate deveni grav. Paul a dat din cap, încercând să adopte seriozitatea necesară, în speranţa de a o face să simtă că ţinuse cont pe deplin de avertismentul ei, că nu era unul dintre cei care îi considerau pe dentişti nişte doctori ieftini, dar chiar şi aşa, în drum spre Rue de Charenton, starea lui de spirit era mai degrabă lipsită de griji şi veselă, iar primul lucru pe care l-a făcut a fost să o sune pe

Prudence pentru a-i spune că tocmai ieşise de la dentist şi că totul decursese bine. Spera că, sunând-o, ea îl va felicita pentru că, în sfârşit, îşi îngrijeşte dinţii, rolul femeilor fiind, în mod tradiţional, acela de a-i încuraja pe bărbaţi să aibă grijă de ei înşişi, în special de sănătatea lor, şi, în general, de a-i lega de viaţă, prietenia bărbaţilor cu viaţa rămânând întotdeauna, chiar şi în cele mai bune circumstanţe, destul de îndoielnică.

Nu se mai întorsese la biserica Notre-Dame de la Nativité din Bercy din primele zile ale lunii ianuarie. Era, îşi amintea el, a doua zi după ce descoperise bradul de Crăciun împodobit de Prudence şi unde îşi imaginase pentru prima dată, fără să-şi spună cu adevărat, într-un mod pe jumătate conştient, că ceva între ei ar putea fi din nou posibil într-o zi. Probabil că în această speranţă informală a ars lumânări la vremea respectivă - un demers curios, în măsura în care era ateu, sau mai degrabă agnostic, ateismul său de principiu era fragil, întrucât nu se putea baza pe o ontologie coerentă. Era lumea materială? Era o ipoteză, dar, din câte ştia, lumea putea la fel de bine să fie alcătuită din entităţi spirituale, nu mai ştia ce înţelegea ştiinţa prin "materie", sau chiar dacă mai folosea acest termen, nu prea avea impresia, Dar studiile sale erau mult în urmă şi, în orice caz, nu merseseră prea departe în acest domeniu, nu avea nici bacalaureat ştiinţific şi, evident, nu la Sciences Po ar fi putut afla despre acest gen de lucruri. Şi-a amintit un pasaj din Pascal, un pasaj destul de puţin creştin în care autorul deplânge faptul că, în ceea ce priveşte existenţa unui creator, natura nu-i oferă nimic "care să nu fie o chestiune de îndoială şi de îngrijorare".

Poate că Prudence se complăcea în acelaşi timp în incantaţii wiccanice, nu era imposibil. Era acum, conform calendarului lor, foarte aproape de Sabatul lui Litha, care corespundea solstiţiului de vară, o perioadă "deosebit de favorabilă pentru vindecare şi magia dragostei", citise cu o

zi înainte. Existau, de fapt, şi alte tipuri de magie? Fie că era vorba de marabuţii africani care îşi puneau uneori anunţurile în cutiile poştale, de wiccani sau de creştini, toţi cereau zeităţilor respective mai mult sau mai puţin acelaşi lucru: sănătate şi dragoste. Au fost fiinţele umane mai altruiste decât se crede de obicei? Sau, cu excepţia ţărilor anglo-saxone, au considerat că problemele financiare sunt prea vulgare pentru a fi de competenţa Dumnezeului lor? Lumânările pe care i le oferise Fecioarei în acele prime zile din ianuarie au fost, în orice caz, neaşteptat de eficiente, şi a mai pus două lumânări în faţa altarului.

Întors acasă, a căutat cărţi care să ofere mai multe informaţii despre existenţa unui creator. Încă o dată a constatat că biblioteca sa era săracă în filosofie, dar în cele din urmă a dat peste o carte mare, clasată alături de cărţile ştiinţifice, intitulată "Filosofie şi fizică contemporană", care părea să ofere o oarecare clarificare, sau cel puţin o anumită perspectivă asupra subiectului, nu că autorul se pronunţa cu adevărat asupra existenţei lui Dumnezeu, dar formula anumite îndoieli cu privire la existenţa lumii şi, mai general, ridica întrebări cu privire la conceptul de existenţă în general. Într-o frază destul de criptică, el a spus: "Lumea nu este compusă din ceea ce este, ci din ceea ce se întâmplă. La sfârşitul cărţii exista un lexicon, cu o intrare pentru verbul "a se întâmpla". Aceasta însemna, potrivit autorului: "A fi atestat de un observator, conform unui anumit protocol de atestare". Paul a deschis televizorul, întrerupându-şi căutarea intelectuală. Public Sénat transmitea şedinţa Congresului, care se reunise pentru a adopta proiectul de revizuire a Constituţiei care abolea funcţia de prim-ministru şi instituia alegeri legislative la jumătatea mandatului. Nu exista nicio îndoială că proiectul de lege va fi adoptat; în această seară, Bruno va fi cel mai puternic politician din Franţa. Lucrurile erau pe cale să devină puţin mai grele, iar bătălia pentru următoarele

alegeri prezidenţiale se contura deja, chiar dacă într-un viitor îndepărtat.

Era un tip foarte special de om care ajungea în cea mai înaltă funcţie, Paul ştia asta de mult timp; doar că nu anticipase că Bruno va fi unul dintre ei. Îşi amintea, totuşi, o conversaţie neobişnuită, care l-ar fi putut face să bănuiască acest lucru. Îl aşteptase pe Bruno în apartamentul său oficial după ce acesta fusese convocat de preşedinte la Palatul Elysée pentru o întâlnire de lucru, pentru că presimţise că această întâlnire va fi tensionată şi că va trebui să vorbească la întoarcere. Era miezul iernii, noaptea se lăsase deja la ora de vârf şi, aşa cum se întâmpla din ce în ce mai des, se simţise oprimat de fluxul de vehicule care se mişcau în ritm alert de-a lungul metroului aerian, de acest cumul de destine individuale pe cât de identice, pe atât de plictisitoare. Comandase o sticlă de vin de la majordom, un Bordeaux, precizase el, majordomul adusese un Saint-Julien câteva minute mai târziu, se oferise să-l lase să se odihnească într-un decantor, dar Paul refuzase, trebuia să bea imediat.

Bruno se întorsese într-adevăr descurajat. Preşedintele decisese împotriva lui şi alesese să închidă o duzină de centrale nucleare, totul în speranţa de a câştiga câteva voturi ecologiste care oricum erau dobândite de majoritate, niciun ecologist nu ar fi votat vreodată pentru Rassemblement National, era ontologic imposibil, cel mult aceste închideri i-ar fi permis să evite câteva abţineri. Bruno nu le era absolut ostil ecologiştilor, de exemplu, din proprie iniţiativă, crescuse deducerile fiscale pentru economiile de energie realizate de către particulari în locuinţele lor, dar îi considera totuşi, în general, nişte imbecili periculoşi şi, mai ales, considera absurdă renunţarea la energia nucleară, un punct de vedere asupra căruia nu a variat niciodată. Ar putea fi citat un singur punct asupra căruia convingerile preşedintelui nu au variat niciodată?

În adâncul sufletului său, îi spusese în cele din urmă Bruno lui Paul, preşedintele are o singură convingere politică, şi numai una. Este exact aceeaşi ca şi cea a tuturor predecesorilor săi şi poate fi rezumată într-o singură frază: "Am fost făcut să fiu preşedintele republicii. În rest, în ceea ce priveşte deciziile care trebuie luate, direcţia acţiunii publice, este gata să accepte aproape orice, atâta timp cât pare să fie în interesul său politic.

A fost şi Bruno afectat acum de acest tip de cinism? Pavel nu credea acest lucru, deşi existau detalii care ar fi putut sugera acest lucru. Atmosfera generală din ultimii ani fusese în favoarea protecţionismului, iar Bruno era din ce în ce mai deschis protecţionist, dar era destul de sincer în această privinţă şi, pentru o lungă perioadă de timp, comerţul liber i se părea o opţiune sinucigaşă pentru Franţa. Pe de altă parte, el a considerat că patriotismul economic ar putea fi un puternic factor de unificare. Un război a fost întotdeauna cea mai sigură cale de a unifica o naţiune şi de a îmbunătăţi popularitatea şefului de stat. În absenţa unui conflict militar, care devenise prea costisitor pentru o ţară de dimensiuni medii, un război economic ar putea face faţă, iar Bruno nu a ezitat să împingă în această direcţie, multiplicându-şi provocările faţă de ţările emergente sau recent apărute. Potrivit lui Bruno, nu trebuie să ne fie teamă să ne angajăm într-un război economic, singurele războaie economice pe care era sigur că le pierzi, îi spusese odată, erau cele pe care nu aveai curajul să le porneşti.

Mai târziu, în acea seară, în timp ce Paul bea sticla de St Julien mai mult sau mai puţin de unul singur, Bruno, deprimat de numirea sa, începuse să-şi exprime îndoielile cu privire la posibilitatea de a acţiona politic în general. Ar putea un politician să influenţeze cu adevărat cursul evenimentelor? Era îndoielnic. Evoluţiile tehnologice ar putea, fără îndoială, şi poate că, într-o oarecare măsură, şi relaţiile de putere economică - deşi Bruno era oarecum

înclinat să considere economia ca fiind un produs secundar al tehnologiei. Mai era şi altceva, o forţă obscură, secretă, a cărei natură putea fi psihologică, sociologică sau pur şi simplu biologică, nu se ştia ce era, dar era extrem de importantă, deoarece de ea depindea totul, atât demografia, cât şi credinţa religioasă şi, în cele din urmă, voinţa de a trăi a oamenilor şi viitorul civilizaţiilor lor. Conceptul de decadenţă poate că era greu de înţeles, dar era totuşi o realitate puternică; şi asta, mai presus de toate, politicienii nu puteau schimba. Chiar şi lideri atât de autoritari şi de hotărâţi precum generalul de Gaulle s-au dovedit a fi neputincioşi în faţa direcţiei istoriei, iar Europa în ansamblu a devenit o provincie îndepărtată, îmbătrânită, deprimată şi uşor ridicolă a Statelor Unite ale Americii. Oare soarta Franţei, în ciuda fanfaronadei pitoreşti a generalului, a fost cu adevărat diferită de cea a altor ţări din Europa de Vest?

Bruno vorbea din ce în ce mai încet, ca şi cum ar fi vorbit singur, iar acestea erau într-adevăr lucruri pe care nu ar fi putut să le exprime niciodată în public. Ora de vârf trecuse, iar traficul era ceva mai fluid pe Quai de la Rapée, când a venit să spună, aproape în şoaptă, că absenţa convingerilor la un lider politic nu este neapărat un semn de cinism, ci mai degrabă de maturitate. S-au prezentat regii Franţei cu un program politic, cu un plan de reformă? Nu, deloc. Cu toate acestea, au rămas în istorie ca mari regi sau, dimpotrivă, ca regi execrabili, în funcţie de capacitatea lor de a îndeplini un caiet de sarcini implicit, dar precis. Nu pentru a reduce teritoriul regatului, ci, dimpotrivă, pentru a-l mări dacă este posibil, fie prin achiziţii, fie, cel mai adesea, prin războaie, evitând în acelaşi timp costurile excesive ale mercenariatului şi, în general, evitând orice presiune fiscală exagerată. Prevenirea oricărui război civil în cadrul regatului, în special a celui religios, care fusese întotdeauna cel mai ucigător, prin desemnarea fără echivoc a unei religii

dominante; se puteau acorda largi licenţe de cult religiilor subordonate, cu condiţia ca acestea să nu uite niciodată că erau cel mult tolerate pe teritoriul ţării şi că această toleranţă rămânea la discreţia suveranului În cele din urmă, prestigiul regatului urma să fie sporit prin ridicarea de monumente şi sprijinirea artelor. Aplicarea acestui program ideal a asigurat timp de câteva secole prestigiul curiosului tandem Richelieu şi Ludovic al XIII-lea, nu se ştie cum a funcţionat, dar cert este că a funcţionat. Bilanţul lui Ludovic al XIV-lea a fost mai amestecat, după cum a recunoscut el însuşi pe patul de moarte, după cum mărturisesc Saint-Simon şi alţii. "Regele Soare" deplânsese mai puţin construcţiile sale somptuoase decât apetitul său excesiv pentru război, cu rezultate mediocre în cele din urmă, şi surzenia sa faţă de suferinţele poporului său, care erau extreme, până la foamete, deşi îi fuseseră semnalate de Vauban, La Bruyère şi, în general, de cele mai bune minţi ale timpului său. Sarcina preşedinţilor republicii, spuse Bruno, amintindu-şi de Paul, în timp ce urmărea cu o atenţie din ce în ce mai scăzută transmisia congresului pe Public Sénat, sarcina preşedinţilor republicii, contrar a ceea ce o credinţă exagerată în progres şi, mai general, în importanţa schimbărilor istorice, ar fi putut face să se creadă, era, în fond, de aceeaşi natură cu cea a regilor. Într-o anumită măsură, dar nu în totalitate, rivalitatea economică a înlocuit rivalitatea militară, iar astăzi nu mai era vorba de cucerirea teritoriului, ci de cota de piaţă; dar problema teritoriului nu trebuie uitată complet. Sarcina preşedinţilor de republică, a primilor miniştri sau a regilor, pe scurt, a deţinătorilor magistraturii supreme, era, aşa cum a fost întotdeauna, de a apăra cât mai bine interesele ţării, republicii sau regatului de care erau responsabili, mai degrabă decât sarcina unui director de companie de a apăra interesele firmei sale împotriva intereselor mereu prezente ale firmelor concurente. Sarcina a fost dificilă, dar în principiu era de

acelaşi ordin şi nu presupunea alegerea unei ideologii sau a unei orientări politice.

Reuniunea congresului de la Versailles s-a desfăşurat fără probleme. Unul câte unul, senatorii veneau la tribună şi îşi puneau buletinele de vot în urnă, era un vot secret; apoi urmau deputaţii; era repetitiv, destul de conceptual în principiul său. Aproximativ jumătate dintre cei aleşi votaseră până când Paul a adormit pe canapea. În visul său tocmai îşi întâlnise un prieten, un bărbat negru, lung şi slab, care vorbea portugheză, probabil brazilian. S-au întâlnit într-un cartier din spatele gărilor de nord şi de est, străzile erau întunecate şi aproape pustii. În principiu, era un cartier al imigranţilor, unde trăiau multe comunităţi; cu toate acestea, Paul a înţeles repede că aceste poveşti despre imigraţie erau doar o iluzie şi că în spatele faţadelor acestor clădiri se aflau practici pornografice pe cât de sordide, pe atât de îngrozitoare. Prietenul său brazilian i-a făcut cunoştinţă cu unul dintre prietenii săi, un tânăr nord-african, şi aproape imediat l-au abandonat într-o piaţă mică, care era aproape sigur Piaţa Franz-Liszt, sub pretextul că "merg să ia ceva de mâncare". Piaţa era întunecată. Grupuri de imigranţi de diferite rase se plimbau pe acolo, privindu-l de jos. Cuprins de teamă, Paul a început să meargă la întâmplare pe străzile slab luminate. Unii dintre imigranţi l-au urmărit de la distanţă, dar, spre surprinderea lui, niciunul dintre ei nu a îndrăznit să-l atace, ca şi cum ar fi avut o protecţie supranaturală. Paul s-a întors spre piaţă, care era aproape sigur Piaţa Franz-Liszt. Apoi, spre marea lui bucurie, prietenul său brazilian s-a întors şi l-a strâns strâns de umeri. Prietenul său nord-african îl urmărea îndeaproape şi transporta lăzi pline cu crustacee şi creveţi; plănuiau să le însoţească cu vin alb. Îmbrăţişat de brazilian şi de prietenul său nord-african, Paul a urcat apoi treptele spre hotelul unde urmau să îşi petreacă noaptea. Din conversaţia lor, însă, a înţeles treptat că aceşti aşa-zişi prieteni plănuiau să-l

tortureze şi să-l jupoaie, în timp ce filmau etapele calvarului său; acesta era scopul prezenţei lor şi al aşa-zisei lor prietenii; abia după aceea aveau să sărbătorească finalizarea acestui nou film savurând vin alb şi creveţi. Proprietara hotelului îi aştepta; era o femeie în jur de şaizeci de ani, corpolentă şi robustă, cu ochi mici şi un coc scurt de păr grizonat; semăna puţin cu Simone Veil, puţin cu femeia grasă din nisip. Ea a anunţat că totul era pregătit pentru filmare. Paul a înţeles că urma să ia parte la ea, ba chiar să joace un rol principal; săptămâna trecută, postată cu o cameră de luat vederi pe un palier, reuşise să filmeze căderea unei mâini tăiate la nivelul încheieturii mâinii în curte.

A fost trezit de Prudence care i-a scuturat uşor umărul; şedinţa congresului se terminase, acum erau comentatorii politici pe ecranul televizorului. "A trecut amendamentul constituţional?", a întrebat-o el. S-a ridicat, nu prea treaz, a urmat-o în dormitor şi s-a dezbrăcat repede; apoi s-a ghemuit în braţele ei şi aproape imediat a adormit din nou.

2

A dormit mult timp, adânc, când s-a trezit era aproape ora unsprezece. A fost surprins să audă zgomote din bucătărie şi i-a luat câteva secunde să-şi dea seama că era sâmbătă şi că Prudence nu lucra. Nu plecase de mult timp, dar deja începea să uite alternanţa dintre weekenduri şi săptămâni de lucru, e ciudat cât de repede dispar reflexele supunerii.

"E foarte greu să-ţi cumpăr un cadou...", a spus ea când s-a aşezat la masa din bucătărie. Mai e o săptămână până la ziua ta de naştere şi tot nu-l găsesc.

– Nu te obosi prea mult, dragă. Nu mi-a plăcut niciodată să-mi sărbătoresc zilele de naştere.

– Vom face ceva, totuşi. Cincizeci de ani este o perioadă lungă de timp. Nu vom invita pe nimeni dacă nu vrei, dar voi pregăti măcar o masă bună, dacă tot poţi mânca normal acum, asta e minimul."

Întâlnirea sa cu Amit Nakkache, specialistul ORL recomandată de dentist, a căzut pe 29 iunie, chiar în ziua în care era ziua lui de naştere. El consulta în strada Ortolan, o stradă de lungime modestă care face legătura între Place Monge şi strada Mouf-fetard. Paul a fost fericit să aibă ocazia de a se întoarce în acest district, în principiu era un district care îi plăcea; cel puţin, atunci când apărea o conversaţie despre acest district, ceea ce era rar, el pretindea că îi place, aceasta era poziţia sa oficială cu privire la acest district. Nu era sigur că ar putea iubi cu adevărat un cartier astăzi, cuvântul i se părea excesiv, nu era, de exemplu, un sentiment pe care îl simţea faţă de propriul cartier, care era totuşi unanim susţinut de oameni cu educaţia şi mediul său, dar era un subiect clasic de conversaţie, care permitea majorităţii oamenilor să exprime

sentimente autentice fără a mobiliza pasiuni exagerate, pe scurt, era un subiect bun.

În timp ce urca scările spre cabinetul specialistului, şi-a dat seama brusc că tocmai împlinise cincizeci de ani. Ce ciudat! Cât de repede trecuse viaţa! Iar a doua jumătate, simţea el, ar fi fost şi mai rapidă, ar fi dispărut într-o clipită, ar fi trecut ca o adiere de vânt, nu era cu adevărat o viaţă prea mare. Să vorbeşti de o a doua jumătate era probabil prea optimist, deşi nici măcar nu era sigur, erau mulţi centenari în ziua de azi, a trăi până la o sută de ani devenea o normă, cu excepţia celor care făcuseră muncă fizică intensă, ceea ce nu era, evident, cazul lui.

Doctorul ORL era un bărbat uşor plinuţ, în jur de 40 de ani, cu o înfăţişare binevoitoare, dar neliniştit, l-a aşezat pe Paul şi i-a pus câteva întrebări de bază - identitate, adresă, ocupaţie, situaţia familială - întrebări de încălzire, ca să zic aşa. Paul, la rândul său, a încercat să împace cele două impresii iniţiale despre medicul ORL şi a reuşit din ce în ce mai bine, o stare de bunăvoinţă îngrijorată este într-adevăr ceea ce i se potriveşte medicului, este chiar practic definiţia atitudinii sale profesionale. După aceste întrebări iniţiale, i-a înmânat scrisoarea de la Al Nazri: "Da, într-adevăr, colegul meu m-a chemat din partea lui", a spus, şi a parcurs-o rapid înainte de a-i spune că va mai face câteva teste şi de a-l aşeza într-un scaun larg, capitonat, cu cotiere şi cu cotiere, exact ca la dentist. Paul s-a simţit liniştit de ideea că ne aflam tot în aceeaşi zonă, dentară, dar nu mai mult, cu poate câteva complicaţii minore. La început, lucrurile au decurs uşor, a rugat-o să deschidă larg gura, apoi i-a palpat gingia foarte delicat înainte de a introduce o spatulă mare din lemn uşor, instrumentul nu era nici metalic, nici ascuţit, total inofensiv în comparaţie cu cele aflate la dispoziţia unui dentist. Apoi i-a palpat gâtul timp îndelungat, crescând presiunea în diferite locuri, era ciudat, dar nu dureros.

În cele din urmă a luat o canulă lungă, subţire, transparentă şi flexibilă, a coborât spătarul scaunului, era aproape orizontal, înainte de a apropia uşor tubul de plastic de nările sale. Paul a fost speriat de la început, dar după cinci secunde a fost cuprins de o durere usturătoare, atroce, a ţipat incontrolabil, simţea că tubul de plastic îi sapă în creier. Medicul a retras imediat tubul şi l-a privit cu îngrijorare.

Îmi pare rău, a spus el cu ezitare, se pare că eşti foarte sensibilă în privinţa nărilor tale.

– Da, a fost cu adevărat îngrozitor. Paul, foarte jenat, şi-a dat seama că plângea necontrolat.

– Problema este că ar trebui să examinez şi cealaltă nară.

– Nu, nu asta!" Pledoaria îi scăpase.

"Uite, o să procedez cât mai încet posibil şi o să merg mai superficial, dar este o examinare necesară, din păcate".

Într-adevăr, a introdus foarte treptat canula în nara dreaptă, a fost mai puţin violent, dar într-un sens mai rău, durerea a urcat din ce în ce mai mult şi a început să ţipe din nou, când Nakkache a retras canula a fost din nou zguduit de strigăte convulsive.

"Ei bine, am terminat examenul.

– S-a terminat cu adevărat? Nu o vei mai face din nou?

– Nu, în principiu, nu va trebui să o fac din nou. Îmi pare rău că a fost dureros, dar nu a fost inutil. Cel puţin ştiu că nu există complicaţii la nivelul pasajelor nazale.

– Complicaţii cu ce?" Paul a pus întrebarea în mod mecanic, a continuat să plângă fără să se poată opri. Nakkache a ezitat, acesta era momentul dificil. Probabil ai observat...", a început el foarte încet, "că ai o umflătură ciudată pe gingie. În acest stadiu, bineînţeles", a continuat el foarte repede, "nu cunoaştem încă natura leziunii, va trebui să facem o biopsie. A scos o seringă lungă care se termina cu un ac. "Va trebui să-ţi mai dau o şansă", a adăugat el cu o veselie nerăbdătoare, adoptând un ton de

ameninţare prefăcută pentru a ascunde faptul că schimba subiectul. Paul nu a reacţionat. "Umflătură" şi "leziune" erau de obicei mai bune decât "tumoare", dar totuşi, în acest stadiu, începuseră să se întrebe, pe când el nu era deloc, observă Nakkache cu surprindere, continua să plângă de uşurare la ideea că nu-i vor mai fi atinse nările şi deschidea gura mecanic, fără să protesteze, o mică incizie nu era nimic în comparaţie. Într-adevăr, s-a întâmplat foarte repede, doar o uşoară senzaţie de înţepătură. Nakkache a introdus conţinutul probei într-o sticlă plină cu un lichid translucid, apoi a început să scrie reţete foarte repede, în timp ce continua să vorbească. Pe lângă biopsie, Paul urma să facă un RMN al maxilarului şi o scanare PET, un cuvânt care îi suna familiar, de parcă l-ar mai fi auzit în legătură cu tatăl său. Apoi a făcut o nouă programare, exact peste o săptămână, în aceeaşi zi, la aceeaşi oră. S-ar putea să fie chiar aşa cum trebuie, remarcă Paul, pentru a face toate aceste teste. Nu-ţi face griji, răspunse Nakkache, scrisese numele practicienilor care ar trebui să le facă, le telefonase el însuşi, întotdeauna reuşim să eliberăm un loc dacă e nevoie. Înainte de a părăsi cabinetul, Paul s-a simţit puţin stânjenit, lacrimile i se uscaseră în sfârşit, şi-a cerut scuze că s-a dat în spectacol. Nakkache i-a spus că nu contează, l-a strâns prieteneşte pe umăr şi l-a lăsat cu un reconfortant "Succes", consultarea s-a încheiat.

Abia după ce a coborât scările, a urcat pe Rue Ortolan şi s-a aşezat pe o bancă în Place Monge, când amintirea durerii s-a estompat, Paul a început să se întrebe despre natura bolii sale. O rană putea fi gravă şi era surprinzător că doctorul promisese să-i facă programări atât de repede, spusese "în caz de necesitate", dar acesta era poate un eufemism pentru "în caz de urgenţă", iar modul plin de compasiune în care îi apăsase umărul şi îi dorise binele era în sine îngrijorător. Şi-a pornit telefonul mobil şi a făcut câteva cercetări pe internet, care i-au confirmat imediat

toate suspiciunile: având în vedere testele prescrise, Nakkache suspecta cel mai probabil un cancer oral. Era ora unsprezece dimineaţa, era zi de piaţă în Place Monge, erau producători de brânzeturi, măcelari, tarabe cu produse proaspete. Ar fi vrut să fie capabil să-şi facă singur cumpărăturile, să ştie suficient de multe pentru a-şi alege legumele şi fructele, pentru a zări o sosire interesantă la pescărie; acum era prea târziu, îşi spunea în acelaşi timp în care îşi dădea seama că va muri, că a cincizecea aniversare va fi probabil ultima, că nu mai era cu adevărat în aceeaşi realitate cu acele femei de vârste diferite care se mişcau între tarabe, trăgându-şi cărucioarele pe roţi cu o expresie înţeleaptă. Apoi totul s-a inversat, simţea că aparţinea din nou aceleiaşi lumi, poate că nu avea să moară imediat, totul avea să depindă de rezultatul examenelor, era bine că era de gardă, nu avea de gând să-i spună lui Prudence, dacă totul mergea bine nici nu avea să afle despre incident. S-a urcat pe scara rulantă, întotdeauna îi plăcuse această scară rulantă uriaşă şi vertiginoasă a metroului Monge, care cobora foarte repede, foarte adânc sub pământ şi nu era niciodată în pană, spre deosebire de toate celelalte scări rulante din metroul parizian, În cei aproape treizeci de ani de când o cunoştea nu o văzuse niciodată cedând, dar de data aceasta se simţea asuprit în timp ce se scufunda în întunericul subteran, când a ajuns la fund s-a întors şi a văzut, sus, deasupra lui, un petic de cer, ramuri de copaci însorite. A luat imediat scara rulantă în sus, era supărat pe reacţia lui, dar totuşi dorinţa de a fi în aer liber era mai puternică. Avea de gând să ia un taxi până acasă, transportul în comun nu era potrivit, sentimentul de a fi fost lăsat pe dinafară era încă acolo şi putea reveni în orice moment. A ieşit din nou chiar în faţa farmaciei şi a magazinului de tacâmuri de pe strada Monge, pe care o cunoştea de asemenea de aproape treizeci de ani. S-a plimbat din nou prin piaţă, contemplând tarabele cu

mezeluri italiene şi cârnaţi locali, chiar trebuia să renunţe la toate astea? A fost posibil, desigur, şi aşa se termină de obicei lucrurile, spunem "a avut o viaţă bună", apoi are loc înmormântarea, ceea ce este uneori mai mult sau mai puţin adevărat, dar în acelaşi timp este întotdeauna fals, o viaţă nu este niciodată bună când te gândeşti la sfârşitul ei, aşa cum s-a exprimat Pascal cu brutalitatea lui obişnuită. "Ultimul act este sângeros, oricât de frumoasă ar fi comedia în rest: în cele din urmă, pământul este aruncat în cap, şi asta e pentru totdeauna. Lumea i s-a părut dintr-o dată limitată şi tristă, aproape infinit de tristă.

Până la urmă, taxiul nu fusese o idee prea bună, drumul de întoarcere trecea pe lângă spitalul Pitié-Salpêtrière, iar el era cuprins de certitudinea bruscă că acolo îşi va sfârşi viaţa în suferinţă, acest spital părea uriaş, o citadelă monstruoasă în inima Parisului, dedicată în întregime durerii, bolii şi morţii. Impresia s-a estompat de îndată ce au ajuns la Parc de Bercy, i-a cerut şoferului să-l oprească şi a terminat călătoria pe jos, era absolut necesar ca el să-şi calmeze oscilaţiile mentale, sau cel puţin să le reducă amploarea, înainte de a o revedea pe Prudence. Cel puţin tatăl său reuşise să scape din spital, îşi încheia viaţa acasă, în mediul pe care îl iubea. Reuşise să realizeze acest lucru pentru tatăl său, dar oare va reuşi pentru el însuşi? Nu era sigur, şi se întreba dacă Prudence va putea să apere acest punct de vedere. Avea tendinţa de a se supune autorităţilor, de a avea încredere în oamenii competenţi - în acest caz, în medici; să se opună frontal autorităţilor medicale, să îşi afirme drepturile de soţie, ar fi necesitat un efort enorm. El însuşi nu fusese nevoit să facă acest lucru în cazul tatălui său, se oprise unei autorităţi administrative a cărei prostie era general recunoscută, dar nu şi puterii medicale, care în acest caz era reprezentată de Leroux. Atunci când era cu adevărat necesar să se confrunte cu puterea medicală, singura soluţie era să aibă în buzunar un medic suficient de

experimentat, cel puţin un fost stagiar de la un spital de renume, dar un fost şef de clinică era mai bine, un titlu de profesor era întotdeauna un lucru bun şi el, sistemul de valori în vigoare în lumea medicală arăta cam la fel de multă fantezie ca şi cel de la curtea regelui Ludovic al XIV-lea, Prudenţa ar fi fost măturată instantaneu. În ceea ce-l priveşte, a trebuit să se întărească, să se pregătească pentru o confruntare.

Întors acasă, şi-a turnat un pahar mare de Jack Daniels şi s-a liniştit treptat, apoi a pus reţetele într-un sertar al biroului din vechea lui cameră, care devenise cameră de oaspeţi şi, întâmplător, birou, în măsura foarte mică în care avea nevoie de un birou, el nu intra aproape niciodată în el, iar Prudence nu intra niciodată, nu exista nici un risc.

S-a întors de la serviciu puţin după ora şase şi aproape imediat s-a apucat de treabă în bucătărie, se hotărâse să pregătească un risotto cremos cu scoici, însoţit de un sos de şofran, risotto nu este niciodată un lucru de la sine înţeles, ei bine, necesită o anumită concentrare. Degustând un pahar de Sauternes în timp ce asculta zgomotele care veneau din bucătărie, Paul şi-a spus că reuşise în sfârşit să atingă o anumită formă de fericire şi că era păcat să moară acum; apoi a încercat, cu o hotărâre reînnoită, să alunge acest gând. Aşa cum se aşteptase, Prudence nu acordase nicio atenţie întâlnirii cu ORL-istul, ba chiar se pare că uitase de ea, aşa că nu avea de ce să-şi facă griji pentru moment. În timpul mesei a vorbit despre vacanţe, i-ar fi plăcut să meargă în Sardinia, de mult timp îşi dorea să descopere Sardinia, a adăugat ea. Era pentru prima dată când vorbea despre asta; îşi imagina sincer că se gândeşte la asta de mult timp, gândea Paul cu emoţie, nu-şi dădea seama că încearcă să repete miracolul vacanţei noastre în Corsica, cu douăzeci de ani în urmă.

Din nefericire, era deja sfârşitul lunii iunie, aşa că era mult prea târziu pentru a rezerva ceva în august. Poate că şi-ar

putea lua concediul în septembrie, cel puţin în parte, deşi cel mai mare conformism era regula în minister în ceea ce priveşte concediile de vară, probabil că ar trebui să îşi ia cel puţin două săptămâni în august, iar planificarea unei călătorii oriunde, chiar şi într-o destinaţie mai puţin populară decât Sardinia, ar fi imposibilă. Mai rămăseseră St. Joseph şi Larmor-Baden, pe care o prefera? St Joseph's, a răspuns Paul fără ezitare. A alege între St. Joseph şi Larmor-Baden era ca şi cum ar fi ales între doi muribunzi, iar el avea senzaţia că nu terminase cu tatăl său, că mai avea ceva de clarificat în legătură cu tatăl său, în timp ce Prudence părea destul de calmă în legătură cu al ei. "Atunci să lăsăm mini-sorturile...", a spus ea cu un mic zâmbet. Deloc", a răspuns Paul, "putea să meargă pe bicicletă în mini-sorturi, erau nişte plimbări frumoase cu bicicleta în zonă. Cu siguranţă ar putea să o târască într-o livadă ca să i-o tragă, îşi amintea că citise într-o revistă, probabil o revistă pentru femei, că a face dragoste în pădure era o fantezie pentru 100% dintre femeile chestionate, trebuie să fie ceva la vegetaţie care le stimula producţia hormonală, era ciudat. Da, s-a gândit el, ar putea fi o vacanţă foarte bună; cea mai probabilă posibilitate, s-a gândit imediat după aceea, era ca vacanţa lui de vară să fie la Pitié-Salpêtrière.

3

După cum îi spusese Nakkache, a obţinut cu uşurinţă programări pentru scaner şi pentru PET-Scan, îi revenea acum în minte, asistenta din Lyon fusese cea care îi spusese prima dată despre el, cel frumos şi bine făcut, iar Brian îi spusese şi el, în franceză se numea "tomographie par émission de positons". Cuvântul era impresionant, dispozitivul era la fel de impresionant, curbat şi masiv, dintr-un metal alb uşor cremos care evoca imediat filmele SF de succes, arăta de parcă ar fi absorbit singur jumătate din bugetul de funcţionare al spitalului.

Marţea următoare, la ora zece, a mers din nou la cabinetul medicului ORL. Nakkache i-a strâns mâna îndelung înainte de a-l aşeza, apoi a părut să se afunde într-o meditaţie personală prelungită. Paul se întrebă dacă scopul punerii în scenă era să-l pună într-o stare de anxietate corespunzătoare gravităţii anunţurilor; dacă da, rezultatul fusese atins.

Există veşti bune şi veşti proaste", spune el în cele din urmă. Vestea proastă este că biopsia a confirmat natura malignă a tumorii care vă afectează gingia.

– Malignă, adică canceroasă?

I-a aruncat o privire de reproş: nu, exact asta nu voia să spună; dar da, dacă tot trebuia să se ajungă la asta, era un cancer. Vestea bună, a continuat el rapid, era că acest cancer avea o extindere limitată. Au fost afectaţi ganglionii limfatici din gât, dar asta se întâmpla aproape întotdeauna, oricum, întotdeauna am procedat la un curaj ganglionar; uneori, când erau afectaţi, ne puteam teme că un cancer de laringe era asociat cu cel de gură, dar nu era cazul. Cel mai important", a continuat el, "scanarea PET nu a detectat nicio metastază. Cancerul dvs. nu se răspândeşte cu siguranţă, ceea ce este o veste foarte bună. Deci avem o tumoare, o tumoare serioasă, şi vom face ceea ce trebuie să facem

pentru a scăpa de ea. Luase un ton marţial, ca în Vietnam, avea multă practică în relaţiile umane, se gândi Paul, el însuşi ar fi fost incapabil să facă acelaşi lucru.

Aşadar, dacă nu există metastaze", a continuat el, "o intervenţie chirurgicală ar trebui să fie suficientă, cu puţină chimioterapie şi radioterapie, dar foarte puţină, cred eu, cu adevărat. Vestea mai puţin bună este că tumora este destul de mare, şi este păcat, dacă aţi fi avut o consultaţie chiar şi cu două sau trei luni în urmă, am fi putut evita acest lucru, dar acum va trebui să mergem la o operaţie serioasă.

– Ce înseamnă asta?

– Prefer să îl las pe chirurg să vă spună el însuşi despre asta. Înţeleg că nu lucraţi în acest moment, zilele dumneavoastră sunt mai degrabă libere?

– Da, se poate spune asta.

– Mi-am luat libertatea de a vă face o programare pentru vineri dimineaţă pentru a-l întâlni.

Bineînţeles, vă voi însoţi.

– Unde se întâmplă asta?

– La spitalul Pitié-Salpétrière.

După ceea ce lui Paul i s-a părut a fi o călătorie interminabilă, cu coridoare de un verde palid care se succedau la nesfârşit, au ajuns în cele din urmă în camera B132. Nakkache a bătut în geamul opac din partea de sus a uşii de la intrare. Au intrat într-o cameră mică, cu pereţi albi, singurul mobilier fiind o masă, de asemenea albă. Doi bărbaţi stăteau acolo, cu dosare în faţa lor. Amândoi erau aproape complet chei, îmbrăcaţi în halate de spital şi purtau mustăţi negre - semănau mai degrabă cu Smiths şi Smiths din Tintin, doar că mustăţile lor erau mai puţin pline, iar asemănarea lor mai puţin completă, unul dintre ei era puţin mai greu şi părea mai în vârstă, Dar amândoi reuşeau să aibă un aer uşor încruntat şi binevoitor în acelaşi timp, ca şi cum bolnavii ar fi fost nişte fiinţe de la care nu trebuia să te aştepţi la prea mult bine, dar pe care era totuşi potrivit,

chiar dacă asta însemna să iei asupra ta, să le ajuţi. Toate acestea erau mai degrabă liniştitoare, ca şi faptul că îi consultaseră deja dosarul - Paul recunoscu antetul unuia dintre laboratoare - şi se întrebă care dintre cei doi era chirurgul.

Eu sunt doctorul Lesage, a spus bărbatul mai în vârstă. Sunt unul dintre chimioterapeuţii din secţie.

– Iar eu sunt doctorul Lebon, radioterapeut", a anunţat celălalt.

– Doctorul Martial a întârziat puţin, spuse Nakkache, el va fi chirurgul tău.

Chirurgul în cauză a sosit cinci minute mai târziu. Era foarte diferit de ceilalţi doi, arăta bine, avea în jur de 30 de ani, părul creţ şi lung, semăna foarte mult cu un chirurg din seria Harlequin sau dintr-un serial de televiziune american. Dar s-a remarcat de George Clooney afişând un stil mult mai cool, cu tenişi John. B. King sneakers, după numele unui tânăr baschetbalist american, cel mai bine plătit sportiv din lume, salariul său tocmai îl depăşise pe cel al pivotului de la Real Madrid; talpa avea o grosime de cel puţin cinci centimetri, nu mai văzuse niciodată pantofi cu talpă atât de groasă, cu excepţia unei singure ocazii, într-un documentar despre Swinging London, în care fata purta atât o fustă mini extrem de scurtă - era practic o centură - cât şi pantofi cu talpă extrem de înaltă, erau plini cu apă şi înăuntru înotau peştişori aurii. În astfel de condiţii, peştii mureau în câteva zile, iar pantofii au fost în scurt timp interzişi în urma acţiunii unei asociaţii de protecţie a animalelor. Nu ştia de ce se gândea la toate astea, îl asculta cu greu pe chirurg, care i se adresa acum, îl strigase "domnule Raţiune", dar restul frazei era de neînţeles, vorbea despre mandibulectomie, glosectomie, exeresis, toate acestea nu aveau sens pentru el. Creierul îi funcţiona greu de când intrase în cameră, de parcă ar fi fost afectat de ceva între anestezie şi vrajă, dar în cele din urmă reuşi să formuleze o întrebare.

Deci nu este vorba doar de chirurgie", spune el, adresându-se celor de la Smiths şi Smiths, "ci şi de radio şi chimioterapie.

Se mişcau modest în scaunele lor, ca nişte cimpanzei care doresc să-şi prezinte cel mai bun profil la un interviu de angajare într-un circ.

Într-adevăr", a spus în cele din urmă radioterapeutul, languros, "din păcate, chirurgia nu poate face totul. I-a aruncat o privire suavă lui Martial, care a tresărit uşor, dar s-a abţinut să răspundă. Dr. Lesage va interveni preoperator", a continuat el, "pentru a reduce tumora, dacă este posibil, sau cel puţin pentru a o stabiliza; eu voi interveni postoperator, pentru a elimina celulele canceroase persistente din apropierea tumorii.

– Dar am crezut că nu există metastaze..." Lesage îl privi serios, deschise şi închise gura de câteva ori înainte de a vorbi. Într-adevăr, PET-Scan nu a detectat nicio metastază, dar acesta a fost un rezultat surprinzător. Aceste cancere de maxilar sunt adesea foarte invazive, mai ales atunci când afectează ganglionii limfatici, iar celulele canceroase pot trece apoi în limfă, care irigă toate zonele corpului. Pe scurt, ar fi fost mai realist să spunem că nu existau metastaze în acest moment. Pe de altă parte, PET-Scan-ul nu reuşea uneori să detecteze anumite metastaze, a spus el cu tristeţe; era într-adevăr trist, s-a gândit Paul, ca acest aparat care părea să coste cât un Airbus să nu-şi poată îndeplini funcţia.

"PET-Scan-ul este totuşi un pas uriaş înainte", interveni din nou cel mai tânăr dintre cei doi medici, al cărui nume Paul îl uitase deja. Era de acord în sinea lui să-i spună Dupond, avea ceva lunar în el care corespundea bine cu "d" final; cel mai în vârstă, în schimb, mai pământean, mai ancorat în realitatea cotidiană, ar fi fost un Dupont perfect. În ceea ce-l priveşte pe chirurg, avea de gând să-i spună Rege, pentru a simplifica lucrurile. Şi-a îndreptat din nou

atenţia către el şi a recunoscut că nu înţelesese nimic din explicaţiile sale anterioare privind operaţia care urma să fie efectuată. Într-adevăr, King a fost de acord că ar fi putut explica anumiţi termeni tehnici. Exeresis a fost pur şi simplu îndepărtarea tumorii. Mandibulectomia segmentară a constat în îndepărtarea unei părţi a maxilarului inferior; în acest caz, a trebuit să fie îndepărtată întreaga ramură orizontală a maxilarului stâng şi simfiza centrală - cu alte cuvinte, bărbia. Glossectomia a constat în îndepărtarea limbii; din păcate, în cazul său, trebuia să implice întreaga parte mobilă.

Era o linişte deplină în cameră. Paul nu a avut nicio reacţie, ceea ce l-a îngrijorat pe chirurg. În acest moment, unii pacienţi se prăbuşesc într-un acces de disperare; alţii devin furioşi, refuzând energic perspectiva oferită, uneori chiar insultând-o; Alţii încep imediat să se târguiască, ca şi cum ar putea, cu o oarecare viclenie, să negocieze o operaţie ceva mai uşoară; dar el nu cunoscuse niciodată pe cineva care să accepte imediat operaţia de bunăvoie; nici pe cineva care, ca Paul, să rămână absolut inert, ca şi cum nu ar fi auzit diagnosticul. Acest lucru era atât de neobişnuit, încât în cele din urmă l-a întrebat: "Aţi înţeles ce am spus, nu-i aşa, domnule Reason? Paul a dat din cap, încă tăcut.

"Cât timp va trebui să stau în spital?", a întrebat în cele din urmă, rupând tăcerea tot mai mare. Chirurgul a tresărit uşor; este o întrebare pe care pacienţii o pun întotdeauna la un moment dat, dar aproape niciodată nu este prima pe care o pun. Dacă nu există complicaţii, aveţi nevoie de o şedere de cel puţin trei săptămâni", a răspuns el. Este totuşi o operaţie mare, vei sta pe masă o vreme, cum se spune.

– Cât timp?" Era din ce în ce mai bine, se gândi chirurgul, începuse să pună întrebări normale. "Între zece şi douăsprezece ore. Este posibil să fie planificate una sau două operaţiuni suplimentare, dar mult mai scurte, cel mult o oră sau două. Prima procedură este cea mai importantă: o

voi îndepărta şi apoi o voi reconstrui, astfel încât să nu fiţi desfigurat între timp. Soluţia clasică de reconstrucţie constă în utilizarea osului scapulei pentru a reconstrui maxilarul şi a unei părţi din muşchiul dorsal major, cu pielea ataşată, pentru limbă. Dar utilizarea unui maxilar artificial din titan, modelat cu o imprimantă 3D, ar putea fi posibilă în cazul dumneavoastră, va trebui să consult un coleg; procedura ar fi atunci puţin mai scurtă."

De asemenea, trebuie subliniat, a continuat chirurgul, că limba nou transplantată nu va fi pe deplin funcţională, scopul său principal fiind acela de a umple gura. Nu ar avea papile gustative sau muşchi, iar o limbă umană normală are şaptesprezece muşchi. Dacă ar fi reuşit să o mişte, ar fi fost doar datorită muşchilor rămaşi la baza limbii, care oricum nu puteau fi îndepărtaţi fără a provoca necroza întregului. Doar după o reabilitare îndelungată, de cel puţin trei luni, va putea să vorbească şi să mănânce din nou mai mult sau mai puţin normal. La început va trebui să fie hrănit prin gastrostomie şi va avea nevoie de o traheotomie pentru a respira, cel puţin în prima săptămână.

Nakkache se uită la Paul, care încă nu reacţiona, era aproape ca şi cum ar fi fost doar pe jumătate prezent şi nu era cu adevărat preocupat. După un alt moment de tăcere, a vorbit din nou pentru a întreba dacă operaţia era urgentă. Din nefericire, da, a răspuns chirurgul: cu cât am aşteptat mai mult, cu atât mai mult timp am dat tumorii să se dezvolte. Trebuia să ne gândim la o operaţie înainte de sfârşitul lunii, cel târziu la începutul lunii august. Şi, de fapt, dacă mă gândesc mai bine, probabil că asta însemna să excludem o falcă de titan; în acest moment, acestea erau fabricate doar în SUA, aşa că timpul de livrare ar fi fost prea lung. Paul a clătinat din cap în tăcere; nu mai avea alte întrebări.

În continuare însoţit de Nakkache, a mers în cealaltă direcţie, prin coridoarele nesfârşite de un verde palid. O

duzină de taxiuri aşteptau în faţa intrării principale a spitalului, dar el a decis să meargă pe jos până acasă, era un drum de cincisprezece minute, cel mult douăzeci. Nakkache a luat un taxi. S-a întors spre el, a ezitat şi a căutat cuvintele. "E un şoc pentru tine, o operaţie care se întâmplă atât de repede, înţeleg...", a spus în cele din urmă cu greu. Paul îi aruncă o privire indiferentă înainte de a-i răspunde calm:

"În niciun caz nu am de gând să fac o astfel de operaţie. Radioterapia şi chimioterapia sunt în regulă, dar nu şi chirurgia.

– Nu, stai, stai puţin!", a exclamat Nakkache, panicat. Nu poţi să reacţionezi aşa! Aveţi un cancer grav. Deja prognosticul atunci când este afectat osul nu este bun, în comparaţie cu alte cancere ORL: 25% la cinci ani. Dacă refuzaţi intervenţia chirurgicală, prognosticul dumneavoastră va scădea şi mai mult.

– Vrei să spui, îl întrerupse Paul, că ar trebui să mi se scoată maxilarul şi să mi se taie limba ca să am o şansă din patru de supravieţuire?

Nakkache a tăcut brusc; asta a fost, a înţeles Paul. Evident, ORL-ul s-a simţit jenat, s-a simţit prost, nu plănuise să lase informaţia să iasă la iveală, dar asta a fost tot. Trebuie să vorbim din nou despre asta", a răspuns grăbit Nakkache. Nu am agenda acum, dar sunaţi mâine, sau chiar diseară, şi vă voi găsi un loc. El a dat din cap fără să scoată un cuvânt, hotărât să nu facă nimic. Era hotărât.

S-a oprit în mijlocul podului Bercy. În stânga sa se afla în faţa Ministerului Economiei, iar dincolo de acesta putea vedea ceasul de la Gare de Lyon; în dreapta sa se afla Parc de Bercy. Viaţa lui se desfăşurase, cu siguranţă, într-un spaţiu limitat, se gândea el, şi aşa va continua să fie până la sfârşitul ei, întrucât în spatele lui se afla spitalul Pitié-Salpêtrière, unde, după toate probabilităţile, se va sfârşi. Cât de curios, totuşi! Era infinit de curios. Cu mai puţin de

trei săptămâni în urmă fusese o persoană normală, putea să simtă dorinţe carnale, să-şi facă planuri de vacanţă, să se gândească la o viaţă lungă şi poate fericită, de fapt se putea gândi la asta mai mult ca niciodată, de când îşi reînnoise relaţia cu Prudence, o iubise întotdeauna, iar ea îl iubise şi ea, asta era evident acum. Şi apoi, în decurs de câteva consultaţii medicale, totul se schimbase, capcana se închisese asupra lui, iar capcana nu avea să se slăbească, dimpotrivă, avea să-i simtă muşcătura din ce în ce mai crunt, tumora avea să continue să-i devoreze carnea, până când avea să-l anihileze. Fusese aruncat într-un fel de tobogan de neînţeles, dar singura cale de ieşire era moartea. Cât timp a avut la dispoziţie? O lună? Trei luni? Un an? Doctorii ar trebui să fie întrebaţi. Atunci ar exista neantul, un neant radical şi definitiv. Nu ar fi văzut nimic, nu ar fi auzit nimic, nu ar fi atins nimic, nu ar fi simţit nimic, niciodată. Conştiinţa lui ar fi dispărut în întregime şi ar fi fost ca şi cum nu ar fi existat niciodată, carnea lui ar fi putrezit în pământ - dacă nu ar fi ales distrugerea mai radicală a incinerării. Lumea va merge mai departe, fiinţele umane se vor împerechea, vor simţi dorinţe, vor urmări obiective, vor cultiva vise; dar toate acestea se vor întâmpla fără el. El va lăsa o urmă slabă în memoria omenirii; apoi şi acea urmă va dispărea. Deodată, a fost cuprins de o adevărată mişcare de ură faţă de Cécile şi de credinţele ei prosteşti. Pascal a avut dreptate, ca de obicei: "În cele din urmă, ţi se aruncă ceva pământ în cap, şi asta e pentru totdeauna.

Trebuia să vorbească imediat cu Prudence, nu mai era posibil să amâne. Din fericire, era vineri, nu se vedea spunându-i într-o zi lucrătoare, ştiind că a doua zi va trebui să se întoarcă la serviciu; nu se putea imagina spunându-i nici sâmbăta, de fapt, nu se putea imagina spunându-i deloc; dar trebuia să o facă.

De fapt, a reuşit să vorbească cu ea abia duminică dimineaţa târziu, după ce făcuse dragoste mai mult decât de obicei şi îi oferise, era sigur, mai multă plăcere decât de obicei, dar, desigur, nu merita să se deranjeze, Ar fi fost nevoie de ceva de genul unui orgasm absolut, teluric, un orgasm care ar fi putut justifica de unul singur o viaţă întreagă, ei bine, ar fi fost nevoie de ceva care nu exista, cu excepţia, poate, a romanelor lui Hemingway, îşi aminti un pasaj deosebit de stupid din Pentru cine bate clopotul.

A vorbit îndelung, în detaliu, timp de mai bine de zece minute, fără să-i ascundă nimic, fără să încerce măcar să o mintă. Ea îl asculta, ghemuită în pat, sprijinită de două perne, fără să scoată un cuvânt. Nu plângea, de fapt nu avea aproape nicio reacţie, dar din când în când făcea gestul de a bate cu mâna dreaptă, de a lovi în spaţiu, şi din când în când respira mai greu. După ce el a terminat, a tăcut timp de una sau două minute, înainte de a se întoarce spre el şi de a-i spune foarte sec, aproape ostil:

"Ai nevoie de o altă părere. O opinie de la un alt medic.

– Care doctor?

– Nu ştiu. Telefon Bruno.

– De ce el? Nu ştie nimic despre medicină, Bruno.

– A intervenit pe lângă ministrul Sănătăţii pentru tatăl său; se cunosc, au o relaţie bună. Celălalt trebuie să ştie cine este cel mai bun medic în acest domeniu; adică, îmi imaginez că un ministru al Sănătăţii ştie anumite lucruri despre sănătate.

– Da, s-ar putea să aveţi dreptate.

– Sună acum.

– Este duminică.

– Ştiu că e duminică. Sunaţi acum."

Uitase puţin care era ritmul de lucru al lui Bruno, dar acesta l-a sunat aproape imediat. A ascultat fără să scoată un cuvânt, apoi a concluzionat: "Am de dat nişte telefoane,

trebuie să aştept şi răspunsurile. Pot să vă sun peste două sau trei ore?

Au aşteptat apelul său în timp ce se uitau la reluările INA de la Dimanche Martin pe Arte. Jacques Martin, unul dintre stăpânii televiziunii franceze din a doua jumătate a secolului al XX-lea[e], era pe cale să devină o moştenire, aşa cum Michel Drucker avea să devină, cu siguranţă, şi mai repede, în primele săptămâni după moartea sa.

Bruno a sunat înapoi exact două ore mai târziu. "Aveţi o întâlnire mâine dimineaţă la ora 10 cu profesorul Bokobza; este cel mai bun specialist european în chirurgia cancerului oral. El lucrează la Institutul Gustave Roussy din Villejuif. Doctorul Nakkache - acesta este specialistul ORL pe care l-aţi văzut, nu-i aşa? - îi trimite dosarul dumneavoastră prin e-mail în această după-amiază.

Paul a ieşit de pe autostrada A6 la Avenue du Président-Allende, apoi a luat-o pe Rue Marcel-Grosménil înainte de a vira pe Rue Édouard-Vaillant, unde se afla institutul.

Fiu al lui Hippolyte Grosménil şi al lui Julienne Fruit, Marcel Grosménil, după ce a obţinut certificatul de absolvire a şcolii, a făcut trei ani de ucenicie înainte de a-şi face serviciul militar în cavalerie la Provins. Lucrător la strung, s-a căsătorit cu Marie Mathurine Cadoret la 31 octombrie 1925. Cuplul a avut un fiu, Bernard. Familia a locuit la 10, rue de Gentilly, în Villejuif, unde soţia a condus o afacere. Strungar la Hispano Suiza din Paris, în districtul XIVe, s-a alăturat Societăţii motoarelor Gnome et Rhône în 1935 şi a fost ales consilier municipal în Villejuif în luna mai a aceluiaşi an pe lista condusă de Paul Vaillant-Couturier. La 29 februarie 1940, consiliul prefecturii i-a retras mandatul pentru apartenenţă la Partidul Comunist. Raportat de angajatorul său ca fiind "în exod" la 30 iunie 1940, a fost reangajat la 23 aprilie 1941. Arestat împreună cu prietenul său, Raymond Pezart, în momentul în care urma să se alăture Forţelor Franceze Libere din Algeria, a fost închis la

Bordeaux, apoi internat la Compiègne, înainte de a fi deportat în Germania, în lagărul de la Oranienburg, unde a murit în aprilie 1945. A fost recunoscut ca fiind "mort pentru Franţa" la 14 decembrie 1948.

În general, Villejuif, care a fost guvernată fără întrerupere de primari comunişti din 1925 până în 2014, a fost mult timp o comună emblematică a "suburbiilor roşii", înainte ca mişcările mai recente de populaţie să schimbe cursul lucrurilor. În primul rând, nu mai existau mulţi evrei, iar comuna devenise cunoscută pentru diverse atacuri islamiste sau atacuri planificate. În ianuarie 2015, Amedy Coulibaly, care avea să participe ulterior la luarea de ostatici de la supermarketul Hypercacher din Porte de Vincennes şi să ucidă patru persoane, a aruncat în aer o maşină în Villejuif. În aprilie 2015, un student algerian, Sid Ahmed Ghlam, a fost arestat în momentul în care plănuia să comită un atac armat la ora slujbei de duminică în cele două biserici din Villejuif. Pe 13 noiembrie 2015, holul primăriei a fost incendiat în semn de omagiu pentru masacrele care au făcut 129 de morţi la Paris în cursul serii. Urcând pe strada Édouard-Vaillant în direcţia spitalului, Paul a ocolit parcul departamental Hautes-Bruyères, unde, în ianuarie 2020, un dezechilibrat care tocmai se convertise la islam a atacat cu un cuţit trecătorii, provocând moartea unuia dintre ei şi rănirea gravă a altor doi. Începuse să se întrebe dacă nu ar fi fost mai bine să vină cu metroul; a fost o surpriză plăcută să descopere că în curtea spitalului exista o parcare. Faţada sa, înviorată cu tuşe de culori vii, îi amintea puţin de spitalul Saint-Luc din Lyon. După PET-Scan, perspectiva unei traheotomii şi a unei gastrostomii, această faţadă. În mod hotărât, se gândea el cu un amestec de sentimente ambigue, călca din ce în ce mai mult pe urmele tatălui său.

Îmbrăcat sub halatul alb de spital într-un impecabil costum gri deschis din trei piese, purtând un papion burgundy, profesorul Bokobza semăna cu imaginea marelui

şef medical, aşa cum poate a fost popularizată de diverse filme şi seriale, ceea ce i se părea lui Paul foarte liniştitor; la urma urmei, este întotdeauna mai bine dacă lucrurile corespund clişeului lor. Faţa sa austeră, ochelarii cu rame subţiri de sârmă, totul la el era liniştitor în cel mai înalt grad, chirurgul de la spitalul Pitié-Salpêtrière avea părul poate un pic prea lung şi, mai ales, pantofi de tenis cu talpa prea groasă. Paul nu se ştia atât de conformist, atât de demodat, dar se pare că devenise unul de îndată ce începuseră să se discute chestiuni legate de viaţă şi de moarte, şi toată lumea trebuia să fie mai mult sau mai puţin în această situaţie, bănuia el.

Deci sunteţi prieten cu ministrul nostru, a spus Bokobza cu un mic zâmbet, odată ce s-a aşezat în faţa lui.

– Nu chiar, răspunse Paul, mai degrabă un prieten al unuia dintre colegii săi.

– Cunosc toate lucrurile rele pe care oamenii le spun despre nepotism, privilegii şi privilegii. Evident, este justificat, dar toată lumea îşi foloseşte relaţiile atunci când le are, chiar şi cei care se află în partea de jos a scării sociale, şi trebuie spus că acest lucru permite uneori deblocarea unor situaţii pe care o reglementare excesivă le face imposibil de rezolvat; de asemenea, trebuie spus, în ceea ce vă priveşte, că cancerul dumneavoastră este o problemă serioasă şi că aveţi dreptul, desigur, la cel mai bun tratament posibil. Trebuie să clarific un lucru: nu este nimic excepţional, într-o situaţie ca a dumneavoastră, să simţiţi nevoia unei a doua opinii medicale, dar nu este un pas nesemnificativ. Este că, într-un fel sau altul, ceea ce vă împinge să faceţi acest lucru este o lipsă de încredere în chirurgul dumneavoastră actual?

– Nu ştiu", spune Paul după o lungă pauză de gândire. Soţia mea a vrut iniţial să o fac eu. Pe de altă parte, trebuie să spun că nu-mi place deloc ideea acestei operaţii; dar nu

ştiu dacă nu-mi place chirurgul sau operaţia în sine; cred că ambele.

– Înţeleg că aveţi o îndoială, a continuat aproape imediat Bokobza, şi după părerea mea este suficient. Dacă nu ai încredere absolută în chirurgul care te va opera - chiar dacă este iraţională, chiar dacă este nejustificată - nu ar trebui să-l laşi să te opereze. Aţi citit Le Lambeau, de Philippe Lançon?

– Nu, auzisem de el, era un jurnalist de la Charlie Hebdo, nu-i aşa? Una dintre victimele islamiştilor?

– Exact. El a primit o rafală de Kalaşnikov în faţă, ceea ce l-a condus la o situaţie de reconstrucţie destul de asemănătoare cu cea cu care vă veţi confrunta după îndepărtarea maxilarului. Îl menţionez pentru că, citindu-l, puteţi înţelege importanţa relaţiei de încredere cu chirurgul său; în plus, cea mai mare parte a povestirii are loc la spitalul Pitié-Salpêtrière. În cele din urmă, v-o recomand pentru că este o carte bună, dar trebuie să recunosc că nu este neapărat foarte încurajatoare pentru pacienţi. Autorul suferă nu ştiu câte operaţii chirurgicale, zece sau cincisprezece, nu mai ştim exact; în total, petrece doi ani în spital. Trebuie să vă spun că acest lucru este excepţional, nu veţi fi în aceeaşi situaţie. Cartea este veche de puţin peste zece ani şi de atunci s-au făcut progrese; transplantul este întotdeauna o operaţie delicată, există multe cazuri de eşec, dar tehnica imagisticii 3D şi a maxilarelor artificiale ne-a adus cu adevărat multe.

– Chirurgul de la Pitié crede că acest lucru nu se aplică în cazul meu; operaţia este urgentă, proteza trebuie făcută în SUA, nu mai este timp.

– Ei bine, în această privinţă, trebuie să spun că nu sunt de acord cu colegul meu; cancerul dumneavoastră este agresiv, dar nu este foarte invaziv. Cu o chimioterapie bună putem reduce tumora sau cel puţin opri progresia ei pentru câteva luni, timp necesar pentru fabricarea protezei, iar

Lesage este un chimioterapeut excelent, am încredere totală în el. Dacă aţi fi pacientul meu, aş începe procesul de fabricaţie acum şi aş planifica o operaţie la sfârşitul lunii octombrie. Este perfect posibil să vă operaţi aici şi să faceţi chimioterapia şi radioterapia la Pitié-Salpêtrière; chiar v-aş sfătui să faceţi acest lucru, deoarece acestea sunt tratamente obositoare şi este mai bine să reduceţi la minimum deplasarea. În final, nu vreau să mă impun ca chirurg, decizia vă aparţine, desigur; vă sfătuiesc să vă gândiţi cu calm şi, de asemenea, să vorbiţi din nou cu Nakkache, este un medic bun, sunteţi norocoasă.

Voia să vorbească cu Prudence despre asta, într-adevăr; la urma urmei, cine era preocupat, cu adevărat preocupat de moartea lui, în afară de ea? Într-o oarecare măsură, aşa era; într-o măsură mai mică, i se părea, propria noastră moarte ne priveşte prea puţin, Epicur, ca de obicei, avea dreptate. Ei bine, nu avea de gând să intre în detalii, nu pentru moment.

Potrivit lui Nakkache, şansele de supravieţuire sunt de aproximativ una la patru", a continuat el pe un ton curios de detaşat, nu înţelegea de unde venea acest ton.

– Da, a răspuns Bokobza cu calm. În cazul osului atacat, cam acesta este numărul. Acestea fiind spuse, în cazul dumneavoastră, având în vedere absenţa metastazelor, natura minim invazivă a cancerului, aş spune că ar putea fi una din două.

– E o şansă de 50/50; e ca şi cum ai fi într-un film, nu-i aşa?

– Aveţi dreptul la umor", a răspuns chirurgul pe un ton uşor îndurerat. Din partea mea, desigur, ar fi nepotrivit; dar ai dreptul să faci mişto de propria supravieţuire; face parte din drepturile omului, într-un fel.

– Am o altă întrebare. Înlocuirea osului cu o mandibulă artificială din titan nu mă deranjează atât de mult, dimpotrivă, am avut atât de multe probleme cu dinţii mei

încât ar fi aproape o uşurare. Pe de altă parte, mi se pare, cel puţin din ceea ce mi-a spus celălalt chirurg, că nu există o soluţie bună pentru limbă în acest moment.

Bokobza şi-a coborât capul şi de data aceasta a suspinat obosit înainte de a răspunde:

"Într-adevăr. Este adevărat, nu am ajuns încă acolo. Mâncarea nu va avea un gust la fel de bun, iar vorbirea va rămâne dificilă. Mobilitatea limbii, în general, va fi redusă.

– Nu am putea să limităm operaţia la maxilar şi să nu intervenim asupra limbii?

Chirurgul a zâmbit involuntar. "Ştii ce faci? Încerci să începi o afacere. Mai am un sfat de lectură pentru dumneavoastră: Elisabeth Kübler-Ross. Ea este autoarea teoriei celor cinci etape ale durerii. Se aplică la propria moarte, la cea a unei persoane dragi, dar, în general, la orice formă de suferinţă, poate fi un divorţ sau o amputaţie." Şi-a recăpătat seriozitatea, a dat din cap cu tristeţe. "Pentru a reveni la întrebarea dumneavoastră, răspunsul este, din păcate, nu. O îndepărtare parţială a tumorii ar fi inutilă, ba chiar ar putea încuraja răspândirea cancerului.

– Ce se întâmplă dacă refuz orice formă de intervenţie chirurgicală? Ce se întâmplă dacă mă limitez la chimioterapie şi radioterapie?

– Acest lucru înseamnă că şansele de supravieţuire vor fi mult mai mici; cu toate acestea, nu se poate fi niciodată sigur, un prognostic perfect este imposibil. Chimioterapia singură nu vindecă, dar se întâmplă, fără să ştim de ce, ca radioterapia să determine stabilizarea tumorii şi apoi să se micşoreze, până la resorbţia completă a acesteia. Acest lucru este rar, dar se întâmplă.

– Şi dacă nu facem nimic, cât timp va dura?

– Aproximativ o lună.

Paul a râs scurt, apoi a tăcut. Bokobza şi-a coborât capul stânjenit, l-a ridicat din nou câteva secunde mai târziu şi a

fost şi mai stânjenit când a văzut lacrimile curgând încet, în tăcere, pe obrajii lui Paul.

"Nu mai am întrebări, doctore", a spus în cele din urmă, cu o voce perfect calmă.

"Aş prefera să fiţi de acord cu operaţia, desigur..." a spus Bokobza în timp ce îl conducea spre uşă. Chiar înainte de a ieşi din nou pe hol, l-a apucat de mânecă, l-a privit drept în ochi şi i-a spus: "Încă un lucru. În cazul în care radiografia şi chimioterapia eşuează, există încă posibilitatea de a reveni la operaţie. Este mai dificil, ţesutul este slăbit, este mai probabil să fie respins, dar nu este imposibil. Am încercat această operaţiune ocazional - şi am reuşit.

5

Înainte de a pleca acasă, Paul a mers la FNAC Bercy Village, cour Saint-Émilion, unde a găsit cu uşurinţă cartea lui Philippe Lançon. În colecţia Spiritualités din Livre de Poche, a ales La mort, porte de la vie, de Élisabeth Kübler-Ross; un titlu care nu era foarte convingător, la prima vedere părea mai degrabă contrariul. După ce s-a gândit puţin, a adăugat "Moartea este un nou soare", un alt titlu destul de caraghios, dar care îi amintea de ceva, nu ştia ce. Şi-a completat achiziţiile cu o cărticică scrisă de un anume David Servan-Schreiber, aparent constând în sfaturi psihologice pentru bolnavii de cancer. Nu a fost o alegere prea bună, şi-a dat seama imediat: Autorul era foarte adeptul gândirii pozitive, insistând asupra necesităţii de a întreţine momente plăcute, mici mese bune cu prietenii, însoţite de vinuri locale consumate cu moderaţie şi punctate de râsete, ba chiar mergea până la a lăuda glumele belgiene; toate acestea îl făceau să vrea să se culce şi să moară, mai ales râsul, ca să fiu sincer, de ceva vreme nu-i mai scăpase din vedere această laudă a vinurilor locale şi a râsului, ei bine, nu era o carte pentru el. Elisabeth Kübler-Ross era cu greu mai bună, el nu era deloc convins de teoria

ei despre cele cinci etape ale suferinţei. Primele două etape, negarea şi furia, pur şi simplu nu păreau să se fi întâmplat în cazul lui; a treia, negocierea, aproape deloc; iar ultima, acceptarea, era, în opinia lui, o glumă; doar a patra etapă, depresia, i se părea reală; teoria ei era doar o faţadă, iar el a renunţat curând la ideea că Moartea este poarta către viaţă. În timp ce deschidea Moartea este un nou soare, şi-a amintit brusc de ce îi amintea titlul: comparaţia prostească a lui La Rochefoucauld, potrivit căreia niciuna dintre ele nu se poate uita la cealaltă, ceea ce era trivial de fals în cazul soarelui, aşa cum se poate vedea în fiecare dimineaţă când răsare şi destul de des când apune. În ciuda titlului său caraghios, această a doua carte era mult mai interesantă decât prima: medicul elveţian fusese un pionier în descrierea experienţelor de moarte apropiată, Near Death Experience, pe care şi-o amintea vag dintr-o comedie romantică americană pe care altfel o uitase. S-a întors imediat la FNAC pentru a cumpăra o carte a celuilalt pionier, Raymond Moody, şi acolo a fost imediat fascinant, mult mai bine decât în film. Mai întâi a fost decorporarea, părăsirea corpului fizic şi plutirea la câţiva metri de el, în camera de spital sau lângă maşina distrusă. Apoi a fost sunetul strident al clopoţelului, ca cel de la şcoală, când începeau din nou cursurile, şi să fii aspirat într-un tunel întunecat, pe care îl coborai cu o viteză ameţitoare. Apoi, tunelul te arunca înapoi undeva, într-un spaţiu nou, necunoscut şi aproape abstract. Unii oameni şi-au revăzut întreaga viaţă, într-o succesiune de câteva sute de imagini foarte scurte. Apoi au apărut fiinţele de lumină. În primul rând rudele, anterior decedate, care se adunaseră pentru tine şi pentru a te învăţa cursul etapelor următoare; i-ai recunoscut pe toţi, pe bunicii tăi, precum şi pe prietenii tăi mai în vârstă, în mod individual, pe fiecare dintre ei i-ai recunoscut. În cele din urmă, în ultima fază, aţi perceput lumina primordială, care a acceptat temporar să se întrupeze într-o formă vizibilă; aţi

înţeles că ea va fi mereu acolo, dar că pentru moment a preferat să lase sarcina de a vă ghida celor dragi vouă.

Aceste mărturii erau frumoase şi convingătoare, mai ales că veneau de la oameni simpli, cu un vocabular limitat, care păreau incapabili să inventeze astfel de poveşti. Experienţa decorporării a fost, cu siguranţă, cea mai crucială; lui Paul i se părea imposibil să-şi imagineze viaţa în afara corpului fizic, era de neconceput pentru el; Şi totuşi, asta era exact ceea ce-şi aminteau oamenii când se trezeau, iar această amintire, spre deosebire de amintirile armonioase şi pline de lumină care au marcat restul călătoriei, nu era deosebit de plăcută, sau chiar neplăcută, Cei mai mulţi oameni simţeau o relativă indiferenţă faţă de corpul lor fizic, cu dorinţa ocazională de a se reîntoarce la el, pur şi simplu pentru că erau obişnuiţi cu el, dar ceea ce îi domina era o profundă incertitudine, ca în mărturia acestei casiere de la Walmart: "Mi-am spus că probabil sunt mort, dar nu atât faptul că eram mort mă îngrijora, cât faptul că nu ştiam unde să mă duc în continuare. Îmi tot spuneam: "Ce mă voi face? Unde ar trebui să mă duc?" şi, de asemenea, "Doamne, sunt mort! Este incredibil!" Aşa că, în cele din urmă, am decis să aştept până când toată această agitaţie se va termina şi corpul meu va fi luat, după care va mai fi timp să văd unde aş putea merge." Aşteptarea ei privind următoarele instrucţiuni era înduioşătoare, era cu siguranţă o casieră excelentă cât a fost în viaţă, şi cu siguranţă nu se putea suspecta aceste relatări de a fi legate de o producţie exagerată de endorfine, nu erau extatice, erau pur şi simplu radical ciudate; în orice caz, aceste momente se aflau la originea, la toţi cei reveniţi, a unei mutaţii definitive în concepţia lor despre viaţă. Fără îndoială, Paul s-a gândit că, dacă ar fi avut o astfel de experienţă, nu ar fi avut nicio dificultate în a accepta moartea. Simplul fapt de a-şi putea aminti de propria moarte, de starea de moarte în sine, ar fi fost o uşurare considerabilă pentru umanitate, după cum se poate vedea

din mărturiile supravieţuitorilor morţii clinice. De exemplu, un fermier din Arizona a declarat: "Tot ce am simţit a fost o căldură dulce şi o bunăstare cum nu mai simţisem niciodată. Îmi amintesc că m-am gândit: "Trebuie să fiu mort. Sau cea a unui muncitor siderurgic din Connecticut: "Nu am simţit absolut nimic altceva decât pace, confort, bunăstare, calm. M-am simţit ca şi cum toate necazurile mele ar fi încetat şi mi-am spus: "Ce dulce, ce linişte, nu mai am dureri nicăieri. Dacă ar fi fost suficient de norocos pentru a avea o astfel de experienţă, nu există nicio îndoială că Paul ar fi aşteptat moartea fără nici cea mai mică teamă; dar nu a fost aşa, moartea i-a apărut întotdeauna ca o distrugere absolută, ca o prăbuşire înfricoşătoare în neant. Nici o descriere, oricât de emoţionantă ar fi fost, nu părea să înlocuiască experienţa. A continuat să citească toată după-amiaza, captivat, şi deodată s-a gândit că, dacă Prudence ar fi dat peste această carte, ar fi tras imediat concluzia că el se pregăteşte de moarte; ar fi trebuit să o ascundă în biroul său şi să o citească în absenţa ei. În cele din urmă, rămăsese doar Lançon; dar, răsfoind-o, şi-a dat seama repede că situaţia era diferită, că imprimarea 3D era încă un vis futurist în vremea lui şi, mai ales, că, deşi falca jurnalistului fusese pulverizată, limba lui nu fusese afectată, iar cazurile lor nu prea aveau legătură între ele. Prin urmare, fără ajutor din afară, s-a apucat să pună la cale o versiune acceptabilă pentru Prudence; ea avea de gând să-l interogheze imediat, în primele minute de la sosirea lui, dar nu credea că va vorbi cu el la telefon înainte, era un subiect prea important, trebuiau să fie fizic împreună; mai avea încă puţin timp la dispoziţie pentru a-şi pune la punct raportul.

O minciună ideală constă în juxtapunerea diferitelor elemente de adevăr, între care se fac anumite elipse; ea este de fapt compusă în esenţă din omisiuni, cu câteva exagerări bine dozate uneori. Profesorul Bokobza i se părea un medic remarcabil, avea încredere în el mult mai multă

decât în medicul de la Pitié-Salpêtrière; toate acestea le putea spune, era adevărat, iar Prudence îl credea fără dificultate, avea încredere totală în recomandările lui Bruno. Existau două modalităţi de tratament, una prevedea operaţie, cealaltă radioterapie şi chimioterapie; era adevărat şi acest lucru, doar că se abţinuse să precizeze că aceste două modalităţi nu erau incompatibile, că nu aveau aceleaşi şanse de reuşită şi că profesorul Bokobza o recomandase clar pe prima. A încercat imediat să uite această informaţie nedorită: o minciună bună este o minciună pe care ajungi să o crezi tu însuţi, iar Paul simţea, pe măsură ce-şi dezvolta explicaţia, că minţea bine, că neîncrederea lui Prudence dispărea treptat şi că el însuşi va uita curând de realitate, cel puţin pentru o vreme.

O relatare excesiv de liniştitoare nu ar fi fost credibilă, la urma urmei aveam de-a face cu un cancer, aşa că era necesar să introducem elemente îngrijorătoare şi dureroase; radiografia şi chimioterapia ar fi făcut treaba, datorită multitudinii de efecte secundare, care erau perfect documentate: oboseală extremă, vărsături, pierderea poftei de mâncare, scăderea bruscă a globulelor roşii şi albe şi a trombocitelor, uneori căderea părului. Acest tip de cancer, al cavităţii bucale, avea, de asemenea, trăsătura dureroasă de a mirosi urât, un miros pestilenţial ieşea treptat din gură, aflase Paul; chimioterapia reducea fenomenul, dar nu îl elimina complet. Conversaţia lor a durat ceva mai mult de două ore, iar Paul şi-a păstrat aceeaşi atitudine până la sfârşit, cu tot mai multă dificultate şi cu câteva momente de îndoială, deşi nu spunea minciuni în sens strict, dar tentaţia de a-i spune tot adevărul era din ce în ce mai puternică. Se împotrivea şi ştia că avea dreptate, bineînţeles că era dat peste cap şi ea avea să-şi dea seama de asta mai devreme sau mai târziu, şi probabil în scurt timp, dar trebuia să-şi dea seama singură, în ritmul ei. Ar fi fost greu pentru ea, poate că ar fi trebuit să aibă copii oricum, tot ar fi fost ceva,

o iubire de înlocuire. Ideea îi trecuse prin minte de mai multe ori în viaţa lui înainte de a o respinge ca fiind absurdă. În tinereţe, diverse articole de revistă popularizaseră opiniile sociobiologilor americani despre "gena egoistă"; Sociobiologii americani vedeau în procreare un fel de urlet primitiv al genei, gata să facă orice pentru a-şi asigura propria supravieţuire, chiar şi în detrimentul celor mai elementare interese ale indivizilor care o susţin, cu ajutorul unei înşelătorii îndrăzneţe constând în a-i menţine în iluzia că, reproducându-se, câştigă jocul împotriva morţii, Când, desigur, era adevărat contrariul, reproducerea era la toate animalele un pas decisiv spre moarte, atunci când nu o provoca direct, iar această supravieţuire genetică parţială ar fi fost în orice caz doar o parodie derizorie a unei supravieţuiri autentice. Nimic în amintirea tatălui său nu se potrivea cu acest tipar; după ce îşi dedicase viaţa succesului armelor Franţei, tatăl său se vedea mai presus de toate, ştia el, ca unul dintre gardienii ordinii şi securităţii în ţara sa şi, poate, mai general, în lumea occidentală; Dezamăgit de atitudinea sa faţă de DGSI, fusese şi mai dezamăgit de cea a lui Aurélien, văzuse în ea o respingere a principiilor care îi guvernaseră viaţa, aşa că cea mai mare parte a afecţiunii sale fusese transferată către Cécile, iar mai târziu către soţul ei, nu era nimic genetic în toate acestea, era pură transmitere culturală.

Această concepţie stupid de reducţionistă a sociobiologilor americani susţinea, în mod curios, o concepţie americană deja veche despre copilărie, la care romanul american contemporan continua să dea mărturie: Pe cât relaţiile profesionale, amicale şi amoroase erau înfăţişate cu cel mai respingător cinism, pe atât relaţiile cu copiii apăreau ca un fel de spaţiu fermecat, o insulă magică în mijlocul unui ocean de egoism; acest lucru era încă de înţeles în cazul copilului, care te duce în câteva secunde din paradis, când îşi ghemuieşte carnea lui fragedă pe umărul

tău, în infernul acceselor de furie fără motiv, unde îşi manifestă deja natura tiranică şi dominatoare. Băiatul de opt ani, sfinţit ca partener de baseball şi ca micuţ poznaş, încă mai are farmecul lui; dar lucrurile se înrăutăţesc curând, după cum ştie toată lumea. Iubirea părinţilor pentru copiii lor este atestată, este un fel de fenomen natural, mai ales la femei; dar copiii nu răspund niciodată la această iubire şi nu sunt niciodată demni de ea, iubirea copiilor pentru părinţii lor este absolut împotriva naturii. Dacă din întâmplare ar fi avut un copil, se gândea Paul, nu ar fi avut niciodată şansa de a fi cu Prudence. De îndată ce ajunge pe ţărmurile adolescenţei, prima sarcină a copilului este să distrugă cuplul format de părinţii săi, şi în special să-l distrugă sexual; copilul nu poate suporta activitatea sexuală a părinţilor săi, mai ales între ei, şi, în mod logic, consideră că, de îndată ce s-a născut, această activitate nu mai are niciun motiv să existe şi că nu constituie decât un viciu dezgustător al bătrânilor. Nu este exact ceea ce învăţase Freud; dar Freud, în orice caz, nu înţelesese prea multe despre asta.

După ce şi-a distrus părinţii ca şi cuplu, copilul se apucă să-i distrugă individual, principala sa preocupare fiind aceea de a aştepta ca aceştia să moară pentru a primi moştenirea, după cum arată literatura realistă franceză din ^{e}secolul al XIX-lea. Dar putem fi fericiţi atunci când nu încearcă să grăbească termenul, ca în cazul lui Maupassant, care nu a inventat nimic; el îi cunoştea pe ţăranii din Normandia mai bine decât oricine. Cel puţin aşa se întâmplă, în general, cu copiii.

Poate că ar fi trebuit să aibă un câine, dar nu au avut, iar acum se aveau doar pe ei înşişi, iar asta va trebui să fie suficient pentru tot restul vieţii lor. Entitatea constituită de un cuplu, şi mai precis de un cuplu heterosexual, rămâne principala posibilitate practică de manifestare a iubirii, iar acest lucru Prudence l-ar pierde pentru totdeauna în câteva

luni, poate în câteva săptămâni. Apoi ar trebui să moară la rândul ei, ar face-o repede, dar ultimele ei clipe ar fi dificile, nu din cauza propriei morţi, că nu-i păsa deloc, femeile se identifică uşor cu funcţia lor şi concep uşor că, atunci când funcţia lor se termină, viaţa lor însăşi se termină bărbaţii sunt într-o poziţie mai delicată, din diverse motive istorice, uneori le-a fost posibil să îşi definească funcţia în raport cu fiinţa lor, sau cel puţin aşa au crezut, aşa că, în mod natural, ajung să acorde o importanţă deosebită fiinţei în cauză şi sunt destul de deconcertaţi atunci când şi aceasta se sfârşeşte. Ultimele clipe ale lui Prudence ar fi dificile pentru simplul fapt că ar fi singure şi absurde: pentru ce? pentru ce?

A adormit în braţele lui, aparent liniştită; când cineva, mai ales o femeie, îşi doreşte ceva cu pasiune, nu este niciodată foarte complicat să o convingi că acel lucru se va întâmpla.

Cu Bruno ar fi fost mai puţin uşor: ştia că Bokobza era chirurg, probabil că avusese chiar ocazia să vorbească cu el; ar fi trebuit să-i telefoneze a doua zi.

Abia de curând, codurile de politeţe din mediul lui Paul au inclus obligaţia de a-şi ascunde propria agonie. Boala în general devenise obscenă, fenomenul fiind răspândit în Occident în anii 1950, iniţial în ţările anglo-saxone; orice boală, într-un anumit sens, era acum o boală ruşinoasă, iar bolile mortale erau, în mod natural, cele mai ruşinoase dintre toate. În ceea ce priveşte moartea, aceasta era cea mai mare indecenţă şi s-a convenit în scurt timp că ar trebui să fie ascunsă cât mai mult posibil. Ceremoniile funerare au fost scurtate - inovaţia tehnică a incinerării a făcut posibilă accelerarea considerabilă a procedurilor - iar în anii 1980 lucrurile erau mai mult sau mai puţin aranjate. Mult mai recent, în straturile mai luminate şi mai progresiste ale societăţii, procesul de moarte a fost, de asemenea, redus. Devenise inevitabil, muribunzii dezamăgiseră speranţele

puse în ei, de multe ori au fost reticenţi în a-şi vedea dispariţia ca pe un prilej pentru o mega petrecere, au avut loc episoade neplăcute. În aceste condiţii, straturile mai luminate şi mai progresiste ale societăţii acceptaseră să treacă sub tăcere spitalizarea, misiunea soţilor sau, în lipsa acestora, a rudelor cele mai apropiate fiind aceea de a o prezenta ca pe o sărbătoare. În cazul în care se prelungea, ficţiunea, deja mai riscantă, a unui an sabatic fusese uneori folosită de unii, dar era puţin credibilă în afara cercurilor academice şi, în orice caz, nu mai era decât rareori necesară, spitalizările prelungite deveniseră o excepţie, decizia de eutanasiere fiind luată în general în câteva săptămâni, sau chiar zile. Cenuşa a fost împrăştiată în mod anonim, de către un membru al familiei, atunci când a existat, sau de către un tânăr funcţionar de la biroul notarial. Această moarte solitară, mai solitară decât fusese vreodată de la începutul istoriei omenirii, fusese recent celebrată de autorii diferitelor cărţi de autoajutorare, aceiaşi care îl lăudaseră pe Dalai Lama cu câţiva ani în urmă şi care, mai nou, luaseră girul ecologiei fundamentale. Ei au văzut acest lucru ca pe o revenire binevenită la o formă de înţelepciune animală. Nu doar păsările se ascundeau să moară, conform titlului în franceză al celebrei cărţi best-seller a unui autor australian, care a dat naştere şi unui serial de televiziune şi mai celebru şi mai profitabil; marea majoritate a animalelor, chiar şi cele aparţinând celor mai sociabile specii, cum ar fi lupii sau elefanţii, simţeau nevoia de a se retrage din grup atunci când simţeau că moartea se apropie; aşa vorbea vocea naturii în înţelepciunea sa imemorabilă, au subliniat autorii diferitelor cărţi de autoajutorare.

Bruno, ştia el, nu adera la noile coduri civilizate ale burgheziei educate; el era mai degrabă genul care aborda lucrurile frontal, numindu-le pe nume şi fără a face cel mai mic efort de a ascunde realitatea. De fapt, el a fost cel care

a sunat primul, Paul nu avusese timp să îşi perfecţioneze prezentarea lucrurilor. Cu toate acestea, s-a descurcat destul de bine, sau cel puţin aşa părea. Refuzase intervenţia chirurgicală în primă instanţă, ceea ce, după cum a recunoscut cu sinceritate, îi diminuase şansele de supravieţuire; dar ar fi fost posibil să revină la aceasta mai târziu, în cazul în care radioterapia nu ar fi avut succes. S-a abţinut doar să spună că, în acest caz, operaţiunea ar avea mult mai puţine şanse de reuşită. Două adevăruri, urmate de o omisiune: aceeaşi tactică de minciună ca şi cu Prudence, şi părea să funcţioneze şi cu Bruno; avea să verifice cu regularitate, a conchis el înainte de a închide.

A doua zi a avut o întâlnire cu soţii Smiths şi Smiths, de data aceasta în biroul chimioterapeutului, un spaţiu mic şi confortabil cu pereţi de catifea verde, era cu adevărat surprinzător să găseşti aşa ceva într-un spital. Paul s-a aşezat pe o canapea mică, în partea dreaptă a camerei. Smith stătea pe un scaun rotativ în spatele biroului său, iar Smith pe un scaun Voltaire în faţa lui. Smith s-a întors spre Paul şi l-a privit îndelung înainte de a spune: "Bineînţeles, vom face tot ce putem", iar tonul său resemnat părea deja să indice faptul că el credea că eşecul era probabil. "Bokobza a descris bine situaţia, îmi imaginez", a continuat Dupont, toată lumea părea să aibă un respect imens pentru Bokobza, Bruno însuşi nu se bucurase niciodată, printre colegii şi colegii săi, de o asemenea unanimitate completă, iar lui Paul îi părea rău pentru el însuşi, Paul, care se afla în prezenţa lui Bokobza de câteva minute, era supărat că nu-i acordase mai multă atenţie acestui om, un specialist, un tehnician eminent în domeniul său, unul dintre cei - câteva mii sau chiar câteva sute, cu siguranţă nu mai mulţi - care se află la baza edificiului, care fac posibilă funcţionarea maşinăriei sociale.

Dupont nu-i putea garanta în nici un fel supravieţuirea, nimeni nu putea face asta, cu excepţia poate a lui

Dumnezeu sau a arhonţilor din diferite societăţi, mai degrabă situate în viitor, despre care Coreea de Sud ar putea oferi poate o vagă aproximaţie; putea doar să-i garanteze că maximul se va face în cadrul social în vigoare în ţara sa. Franţa era în declin, dar încă oferea oportunităţi tehnice mai bune decât Venezuela sau Niger.

Terapeuţii s-au lansat apoi într-un duet plin de viaţă, ale cărui baze erau fără îndoială comune tuturor pacienţilor, dar ale cărui detalii au fost improvizate pentru fiecare dintre ei, şi al cărui scop era să-i obişnuiască cu ideea că nu va fi uşor, că va fi chiar dureros - şi asta părea mai ales în cazul lui, renunţarea la operaţie însemnând că tumora va trebui să fie atacată franc, cu doze masive de radiaţii. Oboseala, vărsăturile şi greaţa ar fi inevitabile. O pierdere semnificativă în greutate era de aşteptat, mai ales că celulele canceroase consumă multă energie, mult mai multă decât celulele sănătoase. Da, era ironic, era ironic şi crud, era ironic şi crud, era ironic şi crud că celulele canceroase erau atât de avide de energie şi că reuşeau să capteze în voie toată energia care ajungea în organism; era într-adevăr o nenorocire, cancerul, fără îndoială.

6

Lunea următoare, la orele dimineţii, Paul a mers la spital pentru primele şedinţe. Era 19 iulie, oraşul începuse deja să se golească de locuitorii săi, momentul de cea mai mare acalmie urma să fie atins peste două săptămâni; era un moment în care îi plăcea să fie la Paris, în vremuri obişnuite.

I-a fost greu să găsească locul primei întâlniri: era o clădire mare, prefabricată, fără etaj, izolată într-o curte interioară - o parte a spitalului în care nu mai fusese niciodată. O duzină de pacienţi aşteptau pe un coridor de sticlă. Când şi-a ocupat locul printre ei, după ce s-a prezentat la asistenta de la recepţie, şi-au ridicat privirea şi i-au aruncat o scurtă privire înainte de a se întoarce. Nimeni nu vorbea sau citea; singurătatea lor era totală. Din când în când se priveau "cu durere şi fără speranţă", după cum spunea Pascal, înainte de a se retrage în sine. Indiscutabil, aceasta era "imaginea condiţiei oamenilor", aşa cum spunea şi Pascal, şi chiar şi atunci era în cel mai bun caz imaginea unei vechi societăţi civilizate; existau multe locuri în lume unde oamenii ar fi ocupat aceste zile de aşteptare pe culoarul morţii îmbărbătându-se cu entuziasm în beţia masacrului; Existau multe locuri în lume unde plecarea unui coleg, a unui coleg, spre locul de execuţie, nu ar fi fost întâmpinată cu indiferenţă, ci cu o explozie de bucurie feroce.

Paul adusese cartea lui Philippe Lançon, dar şi-a dat seama cu surprindere că nu voia să o deschidă. Ar fi trebuit să o cumpere cu câteva săptămâni în urmă, când era îngrijorat că se va alătura taberei celor grav bolnavi; dar acum era prea târziu. Philippe Lançon era grav, şi chiar permanent afectat, va fi mereu respins de semenii săi, într-un fel nu va mai avea niciodată. Dar el însuşi, de vreme ce se ştia bolnav de moarte, depăşise acel stadiu în care mai poţi căuta semenii; se afla în mijlocul celor condamnaţi,

incurabili, într-o comunitate care nu va fi niciodată una, o comunitate mută de fiinţe care, încetul cu încetul, se dizolvă în jurul tău, mergea "în valea umbrei morţii", după expresia care îi apărea, pentru prima dată, în toată puterea ei; Descoperise o formă de viaţă ciudată şi reziduală, complet aparte, cu probleme absolut diferite de cele care îi agită pe cei vii.

A fost o aşteptare scurtă până când a fost chemat într-una dintre camerele din partea stângă a coridorului. În centrul încăperii se afla un aparat uriaş, făcut din acelaşi metal alb-crem ca şi PET-Scan-ul, şi care părea, ca şi el, desprins din Războiul Stelelor. Însoţit de o asistentă, Dupond dădea impresia că este un fel de servitor al maşinii; el însuşi a montat-o pe pat, între marcajele desenate cu pixul, înainte de a scoate o mască de răşină rigidă. Va trebui să-ţi pun asta pe cap", a spus el, "Vreau să stai perfect nemişcat în timpul tratamentului, pentru a evita iradierii zonelor sănătoase"; apoi a prins masca pe pat. Paul a simţit că tresare, dar faţa şi umerii îi erau bine fixaţi. Nu-ţi face griji, a spus doctorul cu blândeţe. Ştiu că este neplăcut să fii blocat aşa, dar nu va dura mult şi nu te va durea deloc. Paul a închis ochii.

După şedinţă, Dupond l-a ajutat să se ridice, i se învârtea puţin capul, era normal, a spus el, cel mai bine era să se odihnească pe un pat din apropiere înainte de a pleca. Avea programare pentru şedinţa de chimioterapie la ora 13, avea timp să mănânce ceva dacă dorea, cantina spitalului era în opinia lui excelentă, bine, probabil că nu i-ar fi fost foarte foame. Imediat ce s-a întins, Paul a simţit o greaţă violentă şi s-a repezit la toaletă, dar nu a vomitat decât un pic de bilă acră.

Chimioterapia avea loc într-o altă parte a spitalului, pe care nici el nu o cunoştea, era foarte mare. S-a trezit într-o cameră cu tavane înalte, cu rânduri lungi de paturi identice, aşezate la câţiva metri unul de altul, şi care părea veche.

Într-adevăr, a confirmat Dupont, data din 1910, aproape toate epocile ultimului secol sau două erau reprezentate în acest spital, evident că pacienţii preferau secţiile mai moderne, în realitate nu conta, echipamentul era desigur acelaşi peste tot, dar este adevărat că această atmosferă de ospiciu al Assistance Publique era destul de deprimantă, nimeni nu ar fi vrut să doarmă acolo, locul era folosit doar ca spital de zi. În ceea ce priveşte chimioterapia în sine, "Ţi-am pregătit un mic cocktail", a spus el cu o încercare de a face o grimasă răutăcioasă, dar nu prea reuşea, faţa lui nu era făcută pentru grimasă răutăcioasă. "Asta ar trebui să se ocupe de aspectele neplăcute", a continuat el mai serios. "Mirosul?", a întrebat Paul. "Da, mai ales mirosul", a dat din cap cu tristeţe, "tumora ta va începe să pută cu adevărat. Ştiu cât de îngrozitor poate fi ca cei dragi să plece de lângă tine, nu se pot abţine, ştii, e foarte urât mirositor uneori; dar, acum, îţi garantez că vom evita asta." Tratamentul a fost administrat prin perfuzie intravenoasă, o asistentă venea imediat pentru a pune punga de perfuzie la locul ei, durata era de aproximativ şase ore, iar el se întorcea peste o oră sau două pentru a se asigura că totul este în regulă. Paul era uimit; şase ore de perfuzie, nu se aşteptase la aşa ceva. Da, a fost de acord Dupont, era restrictivă, dar era cea mai eficientă metodă; mai târziu, poate, dacă totul mergea bine, am putea lua în considerare administrarea pe cale orală; dar, pentru moment, perfuzia era necesară. Asistenta se apropia deja, împingând suportul de perfuzii pe roţi. "Soţia ta vine să te ia mai târziu, nu-i aşa?", a întrebat doctorul. El a confirmat. Era mai bine, spunea el; în mod normal, efectele secundare nu se făceau simţite decât mai târziu în cursul serii, dar, totuşi, o prefera.

După ce a plecat, Paul s-a uitat în jur. Camera era aproape goală, nu erau decât vreo zece pacienţi, departe unii de alţii, ca nişte stele imperfecte. Cei mai mulţi dintre ei erau culcaţi ca şi el, alţii stăteau pe un scaun lângă perfuzie.

Printr-o fereastră înaltă, o rază de soare juca prin praf; liniştea era totală. Şase ore de perfuzie pe zi, cinci zile pe săptămână, părea enorm. Ar fi nevoie de cărţi pentru a susţine acest lucru; dar care dintre ele? La urma urmei, supravieţuirea lui era în joc şi avea nevoie de cărţi care să poată face faţă. Poate Pascal, pur şi simplu. Sau poate ceva complet diferit, nişte romane de aventuri misterioase sau de evadare, precum Buchan sau Conan Doyle.

Dupont s-a întors puţin după ora nouă, chiar înainte de a fi eliberat; mai fusese acolo o dată la ora trei, a spus el, dar a adormit. Înainte de a pleca, i-a dat o foaie cu o listă de efecte secundare nedorite, care repeta mai în detaliu ceea ce îi explicase deja. La sfârşitul săptămânii se făcea un test de sânge, deoarece scăderea numărului de celule sanguine avea nevoie de ceva timp pentru a se manifesta.

Prudence îl aştepta lângă intrarea principală a spitalului; i-a aruncat o privire îngrijorată, i-a pus un braţ în jurul taliei şi l-a condus la un taxi. Nu se simţea atât de rău, a susţinut el; dar, de fapt, de îndată ce a ajuns în apartament, a simţit nevoia să se întindă, iar mai târziu a reuşit să înghită doar câteva înghiţituri de supă înainte de a fi cuprins de un irepresibil impuls de a vomita. Săraca Prudence, se gândea el, ea amestecase legumele şi toate cele. Va trebui totuşi să mănânce puţin, a spus ea; fişa de informaţii a spitalului recomanda cartofi, paste, amidon. Mai ales începutul a fost dificil, a răspuns el, i s-a promis că se va îmbunătăţi în câteva zile. Nu i se promisese aşa ceva şi, pe măsură ce o spunea, îşi dădea seama că Prudence nu-l credea doar pentru că voia să creadă orice veste bună, ci mai profund pentru că era incapabilă să mintă, sau chiar să conceapă să mintă, nu era în firea ei.

A găsit cu uşurinţă în biblioteca sa integrala Sherlock Holmes, publicată în două volume în colecţia Bouquins, dar încă din după-amiaza zilei următoare a fost surprins că a putut să se desprindă atât de repede de propria existenţă,

să se lase fascinat de deducţiile geniului detectiv şi de planurile întunecate ale profesorului Moriarty; ce altceva decât o carte ar fi putut produce un asemenea efect? Nu un film şi cu siguranţă nu o piesă muzicală; muzica era pentru cei cu bani. Dar nici măcar filosofia nu ar fi fost potrivită, nici poezia, nici poezia nu era pentru muribunzi; era necesară o operă de ficţiune, era necesar să spună povestea altor vieţi decât a lui. Şi, în cele din urmă, se gândea el, aceste alte vieţi nici măcar nu trebuiau să fie captivante, nu era nevoie de imaginaţia excepţională şi de talentul de povestitor al lui Arthur Conan Doyle, vieţile povestite puteau fi la fel de plictisitoare, de neinteresante ca şi a lui; trebuiau doar să fie altele. Din motive mai misterioase, a trebuit să fie inventate; nici o biografie, nici o autobiografie nu ar fi fost suficiente. "Ce roman este viaţa mea!", a exclamat Napoleon; se înşela. Autobiografia sa, Memorialul Sfânta Elena, a fost o lectură la fel de plictisitoare ca a oricărui lucrător poştal; viaţa reală nu a fost deloc la înălţimea aşteptărilor. Vieţi precum cea a lui Napoleon fuseseră ocazional interesante - se putea presupune, de exemplu, că se distrase la Wagram sau la Austerlitz -, dar transformarea lor în staţii de metrou nu trebuia exagerată.

Vieţile mediocre de mică anvergură, transfigurate de talent sau geniu sau cum le numeşte autorul, ar fi putut avea avantajul suplimentar de a-l face să realizeze că propria viaţă nu fusese chiar atât de rea. Vacanţa lui în Corsica cu Prudence fusese la nivelul unui film pornografic sincer, mai ales secvenţele de pe plaja de la Moriani, care se numea cu siguranţă aşa, îşi amintea acum; unele dintre conversaţiile pe care le avusese cu Bruno ar fi putut fi incluse fără ruşine într-un thriller politic. Pe scurt, trăise.

Vineri după-amiază era cufundat în Valea fricii, mai precis în scena în care Mac Murdo suportă cu un curaj remarcabil ceremonia de iniţiere a Călăuzelor, când o asistentă a venit să-i spună că sora lui a cerut să-l vadă.

"Sora mea?", a repetat el în mod stupid. "Aveţi o soră, nu-i aşa?", era îngrijorată asistenta, nu putea lăsa pe oricine să intre, avea o responsabilitate. Da, într-adevăr, avea o soră, confirmă Paul încet, îi era greu să iasă din cartea lui.

De îndată ce Cecile s-a îndepărtat la trei metri de pat, a înţeles că va merge prost, că nu va reuşi să-şi stăpânească furia. "Operaţiunea ta!", a strigat ea înainte de a tăcea, sufocată de indignare, incapabilă să continue. Nu e nevoie să mă prosteşti, a continuat ea, am fost la ORL-ul tău. Surprins, acesta a bâiguit ceva despre confidenţialitatea medicală.

"Nu a trădat deloc secretul medical. I-am spus că ştiam că ai renunţat la operaţie, eram sigur că vei face aşa ceva, am citit totul despre cancerul tău pe internet şi încep să te cunosc. I-am spus că am venit să-l rog să te răzgândeşti. A spus că i-ar fi plăcut să încerce, dar că nici măcar nu l-aţi sunat înapoi pentru a face o programare, ci v-aţi dus direct la spital.

– Oricum, e prea târziu...", spune Paul cu slăbiciune.

"Da, ştiu, mi-a spus şi mie asta. În acest moment, cel mai bine este să continuaţi radioterapia, care va dura şapte săptămâni, apoi va fi revizuită.

– De ce şapte săptămâni?

– Nici măcar nu ai pus întrebarea!", a spus ea cu asprime, arătând de parcă era pe punctul de a exploda din nou. "Cu cinci şedinţe pe săptămână, este nevoie de şapte săptămâni pentru a ajunge la 70 de Grays, care este doza maximă de radiaţii pe care o fiinţă umană o poate suporta; nu este inofensivă, radioterapia, există daune colaterale, aşa cum mi-a spus medicul dumneavoastră. Dar ţie, aparent, atâta timp cât poţi evita operaţia, nu-ţi pasă. Nu înţeleg, Paul. Mi-a spus că cel mai bun chirurg din Europa a fost de acord să vă opereze. Ştiu că bărbaţii sunt laşi, dar asta e tot. În plus, sunt sigur că ţi-ai minţit soţia.

– Nu, nu chiar.

– Ai făcut-o? Deci te-ai abţinut să-i spui anumite lucruri?

– Da, aşa ar fi mai degrabă.

– Înţeleg. Nici măcar curajul unei minciuni adevărate. Nu-ţi face griji", a continuat ea după ce i-a surprins privirea îngrijorată, "nu-i voi spune nimic, nu mă voi amesteca în viaţa voastră de căsătorie. Şi oricum e prea târziu pentru a schimba tratamentul, nu are rost să o facem să sufere degeaba. Dar chiar mă întreb cât timp vei aştepta până să-i spui adevărul.

Paul a tăcut; de fapt, se întreba acelaşi lucru. Cecile tăcu la rândul ei; se pare că începea să se calmeze, furia ei se transforma treptat în tristeţe.

Aurelien a murit deja anul acesta şi asta începe să fie mult", a spus ea în cele din urmă. Crezi că mă bucur că cei doi fraţi ai mei s-au sinucis?

– Nu asta este ideea. Nu mă sinucid, ci aleg un tratament în detrimentul altuia. Există cazuri de vindecare prin radioterapie, puteţi întreba medicii, ei vă vor confirma acest lucru.

Avea o bosumflare în mare parte îndoielnică, aproape dispreţuitoare; în mod clar, Nakkache nu-i cântase laudele radioterapiei.

Este un caz dificil, dar pot să mă fac bine aşa, a insistat Paul, şi în plus, dacă vrei, te poţi ruga pentru mine.

– Opriţi-vă!" A sărit în picioare, toată furia ei revenindu-i deodată. "Încetează imediat!" Ce spusese el că nu era bine? Cu siguranţă nu înţelegea religia ei. Nu ar avea niciun sens să te rogi în cazul tău", a strigat ea, "ar fi aproape o blasfemie, rugăciunea nu poate avea niciun efect asupra ta pentru că în adâncul sufletului tău nu vrei să trăieşti. Viaţa este un dar de la Dumnezeu, iar Dumnezeu te va ajuta dacă te ajuţi singur, dar dacă refuzi darul lui Dumnezeu, el nu poate face nimic pentru tine, iar în adâncul sufletului tău nici măcar nu ai dreptul să-l refuzi, poate crezi că viaţa ta îţi aparţine, dar nu este adevărat, viaţa ta aparţine celor care

te iubesc, aparţii Prudenţei în primul rând, dar şi puţin mie, şi poate şi altor persoane pe care nu le cunosc, aparţii altora, chiar dacă nu ştii asta.

S-a aşezat la loc, stânjenită, înainte de a se linişti treptat, respiraţia revenindu-i la normal, i-a luat un minut bun înainte de a continua: "Păi, sunt foarte rău, tu eşti aici cu perfuzia şi eu vin să ţip la tine... Dar sunt foarte supărat. Am fost şocat când ai refuzat să te operezi. Nu vreau să mori, Paul.

Cu o voce slabă, aproape inaudibilă, a răspuns: "Nu vreau să-mi tai limba.

A suspinat greu şi s-a ridicat în picioare: "Iartă-mă. Tot ceea ce ţi-am spus a fost o grămadă de prostii, am să plec acum, trebuie să mă adun, să mă gândesc bine. Dar trebuie să ştii un lucru." Îl privea drept în ochi, chipul ei era din nou iubitor, limpede, i se potrivea mai bine, indignarea morală nu era cu siguranţă registrul ei. "Orice s-ar întâmpla, poţi să mă suni oricând, voi lăsa totul şi voi veni la căpătâiul tău, îmi va lua doar câteva ore. Poţi să mă suni chiar dacă este în ultimul moment şi nu m-ai mai sunat niciodată, nu m-ai mai ţinut la curent cu nimic. Voi fi acolo."

În timp ce se îndrepta spre ieşirea din sala comună, s-a întors de câteva ori pentru a-i face cu mâna, fără niciun motiv aparent figura lui devenea din ce în ce mai neclară; poate că avea o problemă de vedere, pe lângă toate celelalte.

şapte

1

În clipa în care a intrat pe uşa camerei, Paul a avut sentimentul clar, chiar certitudinea că nu o va mai vedea niciodată pe Cécile - nici pe Hervé, şi cu atât mai puţin pe Anne-Lise. Nu avea să mai vadă niciodată mulţi oameni pe acest pământ şi de fiecare dată făcea totul pentru a nu da impresia unei despărţiri, nu renunţa niciodată la o atitudine rezonabil de optimistă şi chiar plină de umor, făcea ca toţi ceilalţi, îşi ascundea propria agonie. Poţi să dispreţuieşti şi chiar să urăşti generaţia şi timpul tău, dar aparţii de ea, fie că îţi place sau nu, şi acţionezi în conformitate cu opiniile ei; numai o forţă morală excepţională te poate scoate din ea, iar el nu avusese niciodată această forţă. Probabil pentru ultima dată, cu câteva zile în urmă, vorbise cu Bruno la telefon şi, ca de obicei, Bruno fusese competent, devotat şi eficient. O văzuse din nou pe Cecile, iar Cecile fusese ca de obicei afectuoasă, emotivă şi pasională. Urma să-şi revadă tatăl, nu ştia exact când, dar avea nevoie de această ultimă întâlnire, iar apoi va fi şi mai simplu, având în vedere starea lui, tatăl său nu putea fi decât impenetrabil, enigmatic şi mut, aşa cum fusese întotdeauna. Relaţiile dintre oameni se schimbă foarte puţin pe parcursul unei vieţi, ele urmează tipare stabilite încă din primele momente ale relaţiei, şi poate că aşa a fost întotdeauna.

În sfârşit, va fi singur cu Prudence, până la sfârşit, mai singur decât fuseseră vreodată. Numai lui Prudence se simţea îndreptăţit să-i impună acest calvar al declinului trupului ei, să o însoţească în slăbirea şi suferinţa ei, ea era responsabilă de trupul ei, acesta era sensul căsătoriei, îşi pusese trupul în mâinile lui Prudence şi până la urmă făcuse ceea ce trebuia, ea va şti să aibă grijă de el până la sfârşit. Un sentiment ciudat de nepăsare l-a cuprins, care nu era chiar din această lume, şi s-a scufundat din nou în aventurile lui Mac Murdo, Scanlan şi Mac Ginty cu inima

uşoară. Toată săptămâna a rămas cufundat în investigaţiile lui Sherlock Holmes, datoritã cărora a suportat fără dificultate cele şase ore de perfuzie zilnică. Dupont venea să-l vadă în fiecare zi la mijlocul după-amiezii, folosea un apăsător de limbă pentru a-i examina palatul, uneori lua un tampon din tumoare şi părea mulţumit, nu progresa, poate chiar regresase uşor, dar nu voia să-i dea speranţe false, putea să crească din nou în orice moment, era imprevizibil.

Prudence, la rândul ei, descoperise în sfârşit câteva lucruri pe care le putea digera, pe care era posibil să le mănânce fără să simtă imediat nevoia de a vomita: acestea erau în principal cartofi fierţi, paste fără sos şi brânzeturi care nu erau foarte gustoase, cum ar fi Vaca care râde; din punct de vedere gastronomic, sfârşitul său de viaţă nu era nimic remarcabil.

Situaţia a fost mai puţin clară pe plan sexual. Era foarte slăbit, mişcările sale în apartament se limitau treptat la spaţiul dintre pat şi scaun, ca în cântecul lui Jacques Brel, dar nu ajunsese încă la etapa finală, "din pat în pat". Putea să se ridice în picioare, dar nu putea să meargă decât câţiva metri înainte ca picioarele să i se îndoaie şi să fie nevoit să se aşeze; doar să se întoarcă în pat era deja un efort uriaş. În aceste condiţii, a face dragoste nu părea foarte fezabil. Şi totuşi, i se sculase, aproape normal, scula lui nu părea să ţină cont de starea lui, îşi cerea ceea ce i se cuvenea şi părea să ducă o viaţă destul de independentă de restul corpului său. Creierul său, ca să spunem adevărul, se afla în aceeaşi situaţie: nu avea dificultăţi de lectură, înţelegea cu uşurinţă aluziile şi glumele autorului, îi aprecia efectele stilistice; cu toate acestea, era curios organizat.

Sabatul lui Lugnasad a căzut pe 1 ^{er}august, un moment în care, potrivit lui Scott Cunningham, "Zeul îşi pierde treptat puterea pe măsură ce nopţile devin mai lungi; Zeiţa priveşte situaţia cu tristeţe şi bucurie, înţelegând că Zeul este în agonie şi totuşi continuă să trăiască în ea ca şi copilul ei".

Era în jur de ora 18.00 în acea duminică, 1 eraugust, iar Paul, aşezat în patul conjugal, sprijinit de două perne, tocmai terminase Soldatul albit, acea admirabilă povestire care se încheie cu un fel de miracol medical, şi se gândea că va fi din ce în ce mai puţin reticent în a se ruga Domnului, zeilor păgânismului sau oricărei alte entităţi pentru o minune, când Prudence s-a apropiat de pat, goală de la brâu în jos, purtând doar un tricou scurt, pentru a-l întreba dacă vrea să i-o sugă. Fusese foarte reticentă să facă asta în ultimele zile, pentru că a-i oferi o felaţie însemna cumva să acrediteze ideea că el nu va mai putea niciodată să şi-o tragă, să asigure o penetrare reală, dar la jumătatea după-amiezii îşi dăduse seama, cu o evidenţă deosebită, că el era foarte obosit, că oricum ar fi fost nevoie de adaptări dacă voiau să continue să aibă o viaţă sexuală, trebuia să ţină cont de realităţi, plus că ea se pricepuse întotdeauna să facă felaţii, avea instinctul pentru asta.

A fost o felaţie foarte lungă, de vis - a început puţin după ora 18:00 şi s-a terminat în jurul orei 21:00 - şi i-a produs o plăcere imensă, una dintre cele mai mari pe care le-a trăit în viaţa lui. În timpul uneia dintre întreruperile pe care ea şi le permitea să-şi tragă sufletul, el s-a angajat să o lingă; deşi nu era la fel de bun ca ea, nu se pricepea rău la sexul oral, şi a încercat să ironizeze pe seama consecinţelor pe care o îndepărtare a limbii ei le-ar avea asupra relaţiei lor; dar subiectul, şi-a dat seama imediat, nu se preta la ironie.

Primele două săptămâni ale lunii august au fost foarte liniştite, iar întregul Paris i se părea că seamănă cu un spital, deşi fără angoasa unui astfel de spital, ci mai degrabă cu o casă de odihnă. În după-amiaza zilei de marţi, 3 august, la scurt timp după ce asistenta i-a pus perfuzia, a început să citească "Ultimul său arc", mai exact povestirea omonimă, ultima din colecţie. Chiar înainte de izbucnirea Primului Război Mondial, Sherlock Holmes a ieşit din retragerea sa apicolă pentru a-şi servi ţara şi a capturat spionul german

von Bork. Paul a meditat asupra ultimei pagini, care nu putea fi considerată ultima dorinţă şi testamentul lui Conan Doyle - el scrisese mult după aceea - ci poate cea a celui mai faimos personaj al său.

"Vântul de est se ridică, Watson!

– Nu prea cred, Holmes. Este foarte cald.

– Dragă bătrâne Watson! Sunteţi singurul punct fix într-o epocă în schimbare. Cu toate acestea, se ridică un vânt de est, cum nu s-a mai întâlnit în Anglia. Va fi rece şi amar, Watson, şi mulţi dintre noi nu vor vedea liniştea. Dar este vântul lui Dumnezeu; şi o naţiune mai pură, mai bună, mai puternică se va ridica la lumina soarelui când furtuna va trece.

Pune-o pe tine, Watson; e timpul să plecăm.

Paul nu credea că Anglia, mai mult decât orice altă naţiune europeană, a ieşit mai puternică din Primul Război Mondial; dimpotrivă, era clar pentru el că acel măcel stupid a fost cauza fazei terminale a declinului Europei; dar dacă Conan Doyle se convinsese că Anglia va ieşi regenerată, era foarte bine; după ce citise cele două volume din Sherlock Holmes, simţea o simpatie pentru Arthur Conan Doyle, care îi permisese, timp de vreo zece zile, să uite cu adevărat de infuzie, de cancer şi de toate celelalte. Cele cincisprezece volume ale seriei complete Agatha Christie, pe care tocmai le cumpărase, ar fi mai mult decât suficiente pentru radio şi chimioterapie - mai erau puţin de şase săptămâni, după cum îi spusese Cecile.

O dificultate a devenit curând evidentă, şi anume că Agatha Christie era o scriitoare bună, dar încă nu se ridica la nivelul lui Conan Doyle. Cărţile ei erau mai puţin captivante, efectul lor era mai puţin radical şi, foarte curând, a început să se gândească la perfuzia sa, la acel ac din braţ şi să simtă dorinţa de a-l scoate. Ideal ar fi fost să adoarmă, dar nu reuşise niciodată să doarmă pe spate. Această poziţie îi amintea de figurile culcate, regii Franţei încremeniţi pentru

restul secolelor într-o atitudine hieratică, cu mâinile împreunate în rugăciune; nu aceasta era ideea lui de odihnă nocturnă. Dormitul pe burtă nu era cu mult mai bun, nu era cu adevărat confortabil decât după o masă grea şi, de fapt, evoca somnul stupid al animalului plin. Ceea ce prefera de fapt, şi preferase întotdeauna, era să doarmă pe o parte. A fost, de asemenea, singura modalitate de a găsi, ghemuit, acea poziţie fetală care naşte în noi o nostalgie iremediabilă pentru tot restul vieţii.

Nu numai că prefera să doarmă pe o parte, dar preferase întotdeauna să facă dragoste pe o parte, mai ales cu Prudence. În ochii lui Paul, nu era mare diferenţă între poziţia misionarului şi cea a căţeluşului, în ambele cazuri bărbatul era cel care, prin mişcările pelvisului, controla ritmul şi brutalitatea îmbrăţişării. În ambele cazuri, femeia - fie prin depărtarea coapselor, fie prin ridicarea fundului - se plasa într-o poziţie de supunere, ceea ce era un argument puternic în favoarea acestor poziţii, dar constituia şi o limită a acestora, deoarece împrumuta direct din lumea animală, şi cu atât mai mult în cazul poziţiei de căţeluş. Poziţia în care femeia se află deasupra bărbatului i se părea, pe de altă parte, prea solemnă; o punea pe femeie în poziţia unei divinităţi feminine care s-ar angaja într-un fel de ceremonie de omagiere a falusului; nici el, nici falusul său nu i se părea că justifică o asemenea grandilocvenţă. Poziţia pe o parte era mai ales singura care îi permitea, în timp ce o penetra pe Prudence, să o ţină în braţe, să o mângâie, şi mai ales să-i mângâie sânii, pe care ea îi iubise întotdeauna; dintre toate poziţiile sexuale, era în ochii lui Paul cea mai iubitoare şi sentimentală, cea mai umană.

În multe dintre împrejurările vieţii, se simţise mai bine de partea lui. Chiar şi în cazul unei activităţi mai puţin esenţiale, cum ar fi înotul, preferinţa sa a fost întotdeauna înotul lateral, cunoscut şi sub numele de "înotul indian". Era singurul care permitea ca nasul şi gura să rămână în

permanenţă în afara apei şi, prin urmare, înotătorul să respire în ritmul său, indiferent de viteza mişcărilor sale; singurul, prin urmare, care făcea din înot o activitate inofensivă şi banală. Este adevărat că şi înotul pe spate ar fi putut îndeplini aceste criterii, dar pentru că nu îţi permitea să îţi controlezi cu precizie direcţia, contrazicea principiul esenţial al înotului - care este, ca şi mersul pe jos, un mijloc de locomoţie dintr-un loc în altul - şi rămânea astfel un exerciţiu artificial şi inutil. Pe scurt, se poate spune că Paul a încercat, în cea mai mare parte, să trăiască pe picior mare.

2

Vineri, 6 august, a ajuns la o iritare considerabilă în legătură cu perfuzia sa, pe care cărţile lui Agatha Christie nu o mai puteau risipi, cu excepţia anumitor cărţi ale lui Poirot, şi a decis să discute problema cu Dupont, era ziua vizitei sale săptămânale. Acesta din urmă îl ascultă fără surprindere, ba chiar cu o anumită resemnare, înainte de a scoate o fişă din servieta sa. Ai rezistat trei săptămâni fără să te plângi, a spus el, ceea ce este cam în medie. Aproape nimeni nu suportă infuziile până la sfârşit. Este păcat uneori, în unele cazuri ar fi putut oferi speranţa unui tratament, dar nu şi în cazul dumneavoastră, este adevărat, în cel mai bun caz nu facem decât să stabilizăm. În cazul lui, însă, ar putea exista o nouă posibilitate de tratament, ceva cu totul diferit, nu era sigur, trebuia să preleveze câteva celule canceroase şi să facă o analiză moleculară înainte de a lua o decizie; ar putea face proba astăzi. Paul a dat din cap. Dacă nu se supără prea tare, a continuat Dupont, vom continua perfuzia încă o săptămână şi apoi vom decide. El a dat din nou din cap.

Dupont a avut nevoie de o săptămână ca să se întoarcă, era vineri 13 august, după-amiază târziu, Paul nu se gândea prea mult la perfuzie, era cufundat în "Întâlnire cu moartea", mai degrabă un Poirot bun, personajul despoticei

Lady Boynton era un succes. Ea a fost prezentată ca un adevărat monstru, copiii ei tremurau de frică în prezenţa ei şi au ajuns să vadă în moartea ei singura lor posibilitate de eliberare. Analiza moleculară a durat ceva timp, a spus Dupont, şi a avut ceva probleme după aceea, dar a fost important să înţelegem că acesta a fost un tratament inovator, care nu a mai fost testat până acum. În acest moment, remarcă Paul, putem experimenta, cred. Doctorul a zâmbit involuntar. "Într-adevăr", a spus el, "aş fi preferat să o spun altfel, dar nu este greşit. Ceea ce urma să propună era o combinaţie de chimioterapie uşoară - pe cale orală - şi imunoterapie, care se baza pe un principiu complet diferit: nu era vorba de a ataca direct tumora, ci de a antrena sistemul imunitar să recunoască şi să distrugă celulele canceroase. Concret, ar exista şi perfuzii, dar acestea ar fi mai scurte, ar putea fi administrate la domiciliu şi, mai ales, ar fi mai puţin frecvente, o injecţie la două săptămâni ar fi suficientă.

Dar asta nu-i nimic, a exclamat Paul. Nu are nicio legătură cu nimic!

– Într-un fel, da, dar trebuie să înţelegeţi că nu avem suficientă experienţă în ceea ce priveşte imunoterapia, nu avem studii clinice, iar rezultatul nu este deloc garantat, pot exista chiar efecte secundare pe care nu le cunoaştem.

– Şi când putem începe?", a întrebat Paul, care abia auzise avertismentul.

– Lunea viitoare.

Era aproape ora nouă când Dupont a plecat, Prudence urma să vină să-l ia în câteva minute, iar el a fost cuprins de un adevărat sentiment de bucurie când şi-a dat seama că, pentru prima dată, nu va trebui să o mintă. El ar putea chiar să sublinieze caracterul inovator al tratamentului, fără a insista prea mult asupra caracterului său periculos. În orice caz, până lunea următoare putea fi acasă până la ora unu după-amiaza şi, în plus, radioterapia se încheia trei

săptămâni mai târziu, aşa că la începutul lui septembrie nu mai trebuia să se întoarcă la spital, ba chiar puteau să se gândească să părăsească Parisul.

A aşteptat până când au ajuns acasă ca să-i spună. Îi era imposibil să primească o astfel de veste fără să fie copleşită de o avalanşă de entuziasm şi speranţă, fără să fie sigură că de data aceasta era gata, că procesul de vindecare începuse cu adevărat, Paul nu-şi amintea să o fi văzut vreodată atât de fericită şi nu avea curajul să-şi relativizeze optimismul; ştia, totuşi, că situaţia putea să evolueze în continuare într-un mod foarte diferit. Spre deosebire de Nakkache, familia Dupond-Duponţ nu a încercat niciodată să prezinte lucrurile într-o lumină favorabilă, dimpotrivă, au încercat să-l avertizeze împotriva speranţelor exagerate, onestitatea lor era aproape excesivă, majoritatea medicilor nu s-ar fi comportat astfel. Nu i-au ascuns, de exemplu, că se întâmpla ca o tumoare care părea complet resorbită la un RMN sau la o tomografie computerizată să devină de fapt microscopică şi nedetectabilă şi să îşi reia progresia puţin mai târziu; se întâmpla, de asemenea, ca o chimioterapie care fusese eficientă la început să devină brusc inoperantă, tumora reuşind să se adapteze la ea. De cele mai multe ori gândea raţional şi îşi spunea că, într-adevăr, cel mai probabil era mort, dar de cele mai multe ori nu reuşea să proceseze cu adevărat faptul că era practic incapabil să îşi contemple propria moarte.

Se întâmpla uneori, totuşi, într-o străfulgerare de conştientizare chinuitoare, întotdeauna când se afla printre alţi oameni, niciodată în singurătate. Treptat, a ajuns să se teamă de mulţimi şi chiar de grupuri mici, pentru că primul şi cel mai oribil sentiment care l-a cuprins a fost o adiere de gelozie pură la vederea tuturor acelor oameni care îl înconjurau şi care mâine, poimâine, poate pentru zeci de ani, vor continua să trăiască printre lucruri şi fiinţe, Se imagina îngropat în noroiul îngheţat în mijlocul unei nopţi

nesfârşite, frigul îi invada fiinţa şi rămânea tremurând timp de o oră sau două, uneori îi trebuia o zi întreagă pentru a-şi reveni. Uneori, dimpotrivă, era invadat imediat după aceea de o mişcare de optimism delirant: urma să se vindece, imunoterapia era o descoperire miraculoasă, iar doctorul Dupont un geniu; dar acest lucru nu dura niciodată mult, nu mai mult de câteva minute.

Stăteau în sufragerie, soarele apunea peste parcul Bercy. Evident, Prudence începuse să creadă în însănătoşirea lui de îndată ce îi spusese despre imunoterapie, să creadă cu toată puterea ei, şi până la urmă nu era imposibil, există progrese reale în medicină, se mai întâmplă uneori. El însuşi a fost cuprins de un val de optimism şi a început să bea destul de mult. Era încă puţin înceţoşat în dimineaţa următoare când a simţit-o pe Prudence cum îl lua în gură, de multe ori făcea asta înainte ca el să se trezească. Părea să fie ziua în amiaza mare, dar cu draperiile trase nu putea vedea mare lucru şi i se părea că ea făcea mişcări ciudate, se ridicase şi îl masturba cu mâna dreaptă, şi-a dat seama imediat că se masturba cu mâna stângă, ceea ce era destul de neobişnuit, şi-a dat seama imediat când şi-a trecut un picior peste el înainte de a-i apuca scula şi de a i-o înfige în ea, era foarte udă şi l-a primit fără dificultate. Apoi a început să se contracte ritmic, la început încet, apoi din ce în ce mai repede, odată ajunsă la rădăcina sexului lui a început să urce, mişcările ei au devenit mai lente şi mai blânde pe măsură ce ajungea la gland, apoi din nou în jos, pompându-l din ce în ce mai tare, era cu adevărat stăpână pe păsărica ei, creşterea plăcerii era irezistibilă şi el a venit în ea fără să ia în calcul posibilitatea de a se controla. Apoi a coborât pe el şi i-a înfăşurat un braţ în jurul gâtului, recăpătându-şi treptat respiraţia. "E ciudat, n-am mai făcut-o niciodată aşa, nu înţeleg de ce...", a spus Paul, gândindu-se în ciuda lui că era un moment foarte prost pentru a muri. "Nici eu nu înţeleg", răspunse ea înainte de a continua, puţin mai târziu:

"Poate că în adâncul sufletului meu e mai firesc să fiu pasivă, ei bine, nu m-am gândit niciodată să mă schimb, boala ta va fi servit cel puţin la asta", continuă ea să se proiecteze în viitor, era hotărât convinsă că el va trăi, asta îl făcu să se simtă inconfortabil pentru o vreme, dar încercă să se convingă şi el, era un fel de antrenament, o lovitură de tras, şi reuşi. De cele mai multe ori. Dar de data aceasta gândul morţii a revenit foarte repede, cu brutalitatea unui pumn în stomac, şi-a pierdut respiraţia pentru câteva secunde. Problema era că Prudence îşi dădea seama acum de tot, reacţiona imediat, un fior de tristeţe neputincioasă îi trecea pe faţă. Simţea că în curând, foarte curând, va abandona în prezenţa ei orice urmă de intimitate, de modestie; atunci vor fi cu adevărat împreună, mai mult decât fuseseră vreodată, vor fi amândoi permanent aşa cum erau acum în sex, vor păşi împreună prin valea umbrei morţii. Ar fi fost dragoste fizică până la capăt, ar fi rezolvat-o. Cumva, ar fi reuşit. Şi chiar dacă tumoarea lui chiar începea să pută, ea clipea uşor, se concentra să-şi adoarmă facultăţile olfactive şi reuşea să-l iubească, unele femei foarte iubitoare făcuseră asta cu mirosul de rahat care ieşea din măruntaiele distruse ale soţilor lor ca să-i împuţineze respiraţia, e adevărat că acolo era chiar mai rău decât mirosul de rahat, Era un miros de cadavru, de carne în descompunere, care ar fi venit de la tumoare, aşa procedează natura, aşa e mama natură, aşa e stilul ei, dar în orice caz nu se va ajunge la asta, îi promisese Dupont, datorită chimioterapiei mirosul se va reduce considerabil, iar Dupont nu era nici glumeţ, nici clovn; Dacă Dupont îi făcuse o promisiune, aceasta urma să fie respectată.

În mod ciudat, gândirea lui Paul a luat uneori o turnură politică. În mod normal, era prea târziu să se gândească la aceste lucruri, dar el îşi petrecuse ani de zile din viaţă în lumea politică fără să se gândească la asta, strict vorbind. Părerile lui nu contaseră niciodată prea mult, nu contau nici

acum, singurul lucru care conta era lupta nesigură din carnea lui între celulele canceroase şi celulele imunitare, de care depindea pe termen scurt supravieţuirea lui. Încă mai putea să-şi formeze câteva idei, dar doar câteva, nevoile sale intelectuale fuseseră întotdeauna modeste; ele pluteau din când în când la marginea conştiinţei sale. În acest sens, era ca majoritatea oamenilor, nu putea evita în totalitate să se gândească la întrebări generale, deşi ştia că nu poate rezolva niciuna dintre ele.

Pavel cunoscuse oameni care nu s-ar fi gândit să se răzgândească asupra unui cuvânt pe care îl dăduseră, nici măcar nu era necesar ca ei să recurgă la formalitatea unui jurământ. Era surprinzător că astfel de oameni mai existau şi astăzi, nici măcar nu erau extrem de rari. Bokobza era probabil de acest tip, dar îl cunoştea mai bine pe Dupont şi mai ales pe Bruno. În ultimul secol sau cam aşa ceva, apăruseră alţi oameni, din ce în ce mai numeroşi; erau caraghioşi şi vâscoşi, nu aveau nici măcar inocenţa relativă a maimuţei, erau mânaţi de misiunea infernală de a roade şi corupe toate legăturile, de a anihila toate lucrurile necesare şi umane. Din păcate, ajunseseră la publicul larg, la publicul popular. Publicul cultivat fusese de mult timp cucerit de principiul decadenţei, sub influenţa unor gânditori pe care ar fi plictisitor să-i enumerăm, dar nu prea conta, publicul larg era esenţialul, era acum, de la Beatles şi poate de la Elvis Presley, etalonul oricărei validări, rol pe care clasa cultivată, după ce a eşuat atât din punct de vedere etic, cât şi estetic, şi după ce, de altfel, s-a compromis serios din punct de vedere intelectual, nu mai era în măsură să-l deţină. Publicul general dobândind astfel statutul de autoritate de validare universală, înjosirea sa programată era o acţiune foarte proastă, credea Paul, şi nu putea duce decât la un sfârşit violent şi trist.

În prima săptămână, Dupont a venit să-l viziteze în fiecare zi în timpul perioadei de odihnă, imediat după

şedinţa de radioterapie. A efectuat un examen clinic, tot cu apăsătorul de limbă, şi a prelevat probe de sânge; părea absorbit de reflecţii obscure. Paul, la rândul lui, în faţa oglinzii, evita să-şi privească tumora, chestia arăta destul de dezgustător, cel puţin nu mirosea prea tare. Nu avea de gând să o sărute din nou pe Prudence pe gură, dar mirosul era încă suportabil.

Vineri, 20 august, la sfârşitul primei săptămâni, Dupont i-a spus că reacţiona bine la imunoterapie, cel puţin nu existau efecte secundare evidente, şi că, în opinia sa, aceasta putea fi continuată. Era la finalul explicaţiei sale când colegul său Dupond a intrat în cameră şi s-a aşezat şi el lângă patul lui; ceea ce avea să-i spună era mai puţin plăcut, l-a avertizat de la început: părea preferabil să întrerupă radioterapia cu o săptămână înainte de data programată pentru a evita necroza ireversibilă. Nu a fost nimic excepţional sau alarmant în acest sens, rezistenţa pacienţilor la radiaţii a variat, iar în cazul său 60 de grade părea mai potrivit decât 70. Paul a vrut apoi să ştie dacă tratamentul a avut vreun efect, dacă era mulţumit de rezultate. Dar acest lucru, care era într-adevăr întrebarea esenţială, nu a fost în măsură să i-l spună; tumora continua frecvent să sufere o involuţie după ce radiaţiile au încetat. Ar fi necesar să aşteptăm cel puţin o lună, adică începutul lunii octombrie, continuând bineînţeles chimioterapia şi imunoterapia, înainte de a face un control complet: tomografie computerizată, RMN, PET, examen clinic amănunţit. Se îndoia că încă o săptămână de radioterapie ar putea schimba situaţia, dar, în acelaşi timp, nu era absolut imposibil; pe de altă parte, era sigur că organismul său nu ar putea suporta o doză de 70 de grade fără a suferi daune ireversibile; acest tip de dilemă apărea constant în oncologie. Poate că exista o cale de mijloc, a sugerat Paul. Da, era o posibilitate, a răspuns Dupond. S-a întors la dosarele sale şi a făcut câteva calcule rapide. Doza de 65

Grays, care i s-a părut a fi într-adevăr maximă, ar fi fost atinsă dacă tratamentul ar fi fost oprit la 31 august.

3

Pe 31 august, a mers la spitalul Pitié-Salpêtrière pentru ultima şedinţă cu Dupond. Era poate ultima oară când îl vedea pe Dupond şi poate ultima oară când vedea Pitié-Salpêtrière; dacă ar fi murit în spital, probabil că ar fi fost la Villejuif; de fiecare dată când făcea ceva, acum, avea sentimentul unui rămas bun. Uneori, în ciuda lui însuşi, ultimele cuvinte ale lui Sherlock Holmes îi reveneau în minte: "Porneşte motorul, Watson; e timpul să plecăm", şi de fiecare dată era în pragul lacrimilor. Nu voia să părăsească această lume, nu avea nicio dorinţă de a o părăsi, dar trebuia să o facă.

În cartea sa, Philippe Lançon semnalează diferite situri din zona Pitié-Salpêtrière care se remarcă prin frumuseţea sau prin caracterul lor istoric; el nu a văzut niciunul dintre ele. Este adevărat că Lançon a stat doi ani, a avut timp să facă turism; în starea lui Paul, acum nu mai era posibil decât turismul prin internet. Pe site-ul www.paris-promeneurs.com, el a dat peste un articol dedicat fostei închisori a Petite Force, situată între zidurile spitalului, care, după ce a găzduit "canceroşi, şoricei, sfărâmicioşi, scorojiţi şi epileptici", cu alte cuvinte incurabilii vremii, adăpostea acum departamentul de psihiatrie, după ce fusese folosită sub Ancien Régime pentru a încarcera prostituatele în aşteptarea transferului lor în noile colonii, pe care ar fi trebuit să ajute la popularea lor. În timpul Revoluţiei, această închisoare a fost unul dintre teatrele masacrelor din septembrie. Lançon nu l-a menţionat în cartea sa, probabil că nu vizitase locul; trebuie spus că, în fotografiile prezentate, era urât şi chiar sincer sinistru - la fel de sinistru ca şi evenimentele care avuseseră loc acolo; aceste curţi mici şi întunecate, înconjurate de clădiri gri, pe care soarele nu părea să le poată atinge niciodată, erau locul ideal pentru un masacru.

Închisoarea La Petite Force fusese invadată în septembrie 1792 de o mulţime de sansculottes, care, potrivit istoricilor, acţionau spontan, în căutare de aristocraţi pe care să îi extermine. Ca şi în alte închisori, unii deţinuţi au fost eliberaţi în mod arbitrar, în timp ce altora li s-a tăiat gâtul înainte de a fi tăiaţi în bucăţi, la propriu. Citind mai departe, Paul a dat peste o scrisoare a marchizului de Sade, care se afla la Paris în acele zile, care relata evenimentele astfel: "Zece mii de prizonieri au pierit în ziua de 3 septembrie. Prinţesa de Lamballe s-a numărat printre victime; capul ei, purtat pe o ţepuşă, a fost oferit ochilor regelui şi reginei, iar nefericitul ei trup a fost târât pe străzi, după ce fusese mânjit, se spune, de toate infamiile celei mai feroce desfrânări. Gilbert Lély, biograful ei, a crezut de cuviinţă să precizeze, într-o relatare care avea să lovească imaginaţia: "Sânii şi vulva i-au fost tăiate. Din acest organ delicios un călău şi-a făcut mustaţă, spre marea ilaritate a "patrioţilor", şi a exclamat: "Curva! Acum nimeni nu o va mai pune pe ea!

Este probabil normal ca persoanele în vârstă să fie interesate de istorie, care le pune în perspectivă dispariţia, relatând destinele unor oameni importanţi, iluştri şi uneori chiar puternici, care au devenit totuşi praf. Iar Pavel era o persoană foarte bătrână, dacă ne gândim că vârsta reală nu se măsoară în funcţie de anii pe care i-ai trăit deja, ci de cei pe care ţi-au mai rămas de trăit. Probabil că acest lucru l-a apropiat de Joseph de Maistre, al cărui tată îl descoperise de curând ca fiind un cititor pasionat. A cumpărat un volum cu operele sale majore, pe care le putea citi împreună cu Agatha Christie, ceea ce i se părea un amestec bun. A înţeles repede teza principală a autorului savoiard: Revoluţia franceză a fost de la început până la sfârşit de inspiraţie satanică, filosofii iluminismului care au fost la originea ei au primit, ca şi Luther şi câteva secole după el, instrucţiuni direct de la Prinţul Întunericului. Trebuia să recunoaştem că

această interpretare, din punctul de vedere neapărat particular al unui catolic regalist, nu era lipsită de o anumită coerenţă.

Nu şi-a dat seama că radioterapia l-a epuizat atât de mult, oboseala s-a instalat foarte treptat, dar a fost uimit de cât de repede şi-a recăpătat forţele de la 1er septembrie. Efectul a fost deja vizibil după o săptămână şi a devenit destul de evident după două. Nu numai că mergea mai uşor, putea să se gândească la plimbări destul de lungi în parcul din Bercy, dar reuşea să i-o tragă şi lui Prudence pe lângă. Stilul căţeluş şi misionar nu erau încă o opţiune şi probabil că nu vor mai fi niciodată, dar revenirea la poziţia laterală era o fericire suficientă, el adormea după ce ejaculase, dar continua să o ţină în braţe, dormea poate o oră sau două, apoi se trezea şi se întărea din nou, o penetra imediat, adormeau din nou şi ciclul începea din nou după o oră sau două, ea era aproape permanent udă. Era un mod ideal şi perfect de a trăi, care necesita puţini bani. Acum că terminaseră de plătit apartamentul, tratamentul cu jumătate de normă al lui Prudence ar fi putut fi mai mult decât suficient.

La sfârşitul celei de-a doua săptămâni, când începea să se simtă din ce în ce mai bine, i-a propus să meargă la Sfântul Iosif pentru câteva zile; ea a acceptat imediat. Avea nevoie să-şi revadă tatăl, ea ştia asta fără să înţeleagă de ce, mai puţin desigur decât se înţelegea el însuşi. Dacă plecau sâmbăta următoare şi petreceau trei zile acolo, se puteau întoarce în seara zilei de 21, care ar fi fost prima zi de toamnă, data ideală pentru orice întoarcere. Paul iubise dintotdeauna Signe, poemul lui Apollinaire, mai ales primul vers, "Sunt supus şefului Semnului de toamnă", de fiecare dată când simţea că intră în pridvorul unui mister somptuos. Pe de altă parte, ultimul vers, "Porumbeii îşi iau în această seară ultimul zbor", îl enervase întotdeauna puţin. Porumbei? Ce porumbei? Ce naiba se întâmplă cu

Porumbei nenorociţi?

Deşi se simţea mai bine, nu se simţea în stare să conducă, iar Prudence a preluat volanul sâmbătă după-amiază devreme. De îndată ce au ajuns la primele păduri, şi-a dat seama că această excursie a fost o idee excelentă şi că aveau să fie foarte fericiţi pentru câteva zile, poate pentru ultima oară; era cu siguranţă ultima lor excursie. Prudence conducea bine, era calmă şi sigură. Au vorbit puţin, dar nu era necesar; peisajul, foarte frumos de îndată ce au intrat în Burgundia, a devenit splendid imediat după Mâcon, de îndată ce au ajuns în Beaujolais propriu-zis. Viile erau luminate cu stacojiu şi aur, mai mult decât fusese vreodată, dar poate că era pur şi simplu pentru că urma să moară, că nu va mai vedea niciodată acest peisaj pe care îl iubea din copilărie.

Prudence îi dăduse lui Madeleine o versiune diluată a situaţiei: într-adevăr, nu se simţea bine, era încă cancer, dar tratamentul era în curs, exista speranţă. Decenţa burgheză nu se afla în orizontul de posibilităţi al lui Madeleine, şi de îndată ce a văzut

În timp ce stătea în uşa de la St. Paul - lumina de pe viţă de vie era învăluitoare, de o frumuseţe atroce - nu s-a putut abţine să nu exclame: "Ce slabă ai slăbit!".

Bineînţeles că pierduse în greutate, doar celulele tumorale consumau raţia energetică a doi adulţi obişnuiţi şi încă avea mari dificultăţi în a mânca. Nu doar decenţa burgheză o împingea pe Prudence să încerce să elaboreze o versiune optimistă, ci mai ales faptul că începuse să creadă în propria poveste, Madeleine şi-a dat seama în câteva secunde, în acelaşi timp în care îşi dădea seama că tocmai făcuse o greşeală, a coborât capul sub privirea sclipitoare a lui Prudence şi şi-a recăpătat echilibrul doar prin reataşarea la fostele ei îndatoriri servile. "Camera dumneavoastră este gata", a spus ea, "puteţi merge să vă odihniţi, trebuie să aveţi nevoie". De fapt, nu atât de mult, patru ore de

autostradă uşoară, dar trebuia spus ceva. Paul nu avea de gând să ia cina în seara asta, spuse Prudence, era într-adevăr obosit, nu avea să-şi vadă tatăl decât a doua zi; dar un bol de supă de legume ar fi fost bun, şi poate nişte piure de cartofi.

De fapt, a adormit aproape imediat, la vreo zece minute după ce s-a întins, fără să fi înţeles pe deplin ce se întâmplase între cele două femei, era totuşi o situaţie anormală cu care Madeleine trebuia să se obişnuiască, în principiu fiii nu mor înaintea taţilor lor, iar acesta era al doilea, iar de data aceasta era fiul cel mare. Prudence l-a trezit pe Paul ca să poată mânca cina uşoară pe care i-o pregătise, greaţa se diminuase de la sfârşitul radioterapiei, era un pic acum ca şi cum ar fi fost fiul ei mic, victimă a unei boli din copilărie, sau tatăl ei bătrân cu un handicap parţial, În acelaşi timp, îi iubea scula mai mult ca niciodată, dar nimic din toate acestea nu o deranja, el putea fi fiul, tatăl şi amantul ei în acelaşi timp, simbolismul implicat îi era perfect indiferent, important era că el era acolo.

A doua zi dimineaţă, Paul a simţit nevoia să petreacă câteva ore în vechea lui cameră. Prudence dădu uşor din cap. Ca toate femeile îndrăgostite, era mişcată de gândul acelor câţiva ani în care Paul, deşi era deja aproape adult, nu o cunoscuse încă; acei câţiva ani, în acelaşi timp goi şi plini de un potenţial enorm, în care fiecare dintre ei, cu voie sau fără voie, abandona adolescenţa, în care se obişnuia să poarte povara existenţei de bărbat.

De fapt, Paul a ştiut de îndată ce a deschis uşa dormitorului că l-a uitat definitiv pe Kurt Cobain. Cu Keanu Reeves a fost mai puţin evident. Cu Carrie-Anne Moss, cu siguranţă că nu terminase, ba chiar dimpotrivă, şi a înţeles imediat că va trebui să distrugă acele fotografii, acum sau niciodată, şi de fapt, mai degrabă acum.

După masa de prânz, care decursese destul de bine - reuşise să mănânce ceva mai mult decât de obicei, dar

simţise din nou nevoia să se întindă în mijlocul mesei - Madeleine îi spuse că tatăl său se afla în seră; nu adăugă că îl aştepta, dar acesta era într-adevăr mesajul. Avea încă unele dificultăţi în a se ridica, dar nu era alarmat în mod deosebit, urmau să mai apară incidente de acest gen pentru o lungă perioadă de timp, îl avertizase radioterapeutul, nu aveau o semnificaţie deosebită. Prudence l-a ajutat să coboare scările, apoi s-a dus să aducă vechiul scaun cu rotile al tatălui său, un model obişnuit.

În timp ce Prudence împingea fotoliul în galeria cu geamuri, a fost din nou şocat să vadă peisajul de pădure şi podgorie; juxtapunerea de verde, stacojiu şi auriu era una dintre imaginile pe care dorea să le păstreze până la sfârşit, până în ultimele secunde. Apoi au ajuns în seră; tatăl ei era aşezat în spatele unei mese mici şi rotunde, cu fotoliul înclinat. Prudence l-a îndreptat şi l-a aşezat pe Paul de cealaltă parte a mesei, chiar vizavi, astfel încât să se poată vedea unul pe celălalt.

Când vrei să vin să te iau?", a întrebat ea înainte de a pleca.

– Puţin înainte de cină, cred.
– Vrei să stai atât de mult? Toată după-amiaza?
– Ceea ce am de spus nu este simplu.

Când s-a întors, puţin după ora nouă, Paul stătea lângă tatăl său, cu faţa la fereastra de la bovindou. Priveau peisajul, care era acum, în razele soarelui care apunea, de o frumuseţe supranaturală; ea stătea nemişcată, cuprinsă. Intenţia ei iniţială fusese să-l informeze pe Edward că îl va lua pe Paul, că era aproape ora cinei şi că Madeleine va veni să-l ia imediat după aceea; avea de gând să facă acest lucru, desigur, dar nu imediat, cina va trebui să mai aştepte puţin, i se părea de neconceput să le întrerupă contemplarea acestui apus de soare. Claude Gellée, supranumit "Lorrain", făcuse uneori la fel de bine, sau mai rău, în anumite tablouri, instalând definitiv în om tentaţia

îmbătătoare de a pleca într-o lume mai frumoasă, unde bucuriile noastre ar fi complete. Această plecare avea loc de obicei la apusul soarelui, dar acesta era doar un simbol, momentul real al acestei plecări era moartea. Acest apus de soare nu era un adio, noaptea avea să fie scurtă şi avea să ducă la un răsărit absolut, primul răsărit absolut din istoria lumii, asta ajungea cineva să îşi imagineze, se gândea Paul, contemplând tablourile lui Claude Gellée, zis "Lorrain", dar şi soarele care cobora pe dealurile din Beaujolais.

Nu a durat mult, cel mult un sfert de oră, până când întunericul a devenit total, iar Prudence a decis să-l ducă înapoi în sufragerie. Cum el a rămas tăcut, ea l-a întrebat în cele din urmă, chiar înainte ca ei să ajungă şi să o găsească pe Madeleine:

"Cum a mers cu tatăl tău?

– Nu i-am spus nimic.

– Cum adică, nimic?

– Nimic special, nimic mai mult decât înainte. Că eram bolnavă, că aveam cancer, dar că eram bine tratată, că aveam speranţe.

Nu a fost chiar o minciună, dar totuşi o versiune foarte simplificată. Credeam că vrei să-i spui mai multe, a spus Prudence după o vreme. - Aşa am crezut şi eu, dar până la urmă, nu."

4

A doua zi, în mijlocul dimineţii, au plecat la o plimbare lungă cu maşina. Paul a vrut să meargă pe micul drum sinuos care coboară din pasul Fût-d'Avenas în direcţia Beaujeu, cel pe care îl luase deja, singur la vremea aceea, când se dusese pentru prima dată să-şi vadă tatăl la spitalul din Belleville-en-Beaujolais. Nu ştia că Aurélien făcuse aceeaşi călătorie în compania lui Maryse şi că acesta fusese începutul iubirii lor, adică al singurei bucurii a bietei sale existenţe. Dacă s-ar fi întâmplat acest moment, ar fi putut să nu o facă. Momente se întâmplă sau nu se întâmplă, vieţile oamenilor sunt schimbate şi uneori distruse, şi ce putem spune despre asta? Ce se poate face în această privinţă? Evident, nimic.

Prudence a împăturit scaunul cu rotile înainte de a-l pune în portbagajul maşinii, cu siguranţă ar fi vrut să se oprească undeva. Îi veni un gând, destul de comic, despre minishorturi, îşi adusese trei cu ea, dar evident că nu le putea folosi, nu pentru moment.

De fapt, Paul i-a cerut să se oprească la jumătatea drumului spre Beaujeu, exact în acelaşi loc în care o făcuse şi el cu câteva luni mai devreme. Ea a desfăcut scaunul şi el s-a aşezat cu faţa la peisaj; ea s-a aşezat cu picioarele încrucişate lângă el. Pădurea imensă care se întindea în faţa lor nu era nemişcată, o briză uşoară făcea frunzele să se unduiască, iar această mişcare foarte uşoară era chiar mai liniştitoare decât ar fi fost o nemişcare perfectă, pădurea părea animată de o respiraţie calmă, infinit mai calmă decât orice respiraţie animală, dincolo de orice agitaţie ca şi de orice sentiment, diferită totuşi de mineralul pur, mai fragilă şi mai gingaşă, un posibil intermediar între materie şi om, era viaţa în esenţa ei, o viaţă paşnică, neştiutoare de lupte şi de durere. Nu evoca eternitatea, nu despre asta era

vorba, dar atunci când te pierdeai în contemplarea ei, moartea părea mult mai puţin importantă.

Au stat puţin peste două ore, lăsându-se invadaţi de o pace profundă, înainte de a se urca din nou în maşină. "Vom pleca mâine, aşa cum am plănuit", a spus Paul înainte ca Prudence să pornească din nou. "Doar dacă nu vrei să stai mai mult." Putem să ne întoarcem", a spus Prudence. El a spus da, dar ea devenise teribil de sensibilă la fiecare cuvânt al lui şi ceva din răspunsul lui i-a cuprins inima; a simţit că el nu credea deloc în întoarcere, că simţea că face toate acestea pentru ultima oară, ca un fel de comemorare, şi că, într-un fel, era deja departe, foarte departe de ea; dar că, totuşi, avea nevoie de prezenţa ei lângă el mai mult ca niciodată.

S-au oprit la o băutură în Beaujeu, şi acolo, din nou, fără să ştie, Paul a ales aceeaşi cafenea pe care Aurelien o alesese cu câteva luni mai devreme, când se oprise la o băutură cu Maryse, Retinton.

Şederea lor fusese scurtă, i-a spus el lui Prudence, dar, în fond, îi îndeplinise perfect aşteptările. Încă o dată fusese lovit de soliditatea, de caracterul aparent indestructibil al voinţei de a trăi a tatălui său, care contrasta atât de puternic cu slăbiciunea lui, ca să nu mai vorbim de nefericitul său frate. Apoi a generalizat, este un pic defectul originar al oamenilor, le place să generalizeze; este şi într-un fel, dacă vreţi, măreţia lor, unde am fi fost fără

Care este diferenţa dintre cei doi, fără generalizări, fără teorii de niciun fel? În timp ce chelnerul le aducea berile, îşi aminti de o conversaţie cu Bruno, una dintre primele lor conversaţii lungi, la scurt timp după întoarcerea lor din Addis Abeba, ei bine, aproape exclusiv Bruno vorbise, pentru a aborda ceea ce avea să descopere treptat că era una dintre principalele sale obsesii. Copilul…

Boomerii au fost un fenomen foarte surprinzător, a subliniat el la vremea respectivă, la fel ca şi baby boom-ul în sine.

Războaiele erau de obicei urmate de un val de depopulare, însoţit de o prăbuşire psihică; subliniind absurditatea condiţiei umane, ele aveau un puternic efect demoralizator. Acest lucru era valabil mai ales în cazul Primului Război Mondial, care se ridicase la un nivel de absurditate fără precedent şi care, în plus, prin comparaţia care nu putea să nu fie făcută între suferinţele poilusilor din tranşee şi profiturile slugarnicilor din spate, era deosebit de flagrant de imoral. Astfel, în mod destul de logic, a fost urmată de o generaţie mediocră, cinică şi lipsită de caracter - şi, mai ales, de o generaţie cu puţini copii; începând cu 1935, numărul naşterilor în Franţa a scăzut chiar sub cel al deceselor. Se întâmplase contrariul în anii '50, de fapt încă din anii '40, tot în plin război, iar acest lucru nu se explica, spunea Bruno, îşi amintea Paul, decât prin caracterul ideologic, politic şi moral al celui de-al Doilea Război Mondial: oricât de sângeroasă ar fi fost, lupta împotriva nazismului nu se limitase la stăpânirea unui teritoriu, nu fusese o luptă absurdă, iar generaţia care triumfase asupra lui Hitler o făcuse cu conştiinţa clară că lupta de partea Binelui. Cel de-al Doilea Război Mondial a fost, aşadar, nu numai un război extern obişnuit, ci şi, într-un fel, un război civil, în care oamenii au luptat nu pentru interese patriotice mediocre, ci în numele unei anumite viziuni a legii morale. Astfel, ar putea fi comparată cu revoluţiile şi, în special, cu mama tuturor revoluţiilor, Revoluţia Franceză, din care războaiele napoleoniene au fost o prelungire stupidă. Nazismul a fost, în felul său, o mişcare revoluţionară, care a urmărit să înlocuiască sistemul de valori existent şi a atacat toate celelalte ţări europene nu doar pentru a le invada, ci şi pentru a le regenera sistemul de valori; şi, ca şi Revoluţia Franceză, potrivit lui de Maistre, originea sa satanică era dincolo de orice îndoială. Astfel, generaţia baby-boom-ului, generaţia victoriei asupra nazismului, ar putea fi comparată cu generaţia romantică, generaţia victoriei asupra

Revoluţiei, gândea Bruno, îşi amintea Paul. De asemenea, a corespuns acelui moment foarte special în care, pentru prima dată în istoria lumii, producţia culturală populară s-a dovedit a fi superioară din punct de vedere estetic producţiei culturale a elitelor. Romanul de gen, fie el poliţist sau ştiinţifico-fantastic, era cu mult superior romanului generalist de la acea vreme; banda desenată depăşea cu mult creaţiile reprezentanţilor oficiali ai artelor vizuale; şi, mai presus de toate, muzica populară făcea ca încercările subvenţionate de muzică "experimentală" să pară ridicole. Cu toate acestea, trebuie să recunoaştem că muzica rock, cel mai important fenomen artistic al acestei generaţii, nu a atins frumuseţea poeziei romantice, dar a avut în comun cu aceasta creativitatea, energia şi un fel de naivitate. Apărându-l pe Dumnezeu şi pe rege împotriva atrocităţilor revoluţionare, cerând o restaurare catolică şi regală, încercând să reînvie spiritul cavaleriei şi al Evului Mediu, primii romantici, la fel ca şi oponenţii nazismului, au fost siguri că se află de partea Binelui. Nicăieri nu a fost mai clar acest lucru, susţine Bruno, decât în Rolla, un lung poem narativ despre sinuciderea unui tânăr de 19 ani după o noapte de desfrâu în compania unei prostituate de 15 ani, care era şi ea bună şi aproape sfântă, şi chiar super bună - Musset nu era unul care să treacă cu vederea acest lucru, dar disperarea tânărului era prea intensă pentru ca ea să-l readucă la viaţă, acest poem era cu adevărat impresionant, spunea Bruno, Dostoievski în scenele sale echivalente nu se descurcase mai bine, iar această disperare era cauzată, a făcut Musset mai mult decât să sugereze, de ateismul distructiv al generaţiei anterioare.

Într-o stare de stupoare totală, Paul îl văzuse atunci pe Bruno ridicându-se de la biroul său, era deja trecut de miezul nopţii şi ministerul era pustiu, pentru a declama Rolla. Fusese deja uimit de interesul lui Bruno pentru reflecţia istorică, dar faptul că acesta putea să ştie pe de

rost poeziile lui Musset îl lăsase stupefiat; acest lucru nu făcea parte din pregătirea politehnicienilor, nici din cea a enarcilor; unii politicieni absolviseră Rue d'Ulm la secţia de ştiinţe umaniste, ceea ce ar fi putut explica anomalia; dar nu era cazul lui Bruno.

> Nu cred, Hristoase, în cuvântul Tău sfânt, am venit prea târziu într-o lume prea veche. Dintr-un secol fără speranţă vine un secol fără teamă, Cometele noastre au depopulat cerurile.

Mai târziu, în ultima parte a poeziei, Musset îi atacă direct pe cei responsabili şi, în ochii săi, chiar pe principalul responsabil pentru această catastrofă a civilizaţiei. Ca toată lumea, simţea o anumită indulgenţă pentru Rousseau, dar Bruno nu era de acord, în ochii lui Rousseau era responsabil pentru Revoluţie, chiar mai mult decât toţi ceilalţi, Rousseau era în ochii lui ultimul dintre ticăloşi şi cel mai rău dintre ticăloşi, dar în orice caz Musset l-a atacat pe celălalt filosof al Iluminismului în aceste rânduri care au rămas celebre:

> Dormi mulţumit, Voltaire, şi zâmbetul tău hidos
> Încă mai zvâcneşte pe oasele tale slăbite?
> Secolul vostru a fost, se spune, prea tânăr ca să vă citească; Al nostru trebuie să vă placă, şi oamenii voştri s-au născut.

După ce a declamat această strofă, Bruno a tăcut, stânjenit, deoarece şi-a dat seama că Paul nu-l mai asculta cu adevărat; în lunile care au urmat, s-a limitat la discuţii de ordin tehnic. A continuat să-i citească pe Taine, Renan, Toynbee şi Spengler, dar, treptat, s-a resemnat cu ideea că probabil nu va avea niciodată un partener de discuţii pe aceste teme. Poate că în acest moment, spune Paul, Bruno a început, fără să fie pe deplin conştient de acest lucru, să

nutrească ambiţii prezidenţiale. Cu excepţia cazului unui demagog pur oportunist precum Jacques Chirac sau a altor notabili locali de mică anvergură intelectuală, care au câştigat uneori anumite alegeri pe baza popularităţii lor printre nesimţiţi şi care au fost astfel ridicaţi de o soartă nefericită mult peste nivelul lor normal, În Franţa, în mod tradiţional, se aşteaptă de la un preşedinte al republicii să aibă un minim de viziune istorică, să se fi gândit măcar un pic la istorie, cel puţin la istoria Franţei, iar acesta era cazul lui Bruno, ceva în el îl împingea deja, spunea Paul, să devină mai mult decât un ministru. Prudence îl asculta cu simpatie, uşurată că se gândea la altceva decât la boala lui, la altceva decât la această ultimă întâlnire cu tatăl său, care, după părerea ei, îl dezamăgise puţin, contrar a ceea ce voia să spună. Amurgul invada treptat Place de la Liberté, iar chelnerii de la Retinton începeau să aranjeze mesele pentru cină. În acest local, bucătăria, "în spirit beaujonomic", se ghidează după anotimpuri şi idei, iar aromele şi calitatea sunt referinţele sale; prin urmare, se arată în pliant, localul poate fi la fel de bine o masă cu colegii, o petrecere între fete sau o seară romantică. Cu toate acestea, au decis să se întoarcă direct la Sfântul Iosif pentru a face dragoste, de data aceasta din nou, ca Aurelien şi Maryse cu câteva luni mai devreme. Împotriva tuturor şanselor, deşi dimineaţa se simţea încă foarte obosit, Paul se mişca acum aproape cu uşurinţă. Lampa de lângă pat proiecta un cerc mic şi cald de lumină. A fost lent, treptat, cu momente de mângâieri lungi, pornografice, tandre.

"Cred că e bine să o avem aici", spune Prudence chiar înainte de a coborî la cină.

A doua zi, în jurul orei nouă, Paul stătea deja în faţa maşinii când a anunţat că vrea să se întoarcă să-şi vadă tatăl pentru ultima oară; Prudence a oprit motorul. Când s-a întors zece minute mai târziu, a rămas tăcut şi s-a aşezat pur şi simplu. Ea i-a aruncat o privire nedumerită, dar a

rămas tăcută şi nu l-a întrebat decât mai târziu, chiar înainte de a ajunge la ieşirea de pe autostradă. El i-a răspuns că nu, că nu mai spusese nimic, ci doar îl privise în tăcere.

5

Toate testele sale de imagistică medicală fuseseră consolidate în ultima săptămână din septembrie. Erau aceleaşi laboratoare ca şi data trecută, la începutul verii, dar de data aceasta, fie că era vorba de RMN, de tomografie sau de PET, avea impresia că medicii, asistentele şi chiar recepţionera îl tratau cu o gravitate deosebită şi chiar cu un fel de milă, un fel de ungere, ca şi cum ar fi fost în permanenţă conştienţi că de data aceasta era în joc supravieţuirea lui, ca şi cum ar fi purtat deja moartea pe faţă. Probabil că era mai mult decât o impresie, se gândi Paul - cu excepţia recepţionerului, unde poate că exagera puţin. În orice caz, testele de imagistică medicală au decurs conform planului. Aceasta s-a încheiat cu o programare la 1 er octombrie la Institutul Gustave-Roussy, unde profesorul Bokobza urma să caute alte posibile tumori sub anestezie generală - el urma să profite de această ocazie pentru a efectua biopsii.

A ieşit din anestezie puţin după ora 17.00, Prudence plănuise să vină să-l ia la ora 18.00, profesorul Bokobza l-a primit pentru câteva minute; Paul voia doar să ştie ce avea să se întâmple în continuare.

De fapt, destul de multe lucruri; urma să aibă loc o şedinţă de consultare multidisciplinară, care urma să-i reunească, pe lângă Bokobza însuşi, pe doctorii Lebon şi Lesage, pe care îi cunoştea deja - după o scurtă ezitare, a tradus în Dupond-Dupont -, precum şi pe doctorul Nakkache, în calitate de medic curant, şi pe alţi specialişti: un anatomopatolog pentru a descifra biopsiile şi un medic nuclear pentru a ajuta la citirea PET-Scan-ului.

Ar fi probabil necesare mai multe astfel de întâlniri interdisciplinare înainte de a se ajunge la un acord asupra unei propuneri de tratament. În concluzie, societatea tehnologică occidentală îşi mobiliza toate resursele - care nu erau neglijabile, ele rămânând cele mai importante din lumea non-asiatică - pentru a-şi asigura supravieţuirea.

Apoi", a încheiat Bokobza, "vom conveni asupra unei noi întâlniri pentru a discuta perspectivele; aceasta ar putea avea loc în jurul datei de 15 octombrie. Apropo, voiam să vă întreb: la consultaţiile medicale, de la început, veniţi singur." Paul a dat din cap.

"Iertaţi-mi indiscreţia, dar mi se pare că aveţi o însoţitoare, nu-i aşa, sau cel puţin ea este cea care vă ia acum? El a dat din nou din cap.

"Evident că nu e treaba mea, dar nu e timpul să o anunţi? Adică, să o informez cu adevărat? Înţeleg dorinţa ta de a o proteja, dar totuşi, la un moment dat, este mai bine să fii complet transparent, nu crezi?

- Într-adevăr, cu greu voi putea să-mi ascund moartea de el", a mormăit Paul, şi imediat după aceea, văzând faţa lui Bokobza răsucită de nemulţumire, şi-a regretat cuvintele, de fapt era un tip de treabă, acest Bokobza, pe lângă faptul că era cel mai bun chirurg de cancer de mandibulă din Europa, făcea tot ce-i stătea în putinţă. Va veni cu Prudence, da, a răspuns el în cele din urmă.

În dimineaţa zilei de 15 octombrie, ploua uşor, iar traficul pe autostrada A6 spre Villejuif era fluid. Au găsit destul de uşor sala de şedinţe, la capătul unui coridor lung şi luminos. Nakkache a făcut o figură prietenoasă, Dupond-Duponţii nu au făcut decât să dea din cap mecanic, feţele lor erau închise, dar Nakkache, dimpotrivă, părea că vrea să vorbească, era greu de interpretat. Prudence s-a aşezat lângă el, i-a aruncat o privire tulburată, uitase să o avertizeze că vor fi atât de mulţi doctori; i-a strâns mâna cu putere. Câteva secunde mai târziu, Bokobza a intrat în sală,

cu un dosar voluminos sub braţ, pe care l-a pus jos cu un gest tăios înainte de a se aşeza - părea prost dispus, de parcă ar fi fost chemat împotriva voinţei sale la o şedinţă plictisitoare de departament - şi apoi a aruncat o privire rapidă şi circulară participanţilor înainte de a începe. Rezultatele testelor şi analizelor au fost surprinzătoare, a început el, pentru că au fost amestecate. Radioterapia fusese foarte eficientă în maxilar, tumora părea să fie eradicată, atât de mult încât intervenţia chirurgicală părea acum aproape inutilă. Din nefericire, nu acelaşi lucru se poate spune despre limbă, ci dimpotrivă, tumora se extinsese spre baza limbii, până la punctul în care nu mai putea fi luată în considerare pentru eradicare fără o extirpare totală. Paul a înţeles în acest moment şi a fost străbătut de o uşoară tresărire; Dupond-Duponts au înţeles şi ei şi s-au repliat brusc asupra lor, cu un sincronism perfect. Mai mult, a continuat Bokobza, examinările au arătat o invazie a zonei supra-palatine. A aruncat din nou o privire în jurul mesei; de data aceasta nimeni nu părea să-şi fi dat seama de importanţa informaţiei. Oricum, era treaba lui să concluzioneze, acesta era rolul lui. Respiră încet, de mai multe ori, înainte de a continua: "În aceste condiţii, nu mi se pare posibil să propun o intervenţie chirurgicală ale cărei consecinţe ar fi extrem de mutilante şi nu ar putea oferi decât o calitate a vieţii degradată; în plus, mi se pare puţin probabil ca pacientul, dată fiind starea sa de epuizare generală, să poată rezista unei operaţii atât de grele. De data aceasta Prudence a înţeles şi a început să plângă în tăcere, lacrimile se revărsau fără să se gândească să le şteargă, era prima dată când ceda, se gândea Paul, prima dată de la început. El a încercat să o ia din nou de mână, dar ea s-a încolăcit în apărare. A urmat o tăcere de mai bine de un minut, toată lumea privind jenată la masă, neştiind cum să reia, până când

Prudence a ridicat capul, se oprise din plâns. "Dacă am înţeles bine", a spus ea înainte de a se întoarce la Dupond, care s-a îndreptat ca şi cum l-ar fi pălmuit, "nu putem lua în considerare continuarea radioterapiei". El a dat din cap cu o privire înfrântă înainte de a coborî din nou capul. Apoi s-a întors spre Bokobza, care şi-a ridicat şi el capul cu umilinţă. "Nu pare posibil nici să întreprindem o intervenţie chirurgicală", a continuat ea. A ezitat, incapabil să-i întâlnească privirea, se pare că s-a gândit să spună ceva, apoi a făcut o grimasă de consimţământ înainte de a coborî la rândul său capul. "Deci," Prudence s-a întors încet spre Dupont, "mai rămâi tu." El a tăcut aproximativ treizeci de secunde înainte de a răspunde cu voce joasă: "Într-adevăr, doamnă. Asta nu era tot, era conştient de asta, dar îi mai trebuiau vreo treizeci de secunde înainte de a continua: "Chimioterapia, aşa cum i-am spus domnului Raison, îl va uşura, dar în niciun caz nu-l va vindeca. În ceea ce priveşte imunoterapia, ca să fiu sincer, nu ştim nimic, sau foarte puţin. Au fost observate unele remisiuni surprinzătoare în cazul anumitor tipuri de cancer, în special al plămânilor, dar, din păcate, pentru moment, niciodată în cazul cancerelor ORL, cum este cel al soţului dumneavoastră." Privirea ei a rămas fixată pe Prudence, cu părere de rău, sinceră; apoi a început să plângă din nou, chiar mai încet.

Era timpul să încheiem, se gândi Paul, şi se ridică nerăbdător, până la urmă era întâlnirea lui, era un fel de maestru de ceremonii; Bokobza se ridică la rândul lui şi se repezi la el, probabil că intenţiona să vorbească cu el, dar nu reuşi şi doar îl strânse puternic de braţ, e curios, se gândi Paul, cred că a făcut asta de zeci de ori şi tot nu reuşeşte să o facă bine. Şi mai surprinzător, chirurgul s-a întors spre Prudence şi a întrebat-o dacă a venit cu maşina, dacă se simte în stare să conducă până acasă, altfel ar fi fost foarte uşor să o ducă cineva. Tipic masculin, se gândea Paul; bărbaţii au nevoie să îşi exercite abilităţile tehnice, să

recâştige un fel de control tehnic asupra unei situaţii care îi învinge. Dar Prudence, după o oarecare ezitare, a răspuns că nu, că se simţea în stare să conducă, poate chiar i-ar fi făcut bine.

În casă nu au vorbit deloc despre asta, iar Paul se simţea destul de bine după două pahare de Grand Marnier, nu avea putere să se mişte, dar era plăcut să o vadă pe Prudence plimbându-se de colo-colo între fundul camerei şi zona băii, îmbrăcată cu un tricou scurt şi mini-sorturi, chiar semăna cu Trinity, se gândea el, dar Trinity în mini-sorturi, Trinity în alt film. În orice caz, el nu se înşelase, ea avea curaj; şi Trinity avusese curaj în faţa agoniei lui Neo, dar fusese mai scurt.

6

A doua zi dimineaţă, el a fost încântat să vadă că ea se gândise să îşi pună un tanga, era întinsă pe burtă peste plapumă. Încercă să ajungă la fesele ei, dar abia reuşi să-şi ridice braţul câţiva centimetri, membrele ei se simţeau înfricoşător de grele, se lăsă pe spate pe pat cu un oftat. S-a trezit şi şi-a pus un braţ pe pieptul lui.

"Ce s-a întâmplat? Te simţi obosit în această dimineaţă? Vei putea să te ridici?

- Cred că va fi bine."

Într-adevăr, o jumătate de oră mai târziu s-a ridicat, a mers fără dificultate, a coborât chiar şi scările fără ajutor, erau cu adevărat deconcertante aceste variaţii bruşte. Cel mai bun lucru ar fi să coborâţi patul în zona de living. În acea seară au venit doi oameni de la firma de mutări şi au pus-o jos, lângă fereastră.

Era ciudat să locuiască în aceeaşi cameră, le amintea de anii tinereţii lor, de prima lor casă comună din rue des Feuillantines. A fost studioul lui

Prudence, dădea spre o grădină mare, era mult mai frumoasă decât a lui. Întotdeauna avusese gusturi mai bune decât el, tot ea fusese cea care găsise apartamentul lor, cel

în care urma să moară acum, priveliştea spre parcul Bercy era încă frumoasă chiar şi în apropierea iernii. Din când în când făcea efortul de a se ridica din pat pentru a se aşeza pe canapea, încă se temea puţin de escare, deşi ştia că probabil nu va avea timp să le dezvolte. Dar în cea mai mare parte a timpului a rămas tăcut, ghemuit pe un teanc de perne. Uneori Prudence se ducea sus, sau ieşea la cumpărături, dar de obicei era acolo, o putea urmări cu privirea când intra şi ieşea din zona bucătăriei sau din baie. Uneori era îmbrăcată doar într-un tanga, era fericită să-i arate sânii şi fundul, mândră până la punctul de a-i da o erecţie. El însuşi era uimit să i se scoale, era ceva neaşteptat şi chiar absurd, lipsit de sens, grotesc, într-un sens aproape nedemn, nu corespundea deloc ideii pe care o avea despre agonie, în mod hotărât specia îşi urmărea propriile scopuri, cu totul independente de cele ale indivizilor; dar le permitea şi tandreţea, chiar o încuraja, aşa că plăcerea sexuală putea, dintr-un alt unghi, să le apară ca o simplă prelungire a tandreţii. Ceea ce nu mai avea nicio importanţă, însă, era vorbirea; au petrecut zile întregi fără să schimbe un cuvânt.

La începutul săptămânii următoare, a mers la o ultimă întâlnire cu Dupont. Nu se mai întorsese la cabinetul său de la începutul tratamentului, cu aproape trei luni înainte. De data aceasta s-a aşezat în fotoliul Voltaire, vizavi de biroul său, locul era chiar mai fermecător decât îşi amintea, uitase că fereastra dădea spre o mică grădină. Era adevărat că trebuie să fie greu să mori primăvara, dar el nu s-ar fi aflat în această situaţie, nici măcar nu era sigur că ar fi putut rezista până la iarnă, era o întrebare de pus.

Momente de oboseală intensă, apoi; Dupont părea surprins. Totuşi, nu avea anemie, care era unul dintre efectele secundare clasice, dar nu a fost cazul, hemograma era aproape normală. "Îţi dai seama că ai slăbit din nou? Tumoarea lui consuma multă energie şi avea să consume

din ce în ce mai multă, aşa că trebuia să mănânce mai mult. În plus, greaţa îi trecuse, nu-i aşa? Paul a confirmat acest lucru. Ei bine, poftim, spuse Dupont, mănâncă mai mult şi ar trebui să fii bine, nu vei mai avea acele stări de oboseală. Mânca deja foarte mult, a obiectat Paul, şi, în plus, alimente foarte bogate în calorii: farfurii întregi de piure de cartofi stropite cu unt topit, brânzeturi grase precum brillat-savarin şi mascarpone; cu toate acestea, când s-a cântărit, tot slăbise două kilograme de la ultima sa vizită.

Dupont a sunat la un număr de telefon intern al spitalului şi a cerut imediat un scanner. Întorcându-se din sala de examinare, Paul a aşteptat câteva minute, primise între timp un alt pacient; apoi Dupont l-a luat înăuntru şi l-a aşezat, a aruncat o privire la scanner, l-a pus la loc. În cele din urmă, a spus el, probabil că a sosit timpul să-i ceară soţiei sale să rămână cu el definitiv. De asemenea, avea să-i dea numărul de telefon al unui serviciu de asistenţă medicală, cineva ar putea fi acolo în zece minute.

Îşi reluă dosarul cu un oftat, părea obosit şi se forţa vizibil să se concentreze asupra anumitor pagini înainte de a relua, pe un ton încrezător: "Din punct de vedere al tratamentului, nu voi schimba nimic, în ceea ce priveşte imuno şi chimioterapia; doar că tumora ar putea deveni mai dureroasă în următoarele săptămâni; vă voi pune pe morfină. Pe cale orală, un amestec de Sevredol şi Skenan ar trebui să fie suficient; în mod normal, nu ar trebui să vă confruntaţi cu dureri prea mari. Instalarea unei pompe de morfină la domiciliu nu mi se pare necesară; dar, evident, dacă mă înşel, dacă nu merge bine, mă sunaţi imediat. În plus, soţia ta te iubeşte. A tăcut dintr-o dată, faţa i s-a blocat şi s-a înroşit, era tulburător şi aproape deranjant, acest bărbat chel şi auster, în vârstă de cincizeci de ani, care începea să roşească.

Îmi pare atât de rău", s-a bâlbâit el, "Nu am vrut să spun asta, evident că viaţa ta privată nu este treaba mea.

– Nu, haideţi, spuse Paul foarte blând, spuneţi-mi, nu vreau în mod deosebit să am o viaţă privată.

– Ei bine... Dupont a ezitat câteva secunde înainte de a continua. Din nefericire, am avut ocazia de a câştiga destul de multă experienţă în acest sens. Oamenii care primesc morfină, sau cel puţin cei care scapă, sunt foarte entuziasmaţi de ea. Morfina nu numai că le-a permis să îşi depăşească suferinţa, dar, datorită ei, au intrat într-o lume a armoniei, păcii şi fericirii. De obicei, atunci când radioterapia a eşuat, când operaţia a fost considerată imposibilă sau, mai rău, când aceasta a dat rezultate proaste şi atunci sunt într-o stare foarte tristă, sunt plasaţi în îngrijire paliativă, pentru că este pur şi simplu imposibil să fie ţinuţi acasă. Se vorbeşte mult despre solidaritate şi rude, dar ştiţi că, de cele mai multe ori, bătrânii mor singuri. Sunt divorţaţi sau nu au fost niciodată căsătoriţi; nu au avut niciodată copii sau nu au niciun contact cu ei. Să îmbătrâneşti singur nu este destul de amuzant, dar să mori singur este mai rău decât orice altceva. Există totuşi o excepţie, şi anume bogaţii care îşi permit o asistentă la domiciliu. În acel moment, nu văd rostul de a-i plasa la îngrijiri paliative: ei ar prescrie acelaşi lucru ca şi mine, şi toată lumea preferă să moară acasă, este o dorinţă universală. În aceste cazuri, eu rămân ultimul interlocutor medical. Pot spune că am văzut mulţi oameni bogaţi murind şi, credeţi-mă, în aceste momente, a fi bogat nu înseamnă mare lucru. Personal, nu am ezitat niciodată să prescriu o pompă de morfină; atunci când o doresc, nu trebuie decât să apese un buton pentru a injecta un bolus de morfină şi se găsesc împăcaţi cu lumea, înveliţi într-un halou de dulceaţă, este ca o injecţie artificială de dragoste pe care şi-o pot face în voie.

Şi apoi", a continuat el după o nouă ezitare, "există oameni care sunt iubiţi până la sfârşitul zilelor lor, cei care au avut o căsnicie fericită, de exemplu. Acesta este departe de a fi cazul general, credeţi-mă. În acest caz, cred că

pompa de morfină este redundantă, dragostea este suficientă; în plus, cred că îmi amintesc că nu vă plac prea mult perfuziile.

Paul a dat din cap. Pe biroul lui Dupont se aflau câteva fotografii înrămate. Fără să le vadă, a avut brusc certitudinea că erau fotografii de familie şi că Dupont însuşi avea o viaţă de familie fericită.

Avea o ultimă întrebare, şi a fost rândul lui să ezite puţin. Totuşi, a vrut să ştie.

Cât timp crezi că voi sta?", a întrebat el în cele din urmă.

– Ah... Aş putea spune că nu ştiu, dar nu ar fi adevărat; am o idee aproximativă. Ar putea fi câteva săptămâni sau câteva luni; dacă ne luăm după statistici, aş spune că între una şi două luni.

– Deci ar trebui să mor la sfârşitul toamnei?
Înainte ca zilele să înceapă să crească din nou?

– Probabil că da."

Înainte de a părăsi biroul său, a repetat că nu renunţau la imunoterapie, că mai exista o ultimă speranţă; Paul a dat din cap cu indiferenţă, conştient că ei credeau în ea cam la fel de mult ca şi celălalt. Apoi Dupont l-a văzut plecând, faţa lui exprimând un vag resentiment; i-a strâns mâna înainte de a închide uşa biroului său.

7

Lui Paul îi plăcuse întotdeauna acea perioadă a anului în care zilele devin cu adevărat mai scurte, acea senzaţie de pătură care se ridică treptat peste faţa ta pentru a te învălui în noaptea ei. Prudence îl aştepta la intrarea în spital; tocmai îi spusese că îi vor administra morfină. Ea a tresărit puţin, dar nu a mai reacţionat. Ştia ce înseamnă asta; se aşteptase la asta.

În drum spre casă au cumpărat Sevredol şi Skenan. Paul a început să le ia în dimineaţa următoare, iar durerea s-a ameliorat imediat. Cel mai frapant lucru în următoarele

două săptămâni a fost lipsa de schimbare. Moartea avea să vină în curând, asta era de-acum dincolo de orice îndoială, dar simţea totuşi că nu se putea apropia de ea, nu dincolo de o anumită limită. Era ca şi cum ar fi mers mereu pe marginea unei prăpăstii şi, din când în când, îşi pierdea echilibrul. La început a simţit căderea îngrozitor de întinsă, teroarea care îi tăia respiraţia pe măsură ce se apropia de momentul strivirii. Apoi a simţit ca şi cum ar fi trăit impactul, organele interne explodând, oasele rupte străpungând pielea, craniul transformându-se într-o baltă de creier şi sânge; dar toate acestea nu erau încă moarte, ci anticiparea suferinţei care, i se părea, trebuia să o precedă în mod necesar. Moartea însăşi ar fi putut fi următorul pas, acolo unde păsările trecătoare ciugulesc şi devorează carnea, începând cu globii oculari, până la măduva oaselor rupte; dar el nu a ajuns niciodată atât de departe, se ridica în ultima clipă şi începea din nou să meargă de-a lungul prăpastiei.

Prudence recunoştea din ce în ce mai bine aceste faze, doar după schimbarea respiraţiei lui, fără ca el să fie nevoie să vorbească. Primul ei gând a fost să îl ia în braţe, dar liniştea nu a venit repede. Într-o după-amiază, când el părea deosebit de tulburat, ea şi-a coborât gura pe burta lui în timp ce îi descheia pijamaua. Probabil că nu va funcţiona, i-a spus el; ea a făcut un pufnit îndoielnic, a desfăcut ultimul nasture. Spre surprinderea ei, i s-a sculat aproape imediat, iar în cinci minute gândurile lui de moarte s-au evaporat; era neverosimil, obscen, absurd, dar aşa era. Au continuat chiar să facă dragoste, doar că în poziţia în care Prudence era deasupra, poziţia laterală devenise prea dificilă. Uneori stătea cu faţa la el, privindu-l drept în ochi, şi îl pompa cu dragoste, disperată şi ea; alteori se întorcea pentru a-i arăta mişcările fundului ei; ambele poziţii le ofereau aceeaşi plăcere.

Peste o săptămână urma să fie 31 octombrie, Sabatul Samhain, conform calendarului wiccan, dar Prudence nu părea să se gândească deloc la asta. Totuşi, în credinţa lor, era o zi în care trebuia să se privească în urmă la anul trecut, chiar la întreaga viaţă, şi să se pregătească pentru moarte. Era un pic dezamăgitor, se gândea Paul, că religia lui nu-l ajuta mai mult în aceste probleme; în mod normal, pentru asta era o religie. De cele mai multe ori, adăuga un discurs mai mult sau mai puţin lung despre diverse subiecte, introducând uneori limitări sau porunci de tot râsul, dar totuşi, adevăratul subiect al oricărei religii era moartea, a lui şi a altora, şi era păcat, se gândea Paul, că Wicca nu-l ajuta mai mult.

Ea îl ajuta, totuşi, mult mai mult decât bănuia el, dar nu şi-a dat seama de acest lucru decât pe 31, chiar în ziua de Samhain, sau Ajunul Tuturor Sfinţilor, conform calendarului catolic. Era o duminică, iar la sfârşitul dimineţii Prudence a propus o plimbare în pădure. Au luat prânzul la Bistrot du Château, în Compiègne, şi, surprinzător, au putut sta pe terasă, era foarte blând pentru acest anotimp; apoi s-au îndreptat spre pădurea de stat din apropiere. Era imensă, şi tot ce se afla în ea era imens, începând cu copacii, stejari sau fagi, nu ştia, dar trunchiurile lor distanţate şi splendide, groase de câţiva metri, se înălţau până la cer.

Drumuri largi, perfect drepte, care se intersectau în unghiuri drepte şi se întindeau la nesfârşit, acoperite de frunze stacojii şi aurii, care evocau în mod firesc moartea, dar de data aceasta o moarte liniştită, cea pe care o asociezi cu un somn lung. Pentru creştini, cei aleşi se vor trezi în lumina orbitoare a noului Ierusalim, dar Paul nu voia să contemple slava Domnului, voia să doarmă, cu poate câteva clipe de trezire pe jumătate, nu mai mult de câteva secunde, timp în care să-şi pună mâna pe trupul iubitei sale, care zăcea lângă al său. Ar fi putut să se rătăcească în acea zi, mai ales că pădurea era pustie, ceea ce era surprinzător

pentru o după-amiază de duminică. Au mers mult timp, fără ca el să se simtă câtuşi de puţin obosit. Frunzele de toamnă împânzeau cărarea în straturi din ce în ce mai dese şi mai frumoase, iar în cele din urmă s-au oprit să se aşeze lângă un copac. Încă nu era chiar sezonul morţii, se gândea Paul, culorile din jurul lor erau prea calde, prea orbitoare, trebuiau să aştepte ca frunzele să se stingă, să se amestece cu puţin noroi, dar şi să se răcească, să înceapă să se simtă primele semne ale gerului lung de iarnă în atmosferă, dis-de-dimineaţă, dar toate astea se vor întâmpla peste câteva săptămâni, peste câteva zile, atunci va fi, într-adevăr, timpul să îşi ia rămas bun. Gândurile îl purtaseră cu totul dincolo de realitatea prezentă şi, fără să se gândească la asta, a întrebat-o pe Prudence: "Vei fi gata, draga mea?".

Fără să se arate surprinsă, ea s-a întors spre el, a dat din cap şi a zâmbit; era un zâmbet ciudat, iar Paul s-a simţit ameţit în timp ce ea a continuat cu o voce blândă: "Nu-ţi face griji, dragostea mea, nu va trebui să mă aştepţi mult timp. S-a întrebat pentru o clipă dacă nu cumva delira, apoi, brusc, a înţeles. Trecuse mult timp de când nu mai vorbiseră despre reîncarnare, dar ea trebuie să creadă în continuare în ea, chiar mai mult ca niciodată. Îşi amintea perfect ideea de bază, aşa cum i-o rezumase Prudence: în momentul morţii, sufletul său va pluti o perioadă de timp într-un spaţiu nedeterminat înainte de a se alătura unui nou corp. Viaţa lui fusese lipsită de mari merite sau demerite, avusese puţine ocazii de a face prea mult bine sau prea mult rău, din punct de vedere spiritual poziţia lui se schimbase puţin; probabil că va renaşte ca fiinţă umană, iar fătul va fi probabil de sex masculin. Ceva mai târziu, acelaşi lucru i se va întâmpla şi lui Prudence, doar că ea va renaşte ca femeie, legile karmei în general ţinând cont de împărţirea universului între cele două principii. Apoi se vor întâlni din nou; această nouă încarnare nu va fi doar o nouă şansă pentru dezvoltarea lor spirituală individuală, ci şi pentru cea a iubirii lor. Se vor

recunoaşte în profunzime şi se vor iubi din nou, fără să-şi amintească vieţile anterioare; doar o minoritate de sannyâsin reuşesc, potrivit unor autori, să-şi amintească încarnările anterioare, iar Prudence se îndoia de acest lucru. Dacă, totuşi, viitoarea lor încarnare i-ar duce din nou împreună, într-o zi de toamnă, pe aleile pădurii de stat din Compiègne, probabil că ar fi străbătuţi de acel fior ciudat cunoscut sub numele de déjà vu.

Acest lucru se va repeta timp de mai multe încarnări, poate zeci de încarnări succesive, înainte de a putea părăsi ciclul existenţei samsare şi de a trece pe celălalt mal, cel al iluminării, al fuziunii atemporale cu sufletul lumii, al nirvanei. Un drum atât de lung şi de anevoios era într-adevăr cel mai bine parcurs de două persoane. Prudence îşi lăsase capul lipit de al lui şi părea că visează, nu se gândea la nimic; în curând se va face noapte, se făcuse puţin frig. S-a ghemuit lângă el, apoi l-a întrebat, sau a spus, nu era sigur dacă era o întrebare: "Nu eram meniţi să trăim, nu-i aşa?". Era un gând trist, iar el o simţea gata să plângă. Poate că lumea avea dreptate până la urmă, se gândea Paul, poate că nu aveau ce căuta într-o realitate prin care doar trecuseră cu o neînţelegere speriată. Dar fuseseră norocoşi, foarte norocoşi. Pentru majoritatea oamenilor, traversarea a fost, de la început până la sfârşit, singuratică.

"Nu cred că stătea în puterea noastră să schimbăm lucrurile", a spus el în cele din urmă. S-a auzit o rafală de vânt îngheţat, iar el a strâns-o mai tare la el.

"Nu, dragă." Se uită în ochii lui, pe jumătate zâmbitoare, dar câteva lacrimi îi străluceau pe faţă. "Ne-ar fi prins bine nişte minciuni minunate".

Recunoştinţe

Dacă unele fapte sunt inexacte, acest lucru nu se datorează doar unor posibile greşeli din partea mea, ci mai

ales unor distorsiuni deliberate ale realităţii. La urma urmei, acesta este un roman, realitatea este doar un material de pornire. Trebuie să ştii câte ceva despre asta, motiv pentru care am încercat să mă documentez, mai ales în domeniul medical.

În primul rând, aş dori să îi mulţumesc profesorului Xavier Ducrocq, şeful departamentului de neurologie al Spitalului Regional Metz-Thionville. Este deranjant faptul că creierul uman este atât de greu de înţeles, că suntem atât de înstrăinaţi de noi înşine; în orice caz, dacă cunoştinţele mele în acest domeniu au progresat puţin, îi datorez acest lucru.

Apoi mi-a făcut cunoştinţă cu persoane mai direct implicate în îngrijirea persoanelor cu handicap. În primul rând pentru Dr. Bernard Jean-Blanc, care a condus (cred că s-a retras acum) o unitate VCA-PRE lângă Strasbourg; în povestea mea, personajul echivalent ar fi Dr. Leroux.

Dacă scriu că Astrid Nielsen se ocupă cu curaj de soţul ei, nu va fi fericită; de aceea nu voi scrie, dar voi profita de ocazie pentru a-i mai spune ceva, ceea ce nu am îndrăznit să-i spun personal: noaptea, pe drumul de întoarcere spre gara Thionville, după ziua pe care o petrecusem la ea acasă, am simţit pentru prima dată că, orice s-ar întâmpla, trebuie să termin această carte.

Mai târziu, în roman, multe informaţii mi-au fost furnizate de Maître Julien Lauter, un notar; informaţii şi cuvinte; unii dintre termenii folosiţi de Hervé în "actul său notarial" sunt acolo, recunosc, şi pentru amuzament.

Sfârşitul cărţii aduce o altă patologie, care m-a condus la alţi specialişti. În primul rând, aş dori să îi mulţumesc doamnei doctor Fanny Henry, medic dentist; în cabinetul unui dentist atât de conştiincios ca ea, ar trebui să înceapă, în principiu, călătoria medicală descrisă în această carte.

Dintre medicii pe care îi consult cu regularitate, doctorul Alain Corré, ORL, este cu siguranţă cel care a moştenit cele mai grele responsabilităţi; având în vedere viaţa pe care am dus-o, cu siguranţă nu aş fi furat un cancer ORL. Pe lângă informaţiile medicale valoroase, îi datorez expresia pe care Dr. Nakkache o pronunţă pe un ton "vietnamez"; să i se mulţumească pentru ea.

Pe măsură ce starea personajului meu se înrăutăţea, acesta m-a trimis în cele din urmă la doctorul Sylvain Benzakin, un chirurg ORL responsabil cu activităţile legate de cancer la spitalul Fondation A. de Rothschild din Paris. Când recitesc schimbul nostru de e-mailuri, sunt în continuare uimit de precizia răspunsurilor sale şi mai ales de timpul pe care a trebuit să îl petreacă, în condiţiile în care are multe alte lucruri de făcut.

În principiu, scriitorii francezi nu ar trebui să ezite să cerceteze mai mult; mulţi oameni îşi iubesc meseria şi sunt bucuroşi să o explice profanilor. Din fericire, am ajuns la o concluzie pozitivă; este timpul să mă opresc.

Credite

p. 7 : © Michel Houellebecq - p. 23 : http://guillotine1889.free.fr/?p=536

• p. 98-99: © Louis Paillard - p. 357: © Michel Houellebecq

• p. 358: © Ilustraţie din Stanislas de Guaita, Le Serpent de la Genèse: Le Temple de Satan, Paris, Librairie du Merveilleux, 1891.

• p. 359: colecţie particulară - p. 570-571: © Michel Houellebecq

• p. 591: © Michel Houellebecq

Această carte a fost concepută de

<pixellence>

Nr.0 ediţie: L.01ELJN001007.N001

Depozit legal: noiembrie 2021

1

Când ajungi să examinezi acest tip de întrebare (şi mai devreme sau mai târziu ajungi întotdeauna să examinezi acest tip de întrebare), trebuie să iei în considerare faptul că te plasezi întotdeauna exact în centrul lumii morale, că te consideri întotdeauna o fiinţă nici bună, nici rea, neutru din punct de vedere moral (mă refer la adevărata inimă, în pliul secret al fiinţei sale, pentru că, în mod oficial, cineva se descrie întotdeauna ca fiind "mai degrabă un tip bun", dar în adâncul său nu se lasă păcălit, în adâncul său există întotdeauna această scară secretă care îl plasează exact în centrul lumii morale). Astfel, se creează o prejudecată metodologică în observaţie, iar o operaţiune de traducere este necesară aproape de fiecare dată. [Înapoi]